PRVÁ ČASŤ

VŠEOBECNÁ ČASŤ

Prvá hlava

Úvodné ustanovenia

§ 1 Základné ustanovenie

Občiansky zákonník je všeobecný a základný predpis súkromného práva, ktorý upravuje právne postavenie osôb, ich práva a povinnosti, ako aj práva a povinnosti medzi nimi.

§ 2 Dispozitívna povaha zákona

Subjekty si môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodu odchylne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje; zakázané sú dohody, ktoré porušujú dobré mravy, verejný poriadok alebo práva týkajúce sa postavenia osôb, vrátane práva na ochranu osobnosti.

§ 3 Všeobecné zásady

Občiansky zákonník je vybudovaný najmä na zásade slobodnej vôle subjektov, ich právnej rovnosti, ekvity (slušnosti) a ďalších všeobecne uznávaných zásadách spravodlivosti a práva.

§ 4 Výklad zákona

(1) Každé ustanovenie súkromného práva treba vykladať a uplatňovať v súlade s ústavným poriadkom a zásadami, na ktorých tento zákona spočíva, ako aj s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré tieto zásady vyjadrujú a chránia.
(2) Jednotlivé ustanovenia tohto zákona treba vykladať v súlade s jeho ostatnými ustanoveniami; nikto sa však nesmie dovolávať slov právneho predpisu proti jeho zmyslu a účelu.

§ 5 Použitie analógie

(1) Občiansky zákonník upravuje súkromné práva a povinnosti v tom rozsahu, v akom ich neupravujú iné právne predpisy. Iné predpisy súkromného práva treba vykladať v súlade s týmto zákonom, ak tento zákon neustanovuje inak.
(2) Práva a povinnosti, pokiaľ nie sú výslovne upravené týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami toho zákona, ktorý upravuje práva a povinnosti obsahom a účelom im najbližšie. Ak takých ustanovení niet, prípad sa posúdi spravodlivo, na základe zásad súkromného práva, so zreteľom na zvyklosti, prevažujúci stav náuky a ustálenej rozhodovacej praxe.
(3) Na zvyklosti sa prihliada len vtedy, ak na ne odkazuje zákon.

Výkon a ochrana práv

§ 6 Základné ustanovenia

(1) Platí, že každá svojprávna fyzická osoba má rozum priemerného človeka, ktorý dbá aj na záujmy iných a ktorý má schopnosť konať s bežnou starostlivosťou a opatrnosťou; takéto správanie môže od nej každý v právnom styku dôvodne očakávať.
(2) Ak dal niekto najavol osobitné znalosti, schopnosti, odbornosť alebo príslušnosť k určitému stavu, alebo sa k činnosti, u ktorej sa vyžadujú osobitné schopnosti sám zaviazal, alebo ju vykonával bez toho, aby to bolo nutné, je povinný vynaložiť tomu zodpovedajúcu mieru starostlivosti.
(3) Pri určení miery starostlivosti a schopností, aké možno v právnych vzťahoch očakávať, sa zohľadní najmä:
   a) povaha a hodnota chráneného záujmu,
   b) predvídateľnosť a závažnosť rizík spojených s plnením povinností,

c) skúsenosti, ktoré sa u konajúcej osoby za daných okolností obvykle očakávajú,
d) či sa plní za odplatu a aká je jej výška;
e) primeranosť času, potrebného na plnenie povinnosti.

§ 7

(1) Každý má povinnosť konať v právnom styku poctivo a v dobrej viere.
(2) Nikto nesmie mať prospech z toho, že nekonal poctivo a v dobrej viere, alebo že konal protiprávne. Nikto nesmie mať prospech z protiprávneho stavu, ktorý vyvolal alebo nad ktorým má kontrolu.
(3) V pochybnostiach sa predpokladá, že ten, kto určitým spôsobom konal, konal v dobrej viere.

§ 8 Zákaz zneužitia práva

Konanie, ktorým niekto zneužíva svoje práva, nepožíva právnu ochranu.

§ 9 Ochrana práv orgánom verejnej moci

(1) Každý, kto sa cíti ukrátený na svojom práve, môže sa domáhať, aby mu orgán vykonávajúci verejnú moc (ďalej len "orgán verejnej moci") poskytol ochranu.
(2) Ak zákon neustanovuje inak, ochranu práv podľa tohto zákona poskytuje súd.

§ 10 Svojpomoc

(1) Svojpomocou sa môže brániť každý, koho právo je ohrozené a je zrejmé, že orgán verejnej moci by pomoc neposkytol včas alebo len sčasti.
(2) Pri bezprostrednej hrozbe zásahu do práva môže každý, kto je takto ohrozený, odvrátiť hrozbu úsilím a prostriedkami, ktoré sa osobe v jeho postavení musia javiť vzhľadom na okolnosti ako primerané.

Druhá hlava: Osoby

1. diel: Všeobecné ustanovenia

§ 11

(1) Právna subjektivita je spôsobilosť mať v medziach právneho poriadku práva a povinnosti.

(2) Svojprávnosť je spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a zaväzovať sa.

§ 12

(1) Subjektmi práv a povinností upravených normami súkromného práva sú fyzické osoby a právnické osoby.

(2) Štát sa v medziach súkromného práva považuje za právnickú osobu.

2. diel: Fyzické osoby

§ 13

Fyzickou osobou je človek od narodenia až do jeho smrti.

§ 14 Narodenie človeka

(1) Narodením človeka so rozumie narodenie živého dieťaťa.

(2) Ak sa narodí mŕtve dieťa, hladí sa naň ako keby sa nenarodilo.

§ 15 Smrť človeka

(1) Smrť človeka sa zisťuje prehliadkou tela mŕtveho predpísaným spôsobom a preukazuje sa vystavením verejnej listiny.

(2) Ak zomrelo viac ľudí pri jednej udalosti a poradie ich smrti nemožno zistiť, platí, že všetci zomreli súčasne.

Vyhlásenie za mŕtveho

§ 16

(1) Ak smrť človeka nemožno preukázať predpísanou prehliadkou mŕtveho tela, súd aj bez návrhu vyhlási za mŕtvu fyzickú osobu, ak sa jej smrť preukáže inak.

(2) Za mŕtveho vyhlási súd aj človeka, ktorý je nezvestný viac ako tri roky, ak so zreteľom na okolnosti, za ktorých sa stal nezvestným, možno usúdiť, že už nežije. V rozhodnutí sa určí deň, ktorý sa považuje za deň smrti.

(3) Na človeka, ktorý bol vyhlásený za mŕtveho, sa hľadí ako keby zomrel. Vyhlásením manžela za mŕtveho zaniká manželstvo dňom, ktorý sa považuje za deň jeho smrti

§ 17

Ak sa neskôr zistí, že človek vyhlásený za mŕtveho žije, na rozhodnutie o jeho vyhlásení za mŕtveho sa neprihliada, manželstvo sa mu však neobnovuje.

§ 18 Zmena označenia pohlavia

(1) Každá osoba, ktorá úspešne podstúpila chirurgický zákrok, na základe ktorého došlo k štrukturálnej zmene jej pohlavných orgánov so zámerom zmeniť jej druhotné pohlavné

znaky, môže požadovať zmenu označenia pohlavia oproti tomu, ktoré mala pri narodení. Z rovnakého dôvodu môže žiadať aj zmenu mena.

(2) Zmenu podľa ods. 1 môže žiadať len plnoletá osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky, alebo ktorá má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt aspoň jeden rok.

(3) Rozhodujúcim dňom pre zmenu označenia pohlavia je deň uvedený v lekárskom posudku.

(4) Zmenou označenia pohlavia zaniká manželstvo; na vzťahy medzi bývalými manželmi, ako aj na vzťahy k ich spoločným deťom a k spoločnému majetku sa použijú ustanovenia o právach a povinnostiach rozvedených manželov.

§ 19 Obydlie

Obydlím sa rozumie byt, obytná miestnosť alebo iný priestor vhodný na trvalé bývanie, v ktorom sa zdržuje jedna fyzická osoba alebo viacero fyzických osôb tvoriacich domácnosť.

§ 20 Domácnosť

Domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby.

§ 21 Príbuzné osoby

(1) Osoby sú príbuzné v priamom rade, ak jedna pochádza od druhej. Stupeň príbuzenstva v priamom rade sa určuje počtom zrodení, ktorými jeden pochádza od druhého.

(2) Osoby sú príbuzné v pobočnom rade, ak pochádzajú od spoločného predka. Stupne príbuzenstva v pobočnom rade sa určujú počtom zrodení, ktorými osoby pochádzajú od najbližšieho spoločného predka.

§ 22 Blízke osoby

(1) Blízkymi osobami sú príbuzní v priamom rade, súrodenci a manžel.

(2) Iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa považujú za blízke osoby, ak by ujmu, ktorú utrpí jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako svoju vlastnú.

(3) Ak zákon ustanovuje osobitné podmienky pre právne vzťahy medzi blízkymi osobami, uplatnia sa aj na vzťahy medzi právnickou osobou a jej orgánom alebo členom a spoločníkom, ibaže by ich uplatnenie bolo zjavne nedôvodné.

Právna subjektivita

§ 23

Právna subjektivita človeka vzniká narodením a zaniká smrťou.

§ 24

Právnu subjektivitu má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

§ 25

(1) Právnu subjektivitu nemožno človeku obmedziť a nemožno ho jej ani pozbaviť.

(2) Človek sa nemôže právnej subjektivity vzdať.

Svojprávnosť

§ 26

(1) Fyzická osoba nadobúda svojprávnosť plnoletosťou.

(2) Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku veku. Pred dosiahnutím tohto veku sa nadobúda plnoletosť uzavretím manželstva; takto nadobudnutá plnoletosť sa nestráca ani zánikom manželstva, ani vyhlásením manželstva za neplatné.

(3) Maloletý, starší ako 16 rokov, môže výnimočne podať na súd návrh o priznanie plnoletosti. Súd jeho návrhu vyhovie, ak maloletý preukáže schopnosť sám sa živiť a obstarávať si svoje záležitosti a ak s jeho návrhom súhlasí zákonný zástupca. V ostatných prípadoch súd návrhu vyhovie len z vážnych dôvodov a ak je to v záujme maloletého.

(4) Návrh podľa ods. 3 môže podať aj zákonný zástupca maloletého; súd návrhu vyhovie len ak s tým maloletý súhasí.

§ 27

Svojprávnosť maloletého je obmedzená len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej jeho veku.

Podpora pri rozhodovaní

§ 28

(1) Ak plnoletá fyzická osoba potrebuje pomoc pri správe svojich záležitostí z dôvodu, že jej schopnosť rozhodovať sa je alebo môže byť oslabená (podporovaná osoba), môže sa s jednou alebo viacerými osobami dohodnúť na poskytovaní podpory pri rozhodovaní (podporujúca osoba).

(2) Podporujúcou osobou môže byť len svojprávna plnoletá fyzická osoba; ak je podporujúcich osôb viac, svoju činnosť môžu vykonávať spoločne aj samostatne.

§ 29

(1) Dohodou o poskytovaní podpory pri rozhodovaní sa podporujúca osoba zaväzuje bezodplatne poskytovať podporovanej osobe pomoc pri právnych úkonoch, najmä poskytovaním informácií, rád a prítomnosťou pri rokovaniach s tretími osobami. Dohoda musí byť uzavretá písomne a nadobúda účinnosť schválením súdom.

(2) Súd dohodu neschváli ak

a) navrhovaná podporujúca osoba je sama podporovanou osobou,

b) navrhovaná podporujúca osoba je ustanovená súčasne aj pre inú podporovanú osobu,

c) schválenie dohody by bolo na ujmu podporovanej osoby, alebo by viedlo k ohrozeniu jej práv alebo záujmov.

§ 30

(1) Na návrh podporovanej osoby môže podporujúcu osobu ustanoviť súd.

(2) Súd za podporujúcu osobu ustanoví vhodnú osobu, ktorá s ustanovením za podporujúcu osobu súhlasí, je spôsobilá na právne úkony a spĺňa predpoklad, že funkciu podporujúcej osoby bude vykonávať v záujme podporovanej osoby. Pri ustanovení podporujúcej osoby uprednostní predovšetkým príbuzného podporovanej osoby, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

§ 31

(1) Podporujúca osoba postupuje pri poskytovaní podpory s náležitou starostlivosťou a je povinná konať v súlade s voľou podporovanej osoby a jej najlepšími záujmami.

(2) Podporujúca osoba nesmie nevhodne ovplyvňovať podporovanú osobu, ani sa na jej úkor obohatiť.

(3) Podporujúca osoba je oprávnená zúčastniť sa právnych úkonov podporovanej osoby, ibaže podporovaná osoba s prítomnosťou podporujúcej osoby nesúhlasí. Ak podporovaná osoba urobí právny úkon v písomnej forme, môže podporujúca osoba pripojiť svoj podpis s uvedením svojej funkcie, prípadne informáciou o poskytnutej podpore.

(4) Podporujúca osoba sa môže dovolať neplatnosti právneho úkonu podporovanej osoby podľa ustanovení tohto zákona o neplatnosti právnych úkonov.

§ 32

Na návrh podporovanej osoby alebo podporujúcej osoby súd dohodu o poskytovaní podpory pri rozhodovaní alebo rozhodnutie o ustanovení podporujúcej osoby zruší. Rovnako postupuje súd aj bez návrhu v prípade, ak podporujúca osoba závažne poruší svoje povinnosti.

Obmedzenie svojprávnosti

§ 33

(1) Obmedziť svojprávnosť človeka môže len súd.

(2) Obmedzenie svojprávnosti musí byť v záujme osoby, ktorej sa týka, v nevyhnutnom rozsahu, na nevyhnutnú dobu a len v prípade, ak na dosiahnutie účelu obmedzenia svojprávnosti nepostačujú menej obmedzujúce opatrenia.

(3) Obmedzenie svojprávnosti nezasahuje do možnosti človeka právne konať vo veciach, na ktoré sa obmedzenie nevzťahuje a rozhodovať o sebe v bežných veciach každodenného života.

§ 34

(1) Súd môže obmedziť svojprávnosť človeka v rozsahu, v akom pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre chorobnú závislosť na požívaní alkoholických nápojov alebo psychotropných látok a prípravkov či jedov, nie je spôsobilá robiť právne úkony.

(2) V rozhodnutí o obmedzení svojprávnosti súd určí rozsah obmedzenia.

§ 35

(1) Ak je to v záujme človeka, ktorého sa konanie týka, môže súd v konaní o obmedzení svojprávnosti ustanoviť osobu, ktorá bude počas konania spravovať jeho majetok.

(2) Rozsah a spôsob spôsob správy majetku stanoví súd.

§ 36

(1) Ak súd rozhodol o obmedzení svojprávnosti človeka z dôvodov jej chorobnej závislosti na požívaní alkoholických nápojov alebo psychotropných prípravkov či jedov alebo na hráčskej vášni, môže rozhodnúť aj o jeho ochrannom liečení.

(2) Ochranné liečenie sa vykonáva spravidla v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti (zdravotnícke zariadenie). Ak možno očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, môže súd nariadiť aj tento spôsob liečby, prípadne spôsob liečby dodatočne zmeniť.

(3) Ochranné liečenie má trvať dokiaľ to vyžaduje jeho účel. O prepustení z ochranného liečenia rozhoduje súd, ktorý liečenie nariadil.

§ 37

(1) Človeku, ktorému bola obmedzená svojprávnosť, ustanoví súd opatrovníka.

(2) Pri výbere opatrovníka súd zohľadní záujmy a potreby človeka, ktorého sa obmedzenie týka (opatrovanec), jeho podnety prípadne podnety jemu blízkych osôb, ak sledujú jeho záujem.

§ 38

(1) Ak konal opatrovanec samostatne, hoci nemohol konať bez opatrovníka, je právny úkon neplatný len v prípade, ak spôsobí opatrovancovi ujmu.

(2) Ak konal opatrovanec samostatne, hoci nemohol konať bez opatrovníka, považuje sa opatrencov úkon za platný, ak ho opatrovník dodatočne schválil. To platí aj v prípade, ak úkon schválil opatrovanec po tom, ako mu obmedzenie svojprávnosti zaniklo.

§ 39

(1) Súd aj bez návrhu rozhodnutie o obmedzení svojprávnosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo odpadnú dôvody, ktoré k nemu viedli, alebo ak zistí, že na obmedzenie svojprávnosti neboli dôvody.

(2) Pokiaľ neexistuje iný dôvod na preskúmanie rozhodnutia o obmedzení svojprávnosti, súd rozhodnutie preskúma z úradnej povinnosti každé tri roky a posúdi, či dôvody, pre ktoré bola svojprávnosť človeka, trvajú.

Osobnostné právo a jeho ochrana

§ 40 Všeobecné ustanovenia

(1) Každý človek má osobnostné práva, najmä právo na život a zdravie, právo na ochranu telesnej a duševnej integrity, právo na ochranu cti a dôstojnosti, ochranu súkromia a mena.

(2) Osobnostné práva sú nescudziteľné.

(3) Ľudské telo požíva právnu ochranu aj po smrti.

Ochrana života, zdravia, telesnej a duševnej integrity

§ 41

(1) Človek je nedotknuteľný.

(2) Nikto nemôže dať platný súhlas na ukončenie vlastného života alebo života inej osoby.

§ 42

(1) Do integrity človeka možno zasiahnuť len s jej súhlasom alebo zo zákonného dôvodu.

(2) Zásahy do integrity človeka vykonané zo zákonného dôvodu nesmú znižovať jeho dôstojnosť.

(3) Na súhlas človeka so spôsobením závažnej ujmy do jeho integrity sa neprihliada.

§ 43

(1) Ak je život človeka v náhlom a bezprostrednom nebezpečenstve, alebo ak ide o iné ohrozenie jeho integrity a jeho súhlas nemožno získať, možno zasiahnuť okamžite, pokiaľ je to pre jeho život a zdravie nevyhnutné.

(2) Ak došlo k zásahu do integrity bez súhlasu človeka, ktorý bol v stave, ktorý vylučoval, aby mohol posúdiť účel, povahu, postup a možné následky zásahu, musí mu byť bezodkladne po tom, čo to jeho stav dovolí, zrozumiteľne vysvetlené, aký zásah bol vykonaný, aké sú možné následky zásahu a aké boli riziká nevykonania zásahu.

§ 44

(1) Ak nie je človek, hoci len prechodne, schopný sám udeliť súhlas so zásahom do svojej integrity a nejde o prípad podľa § 45, vyžaduje sa súhlas jeho zákonného zástupcu. Ak taký nie je, vyžaduje sa súhlas prítomného manžela, plnoletého dieťaťa, rodiča alebo inej blízkej osoby; pokiaľ nie je prítomná žiadna z týchto osôb a ich súhlas nemožno zabezpečiť inak, môže udeliť súhlas iná prítomná osoba, ktorá preukáže osobitný záujem o dotknutú osobu.

(2) Pri udeľovaní súhlasu so zásahom do integrity podľa odseku 1 sa zohľadnia známe želania človeka, do integrity ktorého sa má zasiahnuť.

§ 45

(1) Súhlas so zásahom do integrity maloletého udeľuje jeho zákonný zástupca.

(2) Maloletý môže udeliť súhlas sám, pokiaľ je to primerané vôľovej a rozumovej vyspelosti osôb v jeho veku a ide o bežný zákrok alebo o zákrok nezanechávajúci trvalé a závažné následky.

§ 46 Poskytovanie zdravotnej starostlivosti

(1) Do integrity človeka pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti možno zasiahnuť len s jej informovaným súhlasom.

(2) Informovaný súhlas je preukázateľný súhlas s poskytnutím zdravotnej starostlivosti, ktorému predchádzalo poučenie o účele, povahe, následkoch a rizikách poskytnutia zdravotnej starostlivosti, o možnostiach voľby navrhovaných postupov a rizikách odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti. Informovaný súhlas možno kedykoľvek odvolať.

(3) Poučenie podľa odseku 2 musí byť jasné a zrozumiteľné a musí byť poskytnuté ohľaduplne, bez nátlaku a primerane rozumovej a vôľovej vyspelosti a zdravotnému

stavučloveka, ktorému sa poučenie poskytuje tak, aby mal dostatočný čas a možnosť slobodne sa rozhodnúť pre informovaný súhlas.

(4) Informovaný súhlas s poskytnutím zdravotnej starostlivosti maloletému udeľuje jeho zákonný zástupca; maloletý sa podieľa na rozhodovaní v najväčšej miere, ktorú dovoľujú jeho schopnosti.

(5) Ďalšie podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti upravuje osobitný zákon.

§ 47 Prevzatie do zdravotníckeho zariadenia alebo držanie v zdravotníckom zariadení bez súhlasu

(1) Prevziať človeka do zdravotníckeho zariadenia alebo držať ho v zdravotníckom zariadení bez jeho súhlasu možno len z dôvodov stanovených zákonom.

(2) Zdravotnícke zariadenie je povinné prevzatie človeka oznámiť do 24 hodín súdu, v obvode ktorého sa zdravotnícke zariadenie nachádza. O zákonnosti dôvodov prevzatia do zdravotníckeho zariadenia rozhodne súd. Do rozhodnutia súdu možno vykonávať len také zdravotné výkony, ktoré sú nevyhnutné na záchranu života a zdravia človeka alebo na ochranu jeho okolia.

(3) Ak pominú dôvody na prevzatie do zdravotníckeho zariadenia, na ktoré sa nevyžaduje informovaný súhlas, je zdravotnícke zariadenie povinné prepustiť človeka zo zdravotníckeho zariadenia, alebo si vyžiadať jeho informovaný súhlas.

§ 48

(1) Prevzatie človeka do zdravotníckeho zariadenia je zdravotnícke zariadenie povinné bezodkladne oznámiť jeho zákonnému zástupcovi, manželovi, podporujúcej osobe alebo inej známej blízkej osobe.

(2) Človek prevzatý do zdravotníckeho zariadenia alebo držaný v zdravotníckom zariadení, má právo prejednať vlastné záležitosti s osobou, ktorú sám určí, bez prítomnosti tretích osôb.

(3) Človek prevzatý do zdravotníckeho zariadenia alebo držaný v zdravotníckom zariadení má právo, aby jeho zdravotný stav, zdravotnú dokumentáciu alebo vyjadrenie ošetrujúceho lekára preskúmal lekár nezávislý na zdravotníckom zariadení.

§ 49 Odber orgánov, tkanív alebo buniek

(1) Odber orgánov, tkanív alebo buniek z tela živého človeka na účely ich prenosu alebo transplantácie do tela iného človeka, alebo odber krvi na transfúziu alebo na prípravu transfúznych liekov, je možný len s písomným informovaným súhlasom za podmienky, že odber nesmie zahŕňať riziká, ktoré sú v nepomere s jeho očakávaným prínosom.
(2) Súhlas s odberom časti ľudského tela môže udeliť aj maloletý, pokiaľ sa odber týka regeneratívneho tkaniva a nepredstavuje vážne ohrozenie zdravia maloletého.
(3) Ďalšie podmienky odberu častí ľudského tela upravuje osobitný zákon.

§ 50 Účasť na biomedicínskom výskume

(1) Účasť na biomedicínskom výskume je možná len s písomným informovaným súhlasom človeka, ktorého sa má týkať.
(2) Súhlas zákonného zástupcu s účasťou maloletého na biomedicínskom výskume musí schváliť súd.
(3) Biomedicínsky výskum nesmie zasahovať do dôstojnosti človeka, jeho integrity a bezpečnosti.
(4) Účasť na biomedicínskom výskume nezakladá právo na inú odplatu než je náhrada výdavkov, účelne vynaložených v súvislosti s účasťou na biomedicínskom výskume.
(5) Ďalšie podmienky účasti na biomedicínskom výskume upravuje osobitný zákon.

§ 51

(1) Človek má právo
   a) byť informovaný o vlastnom zdraví,
   b) nahliadať do zdravotníckej dokumentácie alebo iných zápisoch o svojom zdravotnom stave vrátane obstarania výpisov, odpisov alebo kópií z takejto dokumentácie,
   c) vysloviť zákaz podávania informácií o svojom zdravotnom stave,
   d) určiť osobu, ktorá má byť informovaná o jeho zdravotnom stave.
(2) Podrobnosti o právach podľa odseku 1 upravuje osobitný zákon.

Ochrana tela po smrti

§ 52

(1) Každý má právo rozhodnúť, ako sa bude po jeho smrti nakladať s jeho telom; maloletí tak môžu urobiť len s písomným súhlasom zákonného zástupcu.
(2) S telom zomrelého sa nakladá tak, aby ani po smrti nebola znížená jeho dôstojnosť.

(3) Ak človek zomrie bez toho, aby počas života prejavil súhlas so zásahmi do tela po svojej smrti, najmä súhlas s vykonaním pitvy, odberom orgánov, tkanív alebo buniek alebo použitím tela pre potreby vedy, výskumu alebo výučby, platí, že s týmito zásahmi nesúhlasí.

(4) Bez súhlasu človeka možno vykonať pitvu len ak tak ustanoví osobitný zákon.

§ 53

Každý má právo rozhodnúť, aký bude mať pohreb. Ak o tom nezanechá výslovné rozhodnutie, rozhodne o jeho pohrebe manžel. Ak niet manžela, rozhodnú o tom osoby v poradí deti zomrelého, jeho rodičia, súrodenci, ich deti, ktorákoľvek blízka osoba. Pokiaľ niet žiadnej z uvedených osôb, rozhodne obec, v obvode ktorej osoba zomrela.

§ 54 Ochrana cti a dôstojnosti

(1) Každý má právo na ochranu pred konaním iného, ktoré je spôsobilé nepriaznivo ovplyvniť mienku o ňom a narušiť jeho postavenie v rodine alebo spoločnosti.

(2) Za takéto konanie sa považuje najmä vyslovovanie alebo šírenie urážlivých výrokov, nepravdivých alebo pravdu skresľujúcich informácií. Rovnako to platí, ak sa pravdivé informácie uvádzajú ako klamlivé alebo ak sa nedôvodne šíria pravdivé údaje týkajúce sa intímnej sféry človeka.

Ochrana súkromia a zaznamenaných prejavov osobnej povahy

§ 55

(1) Každý má právo na rešpektovanie a ochranu svojho súkromia, najmä súkromného a rodinného života, obydlia a súkromnej komunikácie.

(2) Do súkromia možno zasiahnuť len so súhlasom dotknutej osoby alebo zo zákonného dôvodu; udelený súhlas možno kedykoľvek odvolať.

(3) Zo zákonného dôvodu možno do súkromia zasiahnuť len v nevyhnutnom rozsahu a primeraným spôsobom.

§ 56

Bez súhlasu alebo bez zákonného dôvodu nemožno najmä

a) vstupovať do obydlia alebo inak narúšať súkromné priestory,

b) sledovať človeka a jeho súkromný a rodinný život akýmikoľvek prostriedkami,

c) zhromažďovať, zhotovovať, používať, šíriť alebo inému sprístupňovať v akejkoľvek forme zachytené písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky, zvukové a obrazové záznamy, týkajúce sa súkromného alebo rodinného života človeka,
d) zaznamenávať, šíriť alebo inému sprístupňovať súkromnú komunikáciu.

§ 57

(1) Písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky, zvukové, obrazové a zvukovoobrazové záznamy možno zhotoviť alebo použiť na úradné účely aj bez súhlasu.
(2) Podobizne, obrazové snímky, zvukové, obrazové a zvukovoobrazové záznamy možno zhotoviť alebo použiť na vedecké, umelecké alebo spravodajské účely aj bez súhlasu; ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami dotknutého človeka, najmä nesmie zasahovať do jeho súkromia alebo dôstojnosti.
(3) Ak človek súhlasil so zhotovením podobizne a ak je z okolností, za ktorých došlo k jej zhotoveniu zrejmé, že podobizeň bude ďalej použitá alebo šírená, platí, že súhlasil aj s použitím a šírením podobizne spôsobmi, ktoré bolo možné s ohľadom na okolnosti rozumne predpokladať.

§ 58

(1) Informácie alebo záznamy o inom človeku možno zhromažďovať bez jeho súhlasu len z oprávnených dôvodov.
(2) Zhromažďovať možno len také informácie a záznamy, ktoré sú podstatné pre dosiahnutie účelu ich zhromažďovania.

§ 59

(1) Každý má právo na sprístupnenie informácií a záznamov, ktoré o ňom zhromaždila iná osoba. Sprístupnenie možno odmietnuť len z vážnych a oprávnených dôvodov, najmä ak by mohlo spôsobiť tretej osobe vážnu ujmu.
(2) Každý má právo na opravu alebo doplnenie nepravdivých alebo neúplných informácií alebo záznamov, ktoré o ňom iná osoba zhromaždila.
(3) Žiadosť o opravu alebo doplnenie informácií alebo záznamov je potrebné oznámiť bez zbytočného odkladu osobe, ktorá nepravdivé alebo neúplné informácie alebo záznamy zhromaždila. Pokiaľ došlo aj k ich šíreniu, je žiadosť o opravu alebo doplnenie potrebné oznámiť aj osobe, ktorá ich šírila.

§ 60 Ochrana mena a priezviska

(1) Každý má právo na ochranu pred neoprávneným používaním svojho mena a priezviska.
(2) Krycie meno (pseudonym) je chránené ako meno a priezvisko, ak sa stalo známym.
(3) Konanie pod pseudonynom nemá vplyv na platnosť právneho úkonu, ak je zrejmé, kto konal a ak nemá druhá strana pochybnosť o osobe konajúceho.

Prostriedky ochrany osobnostných práv

§ 61

(1) Ten, do koho osobnostného práva sa neoprávnene zasiahlo, sa môže domáhať, aby sa upustilo od ďalších neoprávnených zásahov a aby sa odstránili ich následky. Nárok na náhradu škody tým nie je dotknutý.
(2) Ak došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostného práva použitím prostriedkov masovej komunikácie, na nápravu musia byť použité rovnaké prostriedky masovej komunikácie. Podrobnosti o spôsobe nápravy upravuje osobitný zákon.

§ 62

Ak neoprávnený zásah do osobnostného práva súvisí s činnosťou v právnickej osobe, môže právo na ochranu osobnostných práv človeka uplatniť aj táto právnická osoba; počas jeho života tak môže urobiť len v jeho mene a s jeho súhlasom.

§ 63

(1) Po smrti človeka patrí právo uplatňovať ochranu osobnostného práva ktorejkoľvek z jemu blízkych osôb.
(2) Ak ide o zásah uvedený v ustanovení § 64, patrí toto právo v rovnakom rozsahu aj právnickej osobe a jej právnemu nástupcovi.

3. diel: Právnické osoby

Prvý oddiel: Všeobecné ustanovenia

§ 64 Vymedzenie právnickej osoby

(1) Právnickou osobou je združenie osôb alebo majetku, alebo iný organizovaný útvar, ktorému zákon priznáva právnu subjektivitu.

(2) Právnickými osobami sú najmä:

a) združenie osôb,

b) účelové združenia majetku,

c) iné osoby, o ktorých to ustanovuje zákon.

(3) Štát a jednotky územnej samosprávy v súkromnoprávnych vzťahoch vystupujú ako právnická osoba.

§ 65 Spôsobilosť na práva a povinnosti

Právnické osoby sú od svojho vzniku až po zánik spôsobilé na všetky práva a povinnosti, okrem tých, ktorých nevyhnutnou podmienkou sú prirodzené vlastnosti človeka, ibaže zákon ustanoví inak.

§ 66 Majetková samostatnosť právnickej osoby

(1) Právnická osoba zodpovedá za záväzky celým svojim majetkom. Zákon ustanoví, ktoré osoby a v akom rozsahu ručia z dôvodu svojej časti na právnickej osobe za jej záväzky.

(2) Po zániku právnickej osoby ručia osoby, ktoré získali podiel na likvidačnom zostatku za záväzky spoločnosti do výšky svojho podielu na likvidačnom zostatku

(3) Ak veriteľ právnickej osoby nemôže dosiahnuť uspokojenie svojho nároku z jej majetku a osoba, ktorá prevzala povinnosť splatiť vklad do majetku právnickej osoby tento ešte nesplatila, je štatutárny orgán právnickej osoby povinný veriteľovi poskytnúť informácie potrebné k vymáhaniu jeho práva. Rovnaké platí pre prípad úpadku právnickej osoby v prospech správcu.

§ 67 Dispozitívna povaha pravidiel o právnických osobách

(1) Zakladateľ právnickej osoby alebo orgán oprávnený meniť zakladateľskú listinu alebo stanovy môže usporiadať práva a povinnosti medzi členmi právnickej osoby, ich práva a povinnosti k právnickej osobe a upraviť pravidlá správy a riadení právnickej osoby aj inak, ako to ustanovuje zákon, ibaže:

a) zákon odchylnú úpravu výslovne zakazuje,

b) odchylná úprava sa týka existencie, trvania a konania ako právnickej osoby, najmä jej vzniku a zániku, jej vystupovania navonok a zodpovednosť za následky jej konania,
c) odchýlna úprava spôsobuje zásah do neprevoditeľných právomocí zákonom ustanovených orgánov,
d) odchýlna úprava zasahuje do práv a povinností veriteľov, zamestnancov alebo neprimerane obmedzuje práva osôb, ktoré majú menšinovú účasť na právnickej osobe a to bez ich súhlasu alebo ,
e) odchylná úprava obmedzuje výkon dohľadu nad výkonom činnosti právnickej osoby a iných povinností voči orgánom verejnej správy.

(2) Na úkony v rozpore s odsekom 1 sa neprihliada, ibaže zákon ustanoví inak.

Založenie, zriadenie a vznik právnickej osoby

§ 68 Založenie a zriadenie právnickej osoby

(1) Právnickú osobu možno založiť zakladateľskou listinou, zmluvou alebo iným právnym úkonom ustanoveným zákonom, najmä schválením stanov (ďalej len „zakladateľská listina“),

(2) Právnickú osobu možno zriadiť tiež zákonom, alebo zakladateľskou listinou vydanou rozhodnutím orgánu verejnej moci.

(3) Zakladateľská listina musí byť písomná a obsahovať aspoň meno a priezvisko (názov) a bydlisko (sídlo) zakladateľov (zakladateľa), názov a sídlo právnickej osoby, predmet jej činnosti alebo účel jej založenia, orgány právnickej osoby a spôsob ich ustanovenia a konania a tiež určenie prvých členov štatutárneho orgánu. Podpisy zakladateľov musia byť úradne osvedčené.

§ 69 Vznik právnickej osoby

(1) Právnická osoba založená zakladateľskou listinou vzniká zápisom do verejného registra podľa osobitného predpisu[1], ak zákon neustanovuje inak.

(2) Právnická osoba zriadená zákonom vzniká dňom nadobudnutia účinnosti zákona, ak zákon neustanovuje neskorší deň jej vzniku.

[1] Navrhuje sa rozlišovať medzi verejným zoznamom a verejným registrom podľa toho, čo je **hlavným** predmetom ich evidencie – do registrov sa zapisujú „osoby“, do zoznamov „práva k veci“, tomu bude potrebné prispôsobiť aj osobitné právne predpisy (verejný zoznam = napr. kataster nehnuteľností, register záložných práv a pod., verejný register = napr. obchodný register, register združení, register správcov, a pod.)

(3) Právnická osoba zriadená zriaďovateľskou listinou vydanou orgánom verejnej moci formou rozhodnutia, vzniká dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ak z rozhodnutia nevyplýva neskorší deň jej vzniku.

§ 70 Konanie pred vznikom právnickej osoby

(1) Vo veciach súvisiacich so vznikom právnickej osoby koná voči orgánom verejnej správy osoba určená v zakladateľskej listine ako jej štatutárny orgán, inak zakladateľ, ak je ich viac, konajú spoločne. Návrh na zápis právnickej osoby sa musí podať najneskôr do 60 dní od podpisu zakladateľskej listiny, ibaže zákon ustanoví inak.

(2) Osoby, ktoré konajú v mene právnickej osoby pred jej vznikom, sú z tohto konania zaviazané spoločne a nerozdielne. Ak schváli právnická osoba konanie v jej mene do troch mesiacov od vzniku právnickej osoby, platí, že z tohto konania je namiesto konajúcich osôb zaviazaná od počiatku. Právnická osoba bez zbytočného odkladu oznámi účastníkom záväzkových vzťahov schválenie týchto právnych úkonov.

§ 71 Vklady do majetku právnickej osoby

(1) Vkladom zakladateľa do majetku právnickej osoby (vklad) je súhrn peňažných alebo nepeňažných prostriedkov, ktoré sa zakladateľ zaviazal vložiť do majetku právnickej osoby.

(2) Splatené vklady spravuje osoba určená v zakladateľskej listine (správca vkladu). Prevzatie vkladu správca vkladu písomne potvrdí. Ak uvedie v potvrdení vyššiu sumu, než je splatená, ručí za záväzky právnickej osoby až do výšky, v akej vklad nebol splatený.

(3) Vlastnícke právo k vkladom prechádza na právnickú osobu dňom jeho vzniku. Vlastnícke právo k nehnuteľnosti nadobúda právnická osoba vkladom vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe písomného vyhlásenia správcu vkladov, ktorého pravosť podpisu musí byť úradne osvedčená. Na vklad, predmetom ktorého je pohľadávka sa primerane použijú ustanovenia o postúpení pohľadávky.

(4) Ak právnická osoba nenadobudne právo, ktoré je predmetom vkladu v rozsahu, na ktorý sa vkladateľ zaviazal, je zakladateľ do tohto rozsahu vklad doplatiť.

(5) Po vzniku právnickej osoby je správca vkladu povinný odovzdať vklad bez zbytočného odkladu právnickej osobe. Ak právnická osoba nevznikne, je povinný vrátiť ho tomu, kto ho vložil.

Orgány právnickej osoby

§ 72

(1) Právnická osoba musí mať štatutárny orgán a iné orgány ustanovené zákonom.

(2) Právomoc orgánov ustanoví zákon, a tam, kde to zákon nevylučuje aj zakladateľská listina. Právomoc zverená zákonom určitému orgánu môže byť prenesená na iný orgán iba vtedy, ak to zákon pripúšťa.

§ 73

Ak zákon neustanovuje inak, môže byť členom orgánu aj právnická osoba. V orgáne je zastupovaná človekom, ktorý je členom jej štatutárneho orgánu oprávneným konať za túto právnickú osobu.

§ 74 Kolektívny orgán a jeho rozhodovanie

(1) Ak zákon neustanovuje inak, je kolektívny orgán právnickej osoby uznášaniaschopný, ak sa rozhodovania zúčastní aspoň polovica jeho členov a rozhodnutie prijíma nadpolovičnou väčšinou zúčastnených členov.

(2) Kolektívny orgán si volí zo svojich členov predsedu, ktorý zvoláva, pripravuje a riadi jeho zasadnutia.

(3) Ak zákon neustanoví inak, môže kolektívny orgán prijímať rozhodnutia aj mimo svojho zasadnutia. V takom prípade návrh rozhodnutia predkladá predseda jednotlivým členom orgánu na vyjadrenie s oznámením lehoty, v ktorej majú urobiť písomné vyjadrenie k návrhu. Ak sa člen nevyjadrí v uvedenej lehote, platí, že s návrhom rozhodnutia nesúhlasí. Výsledky hlasovania oznámi predseda členom orgánu.

§ 75 Povinnosti pri výkone funkcie člena orgánu právnickej osoby

(1) Člen orgánu ustanovený do funkcie (člen orgánu) je povinný vykonávať svoju funkciu lojálne, najmä nesmie uprednostniť svoje záujmy pred záujmami právnickej osoby a musí konať ako riadny hospodár s potrebnými znalosťami a starostlivosťou. Predpokladá sa, že nekoná ako riadny hospodár, kto nespĺňa tieto podmienky, hoci to musel pri ustanovení do funkcie, resp. pri jej výkone zistiť a nevyvodí z toho pre seba dôsledky.

(2) Člen orgánu musí byť svojprávny.

(3) Člen orgánu vykonáva funkciu osobne. Môže však splnomocniť pre určitý prípad iného člena orgánu, aby ho pri hlasovaní určitým spôsobom zastúpil.

(4) Ak člen orgánu nenahradí právnickej osobe škodu, za ktorú zodpovedá ako člen orgánu, ručí veriteľovi právnickej osoby za jej dlh v rozsahu, v akom škodu nenahradil, pokiaľ sa veriteľ nemôže domôcť plnenia od právnickej osoby.

§ 76 Diskvalifikácia pre výkon funkcie člena orgánu

(1) Osoba, na majetok ktorej bol vyhlásený konkurz sa môže stať členom orgánu, ak túto skutočnosť oznámila tomu, kto ju do funkcie zvolil alebo menoval.

(2) Ak je na majetok člena orgánu vyhlásený konkurz, je povinný túto okolnosť oznámiť bez zbytočného odkladu tomu, kto ju môže z funkcie odvolať.

(3) V prípade porušenia povinnosti podľa ods. 1 alebo ods. 2 sa môže každý, kto preukáže právny záujem, domáhať, aby súd člena orgánu odvolal z funkcie, ibaže by ten, kto môže odvolať člena orgánu potom, ako sa o vyhlásení konkurzu na majetok člena orgánu dozvedel, rozhodol, že má vo funkcii ostať.

§ 77 Zánik výkonu funkcie člena orgánu

(1) Ak zákon neustanoví inak, výkon funkcie člena orgánu zaniká

a) uplynutím funkčného obdobia,

b) vzdaním sa funkcie,

c) odvolaním orgánom, ktorý ho ustanovil do funkcie,

d) stratou predpokladov potrebných na výkon funkcie; neskorším odpadnutím dôvodu, pre ktorý stratil predpoklady na výkon funkcie, sa výkon funkcie neobnovuje,

e) smrťou.

(2) Ak zákon neustanovuje alebo tam, kde to zákon pripúšťa aj vnútorný predpis neurčí inak, je vzdanie sa funkcie účinné odo dňa prvého zasadnutia orgánu, ktorý je oprávnený vymenovať alebo zvoliť nového člena orgánu nasledujúceho po doručení vzdania sa funkcie, najneskôr však uplynutím troch mesiacov od doručenia vzdania sa funkcie. Ak sa člen orgánu vzdá svojej funkcie na zasadnutí orgánu spoločnosti, ktorý je oprávnený vymenovať alebo zvoliť nového člena orgánu, je vzdanie sa funkcie účinné okamžite.

(3) Ak zákon neustanovuje inak, alebo vnútorný predpis právnickej osoby neurčí inak, je odvolanie z funkcie účinné prijatím rozhodnutia príslušným orgánom.

(4) Ak právnickej osobe hrozí vznik škody, je člen orgánu, ktorý sa vzdal funkcie, bol odvolaný alebo inak sa skončil výkon jeho funkcie, povinný upozorniť právnickú osobu, aké opatrenia treba urobiť na jej odvrátenie.

Štatutárny orgán

§ 78

(1) Pri právnych úkonoch zastupujú právnickú osobu tí, ktorí sú na to ako členovia orgánu oprávnení zmluvou o založení právnickej osoby, zakladateľskou listinou, zákonom rozhodnutím orgánu verejnej moci (štatutárny orgán). Kto je štatutárnym orgánom ustanovuje zákon.

(2) Osoby oprávnené konať za právnickú osobu ako členovia štatutárneho orgánu ju zaväzujú právnymi úkonmi alebo iným svojim správaním sa pri výkone svojej funkcie. Ich osobná zodpovednosť za škodu tým nie je dotknutá.

(3) Oprávnenie štatutárneho orgánu konať za právnickú osobu je oprávnením konať vo všetkých veciach týkajúcich sa právnickej osoby, ak zákon neustanovuje inak. Právnickú osobu zaväzuje konanie osôb vykonávajúcich pôsobnosť štatutárneho orgánu, aj keď prekročili svojim konaním rozsah predmetu jej činnosti alebo obmedzenia dané vnútornými predpismi právnickej osoby, okrem prípadu, v ktorom sa prekročila pôsobnosť štatutárneho orgánu, ktorú tomuto orgánu zákon zveruje alebo umožňuje zveriť.

(4) Od zverejnenia zápisu štatutárneho orgánu alebo jeho členov do verejného registra sa zapísaná osoba nemôže voči tretím osobám domáhať porušenia právnych predpisov, zakladateľskej listiny alebo iného vnútorného predpisu pri voľbe alebo vymenovaní štatutárnych orgánov alebo ich členov, ibaže sa preukáže, že tretia osoba o ich porušení vedela.

§ 79 Konanie za právnickú osobu navonok

Členovia štatutárneho orgánu konajú za právnickú osobu tak, že dajú najavo ich oprávnenie konať za právnickú osobu. Pri písomných úkonoch pripoja k názvu právnickej osoby aj svoj podpis.

§ 80 Povinnosť viesť evidenciu majetku

Štatutárny orgán je povinný zabezpečiť vedenie spoľahlivých záznamov o majetkových pomeroch právnickej osoby a podávať o nich správu jej členom alebo zakladateľovi. Štatutárny orgán nesmie skresľovať finančnú situáciu právnickej osoby vo vzťahu k tretím osobám.

§ 81 Konanie kolektívneho štatutárneho orgánu

Ak štatutárny orgán tvorí viacero osôb, spôsob ich konania za právnickú osobu vyplýva zo zákona alebo zo zakladateľskej listiny. Ak nie je spôsob ich konania určený, môže konať každý z nich samostatne.

§ 82 Zmluvy medzi právnickou osobou a členom jej štatutárneho orgánu

Zmluva medzi právnickou osobou a členom štatutárneho orgánu právnickej osoby vyžaduje súhlas dozorného orgánu tejto osoby a ak ho niet, súhlas jej najvyššieho orgánu. Rovnaké platí pre akúkoľvek zmluvu, na základe ktorej člen štatutárneho orgánu získava plnenie alebo právo na plnenie v súvislosti s jeho funkciou člena štatutárneho orgánu.

§ 83 Nedostatky v obsadení orgánov právnickej osoby

(1) Ak právnická osoba nemôže uskutočňovať právne úkony v dôsledku nedostatočne obsadeného štatutárneho orgánu, môže jej člen, člen orgánu oprávneného vymenovať člena štatutárneho orgánu, ktorý nemôže prijímať rozhodnutia, alebo veriteľ požiadať súd o vykonanie potrebných opatrení. Rovnaké platí v prípade, ak v dôsledku nedostatočne obsadeného iného orgánu právnickej osoby nemôže tento orgán prijímať rozhodnutia.

(2) Súd môže najmä uložiť právnickej osobe lehotu, v ktorej má nedostatok odstrániť, alebo ak je to potrebné, aj vymenovať člena tohto orgánu.

(3) Trovy konania znáša právnická osoba. Súd môže uložiť právnickej osobe povinnosť uhradiť preddavok na odmenu osobe vymenovanej za člena štatutárneho orgánu.

(4) V odôvodnenom prípade môže osoba, ktorá preukáže právny záujem, požiadať súd o odvolanie vymenovanej osoby a vymenovanie inej osoby.

Názov právnickej osoby a jeho ochrana

§ 84 Názov právnickej osoby

(1) Názvom právnickej osoby je jej pomenovanie, ktoré obsahuje zakladateľská listina a pod ktorým je zapísaná vo verejnom registri, alebo ktoré je uvedené v zákone, ktorým bola zriadená. Právnická osoba robí právne úkony pod svojim názvom.
(2) Súčasťou názvu právnickej osoby musí byť určenie jej právnej formy.
(3) Právnická osoba je povinná uvádzať názov spolu s dodatkom označujúcim jej súčasný právny stav, najmä s dodatkom „v likvidácii“, „v konkurze“ alebo „v reštrukturalizácii“.

§ 85 Odlíšiteľnosť názvu právnickej osoby

(1) Názov právnickej osoby musí právnickú osobu odlišovať od inej osoby, nesmie byť zameniteľný a nesmie vzbudzovať klamlivú predstavu o právnickej osobe alebo o predmete jej činnosti.
(2) Názvy viacerých právnických osôb môžu vyjadrovať majetkové alebo personálne prepojenie ich členov, ak sú navzájom rozlíšiteľné. Na odlíšenie názvu právnickej osoby nestačí rozdielne označenie právnej formy.
(3) Označenie právnej formy nesmú vo svojom názve používať osoby, ktoré nespĺňajú podmienky tejto právnej formy.
(4) Názov právnickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nebezpečenstvo zámeny s verejným registrom alebo inou evidenciou vedenou na základe zákona orgánom verejnej moci, alebo ktorý vyvoláva dojem súvislosti s verejnou mocou a jej výkonom, sa zakazuje.

§ 86 Meno fyzickej osoby v názve právnickej osoby

(1) Názov právnickej osoby môže obsahovať meno človeka, ak má k nemu zvláštny vzťah a iba s jeho súhlasom, alebo so súhlasom inej osoby, ktorá môže dať súhlas so zásahom do osobnostných práv osoby, ktorej meno má byť v názve.
(2) Ak súčasťou názvu právnickej osoby je meno spoločníka alebo člena, ktorý prestal byť jej spoločníkom alebo členom, môže právnická osoba používať ďalej jeho meno len s jeho súhlasom. V prípade smrti spoločníka alebo člena sa vyžaduje súhlas dediča.
(3) Súhlas s použitím mena človeka v názve právnickej osoby môže táto osoba odvolať, ibaže by bol bez rozumného dôvodu odvolaný súhlas udelený na dobu určitú. Ak bol súhlas udelený na určitú dobu odvolaný bez rozumného dôvodu, je odvolávajúci povinný nahradiť právnickej osobe vzniknutú škodu.

§ 87 Prevod a prechod názvu právnickej osoby

(1)Názov právnickej osoby nie je možné previesť na inú osobu, ibaže zákon ustanoví inak.

(2)Názov právnickej osoby prechádza na nástupnícku právnickú osobu, ak zaniká pôvodná právnická osoba bez likvidácie a nástupnícka právnická osoba názov prevezme. Ak nástupnícka právnická osoba má inú právnu formu, musí sa zmeniť dodatok v súlade s jej právnou formou.

§ 88 Ochrana názvu právnickej osoby

(1) Právnická osoba, ktorá bolo dotknutá spochybnením svojho práva k názvu, ktorá utrpela ujmu pre neoprávnený zásah do tohto práva alebo ktorej taká ujma hrozí, najmä neoprávneným použitím názvu alebo znevážením názvu, sa môže na súde domáhať, aby bolo upustené od neoprávneného zásahu alebo aby bol odstránený následok neoprávneného zásahu, alebo aby bola uložená povinnosť zmeniť názov. Právo na náhradu škody tým nie je dotknuté.

(2) Rovnaká ochrana prináleží právnickej osobe proti tomu, kto bez zákonného dôvodu zasahuje do jej dobrého mena alebo súkromia. Nepôjde o neoprávnený zásah do dobrého mena alebo súkromia právnickej osoby, ak ide o primerané použitie na vedecké alebo umelecké účely alebo pre tlačové, filmové, rozhlasové, televízne alebo internetové spravodajstvo. Ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami právnickej osoby.

(3)Ak zásah do práv uvedených v odseku 2 zasahuje aj do osobnostných práv zamestnancov právnickej osoby, jej spolupracovníkov, spoločníkov alebo členov, môžu sa domáhať ochrany aj tieto osoby.

Neplatnosť právnickej osoby

§ 89

(1) Po vzniku právnickej osoby sa nemožno domáhať určenia, že nevznikla alebo že jej zakladateľská listina nie je platná.

(2) Súd môže rozhodnúť o neplatnosti právnickej osoby a o jej vstupe do likvidácie, len ak

a) nebola vyhotovená zakladateľská listina, alebo nebola dodržaná zákonom ustanovená forma týchto právnych úkonov pre daný typ právnickej osoby,

b) zapísaný predmet činnosti právnickej osoby je v rozpore so zákonom alebo odporuje verejnému poriadku,

c) v zakladateľskej listine alebo v stanovách chýba údaj o názve právnickej osoby alebo o predmete činnosti; ak tak ustanovuje zákon aj údaj o výške vkladov spoločníkov, alebo o výške základného imania,

e) ani jeden zo zakladateľov nebol spôsobilý na právne úkony,

f) počet zakladateľov bol menší ako vyžaduje zákon.

a tento nedostatok nebol odstránený.

(3) Právne vzťahy, do ktorých neplatná právnická osoba vstúpila, nie sú rozhodnutím súdu o neplatnosti právnickej osoby dotknuté. Povinnosť spoločníkov splatiť vklady trvá, ak to vyžaduje záujem veriteľov na splnení záväzkov neplatnej spoločnosti.

(4) V prípade, ak je predmet činnosti v rozpore so zákonom alebo dobrými mravmi, pripadne po uspokojení veriteľov likvidačný zostatok obci.

Zrušenie a zánik právnickej osoby

§ 90 Všeobecné ustanovenie

(1) Právnická osoba zapísaná vo verejnom registri zaniká ku dňu výmazu z tohto registra, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Zániku právnickej osoby predchádza jej zrušenie s likvidáciou alebo bez likvidácie.

(3) Právnickú osobu zriadenú zákonom možno zrušiť iba zákonom. Právnickú osobu zriadenú rozhodnutím orgánu verejnej moci možno zrušiť iba rozhodnutím orgánu verejnej moci. Takáto právnická osoba zaniká spôsobom a v čase uvedenom v zákone alebo v rozhodnutí orgánu verejnej moci.

§ 91 Zrušenie právnickej osoby

(1) Právnická osoba sa zrušuje

a) uplynutím času, na ktorý bola založená, ak bol v zakladateľskom akte uvedený taký čas,

b) dosiahnutím účelu, na ktorý bola založená, a ktorý bol uvedený v zakladateľskom akte

c) dňom uvedeným v rozhodnutí o zrušení právnickej osoby prijatým osobami alebo orgánmi právnickej osoby oprávnenými rozhodnúť o jej zrušení; ak takýto deň v rozhodnutí nie je uvedený, dňom prijatia rozhodnutia,

d) dňom uvedeným v rozhodnutí súdu o zrušení právnickej osoby z dôvodov ustanovených v zákone; ak takýto deň v rozhodnutí súdu nie je uvedený, dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu,

e) zrušením konkurzu po splnení rozvrhového uznesenia alebo zrušením konkurzu z dôvodu, že majetok úpadcu nepostačuje na úhradu výdavkov a odmenu správcu konkurznej podstaty, alebo zamietnutím návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku, alebo zastavením konkurzného konania pre nedostatok majetku alebo zrušením konkurzu pre nedostatok majetku alebo zrušením konkurzu po splnení konečného rozvrhu výťažku,

f) dňom uvedeným v rozhodnutí o zlúčení, splynutí alebo rozdelení právnickej osoby prijatým osobami alebo orgánmi právnickej osoby; ak takýto deň v rozhodnutí nie je uvedený, dňom prijatia rozhodnutia,

g) z iného dôvodu, ak tak ustanovuje zákon, alebo zakladateľská listina.

(2) Súd na návrh osoby, ktorá osvedčí právny záujem alebo aj bez takého návrhu, zruší právnickú osobu, ak

a) prestane spĺňať podmienky ustanovené zákonom na jej vznik,

c) vykonáva iba takú činnosť, ktorá je vyhradená iným právnym formám právnických osôb, alebo podniká v rozsahu väčšom, ako zákon danej právnej forme povoľuje,

d) svojou činnosťou popiera, obmedzuje alebo porušuje základné práva a slobody alebo inak porušuje verejný poriadok,

e) jej činnosť alebo spôsob, ktorým dosahuje ciele svojej činnosti, je zákonom zakázaná alebo nedovolená,

f) z iného dôvodu ustanoveného v zákone.

(3) Pred rozhodnutím súdu o zrušení právnickej osoby z dôvodu, ktorý je možné odstrániť vyzve súd právnickú osobu na odstránenie nedostatkov v primeranej lehote, ktorú jej určí.

(4) Bez likvidácie sa právnická osoba zrušuje, ak jej imanie prechádza na právneho nástupcu, ak nemá majetok, alebo ak tak zákon ustanoví.

§ 92 Zlúčenie, splynutie a rozdelenie právnickej osoby

(1)Pri zlúčení, splynutí alebo rozdelení právnickej osoby musí mať zanikajúca právnická osoba a právnická osoba, na ktorú prechádza imanie zanikajúcej právnickej osoby, rovnakú právnu formu, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Zlúčenie je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k zániku jednej právnickej osoby alebo viacerých právnických osôb, pričom imanie zanikajúcich právnických osôb prechádza na inú už jestvujúcu právnickú osobu, ktorá sa tým stáva právnym nástupcom zanikajúcich právnických osôb.

(3) Splynutie je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k zániku dvoch právnických osôb alebo viacerých právnických osôb, pričom imanie zanikajúcich právnických osôb prechádza na inú novozaloženú právnickú osobu, ktorá sa svojím vznikom stáva právnym nástupcom zanikajúcich právnických osôb.

(4) Rozdelenie je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k zániku právnickej osoby, pričom imanie zanikajúcej právnickej osoby prechádza na iné už jestvujúce právnické osoby, ktoré sa tým stávajú právnymi nástupcami zanikajúcej právnickej osoby (rozdelenie právnickej osoby zlúčením) alebo na novozaložené právnické osoby, ktoré sa svojím vznikom stávajú právnymi nástupcami zanikajúcej právnickej osoby. Každá z nástupníckych právnických osôb zodpovedá za dlhy, ktoré prešli rozdelením zo zaniknutej právnickej osoby na ostatné právnické osoby celým svojím majetkom; na splnenie dlhu sú zaviazané spoločne a nerozdielne.

(5) Návrh zmluvy o zlúčení alebo splynutí alebo projekt rozdelenia právnickej osoby schvaľuje orgán, ktorý je oprávnený na rozhodovanie o zrušení právnickej osoby, ak zákon neustanovuje inak.

(6) Ak zákon neustanoví inak, zmluva o zlúčení alebo splynutí, ako aj rozhodnutie o rozdelení právnickej osoby musí obsahovať údaje o majetku, záväzkoch, právach a povinnostiach zúčastnených právnických osôb.

(7) Účinky zlúčenia, splynutia alebo rozdelenia právnickej osoby nastávajú zápisom do verejného registra, ak zákon neustanoví inak. Návrh na zápis zlúčenia, splynutia alebo rozdelenia podávajú spoločne štatutárne orgány všetkých dotknutých právnických osôb; ich podpisy musia byť úradne osvedčené. Zápis do verejného registra sa uskutoční k tomu istému dňu.

§ 93 Zmena právnej formy právnickej osoby

Právnická osoba môže zmeniť právnu formu na inú právnickú osobu iba v prípade, ak to zákon umožňuje.

Likvidácia právnickej osoby

§ 94

(1) Ak celé imanie právnickej osoby neprešlo jej zrušením na právneho nástupcu, vykoná sa jej likvidácia, ibaže zákon ustanovuje inak.

(2) Právnická osoba vstupuje do likvidácie ku dňu svojho zrušenia. Po dobu likvidácie sa používa názov právnickej osoby s dodatkom „v likvidácii“.

§ 95

(1) Likvidáciu právnickej osoby vykoná likvidátor.

(2) Likvidátorom môže byť len osoba, ktorá môže byť štatutárnym orgánom právnickej osoby. Ak je vymenovaných viacero likvidátorov a z ich vymenovania nevyplýva nič iné, majú postavenie kolektívneho štatutárneho orgánu.

(3) Ak zákon, zakladateľská listina alebo stanovy neustanovujú inak, za likvidátora môže byť vymenovaný štatutárny orgán právnickej osoby, ktorá je v likvidácii, niektorý z jeho členov alebo iná osoba, ktorú za likvidátora vymenuje orgán oprávnený menovať členov štatutárneho orgánu alebo súd. Súd vymenuje likvidátora vtedy, ak rozhodol o zrušení právnickej osoby alebo ak likvidátor nie je vymenovaný bez zbytočného odkladu.

(4) Orgán, ktorý vymenoval likvidátora, rozhodne aj o odmene likvidátora.

(5) Likvidátor sa nemôže svojej funkcie vzdať. Môže však požiadať súd o odvolanie z funkcie, ak od neho nemožno spravodlivo požadovať, aby funkciu likvidátora vykonával. Na návrh osoby, ktorá osvedčí právny záujem, súd môže odvolať likvidátora aj vtedy, ak porušuje svoje povinnosti.

(6) Ak súd likvidátora odvolá alebo ak likvidátor zomrie, musí byť bez zbytočného odkladu vymenovaný nový likvidátor, a to spôsobom, ktorým sa vymenoval predchádzajúci likvidátor.

§ 96

(1) Vymenovaním likvidátora prechádza pôsobnosť štatutárneho orgánu konať za právnickú osobu na likvidátora.

(2) Likvidátor robí za právnicku osobu len úkony smerujúce k jej likvidácii. Pri výkone tejto pôsobnosti plní povinnosti právnickej osoby, uplatňuje pohľadávky a prijíma plnenia, zastupuje právnickú osobu pred súdmi a inými orgánmi, uzaviera zmiery a dohody o

zmene a zániku práv a povinností. Nové zmluvy môže uzavierať len v súvislosti s ukončením doterajších právnych vzťahov.

(3) Likvidátor zodpovedá za výkon svojej funkcie v rovnakom rozsahu ako štatutárny orgán.

§ 97

(1) Likvidátor oznámi vstup právnickej osoby do likvidácie všetkým známym veriteľom. Zároveň je povinný zverejniť vo verejnom registri, v ktorom je právnická osoba zapísaná, skutočnosť, že právnická osoba vstúpila do likvidácie s výzvou, aby veritelia právnickej osoby prihlásili svoje pohľadávky, prípadne iné práva v lehote, ktorá nesmie byť kratšia než štyri mesiace.

(2) Likvidátor zostaví ku dňu vstupu právnickej osoby do likvidácie likvidačnú účtovnú súvahu a je povinný zaslať prehľad o imaní právnickej osoby každému, komu vznikne právo na likvidačný zostatok, ak o zaslanie likvidačnej účtovnej súvahy požiada.

(3) Ku dňu skončenia likvidácie, ktorý nesmie byť skôr ako šesť mesiacov po zverejnení podľa odseku 1, zostaví likvidátor účtovnú závierku a predloží ju na schválenie spolu s konečnou správou o priebehu likvidácie a návrhom na rozdelenie likvidačného zostatku tomu, kto je oprávnený rozhodovať o zrušení právnickej osoby a ak ho do funkcie vymenoval súd, tak aj súdu.

(4) Likvidačný zostatok sa môže rozdeliť len vtedy, ak sú uspokojené nároky všetkých známych veriteľov právnickej osoby. Ak známy veriteľ neprihlásil svoju pohľadávku do likvidácie, a pohľadávku nie je možné splniť inak, uloží likvidátor plnenie do súdnej úschovy. Rovnako postupuje, ak veriteľ odoprie súčinnosť potrebnú na splnenie.

(5) Ak bol likvidovaný majetok právnickej osoby, vo vzťahu ku ktorej niet osoby, ktorá by mala podiel na likvidačnom zostatku, pripadne likvidačný zostatok štátu, ktorý s ním naloží tak, aby bol v čo najväčšej miery naplnený pôvodný účel tohto majetku.

(6) Ak zákon neustanovuje inak, likvidátor najneskôr po uplynutí 30 dní od schválenia účtovnej závierky a konečnej správy o priebehu likvidácie podá návrh na výmaz právnickej osoby z verejného registra, ak ide o právnickú osobu, ktorá sa do takého registra zapisuje.

(7) Ak likvidátor zistí predlženie právnickej osoby v likvidácii, bez zbytočného odkladu podá súdu návrh na vyhlásenie konkurzu.

§ 98 Dodatočná likvidácia

(1) Ak právnická osoba zanikla a zistí sa ďalší jej majetok, zruší súd výmaz právnickej osoby z verejného registra, rozhodne o jej obnovení a nariadení dodatočnej likvidácie a vymenuje likvidátora, a to na návrh člena bývalého štatutárneho orgánu zaniknutej právnickej osoby, jej likvidátora, veriteľa dlžníka, osoby, ktorá mala právo na likvidačný zostatok alebo inej osoby, ktorá osvedčí právny záujem.

(2) Od obnovenia sa na právnickú osobu hľadí, akoby nezanikla a neuspokojené pohľadávky jej veriteľov sa obnovia. Počas doby, po ktorú bola právnická osoba vymazaná z registra, premlčacia doba pre práva veriteľov voči právnickej osobe spočíva.

(3) Nariadenie dodatočnej likvidácie nemá vplyv na už ukončenú likvidáciu. Ak však zistený ďalší majetok nestačí na uspokojenie veriteľov, musí byť podiel na likvidačnom zostatku, ktorý nebol prijatý dobromyseľne, vrátený.

(4) Na dodatočnú likvidáciu sa primerane použijú ustanovenia o likvidácii.

Druhý oddiel: Združenie osôb

§ 99 Základné ustanovenie

(1) Najmenej tri osoby, z ktorých aspoň jedna musí byť staršia ako 18 rokov alebo právnickou osobou, môžu založiť na dosiahnutie spoločného cieľa združenie osôb (ďalej len „združenie“).

(2) Zákon ustanoví, kedy môže združenie založiť jedna osoba.

§ 100 Založenie združenia

Združenie sa zakladá zakladateľskou zmluvou alebo schválením stanov. O založení združenia na ustanovujúcej členskej schôdzi sa spíše zápisnica, ktorá musí mať všetky náležitosti zakladateľskej listiny a musí obsahovať aj podpisy zakladajúcich členov.

§ 101 Stanovy združenia

Stanovy združenia upravia najmä vznik, zánik a podmienky členstva, práva a povinnosti členov, orgány združenia a ich pôsobnosť, spôsob zrušenia združenia a naloženia s jeho likvidačným zostatkom. Stanovy určia aj spôsob, ktorým sa stanovy menia a dopĺňajú. Ak stanovy neurčia inak, o zmene stanov rozhoduje nadpolovičná väčšina všetkých členov združenia.

§ 102 Vznik združenia

(1) Združenie ako právnická osoba vzniká zápisom do verejného registra, ibaže zákon ustanoví inak.

(2) Odborová organizácia a organizácia zamestnávateľov vzniká dňom nasledujúcim potom, keď bol príslušnému orgánu doručený návrh na jej zápis.

§ 103 Zápis do verejného registra

(1) Do verejného registra sa zapisuje názov a sídlo združenia ~~a~~ osoby, ktoré sú členmi štatutárneho orgánu združenia.

(2) K návrhu na zápis do verejného registra sa prikladá zakladateľská zmluva alebo zápisnica o ustanovujúcej členskej schôdzi spolu so stanovami.

§ 104 Názov združenia

Názov združenia musí obsahovať označenie „združenie“.

§ 105 Nedovolené združenia

(1) Nie sú dovolené združenia

a) ktorých cieľom je popierať alebo obmedzovať osobné, politické alebo iné práva občanov pre ich národnosť, pohlavie, rasu, pôvod, politické alebo iné zmýšľanie, náboženské vyznanie a sociálne postavenie, roznecovať nenávisť a neznášanlivosť z týchto dôvodov, podporovať násilie alebo inak porušovať ústavu a zákony;
b) ktoré sledujú dosahovanie svojich cieľov spôsobmi, ktoré sú v rozpore s ústavou a zákonmi;
c) ozbrojené alebo s ozbrojenými zložkami; za také sa nepovažujú združenia, ktorých členovia držia alebo používajú zbrane na športové účely a
d) ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť, ibaže ide o vedľajšiu činnosť za účelom napĺňania cieľov združenia.

(2) Nedovolené združenia môže orgán, ktorý vedie registráciu združení, zrušiť rozhodnutím o jeho rozpustení.

§ 106 Použitie výnosov združenia

Výnosy z činnosti združenia sa môžu použiť len na činnosť združenia vrátane správy združenia, ibaže zákon ustanoví inak.

§ 107 Orgány združenia

(1) Najvyšším orgánom združenia je členská schôdza. Rozhoduje najmä o voľbe členov orgánov združenia a o jeho likvidátorovi, o zmenách zakladateľskej listiny a stanov, schvaľuje výročnú správu a rozpočet združenia a rozhoduje o zrušení združenia. Každý člen združenia má na členskej schôdzi jeden hlas.

(2) Štatutárnym orgánom je predseda občianskeho združenia, volený členskou schôdzou. Ak má mať štatutárny orgán viac členov, je ním správna rada (predsedníctvo?). Štatutárny orgán riadi činnosť združenia.

§ 108 Členstvo v združení

(1) Členstvo je viazané na osobu člena a neprechádza na jeho právnych nástupcov.

(2) Zo združenia môže každý slobodne vystúpiť.

(3) Členstvo v združení možno viazať aj na určitý členský príspevok.

(4) Členstvo v združení môže byť podmienené spoluvlastníctvom alebo iným vzťahom k určitej veci alebo na taký vzťah viazané. Ak je členstvo v združení viazané na vzťah k veci, môže vzniknúť alebo zaniknúť len vznikom alebo zánikom tohto vzťahu a prevedené iba spolu s predmetom tohto vzťahu.

§ 109 Práva a povinnosti člena združenia

(5) Člen združenia má právo podieľať sa na činnosti združenia a jeho orgánov. Môže najmä požadovať od členov orgánov informácie, súvisiace s činnosťou združenia.

(6) Člen združenia je povinný nepoškodzovať záujmy združenia a dodržiavať jeho vnútorné predpisy.

(7) Združenie nesmie žiadneho člena bezdôvodne zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Prostriedky ochrany člena združenia

§ 110 Neprihliadnutie na hlas člena združenia

Ak člen združenia zneužije hlasovacie právo k škode združenia alebo ostatných členov, môže sa združenie, alebo iný jeho člen do troch mesiacov od zneužitia hlasovacieho práva domáhať, aby súd rozhodol, že sa k hlasu tohto člena v tomto prípade neprihliada.

§ 111 Neplatnosť rozhodnutí orgánov združenia

(1) Na rozhodnutie orgánu, ktoré zjavne porušuje dobré mravy sa neprihliada. Rovnaké platí, ak účel zákona, ktorý rozhodnutie orgánu porušuje, vyžaduje, aby rozhodnutie nemalo účinky napriek márnemu uplynutiu lehoty na určenie jeho neplatnosti.

(2) Súd môže na návrh člena štatutárneho orgánu, iných dozorných orgánov, ak sú ustanovené a člena združenia, ktorého práva boli rozhodnutím porušené, vyhlásiť rozhodnutie orgánu združenia, ktoré nie je preskúmateľné iným orgánom združenia, za neplatné, ak porušuje zákon alebo stanovy. Návrh na určenie neplatnosti môže byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa o ňom dotknutá osoba dozvedela, najneskôr však do 6 mesiacov od jeho prijatia.

(3) Súd nevysloví neplatnosť rozhodnutia orgánu, ak porušenie zákona alebo stanov nemalo závažné právne následky a ak ochrany hodný záujem vyžaduje, aby nebola neplatnosť vyslovená.

(4) Neplatnosť rozhodnutia orgánu združenia nemá vplyv na práva tretích osôb nadobudnuté v dobrej viere.

§ 112 Mimosúdne riešenie sporov

(1) Stanovy môžu určiť, ktorý orgán mimosúdneho riešenia sporov rozhodne spory vyplývajúce z vnútorných pomerov združenia. Ak nie je spor vyriešený týmto orgánom do šiestich mesiacov, môže sa dotknutá osoba obrátiť na súd, ibaže by orgánom mimosúdneho riešenia sporov bol rozhodcovský súd v zmysle osobitných predpisov.

(2) Stanovy môžu určiť určia spôsob obsadzovania členov orgánu na mimosúdne riešenie sporov v zmysle ods. 1, pričom musí byť zabezpečená ich nestrannosť a nezaujatosť ako aj právo účastníkov na prístup k tomuto orgánu.

§ 113 Uplatňovanie si nárokov

(1) Členská schôdza môže určiť zástupcu združenia, ktorý uplatní v mene združenia nároky združenia voči jeho členom alebo členom jeho orgánov. Za týmto účelom môže byť členská schôdza zvolaná aj dozorným orgánom združenia, ak je ustanovený.

(2) V prípade, ak členská schôdza odmietne určiť zástupcu alebo sa odmietne s otázkou zaoberať, môže minimálne desatina členov uplatniť tento nárok tak, že určí zástupcu, ktorý nárok uplatní v mene združenia a na jeho účet. V prípade neúspechu sú členovia združenia povinní spoločne hradiť trovy konania.

Tretí oddiel: Účelové združenie majetku

Prvý pododdiel: Nadácie

§ 114 Všeobecné ustanovenie

(1) Nadácia je účelové združenie majetku, ktoré sa zriaďuje ako právnická osoba jednostranným úkonom zakladateľa (nadačná listina). Zakladateľ venuje nadácii určitý nadační majetok a určí priamo navonok zameraný a určený účel nadácie a príjemcu jej plnení (beneficiár).

(2) Účel nadácie môže byť verejnoprospešný alebo súkromný.

(3) Verejnoprospešná nadácia je taká, ktorá podľa nadačnej listiny slúži výlučne alebo prevažne verejne prospešnému účelu.

(4) Súkromná nadácia je taká, ktorá podľa nadačnej listiny slúži výlučne alebo prevažne súkromnému účelu alebo vlastným potrebám zakladateľa. Súkromné nadácie sú najmä:

a) rodinné nadácie, ktorých majetok slúži výhradne k úhrade nákladov na výchovu či vzdelávanie, vybavenie alebo podporu členov jednej alebo viacerých rodín alebo k podobným rodinným záujmom,

b) zmiešané rodinné nadácie, ktoré sledujú prevažne účel rodinných nadácií, k tomu ale doplnkovo slúžia aj verejnoprospešnému alebo inému súkromnému účelu.

(5) Prevažujúci účel nadácie sa posudzuje podľa pomeru plnení slúžiacich k súkromnému a k verejnoprospešnému účelu. Ak nie je určiteľné, že nadácia v určitom období úplne alebo prevažne slúžila súkromnému účelu, považuje sa za verejne prospešnú nadáciu.

§ 115 Názov nadácie

Názov nadácie musí obsahovať označenie „nadácia“.

§ 116 Nedovolená nadačná činnosť

(1) Nadácia môže podnikať iba, ak podnikanie slúži bezprostredne k dosiahnutiu jej verejnoprospešného cieľa alebo ak to osobitný predpis povoľuje. Nadácia so súkromným účelom môže podnikať, ak to riadne investovanie a správa majetku nadácie vyžaduje. Podnikanie nadácie musí byť v súlade s účelom nadácie a musí predstavovať iba vedľajšiu činnosť.

(2) Nadácia ďalej nemôže:

a) prevziať obchodné vedenie obchodnej spoločnosti alebo družstva,

b) s výnimkou podľa odseku 1 veta prvá nemôže byť neobmedzene ručiacim spoločníkom obchodnej spoločnosti,

c) byť tichým spoločníkom podnikateľa alebo

d) použiť svoj majetok na financovanie činnosti politických strán a politických hnutí, ani na prospech kandidáta na volenú funkciu.

Založenie a vznik nadácie

§ 117 Založenie a vznik nadácie

(1) Nadácia sa zakladá nadačnou listinou podpísanou všetkými zakladateľmi. Pravosť podpisov všetkých zakladateľov musí byť úradne osvedčená.

(2) Do vzniku nadácie konajú vo veciach súvisiacich s jej vznikom zakladatelia spoločne alebo určený správca nadácie.

(3) Nadácia vzniká zápisom do verejného registra podľa osobitného predpisu.

(4) Zakladateľ nadácie a jeho dedičia sa môžu dovolávať neplatnosti založenia nadácie z dôvodu nedostatku vôle zakladateľa podľa všeobecných ustanovení o nedostatkoch pri právnych úkonoch a uzatváraní zmlúv aj po zápise do registra. Rozhodnutím súdu nie sú dotknuté nadačné plnenia prijaté beneficientami v dobrej viere.

Osoby zúčastnené na na nadácii

§ 118 Zakladateľ

(1) Zakladateľom nadácie môže byť jeden alebo viac osôb. Nadácia založená pre prípad smrti môže mať len jedného zakladateľa.

(2) Ak je zakladateľov viac, môžu práva prislúchajúce zakladateľovi vykonávať iba všetci spoločne, ibaže nadačná listina určí inak. Ak jeden z nich zomrie, predpokladá sa, že jeho práva zanikajú.

(3) Ak nadáciu založil nepriamy zástupca určitej osoby, považuje sa za jej zakladateľa táto osoba. Nepriamy zástupca je povinný oznámiť správnej rade nadácie, na účet koho konal.

§ 119 Beneficient

(1) Za príjemcu plnení zo strany nadácie (beneficient) sa považujú osoby, ktoré počas existencie nadácie alebo pri jej ukončení získali, alebo mohli získať pre seba majetkový prospech.

(2) Beneficientom je:

a) beneficient s právnym nárokom,

b) beneficient, ktorého nárok vznikne v budúcnosti,

c) osoba, ktorej prislúcha prospech na základe úvahy príslušného orgánu a

d) posledný beneficient.

(3) Beneficient s právnym nárokom je osoba, ktorá má na základe nadačnej listiny, štatútu alebo vnútorných predpisov nadácie nárok na majetkový prospech určený alebo určiteľný čo do výšky z majetku nadácie alebo jej výnosu (nadačný príspevok).

(4) Beneficient, ktorého nárok vznikne v budúcnosti je osoba, ktorej právny nárok na majetkový prospech môže vzniknúť na základe nadačnej listiny, štatútu alebo vnútorných predpisov nadácie, ak nastane odkladací účinok podmienky, alebo dosiahnutím určitého času, najmä v prípade odpadnutia beneficienta, ktorý jej ako oprávnený v rade predchádzal.

(5) Osoba, ktorej prislúcha prospech na základe úvahy príslušného orgánu je osoba, ktorá patrí do okruhu beneficientov určeného zakladateľom a ktorej majetkový prospech závisí od rozhodnutia správnej rady alebo iného orgánu. Za takúto osobu sa nepovažuje ten, kto má budúci nárok na takýto prospech. Právny nárok osoby, ktorej prislúcha prospech na základe úvahy príslušného orgánu vzniká až platným rozhodnutím na to určeného orgánu o faktickom vyplatení danej osobe a zaniká prijatím tohto prospechu.

(6) Posledným beneficientom je osoba, ktorá má podľa nadačnej listiny alebo štatútu nadobudnúť likvidačný zostatok. Ak nie je posledný beneficient určený, alebo neexistuje, pripadne likvidačný zostatok štátu.

§ 120 Práva beneficientov na informácie

(1) Beneficient má v rozsahu, v akom sa to týka jeho práv, právo na nahliadnutie do nadačnej listiny, štatútu a vnútorných predpisov nadácie.

(2) Ak zákon neustanovuje inak, beneficient má v rozsahu, v akom sa to týka jeho práv, právo požadovať od príslušných orgánov nadácie poskytnutie informácie a podávanie správ o účtovníctve. Za týmto účelom má právo nahliadať do účtovných kníh

a podkladov, robiť si kópie a kontrolovať všetky skutočnosti a pomery, či už osobne alebo prostredníctvom zástupcu. Toto právo nesmie byť vykonávané v rozpore so zásadou poctivosti, zneužívané alebo inak nesmie byť vykonávané v rozpore so záujmami nadácie alebo ostatných beneficientov. Výnimočne a len za účelom ochrany beneficienta je možné výkon tohto práva odoprieť.

(3) Právo na informácie prislúcha poslednému beneficientovi až po zrušení nadácie.

§ 121 Právo na informácie pri nadácii s kontrolným orgánom

Ak bol v nadačnej listine určený kontrolný orgán, má beneficient právo požadovať informácie iba o účele a organizácii nadácie a o svojich vlastných právach voči nadácii, ako aj požadovať právo na predloženie výročnej správy kontrolného orgánu. Právo na nahliadnutie do nadačnej listiny, štatútu a vnútorných predpisov nadácie tým nie je dotknuté.

§ 122 Právo na informácie pri nadácii podliehajúcej dohľadu

Právo na informácie beneficientom nepatria, ak nadácia podlieha dohľadu príslušného orgánu verejnej správy.

Majetok nadácie a jeho použitie

§ 123 Majetok nadácie

(1) Majetok nadácie tvorí nadačná istina, nadačný fond a ostatný majetok nadácie.

(2) Nadačná istina je súborom predmetov vkladu do nadácie, prípadne aj nadačných darov.

(3) Nadačné imanie je peňažné vyjadrenie nadačnej istiny nadácie zapísané do registra nadácií. Pri založení nadácie je tvorené majetkovými vkladmi jednotlivých zakladateľov. Hodnota majetkového vkladu každého zakladateľa je najmenej 2000 eur. Základná hodnota nadačného imania musí byť najmenej 20000 eur a musí byť v tejto výške tvorená peňažnými vkladmi.

(4) Postavenie zakladateľa nezíska ten, kto po vzniku nadácie jej venuje majetok.

§ 124 Použitie majetku nadácie

(1) Majetok nadácie sa môže použiť len v súlade s účelom a podmienkami určenými v nadačnej listine a na úhradu výdavkov (nákladov) na správu nadácie a jej majetku.

Výšku výdavkov (nákladov) na správu nadácie určí správna rada každoročne v miere nevyhnutnej na zabezpečenie činnosti nadácie.

(2) Výdavky (náklady) na správu nadácie zahŕňajú výdavky (náklady) na

a) ochranu a zhodnotenie majetku nadácie,

b) propagáciu verejnoprospešného účelu nadácie alebo účelu nadačného fondu,

c) prevádzku nadácie,

d) odmenu za výkon funkcie člena orgánu nadácie,

e) náhrady výdavkov spojených s výkonom funkcie podľa osobitného predpisu,

f) mzdové náklady,

g) iné náklady na ostatné činnosti spojené s prevádzkou nadácie.

§ 125 Účelové viazanie daru

Ak darca poskytol nadácii dar na konkrétny účel, nadácia je oprávnená použiť ho na iný účel len s predchádzajúcim súhlasom tohto darcu.

§ 126 Prospech z majetku nadácie

(1) Nadačné príspevky v prospech osôb určených ako beneficienti sa môžu poskytnúť, ak sa tým neohrozí uspokojenie nárokov veriteľov nadácie.

(2) Nadácia nesmie poskytnúť nadačný príspevok osobám, ktoré sú členmi ich orgánov, ani osobám im blízkym, ibaže tak stanoví nadačná listina.

§ 127 Vylúčenie práv veriteľov

Zakladateľ môže v nadačnej listine rodinnej nadácie určiť, že veritelia beneficientov nesmú odňať beneficientom ich bezodplatne nadobudnuté práva na nadačné príspevky, alebo budúce práva na nadačné príspevky, ani jednotlivé nároky na ne, ani prostredníctvom exekúcie alebo konania v prípade úpadku beneficienta. V prípade zmiešaných rodinných nadáciách je takéto určenie prípustné len vtedy, ak slúži účelom rodinnej nadácie.

Nadačná listina a predpisy nadácie

§ 128 Nadačná listina

(1) Nadačná listina musí obsahovať:

a) Prejav vôle zriadiť nadáciu

b) venovanie majetku

c) názov a sídlo nadácie,
d) účel, ktorý nadácia bude podporovať
e) dobu, na akú sa nadácia zriaďuje,
f) určenie okruhu beneficientov, alebo určenie osoby, ktorá beneficienta určí ako aj určenie podmienok poskytovania prospechu týmto osobám, ibaže je účelom nadácie podpora všeobecného prospechu alebo sa odkáže na bližšiu úpravu v štatúte,
g) hodnotu nadačného imania a podmienky nakladania s majetkom nadácie,
h) meno a priezvisko (názov), rodné číslo (identifikačné číslo organizácie) a adresu trvalého pobytu (sídlo) všetkých zakladateľov a hodnotu a predmet majetkového vkladu, ktorý každý zakladateľ vložil do nadačného imania pri založení nadácie,
i) podrobnosti o ustanovovaní a právomoci a rozhodovaní orgánov nadácie, ako aj meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu alebo dlhodobého pobytu prvých členov orgánov nadácie.

(2) Nadačná listina musí obsahovať aj informáciu o tom, že:
a) bol vydaný alebo môže byť vydaný štatút,
b) boli vydané alebo môžu byť vydané vnútorné predpisy nadácie a že
c) môžu byť vytvorené ďalšie orgány nadácie určené v štatúte alebo vnútorných predpisoch.

(3) Ak si zakladateľ vyhradí, v nadačnej listiny sa uvedie aj výhrada o:
a) zmene nadačnej listiny zakladateľom, alebo orgánom nadácie
b) vylúčení práv veriteľov podľa § ... a
c) zmene právnej formy.

§ 129 Štatút

Zakladateľ môže prijať štatút, ktorý bližšie upravuje vnútornú štruktúru nadácie a podmienky poskytovania prospechu beneficientom, alebo si takúto možnosť vyhradiť do budúcna pre seba alebo pre správnu radu.

§ 130 Vnútorné predpisy

Pre podrobnejšiu úpravu a za účelom vykonania nadačnej listiny či štatútu môže zakladateľ, správna rada alebo iný nadačný orgán vydať vnútorné predpisy, ak tak bolo vyhradené v nadačnej listine. Vnútorné predpisy prijaté zakladateľom majú prednosť pred vnútornými predpismi vydanými správnou radou alebo iným orgánom nadácie.

Zmeny nadačnej listiny a predpisov nadácie

§ 131 Zmeny nadačnej listiny a ostatných predpisov nadácie zakladateľom

(1) Pred vznikom nadácie môže byť nadačná listina zakladateľom zmenená alebo odvolaná. Ak jeden z viacerých zakladateľov zomrel alebo zanikol, nemôže byť nadačná listina odvolaná; zmenená môže byť pri sledovaní účelu nadácie. Ak zomreli alebo zanikli všetci zakladatelia, môže byť nadačná listina pri sledovaní účelu nadácie zmenená súdom na návrh osoby, ktorá osvedčí právny záujem tak, aby sa odstránili prekážky brániace jej vzniku a aby sa prispôsobila zmeneným pomerom.

(2) Po vzniku nadácie môže byť obsah nadačnej listiny zmenený zakladateľom len, ak si toto právo v nej vymienil. Zmena sa nemôže dotýkať účelu nadácie.

(3) Zakladateľ môže určiť v nadačnej listine ustanovenia, ktoré sa nesmú meniť rozhodnutím nijakého orgánu nadácie.

(4) Práva zakladateľa zmeniť alebo odvolať nadačnú listinu neprechádzajú na právnych nástupcov. Ak ich má vykonať zástupca, vyžaduje sa osobitné plnomocenstvo.

(5) Rovnaké podmienky ako pre zmenu nadačnej listiny sa vyžadujú aj pre zmenu ostatných predpisov nadácie.

(6) Zmena nadačnej listiny sa zapisuje do verejného registra.

Zmeny nadačnej listiny a ostatných predpisov nadácie orgánom nadácie

§ 132 Zmena účelu nadácie

(1) Zmena účelu nadácie správnou radou alebo iným orgánom nadácie je prípustná len vtedy, ak sa stane účel nedosiahnuteľným, nedovoleným, ak by bol proti zdravému rozumu alebo sa pomery zmenili natoľko, že účel dostal úplne iný význam či účinok, takže sa nadácia odklonila od vôle zakladateľa.

(2) Zmena musí zodpovedať predpokladanej vôli zakladateľa a oprávnenie k zmene musí byť výslovne vyhradené správnej rade alebo inému orgánu v nadačnej listiny. Zmena účelu nadáciu je možná len so súhlasom súdu.

§ 133 Zmena ostatného obsahu nadačnej listiny a ostatných predpisov

Správna rada alebo iný orgán nadácia môže zmeniť obsah nadačnej listiny, štatútu ako aj vnútorných predpisov, ktorý sa nedotýka účelu nadácie, ak je to určené v nadačnej listine

a v tam určenom rozsahu. Príslušný orgán môže nadačnú listinu zmeniť, ak je to vecne odôvodnené a zachová sa účel nadácie.

Zmeny nadačnej listiny a ostatných predpisov nadácie orgánom verejnej správy

§ 134

(1) Nadačný kontrolný orgánu môže podať návrh na súd na určenie zmenu účelu nadácie, ktorá podlieha jeho dohľadu, ak sa účel stal účel nedosiahnuteľným, nedovoleným, ak by bol proti zdravému rozumu alebo sa pomery zmenili natoľko, že účel dostal úplne iný význam či účinok, takže sa nadácia odklonila od vôle zakladateľa a nadačná listina nepoverila orgán nadácie k zmene účelu. Zmena musí zodpovedať predpokladanej vôli zakladateľa

(2) Nadačný kontrolný orgán, ako aj každý, kto osvedčí právny záujem môže podať návrh na súd na určenie zmeny iného obsahu nadačnej listiny, štatútu či vnútorných predpisov nadácie, ktorá podlieha jeho dohľadu, ak:

a) nadačná listina nepoverila orgán nadácie k zmene obsahu nadačnej listiny či iných predpisov nadácie a

b) je to účelné k zachovaniu účelu nadácie, najmä k zabezpečeniu jej ďalšej existencie, alebo k zabezpečeniu jej majetku.

(3) Súd môže na návrh osoby, ktorá osvedčí právny záujem, alebo v naliehavých prípadoch, najmä ak existuje vážne podozrenie z trestnej činnosti niektorého z orgánov nadácie, aj z podnetu iného štátneho orgánu alebo z vlastného podnetu zmeniť účel nadácie alebo iný obsah nadačnej listiny a iných predpisov nadácie, ktorá nepodlieha dozoru nadačného kontrolného orgánu.

Orgány nadácie

§ 135 Orgány nadácie

(1) Orgánmi nadácie sú

c) správna rada,

d) dozorná rada, alebo revízor ak sa nezriaďuje dozorná rada,

e) iný orgán, ak to ustanoví nadačná listina.

(2) Členovia orgánov nadácie musia byť bezúhonní. Za bezúhonného na účely tohto ustanovenia sa nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin.

§ 136 Odvolanie člena orgánu súdom

Súd na návrh osoby, ktorá osvedčí právny záujem alebo aj bez návrhu odvolá člena orgánu nadácie, ak tak určí nadačná listina alebo z dôležitého dôvodu, najmä:

a) ak závažne poruší povinnosti,
b) pre neschopnosť riadneho plnenia úloh alebo
c) ak bol na jeho majetok vyhlásený konkurz, alebo bol návrh na vyhlásenie konkurzu zamietnutý pre nedostatok majetku.

§ 137 Správna rada

(1) Štatutárnym orgánom nadácie je správna rada.
(2) Ak členovia správnej rady vykonávajú svoju funkciu bezplatne, môže byť v nadačnej listine vylúčená ich zodpovednosť za ľahkú nedbanlivosť, ibaže by sa tým poškodili veritelia nadácie.

§ 138 Právomoc správnej rady

(1) Správna rada zabezpečuje vedenie nadácie a spravuje nadačný majetok v duchu vôle zakladateľa a v súlade s účelom nadácie.
(2) Správna rada rozhoduje aj o ďalších skutočnostiach v rozsahu a za podmienok určených v nadačnej listine alebo v zákone.

§ 139 Zloženie správnej rady

(1) Správna rada má najmenej troch členov.
(2) Ak nie je v nadačnej listine uvedené inak, je funkčné obdobie členov správnej rady tri roky.
(3) Členstvo v správnej rade je nezlučiteľné s členstvom v inom orgáne tej istej nadácie.
(4) Členom správnej rady môže byť len fyzická osoba.
(5) Na uvoľnené miesto člena správnej rady musí správna rada do 60 dní od uvoľnenia miesta zvoliť nového člena správnej rady na zvyšok funkčného obdobia alebo na ďalšie funkčné obdobie. Ak po uvoľnení miesta člena správnej rady klesne počet členov správnej rady pod troch členov, správna rada nemôže, s výnimkou voľby nových členov, až do času, kým nebude doplnená, prijať žiadne rozhodnutie.

(6) Členovia správnej rady sa zapisujú do verejného registra.

§ 140 Dozorná rada (revízor)

(1) Dozorná rada (revízor) je kontrolný orgán nadácie, nezávislý na správnej rade.

(2) Dozorná rada sa zriaďuje, ak

f) je majetok nadácie vyšší ako 150 000 eur,

g) ak je ovládajúcou osobou obchodnej spoločnosti podľa osobitného predpisu, alebo

h) tak ustanoví nadačná listina alebo štatút nadácie.

(3) Ak nie je zriadená dozorná rada, jej pôsobnosť vykonáva revízor.

(4) Členov dozornej rady (revízora) alebo spôsob ich ustanovenia upraví zakladateľ v nadačnej listine.

(5) Členovia dozornej rady (revízor) sú oprávnení nahliadať do všetkých dokladov a záznamov týkajúcich sa činnosti nadácie a kontrolovať, či je účtovníctvo vedené v súlade s osobitným predpisom, či nadácia uskutočňuje svoju činnosť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a nadačnou listinou.

(6) Dozorná rada (revízor) najmä

a) kontroluje vedenie účtovníctva,

b) schvaľuje účtovnú závierku a výročnú správu nadácie,

c) určuje audítora, ktorý overuje účtovnú závierku, ak musí mať nadácia overenú účtovnú závierka a

d) upozorňuje správnu radu na zistené nedostatky a podáva návrhy na ich odstránenie a

e) najmenej raz ročne kontroluje, či je majetok nadácie spravovaný a používaný k naplneniu jej účelu; o výsledkoch podáva správu správnej rade, a ak sa zistia okolnosti ohrozujúce existenciu nadácie, aj beneficientom a súdu.

§ 141 Ďalšie orgány

Zakladateľ môže určiť ďalšie orgány, najmä pre výber beneficienta, k zisteniu výšky a podmienok pre vyplácanie prospechu, pre správu majetku, podporu správnej rady, k výhrade súhlasu či udeľovaniu pokynov a ochrane záujmov zúčastnených osôb. Tieto orgány nemôžu voči tretím osobám konať za nadáciu.

Účtovníctvo

§ 142

(1) Nadácia vedie účtovníctvo podľa osobitného predpisu a to oddelene o nadačných príspevkoch a ostatných činnostiach k naplneniu účelu nadácie a o nákladoch na jej správu.

(2) Ročná účtovná závierka musí byť overená audítorom, ak príjem prostriedkov nadácie z cudzích zdrojov ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, presiahne sumu 200 000 eur, pričom príjmom prostriedkov nadácie z cudzích zdrojov sa na tento účel považujú príjmy dosiahnuté z prijatých prostriedkov od fyzických osôb, právnických osôb, príspevky z podielu zaplatenej dane, príjmy z verejných zbierok a dotácie; tým nie je dotknutá povinnosť overenia ročnej účtovnej závierky podľa osobitného predpisu.

Zrušenie nadácie

§ 143 Dôvody zrušenia

(1) Správna rada rozhodne o zrušení nadácie, ak bol dosiahnutý účel nadácie, alebo tento účel nie je možné dosiahnuť, alebo ak nastali dôvody, ktoré určuje nadačná listina.

(2) O zrušení nadácie musí správna rada rozhodnúť jednohlasne, ibaže nadačná listina určí inak.

§ 144 Zlúčenie alebo splynutie nadácie

Nadácia sa môže zlúčiť alebo splynúť s inou nadáciou, ak to nadačné listiny týchto nadácií nezakazujú. Nadačné imanie nástupníckej nadácie sa zvyšuje o nadačné imanie zanikajúcej nadácie.

§ 145 Osobitné ustanovenia o likvidácii nadácie

Likvidátor je povinný likvidačný zostatok ponúknuť v nadačnej listine určenému poslednému beneficientovi, ak ich je viac, tak rovným dielom, inak ponúknuť inej nadácii s obdobným účelom alebo obci, v ktorej mala zrušená nadácia sídlo. Ak obec likvidačný zostatok prijme, môže ho použiť iba na verejnoprospešný účel.

Druhý pododdiel: Osobitné ustanovenia o verejnoprospešnej nadácii

§ 146 Verejnoprospešná nadácia

(1) Nadácia môže byť založená aj za verejnoprospešným účelom (verejnoprospešná nadácia).

(2) Verejnoprospešným účelom sa na účely tohto zákona rozumie najmä rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt, realizácia a ochrana ľudských práv alebo iných humanitných cieľov, ochrana a tvorba životného prostredia, zachovanie prírodných hodnôt, ochrana zdravia, ochrana práv detí a mládeže, rozvoj vedy, vzdelania, telovýchovy a sociálnych služieb a plnenie individuálne určenej humanitnej pomoci pre jednotlivca alebo skupinu osôb, ktoré sa ocitli v ohrození života alebo potrebujú naliehavú pomoc pri postihnutí živelnou pohromou.

(3) Nadačná listina verejnoprospešnej nadácie nesmie obsahovať meno konkrétneho beneficienta.

(4) Iba verejnoprospešná nadácia môže v názve mať označenie verejnoprospešná nadácia.

(5) Verejnoprospešná nadácia môže organizovať charatitatívnu lotériu.

§ 147 Nadačné imanie verejnoprospešnej nadácie

(1) Majetok, ktorý tvorí nadačné imanie verejnoprospešnej nadácie, nemožno darovať, vložiť ako vklad do obchodnej spoločnosti, zaťažiť ani použiť na zabezpečenie záväzkov nadácie, ani na zabezpečenie záväzkov tretích osôb.

(2) Nadácia je povinná uložiť peňažné prostriedky, ktoré sú súčasťou nadačného imania, na účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, ktorá má bankové povolenie na území Slovenskej republiky.

(3) Peňažné prostriedky, ktoré sú súčasťou nadačného imania, môže nadácia použiť len na kúpu

a) štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok,
b) cenných papierov prijatých na trh kótovaných cenných papierov a podielov listov otvorených podielových fondov,
c) hypotekárnych záložných listov,
d) vkladových listov, vkladových certifikátov a depozitných certifikátov,
e) nehnuteľností.

§ 148 Majetok verejnoprospešnej nadácie a jeho použitie

(1) Ak hodnota daru alebo výška príspevku verejnoprospešnej nadácii presiahne 300 eur, je nadácia povinná oznámiť darcovi presnú špecifikáciu jeho použitia do 60 dní odo dňa použitia tohto daru alebo príspevku, ak darca neurčí inak.

(2) Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej nadácia poskytla príspevok, je povinná použiť tieto prostriedky len na verejnoprospešný účel, na ktorý jej boli poskytnuté, a na požiadanie preukázať nadácii, ako prostriedky použila. Ak tak neurobí, je povinná tieto prostriedky vrátiť podľa pravidiel bezdôvodného obohatenia.

(3) Prostriedky nadácie určené na plnenie jej verejnoprospešného účelu nemožno poskytnúť zakladateľovi, členovi správnej rady, ani členovi iného orgánu nadácie, zamestnancovi nadácie a im blízkym osobám. To neplatí, ak ide o poskytnutie prostriedkov z nadačného fondu vytvoreného na plnenie individuálne určenej humanitnej pomoci pre jednotlivca alebo skupinu osôb, ktoré sa ocitli v ohrození života alebo ktoré potrebujú naliehavú pomoc pri postihnutí živelnou pohromou. Poskytnutie príspevku podlieha schváleniu dozornej rady alebo revízora.

(4) Nadácia nesmie poskytnúť nadační príspevok, ak výška vlastných zdrojov financovania majetku nadácie podľa osobitného predpisu znížených o zdroje, ktoré sú účelovo viazané a ktorých účel nemôže nadácia zmeniť, je nižšia alebo by v dôsledku plnenia bola nižšia, ako je výška nadačného imania.

(5) Osoba ktorá prijala v dobrej viere príspevok v rozpore s odsekom 4 nie je povinná ho vrátiť.

§ 149 Nadačný fond

(1) Verejnoprospešná nadácia môže na podporu verejnoprospešného účelu vytvoriť nadačný fond rozhodnutím správnej rady alebo na základe písomnej zmluvy s fyzickou osobou alebo s právnickou osobou.

(2) Nadačný fond tvoria peňažné prostriedky, ktoré nie sú súčasťou nadačného imania alebo ostatného majetku nadácie. Nadácia vedie vo svojom účtovníctve oddelene prostriedky nadačného fondu.

(3) Nadačný fond nemá právnu subjektivitu.

(4) Rozhodnutie správnej rady alebo zmluva o vytvorení nadačného fondu musí obsahovať

a) názov nadácie, ktorá nadačný fond vytvára,

b) názov nadačného fondu; súčasťou názvu nadačného fondu musí byť aj názov nadácie, ktorá nadačný fond vytvára,
c) účel, na aký sa nadačný fond vytvára,
d) doba, na akú sa nadačný fond vytvára.

(5) Predmetom zmluvy o vytvorení nadačného fondu medzi fyzickou osobou alebo právnickou osobou a nadáciou je určenie podmienok na získavanie peňažných prostriedkov a ich poskytovanie na vopred dohodnutý verejnoprospešný účel. Zmluva o vytvorení nadačného fondu musí ďalej obsahovať
   a) označenie zmluvných strán,
   b) názov nadačného fondu; súčasťou názvu nadačného fondu musí byť aj názov nadácie, pri ktorej sa nadačný fond vytvára,
   c) účel, na aký sa nadačný fond vytvára,
   d) doba, na akú sa nadačný fond vytvára,
   e) odmenu nadácie, ak bola dohodnutá,
   f) podmienky použitia prostriedkov nadačného fondu,
   g) podmienky, za akých sa rozdelia prostriedky nadačného fondu v prípade, ak je účel nadačného fondu viazaný na vyzbieranie konkrétnej sumy a ak k jej vyzbieraniu nedôjde alebo ak účel, na ktorý sa nadačný fond vytvoril, zanikol,
   h) náležitosti záverečnej správy o použití prostriedkov nadačného fondu alebo výročnej správy o použití prostriedkov nadačného fondu, ak bol vytvorený na čas presahujúci jeden rok alebo na neurčitý čas.

(6) Správna rada nadácie je povinná zaslať ministerstvu do 15 dní od vytvorenia nadačného fondu rozhodnutie alebo písomnú zmluvu o vytvorení nadačného fondu.

§ 150 Výročná správa verejnoprospešnej nadácie

(1) Verejnoprospešná nadácia je po skončení kalendárneho roka povinná vypracovať výročnú správu v lehote určenej správnou radou alebo nadačnou listinou najneskôr do 15. mája nasledujúceho kalendárneho roka.

(2) Výročná správa nadácie obsahuje
   a) prehľad činností vykonávaných v hodnotenom období s uvedením vzťahu k účelu nadácie,
   b) ročnú účtovnú závierku, zhodnotenie základných údajov zahrnutých v nej a výrok audítora k ročnej účtovnej závierke,

c) prehľad príjmov (výnosov) podľa zdrojov a ich pôvodu,
d) prehľad o darcoch, ak hodnota darov alebo výška prostriedkov od toho istého darcu presahuje 331 eur, ibaže darca požiada o anonymitu,
e) prehľad príjemcoch nadačných príspevkov a informáciu, akým spôsobom sa tieto prostriedky použili, ibaže príjemca požiadal o anonymitu; Ak jej bol poskytnutý príspevok vyšší než 300 Eur, môže byť zachovaná anonymita iba ak bol príspevok poskytnutý na plnenie individuálne určenej humanitnej pomoci,
f) celkové výdavky (náklady) v členení na výdavky podľa jednotlivých druhov činností nadácie a osobitne výšku výdavkov (nákladov) na správu nadácie,
g) zmeny vykonané v nadačnej listine a v zložení orgánov, ktoré nastali v hodnotenom období,
h) odmenu za výkon funkcie člena orgánu nadácie,
i) prehľad o činnosti nadačných fondov spolu s prehľadom o prostriedkoch nadačných fondov,
j) ďalšie údaje, ktoré určí správna rada.

(3) Ak sa po zverejnení výročnej správy zistia skutočnosti, ktoré sú dôvodom na jej opravu, je nadácia povinná túto opravu bezodkladne vykonať.

(4) Nadácia uloží výročnú správu do verejnej časti registra účtovných závierok najneskôr do 31. mája.

§ 151 Zodpovednosť za záväzky verejnoprospešnej nadácie

(1) Verejnoprospešná nadácia zodpovedá za svoje záväzky celým svojím majetkom okrem prostriedkov nadačného fondu vytvoreného na plnenie individuálne určenej humanitnej pomoci pre jednotlivca alebo skupinu osôb, ktoré sa ocitli v ohrození života alebo ktoré potrebujú naliehavú pomoc pri postihnutí živelnou pohromou.

(2) Ak správna rada verejnoprospešnej nadácie nezašle ministerstvu písomnú zmluvu alebo rozhodnutie správnej rady o vytvorení nadačného fondu vytvoreného na plnenie individuálne určenej humanitnej pomoci pre jednotlivca alebo skupinu osôb, ktoré sa ocitli v ohrození života alebo ktoré potrebujú naliehavú pomoc pri postihnutí živelnou pohromou, nadácia zodpovedá za svoje záväzky aj prostriedkami tohto nadačného fondu.

§ 152 Dohľad

(1) Verejnoprospešné nadácie podliehajú dohľadu nadačného kontrolného úradu, ktorým je ministerstvo.

(2) Nadačný kontrolný úrad dohliada, či je majetok nadácie spravovaný a použitý v súlade s účelom nadácie. Má právo požadovať od nadácie informácie a nahliadať do účtovných podkladov a iných písomností nadácie a podať návrh na určenie neplatnosti rozhodnutí orgánov nadácie.

§ 153 Zmena právnej formy

Verejnoprospešná nadácia môže na základe rozhodnutia správnej rady zmeniť právnu formu na neinvestičný fond, ak to nadačná listina pripúšťa a iba za tam uvedených podmienok. Zmena právnej formy musí byť prínosná pre uskutočnenie nadačného účelu a musí byť zachovaná podstata účelového určenia majetku a vôle zakladateľa.

III. Pododdiel: Neinvestičné fondy

§ 154 Neinvestičný fond

(1) Neinvestičný fond je neziskovou právnickou osobou, ktorá združuje peňažné prostriedky určené na plnenie všeobecne prospešného účelu alebo individuálne určenej humanitnej pomoci pre jednotlivca alebo pre skupinu osôb, ktoré sa ocitli v ohrození života alebo potrebujú naliehavú pomoc pri postihnutí živelnou pohromou.

(2) Verejnoprospešný účel sa určí podľa ustanovení o verejnoprospešnej nadácii.

(3) Ustanovenia o zakázaných činnostiach nadácií sa primerane použijú aj na neinvestičný fond.

§ 155 Názov neinvestičného fondu

Názov fondu musí obsahovať označenie „neinvestičný fond“, stačí však skratka „n. f.“.

§ 156 Založenie neinvestičného fondu

(1) Fond môže založiť aj len jedna osoba zakladacou listinou.

(2) Zakladacia listina obsahuje aspoň

k) názov a sídlo fondu,

l) čas, na ktorý sa fond zriaďuje,

m) účel, ktorý bude z prostriedkov fondu podporovaný,

n) určenie okruhu osôb, ktorým môžu byť poskytnuté prostriedky z fondu, alebo označenie územia, v ktorého rámci budú tieto prostriedky poskytované,
o) meno a priezvisko (názov) a trvalý pobyt (sídlo) zakladateľa,
p) orgány fondu a ich pôsobnosť,
q) výšku peňažného vkladu (ďalej len „vklad“) každého zakladateľa a lehotu splatenia vkladu a
r) určenie osoby, na ktorú prejdú oprávnenia zakladateľa pre prípad jeho smrti alebo zániku.

§ 157 Majetok neinvestičného fondu

(1) Majetok neinvestičného fondu tvorí súbor vkladov a darov a výnosy z činnosti a majetku neinvestičného fondu.
(2) Majetok neinvestičného fondu nemožno zaťažiť ani použiť na zabezpečenie záväzku.
(3) Scudziť majetok neinvestičného fondu možno iba v súlade s účelom neinvestičného fondu.

§ 158 Orgány fondu

Orgány fondu sú:
a) správna rada,
c) iné orgány, ak to ustanoví štatút.

§ 159 Zrušenie neinvestičného fondu

(1) O zrušení neinvestičného fondu rozhoduje zriaďovateľ.
(2) Správna rada rozhodne o zrušení neinvestičného fondu, ak nie je trvale možné, aby fond plnil svoj účel.
(3) Súd môže na návrh štátneho orgánu alebo osoby, ktorá osvedčí právny záujem, rozhodnúť o zrušení fondu a o jeho likvidácii aj vtedy, ak fond
a) závažným spôsobom porušil alebo opakovane porušuje ustanovenia štatútu a všeobecne záväzných právnych predpisov,
b) v období dlhšom ako dva roky neplní účel, na ktorý bol zriadený, alebo dosiahol účel, na ktorý bol zriadený, a nebol podaný návrh na jeho výmaz z registra.

(4) Pred rozhodnutím o návrhu na zrušenie fondu môže súd určiť lehotu na odstránenie dôvodu, pre ktorý sa zrušenie navrhlo.

§ 160 Zlúčenie a splynutie neinvestičného fondu

Zakladateľ, alebo ak tak určí zakladacia listina aj správna rada môže rozhodnúť o zlúčení alebo o splynutí fondu s iným fondom alebo s verejnoprospešnou nadáciou s podobným nadačným účelom.

§ 161 Likvidácia neinvestičného fondu

Likvidačný zostatok musí byť ponúknutý inému neinvestičnému fondu alebo inej nadácii s obdobným účelom, inak obci, v ktorej mal zrušený fond sídlo. Ak obec likvidačný zostatok prijme, môže ho použiť iba na verejnoprospešný účel.

§ 162 Použitie ustanovení o verejnoprospešnej nadácii

Ustanovenia upravujúce verejnoprospešnú nadáciu sa primerane uplatnia na:

a) postavenie správnej rady,
b) poskytovanie príspevkov tretím osobám,
c) účtovníctvo vrátane povinnosti overiť účtovnú závierku audítorom a výročnú správu.

Štvrtý oddiel: Účelové združenie osôb a majetku

§ 163 Nezisková organizácia

(1) Nezisková organizácia je právnická osoba založená jedným alebo viacerými osobami za účelom poskytovania všeobecne prospešných služieb s využitím osobnej a majetkovej zložky za vopred určených a pre všetkých používateľov rovnakých podmienok.

(2) Všeobecne prospešné služby sú najmä

a) poskytovanie zdravotnej starostlivosti,
b) poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárna starostlivosť,
c) tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt,
d) ochrana ľudských práv a základných slobôd,
e) vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry,
f) výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby,
g) tvorba a ochrana životného prostredia a ochrana zdravia obyvateľstva,
h) služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti.

§ 164 Podnikanie neziskovej organizácie a použitie zisku

(1) Nezisková organizácia môže vykonávať podnikateľskú činnosť iba ako vedľajšiu činnosť a nie na úkor rozsahu, dostupnosti alebo kvality poskytovaných služieb.

(2) Zisk musí nezisková organizácia použiť v celom rozsahu na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb. Nesmie sa použiť v prospech zakladateľov, členov orgánov ani jej zamestnancov.

(3) Nezisková organizácia sa nemôže zúčastňovať na podnikaní iných osôb a nemôže uzatvárať zmluvu o tichom spoločenstve.

(4) Nezisková organizácia musí viesť vo svojom účtovníctve oddelene výnosy a náklady spojené s všeobecne prospešnými službami, výnosy a náklady spojené s podnikateľskou činnosťou.

§ 165 Názov neziskovej organizácie

Názov neziskovej organizácie musí obsahovať označenie „nezisková organizácia" alebo skratku „n. o." a musí sa odlišovať od názvu iných už registrovaných neziskových organizácií.

§ 166 Zakladacia listina

(1) Zakladacia listina neziskovej organizácie obsahuje

a) názov a sídlo neziskovej organizácie,

b) dobu, na akú sa nezisková organizácia zakladá, ak nie je založená na dobu neurčitú,

c) druh všeobecne prospešných služieb, ktoré bude poskytovať a základné podmienky pre ich poskytovanie,

d) peňažné vklady jednotlivých zakladateľov, nepeňažné vklady jednotlivých zakladateľov a ich peňažnú hodnotu určenú znaleckým posudkom

e) vnútornú organizáciu neziskovej organizácie, vrátane vymedzenia právomoci orgánov a dĺžku funkčného obdobia ich členov, alebo prenechanie tejto úpravy na štatút,

f) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu prvých členov správnej rady, dozornej rady (revízora), ak sa zriaďuje a riaditeľa, ak ho menuje zriaďovateľ a

g) spôsob majetkového vyporiadania pri zrušení neziskovej organizácie.

(2) Zakladacia listina môže ustanoviť, že

a) určitý počet členov správnej rady, prípadne dozornej rady je volený na návrh vopred určeného okruhu fyzických osôb alebo na návrh určitej právnickej osoby, orgánu územnej samosprávy alebo orgánu štátnej správy,
b) určitý majetok vložený pri založení nie je možné scudziť,
c) určitý okruh poskytovaných všeobecne prospešných služieb nie je možné v priebehu ustanoveného času alebo za ustanovených podmienok meniť.

(3) Zakladaciu listinu môže zmeniť len zriaďovateľ, ak je ich viac, tak len spoločne. Ak to nie je možné, môže zakladaciu listinu zmeniť osoba v nej určená v tam uvedenom rozsahu, inak správna rada po predchádzajúcom súhlase súdu. Zakladacia listina môže určiť, ktoré o ktorých zmenách zakladacej listiny môže rozhodnúť správna rada.

§ 167 Štatút

(1) Ak zakladateľská zmluva určí, správna rada vydá štatút, ktorý upraví podrobnosti o organizačnej štruktúre, činnosti a hospodárení neziskovej organizácie.

(2) Štatút sa uloží do zbierky listín verejného registra.

Majetok neziskovej organizácie

§ 168

(1) Majetok neziskovej organizácie sa môže použiť len v súlade s podmienkami určenými v zakladacej listine alebo v štatúte na plnenie verejnoprospešného účelu a na úhradu výdavkov (nákladov) neziskovej organizácie. Výšku výdavkov (nákladov) neziskovej organizácie určí správna rada každoročne v rozpočte v miere nevyhnutnej na zabezpečenie činnosti neziskovej organizácie.

(2) Na právne úkony neziskovej organizácie týkajúce sa nehnuteľného majetku je potrebný predchádzajúci súhlas správnej rady. Zakladacia listina môže určiť, na ktoré ďalšie úkony je takýto súhlas potrebný.

§ 169 Prioritný majetok a iný majetok vložený štátom

(1) Prioritný majetok na účely tohto zákona je tá časť majetku štátu, ktorú vkladá štát ako zakladateľ alebo spoluzakladateľ do neziskovej organizácie podľa osobitného zákona a ktorá je určená výlučne na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb.

(2) Prioritný majetok nemožno založiť ani ho inak použiť na zabezpečenie záväzkov neziskovej organizácie alebo tretej osoby, nemožno ho predať, darovať ani prenechať do nájmu alebo do výpožičky a nie je ani predmetom likvidácie.

(3) K nehnuteľnostiam, ktoré sú prioritným majetkom, vzniká v prospech štátu právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré sa zapisuje do katastra nehnuteľností.

(4) Na platnosť právnych úkonov týkajúcich sa nakladania s nehnuteľným majetkom, ktorý vložil štát ako zakladateľ alebo spoluzakladateľ do neziskovej organizácie a nejde o prioritný majetok, sa vyžaduje predchádzajúci písomný súhlas štátu. To isté sa vzťahuje na platnosť takýchto právnych úkonov právneho nástupcu neziskovej organizácie.

Orgány neziskovej organizácie

§ 170

Orgány neziskovej organizácie sú

a) riaditeľ

b) správna rada,

c) dozorná rada (revízor),

d) ďalšie orgány, ak to určí zakladacia listina alebo štatút.

§ 171 Riaditeľ

(1) Riaditeľ je štatutárny orgán neziskovej organizácie. Rozhoduje o všetkých záležitostiach neziskovej organizácie, ak nie sú týmto zákonom, zakladacou listinou alebo štatútom vyhradené do pôsobnosti iných orgánov.

(2) Riaditeľa volí a odvoláva správna rada, ak nie je v zakladacej listine určené inak.

§ 172 Správna rada

(1) Správna rada najmä

e) schvaľuje rozpočet neziskovej organizácie,

f) schvaľuje ročnú účtovnú závierku a výročnú správu o činnosti a hospodárení (ďalej len „výročnú správu“),

g) rozhoduje o použití zisku a úhrade strát vrátane určenia spôsobu ich vyporiadania najneskôr do skončenia nasledujúceho účtovného obdobia,

h) volí a odvoláva riaditeľa, schvaľuje zmluvu o výkone jeho funkcie a dohliada nad výkonom jeho funkcie,
i) ak tak zakladacia listina určí, volí a odvoláva členov správnej rady a dozornej rady (revízora),
j) rozhoduje o zmenách v štatúte s výnimkou ustanovení, ktoré si zakladateľ vyhradil v zakladacej listine a
k) rozhoduje o ďalších skutočnostiach v rozsahu a za podmienok určených v zakladacej listine.

(2) Správna rada môže odvolať člena správnej rady, ak porušuje svoje povinnosti alebo ak sa bez náležitého ospravedlnenia nezúčastní najmenej na troch po sebe idúcich riadne zvolaných zasadnutiach správnej rady.

§ 173 Zloženie správnej rady, práva a povinnosti členov

(1) Správna rada má najmenej troch členov. Členom správnej rady nemôže byť člen dozornej rady (revízor) ani riaditeľ.

(2) Členstvo v správnej rade je dobrovoľnou a neplatenou funkciou, ak zakladacia listina neurčí, že zaň prislúcha odmena. Členom správnej rady patrí náhrada preukázaných výdavkov, ktoré im vznikli pri výkone funkcie.

(3) Správna rada sa schádza podľa potreby, najmenej však dvakrát ročne. Správna rada musí byť zvolaná do desiatich dní od doručenia návrhu dozornej rady (revízora) alebo jednej tretiny členov správnej rady.

§ 174 Dozorná rada (revízor)

(1) Dozorná rada (revízor) je kontrolný orgán neziskovej organizácie, ktorý dohliada na činnosť neziskovej organizácie.

(2) Dozorná rada musí byť zriadená, ak majetok neziskovej organizácie je vyšší ako 200 000eur alebo ak je súčasťou jej majetku prioritný majetok. V ostatných prípadoch môže byť zriadená, ak tak upraví štatút.

(3) Ak nie je zriadená dozorná rada, jej pôsobnosť vykonáva revízor.

(4) Členovia dozornej rady (revízor) sú oprávnení nahliadať do všetkých dokladov a záznamov týkajúcich sa činnosti neziskovej organizácie a kontrolujú, či je účtovníctvo riadne vedené v súlade s osobitným predpisom a či nezisková organizácia uskutočňuje svoju činnosť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, zakladacou listinou a štatútom.

(5) Dozorná rada (revízor) najmä

a) preskúmava ročnú účtovnú závierku a výročnú správu a predkladá svoje vyjadrenie správnej rade,
b) kontroluje vedenie účtovníctva a iných dokladov,
c) upozorňuje správnu radu na zistené nedostatky a podáva návrhy na ich odstránenie.

(6) Dozorná rada (revízor) je oprávnená

a) navrhnúť zvolanie mimoriadneho rokovania správnej rady, ak si to vyžaduje záujem neziskovej organizácie,
b) podávať správnej rade návrh na odvolanie riaditeľa,
c) navrhnúť obmedzenie práva riaditeľa konať v mene neziskovej organizácie,
d) zúčastniť sa prostredníctvom svojich členov na rokovaní správnej rady s hlasom poradným,
e) upozorniť správnu radu na zistené porušenie právnych predpisov, zakladacej listiny alebo štatútu.

§ 175 Zloženie, práva a povinnosti dozornej rady (revízora)

(1) Dozorná rada má najmenej troch členov. Revízorom alebo členom dozornej rady môže byť iba fyzická osoba, ktorá je spôsobilá na právne úkony a je bezúhonná. Členom dozornej rady nemôže byť člen správnej rady ani riaditeľ.

(2) Členov dozornej rady (revízora) menuje zakladateľ, ibaže ich podľa zakladacej listiny volí a odvoláva správna rada.

§ 176 Výročná správa

(1) Nezisková organizácia vypracuje výročnú správu v termíne určenom správnou radou alebo zakladacou listinou po skončení kalendárneho roka, najneskoršie do 30. júna.

(2) Výročná správa obsahuje

a) prehľad činností vykonávaných v kalendárnom roku s uvedením vzťahu k účelu založenia neziskovej organizácie,

b) ročnú účtovnú závierku a zhodnotenie základných údajov v nej obsiahnutých,

c) výrok audítora k ročnej účtovnej závierke, ak ju audítor overoval,

d) prehľad o peňažných príjmoch a výdavkoch,

e) prehľad rozsahu príjmov (výnosov) v členení podľa zdrojov,

f) stav a pohyb majetku a záväzkov neziskovej organizácie,

g) zmeny a nové zloženie orgánov neziskovej organizácie, ku ktorým došlo v priebehu roka,
h) ďalšie údaje určené správnou radou.
(3) Nezisková organizácia uloží výročnú správu do verejnej časti registra účtovných závierok do 15. júla.
(4) Výročná správa musí byť pre verejnosť prístupná v sídle neziskovej organizácie a na jej webovom sídle.

§ 177 Zrušenie neziskovej organizácie

(1) O zrušení neziskovej organizácii rozhoduje osoba, ktorá je oprávnená zmeniť zakladaciu listinu.
(2) Súd na návrh osoby, ktorá osvedčí právny záujem rozhodne o zrušení neziskovej organizácie aj vtedy, ak dlhodobo nenapĺňa svoj účel.

§ 178 Použitie ustanovení o nadáciách

Na postavenie a právne pomery neziskovej organizácie sa primerane použijú ustanovenia o nadácii.

4. diel: Spotrebiteľ a podnikateľ

§ 179 Spotrebiteľ

Spotrebiteľom je každá fyzická osoba, ktorá uzatvára zmluvu s podnikateľom mimo rámca svojej podnikateľskej činnosti alebo mimo rámca samostatného výkonu svojho povolania.

Podnikateľ

§ 180

Podnikateľom je každá osoba, ktorá samostatne, na vlastný účet a na vlastnú zodpovednosť vykonáva zárobkovú činnosť živnostenským alebo obdobným spôsobom, so zámerom konať tak sústavne, za účelom dosiahnutia zisku.

§ 181

(1) Za podnikateľa sa považuje osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom verejnom registri.
(2) Podnikateľom je aj osoba, ktorá získala na podnikanie živnostenské alebo iné oprávnenie podľa osobitného predpisu.

§ 182

Pre účely ochrany spotrebiteľa sa za podnikateľa považuje aj každá osoba, ktorá

- uzatvára so spotrebiteľom zmluvu týkajúcu sa jej obchodnej, výrobnej alebo obdobnej činnosti alebo pri samostatnom výkone svojho povolania,
- koná v mene alebo na účet podnikateľa,
- vystupuje ako podnikateľ a pri ktorej sa spotrebiteľ dôvodne domnieva, že koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

§ 183

(1) Každý podnikateľ je povinný v úradnom styku a na svojich obchodných listoch vyhotovených v písomnej alebo elektronickej forme uvádzať obchodné meno, sídlo alebo miesto podnikania, právnu formu právnickej osoby a identifikačné číslo, ak je pridelené. Podnikatelia zapísaní v obchodnom registri alebo v inej evidencii podnikateľov uvádzajú aj označenie registra, ktorý podnikateľa zapísal, a číslo zápisu. Ak podnikateľ na svojich obchodných dokumentoch uvádza výšku základného imania, musí uviesť aj rozsah jeho splatenia.

(2) Údaje podľa odseku 1 je podnikateľ povinný uvádzať aj na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené.

§ 184

(3) Platnosť právneho úkonu nie je dotknutá tým, že sa určitej osobe zakázalo podnikať alebo že určitá osoba podniká bez oprávnenia.

(4) Osoba, ktorá bez oprávnenia na podnikanie vykonáva túto činnosť, ako aj osoby, ktoré túto činnosť uskutočňujú v jej mene a na jej účet, nahradia škodu, ktorú tým spôsobili; tým nie je dotknutá ich zodpovednosť podľa osobitných predpisov.

Ochrana obchodného mena

§ 185 Obchodné meno

(1) Obchodným menom sa rozumie názov, pod ktorým podnikateľ vykonáva právne úkony pri svojej podnikateľskej činnosti.

(2) Obchodným menom fyzickej osoby je jej meno a priezvisko (ďalej len „meno“). Obchodné meno fyzickej osoby môže obsahovať dodatok odlišujúci osobu podnikateľa alebo druh podnikania. Ak podnikateľom je fyzická osoba, ktorá zmenila svoje meno, môže používať v obchodnom mene aj svoje prvšie meno s dodatkom obsahujúcim nové meno.

(3) Obchodné meno obchodných spoločností a družstva je ich názov.

(4) Podnikateľ je povinný uvádzať obchodné meno spolu s dodatkom označujúcim jeho súčasný právny stav, najmä s dodatkom „v likvidácii“, „v konkurze“ alebo „v reštrukturalizácii“.

§ 186 Zameniteľnosť a klamlivosť obchodného mena

(1) Obchodné meno nesmie byť zameniteľné s obchodným menom iného podnikateľa. Na odlíšenie obchodného mena právnickej osoby nestačí rozdielne označenie právnej formy. Ak ide o fyzickú osobu, stačí na odlíšenie uvedenie iného miesta podnikania. Ak má fyzická osoba rovnaké meno a priezvisko ako iný podnikateľ v tom istom mieste podnikania, je povinná doplniť svoje obchodné meno uvedením dodatku, ktorý sa týka mena alebo druhu podnikania tak, aby sa obchodné mená dali vzájomne odlíšiť.

(2) Obchodné meno nesmie vzbudzovať klamlivú predstavu o podnikateľovi alebo o predmete podnikania.

§ 187 Podnikanie pod spoločným označením

Ak podniká spolu viac osôb pod spoločným označením bez založenia právnickej osoby, sú tieto osoby spoločne a nerozdielne povinné splniť záväzky vzniknuté pri podnikaní.

§ 188 Prevod a prechod obchodného mena

(1) Kto zdedí podnik po podnikateľovi, ktorý bol fyzickou osobou, môže podnikať pod doterajším obchodným menom s dodatkom označujúcim nástupníctvo a meno nástupcu; to isté platí pri kúpe podniku od podnikateľa, ktorý je fyzickou osobou.

(2) Prevod obchodného mena bez súčasného prevodu podniku je neprípustný. Prevod obchodného mena je možný aj pri prevode časti podniku, ak bude podnikateľ zostávajúcu časť prevádzkovať pod iným obchodným menom alebo táto časť zanikne likvidáciou.

§ 189 Ochrana obchodného mena

(1) Koho práva boli dotknuté alebo ohrozené neoprávneným používaním obchodného mena, môže sa proti neoprávnenému užívateľovi domáhať, aby bolo upustené od neoprávneného zásahu alebo aby bol odstránený následok neoprávneného zásahu,

alebo aby bola uložená povinnosť zmeniť názov. Právo na náhradu škody tým nie je dotknuté.

(2) Súd môže účastníkovi, ktorého návrhu sa vyhovelo, priznať v rozsudku právo uverejniť rozsudok na trovy účastníka, ktorý v spore neuspel, a podľa okolností určiť aj rozsah, formu a spôsob uverejnenia.

Tretia hlava: Zastúpenie

Prvý diel: Všeobecné ustanovenia

§ 190

(1) Zástupcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, oprávnená konať za inú osobu v jej mene (oprávnenie zastupovať). Zo zastúpenia vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému. Ak z právneho úkonu nevyplýva, že niekto koná za iného, platí, že koná vo vlastnom mene.

(2) Zástupca má oprávnenie uskutočniť všetky úkony, ktoré sú podľa okolností potrebné na dosiahnutie účelu, na ktorý bolo oprávnenie zastupovať udelené.

(3) Zastupovať iného nemôže ten, kto sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide.

§ 191

Zastúpenie môže byť zmluvné alebo zákonné.

§ 192 Stret záujmov

(1) Zastupovať iného nemôže ten, koho záujmy sú v rozpore so záujmami zastúpeného (stret záujmov); to neplatí, ak zastúpený v zmluvnom zastúpení o strete záujmov vedel alebo musel vedieť.

(2) Stret záujmov sa predpokladá, ak zástupca súčasne koná aj ako zástupca pre tretiu osobu, alebo ak zástupca súčasne koná aj vo vlastnej veci.

§ 193 Ďalší zástupca

(1) Zástupca musí konať osobne; ďalšieho zástupcu si môže ustanoviť len ak je to dohodnuté alebo právnym predpisom ustanovené.
(2) Zástupca môže v rozsahu svojho oprávnenia zastupovať ustanoviť ďalšieho zástupcu aj vtedy, ak treba uskutočniť úlohy, ktoré nie sú osobnej povahy a v prípade ktorých nie je dôvodné očakávať, že ich zástupca vykoná sám.
(3) Z právnych úkonov ďalšieho zástupcu vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému.

§ 194 Prekročenie oprávnenia zastupovať

(1) Ak zástupca koná nad rozsah svojho oprávnenia, alebo ak osoba koná ako zástupca bez oprávnenia, je zastúpený viazaný, len pokiaľ toto prekročenie schválil.
(2) Ak zastúpený neschváli konanie podľa odseku 1 bez zbytočného odkladu, je z tohto konania zaviazaný sám zástupca, ktorý konal nad rozsah oprávnenia alebo osoba, ktorá konala bez oprávnenia. Tretia osoba, s ktorou sa konalo, môže od neho požadovať buď splnenie záväzku, alebo náhradu škody spôsobenej jeho konaním; to neplatí, ak tretia osoba, s ktorou sa konalo, o nedostatku oprávnenia vedela alebo musela vedieť.

Druhý diel: Zmluvné zastúpenie

§ 195

(1) Oprávnenie zastupovať vzniká zástupcovi (splnomocnencovi) udelením plnomocenstva zastúpeným (splnomocniteľom).
(2) Ak splnomocnenec koná v mene splnomocniteľa v rozsahu oprávnenia zastupovať určenom plnomocenstvom, vzniknú tým práva a povinnosti priamo splnomocniteľovi.
(3) Plnomocenstvo musí byť písomné, ak má zástupca (splnomocnenec) vykonať právny úkon za zastúpeného (splnomocniteľa), ktorý vyžaduje písomnú formu ako aj v prípade, ak sa netýka len určitého právneho úkonu.

§ 196

Ak splnomocniteľ udelil oprávnenie zastupovať viacerým osobám, je potrebné udeliť plnomocenstvo každému z nich. V plnomocenstve sa uvedie rozsah oprávnenia zastupovať, ako aj to, či môže každý splnomocnenec konať sám alebo iba spoločne s ostatnými. V pochybnostiach platí, že všetci splnomocnenci musia konať spoločne.

§ 197

(1) Pokyny dané splnomocnencovi, ktoré nevyplývajú z plnomocenstva, nespôsobujú právne účinky, ibaže by tieto pokyny boli známe osobám, voči ktorým splnomocnenec konal.

(2) Ak splnomocniteľ koná v dobrej viere, alebo ak vedel alebo musel vedieť o určitej okolnosti, prihliada sa na to aj u splnomocnenca; to neplatí, ak ide o okolnosť, o ktorej sa splnomocnenec dozvedel pred udelením plnomocenstva. Splnomocniteľ, ktorý nekoná v dobrej viere, sa nemôže dovolávať konania v dobrej viere splnomocnenca.

§ 198 Splnomocnenec právnická osoba

(1) Ak je splnomocnencom právnická osoba, výkon oprávnenia zastupovať prináleží do pôsobnosti jej štatutárneho orgánu.

(2) Výkonom oprávnenia zastupovať môže štatutárny orgán poveriť inú osobu.

§ 199 Zjavné oprávnenie zastupovať

Ak niekto svojim správaním vyvolá alebo utvrdí presvedčenie, že udelil plnomocenstvo inej osobe, nemôže sa voči tretej osobe, konajúcej v dobrej viere, dovolávať, že plnomocenstvo neudelil; to neplatí, ak sa tretia osoba mohla rozumne domnievať, že plnomocenstvo udelené nebolo.

§ 200 Prekočenie oprávnenia zastupovať

Ak splnomocnenec prekročí rozsah oprávnenia zastupovať určený plnomocenstvom a splnomocniteľ s tým nesúhlasí, oznámi osobe, s ktorou splnomocnenec konal, svoj nesúhlas bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o prekročení dozvedel. Inak platí, že prekročenie schválil, ibaže tretia osoba musela vedieť, že splnomocnenec konal nad rozsah svojho oprávnenia.

§ 201 Zánik oprávnenia zastupovať

Oprávnenie zastupovať zanikne:

a) vykonaním úkonu alebo uplynutím času, na ktorý bolo udelené,
b) odvolaním plnomocenstva splnomocniteľom,
c) výpoveďou plnomocenstvo splnomocnencom,
d) smrťou splnomocnenca.

(1) Oprávnenie zastupovať zaniká aj smrťou splnomocniteľa, ak z obsahu plnomocenstva nevyplýva niečo iné. Zánikom právnickej osoby, ktorá je splnomocnencom alebo splnomocniteľom, zaniká oprávnenie zastupovať len vtedy, ak jej práva a povinnosti neprechádzajú na inú osobu.
(2) Splnomocniteľ sa nemôže vzdať svojho práva kedykoľvek odvolať plnomocenstvo.
(3) Dokiaľ odvolanie plnomocenstva nie je splnomocnencovi známe, majú jeho úkony právne účinky, ako keby oprávnenie zastupovať trvalo; to neplatí, ak osoba, s ktorou splnomocnenec konal, o odvolaní plnomocenstva vedela alebo musela vedieť.
(4) Ak splnomocniteľ oznámi inej osobe, že udelil plnomocenstvo splnomocnencovi na určité úkony, môže sa voči nej dovolávať odvolania plnomocenstva len ak jej toto odvolanie oznámil pred konaním splnomocnenca, alebo keď táto osoba v čase konania splnomocnenca o odvolaní vedela.
(5) Ak splnomocniteľ zomrie, alebo ak splnomocnenec plnomocenstvo vypovedá, je splnomocnenec povinný urobiť ešte všetko, čo neznesie odklad, aby splnomocniteľ alebo jeho právny nástupca neutrpel ujmu. Takéto úkony majú rovnaké účinky, ako keby zastúpenie trvalo, pokiaľ neodporujú pokynom splnomocniteľa alebo jeho právneho nástupcu.

Oprávnenie zastupovať podnikateľa

Prokúra

§ 202

(1) Prokúrou splnomocňuje podnikateľ, zapísaný v obchodnom registri, prokuristu na všetky právne úkony, ku ktorým dochádza pri prevádzke podniku, aj keď sa na ne inak vyžaduje osobitné plnomocenstvo. Prokúra môže byť obmedzená na úkony pri prevádzke určitej organizačnej zložky podniku zapísanej do obchodného registra.
(2) Prokúru možno udeliť len fyzickej osobe.
(3) Prokúra nezahŕňa právo scudzovať nehnuteľnosti a zaťažovať ich, ibaže je toto oprávnenie výslovne v udelení prokúry uvedené.
(4) Prokurista nie je oprávnený previesť prokúru alebo udeliť ďalšiu prokúru.
(5) Obmedzenie prokúry vnútornými pokynmi nepôsobí voči tretím osobám.

§ 203

(1) Viacerým osobám možno prokúru udeliť tak, že sú na zastupovanie a podpisovanie oprávnené každá samostatne, alebo tak, že na zastupovanie sa vyžaduje súhlasný prejav vôle aspoň dvoch z nich prípadne súhlasný prejav vôle všetkých prokuristov.
(2) Prokúru možno udeliť aj tak, že na zastupovanie a podpisovanie sa vyžaduje súhlasný prejav vôle prokuristu a aspoň jedného člena štatutárneho orgánu podnikateľa.
(3) Prokurista podpisuje tým spôsobom, že k obchodnému menu podnikateľa, za ktorého koná, pripojí dodatok označujúci prokúru a svoj podpis.

§ 204

Udelenie prokúry je účinné zápisom do obchodného registra.

§ 205

(1) Prokurista sa môže prokúry vzdať. Vzdanie sa prokúry je účinné voči tretím osobám až výmazom prokuristu z obchodného registra.
(2) Prokúru môže odvolať osoba, ktorá ju udelila. Odvolanie prokúry je voči tretím osobám účinné až výmazom z obchodného registra.
(3) Prokúra zaniká prevodom alebo árendou podniku alebo jeho časti, pre ktorú bola udelená.

Oprávnenie zastupovať pri prevádzke podniku

§ 206

Vedúci organizačnej zložky podniku zapísanej do obchodného registra je splnomocnený robiť za podnikateľa všetky právne úkony týkajúce sa tejto organizačnej zložky alebo podniku.

§ 207

(1) Osoba, ktorá bola pri prevádzkovaní podniku poverená určitou činnosťou, sa považuje za osobu, splnomocnenú robiť všetky úkony za podnikateľa, ku ktorým pri tejto činnosti obvykle dochádza.
(2) Konanie, ktorým sa prekročí rozsah poverenia zaväzuje podnikateľa len vtedy, ak tretia osoba o prekročení rozsahu poverenia nevedela a s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu ani nemohla vedieť.

§ 208

Podnikateľa zaväzuje aj konanie inej osoby v jeho prevádzkarni, ak tretia osoba nemohla vedieť, že konajúca osoba na to nie je oprávnená.

§ 209 Oprávnenie zastupovať právnickú osobu

(1) Ustanovenie § 207 sa primerane použije aj na konanie osôb, ktoré sú poverené určitou činnosťou vnútornými predpismi právnickej osoby vo vzťahu k tejto právnickej osobe

(2) Ustanovenie § 208 sa primerane uplatní aj pre konanie osôb v priestoroch právnickej osoby.

Zákonné zastúpenie

§ 210

Zákonné zastúpenie vzniká buď priamo zo zákona, rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci.

§ 211

Zastúpenie maloletého zákonným zástupcom je upravené v druhej časti tohto zákona.

§ 212

Zákonným zástupcom plnoletej osoby, ktorej súd obmedzil svojprávnosť, je opatrovník ustanovený súdom. Ak za opatrovníka nemožno ustanoviť jeho príbuzného alebo jemu blízku osobu, súd ustanoví za opatrovníka inú vhodnú fyzickú osobu alebo obec, prípadne jej zariadenie, ak je oprávnené vystupovať vo svojom mene.

§ 213

Súd môže ustanoviť opatrovníka aj tomu, koho pobyt nie je známy, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov alebo ak to vyžaduje verejný záujem. Za tých istých podmienok môže súd ustanoviť opatrovníka aj vtedy, ak je to potrebné z iného vážneho dôvodu.

§ 214

(1) Ak je zákonný zástupca povinný aj spravovať majetok toho, koho zastupuje, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

(2) Do troch mesiacov po zániku zastúpenia je zákonný zástupca povinný podať súdu vyúčtovanie nakladania s majetkom zastúpeného.

§ 215

(1) Zákonné zastúpenie zaniká smrťou zastúpeného alebo zástupcu. Ak zákonné zastúpenie zaniklo smrťou zastúpeného, je zástupca povinný vykonať neodkladné úkony týkajúce sa jeho majetku.

(2) Zákonné zastúpenie zaniká aj odpadnutím dôvodu, pre ktorý bol zákonný zástupca ustanovený.

(3) Zákonného zástupcu ustanoveného súdom môže súd, ktorý dohliada na jeho činnosť, odvolať, ak si neplní svoje povinnosti.

(4) Zákonný zástupca ustanovený súdom sa môže svojej funkcie vzdať, ak to písomne oznámi súdu, ktorý dohliada na jeho činnosť. Až do ustanovenia nového zákonného zástupcu je však povinný vykonať neodkladné úkony týkajúce sa majetku zastúpeného.

§ 216

Ak dôjde k stretu záujmov zástupcu a zastúpeného alebo k stretu záujmu tých, ktorých zastupuje ten istý zástupca, súd ustanoví osobitného zástupcu (kolízny opatrovník).

Štvrtá hlava: Veci a ich delenie

Všeobecné ustanovenia

§ 217

Vecou v právnom zmysle je všetko, čo je rozdielne od osoby a slúži potrebe ľudí, ak tento zákon nestanovuje inak.

§ 218

(1) Ľudské telo nie je vec.

(2) Vecou nie sú ani časti ľudského tela alebo jednotlivé orgány, a to ani v prípade, ak sa oddelia od tela; to neplatí, ak sa z ľudského tela odníme taká časť, ktorú možno bez znecitlivenia bezbolestne odňať a ktorá sa prirodzene obnovuje.

(3) Nakladanie s ľudským telom, jeho časťami alebo orgánmi pre vedecké, medicínske alebo iné účely upravuje tento zákon a osobitné predpisy.

§ 219

(1) Živé zviera nie je vec.

(2) Ustanovenia o veciach sa na živé zviera použijú len v rozsahu, v akom to neodporuje povahe zvieraťa ako živého tvora ani ustanoveniam osobitných predpisov.

§ 220 Hodnota veci

(1) Vyjadrením hodnoty veci, ktorú možno oceniť v peniazoch, je jej cena.

(2) Cenou veci je jej obvyklá cena, ibaže dohoda alebo právny predpis stanovuje inak.

Delenie vecí

§ 221 Hmotné a nehmotné veci

(1) Hmotnou vecou je ovládateľná časť vonkajšieho sveta, ktorá má povahu samostatného predmetu.

(2) Nehmotnými vecami sú práva, pokiaľ to ich povaha pripúšťa a iné veci bez hmotnej podstaty.

§ 222 Nehnuteľné veci a hnuteľné veci

(1) Nehnuteľné veci sú pozemky a stavby pod povrchom zeme so samostatným účelovým určením, o ktorých to ustanovuje tento zákon alebo osobitný predpis.
(2) Byty a nebytové priestory, pokiaľ sú predmetom právneho vzťahu, sú nehnuteľné veci.
(3) Ostatné veci, bez ohľadu na to, či je ich podstata hmotná alebo nehmotná, sú hnuteľné, ak tento zákon nestanovuje inak.

§ 223 Súčasť veci

(1) Súčasťou veci je všetko, čo k nej podľa jej povahy patrí a nemôže byť oddelené bez toho, že by sa tým vec znehodnotila.
(2) Súčasťou pozemku je všetko, čo na ňom vzišlo, pokiaľ to nebolo od pozemku oddelené.
(3) Súčasťou pozemku je aj priestor nad povrchom a pod povrchom, stavby a iné zariadenia postavené na pozemku, s výnimkou stavieb dočasných a toho, čo je do pozemku zapustené. Stavba pod povrchom pozemku nie je súčasťou pozemku, ak je samostatnou vecou.
(4) Súčasťou pozemku nie sú inžinierske siete, najmä vodovody, kanalizácie alebo energetické či iné vedenia.
(5) Súčasťou pozemku nie sú ani vodné toky a podzemné vody.

§ 224 Príslušenstvo veci

(1) Príslušenstvom veci je vec, ktorá patria vlastníkovi hlavnej veci a jej účelom je to, aby sa trvalo užívala s hlavnou vecou v rámci jej hospodárskeho určenia. Ak sa vedľajšia vec dočasne odlúčila od hlavnej veci, neprestáva byť jej príslušenstvom.
(2) Príslušenstvom bytu sú vedľajšie miestnosti a priestory nachádzajúce sa v byte alebo aj mimo bytu, ktoré sú určené na to, aby sa s bytom užívali.
(3) Príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.
(4) Pri pochybnosti o tom, či je niečo príslušenstvom veci, sa prípad posúdi podľa zvyklostí.
(5) Právne úkony, ako aj práva a povinnosti, týkajúce sa hlavnej veci sa týkajú aj jej príslušenstva.

§ 225 Zastupiteľné a nezastupiteľné veci

Zastupiteľnými vecami sú peniaze ako zákonné platidlá a iné veci, ktoré môžu byť nahradené inou vecou toho istého druhu; ostatné veci sú nezastupiteľné.

§ 226 Spotrebiteľné a nespotrebiteľné veci

Veci, ktoré dávajú obvyklý úžitok spotrebovaním, sú spotrebiteľné, iné veci sú nespotrebiteľné; ostatné veci sú nespotrebiteľné.

§ 227 Hromadná vec

Súbor jednotlivých vecí, ktoré podľa svojej povahy či určenia tvoria celok, majú spoločné označenie a patria tej istej osobe, je hromadnou vecou.

§ 228 Majetok a imanie

(1) Majetkom osoby je všetko, čo jej patrí.

(2) Imanie osoby tvorí súhrn jej majetku a dlhov.

§ 229 Podnik

(1) Podnik je organizovaný súbor imania, ktorý vytvoril podnikateľ a ktorý na základe jeho rozhodnutia slúži na výkon jeho podnikateľskej činnosti. Platí, že podnik tvorí všetko, čo k nemu ako k celku patrí a slúži na jeho prevádzku.

(2) Organizačnou zložkou podniku je hospodársky a funkčne samostatná časť podniku, o ktorej tak rozhodol podnikateľ, najmä odštepný závod alebo iný organizačný útvar zriadený podľa osobitného predpisu.

(3) Odštepný závod je organizačná zložka podniku, ktorá je ako odštepný závod zapísaná v obchodnom registri. Pri prevádzkovaní odštepného závodu sa používa obchodné meno podnikateľa s dodatkom, že ide o odštepný závod.

(4) Obdobné postavenie ako odštepný závod má aj iná organizačná zložka, ak zákon ustanovuje, že sa zapisuje do obchodného registra.

(5) Prevádzkarňou sa rozumie priestor, v ktorom sa uskutočňuje podnikateľská činnosť. Prevádzkareň musí byť označená obchodným menom podnikateľa, ku ktorému sa môže pripojiť názov prevádzkarne alebo iné rozlišujúce označenie.

§ 230 Cenný papier

Cenný papier je peniazmi oceniteľný zápis v zákonom ustanovenej podobe a forme, s ktorým sú spojené práva podľa osobitných predpisov, najmä právo požadovať určité majetkové plnenia alebo vykonávať určité právo voči osobám určeným osobitným predpisom.

Piata hlava: Právne skutočnosti

Prvý diel: Právne úkony

Prvý oddiel: Všeobecné ustanovenia

§ 231

Právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä ku vzniku, zmene, alebo zániku práv a povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

§ 232

(1) Prejav vôle sa môže urobiť konaním alebo opomenutím; môže sa stať výslovne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosť o tom, čo chcela osoba prejaviť.

(2) Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prejav vôle. Mlčanie sa považuje za prejav vôle len ak to vyplýva z povahy a účelu zmluvy, zo zavedenej praxe alebo zo zvyklostí.

§ 233 Podmienka

(1) Vznik, zmenu alebo zánik práva či povinnosti možno viazať na splnenie podmienky. Na nemožnú podmienku sa neprihliada.

(2) Podmienka je odkladacia, ak od jej splnenia závisí, či právne následky v budúcnosti nastanú. Podmienka je rozväzovacia, ak od jej splnenia závisí, či následky, ktoré už nastali, pominú.

(3) Ak z právneho úkonu alebo z jeho povahy nevyplýva niečo iné, predpokladá sa, že podmienka je odkladacia.

(4) Podmienka sa nepovažuje za splnenú, ak jej splnenie zámerne spôsobila osoba, ktorá na to nemala právo a ktorej je splnenie podmienky na prospech.

(5) Ak osoba, ktorej je nesplnenie podmienky na prospech, zámerne zmarí jej splnenie, právny úkon sa stane nepodmieneným.

§ 234 Určenie času

(1) Ak je účinnosť právneho úkonu viazaná na začiatok doby, použijú sa obdobne ustanovenia o odkladacej podmienke.

(2) Ak je účinnosť právneho úkonu obmedzená koncom doby, použijú sa obdobne ustanovenia o rozväzovacej podmienke.

§ 235 Zdanlivý právny úkon

(1) O právny úkon nejde, ak:

a) chýbala vôľa konajúceho,

b) vôľa konajúceho nebola prejavená vážne,

c) bola vôľa prejavená tak neurčito alebo nezrozumiteľne, že jej obsah nemožno zistiť ani výkladom; ak si však strany vyjasnili obsah vôle dodatočne, ide o právny úkon, ktorý vyvoláva právne účinky od počiatku.

(2) Na zdanlivý právny úkon sa neprihliada.

§ 236 Prejav vôle voči neprítomnej osobe

(1) Prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. Tie isté účinky nastanú, ak druhá strana dôjdenie vedome zmarí.

(2) Vôči človeku s obmedzenou svojprávnosťou nepôsobí prejav vôle skôr, ako dôjde jej zákonnému zástupcovi, ibaže jej má byť právny úkon na prospech.

§ 237 Domnienka dôjdenia

(1) Platí, že prejav vôle odoslaný prostredníctvom prevádzkovateľa poštových služieb došiel adresátovi tretí pracovný deň po jeho odoslaní; ak prejav vôle bol odoslaný do iného štátu je týmto dňom pätnásty pracovný deň.

(2) V prípade použitia prostriedkov elektronickej komunikácie platí, že prejav vôle došiel adresátovi v čase, keď ho bolo možné prevziať na elektronickej adrese, ktorú adresát sám poskytol.

Druhý oddiel: Výklad právnych úkonov

§ 238

(1) Právny úkon sa vykladá podľa svojho obsahu.

(2) V pochybnostiach platí, že právny úkon bol určitý a zrozumiteľný.

(3) Ak má byť určitým právnym úkonom zastretý iný právny úkon, vykladá sa podľa jeho skutočnej povahy.

§ 239

(1) Právne úkony treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale aj podľa úmyslu toho, kto právny úkon urobil, ak tento úmysel bol alebo musel byť známy strane, ktorej bol určený.

(2) Ak nemožno zistiť úmysel konajúceho podľa ods. 1, prejav vôle sa vykladá podľa významu, ktorý by mu spravidla prikladala osoba v postavení osoby, ktorej bol prejav vôle určený.

(3) Pri výklade vôle podľa odsekov 1 a 2 sa vezme náležitý zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, vrátane rokovania o uzavretí zmluvy a praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, ako aj následného správania sa strán, pokiaľ to pripúšťa povaha veci.

§ 240

Prejav vôle, ktorý obsahuje výraz pripúšťajúci rôzny výklad, treba pri pochybnostiach vykladať na ťarchu strany, ktorá ako prvá v konaní tento výraz použila.

§ 241

Ak bol právny úkon vyhotovený v dvoch alebo viacerých jazykových zneniach rovnakej právnej sily, v prípade rozporu medzi nimi sa uprednostní výklad podľa toho znenia, v ktorom sa právny úkon robil pôvodne.

§ 242

(1) V právnom vzťahu s podnikateľom sa výraz, ktorý pripúšťa rôzny výklad, vykladá podľa významu, aký sa mu v takomto vzťahu pripisuje pravidelne. Ak však druhá strana nie je podnikateľom, musí ten, kto sa takéhoto výkladu dovoláva, preukázať, že druhej strane musel byť takýto výklad známy.

(2) V právnom styku medzi podnikateľmi treba vykladať právne úkony podľa zaužívaných obchodných zvyklostí, ak to nevylučuje dohoda strán alebo zákon. Ak ide o právny úkon, pre ktorý ešte nie sú obchodné zvyklosti, treba ho vykladať so zreteľom na okolnosti jeho vzniku a následné správanie toho, kto právny úkon urobil i toho, komu bol určený.

§ 243

V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. To neplatí, ak právo na príslušnom orgáne uplatňuje právnická osoba založená na ochranu spotrebiteľa.

Tretí oddiel: Forma právnych úkonov

§ 244

(1) Každý má právo zvoliť si formu právneho úkonu, ak formu právneho úkonu neustanovuje dohoda zmluvných strán alebo zákon.

(2) Na jednostranné vynucovanie použitia prostriedkov elektronickej komunikácie sa neprihliada.

§ 245

(1) Písomnú formu musí mať právny úkon, na základe ktorého vzniká, mení sa alebo zaniká vecné právo k nehnuteľnej veci.

(2) Písomne uzavretá zmluva sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne. Ak bola písomná forma zmluvy určená dohodou strán, možno ju zmeniť alebo zrušiť aj v inej forme, pokiaľ to dohoda strán nevylučuje.

§ 246

(1) Písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami, ak je to obvyklé.

(2) Ak právny úkon robia viaceré osoby, musia byť ich podpisy na tej istej listine len ak ide o právny úkon, na základe ktorého vzniká, mení sa alebo zaniká vecné právo k nehnuteľnej veci, alebo ak tak stanovuje právny predpis.

(3) Písomná forma je zachovaná, ak je právny úkon urobený prostriedkami elektronickej komunikácie, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon robila. Písomná forma je zachovaná vždy, ak je právny úkon urobený prostriedkami elektronickej komunikácie podpísaný zaručeným elektronickým podpisom.

(4) Osvedčenie pravosti podpisu sa vyžaduje len ak sa na tom zmluvné strany dohodli, alebo ak to ustanovuje právny predpis. Osvedčenie pravosti podpisu nie je potrebné, ak ide o právny úkon, ktorý je urobený prostriedkami elektronickej komunikácie, podpísaný zaručeným elektronickým podpisom a opatrený časovou pečiatkou.

§ 247

(1) Ak ten, kto nevie alebo nemôže čítať alebo písať, je schopný oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu pomocou prístrojov, špeciálnych pomôcok alebo pomocou inej osoby, ktorú si zvolí, môže listinu, ktorá je právnym úkonom, vlastnoručne podpísať najmenej pred dvomi svedkami, alebo môže na nej namiesto podpisu urobiť vlastné znamenie, ku ktorému jeden zo svedkov pripíše meno a priezvisko toho, kto právny úkon robí.

(2) Svedkom môže byť len svojprávny človek, ktorý vie čítať a písať, jeho záujmy nesmú byť v rozpore so záujmami osoby uvedenej v odseku 1 a musí ovládať slovom i písmom jazyk, v ktorom je právny úkon urobený.

(3) Ak nie je možné postupovať podľa odsekov 1 a 2, písomný právny úkon musí byť vyhotovený vo forme notárskej zápisnice. Forma notárskej zápisnice sa vyžaduje aj v prípade, ak zákon ustanovuje, že prejav vôle musí byť napísaný na listine vlastnou rukou a ide o prejav vôle osoby podľa ods. 1. Ak je toho konajúca osoba schopná, notársku zápisnicu vlastnoručne podpíše, prípadne na nej urobí iné vlastné znamenie.

Štvrtý oddiel: Neplatnosť právnych úkonov

Všeobecné ustanovenia

§ 248

Právny úkon treba považovať skôr za platný ako za neplatný.

§ 249

Ak má neplatný právny úkon náležitosti iného právneho úkonu, ktorý je platný, platí tento iný právny úkon, ak je z okolností zrejmé, že vyjadruje vôľu konajúcej osoby.

§ 250

(1) Ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na takú časť právneho úkonu, ktorú možno oddeliť od ostatného obsahu, je neplatnou len táto časť, ak možno predpokladať, že konajúca osoba by právny úkon urobila aj bez jeho neplatnej časti, ak by neplatnosť rozpoznala včas.

(2) Ak je súčasťou inak neplatnej zmluvy dohoda o voľbe práva alebo dohoda o riešení sporu medzi zmluvnými stranami, sú tieto dohody neplatné iba v prípade, ak sa na ne vzťahuje dôvod neplatnosti.

(3) Právny úkon nie je neplatný pre chyby v písaní a počítaní, ak je jeho význam nepochybný.

§ 251

Ak je dôvodom neplatnosti iba nezákonné určenie údaja o množstve, čase, území prípadne iný údaj, súd ho zmení tak, aby zodpovedal spravodlivému usporiadaniu vzájomných práv a povinností strán. Pri rozhodovaní o zmene prihliadne súd najmä na to, či by strana právny úkon urobila, ak by neplatnosť rozpoznala včas.

Hlavné dôvody neplatnosti

§ 252

Neplatný je právny úkon, ktorý sa zjavne prieči dobrým mravom alebo zjavne narušuje verejný poriadok, ako aj právny úkon, ktorý odporuje zákonu, ak to zmysel a účel zákona vyžaduje.

§ 253

Právny úkon, predmetom ktorého je plnenie od počiatku nemožné, je neplatný.

§ 254

(1) Ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú stanovuje právny predpis, je neplatný.

(2) Ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda strán, je neplatný, ibaže strany túto vadu dodatočne odstránia. Neplatnosti sa nemožno dovolať, ak sa už z právneho úkonu plnilo.

§ 255

(1) Ak je právny úkon urobený osobou s obmedzenou svojprávnosťou, je právny úkon neplatný v rozsahu, v akom naň nie je spôsobilá.

(2) Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

Omyl, lesť, bezprávna vyhrážka a neprimeraný prospech

Omyl

§ 256

(1) Strana sa môže dovolať neplatnosti právneho úkonu pre právny alebo skutkový omyl existujúci v čase jeho vzniku, ak:

a) bol omyl spôsobený informáciou poskytnutou druhou stranou, alebo druhá strana vedela alebo mala vedieť o omyle a v rozpore s dobrou vierou a poctivým konaním ponechala túto stranu v omyle, alebo druhá strana sa dopustila rovnakého omylu a

b) druhá strana vedela, alebo mala vedieť, že ak by mýliaca sa strana poznala pravdu, právny úkon by neurobila, alebo by ho uzavrela len za podstatne odlišných podmienok.

(2) Strana sa však nemôže dovolať neplatnosti právneho úkonu, ak:

a) podľa okolností bol jej omyl neospravedlniteľný, alebo

b) riziko omylu prevzala na seba, alebo ho mala znášať vzhľadom na okolnosti.

§ 257

Chyba vo vyjadrení alebo v prenose vyhlásenia sa považuje za omyl osoby, ktorá vyhlásenie uskutočnila alebo odoslala.

§ 258

(1) Ak je strana oprávnená dovolať sa neplatnosti zmluvy pre omyl, ale druhá strana prejaví vôľu plniť zmluvu, alebo ju skutočne plní tak, ako ju pochopila strana oprávnená dovolať sa neplatnosti, zmluva sa považuje za uzavretú tak, ako ju pochopila táto strana. Druhá strana musí prejaviť vôľu plniť alebo takéto plnenie poskytnúť, len čo sa dozvie o spôsobe, akým strana oprávnená dovolať sa neplatnosti zmluvu pochopila, a skôr, než táto strana koná v dôvere v oznámenie o dovolaní sa neplatnosti.

(2) Po tomto prejave alebo plnení zaniká právo dovolať sa neplatnosti a akékoľvek predchádzajúce oznámenie o dovolaní sa neplatnosti je neúčinné.

(3) Ak sa obe strany dopustili rovnakého omylu, súd môže na návrh ktorejkoľvek strany uviesť zmluvu do súladu s tým, čo mohlo byť rozumne dohodnuté, ak by sa omyl nevyskytol.

§ 259 Lesť

(1) Strana sa môže dovolať neplatnosti zmluvy, ak ju k jej uzavretiu primäla druhá strana ľstivým skreslením skutočností, vyjadreným slovami alebo konaním, alebo ľstivým

zamlčaním akejkoľvek informácie, ktorú v súlade s dobrou vierou a poctivým konaním mala uviesť.

(2) Pri určovaní, či dobrá viera alebo poctivé konanie vyžadovali, aby strana uviedla určitú informáciu, je potrebné zohľadniť všetky okolnosti, najmä:
   a) či strana mala osobitnú odbornosť,
   b) náklady na získanie príslušnej informácie,
   c) či druhá strana mohla dôvodne informáciu získať sama a
   d) zrejmý význam informácie pre druhú stranu.

§ 260 Bezprávna vyhrážka

Strana sa môže dovolať neplatnosti zmluvy, ak ju k jej uzavretiu primäla druhá strana vyhrážkou, ktorá je bezprávna, alebo použitie ktorej, ako prostriedku na dosiahnutie uzavretia zmluvy, je bezprávne.

§ 261 Neprimeraný prospech

(1) Strana sa môže dovolať neplatnosti zmluvy, ak v čase uzavretia zmluvy:
   a) bola závislá od druhej strany alebo k nej mala vzťah dôvery, bola v hospodárskej tiesni alebo v núdzi, bola neprezieravá, neznalá, neskúsená alebo mala nedostatok schopnosti vyjednávať a
   b) druhá strana o tom vedela alebo mala vedieť a vzhľadom na okolnosti a účel zmluvy zneužila zjavne nespravodlivým spôsobom postavenie prvej strany alebo získala na jej úkor nadmerný úžitok.

(2) Na návrh strany oprávnenej dovolať sa neplatnosti zmluvy môže súd, ak je to vhodné, upraviť zmluvu tak, aby bola v súlade s tým, čo mohlo byť dohodnuté, ak by strany zohľadnili požiadavky dobrej viery a poctivého konania.

(3) Súd môže obdobne upraviť zmluvu na návrh strany, ktorá obdržala oznámenie o dovolaní sa neplatnosti pre nadmerný úžitok alebo nespravodlivú výhodu, pokiaľ táto strana ihneď po obdržaní oznámenia o tom upovedomí oznamujúcu stranu.

§ 262 Spoločné ustanovenia o tretích osobách

(1) Ak tretia osoba, za konanie ktorej strana zodpovedá, alebo ktorá sa so súhlasom strany zúčastní pri vzniku právneho úkonu, je pôvodcom ľsti, vyhrážky alebo neprimeraného prospechu, môže sa dotknutá strana domáhať neplatnosti právneho úkonu.

(2) Aj je pôvodcom ľsti, vyhrážky alebo neprimeraného prospechu akákoľvek iná osoba, môže sa dotknutá strana domáhať neplatnosti právneho úkonu iba ak druhá strana o takomto konaní tretej osoby vedela alebo mala vedieť a toto konanie využila.

§ 263 Dovolanie sa neplatnosti

(1) Ak je neplatnosť právneho úkonu ustanovená na ochranu záujmov určitej osoby, môže sa dovolávať neplatnosti len táto osoba.

(2) Kto spôsobil neplatnosť právneho úkonu, nemôže sa dovolať jeho neplatnosti a ani si z neho uplatniť pre seba výhodu.

(3) Ak sa oprávnená osoba neplatnosti právneho úkonu nedovolá, právny úkon sa považuje za platný.

§ 264

Na neplatnosť podľa § 154 až 155a ods. 1 prihliadne súd aj bez návrhu.

§ 265 Povinnosť nahradiť škodu

Ten, kto spôsobil neplatnosť právneho úkonu, je povinný nahradiť škodu strane, ktorá o neplatnosti právneho úkonu nevedela.

Piaty oddiel: Relatívna neúčinnosť

§ 266

(1) Právny úkon dlžníka, ktorým ukrátil uspokojenie vykonateľnej pohľadávky svojho veriteľa, je odporovateľným úkonom a veriteľ mu môže odporovať podľa ustanovení tohto oddielu.

(2) Odporovateľný úkon, ktorému sa s úspechom odporovalo, je voči odporujúcemu veriteľovi právne neúčinný.

§ 267

(1) Veriteľ môže odporovať právnemu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch pred odporovaním v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel bol alebo musel byť druhej strane známy.

(2) Odporovať možno aj právnemu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch pred odporovaním medzi dlžníkom a osobou jemu blízkou, alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech jemu blízkej osoby, s výnimkou prípadu, keď ten, komu bol právny úkon určený, vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa nepoznal, alebo ktorý ani pri náležitej starostlivosti nemohol poznať.

§ 268

(1) Veriteľ môže odporovať scudzovacej odplatnej zmluve, uzatvorenej dlžníkom v posledných dvoch rokoch pred odporovaním, ak druhá strana musela v dlžníkovom konaní poznať mrhanie jeho majetkom, ktorým sa ukracujú dlžníkovi veritelia.

(2) Veriteľ sa môže domáhať neúčinnosti bezodplatných právnych úkonov dlžníka, ku ktorým došlo v posledných dvoch rokoch pred odporovaním; to neplatí, ak ide o:

a) plnenie povinností uložených právnym predpisom,

b) obvyklé príležitostné dary,

c) dary v primeranej výške na verejnoprospešný účel,

d) plnenia poskytované v rámci mravných záväzkov alebo zo slušnosti.

§ 269

Právo odporovať úkonu dlžníka nie je vylúčené tým, že z odporovateľného úkonu alebo v jeho dôsledku už voči dlžníkovi vzniklo vymáhateľné právo alebo že takéto práva bolo prípadne uspokojené.

§ 270

(1) Veriteľ môže pri odporovaní požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným úkonom z dlžníkovho majetku ušlo; ak to nie je možné, má právo na zodpovedajúcu náhraduvoči tomu, kto mal z toho prospech.

(2) Ak tretia osoba nadobudla k veci, z ktorej mohol žiadať uspokojenie veriteľ, právo, ktorému nemožno s úspechom odporovať, má ten, voči právnemu úkonu ktorého mohol veriteľ odporovať skôr a počas držby ktorého právo tretej osobe vzniklo, povinnosť nahradiť veriteľovi škodu.

(3) Ak tomu istému úkonu odporuje viac veriteľov, nemožno od povinnej osoby požadovať v súhrne viac, než na ňu pripadá podľa predchádzajúcich odsekov.

§ 271

(1) Právo odporovať odporovateľnému úkonu sa uplatňuje žalobou (odporovacia žaloba) alebo námietkou (odporovacia námietka).

(2) Ak sa odporuje odporovacou žalobou, musí sa v nej veriteľ domáhať uspokojenia svojich nárokov alebo aspoň toho, aby žalovaný trpel uspokojenie nároku veriteľa zo svojho majetku (§ 268).

(3) Ak sa odporuje námietkou proti nároku inej osoby, postačí namietať jeho neúčinnosti voči odporujúcemu veriteľovi (§ 265 ods. 2).

§ 272

Neúčinnosť právneho úkonu možno uplatniť nielen proti osobe, ktorá s dlžníkom takýto právny úkon urobila, alebo ktorá mala z právneho úkonu prospech, ale aj proti jej dedičom alebo právnym nástupcom; proti tretím osobám len vtedy, ak im boli známe okolnosti zakladajúce právo domáhať sa neúčinnosti právneho úkonu proti ich predchodcovi.

§ 273

Ustanovenia tejto časi zákona sa primerane použijú aj v prípade opomenutia, ktorým dlžník stratil svoje majetkové právo, alebo ktorým inej osobe spôsobil vznik, zachovanie alebo zabezpečenie jej práva majetkovej povahy voči nemu. To neplatí v prípade odmietnutia predĺženého dedičstva.

Druhý diel: Právne udalosti

Prvý oddiel: Všeobecné ustanovenia

§ 274

Právnymi udalosťami sú skutočnosti nezávislé od ľudskej vôle, s ktorými zákon alebo dohoda strán spája vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností.

Druhý oddiel: Čas

§ 275 Význam času

(1) Ak sa nadobúda právo alebo ak vzniká povinnosť v určitý deň, rozumie sa tým začiatok tohto dňa. Ak právo alebo povinnosť v určitý deň zaniká, rozumie sa tým koniec tohto dňa. To neplatí, ak to vylučuje povaha prípadu.

(2) Ak sa má právo vykonať alebo povinnosť splniť v určitý deň alebo do určitého dňa, vyžaduje sa, aby sa tak stalo v obvyklú dennú dobu; ibaže niečo iné vyplýva zo zaužívanej praxe strán, zo zvyklostí či z osobitostí prípadu.

(3) Práva a povinnosti zaniknú uplynutím doby, na ktorú boli viazané.

§ 276 Počítanie času

(1) Lehota určená podľa dní začína plynúť dňom, ktorý nasleduje po udalosti, ktorá je rozhodujúca pre jej začiatok.

(2) Koniec lehoty určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa lehota začína. Ak takýto deň v poslednom mesiaci nie je, pripadne koniec lehoty na posledný deň mesiaca.

(3) Polovicou mesiaca sa rozumie pätnásť dní a polovica mesiaca pripadá na pätnásty deň mesiaca, bez ohľadu na to, koľko dní mesiac má.

(4) Lehota kratšia ako jeden deň sa počíta od okamihu, kedy začína plynúť, do okamihu, kedy končí.

§ 277 Posledný deň lehoty

(1) Ak pripadne koniec lehoty na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

(2) Posunutie konca lehoty podľa ods. 1 neplatí pre koniec vydržacej doby, premlčacej lehoty a ani prekluzívnej doby.

§ 278 Počítanie doby

Ustanovenia o počítaní lehôt sa použijú aj na počítanie doby.

Premlčanie

§ 279

(1) Právo, ktoré sa nevykonalo v premlčacej lehote, sa premlčuje a dlžník nemá povinnosť plniť.

(2) Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak dlžník vznesie námietku premlčania, nemožno veriteľovi premlčané právo priznať.

(3) Práva uplatniť námietku premlčania sa nemožno vopred vzdať.

§ 280

(1) Uplynutím premlčacej lehoty právo nezaniká a ak dlžník splnil svoj dlh po jej uplynutí, nie je oprávnený požadovať vrátenie toho, čo plnil, aj keď v čase plnenia nevedel, že premlčacia lehota uplynula.

(2) Ak sú strany neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinné navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhá strana mohla premlčanie namietať; to platí aj v prípade, ak sa plnilo na základe zdanlivého právneho úkonu.

(3) Dlžník môže uznať aj premlčanú pohľadávku. Ak ju uzná písomne čo do dôvodu a výšky, má uznanie tie isté účinky, ako keby sa uznala nepremlčaná pohľadávka, ak o jej premlčaní vedel.

§ 281

(1) Premlčujú sa všetky majetkové práva, s výnimkou tých, o ktorých to ustanovuje zákon.

(2) Nepremlčuje sa vlastnícke právo.

(3) Nepremlčuje sa právo na výživné, právo na výplatu jednotlivých splátok výživného však premlčaniu podliehajú.

(4) Nepremlčujú sa práva z vkladov na vkladnej knižke alebo na iných formách vkladov alebo vklady na bežnom účte, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

§ 282

Pri osobnostných právach sa premlčuje len právo na odstránenie škody spôsobenej na týchto právach.

§ 283

(1) Záložné právo sa nepremlčuje skôr než pohľadávka, ktorú zabezpečuje. Premlčanie pohľadávky nebráni záložnému veriteľovi uspokojiť sa zo zálohu.

(2) Záložné právo sa nepremlčí, ak má záložný veriteľ hnuteľný záloh u seba, alebo ho opatruje tretia osoba.

(3) Ustanovenia ods. 1 a 2 sa obdobne použijú aj pri zádržnom práve.

§ 284

Pri zabezpečení pohľadávky prevodom práva alebo postúpením pohľadávky nie je premlčanie zabezpečovanej pohľadávky dôvodom na spätný prevod osobe, ktorá zabezpečenie poskytla.

§ 285

Aj po uplynutí premlčacej doby sa strana môže dovolať svojho práva pri obrane alebo pri započítaní, ak

a) obe práva sa vzťahujú na tú istú zmluvu alebo na niekoľké zmluvy uzavreté na základe jedného rokovania alebo niekoľkých súvisiacich rokovaní, alebo

b) právo sa mohlo použiť kedykoľvek pred uplynutím premlčacej doby na započítanie voči právu uplatnenému druhou stranou.

Premlčacia lehota

§ 286

Ak zákon neustanovuje inak, je premlčacia lehota štvorročná.

§ 287

(1) Strany si môžu dohodnúť kratšiu alebo dlhšiu premlčaciu lehotu než akú stanovuje zákon, najmenej v trvaní jedného roka a najdlhšie v trvaní pätnástich rokov; nemôžu však zmeniť zákonom upravený začiatok premlčacej lehoty a jej plynutie.

(2) Ak je kratšia alebo dlhšia lehota dohodnutá v neprospech slabšej strany, je dohoda neúčinná.

Začiatok plynutia premlčacej lehoty

§ 288

Premlčacia lehota začína plynúť dňom, kedy sa právo mohlo prvý raz uplatniť na súde.

§ 289

Pri právach, ktoré sa musia uplatniť najprv u fyzickej alebo právnickej osoby, začína plynúť premlčacia lehota dňom, v ktorom sa právo takto uplatnilo.

§ 290

Ak bolo dohodnuté plnenie po častiach, premlčacia lehota začína plynúť odo dňa splatnosti každej jednotlivej časti. Ak sa pre nesplnenie niektorej časti stane splatným celý dlh, premlčacia lehota začne plynúť od splatnosti nesplnenej časti, pre ktorú sa stal celý dlh splatný.

§ 291

Ak ide o právo oprávneného dediča na vydanie dedičstva, premlčacia lehota začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa dedičské konanie skončilo.

§ 292

(1) Právo na náhradu škody sa premlčí uplynutím štyroch rokov odo dňa, kedy škoda vznikla.

(2) Ak poškodenému v dobe uvedenej v odseku 1 nebola známa osoba, ktorá za škodu zodpovedá, premlčacia lehota začína plynúť odo dňa, kedy sa poškodený o nej dozvedel, alebo kedy sa pri vynaložení náležitej starostlivosti o nej mohol dozvedieť. Premlčacia lehota však uplynie najneskôr rok po tom, kedy by premlčacia lehota skončila, ak by plynula podľa ods. 1.

(3) Právo na náhradu škody na zdraví sa premlčuje uplynutím desiatich rokov odo dňa, kedy sa škoda prejavila.

(4) Právo na náhradu škody spôsobenej vadným výrobkom sa premlčuje uplynutím desiatich rokov odo dňa, keď výrobca vadný výrobok, ktorý spôsobil škodu, uviedol do obehu.

§ 293

(1) Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí uplynutím štyroch rokov odo dňa, kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo.

(2) Ak oprávnenému nebola v lehote uvedenej v odseku 1 známa osoba, ktorá sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila, premlčacia lehota začne plynúť odo dňa, kedy sa poškodený o nej dozvedel, alebo od kedy sa pri vynaložení náležitej starostlivosti o nej mohol dozvedieť. Premlčacia lehota uplynie najneskôr rok po tom, kedy by premlčacia lehota skončila, ak by plynula podľa ods. 1.

§ 294

Ak obsah záväzku spočíva v povinnosti nepretržite vykonávať určitú činnosť, zdržať sa určitej činnosti alebo niečo strpieť, premlčacia lehota začína plynúť dňom, v ktorom sa povinnosť porušila po prvýkrát.

§ 295

(1) Pri právach, ktoré vznikajú odstúpením od zmluvy, začína premlčacia lehota plynúť dňom, kedy oprávnený od zmluvy odstúpil.

(2) Pri práve na vrátenie plnenia uskutočneného podľa neplatnej zmluvy začína premlčacia lehota plynúť dňom, kedy k plneniu došlo.

§ 296

Práva z prepravy sa premlčujú uplynutím jedného roka s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb. Práva vzniknuté zo škody na dopravovaných veciach a z oneskoreného doručenia zásielky sa premlčujú uplynutím jedného roka. Pri právach vzniknutých zo zničenia alebo straty zásielky začína premlčacia lehota plynúť dňom, kedy mala byť zásielka doručená.

§ 297

Pri právach požadovať vydanie uloženej alebo skladovanej veci a vydanie predmetov podľa zmluvy o uložení cenných papierov a iných hodnôt premlčacia lehota začína plynúť dňom zániku právneho vzťahu zo zmluvy o uložení veci, zmluvy o skladovaní alebo zmluvy o uložení cenných papierov alebo iných hodnôt. Tým nie je dotknuté právo požadovať vydanie veci z titulu vlastníckeho práva.

§ 298

(1) Ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím orgánu verejnej moci, začína desaťročná premlčacia lehota plynúť dňom, kedy sa malo podľa rozhodnutia plniť.

(2) Ak dlžník písomne uznal právo čo do dôvodu a výšky, desaťročná premlčacia lehota začína plynúť dňom, kedy k uznaniu došlo. Ak však v uznaní bola uvedená lehota na plnenie, začne plynúť premlčacia lehota dňom uplynutia tejto lehoty. Ak sa uznanie týka iba časti pohľadávky, plynie nová premlčacia lehota iba ohľadne tejto časti.

(3) Desaťročná premlčacia lehota platí aj pre jednotlivé splátky, na ktoré bolo plnenie v rozhodnutí alebo v uznaní práva rozložené. Premlčacia lehota začína plynúť dňom splatnosti každej splátky. Ak sa nesplnením niektorej zo splátok stane splatným celý dlh, desaťročná premlčacia lehota plynie od splatnosti nesplnenej splátky.

(4) Úroky a opakujúce sa plnenia sa premlčujú uplynutím štyroch rokov. Ak však ide o práva právoplatne priznané alebo písomne uznané, platí táto premlčacia lehota len v prípade, ak ide o úroky a opakujúce sa plnenia, ktorých splatnosť nastala právoplatnosťou rozhodnutia alebo uznaním dlhu.

Plynutie premlčacej lehoty

§ 299

Zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej lehoty.

§ 300

Ak veriteľ v premlčacej lehote uplatní právo na súde a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia lehota od uplatnenia práva po dobu konania na súde neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u exekútora, ktorý bol poverený vykonaním exekúcie, podaný návrh na začatie exekučného konania.

§ 301

(1) Súdne konanie začaté proti jednému spoludlžníkovi spôsobuje, že premlčacia lehota prestáva plynúť proti spoludlžníkovi, ktorý je s ním ohľadne uplatneného práva zaviazaný spoločne a nerozdielne, ak ho veriteľ pred uplynutím premlčacej lehoty písomne upovedomí o začatom konaní.

(2) Ak proti veriteľovi, ktorého právo sa premlčuje, začalo súdne konanie ohľadne záväzku, na splnenie ktorého veriteľ použil plnenie poskytnuté dlžníkom, premlčacia lehota ohľadne práva veriteľa prestane plynúť, ak veriteľ pred uplynutím premlčacej lehoty písomne oznámi dlžníkovi, že sa proti nemu začalo uvedené konanie.

(3) Ak sa konanie uvedené v odsekoch 1 a 2 skončí, platí, že premlčacia lehota ohľadne práva veriteľa neprestala plynúť, neuplynie však skôr ako po jednom roku od skončenia tohto konania.

§ 302

Ak ide o právo osoby, ktorá musí mať zákonného zástupcu, alebo o práva proti takejto osobe, premlčacia lehota nezačne plynúť, dokiaľ jej nie je ustanovený zákonný zástupca. Ak premlčacia lehota začala plynúť, neskončí skôr, ako uplynie rok odo dňa, keď bude takejto osobe ustanovený zákonný zástupca alebo keď prekážka pominie inak.

§ 303

Ak ide o právo medzi zákonnými zástupcami na jednej strane a maloletými deťmi alebo inými zastúpenými osobami na druhej strane, premlčacia lehota ani nezačne plynúť a ani

neplynie, okrem prípadu, ak ide o úroky alebo opakujúce sa plnenia. To platí aj o právach medzi manželmi.

Preklúzia

§ 304

Ak to právny predpis výslovne ustanovuje, právo, ktoré sa neuplatnilo v určenom čase, zaniká.

§ 305

Súd prihliada na prekúziu z úradnej povinnosti. Prekludované právo nemožno priznať.

§ 306

Plynutie prekluzívnej lehoty sa neprerušuje ani nespočíva, ak právny predpis neustanovuje inak.

§ 307 Spoločné ustanovenie

Tam, kde ustanovenia o premlčaní a preklúzii odkazujú na súd alebo súdne konanie, sa rozumie aj iný orgán s potrebnou právomocou a konanie, ktoré sa na tomto orgáne vedie.

Druhá časť
Rodinné právo

Prvá hlava
MANŽELSTVO

Prvý diel
Uzavretie manželstva

§ 1

1/ Manželstvo je trvalý zväzok muža a ženy, ktorý vznikol na základe ich slobodného rozhodnutia v zákonom predpísanej forme.
2/ Účelom manželstva je založenie rodiny, vzájomná pomoc a podpora medzi manželmi a riadna výchova detí.

§ 2

1/ Manželstvo možno uzavrieť buď občianskou formou alebo cirkevnou formou.
2/ Cirkevne možno uzavrieť manželstvo len pred cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou, ktoré pôsobia na území Slovenskej republiky na základe registrácie podľa osobitného zákona[1].

§ 3

1/ Ak sa manželstvo uzavrelo občianskou formou, následné náboženské obrady nemajú právne následky.
2/ Ak sa manželstvo uzavrelo cirkevnou formou, nemožno následne uzavrieť manželstvo občianskou formou.

§ 4

1/ Muž a žena /ďalej len „ snúbenci"/ môžu požiadať o uzavretie manželstva ktorúkoľvek obec, ktorá vedie matriku / ďalej len „ matričný úrad"/ v obvode ktorej chcú uzavrieť manželstvo. Tomuto matričnému úradu predložia doklady ustanovené osobitným zákonom[2] a vyplnia predpísané tlačivo.
2/ Matričný úrad /odsek 1/ môže od predloženia ustanovených dokladov upustiť, ak je ich zadováženie spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou.
3/ Ak ide o uzavretie manželstva cirkevnou formou, matričný úrad, ktorému snúbenci predložili ustanovené doklady /odsek 1/ potvrdí vyplnené predpísané tlačivo, ktoré snúbenci doručia príslušnému orgánu cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.

---

[1] Zákon č. 308/ 1991 Zb. O slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov
[2] § 27 a 28 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.154/1994 Z.z.o matrikách v znení neskorších predpisov

§ 5

Manželstvo sa uzaviera súhlasným prejavom vôle snúbencov, že spolu vstupujú do manželstva . Snúbenci urobia tento súhlasný prejav vôle pred osobou oprávnenou vykonať obrad uzavretia manželstva /§ 6 ods. 1 a § 7 ods. 1/ a to osobne alebo prostredníctvom zástupcu /§ 9/, verejne, v prítomnosti dvoch svedkov.

§ 6

1/ Ak sa snúbenci rozhodnú pre občiansku formu uzavretia manželstva, urobia súhlasný prejav vôle o vstupe do manželstva pred starostom obce, ktorá je matričným úradom, alebo pred povereným poslancom obecného zastupiteľstva takejto obce za prítomnosti matrikára.
2/ Príslušným je starosta obce, ktorej matričný úrad snúbenci požiadali o uzavretie manželstva /§ 4 ods.1/ alebo poverený poslanec takejto obce .
3/ Obrad uzavretia manželstva sa vykoná na mieste na to určenom. Matričný úrad /§ 4 ods.1/ môže povoliť vykonať tento obrad aj na inom vhodnom mieste.
4/ Ak je život snúbenca priamo ohrozený , manželstvo možno uzavrieť na ktoromkoľvek mieste a bez predloženia ustanovených dokladov /§ 4 ods. 1/.

§ 7

1/ Ak sa snúbenci rozhodnú pre cirkevnú formu uzavretia manželstva, urobia súhlasný prejav vôle o vstupe do manželstva pred oprávnenou osobou, ktorá je podľa vnútorných predpisov registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti poverená vykonať obrad uzavretia manželstva.
2/ Obrad uzavretia manželstva sa vykoná na mieste určenom vnútornými predpismi cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.
3/ Ustanovenie § 6 odsek 4 sa použije primerane aj pre cirkevnú formu uzavretia manželstva.
4/ Obrad uzavretia manželstva sa spravuje pravidlami príslušnej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.

§ 8

1/ Snúbenci pred súhlasným prejavom vôle o vstupe do manželstva uvedú, že im nie sú známe prekážky, ktoré by bránili uzavretiu manželstva , že poznajú navzájom svoj zdravotný stav a obsah dohody o priezviskách. ktoré budú používať po uzavretí manželstva a priezvisku spoločných detí.
2/ Snúbenci sa môžu dohodnúť o priezvisku tak, že:
a/ ponechajú si svoje doterajšie priezviská, pričom uvedú, ktoré z ich priezvisk bude priezviskom spoločných detí,
b/ priezvisko jedného z nich bude ich rodinným priezviskom aj spoločných detí, alebo
c/ priezvisko jedného z nich bude ich rodinným priezviskom aj spoločných detí, pričom ten, ktorého priezvisko nebude rodinným priezviskom, môže si ako druhé v poradí ponechať svoje doterajšie priezvisko. Ak tento snúbenec má už dve priezviská, uvedie, ktoré z nich bude používať ako druhé po uzavretí manželstva. Ak snúbenec, ktorého priezvisko bude rodinným priezviskom manželov a spoločných detí má už dve priezviská, uvedie, ktoré z doterajších priezvisk ponechá ako rodinné priezvisko, ak druhý snúbenec bude po uzavretí manželstva

používať aj svoje doterajšie priezvisko. Ak obaja snúbenci už majú dve priezviská, každý z nich uvedie, ktoré priezvisko si ponechá po uzavretí manželstva.

§ 9

1/ Matričný úrad na základe písomnej žiadosti oboch snúbencov výnimočne môže povoliť, aby prejav vôle o vstupe do manželstva za jedného snúbenca urobil jeho zástupca.
2/ Plná moc musí obsahovať údaje týkajúce sa totožnosti oboch snúbencov a zástupcu, obsah dohody o priezvisku, vyjadrenie snúbencov, že im nie sú známe prekážky, ktoré by bránili uzavretiu manželstva a že poznajú navzájom svoj zdravotný stav.
3/ Plná moc musí mať písomnú formu a podpis zastúpeného snúbenca musí byť úradne osvedčený.
4/ Odvolanie plnej moci je účinné len vtedy, keď sa o ňom druhý snúbenec dozvie skôr než urobí prejav o vstupe do manželstva.

§ 10

Štátny občan Slovenskej republiky môže uzavrieť manželstvo mimo územia Slovenskej republiky podľa tohto zákona aj pred orgánom Slovenskej republiky na to určeným.

Druhý diel
Zdanlivé manželstvo a neplatnosť manželstva

§ 11

1/ Manželstvo nevznikne, ak:
a / chýba prejav vôle o vstupe do manželstva jedného alebo obidvoch snúbencov,
b/ snúbenec, ktorý urobil prejav vôle o vstupe do manželstva trpel takou duševnou poruchou, pre ktorú nebol schopný utvoriť právom uznanú vôľu
c/ prejav vôle o vstupe do manželstva bol vynútený fyzickým násilím
d/ prejav vôle o vstupe do manželstva urobila osoba mladšia ako 16 rokov
e/ prejav vôle o vstupe do manželstva urobil zástupca bez platnej plnej moci alebo ak došlo k jej odvolaniu podľa § 9 odsek 4
f/ prejav vôle o vstupe do manželstva nebol urobený pred osobou oprávnenou vykonať obrad uzavretia manželstva / § 5, § 6 ods.1 a § 7 ods.1
2/ O tom, či tu manželstvo je alebo nie je, rozhodne súd aj bez návrhu.

§ 12

1/ Manželstvo nemôže uzavrieť osoba, ktorá je už v inom manželstve, alebo registrovanom partnerstve či obdobnom právnom zväzku, ktoré boli uzavreté v zahraničí.
2/ Súd rozhodne o neplatnosti manželstva aj bez návrhu.
3/ Súd nerozhodne o neplatnosti manželstva, ak skoršie manželstvo, registrované partnerstvo alebo obdobný právny zväzok zanikli alebo boli vyhlásené za neplatné.

§ 13

1/ Manželstvo nemožno uzavrieť medzi predkami a potomkami a medzi súrodencami: to isté platí o príbuzenstve založenom osvojením.
2/ Súd rozhodne o neplatnosti manželstva aj bez návrhu.

§ 14

1/ Manželstvo nemôže uzavrieť osoba mladšia ako osemnásť rokov. Súd môže výnimočne, ak je to v súlade s účelom manželstva, povoliť uzavretie manželstva osobe staršej ako šestnásť rokov. Bez tohto povolenia je manželstvo neplatné.
2/ Súd rozhodne o neplatnosti manželstva aj bez návrhu.
3 Súd nerozhodne o neplatnosti manželstva, ak manžel, ktorý bol v čase uzavretia manželstva starší ako šestnásť rokov, už dovŕšil osemnásty rok, alebo ak manželka otehotnela.

§ 15

1/ Manželstvo nemôže uzavrieť osoba, ktorej svojprávnosť bola obmedzená alebo by mohla byť obmedzená pre duševnú poruchu, ktorou je postihnutá. Súd však môže uzavretie manželstva takej osobe povoliť, ak je jej psychický stav zlučiteľný s účelom manželstva. Bez tohto povolenia je manželstvo neplatné.
2/ Súd rozhodne o neplatnosti manželstva na návrh manžela. Návrh treba podať najneskôr do troch rokov od uzavretia manželstva.
3/ Súd nerozhodne o neplatnosti, ak sa medzi tým psychický stav stal zlučiteľný s účelom manželstva.

§ 16

1/ Manželstvo je neplatné, ak vyhlásenie o vstupe do manželstva bolo urobené v dôsledku bezprávnej vyhrážky alebo v omyle ohľadne totožnosti druhého snúbenca.
2/ Súd rozhodne o neplatnosti na návrh manžela, ktorý urobil vyhlásenie pod vplyvom bezprávnej vyhrážky alebo konal v omyle. Návrh treba podať do jedného roka, od kedy sa o existencii dôvodu podľa ods. 1 dozvedel, najneskôr však do troch rokov od uzavretia manželstva.

§ 17

1/ Manželstvo je neplatné, ak sa uzatvorilo za účelom získania štátneho občianstva Slovenskej republiky alebo udelenia pobytu na území Slovenskej republiky bez úmyslu založiť manželské spolužitie.
2/ Súd rozhodne o neplatnosti manželstva na návrh generálneho prokurátora. Návrh treba podať najneskôr do troch rokov od uzavretia manželstva.

§ 18

1/ Ak manželstvo zaniklo, súd nemôže rozhodnúť o jeho neplatnosti.
2/ Súd rozhodne o neplatnosti manželstva aj po jeho zániku:
a/ ak bolo manželstvo uzavreté osobou, ktorá už skôr uzavrela manželstvo alebo ktorá už skôr vstúpila do registrovaného partnerstva alebo do obdobného právneho zväzku uzavretých v zahraničí a jej manželstvo alebo partnerstvo alebo obdobný zväzok trvá,

b/ ak bolo manželstvo uzavreté medzi predkami a potomkami alebo medzi súrodencami alebo medzi osobami, ktoré sú v príbuzenskom pomere na základe osvojenia.

§ 19

1/ Ak sa konanie o neplatnosti manželstva na návrh manžela už začalo, súd môže rozhodnúť o tom, že manželstvo je neplatné, aj po smrti druhého manžela.
2/ Po smrti manžela, ktorý podal návrh na začatie konania o neplatnosti manželstva, súd môže rozhodnúť o tom, že manželstvo je neplatné aj vtedy, ak o to požiadajú do jedného roka od smrti manžela jeho potomkovia.

§ 20

1/ Dokiaľ súd nerozhodne o neplatnosti manželstva, predpokladá sa, že manželstvo je platne uzavreté.
2/ Ak súd rozhodol, že manželstvo je neplatné, hľadí sa naň ako na neuzavreté.
3/ O právach a povinnostiach manželov k spoločnému dieťaťu a o ich majetkových právach a povinnostiach po rozhodnutí súdu o neplatnosti manželstva platia obdobne ustanovenia o právach a povinnostiach rozvedených manželov k spoločnému dieťaťu a o ich majetkových pomeroch.

Tretí diel
Práva a povinnosti manželov

Všeobecné ustanovenia

§ 21

1/ Manželia sú v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, byť si verní, pomáhať si, podporovať sa a podľa svojich možností a schopností a prispievať k blahu rodinného spoločenstva. Sú povinní vytvárať zdravé rodinné prostredie pre všetkých členov rodiny, predovšetkým pre maloleté deti.
2/ Na výkon povolania, pracovné uplatnenie a na začatie podnikateľskej činnosti manžel nepotrebuje súhlas druhého manžela. Pri rozhodovaní má uprednostniť záujmy manželského a rodinného spoločenstva pred vlastnými.

§ 22

Manželia rozhodujú o záležitostiach rodiny spoločne. Ak sa nedohodnú o podstatnej záležitosti rodiny, rozhodne na návrh jedného z nich súd. Súd vedie manželov predovšetkým k dohode.

§ 23

1/ O uspokojovanie potrieb rodiny sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov tak, aby životná úroveň členov rodiny bola rovnaká.
2/ Za uspokojovanie potrieb rodiny sa považuje aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť, ktorá vyvažuje buď úplne alebo sčasti poskytovanie peňažných a iných majetkových plnení na potreby rodiny.
3/ K potrebám rodiny patria predovšetkým náklady na domácnosť.
4/ Ak manžel neprispieva na potreby rodiny, rozhodne na návrh druhého manžela súd.

§ 24

1/ Bežné záležitosti rodiny obstarávajú manželia spoločne alebo každý z nich.
2/ Z právnych úkonov aj jedného manžela pri obstarávaní bežných záležitostí rodiny, ktoré sú primerané jej majetkovým pomerom, sú obidvaja manželia oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne.
3/ Ustanovenie odseku 2 sa nepoužije, ak druhý manžel vopred tretej osobe oznámil, že s právnym úkonom manžela nesúhlasí.

§ 25

1/ Iné než bežné záležitosti rodiny obstarávajú manželia spoločne alebo každý z nich. Ak ich obstaráva len jeden manžel, potrebuje súhlas druhého manžela, inak je právny úkon neplatný.
2/ Ak je zadováženie súhlasu manžela podľa odseku 1 spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou alebo ak je odmietnutie súhlasu v zjavnom rozpore so záujmom rodiny, môže súd na návrh súhlas druhého manžela nahradiť.
3/ Z právnych úkonov aj jedného manžela pri obstarávaní iných než bežných záležitostí rodiny sú obidvaja manželia oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne, ak druhý manžel dal súhlas na urobenie právneho úkonu podľa odseku 1 alebo ak súd nahradil súhlas podľa odseku 2.

§ 26

1/ Manželia sú oprávnení vzájomne sa zastupovať v bežných záležitostiach, najmä prijímať plnenie patriace jednému z nich.
2/ Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak zastúpenie vylučuje osobitný zákon alebo ak manžel zastúpenie výslovne vylúčil a tretej osobe vopred oznámil, že so zastúpením nesúhlasí.
3/ Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak manželia nežijú spolu v domácnosti.

§ 27

1/ Manželia majú právo bezodplatného užívania obvyklého zariadenia domácnosti, ktorú spoločne užívajú, bez ohľadu na to, ktorému z nich patrí právo k tomuto zariadeniu alebo jeho časti.
2/ Obvyklé zariadenie domácnosti tvorí súbor hnuteľných vecí, ktorý slúži potrebám rodiny.
3/ Ani jeden manžel nemôže bez súhlasu druhého manžela nakladať s vecami patriacimi do obvyklého zariadenia domácnosti podľa ods. 1, okrem, ak ide o vec nepatrnej hodnoty.

§ 28

Ak manželia užívajú byt alebo dom /jeho časť/, ku ktorému patrí právo len jednému z nich a majú v ňom zriadenú domácnosť; manžel, ktorému patrí právo, je povinný strpieť právo druhého manžela a rodiny na pokojné bývanie. Ak by manžel, ktorému patrí právo k bytu alebo domu /jeho časti/ nakladal s týmito predmetmi bez súhlasu druhého manžela tak, že by tým ohrozil životné potreby druhého manžela alebo rodiny, je právny úkon neplatný.

§ 29

Ak sa z dôvodu fyzického alebo psychického násilia alebo hrozby takéhoto násilia voči druhému manželovi alebo blízkej osobe, ktorá žije v domácnosti manželov stalo ďalšie spolužitie neznesiteľným, môže súd na návrh manžela obmedziť na primeraný čas užívacie právo druhého manžela k bytu alebo domu, v ktorom manželia bývajú a majú v ňom zriadenú domácnosť, prípadne ho z užívania úplne vylúčiť.

Štvrtý diel
Majetkové usporiadanie medzi manželmi

§ 30

Všeobecné ustanovenia

1/ Manželia majú právo usporiadať vzájomné majetkové práva a povinnosti zmluvou /zmluvné usporiadanie majetkových práv a povinností/.
2/ Ak manželia neusporiadali vzájomné majetkové práva a povinnosti zmluvou, vzniká uzavretím manželstva majetkové spoločenstvo manželov /zákonné usporiadanie majetkových práv a povinností/.

§ 31

V pochybnostiach sa predpokladá, že majetok nadobudnutý manželmi alebo jedným z nich počas trvania manželstva patrí do zákonného majetkového spoločenstva, ak sa nepreukáže opak.

§ 32

Zmluvné usporiadanie majetkových práv a povinností manželov

1/ Manželia môžu počas trvania manželstva uzatvoriť alebo zmeniť zmluvu o majetkovom usporiadaní. Musí z nej byť zrejmé, ako sa manželia vyporiadali s dovtedy existujúcimi majetkovými právami a povinnosťami.
2/ Zmluva o majetkovom usporiadaní alebo jej zmena nemá spätné účinky.

§ 33

1/ Zmluvu o majetkovom usporiadaní možno uzavrieť aj pred uzavretím manželstva, zmluva nadobudne účinnosť uzavretím manželstva.

2/ Ak uzatvára zmluvu o majetkovom usporiadaní snúbenec, ktorému súd povolil uzavrieť manželstvo /§ 14 a 15/, zmluvu musí schváliť súd, inak je neplatná.

§ 34

1/ Každá zmluva týkajúca sa majetkového usporiadania musí mať písomnú formu. Prejavy vôle manželov musia byť na tej istej listine a ich podpisy musia byť úradne osvedčené.
2/ Zmluva sa zapisuje do verejného zoznamu zriadeného osobitným zákonom.

§ 35

1/ Zmluva o majetkovom usporiadaní je účinná voči tretím osobám od jej zápisu do verejného zoznamu podľa § 34 odseku 2, okrem ak tretej osobe bol známy obsah zmluvy už skôr.
2/ Ak je predmetom zmluvy o majetkovom usporiadaní už existujúca vec zapísaná do verejného zonamu, zmluva v časti týkajúcej sa tejto veci, nadobudne účinnosť voči tretím osobám zápisom to tohto zoznamu, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 36

1/ Manželia sa môžu dohodnúť, že do majetkového spoločenstva zahrnú aj majetok, ktorý do neho podľa zákona nepatrí.
2/ Manželia môžu zahrnúť do majetkového spoločenstva majetok existujúci i budúci.
3/ Manželia sa môžu dohodnúť, že zo zákonného majetkového společenstva vylúčia majetok, ktorý by do neho inak patril. Dohoda sa môže týkať len majetku,ktorý nadobudnú v budúcnosti.
4/ Zmluva sa môže týkať celého majetku, ako aj jeho častí.

§ 37

1/ Manželia môžu upraviť odchylne od zákona správu ich majetkového spoločenstva a dohodnúť sa, že jeden z nich poveruje druhého manžela výlučnou správou časti alebo celého spoločného majetku. Zároveň si môžu vymieniť, ktoré právne úkony musia robiť spoločne alebo na ktoré právne úkony sa vyžaduje súhlas druhého manžela, ktorý majetkové spoločenstvo nespravuje.
2/ Manžel, ktorý je poverený správou majetkového spoločenstva, je povinný informovať druhého manžela písomne o stave tohto spoločenstva a predkladať mu účty zo správy v intervaloch, ktoré určuje zmluva o zmene správy zákonného majetkového spoločenstva.
3/ Manžel, ktorý poveril druhého manžela výlučnou správou majetkového spoločenstva sa nemôže vopred vzdať práva odvolať toto poverenie. Ak to urobí, zmluva je v tejto časti neplatná.

§ 38

1/ Manželia sa môžu dohodnúť, že vyhradia vznik majetkového spoločenstva ku dňu zániku manželstva.
2/Ak manželia vyhradia vznik majetkového spoločenstva ku dňu zániku manželstva smrťou, zmluvu o majetkovom usporiadaní možno považovať za dedičskú zmluvu, ak je urobená vo forme predpísanej pre dedičské zmluvy a spĺňa aj ostatné náležitosti takejto zmluvy.

§ 39

Manželia môžu dohodnúť osobitné pravidlá pre vyporiadanie majetkového spoločenstva pre prípad zániku manželstva alebo zániku majetkového spoločenstva.

§ 40

1/ Manželia sa môžu dohodnúť, že majetkové spoločenstvo počas trvania manželstva nevznikne. V takom prípade bude to, čo každý z manželov nadobudne, tvoriť jeho výlučný majetok.
2/ Práva a povinnosti, týkajúce sa tohto majetku, vykonáva každý z manželov sám.
3/ Manželia si môžu zároveň dohodnúť vzájomné zastupovanie pri správe ich výlučných majetkov.
4/ Uzavretie zmluvy podľa ods. 1 nemá vplyv na vzájomnú vyživovaciu povinnosť manželov ani na povinnosť manželov prispievať na domácnosť.

§ 41

Zmluvou o majetkovom usporiadaní nemožno vylúčiť ani zmeniť ustanovenia § 27 a 28 tohto zákona.

§ 42

Zákonné majetkové spoločenstvo manželov

1/ Do zákonného majetkového společenstva patrí majetok, ktorý obidvaja manželia alebo jeden z nich nadobudli za trvania manželstva s výnimkou toho, čo podľa tohoto zákona tvorí výlučný majetek každého manžela /§ 45/.
2/ Miera účasti manželov na právach a povinnostiach vyplývajúcich z majetkového spoločenstva počas jeho trvania nie je vyjadrená podielmi.

§ 43

1/ Do majetkového spoločenstva patria výnosy z výlučného majetku jedného manžela po odpočítaní nevyhnutných nákladov vynaložených na tento majetok.
2/ Do majetkového spoločenstva patrí majetková hodnota podielu manžela v obchodnej spoločnosti, ak sa manžel stal za trvania manželstva spoločníkom obchodnej spoločnosti, ako aj majetková hodnota podielu manžela v družstve, ak sa manžel stal za trvania manželstva členom družstva, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

§ 44

Do majetkového spoločenstva manželov nepatrí:
a/ majetok nadobudnutý darom, dedičstvom alebo odkazom ak darca alebo poručiteľ neurčil inak ,
b/ majetok, ktorý podľa svojej povahy slúži osobnej potrebe len jedného z manželov,
c/ majetok, ktorý slúži na výkon povolania alebo podnikania len jedného z manželov,
d/ náhrada nemajetkovej ujmy v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnostných práv manžela, náhrada za vytrpené bolesti alebo za sťaženie spoločenského uplatnenia,

e/ majetok alebo náhrada, ktorú manžel nadobudol za majetok patriaci do jeho výlučného majetku,
f/ majetok nadobudnutý z výlučného majetku manžela a z majetku patriaceho do majetkového spoločenstva, ak hodnota použitého spoločného majetku je nepatrná
g/ dlhy, ktoré sa týkajú výlučného majetku manžela,
h/ dlhy, z právnych úkonov týkajúcich sa obstarávania iných než bežných záležitostí rodiny, ak manžel urobil právny úkon bez súhlasu druhého manžela alebo bez povolenia súdu / § 28/, ako aj dlhy z právnych úkonov týkajúcich sa záležitostí presahujúcich rámec bežnej správy majetkového spoločenstva, ak manžel urobil právny úkon bez súhlasu druhého manžela alebo bez povolenia súdu /§ 46/.

§ 45

1/ Majetek patrici do majetkového spoločenstva užívajú a spravujú obidvaja manželia. Spoločne uhrádzajú náklady vynaložené alebo spojené s jeho užívaním, udržiavaním a správou.
2/ Ak sa manželia nedohodnú o výkone práv a povinností vyplývajúcich z majetkového spoločenstva, rozhodne na návrh niektorého z nich súd.

§ 46

1/ Bežnú správu majetku patriaceho do majetkového spoločenstva môže vykonávať každý z manželov sám.
2/Ak ide o záležitosť, ktoré presahuje rámec bežnej správy, manželia musia urobiť právny úkon spoločne alebo ho môže urobiť aj jeden manžel so súhlasom druhého manžela; inak je právny úkon neplatný.
3/Ak zadováženie súhlasu druhého manžela je spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou alebo odmietnutie súhlasu je v zjavnom rozpore so záujmom manželov alebo rodiny, súd môže na návrh manžela povoliť, aby manžel urobil právny úkon sám.
4/ Z právnych úkonov aj len jedného manžela týkajúcich sa majetkového spoločenstva, manželia sú oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne, okrem ak druhý manžel nesúhlasil s právnym úkonom urobeným podľa odseku 2 alebo ak manžel urobil tento právny úkon bez povolenia súdu podľa ods. 3.

§ 47

1/ Manžel, ktorý začal podnikať môže použiť na začatie podnikania majetok patriaci do majetkového spoločenstva alebo jeho časť len so súhlasom druhého manžela.. inak je právny úkon neplatný. To neplatí, ak ide o použitie majetku nepatrnej hodnoty.
2/Súhlas podľa ods. 1 sa vyžaduje len na prvé použitie majetku patriaceho do majetkového spoločenstva.
3/ Ustanovenie ods. 1 a 2 sa použije aj v prípade, ak má byť majetok použitý ako vklad do obchodnej spoločnosti.

§ 48

1/ Zo závažných dôvodov, najmä ak by ďalšie trvanie majetkového spoločenstva odporovalo dobrým mravom, súd môže na návrh niektorého z manželov zrušiť toto spoločenstvo alebo zúžiť jeho rozsah aj za trvania manželstva.

2/ Ak jeden z manželov začal podnikať, súd na návrh druhého manžela majetkové společenstvo zruší alebo zúži jeho rozsah. Ak začali podnikať obidvaja manželia, návrh môže podať ktorýkoľvek z nich.
3/ Ustanovenie ods. 2 sa použije aj v prípade, ak sa manžel stal neobmedzene ručiacim spoločníkom obchodnej spoločnosti.

§ 50

Ak podnikateľskú činnosť po zrušení majetkového spoločenstva vykonáva podnikateľ spoločne alebo s pomocou manžela, ktorý nie je podnikateľom, rozdelia sa medzi nich príjmy z podnikania v pomere určenom písomnou zmluvou, ak taká zmluva nebola uzavretá, rozdelia sa príjmy rovným dielom.

§ 51

1/ Pohľadávka veriteľa len jedného manžela, ktorá vznikla za trvania manželstva sa pri výkone rozhodnutia uspokojí z jeho výlučného majetku Len ak tento majetok nestačí na uspokojenie pohľadávky, môže byť uspokojená pri výkone rozhodnutia i z majetku patriaceho do majetkového spoločenstva.
2/ Ak ide o dlh len jedného manžela, ktorý vznikol z jeho trestného činu alebo protiprávneho konania alebo na výživnom, môže byť majetkové spoločenstvo postihnuté len do výšky podielu, ktorý by manželovi pripadol, ak by majetkové spoločenstvo bolo zrušené a vyporiadané podľa ustanovenia § 55.

§ 53

Majetkové spoločenstvo zanikne zánikom manželstva, ako aj v prípadoch ustanovených osobitným zákonom.

§ 54

1/ Ak majetkové spoločenstvo zaniklo alebo bolo zrušené ,vykoná sa vyporiadanie spoločných práv a povinností z neho vyplývajúcich podľa zásad obsiahnutých v § 55.
2/ Ak dojde k vyporiadaniu dohodou, manželia si vydajú na požiadanie písemné potvrdenie o tom, ako sa vyporiadali.
3/ Ak sa manželia nedohodnú o vyporiadaní, vykoná vyporiadanie súd na návrh niektorého z manželov.
4/ Do času, kým nie je majetkové spoločenstvo vyporiadané, použijú sa primerane ustanovenia o zákonnom majetkovom spoločenstve.

§ 55

1/ Pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely obidvoch manželov sú rovnaké.
2/ Každý z manželov môže požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok a musí nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho výlučný majetok.
3/ Pri vyporiadaní sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločného majetku. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a obstarávanie domácnosti.

§ 56

1/ Ak do troch rokov od zániku alebo zrušenia majetkového spoločenstva nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak majetkové spoločenstvo nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku alebo zrušenia vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnuteľné veci, že manželia sa vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z majetkového spoločenstva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastník užíva. O ostatných hnuteľných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerane o ostatných majetkových právach, pohľadávkach a dlhoch, ktoré sú pre manželov spoločné.
2/ Ak sa po vyporiadaní majetkového spoločenstva dohodou manželov alebo rozhodnutím súdu objaví majetek, ktorý nebol zahrnutý v rámci vyporiadania, použije sa ustanovenie ods. 1.

§ 57

Ak za trvania manželstva majetkové spoločenstvo zaniklo alebo bolo zrušené, môže sa obnoviť len rozhodnutím súdu na návrh jedného z manželov.

Piaty diel
Zánik manželstva

§ 58

1/ Manželstvo zanikne smrťou manžela alebo vyhlásením za mŕtveho. Ak manžel bol vyhlásený za mŕtveho, manželstvo zanikne dňom, ktorý je uvedený v rozhodnutí ako deň smrti manžela.
2/ Ak rozhodnutie o vyhlásení manžela za mŕtveho bolo zrušené, zaniknuté manželstvo sa neobnoví.
3/ Manželstvo zanikne zmenou pohlavia manžela podľa § 21. O právach a povinnostiach manželov k spoločnému dieťaťu a o ich majetkových právach a povinnostiach platia obdobne ustanovenia o právach a povinnostiach rozvedených manželov k spoločnému dieťaťu a o ich majetkových pomeroch.

Rozvod manželstva
§ 59

1/ Súd môže na návrh niektorého z manželov manželstvo rozviesť, ak je manželstvo tak hlboko a trvalo rozvrátené, že už nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.
2/ Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k hlbokému a trvalému rozvratu.
3/ Aj keď je manželstvo rovrátené /ods. 1/, súd manželstvo nerozvedie, ak by rozvod bol:
a/ v zjavnom rozpore so záujmom spoločného maloletého dieťaťa manželov, ktorý je daný dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, alebo
b/ v zjavnom rozpore so záujmom manžela, ktorý rozvrat manželstva podstatnou mierou nezapríčinil, a rozvod manželstva by pociťoval ako závažnú ujmu a za zachovanie manželstva by svedčili mimoriadne okolnosti; to neplatí, ak manželia už spolu nežijú aspoň po dobu troch rokov.

4/ Ak manželia majú spoločné maloleté dieťa, manželstvo nemožno rozviesť, dokiaľ súd nerozhodne alebo nechváli dohodu o úprave práv a povinnosti rodičov k tomuto dieťaťu na čas po rozvode.

§ 60

1/ Ak manžel podá návrh na rozvod a druhý manžel s návrhom súhlasí, alebo sa k návrhu pripojí, predpokladá sa hlboký a trvalý rozvrat manželstva, ak manželia nežili spolu aspoň jeden rok pred začatím konania o rozvode.
2/ V prípade uvedenom v ods. 1 súd nezisťuje príčiny hlbokého a trvalého rozvratu manželstva a manželstvo rozvedie, ak manželia predložia:
a/ súdom schválenú dohodu o úprave výkonu práv a povinností rodičov k spoločným maloletým deťom na čas po rozvode,
b/ písomnú dohodu s úradne osvedčenými podpismi o vyporiadaní ich majetkových práv a povinností, prípadne aj o vyživovacej povinnosti na čas po rozvode.

§ 61

1/ Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako rodinné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva oznámiť matričnému úradu, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.
2/ Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako rodinné priezvisko a zároveň si ponechal v poradí uvedené ako druhé svoje predošlé priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva oznámiť matričnému úradu, že upúšťa od používania rodinného priezviska.

Druhá hlava
RODIČIA A DETI

Prvý diel
Určenie rodičovstva

Materstvo

§ 62

1/ Matkou dieťaťa je žena, ktorá dieťa porodila.
2/ Zmluvy, ktoré sú v rozpore s odsekom 1, sú neplatné.

§ 63

1/ Ak vzniknú pochybnosti o tom, ktorá žena je matkou dieťaťa, materstvo určí súd na základe skutočností zistených o pôrode dieťaťa.
2/ Návrh môže podať žena, ktorá o sebe tvrdí, že je matkou dieťaťa, alebo muž, ktorý o sebe tvrdí, že je otcom dieťaťa alebo ten, kto preukáže, že ma na tomto určení právny záujem.
3/ Ustanovenie ods.1 a 2 sa použijú aj v prípade zapretia materstva.

Otcovstvo
§ 64

1/ Ak sa dieťa narodilo počas trvania manželstva alebo pred uplynutím trojstého dňa od jeho zániku alebo vyhlásenia za neplatné, predpokladá sa, že otcom dieťaťa je manžel matky.
2/ Ak sa dieťa narodilo žene znovu vydatej, predpokladá sa, že otcom dieťaťa je neskorší manžel, aj keď sa dieťa narodilo pred uplynutím trojstého dňa po tom, čo jej predchádzajúce manželstvo zaniklo alebo bolo vyhlásené za neplatné.

§ 65

1/ Manžel môže do jedného roka odo dňa, keď sa dozvedel o skutočnostiach spochybňujúcich jeho otcovstvo zaprieť na súde, že je otcom dieťaťa.
2/ Ak bola svojprávnosť manžela obmedzená pred uplynutím lehoty na zapretie otcovstva, môže otcovstvo zaprieť jeho opatrovník , a to do jedného roka odo dňa, keď začala plynut lehota podľa ods.1. Táto lehota opatrovníkovi neskončí skôr, než uplynie šesť mesiacov od jeho ustanovenia do funkcie.
3/ Ak bolo rozhodnuté že neskorší manžel nie je otcom dieťaťa znovu vydatej matky, začína plynut jednoročná lehota na zapretie otcovstva pre skoršieho manžela dňom, keď sa dozvedel o právoplatnosti tohto rozhodnutí.

§ 66

1/ Otcovstvo manžela matky možno zaprieť, ak je vylúčené, že je manžel matky otcom dieťaťa.
2/ Ak sa dieťa narodilo po rozvode manželstva, avšak v lehote podľa § 64 ods. 1 a iný muž o sebe tvrdí, že je otcom dieťaťa, stačí na zapretie otcovstva manžela matky, ak matka, jej bývalý manžel a muž, ktorý o sebe tvrdí, že je otcom dieťaťa súhlasne prehlásia, že otcom dieťaťa nie je manžel matky, ak súčasne dojde k uznaniu otcovstva podľa § 74.
3/ Vyhlásenie podľa odseku 2 možno urobiť před matričným uradom alebo pred súdom.

§ 67

Otcovstvo voči dieťaťu narodenému v čase medzi stošesťdesiatym dňom a trojstým dňom od vykonania zákroku asistovanej reprodukcie, na ktorý dal manžel matky súhlas, možno zaprieť, len ak sa preukáže, že manželka otehotnela inak.

§ 68

1/ Manžel má právo zaprieť otcovstvo voči dieťaťu a matke, ak sú obidvaja naživе, a ak nežije jeden z nich, voči druhému. Ak nežije ani jeden z nich, manžel toto právo nemá.
2/ Matka dieťaťa môže do jedného roka od narodenia dieťaťa zaprieť, že otcom dieťaťa je jej manžel. Ustanovenia o zapretí otcovstva manželom sa použijú primerane.

§ 69

1/ Dieťa, ktoré nadobudlo plnoletost,môže podať návrh na zapretie otcovstva manžela matky , a to do troch rokov po dovŕšení plnoletosti.
2/ Otcovstvo manžela matky dieťaťa možno zaprieť len vtedy, ak je vylúčené, že manžel matky by mohol byť otcom dieťaťa.

3/ Dieťa má právo zaprieť otcovstvo voči manželovi matky a matke, ak sú obidvaja naživе, a ak matka nežije proti jej manželovi. Ak manžel matky nežije ,návrh sa podáva proti opatrovníkovi, ktorého súd ustanovil na tento účel.

§ 70

Podaním návrhu na zapretie otcovstva sa manželovi matky pozastavuje výkon rodičovskej zodpovednosti a jeho vyživovacia povinnost k dieťaťu.

§ 71

1/ Ak otcovstvo nebolo určené podľa predchádzajúcich ustanovení alebo otcovstvo manžela matky bolo zapreté, predpokladá sa, že otcom dieťaťa je muž, ktorý urobil vyhlásenie o svojom otcovstve spolu s matkou dieťaťa.
2/ Otcvovstvo k plnoletému dieťaťu možno podľa odseku 1 určiť len s jeho súhlasom.

§ 72

1/ Súhlasným vyhlásením rodičov možno určiť otcovství k dieťaťu ešte nenarodenému, ak je už počaté.
2/ Ak sa dieťa narodilo matke po uzavretí manželstva s iným mužom než s tým, s ktorým urobila vyhlásenie o otcovstve podľa § 71 odseku 1 , ustanovenie § 64 ods. 1 sa nepoužije.

§ 73

1/ Súhlasné vyhlásenie rodičov sa musí urobiť pred matričným úradom alebo pred súdom
2/ Rodič, ktorý nie je úplne svojprávny, môže urobiť vyhlásenie iba pred súdom.

§ 74

1/ Ak nemôže matka pre duševnú poruchu posúdiť význam svojho konania alebo ak je zadováženie vyhlásenie je spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou, jej vyhlásenie nie je potrebné.
2/ Ak sa určuje otcovstvo k maloletému dieťaťu a vyhlásenie matky sa podľa odseku 1 nevyžaduje, namiesto matky urobí vyhlásenie opatrovník dieťaťa ustanovený na tento účel.

§ 75

Ak vyhlásenie o určení otcovstva nespĺňa predpísané náležitosti právneho úkonu podľa § 129 a nasl. /všeobecná časť/ matka, otec aj dieťa sa môžu dovolať neplatnosti tohto vyhlásenia v lehotách ustanovených pre zapretie otcovstva.

§ 76

1/ Muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, môže otcovstvo pred súdom zaprieť do jedného roka odo dňa jeho určenia, len ak je vylúčené, že by mohol byť otcom dieťaťa. Ak bolo otcovstvo určené k počatému, ale ešte nenarodenému dieťaťu podľa § 72 odsek 1, lehota začne plynúť až od narodenia dieťaťa.
2/ Aj matka dieťaťa môže v rovnakej lehote zaprieť, že otcom dieťaťa je muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov.

3/ Ustanovenia § ods. a ods. sa použijú primerane.

§ 77

Muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov nemôže zaprieť otcovstvo podľa § 76 ods. 1, ak v čase vyhlásenia vedel, že nie je otcom dieťaťa.

§ 78

1/ Dieťa, ktoré nadobudlo plnoletosť, môže zaprieť otcovstvo muža, ktoré bolo určené voči nemu súhlasným vyhlásením rodičov v čase jeho maloletosti, ak je vylúčené, že by mohol byť jeho otcom. Návrh treba podať najneskôr do troch rokov odo dňa nadobudnutia plnoletosti.
2/ Ustanovenie § .... ods. .... sa použijú primerane.

§ 79

1/ Ak sa neurčilo otcovstvo podľa predchádzajúcich ustanovení dieťa, matka alebo muž, ktorý o sebe tvrdí, že je otcom dieťaťa môžu navrhnúť, aby otcovstvo určil súd.
2/ V takomto prípade sa predpokladá, že otcom dieťaťa je muž, ktorý s matkou dieťaťa súložil v čase od ktorého neprešlo do narodenia dieťaťa menej ako stošesťdesiat a viac ako tristo dní, ak jeho otcovstvo nevylučujú závažné okolnosti.

§ 80

Utajenie totožnosti matky podľa osobitného predpisu nebráni uplatneniu práva muža, ktorý o sebe tvrdí, že je otcom, domáhať sa určenia svojho otcovstva.

§ 81

1/ Ak domnelý otec nežije, návrh na určenie otcovstva sa podáva proti opatrovníkovi, ktorého ustanovil súd.
2/ Ak v priebehu konania domnelý otec zomrie, konanie pokračuje proti opatrovníkovi, ktorého súd za tým účelom ustanovil.

§ 82

1/ Ak v priebehu konania o určenie otcovstva zomrie dieťa alebo matka, ktorá podala návrh na začatie konania, môže v konaní pokračovať druhý z nich. Ak v priebehu konania zomrie dieťa, ktoré podalo návrh na určenie otcovstva, môžu do šiestich mesiacov od jeho smrti podať návrh tiež jeho potomkovia, ak preukážu právny záujem na tomto určení.
2/ Ak v priebehu konania zomrie muž, ktorý podal návrh na začatie konania a v konaní nepokračuje matka alebo dieťa, súd konanie zastaví.

§ 83

Ak to vyžaduje zrejmý záujem dieťaťa , súd môže aj bez návrhu začať konanie o zapretí otcovstva, ktoré bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, ak otec dieťaťa takto určený nemôže byť jeho otcom.

Druhý diel
Osvojenie

§ 84

1/ Osvojenie je prijatie cudzieho dieťaťa za vlastné.
2/ O osvojení rozhoduje súd na návrh fyzickej osoby, ktorá chce osvojiť dieťa /ďalej len „osvojiteľ“/.

§ 85

1/ Osvojiteľom sa môže stať svojprávna fyzická osoba.
2/ Osvojiteľ musí mať osobné predpoklady, najmä osobnostné, morálne a zdravotné pre vytvorenie stabilného a harmonického rodinného prostredia pre dieťa a spôsobom svojho života a života osôb ,ktoré s ním žijú v domácnosti zaručuje, že osvojenie bude v najlepšom záujme dieťaťa. Musí spĺňať požiadavky stanovené osobitným právnym predpisom.
3 / Ak to súd považuje za potrebné, zisťuje aj ďalšie skutočnosti rozhodné pre posúdenie vhodnosti osvojiteľa.
4/ Ak má osvojiteľ iné deti, zisťuje súd pred rozhodnutím o osvojení ich postoj k osvojeniu, ak sú schopné posúdiť následky osvojenia. Pred zistením stanoviska ich súd poučí o tom, čo je osvojenie, aký je jeho účel a právne následky. Ak niektoré z detí osvojiteľa nesúhlasí s osvojením, možno o osvojení rozhodnúť len vtedy, ak je zrejmé, že osvojením nebudú dotknuté oprávnené záujmy detí osvojiteľa a súčasne je nepochybné, že účel osvojenia nebude ohrozený.

§ 86

1/ Osvojiť možno len maloleté dieťa, ak je osvojenie v jeho najlepšom záujme.
2/ Požiadavka maloletosti musí byť splnená ku dňu vyhlásenia rozhodnutia o osvojení.

§ 87

1/ Osvojiť dieťa môžu manželia, alebo manžel rodiča dieťaťa, alebo pozostalý manžel po rodičovi alebo osvojiteľovi dieťaťa.
2/ Z dôvodov hodných osobitného zreteľa môže osvojiť dieťa aj osamelá osoba, ak sú splnené predpoklady, že osvojenie bude v najlepšom záujme dieťaťa.

§ 88

1/ Manželia môžu osvojiť dieťa len spoločne.
2/ Manžel môže osvojiť dieťa svojho manžela len s jeho súhlasom. Tento súhlas je zároveň aj súhlasom rodiča s osvojením dieťaťa.

§ 89

Pri rozhodovaní o osvojení dieťaťa pozostalým manželom po rodičovi dieťaťa , alebo pozostalým manželom po osvojiteľovi dieťaťa treba brať zreteľ aj na príbuzných rodičov alebo príbuzných zomrelého rodiča alebo osvojiteľa, najmä na jeho rodičov /starých rodičov dieťaťa/ a ich vzťah k dieťaťu.

§ 90

1/ O osvojení nemožno rozhodnúť po smrti osvojiteľa alebo po smrti osvojovaného dieťaťa.
2/ Ustanovenie ods.1 neplatí, ak v priebehu konania o osvojení zomrel jeden z manželov, ktorí podali spoločný návrh na osvojenie, ak sú inak splnené podmienky osvojenia. Za zomrelého manžela pokračuje v konaní opatrovník, ktorého pre tento účel ustanoví súd.
3/ Ak súd rozhodne o osvojení podľa ods, 2, osvojenie má následky spoločného osvojenia manželmi.

§ 91

Osvojiteľom nemôže byť príbuzný osvojenca v priamom rade a súrodenec.

§ 92

Medzi osvojiteľom a osvojencom musí byť vekový rozdiel, aký je obvyklý medzi rodičom a dieťaťom.

§ 93

1/ Na osvojenie sa vyžaduje súhlas osvojovaného dieťaťa, ak je schopné posúdiť následky osvojenia. Ak je dieťa staršie ako 7 rokov a vie vyjadriť svoj názor, jeho súhlas sa vyžaduje vždy.
2/ Dieťa dáva súhlas osobne pred súdom. Súd mu pred vyslovením jeho názoru vysvetlí vhodným spôsobom podstatu osvojenia, jeho účel a právne následky, poučí ho o jeho práve odmietnuť osvojenie a o následkoch takéhoto odmietnutia.
3/ Dieťa môže odvolať svoj súhlas na osvojenie do právoplatnosti rozhodnutia súdu o osvojení.

§ 94

Ak sa na osvojenie nevyžaduje súhlas dieťaťa, dáva súhlas opatrovník, ktorého dieťaťu pre tento účel ustanoví súd. Ak dieťa má ustanoveného poručníka, dáva súhlas s osvojením poručník.

§ 95

1 / Na osvojenie sa vyžaduje súhlas obidvoch rodičov osvojovaného dieťaťa to aj keď sú maloletí.
2/ Súhlas musí spĺňať predpísané náležitosti právneho úkonu podľa ustanovení všeobecnej časti.

§ 96

Matka môže dať súhlas na osvojenie najskôr po uplynutí šiestich týždňov po narodení dieťaťa.

§ 97

1/ Rodič musí dať súhlas osobne pred súdom. Súd ho predtým poučí o podstate osvojenia a následkoch udelenia súhlasu.
2/ Rodič môže dať súhlas s osvojením aj vopred, bez vzťahu ku konkrétnym osvojiteľom, a to osobne pred súdom. Pred udelením súhlasu musí byť písomne poučený o podstate osvojenia a následkoch udelenia súhlasu.
3/ Súhlas s osvojením podľa ods. 2 zahŕňa aj súhlas so zverením dieťaťa do starostlivosti budúceho osvojiteľa podľa § 102. O tomto musí byť rodič pred udelením súhlasu písomne poučený.

§ 98

Rodič môže pred súdom odvolať svoj súhlas s osvojením do momentu, kým nenadobudne právoplatnosť rozhodnutie o zverení dieťaťa do starostlivosti budúceho osvojiteľa podľa § 105.

§ 99

1/ Ak jeden z rodičov zomrel, nie je známy, bol pozbavený práva súhlasu s osvojením alebo bol obmezený v svojprávnosti vyžaduje sa na osvojenie len súhlas druhého rodiča. Súhlas len jedného rodiča sa vyžaduje aj vtedy, ak výkon rodičovskej zodpovednosti druhého rodiča bol pozastavený podľa § 145 ods. 2.
2/ Ak obaja rodičia nemôžu dať súhlas s osvojením, pretože zomreli, nie sú známi, boli pozbavení v práva súhlasu s osvojením alebo boli úplne obmezení v svojprávnosti alebo im bol výkon rodičovskej zodpovednosti pozastavený podľa § 145 ods. 2 vyžaduje sa súhlas poručníka, ak bol dieťaťu ustanovený. Inak sa vyžaduje súhlas opatrovníka, ktorého ustanoví pre tento účel súd.
3/ Súhlas poručníka sa vyžaduje aj vtedy, ak rodičia boli obmedzení spôsobilosti na právne a rozsah obmedzenia sa vzťahuje aj na súhlas s osvojením, alebo sa síce nevzťahuje, ale rodičia nie sú schopní dostatočne prejaviť svoju vôľu alebo posúdiť následky osvojenia.

§ 100

1/ Súhlas rodiča na osvojenie sa nevyžaduje, ak rodič bol pobavený práva súhlasu s osvojením.
2/ Súd pozbaví rodiča práva súhlasu s osvojením, ak:
a/ súvisle, najmenej po dobu šiestich mesiacov, neprejavoval o dieťa skutočný záujem najmä tým, že o dieťa sa osobne nestaral, nenavštevoval ho, neplnil si voči nemu pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnost, nevynaložil riadne úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby sa mohol osobne starať o dieťa, hoci mu v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo

b/ súvisle, počas dvoch mesiacov po narodení dieťaťa, neprejavil o dieťa žiadny záujem, hoci mu v prejavení záujmu nebrámila závažná prekážka.

§ 101

1/ O tom, či sa súhlas rodiča podľa § 100 nevyžaduje, rozhodne súd v osobitnom konaní o pozbavení rodiča práva súhlasu s osvojením3 a to na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately alebo aj bez návrhu.
2/ Ak súd rozhodne o tom, že pozbavuje rodiča práva súhlasu s osvojením, dá v konaní o osvojenie namiesto rodiča súhlas s osvojením opatrovník, ktorého mu súd na tento účel ustanoví.
3/ Ak súd pozbaví oboch rodičov alebo jediného žijúceho alebo známeho rodiča práva súhlasu s osvojením, vysloví, že dieťa je osvojiteľné.

§ 102

Na osvojenie dieťaťa do cudziny, ktoré sa uskutočňuje podľa medzinárodných dohovorov sa vyžaduje súhlas Centra pre medzinárodnú ochranu detí a mládeže.

§ 103

Ak muž, ktorý o sebe tvrdí, že je otcom osvojovaného dieťaťa, podá návrh na určenie otcovstva, nemožno rozhodnúť o osvojení, dokiaľ súd nerozhodne o návrhu na určenie otcovstva.

§ 104

1/ Pred osvojením dieťa musí byť na základe rozhodnutia súdu najmenej po dobu deviatich mesiacov v starostlivosti budúceho osvojiteľa.. Budúci osvojiteľ hradí náklady tejto starostlivosti zo svojho.
2/ O zverení dieťaťa do starostlivosti budúceho osvojiteľa rozhodne súd na jeho návrh. Súhlas rodiča so zverením dieťaťa do starostlivosti budúceho osvojiteľa sa vyžaduje len vtedy, ak sa vyžaduje aj jeho súhlas s osvojením. Ustanovenia o súhlase s osvojením a o jeho odvolaní sa použijú primerane aj na súhlas so zverením dieťaťa do starostlivosti budúceho osvojiteľa.
3/ Budúci osvojiteľ vykonáva osobnú starostlivosť o dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Dieťa zastupuje len v bežných záležitostiach a spravuje bežný majetok dieťaťa.

§ 105

Ak je osvojiteľom pestún dieťaťa alebo osoba, ktorej bolo dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo poručník, ktorý sa o dieťa osobne stará, započíta sa mu do doby podľa § 104 ods. 1 prvej vety, doba, počas ktorej sa o dieťa osobne staral na základe rozhodnutia súdu.

§ 106

.

1/ Starostlivosť budúceho osvojiteľa o zverené dieťa zanikne, ak budúci osvojiteľ nepodá návrh na osvojenie do jedného roka po zverení dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti.
2/ Ak starostlivosť budúceho osvojiteľa zanikla podľa ods.1, súd rozhodne o ďalšej starostlivosti o dieťa aj bez návrhu.

§ 107

1/ Súd musí pred rozhodnutím o osvojení oboznámiť osvojiteľa, rodičov osvojovaného dieťaťa alebo jeho zákonného zástupcu, a podľa okolností prípadu aj dieťa o všetkých skutočnostiach týkajúcich sa osoby osvojiteľa a dieťaťa. Poučí ich zároveň o účele, podstate a následkoch osvojenia.
2/ Súd pred rozhodnutím o osvojení zisťuje informácie o zdravotnom stave rodičov osvojenca a o vývoji zdravotného stavu príbuzných rodičov. So získanými informáciami oboznámi osvojiteľov.

§ 108

Ak je osvojiteľom dieťaťa jeho poručník, nemožno rozhodnúť o osvojení, kým poručník nepredloží súdu správu o výkone poručníctve a záverečný účet zo správy majetku dieťaťa; to platí aj v prípade opatrovníka, ktorý bol ustanovený na správu majetku dieťaťa.

§ 109

1/ Osvojením nadobúda osvojenec právne postavenie dieťaťa osvojiteľa. Medzi ním a osvojiteľom vznikne rovnaký vzťah, aký je medzi rodičom a dieťaťom.
2/ Osvojením vznikne príbuzenský vzťah aj medzi osvojencom a príbuznými osvojiteľa.

§ 110

1/ Osvojením zanikne príbuzenský vzťah osvojenca k jeho rodičom a ostatným príbuzným.
2/ Ak je osvojiteľom manžel rodiča osvojenca, zanikne príbuzenský vzťah osvojenca k druhému rodičovi a jeho príbuzným.
3/ Ak je osvojiteľom osamelá osoba, zanikne príbuzenský vzťah osvojenca k ,rodičovi, na ktorého miesto nastúpil osvojiteľ a jeho príbuzným.

§ 111

Osvojením zanikne poručníctvo. Opatrovnictví, pestúnska starostlivosť, náhradná osobná starostlivost, ústavná starostlivost, ako aj výchovné opatrenie,ktoré boli dieťaťu nariadené.

§ 112

1/ Osvojenec nadobudne osvojením priezvisko osvojiteľa. Spoločný osvojenec manželov nadobudne priezvisko určené pri uzavieraní manželstva pre ich spoločné deti. To platí aj v prípade, ak je osvojiteľom manžel rodiča osvojenca.
2/ Na zmenu mena osvojenca sa vzťahuje osobitný zákon.
3/ Osvojiteľ sa zapíše v matrike narodených namiesto rodiča osvojenca. Ak je osvojiteľom osamelá osoba, zápis o druhom rodičovi sa nezverejní.

§ 113

1/ Osvojitelia sú najneskôr do plnoletosti osvojenca povinní oboznámiť ho so skutočnosťou, že bol osvojený a to vhodným spôsobom, primeraným jeho veku.
2/ Na požiadanie osvojenca sú povinní mu poskytnúť všetky informácie o jeho pôvode a rodine.

§ 114

Ak dal súhlas na osvojenie za dieťa opatrovník podľa § 94 , môže plnoletý osvojenec do jedného roka od plnoletosti podať návrh na zrušenie osvojenia.

§ 115

Osvojenec môže byť znovu osvojený.

Tretí diel
Práva a povinnosti rodičov a detí

Všeobecné ustanovenia

§ 116

1/ Práva a povinnosti medzi rodičmi a deťmi vznikajú narodením alebo osvojením dieťaťa. Týchto práv a povinností sa rodičia ani deti nemôžu vzdať, odmietnuť ich, ani inak s nimi disponovať.
2/ Obaja rodičia sú vo vzťahu k deťom rovnoprávni a deti majú rovnaké práva a povinnosti voči každému z rodičov.
3/ Rodičia a deti majú povinnosť vzájomne sa rešpektovať, pomáhať si, vyživovať sa a spolupracovať pri starostlivosti o dieťa a jeho riadnu výchovu a při starostlivosti o spoločnú domácnost a zabezpečovanie potrieb rodiny.

§ 117

Právne postavenie dieťaťa

1/ Dieťa má právo obdržať všetky informácie, týkajúce sa jeho osoby. Rodičia sú povinní informovať ho o všetkých skutočnostiach, ktoré sa ho týkajú a pred každým rozhodnutím o podstatnej záležitosti primeraným spôsobom aj o skutočnostiach, ktoré môžu mať vplyv na jeho rozhodnutie. Sú povinní vysvetliť mu následky každého jeho rozhodnutia a vytvoriť podmienky pre to, aby si mohlo utvoriť svoj názor. Dieťa má právo svoj názor slobodne vyjadriť a jeho názoru musí byť venovaná náležitá pozornosť.
2/ Ak dieťa nesúhlasí s rozhodnutím rodičov v podstatnej záležitosti, týkajúcej sa jeho osoby alebo majetku, má právo požiadať, aby rozhodol súd.
3/ Ak má dieťa príjmy z vlastnej práce alebo majetku a žije v spoločnej domácnosti s rodičmi, je povinné prispievať primerane na úhradu potrieb domácnosti. Ak túto povinnosť neplní dobrovoľne, určí ju na návrh rodiča súd.

4/ Dieťa je povinné správať sa tak, aby boli naplnené ciele jeho riadnej výchovy, najmä rešpektovať oprávnené požiadavky rodičov, plniť si svoje vzdelávacie povinnosti primerane svojim schopnostiam a vyvarovať sa spôsobu života, ktorý by mohol byť pre neho ohrozujúci.

§ 118

Práva a povinnosti rodičov podľa predchádzajúceho ustanovenia majú aj osoby, ktoré sú povinné dieťaťa vychovávať, zastupovať alebo spravovať jeho majetok, resp. osoby, ktorým bolo dieťa zverené do náhradnej starostlivosti, ak rodičia svoju povinnosť nesplnia alebo nemôžu splniť alebo ak nemôžu svoje právo využiť.

§ 119

1/ Meno dieťaťa sa určuje dohodou rodičov. Ak sa rodičia na mene nedohodnú, určí ho aj bez návrhu súd.
2/ Meno dieťaťa určuje jeden rodič len v prípade, ak druhý rodič nie je známy alebo zomrel. Ak dôjde po určení mena dieťaťa k určeniu otcovstva, bude mať dieťa meno, na ktorom sa rodičia pri určení otcovstva dohodli alebo ktoré určil súd, ak k dohode rodičov nedošlo.
3/ Ak nemožno určiť meno dieťaťa inak, určí ho aj bez návrhu súd.

§ 120

1/ Dieťa narodením nadobúda rodinné priezvisko rodičov, alebo priezvisko jedného z nich, určené ich vyhlásením pri uzavretí manželstva, resp. určené vyhlásením o určení otcovstva.
2/ Ak otec dieťaťa nie je v čase narodenia známy, nadobúda dieťa priezvisko matky. Ak dôjde po určení priezviska k určeniu otcovstva, bude mať dieťa priezvisko, na ktorom sa rodičia pri určení otcovstva dohodli alebo ktoré určil súd, ak k dohode rodičov nedošlo.
3/ Ak nemožno určiť priezvisko dieťaťa inak, určí ho aj bez návrhu súd.

§ 121

1/ Zmena mena a zmena priezviska dieťaťa sa vždy považuje za podstatnú záležitosť, týkajúcu sa jeho osoby. Ak ide o dieťa, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, vyžaduje sa k zmene mena alebo priezviska jeho výslovný súhlas. Ak dieťa nemôže svoj súhlas so zmenou mena alebo priezviska vyjadriť, vyžaduje sa súhlas súdu.
2/ Ak rodičia uzavrú manželstvo po narodení svojho dieťaťa a toto dieťa má odlišné priezvisko, než ktoré určili ako priezvisko pre ich spoločné deti, môžu pri uzavretí manželstva súhlasne vyhlásiť, že priezvisko určené pre ich spoločné deti bude mať aj toto dieťa.
3/ Ak uzavrie manželstvo matka dieťaťa, ktorého otec nie je známy, môžu manželia pri uzavretí manželstva súhlasne vyhlásiť, že priezvisko určené pre ich spoločné deti bude mať aj toto dieťa.

§ 122

Meno a priezvisko dieťaťa nemožno podľa predchádzajúcich ustanovení zmeniť po tom, čo dieťa nadobudlo plnoletosť.

Rodičovská zodpovednosť
§ 123

1/ Rodičovskú zodpovednosť tvorí súhrn práv a povinností rodičov, ktorých účelom je zabezpečiť morálne a materiálne blaho dieťaťa a chrániť jeho práva a oprávnené záujmy. Nadobudnutím plnoletosti dieťaťa zanikne.
2/ Rodičovská zodpovednosť zahŕňa výchovu, zastupovanie a správu majetku dieťaťa.

§ 124

1/ Rodičovskú zodpovednosť vykonávajú obaja rodičia spoločne.
2/ Určujúcim hľadiskom pri výkone rodičovskej zodpovednosti je najlepší záujem dieťaťa.
3/ Výkon rodičovskej zodpovednosti je právom a povinnosťou rodičov. Rodičia sú zodpovední za riadny výkon rodičovskej zodpovednosti.
4/ Súd je povinný viesť rodičov k jej dobrovoľnému riadnemu výkonu a v prípade sporov k ich zmierlivému vyriešeniu.

§ 125

1/ Rodičovskú zodpovednosť vykonáva len jeden rodič, ak druhý rodič zomrel, nie je známy, nie je úpne svojprávny, bol pozbavený výkonu rodičovskej zodpovednosti alebo mu bol jej výkon pozastavený.
2/ Ak ani jednému rodičovi nepatrí výkon rodičovskej zodpovednosti z dôvodov, uvedených v ods. 1, súd ustanoví dieťaťu poručníka.

§ 126

1/ O záležitostiach dieťaťa rozhodujú rodičia spoločne po vzájomnej dohode.
2/ Ak rozhodne len jeden z rodičov a ide o bežnú záležitosť dieťaťa, predpokladá sa, že druhý rodič s rozhodnutím súhlasí.
3/ O podstatných záležitostiach, týkajúcich sa osoby alebo majetku dieťaťa, rozhodujú rodičia vždy spoločne. Ak niektorý rodič nekoná alebo ak sa rodičia nedohodnú, rozhodne súd. Rozhodnutie súdu nie je potrebné, ak ide o záležitosť, neumožňujúcu odklad.
4/ Podstatnou záležitosťou je každá záležitosť, ktorá môže dlhodobo alebo trvale ovplyvniť záujmy dieťaťa, najmä miesto jeho pobytu, správa majetku, štátne občianstvo, udelenie alebo odmietnutie súhlasu na poskytnutie zdravotnej starostlivosti, rozhodnutie o príprave na budúce povolanie dieťaťa, výber školského zariadenia alebo ďalšie vzdelávanie dieťaťa.

§ 127

1/ Výchova dieťaťa zahŕňa najmä právo a povinnosť rodičov mať dieťa u seba, určiť miesto jeho pobytu, osobne sa o neho starať, chrániť jeho záujmy, usmerňovať jeho konanie a vykonávať nad ním dohľad.
2/ Rodičia majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa. Majú povinnosť byť osobným životom, správaním, prístupom k práci a dodržiavaním zákonov príkladom svojim deťom.
3/ Pri výchove dieťaťa nesmú rodičia používať fyzické alebo psychické násilie, ani iné neprimerané výchovné prostriedky, ktoré môžu ohroziť život, zdravie alebo duševný, telesný a citový vývoj dieťaťa.

4/ Riadna výchova dieťaťa má za cieľ smerovať k všestrannému rozvoju jeho osobnosti a príprave na samostatný zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu zásad ľudskosti, slušnosti, úcty, morálky a etiky.

§ 128

Na výchove dieťaťa je povinný sa podieľať aj manžel, ktorý nie je rodičom dieťaťa, ak žije s rodičom dieťaťa v domácnosti. Je však povinný pri výchove rešpektovať prednostné výchovné pôsobenie rodičov dieťaťa a ich pokyny.

§ 129

Rodič, ktorý nie je úplne svojprávny, sa môže o svoje dieťa osobne starať, ak je schopný túto starostlivosť vykonávať riadne. Nad výkonom jeho starostlivosti môže súd určiť dohľad.

§ 130

1/ Rodičia zastupujú svoje dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé. V bežných záležitostiach môže dieťa zastúpiť ktorýkoľvek z rodičov aj samostatne. V podstatných záležitostiach dieťa zastupujú obaja rodičia spoločne, okrem, ak v súlade so zákonom rozhodoval len jeden z nich.
2/ Rodič nemôže zastúpiť svoje dieťa, ak ide o právny úkon, pri ktorom by mohlo dôjsť k stretu záujmov medzi ním a dieťaťom alebo medzi jeho deťmi navzájom.
3/ Rodič nemôže zastúpiť svoje dieťa, ak ide o právny úkon, pri ktorom by mohlo dôjsť k stretu záujmov medzi jeho manželom a dieťaťom. To platí aj v prípade pera rodiča.
4/ Ak nemôže dieťa zastúpiť žiadny z rodičov, zastúpi ho opatrovník ustanovený súdom.

§ 131

1/ Rodičia sú povinní spravovať majetok dieťaťa s náležitou starostlivosťou.
2/ Na právne úkony rodičov, presahujúce rámec bežnej správy majetku dieťaťa, je potrebné schválenie súdom.

§ 132

1/ Rodičia nespravujú majetok dieťaťa, ktorý nadobudlo darovaním, dedením alebo odkazom, ak ich darca alebo poručiteľ zo správy majetku alebo jeho časti vylúčil. Ak darca alebo poručiteľ neurčil pre tento prípad správcu, ustanoví súd za týmto účelom dieťaťu opatrovníka pre správu majetku.
2/ Ak darca alebo poručiteľ neurčil správcovi spôsob správy majetku, použijú sa primerane ustanovenia o opatrovníkovi pre správu majetku.

§ 133

1/ Výnosy z majetku dieťaťa sa v prvom rade použijú na úhradu nákladov spojených spojených udržiavaním majetku a s jeho správou. sa môžu použiť predovšetkým na výživu dieťaťa.
2/ Po úhrade nákladov podľa odseku 1, možno zvyšnú časť výnosov použiť na vživu dieťaťa a úhradu potrieb domácnosti, v ktorej dieťa žije.

3/ Majetok dieťaťa možno použiť len so súhlasom súdu, ak je to nevyhnutné na ochranu záujmov dieťaťa.

§ 134

1/ Do 30 dní po dovŕšení plnoletosti sú rodičia povinní odovzdať dieťaťu majetok, ktorý spravovali.
2/ Dieťa má právo požiadať rodičov o predloženie správy o nakladaní s majetkom; toto právo zanikne, ak sa neuplatnilo najneskôr do jedného roka od dovŕšenia plnoletosti. Rodičia sú povinní takúto správu predložiť v lehote 1 mesiaca od doručenia žiadosti.

§ 135

1/Ak sú záujmy dieťaťa pri správe majetku ohrozené a rodičia sami neurobili alebo nie sú schopní urobiť vhodné opatrenia na ochranu majetkových práv dieťaťa, súd môže ustanoviť dieťaťu opatrovníka na správu majetku alebo jeho časti.
2/ Súd môže ustanoviť opatrovníka na správu majetku dieťaťa aj na návrh rodičov.

§ 136

1/Pred rozhodnutím súdu ,ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa., súd upraví výkon ich rodičovskej zodpovednosti k maloletému dieťaťu, najmä určí,kto sa bude o dieťa osobne starať a ako má každý z rodičov prispievať na jeho výživu.
2/ Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovskej zodpovednosti a výživnom môže byť nahradená dohodou rodičov, ktorá k svojej platnosti potrebuje schváleni súdu.
3/ Súd dohodu schváli v znení, na ktorom sa rodičia dohodli, ak neodporuje zákonu alebo záujmom maloletého dieťaťa.

§ 137

1/ Dieťa môže byť zverené do osobnej starostlivosti jedného rodiča alebo do striedavej starostlivosti obidvoch rodičov.
2/ Pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti súd dbá, aby boli naplnené ciele riadnej výchovy dieťaťa a rovnocenné postavenie rodičov v právach aj povinnostiach k dieťaťu.

§ 138

1/ Ak sú obaja rodičia spôsobilí dieťa riadne vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť záujem, zverí súd dieťa do striedavej osobnej starostlivosti, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.
2/ Súd pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do striedavej starostlivosti obidvoch rodičv posúdi jej vhodnost predovšetkým so zreteľom na vek dieťaťa a jeho potreby, citové väzby dieťaťa k obidvom rodičom a k členom domácnosti, vzdialenosť bydlísk rodičov, v ktorých bude dieťa počas striedavej starostlivosti bývať, školskú docházku, mimoškolské aktivity dieťaťa, schopnost rodičov dohodnúť sa o spôsobe a pravidlech výchovy.

§ 139

1/ Pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného rodiča súd zohľadní v prvom rade to, ktorý z rodičov je viac schopný zabezpečiť naplnenie cieľov riadnej výchovy dieťaťa.
2/ Do úvahy vezme najmä spôsobilosť každého z rodičov dieťa riadne vychovávať, schopnosť rešpektovať práva dieťaťa a jeho potreby, rešpektovať práva druhého rodiča podieľať sa na výchove dieťaťa, doterajší výchovný vplyv každého z rodičov a mieru ich starostlivosti o dieťa, vek dieťaťa, jeho vývinové potreby, vzťah ku každému z rodičov osobitne a vzťah k blízkym osobám každého z rodičov.

§ 140

1/ Rodičia alebo rodič, ktorý nemá dieťa vo svojej osobnej starostlivosti, má právo stýkať sa so svojim dieťaťom.
2/ Právo styku zahŕňa právo na stretávanie sa s dieťaťom, právo na komunikáciu a právo na informácie o dieťati.
3/ Právo styku má aj rodič, ktorému nepatrí výkon rodičovskej zodpovednosti a to v rozsahu, ktorý určí súd na návrh rodiča.

§ 141

1/ Ak je dieťa v osobnej starostlivosti jedného rodiča, rodičia sa o styku druhého rodiča s dieťaťom dohodnú. Ak k dohode nedôjde, upraví styk súd na návrh niektorého z nich, pričom vezme do úvahy dôvody, pre ktoré k dohode nedošlo.
2/ Ak je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti, dohodnú sa rodičia o styku s dieťaťom s osobou, ktorá má dieťa zverené. Ak k dohode nedôjde, upraví styk súd na návrh niektorého z nich.
3/ Ak osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestún, opakovane bezdôvodne bráni v styku rodiča s dieťaťom, zmení súd aj bez návrhu rozhodnutie o zverení do náhradnej starostlivosti.

§ 142

1/ Ak je to potrebné v záujme dieťaťa, súd môže stretávanie dieťaťa s rodičom obmedziť alebo zakázať. Obmedzenie sa môže týkať najmä formy stretávania, rozsahu stretávania, jeho miesta alebo povinnej účasti osôb, ktoré určí súd.
2/ Dieťa má právo stretávať sa so starými rodičmi alebo inými blízkymi osobami, ku ktorým ho viaže citové puto, ak je to v jeho záujme. Ak rodičia, alebo niektorý z nich so stretávaním neodôvodnene nesúhlasí, bráni mu alebo ho sťažuje, môže upraviť stretávanie súd na návrh blízkej osoby alebo dieťaťa.

§ 143

1/ Rodič, ktorý nemá dieťa zverené do osobnej starostlivosti, má právo na komunikáciu s dieťaťom, ktorá zahŕňa všetky formy ústnej a písomnej komunikácie v takom rozsahu, aby bol zabezpečený primeraný rozsah styku. V prípade, ak sa rodičia na primeranej komunikácii s dieťaťom nedohodnú, rozhodne na návrh niektorého z nich súd.
2/ Ak je to potrebné v záujme dieťaťa, súd môže komunikáciu dieťaťa s rodičom obmedziť alebo zakázať. Obmedzenie sa môže týkať najmä rozsahu komunikácie, jej formy alebo povinného dohľadu osôb, ktoré určí súd.

§ 144

Rodič, ktorý nemá dieťa v osobnej starostlivosti má právo na pravidelné informácie o dieťati a druhý rodič je povinný mu ich poskytnúť. Ak sa rodičia o poskytovaní informácii nedohodnú, rozhodne na návrh, niektorého z nich súd.

§ 145

Ak rodičia dieťaťa spolu nežijú a nedohodnú sa o výkone rodičovskej zodpovednosti a výživnom, rozhodne súd aj bez návrhu. Ustanovenia § 136 až 144 sa použijú primerane.

§ 146

1/ Ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmenit rozhodnuti alebo dohodu o výkone rodičovskej zodpovednosti a výživnom alebo o výkone práva styku.
2/ Ak niektorý rodič bráni opakovane druhému rodičovi zúčastňovať sa na výchove dieťaťa, vrátane styku s ním, zmení súd aj bez návrhu rozhodnuti o úprave rodičovskej zodpovednosti tak, aby bol zachovaný cieľ riadnej výchovy.

Štvrtý diel
Výchovné a sankčné opatrenia

§ 147

1/ Každý môže oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ,obci alebo súdu nevhodné správanie detí alebo neplnenie či porušovanie rodičovských práv a povinností.
2/ Ak to vyžaduje záujem dieťaťa môže orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo súd uložiť výchovné opatrenie podľa osobitného zákona.
3/ Výchovné opatrenie, ktorým sa dieťa odníme zo starostlivosti rodičov proti ich vôli môže uložiť len súd.

§ 148

1/ Ak rodičovi bráni vo výkone rodičovskej zodpovednosti závažná prekážka a ak je to v záujme dieťaťa, súd môže pozastaviť výkon jeho rodičovskej zodpovednosti.
2/ Závažnou prekážkou je aj dlhodobo neznámy pobyt rodiča, ktorý nemožno zistiť ani pri vynaložení všetkého úsilia.
3/ Ak rodič riadne nevykonáva rodičovskú zodpovednost alebo niektorú jej zložku, zneužíva jej výkon alebo zanedbáva výchovu dieťaťa, vrátane práva styku, súd obmedzí tomuto rodičovi výkon jeho rodičovskej zodpovednosti. V rozhodnutí uvedie rozsah práv a povinností, na ktoré sa obmedzenie vzťahuje.
4/ Ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s dieťaťom alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd ho výkonu rodičovskej zodpovednosti pobaví.

5/ Ak je dieťa zverené do náhradnej starostlivosti a rodič napriek poskytnutej pomoci trvalo neprejavuje záujem o dieťa, súd mu môže výkon rodičovskej zodpovednosti obmedziť alebo ho tohoto výkonu pozbaviť.

§ 149

1/ Ak boli uložené výchovné a sankčné opatrenia podľa predchádzajúcich ustanovení, sleduje súd sústavne ich výkon a podľa potreby ich dopĺňa, mení a kombinuje tak, aby zabezpečil všestranné podmienky pre riadnu výchovu dieťaťa a napĺňanie jej cieľov.
2/ Súd zruší uložené výchovné alebo sankčné opatrenie, ak jeho ďalšie trvanie nie je účelné a ak je to v záujme maloletého.

Tretia hlava
VÝŽIVNÉ

§ 186

Právo na výživné a vyživovaciu povinnosť majú tí, ktorým to tento zákon ukladá.

Pravidlá pre určenie výživného

§ 187

1/ Pri určení výživného sa vychádza z odôvodnených potrieb oprávneného s ohľadom na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Ak je oprávneným maloleté dieťa, prihliada sa na jeho majetok, len ak je životná úroveň povinného nižšia než životná úroveň dieťaťa.
2/ Prihliada sa tiež na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného a to aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako sa prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné má prednosť pred neprimeranými výdavkami povinného.
3/ Pri určení výživného treba zohľadniť aj počet osôb, povinných poskytovať oprávnenému výživu a ich možnosti, schopnosti a majetkové pomery.

§ 188

Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore a dobrými mravmi.

§ 189

1/ Ak nie je ustanovené inak, platí sa výživné v pravidelných opakujúcich sa plneniach, ktoré sú splatné vždy na mesiac dopredu.
2/ Príslušenstvom výživného je úrok z omeškania, ak je povinný v omeškaní s plnením výživného, ktoré sa stalo splatným po rozhodnutí súdu.
3/ Proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

§ 190

1/ Právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.
2/ Práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.

§ 191

1/ Oprávnený a povinný sú povinní sa o výživnom dohodnúť. Ak ide o výživné pre maloleté dieťa, musí dohodu schváliť súd. Ak sa oprávnený a povinný nedohodnú, upraví výživné súd, pričom vezme do úvahy dôvody, pre ktoré nebola dohoda uzavretá.
2/ Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena výživného možná len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.
3/ Právo na výživné zanikne, ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo výživné určené.
Ak dôjde k zániku vyživovacej povinnosti alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

§ 192

1/ Kto celkom alebo sčasti splnil za iného vyživovaciu povinnosť, je oprávnený od neho požadovať úhradu tohto plnenia.
2/ Toto právo sa premlčuje podľa prvej časti tohto zákona.

§ 193

(1) Vyživovaciu povinnosť voči deťom majú v prvom rade ich rodičia. Trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.
(2) Dieťa má právo na rovnakú životnú úroveň, akú majú jeho rodičia.
(3) Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

§ 194

(1) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ako sa ktorý z rodičov o dieťa osobne stará, ako aj na iné plnenia, ktoré v prospech dieťaťa poskytuje. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.
(2) Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.
(3) Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.
(4) Ak možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú určiť výživné v rozsahu presahujúcom odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť, že časť výživného presahujúca odôvodnené potreby dieťaťa bude ukladaná na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorého určí súd. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

§ 195

(1) Ak rodič odmieta preukázať súdu všetky podklady na určenie výživného, neumožní súdu sprístupnenie údajov chránených podľa osobitného predpisu ako aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie, platí, že výška jeho priemerného mesačného príjmu je dvadsaťpäť násobok sumy životného minima.
(2) U rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval.

§ 196

Ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa, súd môže rozhodnúť o povinnosti zložiť peňažnú sumu na výživné, ktoré sa stane splatné až v budúcnosti, na osobitný účet zriadený v prospech maloletého dieťaťa rodičom, ktorého určí súd. V rozhodnutí uvedie spôsob, akým sa z tohto účtu zabezpečí v prospech maloletého dieťaťa pravidelné mesačné poukazovanie určených súm na výživné.

§ 197

(1) Ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.
(2) Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.
(3) Výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

§ 198

Deti, ktoré sú schopné samé sa živiť, sú povinné zabezpečiť svojim rodičom primeranú výživu, ak to potrebujú.

§ 199

(1) Každé dieťa plní vyživovaciu povinnosť voči rodičom v takom rozsahu, aký zodpovedá pomeru jeho schopností, možností a majetkových pomerov k schopnostiam, možnostiam a k majetkovým pomerom ostatných detí.
(2) Vyživovacia povinnosť medzi manželmi a poskytovanie výživy rozvedenému manželovi predchádza vyživovaciu povinnosť detí voči rodičom.

§ 200

Predkovia a potomkovia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť iba v prípade, ak to nevyhnutne potrebujú.

§ 201

(1) Ak potomkovia nemôžu svoju vyživovaciu povinnosť plniť, prechádza táto povinnosť na predkov. Vzdialenejší príbuzní majú vyživovaciu povinnosť, len ak ju nemôžu plniť bližší príbuzní.
(2) V prípade, že súd určí výživné pre maloleté dieťa, ustanovenia § 194 a 195 sa použije primerane.

§ 202

Každý z príbuzných na rovnakom stupni plní vyživovaciu povinnosť v takom rozsahu, aký zodpovedá pomeru jeho schopností, možností a majetkových pomerov k schopnostiam, možnostiam a k majetkovým pomerom ostatných príbuzných.

§ 203

(1) Manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní tak, aby životná úroveň oboch manželov bola zásadne rovnaká, určí jej rozsah súd na návrh manžela.
(2) Vyživovacia povinnosť medzi manželmi predchádza vyživovaciu povinnosť detí voči rodičom.

§ 204

(1) Rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu plnil výživné tak, aby jeho životná úroveň bola primeraná životnej úrovni, ktorú mal pred rozvodom manželstva. Ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah výživného na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi.
(2) Rozvedení manželia sa môžu dohodnúť, že výživné podľa odseku 1 sa uhradí jednorázovým plnením.
(3) Výživné na rozvedeného manžela možno priznať najdlhšie na dobu piatich rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvode. Súd môže výnimočne túto dobu predĺžiť, alebo priznať výživné aj po uplynutí doby piatich rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvode, ak rozvedený manžel, nie je z objektívnych dôvodov schopný sám sa živiť ani po uplynutí tejto doby, najmä ak ide o toho manžela, ktorému bolo v konaní o rozvod manželstva zverené do osobnej starostlivosti dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom, alebo o manžela, ktorý má sám dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav vyžadujúci sústavnú opateru.

§ 205

Právo na výživné zanikne, ak oprávnený manžel uzavrie nové manželstvo alebo ak povinný manžel zomrie.

§ 206

(1) Otec dieťaťa, za ktorého matka dieťaťa nie je vydatá, je povinný najdlhšie po dobu dvoch rokov, najneskôr odo dňa pôrodu prispievať matke na primeranú výživu, ako aj primerane prispieť na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom.
(2) Súd môže na návrh tehotnej ženy uložiť mužovi, ktorého otcovstvo je pravdepodobné, aby poskytol vopred sumu potrebnú na zabezpečenie jej výživy a na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom podľa odseku 1.

(3) Súd môže taktiež na návrh tehotnej ženy uložiť mužovi, ktorého otcovstvo je pravdepodobné, aby poskytol vopred sumu potrebnú na zabezpečenie výživy dieťaťa po dobu, počas ktorej by žene patrila materská dovolenka podľa osobitného predpisu.

Štvrtá hlava
PORUČNÍCTVO, OPATROVNÍCTVO A NÁHRADNÁ STAROSTLIVOSŤ

Prvý diel
Poručníctvo

§ 173

1/ Súd ustanoví poručníka, ak rodičia dieťaťa zomreli, nie sú známi, nie sú úplne svojprávni,, boli pobavení výkonu rodičovskej zodpovednosti alebo im bol jej výkon pozastavený.
2/ Poručník sa ustanoví, ak matka dieťaťa písomne požiadala o utajenie svojej totožnosti podľa osobitného zákona.

§ 174

1/ Súd ustanoví poručníka len čo sa dozvie, že je tu zákonom ustanovený dôvod
2/ Dovtedy, kým nie je dieťaťu ustanovený poručník, alebo dovtedy, kým sa ustanovený poručník neujme svojej funkcie, vykonáva opatrovníctvo orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.

§ 175

1/ Ak to nie je v rozpore so záujmom dieťaťa , za poručníka sa ustanoví predovšetkým ten, koho označili rodičia.
2/ Ak niet takej osoby alebo ak poručníctvo odmietla, za poručníka sa ustanoví niekto z príbuzných alebo osôb blízkych dieťaťu alebo jeho rodine., ak rodič takúto osobu z poručníctva svojho dieťaťa výslovne nevylúčil alebo osoba poručníctvo neodmietla.
3/ Inak sa za poručníka ustanoví iná fyzická osoba, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, s ustanovením za poručníka súhlasí a spôsobom svojho života zaručuje, že bude vykonávať funkciu v najlepšom záujme poručenca.
4/ Ak niet vhodnej fyzickej osoby, za poručníka sa ustanoví obec a v prípade maloletého dieťaťa bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately podľa osobitného zákona.

§ 176

1/ Poručník sa stará o osobu maloletého dieťaťa, zastupuje ho a spravuje jeho majetok namiesto rodičov.
2/ Ak sa poručník nestará osobne o dieťa, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa poručencovi poskytuje.
3/ Na vzťahy medzi poručníkom a poručencom sa primerane vzťahujú ustanovenia o právach a povinnostiach rodičov a detí.

§ 177

1/ Každé rozhodnutie poručníka v podstatnej záležitosti týkajúcej sa osoby poručenca , jeho majetku ako aj zastúpenia vyžaduje schválenie súdu.
2/ Poručník ustanovený dieťaťu, ktorého rodič alebo rodičia vykonávajú bežnú osobnú starostlivosť o dieťa podľa § 124 informuje o rozhodnutiach v podstatných záležitostiach týkajúcich sa poručenca aj tohto rodiča alebo rodičov.

§ 178

1/ Poručník po svojom ustanovení do funkcie bezodkladne, najneskôr do troch mesiacov predloží súdu súpis majetku poručenca; platí to aj o majetku, ktorý poručenec nadobudne neskôr.
2/ Ak je majetok nepatrný, súd môže oslobodiť poručníka od tejto povinnosti.

§ 179

1/ Poručník je povinný spravovať majetok poručenca s náležitou starostlivosťou.
2/ Poručník nespravuje majetok ,ktorý poručenec nadobudol darovaním, dedičstvom alebo odkazom, ak ho darca alebo poručiteľ výslovne zo správy tohto majetku alebo jeho časti vylúčil. Majetok spravuje osoba, ktorú darca alebo poručiteľ určil. Ak takúto osobu neurčil, majetok spravuje opatrovník ustanovený súdom.
3/ Ak je majetok rozsiahly alebo správa majetku poručenca zložitá, súd môže na návrh poručníka ustanoviť opatrovníka pre správu majetku alebo pre jeho časť.
4/ Bez návrhu môže súd poručencovi ustanoviť opatrovníka pre správu majetku, ak majetkovým záujmom dieťaťa hrozí ujma.

§ 180

1/ Poručník predkladá súdu výročné správy o osobe poručenca a jeho majetku.
2/ Správa o osobe poručenca obsahuje najmä informácie o jeho vývoji, zdravotnom stave a osobitných potrebách.
3/ Správa o nakladaní s majetkom poručenca obsahuje najmä informácie o výnosoch, investíciách, ako aj účel a výšku výdavkov a príjmov súvisiacich s týmto majetkom.
4/ Súd môže oslobodiť poručníka od podávania podrobného vyúčtovania zo správy majetku, ak výnosy z majetku poručenca pravdepodobne nepresahujú náklady na jeho výchovu a výživu. V tom prípade predloží len správu o hospodárení s majetkom.

§ 181

1/ Poručník vykonáva svoju funkciu bezodplatne. Má však právo žiadať náhradu nákladov spojených so správou majetku poručenca v prvom rade z výnosov majetku, a ak tieto nepokryjú náklady aj z podstaty majetku.
2/ Ak je správa majetku poručenca spojená so značnou námahou , súd môže poručníkovi na jeho návrh priznať z výnosov tohto majetku primeranú odmenu ročne alebo pri skončení poručníctva., to neplatí ,ak je poručníkom obec alebo orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.
3/ Odmena poručníka podľa ods. 2 musí byť primeraná, najviac vo výške 10 % z dosiahnutého výnosu majetku dieťaťa v kalendárnom roku, za ktorý sa vyúčtovanie podáva.

Do výnosov majetku podľa prvej vety sa nezapočítava výnos z toho majetku, ktorý poručník nespravuje.

§ 182

1 / Súd odvolá poručníka z výkonu poručníctva na jeho návrh.
2/ Súd odvolá poručníka, ak sa stane pre výkon funkcie poručníka nespôsobilý alebo ak porušuje povinnosti alebo zneužíva práva vyplývajúce z poručníctva.

§ 183

1/ Poručníctvo zanikne smrťou poručníka alebo smrťou poručenca.
2/ Poručníctvo zanikne dosiahnutím plnoletosti poručenca alebo ak odpadol dôvod, pre ktorý bol poručník ustanovený.

§ 184

1/ Poručník najneskôr do troch mesiacov po skončení poručníctva predloží súdu záverečnú správu o výkone svojej funkcie a záverečné vyúčtovanie zo správy majetku poručenca. Ak poručenec mal iba nepatrný majetok, súd ho môže oslobodiť od povinnosti záverečného vyúčtovania.
2/Poručník po skončení poručníctva odovzdá najneskôr do tridsiatich dní poručencovi, jeho zákonnému zástupcovi alebo jeho dedičom majetok ,ktorý spravoval.
3/ Ak bol majetok poručenca rozsiahly alebo jeho správa zložitá, súd môže na žiadosť poručníka lehoty uvedené v ods. 1 a 2 predĺžiť.

Druhý diel
Opatrovníctvo

§ 185

1/ Súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka v prípadoch stanovených zákonom
2/ Súd môže ustanoviť maloletému dieťaťu opatrovníka aj z iných dôvodov, ak je to potrebné a zároveň je to v záujme dieťaťa.

§ 186

1/ Za opatrovníka možno ustanoviť fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ak spĺňa predpoklad, že funkciu opatrovníka bude vykonávať v záujme dieťaťa /opatrovanca/.
2/ Za opatrovníka možno ustanoviť obec alebo orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.
3/ Orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately nemôže byť ustanovený za opatrovníka pre správu majetku dieťaťa.
2/ Súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený, a aby boli dostatočne chránené záujmy dieťaťa.

§ 187

1/ Opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme dieťaťa.

2/ Na vzťahy medzi opatrovníkom a opatrovancom sa vzťahujú primerane ustanovenia o poručníctve.

§ 188

1/ Opatrovník pre správu majetku sa ustanovuje na ochranu majetkových práv maloletého dieťaťa.
2/ Súd vymedzí konkrétny rozsah majetku ,ktorý bude opatrovník spravovať, a spôsob hospodárenia s ním . Na nakladanie s majetkom ,ktoré nie je bežné, opatrovník potrebuje schválenie súdu. Súd môže určiť aj ďalšie právne úkony, týkajúce sa majetku opatrovanca, ktoré podliehajú schváleniu súdom.
3/ Opatrovník nesmie pri spravovaní majetku brať na seba neprimerané majetkové riziká.

§ 189

1/ Opatrovník zodpovedá súdu za riadny výkon svojej funkcie a podlieha jeho pravidelnému dohľadu.
2/ Opatrovník predkladá súdu správu a podrobné vyúčtovanie zo správy majetku opatrovanca vždy ku dňu, ktorý určil súd v rozhodnutí o ustanovení opatrovníka pre správu majetku.

§ 190

1/ Na zánik opatrovníctva pre správu majetku sa primerane vzťahujú ustanovenia o zániku poručníctva.
2/Opatrovník najneskôr do troch mesiacov po skončení funkcie predloží súdu záverečné vyúčtovanie zo správy majetku.
3/ Opatrovník má právo na náhradu nákladov spojených so správou majetku opatrovanca a na primeranú odmenu z výnosu spravovaného majetku po skončení svojej funkcie. Výšku odmeny určí súd.

Tretí diel
Náhradná starostlivosť

§ 150

1/ Ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa, možno dieťa zveriť do starostlivosti iných osôb, ktoré sa osobne starajú o dieťa namiesto rodičov /ďalej len „náhradná starostlivosť“/.
2/ Náhradná starostlivosť je dočasným výchovným opatrením urobeným v záujme dieťaťa.Súd je po jej nariadení povinný sledovať, či trvajú dôvody, pre ktoré bola nariadená, kontrolovať jej výkon a ak je to možné, robiť všetky potrebné opatrenia pre to, aby mohla byť starostlivosť rodičov o dieťa čo najskôr obnovená.
3/ Náhradnou starostlivosťou je:
a/ starostlivosť inej fyzickej osoby o dieťa než rodiča /ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“/,
b/ pestúnska starostlivosť,
c/ ústavná starostlivosť.

4/ Ústavná starostlivosť je výnimočným opatrením. Nariaďuje sa len vtedy, ak dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti.

§ 151

1/ O zverení dieťaťa do náhradnej starostlivosti rozhoduje súd.
2/ Pred rozhodnutím o zverení dieťaťa do náhradnej starostlivosti súd vždy vypočuje maloleté dieťa, ak je schopné vyjadriť svoj názor k nariadeniu náhradnej starostlivosti. Pred zistením jeho názoru ho poučí o všetkých možnostiach riešenia jeho situácie a ich následkoch a poskytne mu priestor na to, aby si utvorilo svoj názor. Na názor dieťaťa je súd pri rozhodovaní povinný prihliadnuť, ak nie je v zjavnom rozpore so záujmom dieťaťa.
3/ Fyzická osoba, ktorej súd zverí dieťa do náhradnej starostlivosti musí mať plnú svojprávnosť a obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky.

§ 152

1/ Ak súd rozhodne o nariadení náhradnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy dieťaťu, upraví súčasne aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb, povinných poskytovať dieťaťu výživné a uloaží im, aby výživné zasielali na účet orgánu sociaálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.
2/ Ak povinná osoba neplní dobrovoľne súdom určené výživné, ustanoví súd orgán soviálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately za opatarovníka dieťaťa, aby za dieťa vymáhal riadne splnenie vyživovacej povinnosti.

Náhradná osobná starostlivosť
§ 153

1/ Ak sa rodičia nemôžu o dieťa osobne starať a vyžaduje to záujem dieťaťa, možno dieťa zveriť predovšetkým do náhradnej osobnej starostlivosti.
2/ Dieťa možno zveriť príbuznému dieťaťa alebo inej jemu blízkej osobe, ktorá má osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne pre vytvorenie stabilného a harmonického rodinného prostredia pre dieťa a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti zaručuje, že bude osobnú starostlivosť vykonávať v záujme dieťaťa.
3/ Súd pri výbere vhodnej osoby uprednostní osobu, ktorá poskytuje záruku, že doterajšie výchovné prostredie dieťaťa zostane zachované, ak dieťa má k takejto osobe citový vzťah a so zverením do jej starostlivosti súhlasí.

§ 154

1/Dieťa možno zveriť aj do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.
2/Dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti jednému manželovi so súhlasom druhého manžela. Súhlas druhého manžela sa nevyžaduje, ak manželia nežijú v domácnosti alebo ak je jeho zadováženie spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou.

§ 155

1/ Osoba, ktorej bolo dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti sa o dieťa osobne stará a vychováva ho v rovnakom rozsahu, v akom rodičia .Rozhoduje v bežných záležitostiach dieťaťa a v nich aj dieťa zastupuje. Spravuje bežný majetok dieťaťa, najmä prijíma výživné od povinných osob a štátne príspevky pre dieťa a používa ich na prospech dieťaťa.
2/ Súd môže tiež určiť, že zákonný zástupca pri rozhodovaní o podstatných záležitostiach týkajúcich sa dieťaťa musí brať zreteľ na stanovisko osoby ,ktorá má dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti, prípadne môže vymedziť okruh záležitostí, v ktorých táto osoba spolurozhoduje so zákonným zástupcom dieťaťa.
3/ Ak súd neurčil inak, o podstatných záležitostiach dieťaťa rozhoduje jeho zákonný zástupca. Ak osoba, ktorá má dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti predpokladá, že
4/ Ak súd zmení rozhodnutie zákonného zástupcu, môže zároveň rozhodnúť, aby právny úkon za dieťa urobila ako opatrovník osoba, ktorá má dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

§ 156

1 / Dieťa podľa svojich schopností a možností sa podieľa osobnou pomocou , a ak má príjem z vlastnej práce aj príspevkom z tohto príjmu na spoločných potrebách rodiny.
2/ Ak bolo dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti len jednému z manželov, pri starostlivosti a výchove dieťaťa pomáha aj druhý manžel.

§ 157

1/ Náhradná osobná starostlivosť zanikne dosiahnutím plnoletosti dieťaťa, smrťou dieťaťa alebo osoby, ktorá mala dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti
2/ Súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba ,ktorá má dieťa v tejto starostlivosti, zanedbáva dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.
3/ Súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť, ak odpadli dôvody zverenia dieťaťa do tejto starostlivosti.

§ 158

Ak jeden z manželov, ktorým bolo dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti zomrie, dieťa zostáva v náhradnej osobnej starostlivosti druhého manžela. V prípade rozvodu manželstva spoločná náhradná osobná starostlivosť trvá až do rozhodnutia súdu o ďalšej starostlivosti o dieťa.

Pestúnska starostlivosť
§ 159

1/ Ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa, nemožno nariadiť náhradnú osobnú starostlivosť a záujem dieťaťa to vyžaduje, možno dieťa zveriť do pestúnskej starostlivosti.
2/ Pestúnom sa môže stať len fyzická osoba, ktorá má osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne pre vytvorenie stabilného a harmonického rodinného prostredia pre dieťa a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti zaručuje, že bude osobnú starostlivosť vykonávať v záujme dieťaťa.

3/ Pestúnom môže byť len osoba, ktorá je zapísaná do zoznamu žiadateľov o pestúnsku starostlivosť podľa osobitného zákona.

§ 160

1/ Dieťa možno zveriť osamelej osobe, manželom spoločne alebo jednému manželovi.
2/ Ak sa dieťa zveruje do pestúnskej starostlivosti manželovi, vyžaduje sa súhlas druhého manžela. Súhlas sa nevyžaduje, ak manželia spolu nežijú v domácnosti alebo ak je jeho zadováženie spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou.

§ 161

1/ Pred rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti môže byť dieťa v dočasnej starostlivosti budúceho pestúna. O dočasnej starostlivosti môže rozhodnúť orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ,ak s tým rodičia súhlasia. V prípade ich nesúhlasu alebo ak sa zveruje do dočasnej starostlivosti dieťa nad ktorým je nariadená ústavná starostlivosť ,rozhodne o dočasnej starostlivosti súd.
2/ Ak do troch mesiacov od rozhodnutia podľa odseku 1 súd nezačne konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti, dočasné zverenie dieťaťa uplynutím tejto lehoty zanikne.

§ 162

1/ Pestún sa o dieťa osobne stará a vychováva ho v rovnakom rozsahu ako rodičia. Rozhoduje v bežných záležitostiach dieťaťa a v týchto ho aj zastupuje. Pestún spravuje bežný majetok dieťaťa, najmä prijíma štátne príspevky pre dieťa a používa ich na prospech dieťaťa.
2/ O podstatných záležitostiach dieťaťa rozhoduje jeho zákonný zástupca. V naliehavých prípadoch, keď nemožno včas získať rozhodnutie zákonného zástupcu, môže rozhodnutie urobiť aj pestún. Musí však dodatočne informovať zákonného zástupcu o svojom rozhodnutí.
3/ Ak pestún predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu v podstatnej záležitosti dieťaťa nie je v súlade so záujmom dieťaťa, môže sa domáhať zmeny tohoto rozhodnutia súdom. Ak súd zmení rozhodnutie zákonného zástupcu, môže zároveň rozhodnúť, aby právny úkon za dieťa urobil pestún ako opatrovník dieťaťa.

§ 163

1/ Dieťa podľa svojich schopností a možností sa podieľa osobnou pomocou, a ak má príjem z vlastnej práce aj príspevkom z tohto príjmu na spoločných potrebách rodiny.
2/ Ak bolo dieťa zverené do pestúnskej starostlivosti len jednému manželovi, pri starostlivosti a výchove dieťaťa pomáha aj druhý manžel.

§ 164

Pestúnska starostlivosť zanikne dosiahnutím plnoletosti dieťaťa, smrťou dieťaťa alebo pestúna.

§ 165

1/ Súd bez zbytočného odkladu zruší pestúnsku starostlivosť, ak odpadli dôvody, pre ktoré bola nariadená.
2/ Pestúnska starostlivosť zanikne dosiahnutím plnoletosti dieťaťa, smrťou dieťaťa alebo smrťou osoby, ktorá mala dieťa zverené do pestúnskej starostlivosti. Pestúnska starostlivosť zanikne aj umiestnením dieťaťa do ochrannej výchovy alebo jeho nástupom na výkon trestu odňatia slobody.
3 / Súd môže zrušiť pestúnsku starostlivosť aj z iných vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorá má dieťa v tejto starostlivosti dieťa zanedbáva alebo porušuje svoje povinnosti. Urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

§ 166

Ak jeden z manželov, ktorým bolo dieťa zverené do spoločnej pestúnskej starostlivosti zomrie, dieťa zostane v pestúnskej starostlivosti druhého manžela. V prípade rozvodu manželstva spoločná pestúnska starostlivosť trvá až do rozhodnutia súdu o ďalšej starostlivosti o dieťa.

§ 167

Podmienky poskytovania príspevkov pestúnskej starostlivosti a ich výšku upravuje osobitný zákon

Ústavná starostlivosť

§ 168

1/ Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia neviedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa z vážnych dôvodov a dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti.
2/ Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov dieťaťa.
3/ Výnimočne možno nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

§ 169

Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť , musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Vždy prihliadne na záujem dieťaťa, najmä na skutočné citové väzby dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

§ 170

Súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je dieťa umiestnené.

§ 171

1/ Ústavná starostlivosť zanikne dosiahnutím plnoletosti dieťaťa alebo jeho smrťou., ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.
2/ Súd zruší ústavnú starostlivosť, ak odpadli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

§ 172

Výkon ústavnej starostlivosti je upravený osobitným zákonom.

Druhá časť
Vecné právo

Prvá hlava
Všeobecné ustanovenia

§ 1

(1) Vecné práva pôsobia voči každému.
(2) Do vecného práva môže zasiahnuť len ten, kto má na to právny dôvod.

§ 2

Od ustanovení tejto časti zákona sa možno odchýliť dohodou s účinkami voči tretím osobám len ak to pripúšťa právny predpis.

§ 3

Vecné práva sa vzťahujú na hmotné veci i na nehmotné veci; na práva však len pokiaľ to ich povaha pripúšťa a ak z právneho predpisu nevyplýva niečo iné.

§ 4

(1) Ak je právo k veci zapísané do verejného zoznamu, platí, že sa zapísalo v súlade so skutočným právnym stavom a že trvá. Ak sa vecné právo z verejného zoznamu vymazalo, platí, že neexistuje.
(2) Za verejné zoznamy podľa tohto zákona sa považuje najmä kataster nehnuteľností a ďalšie zoznamy zriadené podľa osobitných predpisov, v ktorých sú vecné práva vedené, za predpokladu, že sú verejne prístupné a že ich vedie orgán verejnej moci alebo zákonom poverená osoba. Podrobnosti o vedení verejných zoznamov ustanovujú osobitné predpisy.
(3) Nikoho neospravedlňuje neznalosť údaja zapísaného do verejného zoznamu.

§ 5

(1) Ak je do verejného zoznamu zapísané vecné právo k cudzej veci, má prednosť pred vecným právom, ktoré vo verejnom zozname zapísané nie je.
(2) Pre poradie vecných práv k cudzej veci rozhoduje doba podania návrhu na zápis práva do verejného zoznamu. Práva zapísané na základe návrhov podaných v rovnakom čase majú rovnaké poradie.

§ 6

(1) Ak nie je stav, zapísaný vo verejnom zozname, v súlade so skutočným právnym stavom, zapísaný stav nasvedčuje osobe, ktorá nadobudla vecné právo v dobrej viere od osoby podľa zapísaného stavu; dobrá viera sa posudzuje k okamihu, kedy právny úkon vznikol, ak však právo vzniká až zápisom do verejného zoznamu, k okamihu podania návrhu na zápis. Ustanovenie predchádzajúcej vety sa nepoužije pri vecných právach, ktoré vznikajú zo zákona a v prípadoch, ktoré výslovne ustanovuje právny predpis.
(2) Ak nie je stav, zapísaný vo verejnom zozname v súlade so skutočným právnym stavom, môže sa osoba, ktorej vecné právo je zápisom dotknuté, domáhať odstránenia nesúladu. Orgán, ktorý verejný zoznam vedie, uvedie dotknutý záznam do súladu so skutkovým stavom, ak je nesúlad zrejmý, alebo ak to zjavne vyplynie z okolností, na ktoré osoba, ktorá sa domáha odstránenia nesúladu, poukazuje. Ak táto osoba preukáže, že svoje právo uplatnila na súde, alebo inom orgáne verejnej moci, zapíše sa to do verejného zoznamu podľa osobitných predpisov.[1]

Druhá hlava
Držba

§ 7
Držiteľ

(1) Držiteľom veci je ten, kto vykonáva právo pre seba.
(2) Držať možno právo, ktoré je prevoditeľné a ktoré pripúšťa trvalý alebo opakovaný výkon.

Oprávnená držba
§ 8

[1] Zosúladiť zápis poznámky v katastrálnom zákone

(1) Ak držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti vykonáva právo v dobrej viere, že mu patrí, je oprávneným držiteľom.
(2) V pochybnosti sa predpokladá, že držba je oprávnená.

§ 9

(1) Oprávnený držiteľ má rovnaké práva ako vlastník; tieto práva však nemôže uplatniť voči vlastníkovi.
(2) Ak právny predpis neustanovuje inak, právne úkony oprávneného držiteľa, uskutočnené voči tretím osobám, sú voči vlastníkovi neúčinné.

§ 10

(1) Oprávnený držiteľ je povinný vydať vec vlastníkovi.
(2) Úžitky a plody oddelené od veci počas držby patria oprávnenému držiteľovi.

§ 11

(1) Vlastník veci nahradí oprávnenému držiteľovi nevyhnutné náklady, potrebné na zachovanie podstaty veci. Bežné udržiavacie náklady sa nenahrádzajú.
(2) Vlastník veci nahradí oprávnenému držiteľovi aj náklady, ktoré držiteľ účelne vynaložil na vec počas oprávnenej držby, a to v rozsahu zodpovedajúcom zhodnoteniu veci ku dňu jej vrátenia.
(3) Z nákladov vynaložených zo záľuby alebo pre okrasu nahradí vlastník oprávnenému držiteľovi len toľko, o koľko sa zvýšila obvyklá cena veci ku dňu jej vrátenia; oprávnený držiteľ však môže oddeliť od veci to, čím ju na svoje náklady zhodnotil, ak je to možné bez zhoršenia podstaty veci.

§ 12

Oprávnený držiteľ nemá voči vlastníkovi právo na náhradu ceny, za ktorú nadobudol vec do svojej držby.

Neoprávnená držba

§ 13

(1) Ak držiteľ vie, alebo ak s ohľadom na okolnosti musí vedieť, že vykonáva právo, ktoré mu nepatrí, je neoprávnený držiteľ.
(2) Neoprávnený držiteľ je povinný vydať vec vlastníkovi spolu s jej plodmi a úžitkami.
(3) Neoprávnený držiteľ nahradí škodu, ktorá vlastníkovi neoprávnenou držbou vznikla; môže si odpočítať len bežné udržiavacie náklady.
(4) Neoprávnený držiteľ môže od veci oddeliť to, čím ju na svoje náklady zhodnotil, ak je to možné bez zhoršenia podstaty veci.

§ 14

(1) Ak právo drží viacero osôb (spoludržba), ustanovenia o držbe sa použijú primerane.
(2) Ustanovenia tejto hlavy sa primerane použijú aj na držbu iného ako vlastníckeho práva.

Tretia hlava
Vlastníctvo

Prvý diel
Predmet a obsah vlastníckeho práva

§ 15

Všetko, čo niekomu patrí, všetky jeho hmotné i nehmotné veci, je jeho vlastníctvom.

§ 16

Vlastník má právo nakladať so svojím vlastníctvom podľa svojej vôle, v rozsahu, ktorý pripúšťa právny poriadok.

Druhý diel
Ochrana vlastníckeho práva

§ 17

Vlastník sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

§ 18

Vlastník sa môže domáhať ochrany proti každému, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje alebo ho ruší inak než tým, že mu vec zadržuje.

§ 19

Právo podľa § 15 a § 16 má aj ten, kto je oprávnený mať vec u seba.

Obmedzenie vlastníckeho práva

§ 20

Vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného, alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv.

§ 21

(1) Vlastník sa musí zdržať najmä toho, čo spôsobuje, že odpad, voda, dym, prach, plyn, svetlo, tieň, hluk, otrasy a iné podobné zásahy (imisie) vnikajú na pozemok iného vlastníka (suseda) v miere neprimeranej pomerom a podstatne obmedzujú výkon jeho práv; to platí aj o vnikaní chovaných zvierat.

(2) Ak sú zásahy podľa ods. 1 zapríčinené úradne schválenou prevádzkou alebo iným zariadením, vlastník je oprávnený domáhať sa len náhrady škody v peniazoch, aj keď bola škoda zapríčinená okolnosťami, na ktoré sa v úradnom konaní neprihliadlo; to neplatí, ak sa prevádzkou prekračuje rozsah povolenia.

(3) Ak na to neexistuje osobitný právny dôvod, vlastníkovi sa zakazuje priamo privádzať imisie na susedný pozemok, bez ohľadu na ich mieru a stupeň obťažovania.

§ 22

(1) Vlastník nesmie ohrozovať susedovu stavbu alebo pozemok úpravami na svojom pozemku alebo stavby na ňom zriadenej bez toho, aby urobil dostatočné opatrenia na ochranu susednej stavby alebo pozemku.
(2) Vlastník pozemku môže žiadať, aby sa sused zdržal zriadenia stavby na svojom pozemku v tesnej blízkosti spoločnej hranice pozemkov.

§ 23

(1) Vetvy stromu alebo korene stromu presahujúce na susedný pozemok, ktoré spôsobujú vlastníkovi susedného pozemku škodu alebo iné ohrozenie, prevyšujúce záujem na nedotknutom zachovaní stromu, je vlastník pozemku na žiadosť vlastníka susedného pozemku povinný odstrániť. Ak tak v primeranej dobe neurobí, môže to urobiť vlastník susedného pozemku sám, avšak šetrne a vo vhodnej ročnej dobe; za odstránenie mu patrí náhrada účelne vynaložených nákladov.
(2) Časti iných rastlín presahujúcich na susedný pozemok môže sused odstrániť kedykoľvek, avšak šetrne.

§ 24

(1) Ak sa na pozemku ocitla cudzia hnuteľná vec, vydá ju vlastník pozemku tomu, komu patrí alebo kto ju mal pri sebe, inak mu umožní vstúpiť na pozemok, vec vyhľadať a odniesť.
(2) Vlastník pozemku môže zadržať hnuteľnú vec, ktorou mu bola spôsobená škoda dovtedy, dokiaľ neobdrží náhradu škody alebo jej zábezpeku.

§ 25

Ak účel nemožno dosiahnuť inak, vlastník pozemku umožní susedovi vstup na svoj pozemok a to na dobu, v rozsahu a spôsobom, ktoré sú nevyhnutné na údržbu susediaceho pozemku alebo jeho obhospodarovania. Ak tým vznikne škoda, je ten, kto ju spôsobil, povinný ju nahradiť; tejto povinnosti sa nemôže zbaviť.

§ 26

Ak sa nemôže stavať, búrať alebo ak sa už zriadená stavba (iné dielo) nedá opraviť alebo obnoviť inak, než použitím susedného pozemku a záujem na stavebnej zmene prevyšuje záujem na nerušenom užívaní susedného pozemku, má vlastník právo od suseda požadovať, aby za primeranú náhradu znášal, čo je pre vykonanie týchto prác potrebné.

§ 27

(1) Ak je to potrebné na zabezpečenie nerušeného výkonu vlastníckeho práva a ak to nebráni účelnému využívaniu susediacich pozemkov, môže súd na návrh suseda a po zistení stanoviska príslušného orgánu verejnej moci uložiť vlastníkovi povinnosť pozemok oplotiť.
(2) Ak sú hranice medzi pozemkami nejasné alebo sporné, každý sused má právo žiadať, aby ich určil súd podľa poslednej oprávnenej držby a ak to nie je možné, podľa vlastnej úvahy, s ohľadom na okolnosti prípadu.

Obmedzenie vlastníckeho práva a vyvlastnenie

§ 28

Vlastník musí strpieť, aby v stave núdze alebo v naliehavom verejnom záujme bola na nevyhnutnú dobu a v nevyhnutnej miere použitá jeho vec za primeranú náhradu, ak účel nemožno dosiahnuť inak. Ak bola vec použitím zničená, patrí za ňu vlastníkovi náhrada v plnej výške.

§ 29

Vlastnícke právo možno obmedziť alebo vec vyvlastniť len vo verejnom záujme, ak účel nemožno dosiahnuť inak, na základe zákona a za náhradu.

§ 30

(1) Pri obmedzení vlastníckeho práva a pri vyvlastnení sa poskytuje vlastníkovi náhrada v plnej výške, ktorá zodpovedá miere, v akej bol jeho majetok vykonanými opatreniami dotknutý.
(2) Náhrada sa poskytuje v peniazoch. Iným spôsobom možno poskytnúť náhradu len ak s tým dotknutý vlastník súhlasí.

Tretí diel

Nadobúdanie vlastníckeho práva

Nadobúdanie vlastníckeho práva na základe zmluvy

§ 31

(1) Ak sa hnuteľná vec prevádza na základe zmluvy, nadobúda sa vlastnícke právo odovzdaním veci, ak dohoda alebo právny predpis neustanovuje inak.

(2) Odovzdať vec možno i tak, že sa odovzdajú doklady oprávňujúce nakladanie s vecou alebo iným faktickým spôsobom, z ktorého je nepochybné, že sa naplnila vôľa zmluvných strán vec odovzdať a prevziať.

§ 32

(1) Ak sa prevádza vlastnícke právo k nehnuteľnej veci zapísanej do verejného zoznamu, nadobúda sa zápisom do takéhoto zoznamu.

(2) Vlastnícke právo k nehnuteľnej veci, ktorá nie je predmetom evidencie vo verejnom zozname, sa nadobúda účinnosťou zmluvy.

§ 33

(1) Ak prevodca prevedie viacerými postupne uzatvorenými zmluvami vlastnícke právo k tej istej hnuteľnej veci, rôznym osobám, nadobúda vlastnícke právo osoba, ktorej prevodca odovzdal vec ako prvej.

(2) Ak prevodca prevedie viacerými postupne uzatvorenými zmluvami vlastnícke právo k tej istej nehnuteľnej veci zapísanej vo verejnom zozname, rôznym osobám, nadobúda vlastnícke právo osoba, ktorá koná v dobrej viere a ktorá požiadala o zápis práva do verejného zoznamu ako prvá.

(3) Ak prevodca prevedie viacerými postupne uzatvorenými zmluvami vlastnícke právo k tej istej nehnuteľnej veci, ktorá nie je predmetom evidencie vo verejnom zozname, nadobúda vlastnícke právo osoba, ktorá koná v dobrej viere a ktorá uzavrela zmluvu ako prvá.

(4) Zmluvy, uzatvorené podľa ods. 1 až 3, na základe ktorých nedôjde k prevodu vlastníckeho práva, nie sú len z tohto dôvodu neplatné; nadobúdateľovi však ostáva len právo na náhradu škody.

§ 34

(1) Vlastnícke právo k veci nemožno nadobudnúť od toho, kto sám nebol jej vlastníkom; výnimku môže ustanoviť iba právny predpis.

(2) Od nevlastníka možno nadobudnúť vlastnícke právo k veci nezapísanej vo verejnom zozname len vtedy, ak nadobúdateľ konal v dobrej viere v to, že druhá strana je oprávnená previesť vlastnícke právo k veci a ak vec nadobudol:

a) na základe zmluvy od podnikateľa v rámci bežného obchodného styku;
b) od nepravého dediča, ktorému bolo dedičstvo potvrdené,
c) na verejnej dražbe,
d) za odplatu od niekoho, komu vlastník sám hnuteľnú vec zveril,
e) pri obchode s investičným nástrojom, cenným papierom alebo listinou vystavenou na doručiteľa alebo
f) pri obchode na komoditnej burze.

§ 35

Nadobudnutie vlastníckeho práva rozhodnutím orgánu verejnej moci

Ak sa vlastnícke právo nadobúda rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci, nadobudne sa dňom, ktorý je v ňom určený; ak takýto deň nie je, vlastnícke právo sa nadobudne dňom právoplatnosti rozhodnutia.

Nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním

§ 36

(1) Vydržaním nadobudne vlastnícke právo k hnuteľnej veci ten, kto ju mal v oprávnenej držbe nepretržite, po dobu troch rokov a k nehnuteľnej veci ten, kto ju mal v oprávnenej držbe nepretržite po dobu desiatich rokov.

(2) Kto nadobudne oprávnenú držbu od iného oprávneného držiteľa, môže si započítať do vydržacej doby aj dobu držby svojho právneho predchodcu.

(3) Ustanovenia o vydržaní vlastníckeho práva platia obdobne aj o vydržaní iných vecných práv.

Nadobudnutie vlastníckeho práva vytvorením novej veci

§ 37

Kto spracovaním vlastnej veci vytvorí novú vec, stáva sa jej vlastníkom okamihom jej vytvorenia.

Nadobudnutie vlastníckeho práva prírastkom a spracovaním

§ 38

Plody

Plody veci patria vlastníkovi veci bez ohľadu na to, či sú oddelené alebo neoddelené od plodonosnej veci; ibaže dohoda alebo právny predpis stanovujú inak.

§ 39

Úroky

Úroky z uložených peňazí pripadajú vkladateľovi odo dňa, keď sa stali splatnými; to platí aj o iných výnosoch, najmä z cenných papierov.

§ 40

Stavba

Stavba sa stáva súčasťou pozemku, ak právny predpis neustanovuje inak.

§ 41

Použitie cudzej veci na stavbu

(1) Ak niekto použije cudziu vec na stavbu na svojom pozemku, je vlastník pozemku povinný nahradiť vlastníkovi použitej veci jej hodnotu.
(2) Ak vlastník pozemku nekonal v dobrej viere, nahradí vlastníkovi použitej veci aj ušlý zisk; skutočnú škodu len v rozsahu, v ktorom nebola nahradená podľa ods. 1.

§ 42

Stavba na cudzom pozemku

(1) Stavba zriadená na cudzom pozemku pripadá vlastníkovi pozemku.

(2) Vlastník pozemku nahradí osobe, ktorá zriadila stavbu na jeho pozemku v dobrej viere, účelne vynaložené náklady. Na práva a povinnosti osoby, ktorá nekonala v dobrej viere, sa primerane použijú ustanovenia o konaní bez príkazu.

§ 43

Ak niekto zriadi stavbu na cudzom pozemku, hoci na to nemá právo, môže súd na návrh vlastníka pozemku rozhodnúť, že ten, kto ju zriadil, je povinný stavbu na vlastné náklady odstrániť a pozemok uviesť do pôvodného stavu. Súd pritom prihliadne, či stavebník konal v dobrej viere.

§ 44

Ten, kto v dobrej viere zriadil na cudzom pozemku stavbu, má právo voči vlastníkovi pozemku, ktorý o zriaďovaní stavby vedel, no bez zbytočného odkladu ju nezakázal, domáhať sa, aby mu pozemok previedol za obvyklú trhovú cenu. To platí aj o vlastníkovi pozemku, ktorý sa môže domáhať, aby zhotoviteľ stavby od neho kúpil pozemok za obvyklú trhovú cenu.

§ 45
Byty a nebytové priestory v dome

Vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom v dome podľa § 77 nasl. tohto zákona, ktoré vznikli v tomto dome výstavbou, sa zapíše do verejného zoznamu na základe vyhlásenia vlastníka pozemku alebo inej oprávnenej osoby, vyhotoveného podľa tohto zákona alebo na základe rozhodnutia súdu.

§ 46
Spracovanie hnuteľnej veci

(1) Ak niekto vytvorí novú vec tak, že spracuje cudziu vec, ktorú následne nie je možné uviesť do pôvodného stavu vôbec alebo len s vynaložením neprimeraných nákladov, patrí nová vec tomu, koho podiel na veci je väčší. Ak takto nie je možné určiť jediného vlastníka novej veci, nadobudnú ju vlastníci spracovaných vecí do spoluvlastníctva v pomere hodnôt spracovaných vecí, inak platí, že ich podiely sú rovnaké.

(2) Vlastník novej veci nahradí tomu, kto spracovaním stratil vlastnícke právo k svojej veci, hodnotu, ktorú mala použitá vec pri spracovaní, prípadne aj odmenu tomu, kto sa na vytvorení novej veci podieľal vlastnou prácou.
(3) Ustanovenia ods. 1 a 2 sa použijú obdobne aj v prípade, ak niekto cudziu vec zmieša alebo inak zlúči, alebo spojí so svojou vecou.

§ 47

Použitie cudzej veci na opravu

(1) Ak sa použije cudzia vec na opravu inej veci, stane sa táto vec súčasťou opravenej veci za predpokladu, že vec, použitú na opravu, nie je možné bez znehodnotenia oddeliť a jej hodnota je v pomere k hodnote opravenej veci nepatrná.
(2) Ten, kto použil cudziu vec, ktorá sa stala súčasťou opravenej veci, je povinný nahradiť vlastníkovi hodnotu použitej veci, prípadne zabezpečiť jej rovnocennú náhradu.

Opustená vec, nález, stratená a skrytá vec

§ 48

(1) Každý si môže privlastniť vec, ktorá nikomu nepatrí, ak osobitný predpis neustanovuje inak, alebo ak tomu nebráni právo iného na privlastnenie veci.
(2) Platí, že hnuteľná vec, ktorú vlastník opustil, nepatrí nikomu.
(3) Opustená nehnuteľná vec pripadne do vlastníctva štátu.

§ 49

(1) Ak niekto nájde stratenú vec, je povinný vydať ju vlastníkovi alebo tomu, kto ju stratil, ibaže vie, že takáto osoba nemá na vec právo. Povinnosť vydať vec vzniká nálezcovi okamihom úhrady nálezného a účelne vynaložených nákladov spojených s nálezom.
(2) Ak nálezca s prihliadnutím na všetky okolnosti nemôže postupovať podľa odseku 1 a ak nejde o vec nepatrnej hodnoty, je nálezca povinný bezodkladne ohlásiť nález obci, v obvode ktorej bola vec nájdená.
(3) Obec bez zbytočného odkladu zverejní informáciu o náleze obvyklým spôsobom. Ak to pripúšťa povaha veci, uloží ju obec u seba. Obec môže so súhlasom nálezcu rozhodnúť o dočasnom uschovaní veci u tretej osoby. Pri veciach mimoriadnej hodnoty a pri peniazoch,

môže obec odovzdať vec do súdnej alebo notárskej úschovy, alebo zabezpečí jej úschovu iným vhodným spôsobom.

(4) Ak je úschova veci spojená s vynaložením neprimeraných nákladov, môže obec vec predať na verejnej dražbe. Ak sa vec nepodarí predať na dražbe, obec ju speňaží ľubovoľným spôsobom za primeranú cenu.

§ 50

(1) Ak obec sama zistí, kto je vlastníkom nájdenej veci, oznámi mu nález a vyzve ho, aby si vec v primeranej lehote prevzal.

(2) Ak sa prihlási vlastník veci alebo ten, kto ju stratil, do jedného roka od ohlásenia nálezu a ak preukáže svoje vlastnícke alebo iné právo k nájdenej veci, vydá sa mu vec i s úžitkami po tom, čo oprávneným osobám uhradí nálezné a účelne vynaložené náklady.

(3) Ak došlo k predaju nájdenej veci podľa § 49 ods. 4, vydá obec vlastníkovi veci výťažok z predaja po odpočítaní nálezného a účelne vynaložených nákladov. Ak vlastník nálezu nie je známy, výťažok z predaja pripadne obci po odpočítaní nálezného a účelne vynaložených nákladov, ktoré sa vyplatia nálezcovi, prípadne inej oprávnenej osobe (§ 49 ods. 4).

(4) Ak sa vlastník veci neprihlási do jedného roka od ohlásenia nálezu, vlastnícke právo k veci prechádza na nálezcu; to neplatí, ak nálezca v uvedenej lehote na obci vyhlási, že o vlastnícke právo nemá záujem; v takomto prípade sa vlastníkom nájdenej veci stáva ďalší nálezca a ak ho niet, jediným vlastníkom sa stane obec, ktorá bude povinná vyplatiť nálezcovi nálezné a účelne vynaložené náklady.

§ 51

(1) Nálezné je vo výške desať percent z ceny nájdenej veci. Ak má však nájdená vec osobitnú hodnotu pre toho, kto ju stratil alebo pre jej vlastníka, nálezcovi patrí nálezné s prihliadnutím aj na osobitnú hodnotu nálezu.

(2) Súd môže výšku zjavne neprimeraného nálezného primerane znížiť. Prihliadne pritom na pomery nálezcu a vlastníka veci alebo toho, kto vec stratil a na hodnotu nálezu.

§ 52

O náleze skrytej veci platia primerane ustanovenia o náleze stratenej veci.

§ 53

(1) Nálezné patrí nálezcovi aj vtedy, keď vlastníka poznal.
(2) Ak nejakú vec nájde viacero osôb zároveň, sú tieto osoby oprávnené a povinné spoločne a nerozdielne.
(3) Osoba určená na nájdenie stratenej alebo skrytej veci nie je nálezcom a patrí jej odmena len za hľadanie, ak bola dohodnutá.

§ 54

(1) Nálezcovi, ktorý v rozpore s týmto zákonom nález neoznámi, prisvojí si ho, alebo inak poruší svoje povinnosti, nepatrí nálezné ani náhrada účelne vynaložených nákladov a ani nemôže nadobudnúť vlastnícke právo k nálezu podľa ustanovení tejto časti zákona; tým nie je dotknutá jeho povinnosť nahradiť spôsobenú škodu.
(2) Vlastníkom nájdenej veci nepatrnej hodnoty, ktorú nemožno vydať osobe podľa § 49 ods. 1, sa stáva nálezca.

Právne následky nadobudnutia vlastníckeho práva

§ 55

(1) Nadobúdateľ vlastníckeho práva k veci sa stáva aj vlastníkom všetkých jej súčastí a príslušenstva, ak z dohody strán alebo z právneho predpisu nevyplýva niečo iné.
(2) Nadobúdateľ nadobúda spolu s vlastníckym právom k veci aj práva a povinnosti spojené s vecou.
(3) Nadobúdateľ nadobudne s vecou aj iné práva a povinnosti viaznúce na veci, ak sú zapísané vo verejnom zozname; ostatné práva prechádzajú na nadobúdateľa len ak to bolo dohodnuté, alebo ak to ustanovuje tento alebo osobitný právny predpis. Práva a povinnosti viaznúce na veci, ktoré na nadobúdateľa neprechádzajú, zanikajú.

Štvrtý diel
Spoluvlastníctvo

Druhy spoluvlastníctva

§ 56

(1) Vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých osôb.
(2) Ak vec patrí viacerým vlastníkom, sú jej spoluvlastníkmi, a to tak, že im patria podiely k veci (podielové spoluvlastníctvo), alebo že im vec patrí spoločne bez určenia podielov (bezpodielové spoluvlastníctvo).

§ 57
Bezpodielové spoluvlastníctvo

Bezpodielové spoluvlastníctvo vzniká len medzi manželmi (majetkové spoločenstvo manželov) podľa druhej časti tohto zákona.

Podielové spoluvlastníctvo
§ 58

(1) Podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.
(2) Ak nie je zákonom ustanovené alebo spoluvlastníkmi dohodnuté inak, sú podiely všetkých spoluvlastníkov rovnaké.
(3) V pochybnostiach o veľkosti podielov rozhodne na návrh spoluvlastníka súd, s prihliadnutím na všetky okolnosti.

§ 59

Spoluvlastník môže so svojím podielom nakladať samostatne ako jeho výlučný vlastník, pokiaľ tým neobmedzí alebo neohrozí práva ostatných spoluvlastníkov.

§ 60

(1) Ak spoluvlastníctvo vzniklo vyporiadaním dedičstva alebo inou právnou skutočnosťou odlišnou od zmluvy tak, že spoluvlastníci nemohli svoje právne postavenie od počiatku ovplyvniť a ak niektorý zo spoluvlastníkov prevádza svoj spoluvlastnícky podiel, majú ostatní spoluvlastníci po dobu 6 mesiacov odo dňa vzniku spoluvlastníctva predkupné právo, ibaže spoluvlastník prevádza podiel jemu blízkej osobe alebo inému spoluvlastníkovi. Ak sa

spoluvlastníci nedohodli o spôsobe výkonu predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne, podľa veľkosti podielov.

(2) Predkupné právo podľa ods. 1 majú spoluvlastníci aj vtedy, ak niektorý zo spoluvlastníkov prevádza svoj podiel bezodplatne. V takom prípade majú ostatní spoluvlastníci právo kúpiť podiel za obvyklú cenu.

§ 61

Každý spoluvlastník je oprávnený vykonávať vlastnícke práva k spoločnej veci, musí však súčasne zachovávať tie isté práva ostatným spoluvlastníkom.

§ 62

(1) O spôsobe a rozsahu užívania spoločnej veci a o hospodárení so spoločnou vecou rozhodujú spoluvlastníci väčšinou hlasov počítanou podľa veľkosti podielov, ak tento alebo iný právny predpis neustanovuje inak. Ak sa pri rozhodovaní spoluvlastníkov dosiahne rovnosť hlasov, alebo ak sa nedosiahne požadovaná väčšina, rozhodne na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka súd.

(2) Rozhodnutie zaväzuje všetkých spoluvlastníkov iba v prípade, ak boli vopred upovedomení o potrebe prijať rozhodnutie, okrem prípadu, ak by išlo o záležitosť, ktorá nezniesla odklad a rozhodnutie bolo potrebné prijať okamžite.

(3) Spoluvlastník, ktorý bol opomenutý pri rozhodovaní o neodkladnej záležitosti, môže na súde žiadať, aby určil, že rozhodnutie o neodkladnej záležitosti nemá voči nemu právne účinky, ak nie je možné od neho spravodlivo požadovať, aby znášal jeho dôsledky. Ak spoluvlastník, ktorý je rozhodnutím o neodkladnej záležitosti dotknutý, nepodá takýto návrh do 30 dní od prijatia rozhodnutia, jeho právo podľa predchádzajúcej vety zaniká; ak spoluvlastník nebol o hospodárení s vecou podľa prijatého rozhodnutia upovedomený, lehota plynie odo dňa, kedy sa o rozhodnutí dozvedel alebo mohol dozvedieť.

§ 63

(1) Ak ide o dôležité rozhodnutie týkajúce sa spoločnej veci, najmä jej podstatného zlepšenia alebo zhoršenia, zmeny jej účelu alebo jej spracovania, vyžaduje sa aspoň dvojtretinová väčšina hlasov spoluvlastníkov.

(2) Ak z rozhodnutia prijatého podľa ods. 1 hrozí prehlasovaným spoluvlastníkom škoda alebo iná ujma na právach, môžu prehlasovaní spoluvlastníci požadovať, aby vo veci rozhodol súd. Súd môže najmä rozhodnúť, že napadnuté rozhodnutie sa uskutoční bez výhrad, s výhradami či s poskytnutím zábezpeky, alebo ho zruší.

§ 64

(1) Ak v dôsledku prijatia väčšinového rozhodnutia spoluvlastníkov o hospodárení so spoločnou vecou dôjde k úplnému alebo čiastočnému vylúčeniu niektorého zo spoluvlastníkov z užívania veci, patrí vylúčenému spoluvlastníkovi primeraná náhrada. Ak nedôjde k dohode, určí jej výšku súd.

(2) Ak spoluvlastník bez právneho dôvodu, najmä bez súhlasu väčšiny spoluvlastníkov, bez dohody spoluvlastníkov alebo bez rozhodnutia súdu užíva spoločnú vec nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, je povinný vydať ostatným spoluvlastníkom to, o čo sa takýmto užívaním obohatil.

§ 65

(1) Plody a úžitky zo spoločnej veci si spoluvlastníci delia podľa veľkosti podielov, ak nie je dohodnuté inak.

(2) Náklady na udržiavanie spoločnej veci vrátane nákladov na odstránenie vád, ktoré na nej vznikli, znášajú spoluvlastníci podľa pomeru svojich podielov, ak nie je dohodnuté inak.

(3) Spoluvlastník, ktorý bez súhlasu a vyrozumenia ostatných spoluvlastníkov účelne vynaložil na spoločnú vec náklady, ktoré boli spoluvlastníkom na prospech, môže od nich žiadať náhradu v rozsahu zodpovedajúcom zhodnoteniu veci. Popri tom má právo na náhradu ostatných nevyhnutných nákladov, ktoré bolo potrebné na záchranu veci.

§ 66

(1) Každý zo spoluvlastníkov je povinný na požiadanie iného spoluvlastníka poskytnúť informácie a vyúčtovanie týkajúce sa hospodárenia so spoločnou vecou.

(2) Spoluvlastníci sa môžu dohodnúť na poverení jedného z nich alebo inej osoby na výkon správy spoločnej veci.

§ 67

(1) So spoločnou vecou ako celkom môžu spoluvlastníci nakladať len spoločne.
(2) Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú spoluvlastníci zaviazaní spoločne a nerozdielne. Vo vzájomných právach a povinnostiach medzi spoluvlastníkmi je rozhodujúci pomer ich podielov, ak sa spoluvlastníci nedohodli inak.

Zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva

§ 68

(1) Nikoho nemožno nútiť, aby zotrval v spoluvlastníctve proti svojej vôli. Dohody alebo jednostranné vyhlásenia, ktorými sa vylučuje alebo obmedzuje právo zrušiť spoluvlastníctvo, sú neúčinné, ak tento zákon neustanovuje inak.
(2) Vyporiadanie spoluvlastníctva nemôže byť na ujmu osobám, ktoré majú k veci vecné právo.

.

§ 69

(1) Spoluvlastníci sa môžu dohodnúť o zrušení spoluvlastníctva a o spôsobe jeho vyporiadania. Ak je predmetom spoluvlastníctva nehnuteľnosť, musí byť dohoda písomná.
(2) Ak dohoda o zrušení spoluvlastníctva nemala písomnú formu, je každý zo spoluvlastníkov povinný vydať ostatným spoluvlastníkom na požiadanie písomné potvrdenie o tom, ako sa vyporiadali.

§ 70

(1) Spoluvlastníci sa môžu dohodnúť, že do určitej doby, najviac 10 rokov, sa nebudú domáhať zrušenia spoluvlastníctva (odklad zrušenia spoluvlastníctva). Dohoda musí byť písomná; ak sa týka nehnuteľnosti, odklad zrušenia spoluvlastníctva je voči tretím osobám účinný zápisom do verejného zoznamu.
(2) Odklad zrušenia spoluvlastníctva možno dohodnúť aj opakovane a dohodou spoluvlastníkov ho možno aj zrušiť.
(3) Odklad zrušenia spoluvlastníctva zaväzuje právnych nástupcov spoluvlastníkov len ak to bolo výslovne dohodnuté.

(4) Ak sa spoluvlastníci nedohodnú na zániku odkladu zrušenia spoluvlastníctva, môže o zrušení rozhodnúť súd na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka; toto právo však môže uplatniť len ak sa podstatne zmenili okolnosti, pre ktoré k dohode o odklade zrušenia spoluvlastníctva došlo a od spoluvlastníka nemožno spravodlivo požadovať, aby naďalej zotrval v spoluvlastníctve.

§ 71

(1) Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o zrušení spoluvlastníctva a o jeho vyporiadaní, zruší spoluvlastníctvo na návrh ktoréhokoľvek z nich súd, ktorý zároveň vykoná jeho vyporiadanie.
(2) Pri vyporiadaní súd prihliadne na veľkosť podielov a na hospodárne využitie veci.

§ 72

(1) Ak to povaha veci pripúšťa, súd vyporiada spoluvlastníctvo rozdelením spoločnej veci. Vec nemožno rozdeliť, ak by sa tým podstatne znížila hodnota rozdelených častí. Vec nemožno rozdeliť ani vtedy, ak má vec ako celok slúžiť k určitému účelu a rozdelením by sa tento účel zmaril.
(2) Rozdelenie stavby možno vykonať horizontálne alebo vertikálne, ak je to možné a ak sa tým vytvoria samostatné funkčné celky. Ak vzniknú rozdelením nové byty alebo nebytové priestory, súd zároveň určí, ktoré spoločné časti domu ostatnú v ich pridruženom spoluvlastníctve a veľkosť spoluvlastníckych podielov, ako aj to, v akom pomere sa budú spoluvlastníci podieľať na nákladoch spojených s rozdelením stavby.
(3) Pri delení nehnuteľnej veci môže súd zriadiť k niektorej jej časti vecné bremeno, ak si to vyžaduje riadne užívanie novovzniknutej veci bývalým spoluvlastníkom.

§ 73

(1) Ak rozdelenie veci nie je dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu do vlastníctva jednému alebo viacerým spoluvlastníkom.
(2) Ak žiaden zo spoluvlastníkov nemá o vlastníctvo veci záujem, súd nariadi jej predaj na verejnej dražbe a výťažok rozdelí podľa veľkosti podielov.

§ 74

(1) Pri zrušení spoluvlastníctva si spoluvlastníci vzájomne vyporiadajú pohľadávky a dlhy, ktoré súvisia so spoluvlastníctvom alebo so spoločnou vecou.
(2) Každý zo spoluvlastníkov môže požadovať od ostatných spoluvlastníkov, aby došlo k úhrade splatného dlhu ako aj dlhu, ktorého splatnosť nastane do jedného roku po uzavretí dohody o zrušení spoluvlastníctva alebo po začatí súdneho konania o zrušení spoluvlastníctva.
(3) Ak dôjde k predaju veci, uhradia sa po odpočítaní nákladov spojených s predajom všetky dlhy, podľa predchádzajúcich odsekov ešte predtým, než sa medzi spoluvlastníkov rozdelí výťažok.

§ 75

Ustanovenia o spoluvlastníctve sa primerane použijú aj na spoločenstvo k iným vecným právam.

§ 76
Pridružené podielové spoluvlastníctvo

(1) Spoluvlastníctvo môže byť nerozlučne spojené s vlastníctvom určitej veci; v takom prípade znáša právny režim veci, s ktorou je nerozlučne spojené.
(2) Pridružené spoluvlastníctvo vzniká zo zákona, zo zmluvy, prípadne z iných právnych skutočností predpokladaných zákonom.
(3) Na pridružené spoluvlastníctvo sa primerane použijú ustanovenia o spoluvlastníctve, pokiaľ zmluva alebo právny predpis neustanovujú inak.

Piaty diel

Osobitné ustanovenia o vlastníckom práve k bytom a nebytovým priestorom

Prvý pododdiel
Všeobecné ustanovenia

§ 77

Ustanovenia tohto dielu zákona sa vzťahujú len na dom, v ktorom sa nachádzajú aspoň dva byty alebo nebytové priestory, s vlastníctvom ktorých je nerozlučne spojené pridružené spoluvlastníctvo spoločných častí domu alebo iné spoločné vecné právo k pozemku (ďalej len „dom“).

§ 78

Pozemkom sa na účely tohto dielu zákona rozumie pozemok, na ktorom je postavený dom podľa § 55 ods. 1, ako aj priľahlý pozemok, ak nie je ustanovené inak. Priľahlým pozemkom sa rozumejú najmä parky, záhrady, prístupové cesty, stavby, oplotenia, prístrešky, ihriská, nádvoria a parkoviská nachádzajúce sa na pozemku patriacom k domu, ktorý účelovo a funkčne súvisí s prevádzkou a správou domu.

§ 79

(1) Bytom sa rozumie miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú oddelené od zvyšnej časti domu a spolu s príslušenstvom bytu slúžia na trvalé uspokojovanie bytových potrieb ako samostatná bytová jednotka.
(2) Nebytovým priestorom sa rozumie miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú oddelené od zvyšnej časti domu a sú určené na iné účely ako na bývanie.

§ 80

(1) Spoločnými časťami domu sa rozumejú tie časti domu, ktoré sú podľa svojej povahy potrebné na jeho zachovanie a bezpečnosť, vrátane jeho hlavných stavebných konštrukcií, ako aj na zachovanie tvaru i vzhľadu celého domu, pričom slúžia spoločne všetkým vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome.
(2) Spoločnou časťou domu je vždy pozemok, na ktorom je dom postavený a priľahlý pozemok.
(3) Pre účely, prevádzky, údržby, opráv, modernizácie a rekonštrukcie domu sa za spoločné časti domu považujú aj také časti, ktoré patria alebo ktoré boli prenechané na výlučné užívanie niektorému alebo viacerým vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome.

§ 81

(1) Spoločné časti domu sú v pridruženom spoluvlastníctve všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

(2) Ak je k pozemku zriadené právo stavby, patrí toto právo všetkým vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome.

§ 82

(1) S prevodom alebo prechodom vlastníctva bytu a nebytového priestoru v dome prechádza na nadobúdateľa aj pridružené spoluvlastníctvo spoločných častí domu alebo iné spoločné vecné práva k pozemku ako aj ďalšie práva a povinnosti spojené s vlastníctvom bytu a nebytového priestoru, o ktorých to ustanovuje tento zákon alebo osobitný predpis.
(2) Spoluvlastníci spoločných častí sa nemôžu domáhať zrušenia pridruženého spoluvlastníctva podľa tohto zákona.

§ 83

(1) Ak sa výška spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach domu neurčí s ohľadom na povahu, rozmery či umiestnenie bytu, alebo ak tieto podiely nie sú rovnaké, platí, že sú stanovené pomerom veľkosti podlahovej plochy bytu alebo nebytového priestoru bez príslušenstva k celkovej podlahovej ploche všetkých bytov a nebytových priestorov v dome.
(2) Ak sú spoluvlastnícke podiely na spoločných častiach domu určené inak, než pomerom veľkosti podlahovej plochy bytu alebo nebytového priestoru k celkovej podlahovej ploche všetkých bytov v dome, alebo ak sú tieto podiely rovnaké, má vlastník bytu alebo nebytového priestoru právo domáhať sa zmeny veľkosti podielu, ak sa podstatne zmenili okolnosti a pôvodné určenie tohto podielu je zjavne nespravodlivé.
(3) Ak na návrh vlastníka bytu alebo nebytového priestoru podľa odseku 2 nedôjde k požadovanej zmene spoluvlastníckych podielov, môže o zmene rozhodnúť súd. Takáto zmena má za následok zmenu vyhlásenia vlastníka domu podľa § 87.

Druhý pododdiel
Vznik vlastníctva bytov a nebytových priestorov

§ 84

Vlastníctvo bytov a nebytových priestorov v dome vzniká len spôsobmi a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

§ 85

Výstavba domu

Ak sa zmluvné strany na základe zmluvy o výstavbe uzatvorenej podľa tohto zákona dohodli na výstavbe alebo zmene domu, vznikajú byty a nebytové priestory výstavbou, ak je dom aspoň v takom stupni rozostavanosti, že je už navonok uzavretý obvodovými stenami a strešnou konštrukciou a byty a nebytové priestory sú v ňom uzavreté obvodovými stenami.

Vyhlásenie vlastníka domu

§ 86

(1) Ak sa na základe vyhlásenia vlastníka domu alebo inej oprávnenej osoby (ďalej len „vyhlásenie“) rozdelí dom na byty a nebytové priestory, vznikne vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom zápisom do verejného zoznamu.
(2) Ak je pozemok s domom vo vlastníctve viacerých osôb, alebo ak je k pozemku s domom zriadené právo stavby, rozdelí sa dom na byty a nebytové priestory na základe dohody spoluvlastníkov pozemku alebo iných oprávnených osôb. Vlastnícke právo k bytom a nebytových priestorov vznikne zápisom do verejného zoznamu.
(3) Vlastníctvo bytov a nebytových priestorov môže vzniknúť aj na základe rozhodnutia súdu pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, pri zúžení alebo vyporiadaní majetkového spoločenstva manželov, ako aj v iných prípadoch, ktoré pripúšťa tento zákon.
(4) Dohoda podľa odseku 2 ako aj rozhodnutie súdu podľa odseku 3 musia obsahovať náležitosti vyhlásenia podľa § 87.

§ 87

(1) Pri rozdelení práva k domu na vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom podľa § 64 a nasl. sa v písomnom vyhlásení (ďalej vyhlásenie) uvedú údaje aspoň v rozsahu:
    a) označenie pozemku, domu, obce a katastrálneho územia
    b) označenie jednotlivých bytov a nebytových priestorov aspoň ich:

aa) číslom, ich umiestnením (poschodie, číslo vchodu) s určením účelu ich užívania,

bb) určením a popisom spoločných častí domu so zreteľom k ich stavebnej, technickej alebo užívacej povahe a s prípadným určením, ktoré z nich sú vyhradené na výlučné užívanie len niektorým vlastníkom bytov a nebytových priestorov,

cc) veľkosť podielu na spoločných častiach domu a spôsob jeho určenia,

c) označenie vecných a iných práv vrátane práv z vád, ktoré prechádzajú spolu so vznikom vlastníckeho práva k bytu alebo nebytového priestoru na všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov alebo len na niektorých z nich.

(2) Ak má rozdelením podľa ods. 1 vzniknúť dom s aspoň piatimi bytmi alebo nebytovými priestormi vo vlastníctve troch rôznych vlastníkov, uvedú sa vo vyhlásení i náležitosti stanov vlastníkov podľa § 108 ods. 2.

(3) Ak v súvislosti s rozdelením domu nevznikne spoločenstvo vlastníkov, určí osoba poverená správou domu vo vyhlásení aj pravidlá pre výkon správy domu a pre užívanie spoločných častí domu, ako aj príspevky na náklady spojené so správou domu a pozemku.

(4) K vyhláseniu sa priloží dokumentácia, z ktorej sú zrejmé situačné plány jednotlivých poschodí s vyznačení polohy a plochy všetkých bytov a nebytových priestorov v dome, spoločných častí domu, ako aj identifikácia pozemku, na ktorom je dom postavený a prípadne aj priľahlého pozemku.

§ 88

Ak dôjde k zápisu vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom do verejného zoznamu na základe, nie je možné vyhlásiť vyhlásenie podľa § 64 a nasl. za neplatné a ani nemožno určiť, že vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom nevzniklo, ak k nej tretia osoba nadobudla vlastnícke právo v dobrej viere.

§ 89

(1) Ak vyhlásenie vymedzí byt alebo nebytový priestor neurčitým alebo nesprávnym spôsobom a ak túto vadu vlastník domu alebo iná oprávnená osoba neodstráni bez zbytočného odkladu po tom, čo ho na vadu upozornila tretia osoba, ktorá na tom má právny záujem, môžu túto vadu odstrániť vlastníci dotknutých bytov alebo nebytových priestorov

spoločným vyhlásením. Ak k tomu nedôjde, môže o odstránení vád vyhlásenia rozhodnúť súd na návrh osoby, ktorá má na tom oprávnený záujem.

(2) Ak vyhlásenie obsahuje nesprávne alebo nedostatočne určité vymedzenie spoluvlastníckeho podielu vlastníka bytu alebo nebytového priestoru na spoločných častiach domu, k takémuto vymedzeniu sa neprihliada.

§ 90

(1) Vlastníci bytov a nebytových priestorov môžu vyhlásenie podľa § 87 zmeniť.

(2) K zmene vyhlásenia sa vyžaduje písomná dohoda dotknutých vlastníkov bytov a nebytových priestorov o zmene ich práv a povinností. Ak však budú zmenou vyhlásenia dotknuté spoluvlastnícke podiely na spoločných častiach domu, musia s takouto dohodou vyjadriť súhlas vlastníci disponujúci aspoň s nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

Prevod vlastníckeho práva k bytu a nebytovému priestoru

§ 91

(1) Na prevod vlastníckeho práva k bytu a nebytovému priestoru sa použijú ustanovenia tejto časti zákona o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

(2) V zmluve o prevode vlastníctva bytu a nebytového priestoru sa uvedú minimálne náležitosti podľa ustanovenia § 87 ods. 1 tejto časti zákona.

(3) V prípade, ak niektorá z náležitostí, na ktoré sa odvoláva ods. 2, nezodpovedá skutočnosti alebo zápisu vo verejnom zozname, nemá to za následok neplatnosť celej zmluvy, ibaže by tento nedostatok alebo nesprávnosť v zmluve nebolo možné odstrániť ani výkladom či zmenou alebo doplnením zmluvy.

Tretí pododdiel

Práva a povinnosti vlastníka bytu a nebytového priestoru

§ 92

(1) Vlastník bytu a nebytového priestoru má právo byt a nebytový priestor slobodne spravovať a užívať spoločné časti domu, pričom pri výkone tohto práva je obmedzený výkonom

vlastníckych práv ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Pri výkone vlastníckeho práva nesmie vlastník bytu alebo nebytového priestoru ohroziť, zmeniť ani poškodiť spoločné časti domu.

(2) Vlastník bytu a nebytového priestoru je povinný počínať si tak, aby pri akomkoľvek nakladaní so svojím bytom alebo nebytovým priestorom, pri ich užívaní či pri vykonávaní zmien nerušil, nesťažil a ani neohrozil ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov pri výkone ich vlastníckeho či iného práva.

(3) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome je povinný na svoje náklady byt a nebytový priestor udržiavať v stave spôsobilom na riadne užívanie, najmä včas zabezpečovať ich údržbu a opravy. To platí aj o spoločných častiach domu, ktoré má vlastník bytu alebo nebytového priestoru vyhradené na výlučné užívanie.

(4) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome je povinný odstrániť vady a poškodenia, ktoré na iných bytoch alebo nebytových priestoroch v dome alebo na spoločných častiach domu spôsobil sám, alebo osoby, ktoré užívajú jeho byt alebo nebytový priestor.

§ 93

(1) Nadobudnutím vlastníckeho práva k bytu alebo nebytovému priestoru v dome vzniká vlastníkovi povinnosť riadiť sa pravidlami pre správu domu a pre užívanie spoločných častí domu alebo stanovami, ktoré sa pre neho stávajú od tohto momentu záväznými.

(2) Vlastník bytu a nebytového priestoru je povinný zabezpečiť, aby pravidlá pre výkon správy domu alebo stanovy dodržiavali aj osoby, ktorým umožnil vstup do domu alebo bytu či nebytového priestoru; to platí aj pri ich prenechaní do užívania tretej osobe.

§ 94

Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome má právo zúčastňovať sa na správe domu a pozemku a hlasovaním rozhodovať ako spoluvlastník o všetkých veciach, ktoré sa týkajú správy domu a pozemku. Toto právo nemožno dohodou vylúčiť ani obmedziť.

§ 95

(1) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru je povinný zdržať sa všetkého, čo bráni údržbe, oprave, úprave, prestavbe či inej zmene domu alebo pozemku.

(2) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome je povinný umožniť po predchádzajúcej výzve na nevyhnutný čas a v nevyhnutnej miere vstup do bytu alebo nebytového priestoru zástupcovi spoločenstva alebo inej osobe oprávnenej vykonávať správu domu za účelom vykonania obhliadky, údržby, opravy, či úpravy spoločných častí domu prístupných len z jeho bytu alebo nebytového priestoru. To platí aj pre montáž, údržbu a kontrolu zariadení na meranie spotreby tepla, vody, plynu, či iných energií v byte a nebytovom priestore a odpočet nameraných hodnôt. Ak vlastník bytu alebo nebytového priestoru neumožní na požiadanie vstup do bytu alebo nebytového priestoru oprávneným osobám, zodpovedá za škody vzniknuté takýmto konaním.

(3) Ak dôjde výkonom činností podľa ods. 2 k poškodeniu bytu alebo nebytového priestoru, nahradí spoločenstvo dotknutému vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru vzniknutú škodu, tejto zodpovednosti sa nemožno zbaviť. Ak spoločenstvo v dome nevzniklo, nahradia ju pomerne všetci spoluvlastníci domu. Ak však vykonával tieto práce vo svojom záujme len niektorý vlastník bytu alebo nebytového priestoru, nahradí škodu sám.

§ 96

(1) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome nesmie vykonávať úpravy bytu alebo nebytového priestoru v dome, ktorými by v neprimeranom rozsahu ohrozoval, obmedzoval alebo rušil ostatných, alebo by menil vzhľad domu bez súhlasu spoločenstva; ak spoločenstvo v dome nevzniklo, je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Ustanovenia osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.

(2) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome, ktorý stavebne upravuje byt alebo nebytový priestor, je povinný na výzvu umožniť prístup do bytu alebo nebytového zástupcovi spoločenstva alebo inej osobe zodpovednej za správu domu z dôvodu kontroly, či stavebné úpravy neohrozujú, nepoškodzujú alebo nemenia spoločné časti domu. Ak vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome neumožní vstup do bytu alebo nebytového priestoru, je osoba zodpovedná za správu domu povinná oznámiť vykonávanie stavebných úprav bytu alebo nebytového priestoru príslušnému stavebnému úradu.

§ 97

Ak vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome svojím konaním zasahuje do výkonu vlastníckeho práva ostatných vlastníkov bytov alebo nebytových priestorov v tomto dome takým spôsobom, že obmedzuje alebo znemožňuje jeho výkon najmä tým, že:

a) hrubo poškodzuje byt alebo nebytový priestor alebo spoločné časti domu, alebo
b) sústavne narušuje pokojné užívanie ostatných vlastníkov, alebo
c) ohrozuje bezpečnosť ostatných vlastníkov, alebo
d) porušuje dobré mravy v dome, alebo
e) neplní povinnosti uložené mu rozhodnutím súdu,

môže súd na návrh osoby zodpovednej za správu domu alebo dotknutého vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome nariadiť predaj bytu alebo nebytového priestoru.

§ 98

(1) Vlastník bytu a nebytového priestoru je povinný do jedného mesiaca po nadobudnutí vlastníckeho práva k bytu alebo nebytovému priestoru oznámiť osobe zodpovednej za správu domu svoju adresu, ako aj počet osôb, ktoré budú byt užívať. Táto povinnosť platí obdobne aj vtedy, ak nastanú akékoľvek zmeny údajov uvedených v tomto oznámení.
(2) V prípade zmeny počtu osôb užívajúcich byt, je vlastník bytu povinný oznámiť osobe zodpovednej za správu domu túto zmenu, ak byt užíval súvisle minimálne dva mesiace počas kalendárneho roka. V prípade, ak vlastník prenechal užívanie bytu tretej osobe, oznámi osobe zodpovednej za správu domu meno a adresu tejto osoby.
(3) Vlastník bytu a nebytového priestoru má právo, aby mu osoba zodpovedná za správu domu oznámila meno a adresu ktoréhokoľvek vlastníka bytu a nebytového priestoru alebo ich nájomcu v dome, ak má na to vlastník bytu alebo nebytového priestoru vážny dôvod.

§ 99

Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome má voči osobe zodpovednej za správu domu právo nahliadať do dokladov týkajúcich sa správy domu a pozemku alebo čerpania fondu prevádzky, údržby a opráv a to najmä uzavretých zmlúv s tretími osobami, výpisov z účtov domu ako aj účtovných kníh a iných dokladov. V rámci výkonu tohto práva má vlastník bytu a nebytového priestoru právo vyhotovovať si fotodokumentáciu týchto dokladov a to na vlastné náklady alebo za úhradu vecných nákladov osobe zodpovednej za správu domu a pozemku. Tá

môže vlastníkovi poskytnúť požadované informácie a doklady aj elektronickou formou, ak je to dohodnuté v stanovách alebo v pravidlách pre výkon správy domu.

§ 100

(1) Vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome sú povinní mesačne prispievať na správu domu a pozemku do fondu prevádzky, údržby a opráv (ďalej aj „fond“ alebo „príspevky na správu") podľa výšky spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach domu, ak nie je dohodnuté alebo určené inak. Výšku príspevku do fondu určia vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome spravidla vždy na jeden rok vopred tak, aby sa pokryli predpokladané náklady na prevádzku, údržbu, opravy, rekonštrukciu a modernizáciu spoločných častí domu a pozemku.
(2) Ak niektorá zo spoločných častí domu slúži len niektorému vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru k výlučnému užívaniu, stanoví sa výška príspevku aj so zreteľom k povahe, rozmerom a umiestnenia tejto časti domu a rozsahu povinností vlastníka spravovať ju na vlastné náklady.
(3) Príspevky určené na odmenu osoby, ktorá dom a pozemok spravuje alebo členov orgánov spoločenstva, na vedenie účtovníctva a na podobné náklady vlastnej činnosti týkajúcej správy domu a pozemku sa rozvrhnú na každý byt a nebytový priestor pomerne.

§ 101

(1) Vlastník bytu a nebytového priestoru je povinný poukazovať mesačne vopred zálohy na plnenia spojené s užívaním bytu alebo nebytového priestoru (ďalej len „služby“) a to od nadobudnutia vlastníckeho práva k bytu a nebytovému priestoru. Vlastník má právo, aby mu osoba zodpovedná za správu domu zálohy na služby vyúčtovala najneskôr do 30. apríla kalendárneho roku. Vzor vyúčtovania upraví vykonávací predpis.
(2) Ak nie je určená alebo dohodnutá doba splatnosti nedoplatku alebo preplatku vyúčtovania záloh, sú splatné do 2 mesiacov od uplynutia lehoty uvedenej v odseku 1.

§ 102

(1) Nadobudnutím vlastníckeho práva k bytu alebo nebytového priestoru prechádzajú na nadobúdateľa všetky práva a povinnosti súvisiace so správou domu a pozemku voči osobe

zodpovednej za správu domu. Pri prevode vlastníckeho práva k bytu nevzniká osobe zodpovednej za správu domu povinnosť vysporiadať príspevky na správu domu ku dňu účinnosti prevodu.

(2) Pri prevode vlastníctva bytu a nebytového priestoru je prevodca povinný nadobúdateľovi doložiť potvrdením osoby zodpovednej za správu domu nie starším ako jeden mesiac o dlhoch súvisiacich so správou domu a pozemku, ktoré prejdú na nadobúdateľa, prípadne, že takéto dlhy neexistujú.

(3) Za dlhy, ktoré na nadobúdateľa bytu a nebytového priestoru prešli ku dňu nadobudnutia vlastníctva, ručí prevodca osobe zodpovednej za správu domu; to platí aj v prípade porušenia povinnosti prevodcu podľa odseku 2 alebo ak v dome nie je žiadna osoba zodpovedná za správu domu.

Štvrtý poddiel
Správa domu

§ 103

(1) Správa domu a pozemku zahŕňa všetko, čo neprináleží vlastníkovi bytu a nebytového priestoru a čo je v záujme všetkých spoluvlastníkov nutné alebo účelné pre riadnu starostlivosť o dom a pozemok ako funkčný celok a zachovanie alebo zlepšenie spoločných častí domu. Správa zahŕňa i činnosti spojené s prípravou a vykonávaním zmien spoločných častí domu nadstavbou, vstavbou, prístavbou, stavebnou úpravou alebo zmenou v užívaní, ako i so zriadením, udržiavaním alebo zlepšením zariadení v dome alebo na pozemku.

(2) Platí, že sa správa vzťahuje i na spoločné časti domu, ktoré slúžia výlučne k užívaniu len niektorému vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru.

§ 104

Osobou zodpovednou za správu domu je spoločenstvo vlastníkov (ďalej len „spoločenstvo“). Ak spoločenstvo v dome nevzniklo, spravuje dom osoba na tento účel poverená vlastníkmi bytov alebo nebytových priestorov v dome alebo ustanovená súdom.

§ 105
Správa domu bez spoločenstva

(1) Ak v dome spoločenstvo nevzniklo a dom nespravuje ani správca zapísaný v registri správcov podľa osobitného predpisu, použijú sa na správu domu pravidlá uvedené vo vyhlásení podľa § 87 a pre rozhodovanie vlastníkov o správe sa primerane použijú ustanovenia tohto dielu o zhromaždení vlastníkov.

(2) Ak má niektorý z vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach domu vyšší než je nadpolovičná väčšina, stáva sa osobou zodpovednou za správu domu; to neplatí, ak už v dome vzniklo spoločenstvo.

(3) Osoba zodpovedná za správu domu sa nemôže svojej funkcie vzdať a ani nemôže byť odvolaná vlastníkmi bytov a nebytových priestorov v dome.

(4) Na základe dohody všetkých vlastníkov môže byť osobou zodpovednou za správu domu aj správca zapísaný v zozname správcov podľa osobitného predpisu. Ak k takejto dohode nedôjde, ak správu domu vykonáva vlastník podľa odseku 2 nedostatočne, alebo ak dom z iného dôvodu nemá zvolenú či ustanovenú osobu zodpovednú za jeho správu, môže správcu domu vymenovať na návrh ktoréhokoľvek vlastníka súd.

Spoločenstvo vlastníkov

§ 106

(1) Spoločenstvo je právnická osoba založená podľa tohto zákona za účelom zabezpečenia výkonu správy domu a pozemku. Spoločenstvo je oprávnené nadobúdať práva a brať na seba povinnosti.

(2) Členstvo v spoločenstve je neoddeliteľne spojené s vlastníctvom bytu alebo nebytového priestoru. Za splatné dlhy spoločenstva, ktoré existovali ku dňu zániku členstva v spoločenstve, ručí jeho člen v pomere podľa veľkosti svojho podielu na spoločných častiach domu.

§ 107

(1) Spoločenstvo sú povinní založiť vlastníci v domoch rozdelených na byty a nebytové priestory, v ktorých sa nachádza minimálne päť bytov alebo nebytových priestorov vo vlastníctve aspoň troch rôznych vlastníkov.

(2) Vznik spoločenstva podľa odseku 1 sa zapíše do verejného zoznamu, bez tohto zápisu nie je možné previesť vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom v dome. To neplatí pri nadobudnutí vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom prvým vlastníkom.

(3) V dome, ktorý nespĺňa podmienky v odseku 1 možno založiť spoločenstvo len so súhlasom všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

§ 108
Založenie spoločenstva

(1) Spoločenstvo sa založí schválením stanov. Ak spoločenstvo nebolo založené vyhlásením vlastníka domu alebo dojednaním v zmluve o výstavbe, vyžaduje sa na schválenie stanov nadpolovičná väčšina hlasov všetkých vlastníkov v dome.

(2) Stanovy musia obsahovať aspoň:

a) názov spoločenstva, ktoré musí obsahovať slovné spojenie „spoločenstvo vlastníkov“ a označenie domu, pre ktorý spoločenstvo vzniklo,

b) sídlo určené v dome, pre ktorý spoločenstvo vzniklo, ak to nie je možné na inom vhodnom mieste,

c) určenie orgánov a ich právomoc, počet členov volených orgánov a ich funkčné obdobie, ako i spôsob zvolania, konania a uznášania,

d) určenie prvého štatutárneho orgánu a údaje o jeho členoch v rozsahu potrebnom na zápis do registra spoločenstiev,

e) pravidlá pre výkon a spôsob správy domu a pozemku a užívania spoločných častí domu,

f) úpravu práv a povinností vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome,

g) úpravu majetkových pomerov spoločenstva vrátane pravidiel pre tvorbu rozpočtu spoločenstva,

h) spôsob a výšku príspevkov do fondu, ako aj služieb, ktoré platia jednotliví vlastníci bytov a nebytových priestorov,

i) spôsob a oprávnenie hospodárenia s prostriedkami fondu.

(3) V prípade, ak spoločenstvo vlastníkov nemá schválené stanovy z iných dôvodov, spravujú sa vnútorné pomery spoločenstva ustanoveniami tohto zákona a primerane aj vykonávacím predpisom.

Vznik spoločenstva

§ 109

Spoločenstvo vzniká dňom zápisu do verejného registra zriadeného podľa osobitného predpisu (ďalej len „register spoločenstiev“[2]), vedenom obvodným úradom v sídle kraja (ďalej len „správny orgán") príslušným podľa sídla spoločenstva.

§ 110
Vznik spoločenstva

Spoločenstvo vzniká dňom zápisu do registra spoločenstiev.

§ 111

(1) Návrh na zápis do registra spoločenstiev je povinný podať vlastník domu, osoba zodpovedná za správu domu alebo splnomocnený zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome najneskôr do jedného mesiaca po splnení podmienok založenia spoločenstva uvedených v tomto zákone; pravosť podpisu navrhovateľa musí byť úradne osvedčená. Súčasťou návrhu na zápis do registra spoločenstiev sú:

a) stanovy alebo iná listina podľa tohto zákona, v ktorej sú stanovy obsiahnuté, alebo zápisnica s prezenčnou listinou zo schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ak spoločenstvo nevzniká na základe vyhlásenia vlastníka domu a zmluvy o výstavbe,
b) doklad o bezúhonnosti predsedu spoločenstva, alebo údaje potrebné na zabezpečenie tohto dokladu; v takom prípade si tento doklad zabezpečí správny orgán,

---

[2] Takáto úprava vzniku spoločenstva počíta s tým, že v rámci rekodifikácie sa prijme alebo novelizuje osobitný zákon o registroch právnických osôb, v ktorom budú upravené podmienky pre registráciu nielen spoločenstiev vlastníkov, ale aj ostatných právnických osôb, ktoré dnes vedú okresné úrady, ministerstvá či súdy. Vzorom by tu mal byť český zákon č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osôb. V čase vypracovania tohto § znenia /september 2015/ je v NR SR návrh zákona o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci s navrhovanou účinnosťou od 1.10.2015. Tento návrh zákona však na rozdiel od českého zákona zachováva súčasnú evidenciu a kompetencie jednotlivých registrových úradov a prostredníctvom zákona sa len inštitucionalizuje evidencia, ktorá umožňuje na jednom mieste získať pre potreby výkonu verejnej moci relevantné údaje o zapísaných subjektoch. V prípade prijatia českej koncepcie by teda bolo potrebné tento zákon podstatne novelizovať, aby boli jednotlivé osobitné evidencie zrušené a nahradené len jedným registrom právnických osôb, ktoré by viedli registrové súdy a nie správne orgány, ako je tomu v súčasnosti.
Ak sa vyššie uvedená koncepcia nepresadí, ust. § 110 o vzniku spoločenstva by mohla byť zachovajúc súčasný nevyhovujúci stav v nasledovnom znení *„Spoločenstvo vzniká dňom zápisu do registra spoločenstiev vedenom obvodným úradom v sídle kraja (ďalej len „správny orgán") príslušným podľa sídla spoločenstva (ďalej len „register").“*

c) výpis z listu vlastníctva alebo údaje potrebné na zabezpečenie tohto výpisu; v takom prípade si tento výpis zabezpečí správny orgán,
d) listinu preukazujúcu ukončenie zmluvy o výkone správy alebo inej obdobnej zmluvy so správcom zapísaným v zozname správcov aj s dokladom o jej doručení správcovi, ak ide o zmenu formy výkonu správy,
e) potvrdenie o úhrade správneho poplatku za návrh.

(2) Konanie o registrácii sa začne dňom, kedy je správnemu orgánu doručený návrh na zápis do registra spoločenstiev. Prekážkou konania o registrácii spoločenstva nie je plynutie výpovednej lehoty pri skončení platnosti zmluvy o výkone správy alebo inej obdobnej zmluvy so správcom zapísaným v zozname správcov.

(3) Ak návrh na zápis do registra spoločenstiev neobsahuje náležitosti podľa odseku 1, správny orgán pomôže navrhovateľovi nedostatky návrhu odstrániť, prípadne ho vyzve, aby ich v určenej lehote odstránil; súčasne ho poučí, že inak konanie zastaví.

(4) Správny orgán vykoná zápis do registra spoločenstiev do 15 dní od splnenia všetkých náležitostí návrhu podľa odseku 1, alebo, ak ide o zmenu formy správy, nasledujúci deň po skončení platnosti zmluvy o výkone správy alebo inej obdobnej zmluvy. Správny orgán do troch dní po zápise do registra spoločenstiev zašle spoločenstvu rozhodnutie o vykonaní zápisu s uvedením dňa registrácie a oznámením o pridelení identifikačného čísla.

(5) Zapisované údaje o spoločenstve a ich zmeny oznámi správny orgán Štatistického úradu Slovenskej republiky v súlade s osobitným predpisom.

(6) Do registra spoločenstiev sa zapisuje:
a) názov a sídlo spoločenstva,
b) identifikačné číslo,
c) orgány spoločenstva,
d) meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu štatutárneho orgánu a všetkých jeho členov, vrátane spôsobu jeho konania v prípade kolektívneho štatutárneho orgánu,
e) označenie správcu, ktorý vykonáva správu spoločenstva na základe zmluvy alebo rozhodnutia súdu, ako aj dobu trvania tejto správy, ak je určená,
f) ďalšie právne významné skutočnosti, ktoré majú vplyv na vznik, zmenu, zánik alebo obmedzenie práv a povinnosti spoločenstva či jeho orgánov.

(7) Do registra spoločenstiev sa zapisuje aj zmena alebo zánik zapisovaných skutočností. Štatutárny orgán spoločenstva je povinný podať príslušnému správnemu orgánu návrh na zápis zmeny zapisovaných skutočností do 15 dní odo dňa, keď zmeny nastali. K návrhu sa

musí priložiť listina alebo iný dokument, z ktorého vyplýva navrhovaná zmena alebo zápis zapisovaných skutočností. Ustanovenia odseku 1 a 4 sa použijú primerane.

(8) Náležitosti zapísané v registri spoločenstiev sú účinné voči každému odo dňa vykonania zápisu do tohto registra; to neplatí, ak sa preukáže, že tretia osoba o nesprávnosti týchto údajov vedela už pred ich zápisom. Údaje zapísané v registri spoločenstiev sa považujú za úplné a zodpovedajúce skutočnosti, pokiaľ sa nepreukáže opak. Proti tomu, kto by sa v dobrej viere spoliehal na údaje v registri spoločenstiev, nemôže iná osoba namietať, že tieto údaje nie sú úplné alebo nezodpovedajú skutočnosti.

(9) Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

§ 112

(1) Spoločenstvo môže nadobúdať majetok a nakladať s ním iba na účely výkonu správy domu a pozemku. Spoločenstvo nemôže vlastniť byty a nebytové priestory v dome, ktorý spravuje.

(2) Finančné prostriedky vybrané od vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome v súvislosti so správou domu alebo získané vlastnou činnosťou spoločenstva sa stávajú majetkom spoločenstva.

§ 113

(1) Spoločenstvo koná v právnych vzťahoch s vlastníkmi bytov a nebytových priestorov i tretími osobami samostatne, v rozsahu svojej činnosti a vymedzeného účelu podľa tohto zákona. Spoločenstvo tiež vo vlastnom mene koná vo veciach správy domu a pozemku pred súdom a inými orgánmi.

(2) K právnym úkonom, ktorými spoločenstvo zabezpečuje dlh inej osoby, alebo tento dlh preberá, sa neprihliada; to neplatí ak ide o dlh pôvodného vlastníka domu súvisiaci s jeho správou či výstavbou.

(3) Ak vlastníkom bytov a nebytových priestorov vznikli práva zo zodpovednosti za vady týkajúce sa spoločných častí domu, je spoločenstvo oprávnené zastupovať vlastníkov pri uplatňovaní týchto práv.

§ 114

(1) Spoločenstvo nemôže podnikať, ani sa priamo či nepriamo zúčastňovať na podnikaní iných osôb, alebo byť ich spoločníkom alebo členom, s výnimkami ustanovenými v odseku 2.
(2) Spoločenstvo sa môže združovať s iným spoločenstvom k spolupráci pri napĺňaní svojho účelu alebo sa môže stať členom právnickej osoby združujúcej spoločenstvá vlastníkov, samotných vlastníkov bytov a nebytových priestorov alebo inak pôsobiacej v oblasti bývania. V takom prípade sa spoločenstvo nemôže zaviazať k inej majetkovej účasti než je poskytnutie členského vkladu alebo úhrady členských príspevkov. Na právne úkony, ktorými sa spoločenstvo zaviaže podieľať sa na strate inej osoby, hradiť či zabezpečovať jej dlhy sa neprihliada.

§ 115

Správca

(1) Spoločenstvo môže na zabezpečenie správy domu uzavrieť zmluvu o výkone správy so správcom zapísaným v zozname správcov podľa osobitného predpisu.
(2) Zmluvu o výkone správy musí schváliť nadpolovičná väčšina hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, inak je neplatná.

§ 116

Dočasný správca

(1) V prípade, ak je výkon správy domu ohrozený najmä preto, že štatutárne orgány spoločenstva nie sú viac ako tri mesiace obsadené a správu domu nevykonáva ani správca podľa § 115, môže súd na návrh ktoréhokoľvek vlastníka bytu alebo nebytového priestoru ustanoviť spoločenstvu dočasného správcu zapísaného v zozname správcom podľa osobitného predpisu. Takto ustanovený správca vykonáva svoju činnosť až dovtedy, kým výkon správy domu nie riadne zabezpečený; to neplatí ak súd neurčí konkrétnu dobu, na ktorú správcu ustanovuje.
(2) Súd v rozhodnutí podľa odseku 1 určí aj základné podmienky dočasného výkonu správy. Na práva a povinnosti takto ustanoveného správcu sa primerane použijú ustanovenia zmluvy o výkone správy podľa 5. časti tohto zákona.

§ 117

Orgány spoločenstva

(1) Najvyšším orgánom spoločenstva je zhromaždenie. Štatutárnym orgánom je predseda spoločenstva alebo výbor, ak tak určia stanovy. Kontrolným orgánom spoločenstva je rada, ak tak určia stanovy.

(2) Stanovy môžu určiť aj iné orgány než sú uvedené v odseku 1, avšak nie je možné im zveriť právomoci, ktoré sú týmto zákonom upravené pre zhromaždenie a štatutárny orgán.

(3) Funkčné obdobie členov štatutárneho orgánu, rady a iného voleného orgánu spoločenstva je časovo neobmedzené, ak stanovy neurčia inak. Nevyhnutnou podmienkou vzniku funkcie v orgánoch spoločenstva je súhlas člena tohto orgánu s jeho voľbou. Funkcia vzniká okamihom účinnosti rozhodnutia zhromaždenia o voľbe člena orgánu spoločenstva, ak v ňom nie je uvedený neskorší dátum.

(4) Členovia štatutárneho orgánu a rady spoločenstva nesmú:

a) vo vlastnom mene ani na vlastný účet uzavierať obchody, ktoré súvisia s činnosťou spoločenstva,

b) sprostredkúvať pre iné osoby obchody, ktoré sú predmetom činnosti spoločenstva alebo s ním súvisia,

c) konať v mene spoločenstva vo veciach bez predchádzajúceho súhlasu zhromaždenia, ak sa podľa tohto zákona alebo stanov takýto súhlas vyžaduje.

(5) Na úpravu orgánov spoločenstva sa ďalej použijú ustanovenia tretieho dielu prvej časti tohto zákona[3], ak nie je v ustanoveniach o spoločenstve upravené niečo iné.

§ 118
Štatutárny orgán

(1) Predseda spoločenstva alebo výbor je štatutárnym orgánom spoločenstva, ktorý riadi jeho činnosť. Predseda alebo výbor rozhodujú o všetkých záležitostiach spoločenstva, ak nie sú týmto zákonom, zmluvou o spoločenstve alebo stanovami zverené inému orgánu spoločenstva

(2) Členom štatutárneho orgánu môže byť len fyzická osoba, ktorá je spôsobilá na právne úkony a je bezúhonná. Za bezúhonného sa považuje ten, kto nebol právoplatne odsúdený za trestný čin hospodársky, trestný čin proti životu a zdraviu, trestný čin proti majetku alebo

[3] O právnických osobách

iný trestný čin spáchaný úmyselne, ak sa naň nehľadí, akoby nebol odsúdený. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace.

§ 119

Pri výkone svojej pôsobnosti sú členovia štatutárnych orgánov spoločenstva povinní najmä:

a) oznámiť vznik spoločenstva do verejného zoznamu podľa ust. 107 ods. 2 ,
b) hospodáriť s majetkom spoločenstva s odbornou starostlivosťou v súlade s právnymi predpismi, stanovami a rozhodnutiami spoločenstva,
c) vykonávať práva k majetku spoločenstva len v záujme všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome,
d) sledovať úhrady za plnenia a úhrady príspevkov do fondu prevádzky údržby a opráv a služieb od členov spoločenstva a vymáhať vzniknuté nedoplatky,
e) umožniť každému členovi spoločenstva na požiadanie nahliadnuť do dokladov týkajúcich sa správy domu alebo čerpania fondu prevádzky, údržby a opráv,
f) vypracúvať ročný plán opráv, ktorý zohľadní najmä opotrebenie materiálu a stav spoločných častí domu či pozemku a navrhnúť výšku tvorby fondu prevádzky údržby a opráv domu na kalendárny rok,
g) podať návrh na vykonanie dobrovoľnej dražby bytu alebo nebytového priestoru v dome na uspokojenie pohľadávok podľa § 100 a § 101, ak je schválený nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome,
h) priebežne zverejňovať na mieste v dome obvyklom v spoločných častiach domu alebo na webovom sídle spoločenstva, ak ho má zriadené, postup pri obstarávaní tovarov a služieb, v rámci zabezpečovania prevádzky, údržby, opravy, rekonštrukcie a modernizácie a pri všetkých iných činnostiach spojených so správou domu, vrátane jednotlivých cenových ponúk,
i) zabezpečovať všetky ďalšie činnosti potrebné na riadny výkon správy domu v súlade so stanovami, rozhodnutiami spoločenstva, týmto zákonom a osobitnými predpismi.

§ 120
Rada

(1) Rada je dozorný orgán spoločenstva, ktorý môže zriadiť spoločenstvo pri svojom založení alebo kedykoľvek počas svojej existencie. Do pôsobnosti rady patrí najmä:

a) zvolanie zhromaždenia najmenej raz za rok, ak ho nezvolá štatutárny orgán spoločenstva,
b) kontrola hospodárenia spoločenstva vrátane vedenia účtovníctva a iných dokladov spoločenstva týkajúcich sa správy domu a pozemku,
c) kontrola existujúcich zmluvných vzťahov spoločenstva s tretími osobami a poskytnutie stanoviska k uzavretiu nových zmluvných vzťahov so štatutárnym orgánom,
d) návrh na voľbu a odvolanie členov štatutárnych orgánov spoločenstva,
e) kontrola činnosti štatutárneho orgánu spoločenstva a návrhy opatrení na nápravu nedostatkov,
f) vznášanie pripomienok a návrhov k všetkým otázkam, ktoré patria do pôsobnosti zhromaždenia.

(2) Rada má najmenej troch členov. Členom rady môže byť len vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome. Členom rady nemôže byť člen štatutárneho orgánu spoločenstva. Ak počet členov rady klesne pod tri, môže ktorýkoľvek z členov vykonávať pôsobnosti rady podľa odseku 1 a stanov.

(3) Každý člen rady je oprávnený nahliadať do všetkých dokladov a záznamov týkajúcich sa činnosti spoločenstva za účelom kontroly, či spoločenstvo vykonáva činnosť v súlade s týmto zákonom, stanovami a prijatými uzneseniami spoločenstva.

(4) Ďalšiu pôsobnosť rady a jej členov v rámci zákonom stanoveného účelu rady môžu určiť stanovy.

Zhromaždenie

§ 121

Zhromaždenie tvoria všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome.

§ 122

(1) Zhromaždenie zvoláva štatutárny orgán spoločenstva, najmenej raz za rok, alebo keď o to požiada rada, ak je zriadená alebo vlastníci bytov a nebytových priestorov, ktorí majú aspoň štvrtinu hlasov všetkých vlastníkov, najmenej však dvoch z nich. V takom prípade štatutárny orgán zvolá zhromaždenie v čase uvedenom v žiadosti, najneskôr však do 1 mesiaca od jej doručenia.

(2) Oznámenie o zhromaždení vlastníkov spolu s programom (pozvánka) musí byť v písomnej forme doručené každému vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru v dome minimálne päť pracovných dní pred dňom jeho konania.

(3) Ak štatutárny orgán zhromaždenie nezvolá tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 1 a 2, zvolá ho rada alebo sami vlastníci bytov a nebytových priestorov bezodkladne po uplynutí lehoty uvedenej v odseku 1.

(4) Ak k pozvánke nie sú pripojené aj materiály, ktoré majú byť predmetom rokovania zhromaždenia, je zvolávateľ povinný každému vlastníkovi umožniť sa s nimi včas oboznámiť.

§ 123

Do pôsobnosti zhromaždenia patrí:

a) zmena stanov,

b) zmena vyhlásenia o rozdelení práva k domu a pozemku na vlastníctvo bytov a nebytových priestorov,

c) voľba a odvolávanie členov volených orgánov a rozhodovanie o výšky ich odmeny,

d) schválenie účtovnej závierky, vyporiadanie výsledku hospodárenia a správy o hospodárení spoločenstva a správe domu ako aj celkovú výšku príspevkov na ďalšie obdobie a rozhodnutie o vyúčtovaní alebo vyporiadaní nevyčerpaných príspevkov,

e) schválenie druhu služieb a výšky záloh na ich úhradu, ako aj spôsob rozúčtovania cien služieb na byty a nebytové priestory,

f) rozhodovanie o:

fa) použití prostriedkov fondu prevádzky, údržby a opráv,

fb) členstve spoločenstva v právnickej osobe pôsobiacej v oblasti bývania,

fc) zmene účelu užívania spoločnej časti domu, bytu alebo nebytového priestoru,

fd) zmene podlahovej plochy bytu a nebytového priestoru,

fe) úplnom alebo čiastočnom zlúčení alebo rozdelení bytov alebo nebytových priestorov,

ff) zmene v určení spoločných častí domu slúžiacich k výlučnému užívania vlastníka bytu alebo nebytového priestoru,

fg) zmene spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach domu,

fh) oprave alebo stavebnej úprave spoločnej časti, ak náklady prevyšujú sumu stanovenú vykonávacím právnym predpisom; to neplatí, ak stanovy určujú inak,

fi) zrušení spoločenstva,

g) udeľovanie predchádzajúceho súhlasu k:

ga) nadobudnutiu, scudzeniu alebo zaťaženiu nehnuteľností alebo inému nakladaniu s nimi,

gb) nadobudnutiu, scudzeniu, zaťaženiu hnuteľných vecí, ktorých hodnota prevyšuje sumu stanovenú vykonávacím právnym predpisom, alebo k inému nakladaniu s nimi; to neplatí, stanovy určujú inak,

gc) uzavretiu zmluvy o úvere spoločenstva, jej zmenám a o zabezpečení pohľadávok vyplývajúcich z poskytnutého úveru,

gd) vstavbe a nadstavbe bytov alebo nebytových priestorov,

ge) prenájmu spoločných častí domu,

h) určenie osoby správcu, ktorý má zabezpečovať niektoré činnosti správy domu a pozemku ako aj o schválení zmluvy o výkone správy s ním a jej zmien,

i) na podanie návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby bytu a nebytového priestoru v dome,

j) rozhoduje o ďalších skutočnostiach, ktoré si zhromaždenie vyhradí alebo o ktorých podľa tohto zákona nerozhoduje iný orgán spoločenstva.

§ 124
Rozhodovanie zhromaždenia

(1) Za každý byt a nebytový priestor v dome má vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome jeden hlas pripadajúci na byt alebo nebytový priestor v dome. Ak je byt alebo nebytový priestor v dome vo vlastníctve viacerých osôb, môže uplatniť svoje hlasovacie právo ktorýkoľvek zo spoluvlastníkov zúčastnených na hlasovaní. V prípade, ak medzi nimi pri hlasovaní nastane nezhoda prejavu vôle, na takýto hlas sa neprihliada, to neplatí, ak hlasovacie právo uplatní väčšinový spoluvlastník bytu alebo nebytového priestoru. Ustanovenie tohto odseku sa použije aj vtedy, ak sa hlasuje mimo zhromaždenia.

(2) Zhromaždenie je uznášaniaschopné, ak sú prítomní vlastníci, ktorí majú nadpolovičnú väčšinu hlasov všetkých vlastníkov. Na prijatie rozhodnutia sa vyžaduje súhlas nadpolovičnej väčšiny hlasov prítomných vlastníkov, ak tento zákon alebo stanovy neupravujú vyšší počet hlasov.

(3) Súhlas všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome sa vyžaduje pri rozhodovaní o vyčlenení niektorej spoločnej častí domu zo spoločného vlastníctva

a následnou dispozíciou s ňou alebo s rozdelením alebo prevodom vlastníctva k pozemku alebo jeho časti.

(4) Súhlas dvojtretinovej väčšiny hlasov všetkých vlastníkov sa vyžaduje vtedy, keď sa rozhoduje o:

a) zmluve o úvere a o každom dodatku k nej ako aj o zmluve o zabezpečení úveru a o každom dodatku k nej,

b) zmluve o nájme a kúpe veci, ktorú vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome užívajú s právom jej kúpy po uplynutí dojednaného času užívania a o každom dodatku k nej,

c) o zmluve o vstavbe alebo nadstavbe a o každom dodatku k nim, o zmene účelu užívania spoločných častí domu,

d) ak sa mení všetkým vlastníkom bytov a nebytových priestorov výška spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach domu podľa alebo ak sa mení pomer výšky príspevkov na správu domu a pozemku inak než v dôsledku zmeny podielov na spoločných častiach domu,

e) zmene vyhlásenia o rozdelení práva k domu a pozemku na vlastníctvo bytov a nebytových priestorov.

(5) Súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých vlastníkov v dome sa vyžaduje vtedy, keď sa rozhoduje o:

a) zmene stanov,

b) zmene účelu užívania spoločných častí domu bez toho, aby došlo k zmene výšky spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach,

c) podaní návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby bytu a nebytového priestoru v dome.

(6) Ak vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome rozhodli o veci, nové rozhodnutie o tej istej veci nahrádza predchádzajúce rozhodnutie. Pri hlasovaní o tej istej veci do jedného roka od platného hlasovania sa vyžaduje súhlas nadpolovičnej väčšiny hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, okrem hlasovania o veci, pri ktorej sa vyžaduje dvojtretinová väčšina.

§ 125

(1) Zhromaždenie vlastníkov vedie ako predsedajúci člen orgánu, ktorý ho zvolal alebo poverený vlastník bytu a nebytového priestoru. Priebeh zhromaždenia a všetky prijaté

rozhodnutia musia byť uvedené v písomnej zápisnici zo zhromaždenia, ktorú je povinný vyhotoviť štatutárny orgán spoločenstva najneskôr do 5 pracovných dní od termínu konania zhromaždenia, ak stanovy alebo rozhodnutie zhromaždenia neurčujú inak. Zápisnica musí byť podpísaná predsedajúcim a členom rady, ak je v dome zriadená, alebo jedným vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru prítomným na zhromaždení, ak stanovy alebo rozhodnutie zhromaždenia neurčia inak. Vzor zápisnice zo zhromaždenia upraví vykonávací predpis.

(2) Spoločenstvo vedie zoznam všetkých prijatých uznesení, zápisníc o zhromaždeniach a súdnych sporoch týkajúcich sa správy domu a pozemku, pričom je povinné svojmu členovi kedykoľvek umožniť nahliadnuť do tohto zoznamu. Za vedenie, pravidelnú aktualizáciu a správnosť tohto zoznamu je zodpovedný štatutárny orgán spoločenstva. Tento zoznam môže byť prístupný na mieste v dome obvyklom ako aj na webovom sídle spoločenstva, ak ho má zriadené.

(3) Výsledok hlasovania zhromaždenia oznamuje a zápisnicu zo zhromaždenia zverejňuje ten, kto ho zvolal, a to do piatich pracovných dní od konania zhromaždenia spôsobom v dome obvyklým. Ak sa tak nestane, môže výsledok hlasovania oznámiť aj štvrtina členov spoločenstva, ktorá bola prítomná na rokovaní zhromaždenia.

Hlasovanie mimo zhromaždenia

§ 126

(1) Ak nie je zvolané zhromaždenie uznášaniaschopné, alebo ak o to požiadajú vlastníci disponujúci aspoň štvrtinou hlasov všetkých vlastníkov v dome, môže štatutárny orgán spoločenstva vyhlásiť písomné hlasovanie do jedného mesiaca odo dňa, na ktorý bolo zhromaždenie zvolané, alebo odo dňa doručenia písomnej žiadosti vlastníkov o jeho vyhlásenie.

(2) V prípade, ak štatutárny orgán spoločenstva nevyhlási v lehote podľa ods. 1 písomné hlasovanie, vyhlási ho rada, ak je v dome zriadená alebo vlastníci prostredníctvom svojho zástupcu bezodkladne po uplynutí lehoty uvedenej v odseku 1.

§ 127

Pred písomným hlasovaním musia byť vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome aspoň päť pracovných dní vopred informovaní spôsobom v dome obvyklým o návrhoch uznesení k

otázkam, o ktorých sa bude hlasovať, o termíne a mieste hlasovania, prípadne dokedy je potrebné sa k predmetu hlasovania vyjadriť. Oznámenie o písomnom hlasovaní obsahuje obvykle aj podklady potrebné pre jeho posúdenie jeho predmetu alebo údaj, kde sú tieto informácie zverejnené. Ak stanovy neurčia inak, je lehota dokedy musia vlastníci hlasovať do 15 dní od vyhlásenia písomného hlasovania.

§ 128

(1) Na platnosť písomného hlasovania sa vyžaduje jednoznačné vyjadrenie vlastníka bytu alebo nebytového priestoru na listine obsahujúcej úplné znenie návrhu rozhodnutia, na ktorom musí byť uvedený aj deň, mesiac a rok konania hlasovania, meno a priezvisko vlastníka bytu alebo nebytového priestoru s jeho vlastnoručným podpisom, ak vlastník nie je zastúpený splnomocnencom.

(2) Stanovy môžu určiť, kedy je potrebné úradné alebo iné osvedčenie podpisov pri písomnom hlasovaní. Ak vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome nevyznačí svoj názor na hlasovacej listine, je hlas neplatný.

§ 129

(1) Na prijatie rozhodnutia v písomnom hlasovaní sa vyžaduje vždy súhlas nadpolovičnej väčšiny hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ak tento zákon alebo stanovy nevyžadujú na prijatie rozhodnutia vyšší počet hlasov. V prípade neúspešného písomného hlasovania z dôvodu nedostatočnej účasti na hlasovaní, musí byť predmet hlasovania prerokovaný na zhromaždení vlastníkov. Ustanovenie § 131 ods. 3 tým nie je dotknuté.

(2) Výsledok písomného hlasovania zhromaždenia je povinný oznámiť ten, kto ho vyhlásil a to do piatich pracovných dní od skončenia písomného hlasovania spôsobom v dome obvyklým. Ak bolo v písomnom hlasovaní prijaté uznesenie, oznámi sa aj celý jeho obsah v zápisnici o písomnom hlasovaní. Ak sa výsledok písomného hlasovania v stanovenej lehote neoznámi, môže ho oznámiť aj ten, kto ho navrhol a to na náklady spoločenstva.

(3) Ustanovenia § 125 ods. 2 a 3 sa primerane vzťahuje aj na vedenie a sprístupňovanie výsledkov a zápisnice o hlasovaní vlastníkov bytov a nebytových priestorov mimo zhromaždenia.

§ 130
Splnomocnenie na hlasovanie

(1) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome môže písomne splnomocniť inú osobu, aby ho pri hlasovaní zastupovala; podpis splnomocniteľa musí byť úradne osvedčený. Splnomocnená osoba sa originálom splnomocnenia preukazuje na začiatku zhromaždenia členovi štatutárneho orgánu alebo rady spoločenstva, prípadne inému poverenému vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru v dome.

(2) Kópia splnomocnenia sa pripojí k zápisnici zo zhromaždenia alebo hlasovacej listine v prípade písomného hlasovania.

(3) Kandidáti na volené funkcie v spoločenstve nemôžu byť splnomocnení iným vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru v dome, ak ide o hlasovanie o ich voľbe.

§ 131
Súdny prieskum

(1) Prehlasovaný vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome má právo obrátiť na súd, aby preskúmal prijaté rozhodnutie spoločenstva. Prehlasovaný vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome sa môže zároveň na príslušnom súde domáhať dočasného pozastavenia účinnosti prijatého rozhodnutia. Súd vyhlási napadnuté rozhodnutie za neplatné, ak je v rozpore so zákonom alebo stanovami. Inak môže napadnuté rozhodnutie zrušiť, ak je na to dôležitý dôvod. Prihliadne pritom na záujmy dotknutého vlastníka, na povahu napadnutého rozhodnutia ako aj na záujem spoločenstva vlastníkov.

(2) Pri rovnosti hlasov, alebo ak sa nedosiahne uznášaniaschopnosť potrebná na prijatie rozhodnutia, rozhodne vo veci na návrh ktoréhokoľvek vlastníka bytu a nebytového priestoru v dome súd. Prihliadne pritom na záujmy dotknutého vlastníka, na povahu prejednávanej záležitosti, ako aj na záujem spoločenstva vlastníkov.

(3) Ak návrh na súd podľa odsekov 1 a 2 nie je podaný vlastníkom bytu alebo nebytovému priestoru voči spoločenstvu najneskôr do troch mesiacov odo dňa prijatia rozhodnutia alebo odo dňa, kedy malo byť prijaté, jeho právo zaniká.

(4) V prípade, ak spoločenstvo v dome nevzniklo, právo podľa odsekov 1 a 2 sa uplatní sa návrh na súde voči všetkým ostatným vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome.

Zrušenie a zánik spoločenstva

§ 132

(1) Spoločenstvo vlastníkov sa zrušuje dňom zániku vlastníckeho práva k všetkým bytom a nebytovým priestorom v dome.

(2) Spoločenstvo vlastníkov možno zrušiť rozhodnutím vlastníkov bytov a nebytových priestorov alebo rozhodnutím súdu, ak počet bytov a nebytových priestorov v dome je menší než päť. V takom prípade sú vlastníci povinní prijať pravidlá pre správu domu a pozemku vrátane výšky príspevkov na správu domu. Ak takéto rozhodnutie nebude vlastníkmi prijaté, môže na návrh ktoréhokoľvek vlastníka určiť tieto pravidlá i výšku príspevkov na správu domu súd.

(3) Spoločenstvo vlastníkov môže súd zrušiť v prípadoch ustanovených v § 28 ods. 2 a 3 prvej časti tohto zákona. V takom prípade súd v rozhodnutí o zrušení spoločenstva ustanoví správcu domu správcu zo zoznamu správcov podľa osobitného predpisu. V takom sa použijú ustanovenia § 116 tohto dielu zákona.

§ 133

Pri zrušení spoločenstva sa vykonáva likvidácia podľa ust. § 31 až 34 prvej časti tohto zákona s výnimkou ust. § 33 ods. 7[4]. Likvidátor v prípade predĺženia spoločenstva podá návrh na jeho výmaz a aj po zániku spoločenstva trvá naďalej ručenie vlastníkov sa nesplnené záväzky spoločenstva podľa ust. § 84 ods. 2 tohto dielu zákona.

§ 134

Právna úprava konkurzu a reštrukturalizácie podľa osobitného predpisu sa na spoločenstvo vlastníkov nepoužije.

§ 135

[4] Sú to ustanovenia 1. časti zákona o právnických osobách

Spoločenstvo vlastníkov zaniká ku dňu výmazu z registra spoločenstiev. Návrh na výmaz spoločenstva podá štatutárny orgán spoločenstva, likvidátor alebo ktorýkoľvek vlastník bytu a nebytového priestoru v dome.

§ 136

(1) Všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov sa môžu písomne dohodnúť na zmene formy ich vlastníctva na podielové spoluvlastníctvo nehnuteľnej veci, ktoré vznikne zápisom do verejného zoznamu. Predpokladá sa, že veľkosť spoluvlastníckych podielov každého spoluvlastníka sa rovná veľkosti podielu, ktorú mal vlastník bytu a nebytového priestoru na spoločných častiach domu, ak z dohody nevyplýva niečo iné.
(2) Ak má vlastnícke právo k všetkým bytom a nebytovým priestorov v dome len jeden vlastník, môže vyhlásením zmeniť toto vlastníctvo na vlastnícke právo k nehnuteľnej veci, ktoré vznikne zápisom do verejného zoznamu.
(3) Ustanovenie odseku 1 platí primerane aj pre dohodu manželov o zmene formy všetkých vlastníctva bytov a nebytových priestorov v dome, ktoré sú predmetom majetkového spoločenstva manželov na vlastníctvo nehnuteľnej veci v majetkovom spoločenstva manželov.
(4) Ak je byt alebo nebytový priestor zaťažený vecným právom, na platnosť právnych úkonov podľa ods. 1 až 3 sa vyžaduje písomný súhlas osoby oprávnenej z tohto vecného práva.

Piaty pododdiel
Spoločné ustanovenia

§ 137
Zákonné záložné právo

(1) Na zabezpečenie pohľadávok spoločenstva voči vlastníkom bytom a nebytovým priestorom, ktoré vznikli v dôsledku porušenia povinností vlastníka bytu alebo nebytového priestoru uhradiť záväzky súvisiace so správou domu alebo pozemku, ktorých úhrnná výška prevyšuje sumu stanovenú vykonávacím predpisom, vzniká zo zákona k bytu alebo k nebytovému priestoru v dome záložné právo v prospech spoločenstva; ak spoločenstvo v dome nevzniklo, vzniká zo zákona záložné právo v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

(2) Osoba zodpovedná za správu domu je povinná po splnení podmienok vzniku záložného práva podľa odseku 1 podať návrh na zápis tejto skutočností do verejného zoznamu. To platí podobne aj pre prípad zániku tohto záložného práva.

§ 138

(1) Osoba zodpovedná za správu domu a pozemku je na tento účel oprávnená spracúvať osobné údaje vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome v rozsahu meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého alebo prechodného pobytu, číslo bytu, telefónne číslo, elektronická adresa, číslo účtu a kód banky.

(2) Osoba zodpovedná za správu domu a pozemku je oprávnená na účel ochrany majetku vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome priebežne zverejňovať zoznam vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ktorí majú nedoplatky na príspevkoch do fondu prevádzky, údržby a opráv domu a na službách či iných dlhoch týkajúcich sa správy domu. V zozname sa uvedie meno a priezvisko vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome a výška dlhu. Zoznam sa zverejňuje na mieste obvyklom na oznamovanie informácií v dome alebo iným vhodným a dohodnutým spôsobom.

§ 139

Platné rozhodnutia vlastníkov bytov a nebytových priestorov prijaté spôsobom ustanoveným v tomto diely zákona sú záväzné pre všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a ich právnych nástupcov, ako aj spoločenstvo vlastníkov.

§ 140

Osoba zodpovedná za správu domu je povinná zabezpečiť odstránenie chyby alebo poruchy spoločnej časti domu alebo technického zariadenia, ktoré boli zistené kontrolou stavu bezpečnosti, ak bezprostredne ohrozujú život, zdravie alebo majetok, a to aj bez súhlasu vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

§ 141

(1) Ak nastane zmena vyhlásenia vlastníka domu, osoba zodpovedná za správu domu je povinná vyhotoviť jeho úplné znenie a v lehote 30 dní od jeho vyhotovenia ho založiť do zbierky listín, ktorý vedie príslušný orgán verejnej moci[5]. To platí rovnako aj v prípade ak sú náležitosti vyhlásenia obsiahnuté v zmluve o výstavbe.
(2) Ak je osobou zodpovednou za správu domu spoločenstvo vlastníkov, založí v lehote podľa ods. 1 vyhlásenie vlastníka domu v úplnom znení aj orgánu, ktorý vedie register spoločenstiev.

§ 142

Podrobnosti o výpočte podlahovej ploche bytu, o spoločných častiach domu a o činnostiach týkajúcich sa správy domu a pozemku a prípadne aj ďalších otázkach podľa tohto dielu zákona upraví vykonávací predpis.

Štvrtá hlava
Vecné práva k cudzím veciam

Prvý diel
Právo stavby

Prvý oddiel
Základné ustanovenia

§ 143

(1) Pozemok môže byť zaťažený vecným právom inej osoby (stavebníka) mať stavbu na jeho povrchu alebo pod povrchom (právo stavby).
(2) Právo stavby možno zriadiť k pozemku, na ktorom už stavba stojí, ako aj k pozemku, na ktorom sa stavba zriadi v budúcnosti.
(3) Právom stavby možno zaťažiť aj pozemok, ktorý nie je zastavaný stavbou, ale slúži na jej lepšie užívanie.

§ 144

[5] Okresný úrad, katastrálny odbor

Právo stavby možno zriadiť za odplatu alebo bezodplatne.

§ 145

(1) Právo stavby nemožno zriadiť k pozemku, na ktorom viazne právo, ktoré sa prieči účelu stavby.
(2) Ak je pozemok zaťažený záložným právom, možno ho zaťažiť právom stavby len so súhlasom záložného veriteľa; ak je záložných práv viac, len so súhlasom všetkých záložných veriteľov.

§ 146

(1) Platí, že právo stavby je nehnuteľná vec.
(2) Na stavbu, ktorá je súčasťou pozemku zaťaženého právom stavby, sa primerane použijú ustanovenia o nehnuteľnostiach.

Druhý oddiel
Vznik práva stavby

§ 147

(1) Právo stavby vzniká na základe písomnej zmluvy, vydržaním, rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci, ak je to prípustné, ako aj z ďalších dôvodov uvedených v tomto zákone.
(2) Ak sa právo stavby zriaďuje na základe zmluvy, vznikne zápisom do verejného zoznamu.

§ 148

(1) Právo stavby je právom dočasným a možno ho zriadiť najdlhšie na 100 rokov.
(2) Ak stavebník nadobudol právo stavby vydržaním, nadobúda ho najdlhšie na 50 rokov; ak sú na to spravodlivé dôvody, môže súd na návrh dotknutej strany dobu, na ktorú je právo stavby zriadené, skrátiť alebo predĺžiť, najviac však na dobu podľa ods. 1.
(3) Posledný deň doby, na ktorú je právo stavby zriadené, musí vyplývať zo zápisu vo verejnom zozname.

(4) Ak viazne k pozemku zaťaženému právom stavby aj právo tretej osoby, zapísané vo verejnom zozname za právom stavby, možno dobu trvania práva stavby predĺžiť len so súhlasom osoby, v prospech ktorej je toto právo zapísané.

§ 149

Ak zmluva o zriadení práva stavby obsahuje rozväzovaciu podmienku, neprihliada sa na ňu.

Tretí oddiel

Práva a povinnosti

§ 150

(1) Stavebník má k stavbe v rozsahu práva stavby rovnaké práva ako vlastník.

(2) Vo vzťahu k pozemku, na ktorom viazne právo stavby, má stavebník popri práve stavby aj práva požívateľa, ak sa nedohodlo inak.

§ 151

(1) Zmluva môže stavebníkovi uložiť povinnosť, aby stavbu postavil do určitej doby.

(2) Stavebník má povinnosť udržiavať stavbu v dobrom stave a poistiť ju na vlastné náklady, ak sa nedohodlo inak.

(3) Vlastník pozemku si môže dohodou so stavebníkom vyhradiť právo udeliť súhlas s určitým faktickým konaním alebo právnymi úkonmi stavebníka; súhlas s právnymi úkonmi však môže odoprieť len ak by mu konanie stavebníka bolo na ujmu.

§ 152

(1) Právo stavby možno previesť na iného.

(2) Ak sa prevádza právo stavby, má vlastník pozemku predkupné právo k právu stavby. Ak sa prevádza vlastnícke právo k pozemku, ktorý je zaťažený právom stavby, má stavebník predkupné právo k pozemku.

§ 153

(1) Právo stavby možno zaťažiť.

(2) Ak si vlastník pozemku dohodou so stavebníkom vyhradí, že k zaťaženiu práva stavby je potrebný jeho súhlas, je výhrada účinná zápisom do verejného zoznamu.

§ 154

Právo stavby prechádza na dedičov i na iného právneho nástupcu stavebníka.

Štvrtý oddiel

Zánik práva stavby

§ 155

(1) Právo stavby zaniká na základe písomnej zmluvy, ako aj v prípade, ak sa stavebník svojho práva stavby písomne vzdá.
(2) Ak to ustanovuje zákon, môže byť právo stavby zrušené rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci.
(3) Právo stavby zaniká aj uplynutím doby, na ktorú bolo zriadené.
(4) Zánik práva stavby sa zapíše do verejného zoznamu.

§ 156

Pri zániku práva stavby pred uplynutím doby, na ktorú bolo zriadené, nastanú právne účinky jeho výmazu z verejného zoznamu voči osobe, v prospech ktorej bolo zapísané vecné právo k právu stavby do verejného zoznamu, až zánikom tohto vecného práva. To neplatí, ak táto osoba udelí s výmazom práva stavby z verejného zoznamu súhlas.

§ 157

(1) Ak sa stavebník práva stavby vzdá, môže vlastník pozemku previesť právo stavby na seba alebo na inú osobu. Zmena je účinná zápisom vo verejnom zozname.
(2) Právo stavby prevedené podľa odseku 1 trvá po zvyšok doby, na ktorú bolo zriadené pôvodne.

§ 158

(1) Pri zániku práva stavby je vlastník pozemku povinný poskytnúť stavebníkovi za stavbu náhradu.
(2) Ak právo stavby zaniklo uplynutím doby a ak nebolo dohodnuté inak, výška náhrady sa rovná polovici trhovej ceny, ktorú mala stavba v čase zániku práva stavby.
(3) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov sa nepoužijú, ak bolo dohodnuté, že za stavbu sa náhrada neposkytne.

Druhý diel

Vecné bremená

Všeobecné ustanovenia

§ 159

Vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci (povinný z vecného bremena) v prospech iného (oprávnený z vecného bremena) niečo strpieť alebo sa niečoho zdržať (služobnosti), alebo niečo konať (reálne bremená).

§ 160

(1) Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom inej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.
(2) Vecné bremeno spojené s vlastníctvom inej nehnuteľnosti prechádza jej prevodom alebo prechodom na nadobúdateľa.
(3) Vecné bremeno, ktoré patrí určitej osobe, nemožno previesť a zaniká najneskôr smrťou alebo zánikom oprávneného z vecného bremena.

§ 161
Vznik vecných bremien

(1) Vecné bremeno vzniká na základe písomnej zmluvy, dedením, vydržaním, rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci, ak to právny predpis pripúšťa, ako aj z iných dôvodov ustanovených právnymi predpismi.

(2) Ak sa vecné bremeno zriaďuje na základe zmluvy, vznikne zápisom do verejného zoznamu.

§ 162

(1) Vecné bremeno sa nadobúda za odplatu alebo bezodplatne; v pochybnostiach sa predpokladá, že je zriadené bezodplatne.
(2) Ak sa vecné bremeno nadobudlo zo zákona alebo rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci, má vlastník zaťaženej nehnuteľnosti právo na primeranú finančnú náhradu . Ak sa oprávnený a povinný z vecného bremena nedohodnú na výške náhrady, určí ju na návrh súd. Prihliadne pri tom najmä na rozsah obmedzenia povinného, povahu vecného bremena a na okolnosti, za ktorých vecné bremeno vzniklo.
(3) Priznaniu náhrady podľa ods. 2 nebráni, ak vecné bremeno, za ktoré sa náhrada poskytuje, zaniklo ešte pred rozhodnutím súdu.

§ 163

K určitej nehnuteľnosti možno zriadiť viac vecných bremien, ak novšie vecné bremeno nie je na ujmu vecného bremena, ktoré vzniklo skôr.

Obsah vecných bremien

§ 164

(1) Vecné bremeno zahrňuje všetko, čo je na jeho výkon potrebné.
(2) Ak nebol obsah alebo rozsah vecného bremena presne vymedzený, posúdi sa podľa účelu, na ktorý bolo vecné bremeno zriadené a podľa zvyklostí.
(3) Pri pochybnosti platí, že vlastník zaťaženej nehnuteľnosti je obmedzený vecným bremenom skôr menej ako viac.

§ 165

Ak sa strany nedohodli inak, je oprávnený z vecného bremena povinný znášať náklady spojené s užívaním, zachovaním a bežnými opravami veci, na ktorej viazne vecné bremeno, ak však túto vec užíva čo i len sčasti aj jej vlastník, je povinný znášať tieto náklady pomerne.

Osobitné ustanovenia o niektorých právach zodpovedajúcich vecným bremenám

§ 166

Právami zodpovedajúcimi vecným bremenám sú najmä právo užívať a požívať cudziu nehnuteľnosť, právo brať vodu zo studne na cudzom pozemku, právo prechodu alebo prejazdu cez cudzí pozemok, právo odvádzať dažďovú vodu na cudzí pozemok, právo zriadiť alebo viesť inžinierske siete na cudzom pozemku, právo oprieť stavbu o cudziu stavbu, právo umiestniť stavbu na cudzej stavbe, právo na vecné a peňažné plnenie alebo na plnenie prácou a výkonmi.

Právo užívania a právo požívania

§ 167

Právo užívania a právo požívania môže byť zriadené len v prospech určitej osoby.

§ 168

Kto je z vecného bremena oprávnený užívať vec pre vlastnú potrebu a potrebu svojej domácnosti, nesmie meniť jej podstatu. V medziach vlastnej potreby má právo i na výnos, plody a úžitky užívanej veci.

§ 169

(1) Vlastníkovi patria všetky plody, výnosy a úžitky, ktoré presahujú vlastnú potrebu oprávneného z vecného bremena podľa § 168 a ktoré môže brať bez toho, že by tým ukracoval oprávneného z vecného bremena pri výkone jeho práva.

(2) Vlastník veci, ku ktorej sa viaže vecné bremeno, je povinný udržiavať vec na svoje náklady v užívaniaschopnom stave. Ak náklady na údržbu presahujú úžitok, ktorý plynie pre vlastníka z užívanej veci, je oprávnený z vecného bremena povinný podieľať sa na nákladoch v rozsahu, v ktorom náklady presahujú úžitok prináležiaci vlastníkovi, alebo musí užívanie veci zanechať.

§ 170

Požívateľ má popri práve užívať vec aj právo na výnos a plody cudzej veci; pri jej užívaní je však povinný uchovávať jej podstatu. Na skrytú vec nájdenú v pozemku požívateľovi právo nevznikne.

§ 171

Požívateľ je povinný udržiavať vec v stave, v akom ju prevzal. Ak sa na tom strany dohodnú, je povinný znášať aj náklady na obvyklé poistenie veci proti škodám. Ak sa riadnym užívaním zmenší hodnota veci bez zavinenia požívateľa, nie je požívateľ povinný škodu nahradiť.

§ 172

Vlastníkovi veci patria všetky plody, ktoré ku dňu skončenia požívania neboli oddelené od plodonosnej veci. Vlastník je však povinný nahradiť požívateľovi to, čo na ne vynaložil podľa ustanovení o oprávnenom držiteľovi (§ 8 a nasl.).

§ 173
Právo užívať byt

(1) Ak bolo obsahom vecného bremena právo užívať byt alebo jeho časť, predpokladá sa, že ide o právo užívať byt alebo jeho časť pre vlastnú potrebu oprávneného z vecného bremena a členov jeho domácnosti, ak nebolo dohodnuté inak.
(2) Vlastník domu má právo voľne nakladať so všetkými časťami domu, na ktoré sa právo užívania podľa ods. 1 nevzťahuje.

§ 174
Právo cesty

Ak vlastník nehnuteľnosti trvale potrebuje prechod alebo prejazd cez priľahlý cudzí pozemok, pretože prístup k svojej nehnuteľnosti nemožno zabezpečiť inak, môže súd na návrh vlastníka nehnuteľnosti zriadiť za primeranú náhradu v jeho prospech vecné bremeno, obsahom ktorého je právo cesty cez priľahlý pozemok.

§ 175

Právo zriadiť alebo viesť inžinierske siete

(1) Právo zriadiť alebo viesť inžinierske siete oprávňuje oprávneného z vecného bremena zriadiť alebo viesť na svoje náklady na cudzom pozemku alebo cez cudzí pozemok vhodným a bezpečným spôsobom vedenia vodovodných, kanalizačných, energetických alebo iných sietí (inžinierske siete) vrátane práva prevádzkovať a udržiavať ich. Vlastník pozemku je povinný zdržať sa všetkého, čo vedie k ich ohrozeniu a pokiaľ sa mu to v primeranej lehote vopred oznámi, umožní oprávnenej osobe vstup na pozemok na nevyhnutnú dobu, v nevyhnutnom rozsahu, za účelom prehliadky alebo údržby inžinierskej siete.
(2) Ak je to výslovne dohodnuté, môže vecné bremeno podľa odseku 1 zahŕňať aj právo zriadiť, mať a udržiavať na cudzom pozemku obslužné zariadenie, ako aj právo vykonávať na inžinierskych sieťach opravy za účelom ich modernizácie alebo zlepšenia výkonnosti.
(3) Oprávnená osoba sprístupní vlastníkovi pozemku na jeho požiadanie dokumentáciu týkajúcu sa inžinierskych sietí v rozsahu nevyhnutnom na ochranu jeho záujmov.

§ 176

Právo na plnenie

(1) Z vecného bremena môže byť vlastník nehnuteľnosti zaťažený povinnosťou, aby v prospech určitej osoby niečo konal, najmä aby oprávnenému poskytoval opakujúce sa nepeňažné alebo peňažné plnenie.
(2) Vlastník zaťaženej veci je povinný zdržať sa všetkého, čím by sa vec zhoršila na ujmu oprávneného z vecného bremena.
(3) Ak sa vinou vlastníka stav veci zhorší, alebo ak má vec nedostatky, ktoré vyšli najavo po zriadení vecného bremena a to do tej miery, že to nepostačuje na predpokladané plnenie oprávnenej osobe, je vlastník povinný napraviť tento stav buď poskytnutím primeranej zábezpeky alebo inak.

§ 177

Ak vecné bremeno spočíva v opakovanom plnení a ak sa vlastnícke právo k zaťaženej veci zmenilo, môže oprávnená osoba žiadať zadržanú dávku alebo jej náhradu od predchádzajúceho vlastníka alebo nového vlastníka, s ohľadom na čas, kedy sa stala dávka splatnou.

§ 178

Ak pre zmenu pomerov nemožno spravodlivo trvať na nepeňažnom plnení, môže súd rozhodnúť, aby sa namiesto nepeňažného plnenia poskytovalo peňažné plnenie.

Zánik vecných bremien

§ 179

Vecné bremeno zanikne, ak uplynula doba, na ktorú bolo zriadené.

§ 180

Vecné bremeno zaniká na základe písomnej zmluvy uzavretej medzi oprávneným z vecného bremena a povinným z vecného bremena. K zániku vecného bremena sa vyžaduje zápis do verejného zoznamu.

§ 181

Vecné bremeno môže zaniknúť aj rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci alebo zo zákona.

§ 182

Vecné bremeno zaniká tiež splynutím práv a povinností vyplývajúcich z vecného bremena u toho istého subjektu, ak z povahy vecného bremena nevyplýva niečo iné.

§ 183

(1) Súd zruší vecné bremeno, ak nastali také trvalé zmeny, že vec už nemôže slúžiť potrebám oprávneného z vecného bremena alebo prospešnejšiemu využívaniu jeho nehnuteľnosti; súd nezruší vecné bremeno, ak ide len o prechodnú nemožnosť.

(2) Ak zmenou pomerov vznikne hrubý nepomer medzi povinnosťou povinného z vecného bremena a výhodou oprávneného z vecného bremena, môže súd rozhodnúť, že sa vecné bremeno obmedzuje alebo zrušuje.

Tretí diel

Záložné právo

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia

§ 184

Záložné právo zabezpečuje pohľadávku a jej príslušenstvo najmä tým, že oprávňuje záložného veriteľa, aby sa uspokojil z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“) do výšky zabezpečenej pohľadávky, ak táto nie je riadne a včas splnená.

§ 185

Záložné právo, ktoré patrí záložnému veriteľovi, obmedzuje vlastníka založenej veci (záložcu) v rozsahu, ktorý stanovuje záložná zmluva, zákon, rozhodnutie súdu alebo iného orgánu verejnej moci.

§ 186

Dohoda zakazujúca zriadiť záložné právo, je voči tretím osobám neúčinná, to neplatí, ak je tento zákaz zapísaný do verejného zoznamu.

§ 187
Záloh

(1) Zálohom môže byť každá vec, s ktorou možno obchodovať. Zálohom môže byť vždy len celá vec alebo spoluvlastnícky podiel k nej.
(2) Záložné právo možno zriadiť aj k veci, ku ktorej vznikne vlastnícke právo záložcovi až v budúcnosti. Ak je taká vec zapísaná vo verejnom zozname, zapíše sa k nej záložné právo len so súhlasom jej vlastníka.

§ 188

(1) Záložným právom možno zabezpečiť peňažnú pohľadávku; nepeňažnú pohľadávku v prípade, ak je jej hodnota určitá alebo určiteľná kedykoľvek počas trvania záložného práva. Záložným právom možno zabezpečiť aj časť pohľadávky.
(2) Záložným právom možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky.
(3) Záložným právom možno zabezpečiť aj pohľadávky určitého druhu, ktoré vznikajú záložnému veriteľovi voči dlžníkovi v určitom čase alebo aj rôzne druhy pohľadávok vznikajúce záložnému veriteľovi z toho istého právneho dôvodu.
(4) Záložné právo sa vzťahuje aj na práva záložného veriteľa vzniknuté po odstúpení od zmluvy, ktorá bola právnym dôvodom vzniku zabezpečenej pohľadávky; to neplatí, ak bolo medzi stranami dohodnuté inak.

§ 189
Rozdelenie a spojenie zálohu

(1) Ak sa záloh zmení na novú vec, zaťaží záložné právo aj túto novú vec. Pri rozdelení založenej veci zaťažuje záložné právo všetky veci, ktoré rozdelením pôvodného zálohu vznikli.
(2) Ak sa záloh spojí s inou nezaloženou vecou, má záložný veriteľ právo na obnovenie pôvodného stavu na náklady záložcu. Ak to však nie je možné, vzťahuje sa záložné právo na celú vec, avšak len do hodnoty zálohu v čase spojenia. Ak bol záloh pred spojením ocenený, má sa za to, že hodnotu zálohu určuje výška tohto ocenenia.
(3) Ak sa spoja dva alebo viac zálohov, pre účely záložného práva platí, že k spojeniu nedošlo; to neplatí, ak spojené zálohy zabezpečujú tú istú pohľadávku.

§ 190

(1) Pri prevode alebo pri prechode zabezpečenej pohľadávky prechádza záložné právo na nadobúdateľa pohľadávky.
(2) Ak dôjde k prevodu časti zabezpečenej pohľadávky na inú osobu, stáva sa táto osoba tiež záložným veriteľom v časti prevedenej pohľadávky spolu s pôvodným záložným veriteľom (postupcom), ak nie je dohodnuté inak. Práva a povinnosti vyplývajúce zo záložného práva

vykonáva voči záložcovi každý zo záložných veriteľov samostatne v rozsahu týkajúcom sa svojej pohľadávky.

(3) Postavenie pôvodného záložného veriteľa v poradí rozhodujúcom na uspokojenie pohľadávok z výkonu záložného práva sa prevodom časti zabezpečenej pohľadávky podľa ods. 2 nemení.

(4) Uspokojením prevedenej časti pohľadávky alebo zostávajúcej časti neprevedenej pohľadávky záložné právo zabezpečujúce zvyšnú časť pôvodnej pohľadávky nezaniká a právo druhého záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia svojej časti zabezpečenej pohľadávky ostáva nedotknuté.

Druhý oddiel

Vznik záložného práva

§ 191

Záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci alebo zákonom.

§ 192

(1) Záložné právo k veci, ktorá je zapísaná do verejného zoznamu vzniká zápisom do tohto verejného zoznamu, ak osobitný právny predpis neustanovuje inak.

(2) Záložné právo k nehnuteľnej veci, ktorá nie je zapísaná do verejného zoznamu, v ktorom sa evidujú nehnuteľnosti, ako aj záložné právo k podniku alebo inej hromadnej veci, vznikne zápisom do verejného zoznamu určeného na registráciu záložných práv podľa osobitného predpisu.[6]

§ 193

(1) Záložné právo k hnuteľnej veci vzniká odovzdaním veci záložnému veriteľovi. Ak o to záložca požiada, vydá mu veriteľ potvrdenie (záložný list), v ktorom záloh popíše tak, aby bol dostatočne odlíšený od iných vecí.

[6] NCRzp (mal by byť označený ako verejný zoznam“) podľa Notárskeho poriadku.

(2) Záložné právo k hnuteľnej veci vznikne aj tým, že záložca alebo záložný veriteľ odovzdá záloh tretej osobe do úschovy, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú. Náklady s tým spojené znáša záložca, ak nie je dohodnuté inak.
(3) Záložné právo k hnuteľnej veci, ktoré nevzniklo odovzdaním podľa ods. 1 a 2, môže vzniknúť zápisom do verejného zoznamu zriadeného na registráciu záložných práv podľa osobitného predpisu, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú.
(4) Ak vzniklo záložné právo na hnuteľnú vec odovzdaním veci záložnému veriteľovi alebo tretej osobe podľa ods. 1 a 2, môže byť takto vzniknuté záložné právo kedykoľvek počas trvania záložného práva zapísané do verejného zoznamu; v takom prípade musí mať zmluva o zriadení záložného práva písomnú formu.

Zápis záložného práva

§ 194

(1) Žiadosť o zápis záložného práva do verejného zoznamu podáva záložca alebo záložný veriteľ, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Ak záložné právo vzniká na základe písomnej zmluvy, vykoná sa zápis na základe tejto zmluvy. Ak záložné právo vzniká rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci, vykoná sa zápis na základe rozhodnutia príslušného súdu alebo orgánu verejnej moci, na základe ktorého sa záložné právo zriadilo.
(2) Ak sa do verejného zoznamu zapisuje záložné právo, ktoré zabezpečuje budúcu alebo podmienenú pohľadávku, ktorá v čase registrácie alebo zápisu záložného práva ešte neexistuje, záložné právo sa zapíše do verejného zoznamu aj s poznámkou, že sa zabezpečuje budúca alebo podmienená pohľadávka. Tento zápis sú zmluvné strany po vzniku pohľadávky povinné zmeniť v zmysle ust. § 195 tejto časti zákona. To platí aj pre prípad, ak je zrejmé, že pohľadávka nevznikne.

§ 195

(1) Záložca a nadobúdateľ zálohu sú povinní podať návrh na zápis zmeny v osobe záložcu do verejného zoznamu, ak sa na vznik záložného práva podľa tohto zákona vyžaduje jeho zápis do verejného zoznamu; za škodu spôsobenú porušením tejto povinnosti zodpovedajú spoločne a nerozdielne.
(2) Ak nastanú iné zmeny údajov týkajúce sa záložného práva, je osoba, ktorej to ukladá zákon, inak osoba, ktorej sa zmena údajov týka, povinná požiadať o zmenu zápisu vo verejnom

zozname. Ak nemožno určiť osobu, ktorej sa zmena údajov týka, má túto povinnosť záložca, ak zákon neustanovuje inak.
(3) Povinnosť podľa odseku 2 splní povinná osoba bez zbytočného odkladu odo dňa, keď nastala skutočnosť, z ktorej vyplýva zmena údajov o záložnom práve. Ak sú povinné podať návrh na zápis zmeny údajov viaceré osoby, považuje sa táto povinnosť za splnenú, ak ju splní jedna z nich; to neplatí, ak zákon neustanovuje, že návrh na registráciu zmeny údajov sú tieto osoby povinné podať spoločne.
(4) Osoba, ktorá poruší povinnosti podľa odsekov 2 a 3, zodpovedá za škodu, ktorú tým spôsobí.

§ 196

(1) Záložné právo zriadené k budúcej alebo podmienenej pohľadávke, ktorá v čase zriadenia ešte neexistuje, vzniká už zápisom záložného práva do verejného zoznamu, ak záložné právo nevzniká podľa ust. § 193 ods. 1 a 2.
(2) Ak budúca alebo podmienená pohľadávka, na zabezpečenie ktorej vzniklo záložné právo podľa ods. 1 nevznikne, má sa za to, že záložné právo zriadené podľa ods. 1 nevzniklo. Záložné právo sa v takom prípade z verejného zoznamu vymaže na návrh záložného veriteľa alebo záložcu na základe listiny preukazujúcej neexistenciu pohľadávky alebo rozhodnutia súdu.

Záložná zmluva

§ 197

(1) Zmluva o zriadení záložného práva (ďalej len „záložná zmluva“) na hnuteľnú vec nemusí mať písomnú formu, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci záložnému veriteľovi alebo tretej osobe do úschovy.
(2) V záložnej zmluve, ktorou sa zriaďuje záložné právo k veci zapísanej do verejného zoznamu, musí byť úradne osvedčený podpis záložcu.

§ 198

(1) V záložnej zmluve sa musí určiť pohľadávka zabezpečená záložným právom a záloh.
(2) V prípade, ak dôjde po uzavretí záložnej zmluvy medzi zmluvnými stranami k zvýšeniu výšky zabezpečenej pohľadávky bez zmeny rozsahu zabezpečenia, táto dohoda sa považuje za

zmluvu o zriadení nového záložného práva vzťahujúcom sa k zálohu v rozsahu prevyšujúcom pôvodne zabezpečenú pohľadávku. Túto dohodu sú zmluvné strany povinné registrovať vo verejnom zozname, ak tento zákon neustanovuje inak; ust. § 225 tejto časti zákona tým nie je dotknuté.

§ 199

Ak záložná zmluva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky, určí sa v zmluve najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje.

§ 200

Záloh môže byť v záložnej zmluve určený jednotlivo alebo podľa množstva a druhu alebo iným spôsobom tak, aby bolo možné kedykoľvek počas trvania záložného práva záloh určiť; zálohom môže byť aj súbor vecí, podnik, jeho časť a iná hromadná vec.

§ 201
Založenie cudzej veci

(1) Cudziu vec môže záložca dať ako záloh len so súhlasom jej vlastníka s výnimkou, ak záložca zriaďuje záložné právo k veci, ktorú s prihliadnutím na všetky okolnosti v čase uzavretia záložnej zmluvy nadobudne do vlastníctva.
(2) Ak záložca poskytne ako záloh cudziu hnuteľnú vec bez súhlasu jej vlastníka, vznikne záložné právo len vtedy, ak vec odovzdá záložnému veriteľovi, ktorý ju prijme v dobrej viere v tom, že záložca je oprávnený túto vec založiť.
(3) Ak má niekto k zálohu iné vecné právo, ktoré je nezlučiteľné so záložným právom, použijú sa odseky 1 a 2 obdobne.

§ 202

(1) Záložné právo sa vzťahuje na záloh a jeho príslušenstvo, a prípadne aj na zmluvnú pokutu, ak je to v záložnej zmluve dohodnuté. Záložné právo sa vzťahuje len na tie plody a úžitky, ktoré nie sú od zálohu oddelené.

(2) Ak je založená pohľadávka, vzťahuje sa záložné právo na každé právo, ktorým je táto pohľadávka zabezpečená.

§ 203

(1) Ak je zálohom hromadná vec, vzťahuje sa záložné právo na všetky jednotlivé veci, ktoré tvoria hromadnú vec. Záložné právo sa vzťahuje na každú jednotlivú vec, ktorá k hromadnej veci pribudne a zanikne ku každej veci, ktorá sa od hromadnej veci odlúči.
(2) Neplatné sú záložné zmluvy, ktoré počas trvania záložného práva k hromadnej veci zriadia samostatné záložné právo k jednotlivej veci patriacej k zálohu. Ak vzniklo jednotlivé záložné právo k veci, ktorá tvorí hromadnú vec skôr, ako sa táto vec stala súčasťou hromadnej veci alebo než bola hromadná vec založená ako celok, použijú sa ustanovenia o poradí záložného práva.

§ 204

Neplatné dohody

(1) Neplatné sú dohody, podľa ktorých sa záložný veriteľ po splatnosti zabezpečenej pohľadávky nebude domáhať uspokojenia zo zálohu.
(2) Pokiaľ zabezpečená pohľadávka nie je splatná, je neplatná dohoda, podľa ktorej môže veriteľ speňažiť záloh za ľubovoľnú cenu, alebo že ho môže za ľubovoľnú alebo vopred určenú cenu nadobudnúť do svojho vlastníctva.
(3) Dohoda s obsahom uvedeným v odseku 2, bez ohľadu na to, či bola dojednaná pred splatnosťou zabezpečenej pohľadávky alebo po jej splatnosti, je neplatná, ak záložcom, či záložným dlžníkom je spotrebiteľ; to neplatí ak je spotrebiteľom aj záložný veriteľ.
.

§ 205

Vznik záložného práva k budúcemu zálohu

(1) Záložné právo k veci, ktorú záložca nadobudne v budúcnosti, alebo ktorá vznikne v budúcnosti, alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky, vznikne momentom nadobudnutia vlastníckeho práva k veci alebo nadobudnutím iného práva záložcom; to neplatí ak záložné právo, na vznik ktorého sa vyžaduje zápis do verejného zoznamu, nebolo pred tým,

ako záložca nadobudol k veci vlastnícke právo alebo iné právo podľa predchádzajúcej vety v tomto zozname zapísané.
(2) Ak sa vyžaduje k vzniku záložného práva zápis do verejného zoznamu a ak tam bolo zapísané budúce záložné právo, vznikne záložné právo nadobudnutím vlastníckeho práva k veci záložcom.

§ 206

Vznik záložného práva na základe dedičskej dohody

Záložné právo zriadené dohodou o vysporiadaní dedičstva, ktorú dedičia uzavrú v rámci dedičského konania, vzniká zápisom do verejného registra na základe právoplatného rozhodnutím súdu, ktorým sa táto dohoda schvaľuje.

§ 207

Vznik záložného práva rozhodnutím orgánu verejnej moci

(1) Záložné právo zriadené rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci vzniká vykonateľnosťou tohto rozhodnutia, ak v ňom nie je stanovená neskoršia doba. Ak je však k vzniku záložného práva potrebný zápis do verejného zoznamu, vzniká záložné právo až zápisom do tohto zoznamu.
(2) Orgán verejnej moci môže zriadiť záložného právo k nehnuteľnej veci aj inou formou ako rozhodnutím, ak tak upravuje osobitný predpis.[7] V takom prípade sa na vznik záložného práva primerane použije ust. § 192.

§ 208

Vznik zákonného záložného práva

(1) Na základe zákona vznikne záložné právo vtedy, ak nastane právna skutočnosť, s ktorou zákon priamo spája vznik záložného práva k určitým veciam. Výnimočne vznikne záložné právo aj okamihom nadobudnutia účinnosti príslušného zákona.
(2) Ak sa pre vznik zákonného záložného práva k určitej veci vyžaduje zápis do verejného zoznamu, zapíše sa záložné právo do verejného zoznamu na návrh záložného veriteľa po splnení podmienok podľa odseku 1.

[7] Exekučný poriadok. Tento odsek je o exekučnom záložnom práve, ktoré sa predpokladáme rušiť nebude.

Tretí oddiel

Práva a povinnosti zo záložného práva pred splatnosťou pohľadávky

§ 209

(1) Záložca má pred splatnosťou pohľadávky právo nakladať so zálohom.
(2) Ak dôjde k prevodu alebo prechodu vlastníckeho práva k zálohu, nadobúdateľ nadobúda spolu so zálohom aj všetky práva a povinnosti vyplývajúce zo záložného práva, okrem prípadu, ak bolo dohodnuté niečo iné alebo ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Nadobúdateľ zálohu, voči ktorému záložné právo pôsobí, je povinný strpieť výkon záložného práva a vzťahujú sa na neho všetky práva a povinnosti záložcu.
(3) Záložné právo však nepôsobí voči nadobúdateľovi zálohu, ak záložca previedol záloh v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu predmetu podnikania. Záložné právo nepôsobí voči nadobúdateľovi zálohu ani vtedy, ak bol v čase prevodu alebo prechodu pri vynaložení náležitej starostlivosti v dobrej viere, že nadobúda záloh nezaťažený záložným právom.
(4) Ak je záložné právo zapísané vo verejnom zozname, platí, že nadobúdateľ zálohu nekonal v dobrej viere.

§ 210

(1) Ak záloh nebol odovzdaný záložnému veriteľovi, môže záložca užívať záloh obvyklým spôsobom; je však povinný zdržať sa všetkého, čím by sa záloh mohol zhoršiť na ujmu záložného veriteľa.
(2) Ak záloh konaním záložcu stratí na hodnote tak, že sa zabezpečenie pohľadávky stane nedostatočným, je záložný veriteľ oprávnený od záložného dlžníka žiadať, aby zabezpečenie pohľadávky primerane doplnil.
(3) Ak záložca doplnenie zabezpečenia záložnému veriteľovi neposkytne ani v lehote 30 dní od žiadosti záložného veriteľa podľa odseku 2, stáva sa dňom nasledujúcim po uplynutí tejto lehoty splatnou tá časť pohľadávky záložného veriteľa, ktorá nie je zabezpečená.

§ 211

Ak bolo záložné právo zriadené k nehnuteľnej veci, osobou oprávnenou užívať túto nehnuteľnosť ostáva záložca, ktorý má právo aj na plody a výnosy, to neplatí, ak sa záložca so záložným veriteľom dohodol inak. Pri užívaní nehnuteľnej veci nesmie záložca meniť podstatu veci a uskutočňovať na veci stavebné úpravy bez súhlasu záložného veriteľa.

§ 212

(1) Ak bol záloh odovzdaný záložnému veriteľovi, je záložný veriteľ povinný jemu zverený záloh starostlivo opatrovať, chrániť ho pred poškodením, stratou a zničením. Ak v dôsledku plnenia týchto povinností vzniknú záložnému veriteľovi náklady, má právo žiadať od záložcu ich náhradu.
(2) Záložný veriteľ môže záloh užívať, len ak na to dá záložca výslovný súhlas.
(3) Záložný veriteľ, ktorý má záloh u seba, nie je počas doby trvania záložného práva povinný záloh vydať.
(4) Plody a úžitky (výnosy) založenej veci patria záložcovi, ak sa zmluvné strany nedohodli inak. Ak si ich záložný veriteľ bez súhlasu záložcu ponechá, je povinný hodnotu výnosu započítať do hodnoty pohľadávky voči záložcovi alebo dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu

§ 213

(1) Ak bol záloh odovzdaný do úschovy tretej osobe, nesmie táto osoba záloh užívať alebo umožniť jej užívanie inej osobe, ani ju odovzdať inej osobe. Ak tretia osoba túto povinnosť poruší, zodpovedá za škodu, ktorú tým spôsobila.
(2) Ak bola vec odovzdaná do užívania tretej osobe bez súhlasu záložného veriteľa, nemá to voči nemu právne účinky. Takýto súhlas sa nevyžaduje, ak sa dohodlo inak.
(3) V prípade poškodenia alebo straty zálohu zodpovedá tretia osoba, ktorej bol záloh odovzdaný, spolu so záložcom spoločne a nerozdielne za škodu, ktorá tým záložnému veriteľovi vznikla.

§ 214

(1) Záložca je povinný poistiť záloh, len ak tak určuje záložná zmluva. Ak je záloh poistený a nastane poistná udalosť, plní poisťovateľ z poistnej udalosti záložnému veriteľovi alebo inej osobe určenej záložným veriteľom, ak záložný veriteľ poisťovateľovi včas preukáže, že vec je zaťažená záložným právom, alebo ak jej to včas oznámi záložca. S plnením prijatým od poisťovateľa naloží záložný veriteľ spôsobom uvedeným v ods. 2.
(2) Záložný veriteľ je oprávnený zadržať plnenie z poistnej zmluvy a uspokojiť sa z neho, ak nebude zabezpečená pohľadávka riadne a včas splnená, ibaže záložná zmluva určuje inak. Všetko, čo prevyšuje zabezpečenú pohľadávku, je povinný záložný veriteľ vydať záložcovi bez zbytočného odkladu po odpočítaní nevyhnutných a účelne vynaložených nákladov súvisiacich s výkonom záložného práva.

Štvrtý oddiel
Výkon záložného práva
§ 215

(1) Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva tým, že sa uspokojí buď spôsobom dohodnutým v zmluve alebo predajom zálohu na verejnej dražbe alebo predajom zálohu podľa osobitného predpisu[8]; výkon záložného práva možno začať aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je už premlčaná.
(2) Konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie na záloh možno začať iba vtedy, ak je oprávneným záložný veriteľ, alebo ak záložný veriteľ s výkonom rozhodnutia alebo exekúciou súhlasí. Ak na zálohu viazne viac záložných práv, súhlas podľa predchádzajúcej vety musia dať všetci záložní veritelia.

§ 216

(1) Záložný veriteľ má voči záložcovi právo na náhradu nevyhnutných a účelne vynaložených nákladov, ktoré vznikli pri výkone záložného práva. Výška nákladov musí byť primeraná vzhľadom na čas, miesto, celkovú dĺžku a zvolený spôsob výkonu záložného práva.
(2) Pri výkone záložného práva koná záložný veriteľ v mene záložcu.

§ 217

[8] Exekučný poriadok.

(1) Ak je na zabezpečenie tej istej pohľadávky zriadené záložné právo k viacerým samostatným zálohom, záložný veriteľ je oprávnený uspokojiť sa z ktoréhokoľvek zálohu, ktorý postačuje na uspokojenie pohľadávky, inak zo všetkých zálohov.
(2) Ak je zálohom podnik alebo jeho časť, je záložný veriteľ oprávnený uspokojiť sa z podniku ako celku alebo z jeho časti, iba ak záložné právo vzniklo k podniku ako celku alebo k jeho časti.

Oznámenie o začatí výkonu záložného práva

§ 218

(1) Začatie výkonu záložného práva je záložný veriteľ povinný oznámiť písomne záložcovi a aj dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu. V písomnom oznámení o začatí výkonu záložného práva záložný veriteľ uvedie spôsob, akým sa uspokojí.
(2) Pri záložných právach zapísaných do verejného zoznamu je záložný veriteľ povinný zabezpečiť zápis začatia výkonu záložného práva v tomto zozname, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.
(3) Ak na zálohu viazne viac záložných práv, záložný veriteľ je povinný oznámiť začatie výkonu záložného práva aj osobám uvedeným § 227 ods. 1 tohto zákona.
(4) Ak je záloh poistený, oznámi záložný veriteľ začatie výkonu záložného práva aj poisťovateľovi za účelom uplatnenia postupu podľa § 214 ods. 2.
(5) Záložný veriteľ je povinný kedykoľvek preukázať vykonanie oznámenia o začatí výkonu záložného práva podľa ods. 1 až 4 záujemcovi o nadobudnutie zálohu alebo dražobníkovi.

§ 219

Po oznámení o začatí výkonu záložného práva nesmie záložca bez súhlasu záložného veriteľa záloh previesť. Prevod zálohu, ktorý je v rozpore s predchádzajúcou vetou tohto odseku, je neplatný, ak sa záložný veriteľ neplatnosti dovolá. Porušenie zákazu podľa predchádzajúcej vety však nemá účinky voči osobám, ktoré nadobudli záloh podľa § 209 ods. 3.

§ 220

(1) Predať záloh spôsobom určeným v záložnej zmluve alebo na verejnej dražbe môže záložný veriteľ najskôr po uplynutí 30 dní od oznámenia o začatí výkonu záložného práva záložcovi a dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu. Ak je záložné právo zapísané do verejného zoznamu a deň zápisu začatia výkonu záložného práva v tomto zozname je neskorší, ako deň oznámenia o začatí výkonu záložného práva záložcovi a dlžníkovi, podľa predchádzajúcej vety, 30 dňová lehota začína plynúť odo dňa zápisu začatia výkonu záložného práva do verejného zoznamu.
(2) Záložca a záložný veriteľ sa môžu po oznámení o začatí výkonu záložného práva dohodnúť, že záložný veriteľ je oprávnený predať záloh dohodnutým spôsobom alebo na verejnej dražbe aj pred uplynutím lehoty podľa odseku 1.
(3) Záložný veriteľ, ktorý začal výkon záložného práva spôsobom dohodnutým v záložnej zmluve, môže kedykoľvek počas výkonu záložného práva zmeniť spôsob výkonu záložného práva a predať záloh na verejnej dražbe alebo podľa osobitých predpisov; záložný veriteľ je povinný o tom písomne informovať záložcu, dlžníka ako aj osoby, ktorým oznámil spôsob výkonu záložného práva podľa § 218 ods. 3.

§ 221

(1) Záložca je povinný strpieť výkon záložného práva a je povinný poskytnúť záložnému veriteľovi všetku nevyhnutnú súčinnosť potrebnú na výkon záložného práva. Je povinný najmä umožniť obhliadku zálohu, vydať záložnému veriteľovi záloh a všetky doklady potrebné na jeho prevzatie, prevod a užívanie. Rovnakú povinnosť má aj iná osoba než záložca, ktorá má záloh alebo doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu u seba.
(2) Osoba, ktorá má záloh u seba, je povinná zdržať sa všetkého, čím by sa hodnota zálohu zmenšila, okrem bežného opotrebovania.

§ 222

(1) Záložný veriteľ môže záloh predať iným spôsobom než na verejnej dražbe, ak to bolo dohodnuté. Pri speňažení zálohu je pritom povinný postupovať s náležitou starostlivosťou v záujme svojom i v záujme záložcu tak, aby záloh predal za cenu, za ktorú sa rovnaká alebo porovnateľná vec zvyčajne predáva za porovnateľných podmienok, ktoré platia v čase a mieste predaja zálohu. Ak záložný veriteľ poruší túto povinnosť, nedotýka sa to práv tretích osôb, ktoré záloh nadobudli v rámci výkonu záložného práva v dobrej viere.

(2) Záložný veriteľ je povinný informovať záložcu o priebehu výkonu záložného práva, najmä o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu mať vplyv na cenu zálohu pri jeho predaji.

§ 223

(1) Záložný veriteľ je povinný podať záložcovi písomnú správu o výkone záložného práva bez zbytočného odkladu po predaji zálohu. Správa obsahuje najmä údaje o predaji zálohu, hodnote výťažku z predaja zálohu, o nákladoch vynaložených na vykonanie záložného práva a o použití výťažku z predaja zálohu. Náklady vynaložené pri výkone záložného práva je záložný veriteľ povinný preukázať.

(2) Ak výťažok z predaja zálohu prevyšuje zabezpečenú pohľadávku s príslušenstvom, je záložný veriteľ povinný vydať záložcovi bez zbytočného odkladu tú časť výťažku z predaja, ktorá prevyšuje zabezpečenú pohľadávku s príslušenstvom po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov spojených s výkonom záložného práva, ktoré mu vznikli podľa ust. § 216 ods. 2.

(3) Ak bola zabezpečená nepeňažná pohľadávka, záložnému veriteľovi patrí peňažné plnenie vo výške obvyklej ceny pohľadávky v dobe vzniku záložného práva, ak nebolo dohodnuté inak; to platí aj vtedy, ak má príslušenstvo zabezpečenej pohľadávky nepeňažný charakter.

(4) Úhradou zabezpečenej pohľadávky zo zálohu vznikajú záložcovi rovnaké práva akoby dlh splnil sám. Záložca môže od dlžníka žiadať, aby mu uhradil to, čo za neho z titulu záložného práva plnil.

§ 224

Výkon záložného práva v prípade spotrebiteľskej zmluvy

(1) Výkon záložného práva zo spotrebiteľskej záložnej zmluvy možno uskutočniť len formou verejnej dražby.

(2) Pri výkone záložného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa nesmie záložný veriteľ uspokojovať z veci, ktorej hodnota je v hrubom nepomere k výške zabezpečenej pohľadávky.

(3) Záloh, ktorý je predmetom výkonu záložného práva na základe záložnej zmluvy uzavretej so spotrebiteľom, nesmie záložný veriteľ nadobudnúť do vlastníctva.

Výkon záložného práva v prípade viacerých záložných veriteľov

§ 225

(1) Ak na zálohu viazne viac záložných práv, určí sa ich poradie podľa doby ich vzniku. Ak vzniklo na zálohu viac záložných práv, je rozhodujúce poradie ich zápisu vo verejnom zozname počítané podľa času ich zápisu do tohto zoznamu.
(2) Ak je zálohom vec, ku ktorej má záložcovi vzniknúť vlastnícke právo až v budúcnosti, stanoví sa poradie záložných práv podľa času uzavretia záložnej zmluvy; ak sa budúce záložné právo zapisuje do verejného zoznamu, rozhoduje poradie, v ktorom boli podané návrhy na vykonanie zápisu.
(3) Ak vznikne na hnuteľnej veci viac záložných práv a niektoré z nich vznikne odovzdaním veci, na uspokojenie záložných práv pri výkone záložného práva majú prednosť záložné práva zapísané vo verejnom zozname podľa poradia ich zápisu.

§ 226

(1) Ak vznikne na zálohu viac záložných práv, môžu sa záložní veritelia dohodnúť o poradí ich záložných práv rozhodujúcom na ich uspokojenie. Taká dohoda nadobúda právne účinky zápisom dohodnutého poradia do verejného zoznamu, ak sa na vznik záložného práva vyžaduje takýto zápis a to na základe žiadosti všetkých záložných veriteľov, ktorí dohodu uzavreli.
(2) Ak má byť dohodou podľa odseku 1 ukrátený na právach záložný veriteľ, ktorý na dohodu nepristúpil, je táto dohoda voči nemu neúčinná.

§ 227

(1) Záložný veriteľ oznámi začatie výkonu záložného práva aj tým záložným veriteľom, ktorí sú v poradí rozhodujúcom na uspokojenie pohľadávok z výkonu záložného práva pred záložným veriteľom vykonávajúcim záložné právo. Ustanovenie § 218 sa použije primerane.
(2) Záložný veriteľ môže predať záloh najskôr po uplynutí lehoty 30 dní odo dňa oznámenia o začatí výkonu záložného práva všetkým záložným veriteľom podľa odseku 1. To neplatí, ak mu v tejto lehote oznámi záložný veriteľ, ktorému patrí prednostné právo na uspokojenie svojej pohľadávky zo zálohu v poradí, že s výkonom záložného práva začína on sám. Ak však tento záložný veriteľ nezačne najneskôr do 10 dní od oznámenia podľa predchádzajúcej vety s

výkonom svojho záložného práva, na jeho oznámenie podľa predchádzajúcej vety sa neprihliada.

§ 228

(1) Pri výkone záložného práva záložným veriteľom, ktorého záložné právo je v poradí rozhodujúcom na uspokojenie pohľadávky výkonom záložného práva zo zálohu zapísané ako prvé (ďalej len „prednostný záložný veriteľ“), sa záloh prevádza nezaťažený záložným právom ostatných záložných veriteľov, ktoré tým zanikajú.
(2) Ak prevyšuje výťažok z predaja zálohu pohľadávku prednostného záložného veriteľa s príslušenstvom po odpočítaní účelne vynaložených nákladov spojených s výkonom záložného práva, prednostný záložný veriteľ uloží prebytok z výťažku predaja zálohu do notárskej úschovy v prospech ostatných záložných veriteľov a záložcu, ak dohoda so záložcom, prípadne s inými záložnými veriteľmi nestanovuje inak.
(3) Z prebytku budú ostatní záložní veritelia uspokojení podľa poradia rozhodujúceho na uspokojenie ich pohľadávok zabezpečených záložnými právami k zálohu a čo z prebytku zostane, vydá sa záložcovi.

§ 229

(1) Ak vykoná záložné právo iný záložný veriteľ než prednostný záložný veriteľ, prevádza sa záloh zaťažený záložným právom prednostného záložného veriteľa a ostatných záložných veriteľov, ktorí sú v poradí rozhodujúcom na uspokojenie pohľadávky výkonom záložných práv pred záložným veriteľom vykonávajúcim záložné právo. Tento záložný veriteľ je povinný informovať nadobúdateľa zálohu o skutočnosti, že záloh sa prevádza zaťažený ostatnými záložnými právami podľa predchádzajúcej vety.
(2) Záložné práva zapísané v poradí rozhodujúcom na uspokojenie pohľadávok výkonom záložných práv za záložným veriteľom vykonávajúcim záložné právo podľa ods. 1 výkonom jeho záložného práva, zanikajú.
(3) Na práva záložných veriteľov, ktorých záložné práva nasledujú v poradí rozhodujúcom na uspokojenie pohľadávok výkonom záložného práva po záložnom veriteľovi, ktorý vykonáva záložné právo podľa odseku 1, sa primerane použije § 228.

§ 230

Záložný veriteľ, ktorý po začatí výkonu záložného práva iným záložným veriteľom splní za dlžníka pohľadávku, na uspokojenie ktorej sa začal výkon záložného práva, nadobúda jej splnením všetky práva záložného veriteľa k tejto pohľadávke vrátane poradia rozhodujúceho na uspokojenie pohľadávky výkonom záložného práva zo zálohu. Záložný veriteľ, ktorý začal výkon záložného práva, nemôže prijatie splnenia pohľadávky iným záložným veriteľom odmietnuť.

Piaty oddiel

Zánik záložného práva

§ 231

(1) Záložné právo zaniká zánikom zabezpečenej pohľadávky.

(2) Záložné právo zaniká, ak záložný veriteľ nezačne výkon záložného práva do jedného roka po tom, ako dlžník oprávnene uplatnil námietku premlčania voči pohľadávke zabezpečenej záložným právom.

(3) Záložné právo zaniká, ale pohľadávka trvá:

a) zánikom zálohu,

b) výkonom záložného práva bez ohľadu na rozsah uspokojenia záložného veriteľa; to neplatí na ostatné záložné práva, ak ide o výkon záložného práva podľa ust. § 229,

c) ak sa záložný veriteľ záložného práva vzdá,

d) dohodou medzi záložným veriteľom, záložcom a dlžníkom, ak nejde o jednu osobu,

d) uplynutím času, na ktorý bolo záložné právo zriadené,

e) vrátením veci záložcovi, ak záložné právo vzniklo odovzdaním veci,

f) iným spôsobom vyplývajúcim z osobitného predpisu.

(4) Účinky podľa ods. 3 nastanú aj vtedy, ak ďalšia osoba nadobudla k zálohu vlastnícke právo v dobrej viere, že vec nie je zaťažená záložným právom. To neplatí, ak je záložné právo zapísané vo verejnom zozname.

(5) Ak nie je záloh a záložné právo k nemu zapísané vo verejnom zozname, nastanú účinky podľa ods. 1 aj vtedy ak záloh alebo jeho časť bola prevedená na tretiu osobu

a) a záložná zmluva určuje, že záložca môže záloh alebo časť zálohu previesť bez zaťaženia záložným právom,

b) v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu predmetu podnikania.

§ 232

(1) Po zániku záložného práva sa vykoná výmaz záložného práva z verejného zoznamu, ak je záložné právo v tomto zozname zapísané. Príslušný orgán vykoná výmaz záložného práva ku dňu uvedenému v žiadosti na jeho výmaz, najskôr však ku dňu zániku záložného práva.
(2) Žiadosť o výmaz záložného práva je povinný podať bez zbytočného odkladu po zániku záložného práva záložný veriteľ. Žiadosť o výmaz záložného práva z verejného zoznamu je oprávnený podať aj záložca, pričom žiadosť doloží písomným potvrdením o splnení zabezpečenej pohľadávky potvrdenou záložným veriteľom, rozhodnutím súdu alebo inou verejnou listinou. Ak záložný veriteľ na žiadosť záložcu nepotvrdí zánik záložného práva, zodpovedá za škodu tým spôsobenú.

§ 233

(1) Premlčaním zabezpečenej pohľadávky záložné právo nezaniká; to neplatí, ak dlžník uplatnil námietku premlčania a ak nastali skutočnosti podľa § 231 ods. 2.
(2) Záložné právo nezaniká len pre to, že:
   a) dlžník, ktorý bol právnickou osobou, zanikol bez právneho nástupcu,
   b) dlžník zomrel,
   c) sa odstúpilo od zmluvy, z ktorej zabezpečená pohľadávka vznikla, ak na jej základe vznikli práva, ktorých sa odstúpenie nedotklo, najmä právo na náhradu škody, úrok z omeškania, zmluvnú sankciu.

§ 234

Ak je zálohom hnuteľná vec a záloh bol podľa záložnej zmluvy o zriadení záložného práva odovzdaný záložnému veriteľovi alebo tretej osobe do úschovy, je záložný veriteľ alebo tretia osoba povinná bez zbytočného odkladu po zániku záložného práva vrátiť záloh záložcovi.

Šiesty oddiel
Osobitné ustanovenia
Založenie pohľadávky

§ 235

Zriadiť záložné právo možno zriadiť aj k postupiteľnej peňažnej pohľadávke. Záložné právo k pohľadávke sa vzťahuje aj na dlžné úroky a ostatné jej príslušenstvo.

§ 236

(1) Záložné právo k peňažnej pohľadávke sa zriaďuje písomnou zmluvou uzavretou medzi záložným veriteľom a záložcom, ktorý je súčasne veriteľom založenej pohľadávky. Ak je osoba poddlžníka totožná s osobou záložného veriteľa, pohľadávka a dlh nezanikajú splynutím osoby veriteľa a dlžníka.
(2) Záložné právo k peňažnej pohľadávke vzniká zápisom záložného práva do verejného zoznamu podľa § 192 ods. 1. Voči poddlžníkovi je však záložné právo účinné len ak vznik záložného práva záložca písomne oznámi poddlžníkovi, alebo ak mu vznik záložného práva preukáže záložný veriteľ. Na preukázanie vzniku záložného práva stačí výpis z registra záložných práv.

§ 237

Ak bol vznik záložného práva poddlžníkovi oznámený alebo preukázaný, poddlžník je povinný plniť svoj peňažný dlh záložnému veriteľovi alebo inej osobe určenej záložným veriteľom. Splnenie peňažného dlhu poddlžníka je záložný veriteľ povinný písomne oznámiť záložcovi.

§ 238

(1) Ak poddlžník splní svoj peňažný dlh záložnému veriteľovi, záložný veriteľ je oprávnený prijaté plnenie držať u seba. Ak zabezpečená pohľadávka nie je riadne a včas splnená, záložný veriteľ je oprávnený uspokojiť sa z peňažného plnenia poddlžníka, ak záložná zmluva neurčuje inak.
(2) Ak peňažné plnenie poddlžníka prijaté záložným veriteľom prevyšuje zabezpečenú pohľadávku, je záložný veriteľ povinný vydať záložcovi peňažné plnenie prevyšujúce zabezpečenú pohľadávku po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva bez zbytočného odkladu.

(3) Ak vzniklo záložné právo k pohľadávke z účtu, záložný veriteľ je oprávnený prikázať tomu, kto účet vedie, aby mu vyplatil sumu z účtu do výšky zabezpečenej pohľadávky, ak mu oznámi výšku a splatnosť zabezpečenej pohľadávky.

§ 239

(1) Ak poddlžník nesplní svoj dlh, môže sa záložný veriteľ uspokojiť výkonom záložného práva podľa § 215 a nasl. tejto časti zákona.
(2) Ak splynie povinnosť poddlžníka s právom záložného veriteľa pohľadávka veriteľa a dlh dlžníka nezanikajú.

Podzáložné právo

§ 240

(1) Podzáložné právo vzniká založením pohľadávky zabezpečenej záložným právom, ktorá sa ako záloh musí zapísať vo verejnom zozname podľa ust. § 192 ods.1. Na vznik podzáložného práva sa nevyžaduje súhlas vlastníka založenej veci, avšak podzáložné právo možno voči nemu uplatniť, len keď mu bol jeho vznik písomne oznámený alebo inak preukázaný.
(2) Oznámenie podľa ods. 1 môže vykonať podzáložca alebo podzáložný veriteľ; ten však musí vznik podzáložného práva podzáložnému dlžníkovi preukázať.

§ 241

(1) Ak je záloh odovzdaný podzáložnému veriteľovi, zodpovedá záložný veriteľ (podzáložca) za škodu na zálohu tak, ako by ho mal sám u seba.
(2) Ak nie je pohľadávka zabezpečená podzáložným právom a ani založená pohľadávka v dobe splatnosti splnená podzáložnému veriteľovi, môže sa podzáložný veriteľ uspokojiť z podzálohu v rámci oprávnenia záložného veriteľa. Výkonom podzáložného práva nezaniká záložné právo k zálohu.
(3) Na podzáložné právo sa primerane použijú ustanovenia o záložnom práve.

Záložné právo k podielu obchodnej spoločnosti

§ 242

(1) Záložné právo možno zriadiť k podielu v obchodnej spoločnosti. Ak spoločenská zmluva nepripúšťa prevod podielu, nemožno k nemu zriadiť ani záložné právo.
(2) Ak sa podiel obchodnej spoločnosti môže prevádzať len so súhlasom valného zhromaždenia, vyžaduje sa súhlas aj na zriadenie záložného práva na podiel obchodnej spoločnosti, inak záložné právo nevznikne; na prevod založeného podielu pri výkone záložného práva sa súhlas valného zhromaždenia nevyžaduje.
(3) Ak sa podľa spoločenskej zmluvy vyžaduje na prevod podielu splnenie aj inej podmienky než je uvedené v odseku 2, vyžaduje sa splnenie tejto podmienky aj na vznik záložného práva ak to povaha tejto podmienky nevylučuje. To neplatí v prípade, ak sa založenie podielu v obchodnej spoločnosti zakáže alebo obmedzí.

§ 243

K zmluve, ktorou spoločnosť prijíma do zálohu vlastný podiel, sa neprihliada.

§ 244

(1) Záložné právo k podielu v obchodnej spoločnosti vzniká zápisom do verejného registra.
(2) Záložca alebo záložný veriteľ oznámi spoločnosti vznik záložného práva bez zbytočného odkladu; oznámenie sa však nevyžaduje, ak dal príslušný orgán spoločnosti k založeniu podielu súhlas.

§ 245

Počas trvania záložného práva na obchodný podiel vykonáva práva spojené s účasťou v spoločnosti spoločník, ktorému podiel patrí. Záložný veriteľ môže vykonávať práva spojené s účasťou v spoločnosti, len ak to bolo dohodnuté.

§ 246

Záložnému veriteľovi patria od okamihu splatnosti zabezpečenej pohľadávky všetky plnenia, na ktoré záložcovi vznikne právo z titulu jeho účasti v spoločnosti a to do výšky zabezpečenej pohľadávky a jej príslušenstva. Tieto plnenia sa započítavajú na úhradu zabezpečovanej pohľadávky, ak sa zmluvné strany nedohodli inak.

§ 247

Záložný veriteľ oznámi začatie výkonu záložného práva všetkým spoločníkom. Ak majú títo spoločníci k podielu zmluvné predkupné právo, zanikne im, ak ho spoločníci neuplatnia v lehote 30 dní od oznámenia záložného veriteľa podľa prvej vety; to neplatí ak si voči nim záložný veriteľ oznamovaciu povinnosti nesplní alebo ak z osobitného predpisu vyplývajú iné podmienky zániku predkupného práva.

§ 248

Záložný veriteľ nadobúda založený obchodný podiel v okamihu, keď bol jeho pokus o predaj podielu pri výkone záložného práva neúspešný, len ak to bolo dohodnuté v záložnej zmluve. Ak to však dohodnuté nebolo, môže záložný veriteľ od tohto okamihu vykonávať všetky práva spoločníka spojené so založeným podielom.

§ 249

(1) Ak bol pokus záložného veriteľa pri predaji zálohu neúspešný, môže sa u záložcu domáhať, aby na neho za obvyklých obchodných podmienok previedol založený podiel na úhradu zabezpečenej pohľadávky. Ak záložný veriteľ neuplatní toto svoje právo do 30 dní odo dňa, kedy bol pokus o predaj podielu neúspešný, jeho právo zaniká.
(2) Ak záložca neprevedie obchodný podiel na záložného veriteľa podľa ods. 1 do 30 dní odo dňa, kedy bol k tomu vyzvaný, môže sa záložný veriteľ domáhať, aby súd nahradil prejav vôle záložcu a zároveň určil obsah zmluvy.
(3) Ak záložný veriteľ využije svoje právo podľa odseku 1 v stanovenej lehote a záložca na neho záloh v lehote podľa ods. 2 neprevedie, využitie práva záložného veriteľa podľa odseku 2 nebráni uspokojeniu jeho zabezpečenej pohľadávky aj iným spôsobom výkonu záložného práva.

§ 250

Záložné právo k cenným papierom

Ustanovenia tohto zákona sa použijú aj pre záložné právo k cenným papierom, ak osobitný predpis, ktorý upravuje cenné papiere neustanoví inak.

Štvrtý diel
Zádržné právo

§ 251

(1) Kto je inak povinný hnuteľnú vec vydať, môže ju zadržať, aby zabezpečil svoju splatnú peňažnú pohľadávku.

(2) Zádržným právom možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá nie je splatná, ak:

a) dlžník neposkytol veriteľovi zábezpeku, ktorú podľa dohody alebo zákona poskytnúť mal,

b) dlžník vyhlásil, že dlh nesplní,

c) ak sa stane inak zrejmým, že dlžník nesplní dlh v dôsledku okolnosti, ktorá u neho nastala a ktorá veriteľovi nebola a ani nemohla byť známa pri vzniku dlhu.

(3) Zadržať vec podľa odsekov 1 a 2 nemôže ten, kto ju má u seba v rozpore s právom, najmä ak sa jej zmocnil násilne alebo lsťou ako ani ten, kto si vec vypožičal, prijal do úschovy alebo prenajal.

(4) Zádržné právo nemá ten, kto mal povinnosť naložiť s vecou spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s výkonom zádržného práva. To neplatí, ak mal vec u seba pri začatí konkurzného, reštrukturalizačného alebo exekučného konania, v ktorom sa rieši úpadok, hroziaci úpadok alebo exekúcia dlžníka.

§ 252

(1) Veriteľ je povinný bez zbytočného odkladu upovedomiť dlžníka o zadržaní veci a jeho dôvodoch.

(2) Veriteľ je povinný starať sa o zadržanú vec ako riadny hospodár a má voči dlžníkovi právo na náhradu nákladov ako oprávnený držiteľ. Užívať zadržanú vec môže veriteľ len so súhlasom dlžníka a to tak, aby na veci nespôsobil škodu.

§ 253

Pri speňažení zadržanej veci patrí veriteľovi, ktorý vec zadržal, právo prednostného uspokojenia z výťažku pred iným veriteľom a to aj pred záložným veriteľom.

§ 254

Zádržné právo zaniká zánikom zabezpečenej pohľadávky, zánikom zadržanej veci, poskytnutím dostatočnej zábezpeky veriteľovi, vzdaním sa zádržného práva ako aj vrátením veci dlžníkovi.

Štvrtá časť

Dedičské právo

Prvá hlava

Všeobecné ustanovenia

§ 1

(1) Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa.

(2) Dedičstvom sa rozumie majetok fyzickej osoby, ktorý prechádza na dedičov, ak zákon neustanovuje inak.

(3) Dedičmi sú osoby, ktoré sú povolané dediť z niektorého dôvodu dedenia a nie sú vylúčené z dedenia podľa § 5.

§ 2

(1) Dedí sa na základe dedičskej zmluvy, zo závetu alebo zo zákona; tieto dedičské dôvody môžu pôsobiť aj vedľa seba.

(2) Ak nenadobudne dedičstvo dedič na základe dedičskej zmluvy, nastupuje dedenie zo závetu. Ak nenadobudne dedičstvo dedič na základe dedičskej zmluvy alebo dedič zo závetu, prirastie jeho podiel ostatným dedičom z dedičskej zmluvy alebo dedičom zo závetu pomerne k ich podielu, ak zo závetu nevyplýva niečo iné. Ak dedičstvo alebo jeho časť nenadobudne žiadny závetný dedič, nadobudnú ho dedičia zo zákona.

§ 3

(1) Zo zákona môžu dediť iba fyzické osoby, na právnu subjektivitu počatého dieťaťa sa vzťahuje ust. § 24 tohto zákona[1].

(2) Na základe dedičskej zmluvy a zo závetu môžu dediť fyzické osoby aj právnické osoby.

---

[1] § 24 všeobecnej časti OZ: Právnu subjektivitu má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

§ 4

Dedičstvo, ktoré nenadobudne žiadny dedič, pripadne štátu ako odúmrť.

§ 5

(1) Nededí ten, kto je vylúčený z dedičstva a kto sa nedožije smrti poručiteľa.
(2) Z dedičstva je vylúčený ten
   a) kto sa dedičstva zriekol na základe zmluvy s poručiteľom,
   b) kto dedičstvo odmietol,
   c) kto je nespôsobilý dediť a
   d) koho poručiteľ vydedil.

Zrieknutie sa dedičstva

§ 6

(1) Dedičstva sa možno vopred zrieknuť zmluvou s poručiteľom. Zmluvné strany musia konať osobne, na platnosť zmluvy sa vyžaduje forma notárskej zápisnice. Kto sa zrieka dedičstva, môže tak urobiť aj s účinkami pre svojich potomkov.
(2) K zrieknutiu sa dedičstva dedič nemôže pripojiť výhrady alebo podmienky, takisto sa dedičstva nemôže zrieknuť len sčasti. Zrieknutie sa dedičstva znamená aj zrieknutie sa povinného podielu.

§ 7

Na toho, kto sa dedičstva vopred zriekol, ako aj na jeho potomkov, ak sa vzdal dedičstva i za nich, sa hľadí ako keby sa poručiteľovej smrti nedožili; to neplatí o dedičoch, ktorých poručiteľ povolal dediť neskôr.

§ 8

Odmietnutie dedičstva

(1) Dedič môže dedičstva odmietnuť. Odmietnutie dedičstva sa robí ústnym vyhlásením pred súdom príslušným na konanie o dedičstve (ďalej len "súd") alebo písomným vyhlásením zaslaným súdu.

(2) Zástupca dediča môže za neho dedičstvo odmietnuť len na základe plnomocenstva, ktoré ho na to výslovne oprávňuje. Pravosť podpisu dediča na plnomocenstve musí byť úradne osvedčená.

§ 9

Ak zomrie dedič pred uplynutím lehoty na odmietnutie dedičstva, prechádza jeho právo odmietnuť dedičstvo po poručiteľovi na jeho dedičov a nezanikne skôr, ako týmto dedičom uplynie lehota na odmietnutie dedičstva po zomretom dedičovi poručiteľa.

§ 10

K odmietnutiu dedičstva nemôže dedič pripojiť výhrady alebo podmienky, takisto nemôže odmietnuť dedičstvo len sčasti. Takéto vyhlásenia nemajú účinky odmietnutia dedičstva.

§ 11

Vyhlásenie o odmietnutí dedičstva nemožno odvolať. To isté platí, ak dedič vyhlási, že dedičstvo neodmieta.

§ 12

(1) Na neznámeho dediča alebo na dediča, ktorého pobyt nie je známy, ktorý bol o svojom dedičskom práve upovedomený vyhláškou súdu a ktorý v určenej lehote nedal o sebe vedieť, sa pri prejednaní dedičstva hľadí, ako by ho poručiteľ a nezanechal. Jeho opatrovník nie je oprávnený v jeho mene odmietnuť dedičstvo.
(2) Ak sa po prejednaní dedičstva dedič stane známym, alebo sa stane známym jeho pobyt, pri prejednaní novoobjaveného majetku sa na tohto dediča už prihliada.

§ 13

Ak dedič dedičstvo odmietne, hľadí sa na neho, ako keby sa poručiteľovej smrti nedožil.

§ 14

Vzdanie sa dedičstva

(1) Dedič, ktorý dedičstvo neodmietol, sa ho môže v konaní o dedičstve vzdať v prospech iného dediča; ak tak urobí neopomenuteľný dedič, vzdáva sa tým tiež svojho práva na povinný podiel.
(2) Na vzdanie sa dedičstva sa prihliadne pri vyporiadaní a potvrdení dedičstva, ibaže dedič, v prospech ktorého sa dedič dedičstva vzdal, so vzdaním sa nesúhlasí; v takom prípade sa na vzdanie sa dedičstva neprihliada.

Dedičská nespôsobilosť

§ 15

(1) Dediť nie je spôsobilý ten, kto sa dopustil úmyselného trestného činu proti poručiteľovi, jeho manželovi, potomkom alebo rodičom, ďalej ten, kto sa dopustil zavrhnutiahodného konania proti prejavu poručiteľovej poslednej vôli, ako aj ten, kto poručiteľovi znemožnil urobiť právny úkon pre prípad smrti, ktorý zakladá dedičský dôvod. Môže však dediť, ak mu poručiteľ tento čin odpustil.
(2) Na nespôsobilého dediča sa hľadí ako by sa poručiteľovej smrti nedožil.

Náhradníctvo

§ 16

(1) Poručiteľ môže ustanoviť osobe, ktorú povolal za dediča, pre prípad, že by táto osoba nededila, náhradníka.
(2) Poručiteľ môže ustanoviť náhradníkovi podľa odseku 1 aj ďalších náhradníkov.
(3) Na náhradníctvo sa primerane použijú ustanovenia o závete.
(4) Ak nadobudne povolaný dedič dedičstvo, náhradníctvo zanikne.

§ 17

Vydedenie

(1) Poručiteľ môže vydediť potomka, ak:
   a) v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch, alebo
   b) v rozpore s dobrými mravmi o poručiteľa trvalo neprejavoval opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať, alebo
   c) bol odsúdený za úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka, alebo

d) trvalo vedie márnotratný alebo neusporiadaný život.

(2) Dôvody vydedenia podľa ods. 1 je nevyhnutné v listine o vydedení primerane skutkovo vymedziť.

(3) Pokiaľ to poručiteľ v listine o vydedení výslovne určí, vzťahujú sa dôsledky vydedenia aj na potomkov vydedného potomka.

(4) Na toho, koho poručiteľ platne vydedil, sa hľadí ako by sa smrti poručiteľa nedožil.

(5) O náležitostiach listiny o vydedení a o jej zrušení platia obdobne ustanovenia § 28 a nasl. [2]

Prechod dlhov poručiteľa na dediča

§ 18

(1) Dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiteľove dlhy, ktoré na neho prešli poručiteľovou smrťou.

(2) Ak je dedičov viac, zodpovedajú za náklady poručiteľovej choroby a za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa, ako aj za poručiteľove dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu.

§ 19

(1) Štát, ktorému dedičstvo pripadlo ako odúmrť, zodpovedá za poručiteľove dlhy a za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa rovnako ako dedič.

(2) Ak nemožno uhradiť peňažný dlh celkom alebo sčasti peniazmi z dedičstva, môže štát použiť na úhradu i veci, ktoré sú predmetom dedičstva a ktoré svojou hodnotou zodpovedajú výške dlhu. Ak veriteľ odmietne takéto veci prijať, môže štát navrhnúť likvidáciu dedičstva.

D r u h á h l a v a

D e d e n i e z o z m l u v y

§ 20

(1) Dedičskou zmluvou poručiteľ povoláva k dedeniu druhú zmluvnú stranu a druhá strana toto povolanie prijíma.

(2) Zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že sa povolajú k dedeniu navzájom.

[2] Tejto časti zákona dedičskom práve – dedenie zo závetu

(3) Poručiteľ môže v dedičskej zmluve odvolať svoj skôr zriadaný závet alebo listinu o vydedení.

(4) Zmluvné strany musia konať osobne, pre platnosť dedičskej zmluvy sa vyžaduje forma notárskej zápisnice.

§ 21

(1) Dedičskou zmluvou možno povolať za dediča k dedeniu celého dedičstva, jeho pomernej časti, alebo k jednotlivým veciam.

(2) Ak je viac dedičov povolaných zmluvou, môže im poručiteľ určiť podiely k celému dedičstvu alebo k jeho častiam, prípadne k jednotlivým veciam. Ak nie sú podiely viacerých dedičov povolaných zmluvou určené, platí, že sú rovnaké.

(3) Ustanovenie dedičskej zmluvy, ktorým bol niekto povolaný za dediča jednotlivej veci, ktorá nie je v zanechanom majetku, je neúčinné.

§ 22

O podmienkach dedičskej zmluvy platí § 233[3] tohto zákona, na rozväzovaciu podmienku v dedičskej zmluve sa neprihliada.

§ 23

(1) V dedičskej zmluve sa zmluvné strany môžu dohodnúť, že dedič povolaný zmluvou bude povinný poskytovať poručiteľovi zaopatrenie, najmä starostlivosť a opateru, prípadne zaopatrovaciu rentu (§ 75 a nasl.)[4].

(2) Ak sa dedič povolaný zmluvou nedožije smrti poručiteľa, zaniká záväzok z dedičskej zmluvy. Ak poskytol dedič povolaný zmluvou podľa dedičskej zmluvy poručiteľovi plnenie, môže sa dedič dediča povolaného zmluvou domáhať, aby mu poručiteľ vydal to, o čo bol plnením v okamihu smrti dediča povolaného zmluvou obohatený, pokiaľ sa nedohodnú inak.

§ 24

[3] Všeobecnej časti OZ

[4] 5. časť, 2. hlava, 4. diel (odvážne zmluvy), 2. oddiel (zaopatrovateľské zmluvy)

(1) Dedičská zmluva nebráni poručiteľovi, aby so svojím majetkom nakladal za života. Ak nie je dohodnuté inak, nemôžu zmluvné strany previesť svoje právo z dedičskej zmluvy na inú osobu.
(2) Ak má z dedičskej zmluvy plniť aj dedič povolaný k dedeniu, môžu sa zmluvné strany dohodnúť, že poručiteľ nebude so svojím majetkom obsiahnutým v zmluve alebo s jeho časťou nakladať.
(3) Ak bola dedičská zmluva uzavretá s tým, že sa ostatní dedičia zriekli svojho dedičského práva, stratí takéto zrieknutie sa práva účinky v prípade, ak nebude dediť dedič povolaný v dedičskej zmluve.

§ 25

(1) Ak sa zmluvné strany dohodli podľa § 24 ods. 2 a predmetom dedičskej zmluvy je nehnuteľnosť, obmedzenie nakladania s nehnuteľnosťou sa zapíše do katastra nehnuteľností.
(2) Ak poručiteľ urobí právny úkon, ktorý odporuje jeho povinnosti podľa § 24 ods. 2 a obmedzenie nakladania s nehnuteľnosťou bolo zapísané do katastra nehnuteľností, nesmie byť prevod vlastníckeho práva zapísaný do verejného zoznamu. Zmluva o prevode vlastníckeho práva nebude len z tohto dôvodu neplatná; osobe, ktorá mala nehnuteľnosť nadobudnúť však ostane zachované len právo na náhradu škody.

P o v i n n ý d i e l

§ 26

(1) Neopomenuteľnému dedičovi prináleží z dedičstva povinný diel. Povinný diel predstavuje podiel z dedičstva.
(2) Neopomenuteľnými dedičmi sú deti poručiteľa; ak nededia, sú nimi ich potomkovia.
(3) Maloletým neopomenuteľným dedičom sa musí dostať aspoň toľko, koľko robí polovica ich dedičského podielu zo zákona a plnoletým neopomenuteľným dedičom aspoň toľko, koľko robí jedna štvrtina ich dedičského podielu zo zákona. Pokiaľ tomu dedičská zmluva alebo závet odporujú, sú v tejto časti neplatné; ibaže došlo k vylúčeniu týchto neopomenuteľných dedičov z dedenia.

§ 27

(1) Poručiteľ môže dediča zo zákona opomenúť z dedenia ustanovením inej osoby za dediča v dedičskej zmluve alebo v závete, alebo výslovným vyhlásením v dedičskej zmluve alebo v závete. Opomenutie nie je potrebné odôvodniť.
(2) Neopomenuteľného dediča je možné opomenúť z dedenia v rozsahu, ktorý prevyšuje jeho povinný diel.

T r e t i a h l a v a

D e d e n i e z o z á v e t u

§ 28

(1) Závet je jednostranný a odvolateľný prejav vôle, vykonaný osobne poručiteľom, ktorým pre prípad svojej smrti nakladá so svojim majetkom alebo časťou svojho majetku.
(2) Spôsobilosť zriadiť závet sa posudzuje podľa zákona platného v čase, kedy bol závet zriadený.
(3) Spoločný závet viacerých osôb je neplatný.

§ 29

Vzdať sa práva zriadiť závet nemožno jednostranným úkonom, dedičskou zmluvou ani manželskou zmluvou.

§ 30

(1) Závet možno zriadiť písomne, súkromným alebo verejným závetom; ústny závet možno zriadiť vo výnimočných prípadoch ustanovených týmto zákonom.
(2) V písomnom závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol zriadený, inak je neplatný.

Súkromný závet

§ 31

(1) Súkromný závet je platný len ak je zriadený v jazyku, ktorému poručiteľ rozumie.
(2) Súkromný závet môže poručiteľ napísať vlastnou rukou, alebo ho zriadiť v inej písomnej forme, za účasti svedkov.

§ 32

Vlastnoručný závet musí byť napísaný a podpísaný vlastnou rukou poručiteľa, inak je neplatný.

§ 33

Závet, ktorý poručiteľ nenapísal vlastnou rukou, musí vlastnou rukou podpísať a pred dvoma svedkami súčasne prítomnými výslovne prejaviť, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu. Svedkovia sa musia na závet podpísať.

§ 34

(1) Poručiteľ, ktorý nemôže čítať alebo písať, prejaví svoju poslednú vôľu pred troma súčasne prítomnými svedkami v listine, ktorá musí byť prečítaná a prítomnými svedkami podpísaná. Pritom musí pred nimi potvrdiť, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu. Pisateľom a predčitateľom môže byť aj svedok, pisateľ však nesmie byť zároveň predčitateľom.
(2) V listine sa musí uviesť, že poručiteľ nemôže čítať alebo písať, kto listinu napísal a kto nahlas prečítal a akým spôsobom poručiteľ potvrdil, že listina obsahuje jeho pravú vôľu. Listinu musia svedkovia podpísať.

§ 35

(1) Nevidomé osoby môžu prejaviť poslednú vôľu tiež pred tromi súčasne prítomnými svedkami v listine, ktorá musí byť prečítaná.
(2) Nepočujúce osoby, ktoré nemôžu čítať alebo písať, môžu prejaviť poslednú vôľu pred tromi súčasne prítomnými svedkami ovládajúcimi znakovú reč, a to v listine, ktorá sa musí tlmočiť do znakovej reči.
(3) V listine musí byť uvedené, že poručiteľ nemôže čítať alebo písať, kto listinu napísal a kto nahlas prečítal a akým spôsobom poručiteľ potvrdil, že listina obsahuje jeho pravú vôľu. Obsah listiny sa musí po jej spísaní pretlmočiť do znakovej reči, aj toto sa musí v listine uviesť. Listinu musia svedkovia podpísať.

§ 36

(1) Svedkami nemôžu byť osoby s obmedzenou svojprávnosťou. Svedkami nemôžu byť nevidomé, nepočujúce a nemé osoby, ani také, ktoré nepoznajú jazyk, v ktorom sa prejav vôle robí, ako ani osoby, ktoré majú podľa závetu dediť.
(2) Závetom povolaný dedič, zákonný dedič, odkazovník a osoby im blízke nemôžu pri vyhotovovaní závetu pôsobiť ako úradné osoby, ani ako svedkovia, pisatelia, tlmočníci alebo predčitatelia.

§ 37

(1) Ten, kto sa z dôvodu nepredvídateľnej okolnosti ocitne v stave bezprostredného ohrozenia života, má právo zriadiť ústny závet pred troma súčasne prítomnými svedkami.
(2) Na platnosť ústneho závetu sa vyžaduje, aby poručiteľ pred troma súčasne prítomnými svedkami predniesol slovne celú svoju poslednú vôľu a to v jazyku, ktorému všetci svedkovia rozumejú a na záver potvrdil, že toto jeho slovné vyhlásenie je jeho závetom. Na spôsobilosť svedkov sa vzťahujú obmedzenia uvedené v § 36 ods. 1.
(3) Ak poručiteľ prežije stav bezprostredného ohrozenia života a do 10 dní odo dňa zriadenia ústneho závetu nezriadi závet v písomnej podobe, ústny závet zanikne[5].
(4) Ak poručiteľ neprežije stav bezprostredného ohrozenia života a aspoň dvaja z troch svedkov do 10 dní odo dňa zriadenie ústneho závetu nevykonajú pred notárom vo forme notárskej zápisnice súhlasné vyhlásenie o jeho obsahu, ústny závet zanikne.

Verejný závet

§ 38

(1) Verejný závet je možné zriadiť formou notárskej zápisnice.
(2) Maloletí, ktorí dovŕšili 15. rok, môžu zriadiť len verejný závet.
(3) Osoby, ktoré nemôžu čítať alebo písať, nevidomé osoby alebo nepočujúce osoby, môžu zriadiť len verejný závet.
(4) Na formálne náležitosti verejného závetu sa vzťahujú ustanovenia osobitného zákona o formálnych náležitostiach notárskych zápisníc.

Ustanovenie osoby za dediča

§ 39

[5] § 233 1. časti OZ o podmienke: Vznik, zmenu alebo zánik práva či povinnosti možno viazať na splnenie podmienky.

Za dediča možno ustanoviť fyzickú osobu, právnickú osobu a štát. Závetom možno za dediča ustanoviť aj dediča, ktorý dedí zo zákona.

§ 40

(1) Ak je ustanovených viac dedičov, môže im poručiteľ určiť podiely k celému dedičstvu alebo k jeho častiam, prípadne k jednotlivým veciam. Ak nie sú podiely viacerých dedičov v závete určené, platí, že sú rovnaké.
(2) Ak je ustanovených viac dedičov, môže ich poručiteľ ustanoviť aj za dedičov jednotlivých vecí, prípadne podielov k nim.

Odkaz

§ 41

(1) Poručiteľ môže v závete ustanoviť aj odkazovníka k určitej sume peňazí, k určitej veci alebo určitému právu (odkaz).
(2) Odkazovník nezodpovedá za dlhy poručiteľa ani za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa, ak cena všetkých odkazov neprevyšuje jednu desatinu aktív dedičstva. Ak táto podmienka nie je splnená, považuje sa ustanovenie za odkazovníka za ustanovenie za dediča.
(3) Ak je odkazov viac a cena všetkých odkazov prevyšuje jednu desatinu aktív dedičstva, považuje sa za dediča ten odkazovník, ktorého cena odkazu je najvyššia.
(4) Povinnosť splniť odkaz zaťažuje toho dediča, ktorého určil poručiteľ, inak všetkých dedičov podľa pomeru zodpovednosti za dlhy poručiteľa. Splnením odkazu sa podiely týchto dedičov primerane znížia.
(5) Ustanovenie závetu, ktorým bol niekto povolaný za odkazovníka určitej veci, ktoré v čase poručiteľovej smrti nie sú v jeho zanechanom majetku, nemá právne následky.

§ 42

(1) Odkazovník nadobúda právo na odkaz smrťou poručiteľa.
(2) Povinnosť splniť odkaz si zaťažený dedič splní jeho vydaním. Ak sa odkázaná vec zapisuje do verejného zoznamu, odkaz si zaťažený dedič splní písomným prehlasením o vydaní s úradne osvedčeným podpisom a vydaním odkazu; odkazovník sa zapíše do verejného zoznamu priamo po poručiteľovi.

§ 43

(1) Poručiteľ môže dedičovi (dedičom) uložiť, aby sa určitá vec alebo určitá peňažná suma vynaložila na zriadenie nadácie na účel určený v závete.

(2) Súčasne s tým musí závetca určiť, akým spôsobom a kto má nadáciu zriadiť, a prípadne určiť ďalšie náležitosti, ktoré by mala nadačná listina obsahovať.

(3) Poručiteľ môže určiť, akým spôsobom sa má s majetkom určeným pre nadáciu naložiť, ak nedôjde k zriadeniu nadácie.

§ 44

(1) Obsahom závetu môže byť aj odvolanie skoršieho závetu alebo odvolanie ustanovenia za dediča alebo za odkazovníka v skoršom závete.

(2) Obsahom závetu môže byť aj vydedenie potomka z dôvodov podľa § 17 ods. 1.

§ 45

(1) Poručiteľ môže v závete ustanoviť aj jeho vykonávateľa. Prijatie alebo odmietnutie tejto funkcie vyžaduje vyhlásenie pred súdom, ktorý prejednáva dedičstvo.

(2) Vykonávateľ závetu sa má postarať o to, aby sa posledná vôľa poručiteľa uvedená v závete splnila. Za týmto účelom podáva vykonávateľ závetu notárovi bližšie informácie o poručiteľovi, dedičoch, majetku patriaceho do dedičstva ako aj o závete.

§ 46

(1) Ustanovenie závetu, ktorým bol niekto povolaný k dedeniu majetku, ktorý je predmetom dedenia na základe dedičskej zmluvy, je neúčinné.

(2) Ustanovenie závetu, ktorým bol niekto povolaný za dediča jednotlivej veci, ktorá nie je v zanechanom majetku, je neúčinné; to neplatí, ak bol niekto povolaný za dediča peňažnej sumy, ktorá nie je v zanechanom majetku. Určenú peňažnú sumu sú ostatní dedičia povinní zaplatiť až do výšky ceny nadobudnutého majetku, pričom každý z ostatných dedičov je povinný zaplatiť časť požadovanej sumy podľa výšky ceny nadobudnutého dedičského podielu. Dedičia sa môžu dohodnúť s dedičom, ktorý bol ustanovený za dediča k určitej peňažnej sume,

ktorá nie je v zanechanom majetku, že namiesto peňažnej sumy poskytnú tomuto dedičovi určitú vec alebo veci z dedičstva.

§ 47

Na podmienky pripojené k závetu, pokiaľ ich výslovne nepripúšťa tento zákon, sa neprihliada.

§ 48

(1) Neprihliada sa ani na poručiteľov príkaz, aby dedič použil dedičstvo alebo jeho časť určitým spôsobom, alebo aby niečo vykonal, ustanovenie § 16 a 57 ods. 1 druhej vety tým nie je dotknuté.
(2) Ustanovenie ods. 1 sa nevzťahuje na príkaz, aby dedič zriadil nadáciu z majetku poručiteľa alebo z jeho časti. Takisto to sa nevzťahuje na príkaz, aby mu dedič zariadil určitý pohreb, aby dal dedič pochovať poručiteľa na určitom mieste, alebo aby dal poručiteľovi postaviť určitý náhrobný kameň.

§ 49

(1) Závet sa zrušuje neskoršou platnou dedičskou zmluvou, pokiaľ popri nej nemôže obstáť, alebo odvolaním závetu, ktorý je v nej obsiahnutý.
(2) Závet sa zrušuje neskorším platným závetom, pokiaľ popri ňom nemôže obstáť, alebo odvolaním závetu, odvolanie musí mať formu, aká je potrebná pre závet.
(3) Poručiteľ zruší písomný súkromný závet aj tým, že zničí listinu, na ktorej bol napísaný.

Štvrtá hlava

Dedenie zo zákona

§ 50

(1) V prvej dedičskej skupine dedia poručiteľove deti a jeho manžel, každý z nich rovnakým dielom.
(2) Ak nededí niektoré dieťa poručiteľa, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti. Ak nededia ani tieto deti alebo niektoré z nich, dedia rovnakým dielom ich potomkovia.

§ 51

(1) Ak nededia poručiteľovi potomkovia, dedia v druhej dedičskej skupine manžel poručiteľa, poručiteľovi rodičia a ďalej tí, ktorí žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiteľa.

(2) Dedičia druhej skupiny dedia rovnakým dielom, manžel však vždy najmenej polovicu dedičstva.

§ 52

(1) Ak nededí manžel ani žiaden z rodičov poručiteľa, v tretej dedičskej skupine dedia rovnakým dielom poručiteľovi súrodenci a ďalej tí, ktorí žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiteľa

(2) Ak nededí niektorý zo súrodencov poručiteľa, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti.

§ 53

(1) Ak nededí žiadny dedič v tretej dedičskej skupine, v štvrtej dedičskej skupine dedia rovnakým dielom prarodičia poručiteľa.

(2) Ak nededí niektorý z prarodičov poručiteľa, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti. Ak nededia ani tieto deti alebo niektoré z nich, dedia rovnakým dielom ich potomkovia.

Piata hlava

Potvrdenie dedičstva a vypor iadanie dedičov

§ 54

Ak je len jeden dedič, potvrdí mu príslušný súd, že dedičstvo nadobudol. Ak dedičstvo nenadobudol žiadny dedič, potvrdí súd dedičstvo štátu.

§ 55

(1) Ak je viac dedičov, vyporiadajú sa medzi sebou o dedičstve pred súdom dohodou, ktorú súd schváli, ak neodporuje zákonu alebo sa neprieči dobrým mravom.

(2) Ak poručiteľ žil v manželstve, v ktorom manželia mali medzi sebou majetkové spoločenstvo, vyporiadajú sa o tomto spoločnom majetku dedičia s pozostalým manželom dohodou. To isté platí aj pre zaniknuté majetkové spoločenstvo poručiteľa a bývalého manžela, ktoré ku dňu smrti poručiteľa nebolo vysporiadané. Ak medzi nimi nedôjde k dohode, vyporiada tento majetok súd príslušný na konanie o dedičstve.

§ 56

(1) Ak nedôjde k vydaniu osvedčenia o dedičstve, súd vydá rozhodnutie, ktorým potvrdí nadobudnutie dedičstva tým dedičom, ktorých dedičské právo bolo preukázané.

(2) Ak je predmetom dedičstva poľnohospodárska alebo lesná pôda, vedie súd dedičov k takej dohode, ktorá by najlepšie vyhovovala potrebám poľnohospodárskej (lesnej) výroby. Ak k takej dohode nedôjde, súd vydá rozhodnutie, v ktorom vykoná vyporiadanie medzi dedičmi podľa tejto zásady a rozhodne o tom, čo ktorý z dedičov z tohoto majetku nadobudol.

§ 57

(1) Pri dedení zo zákona sa dedičovi do jeho podielu započíta to, čo za života poručiteľa od neho bezodplatne dostal, pokiaľ nejde o obvyklé darovanie, ak ide o dediča uvedeného v ustanovení § 50 ods. 2, započíta sa okrem toho aj to, čo od poručiteľa bezodplatne dostal dedičov predok. Pri dedení zo závetu treba toto započítanie urobiť, ak na to dal poručiteľ príkaz alebo ak by inak obdarovaný dedič bol oproti maloletému dedičovi neodôvodnene zvýhodnený.

(2) Započítanie na dedičský podiel nezakladá povinnosť dedičovi niečo vydať.

(3) Hodnota toho, čo podlieha započítaniu, sa určuje ku dňu smrti poručiteľa.

§ 58

Až do právoplatnosti osvedčenia o dedičstve, prípadne do právoplatnosti rozhodnutia o potvrdení nadobudnutia dedičstva, môžu dedičia veci patriace do dedičstva počas dedičského konania predať alebo urobiť iné opatrenia presahujúce rámec obvyklého hospodárenia len s privolením notára.

Šiesta hlava

Ochrana oprávneného dediča

§ 59

(1) Ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu pravého dediča. To isté platí v prípade, ak dôvod dedičskej nespôsobilosti vyjde najavo až po potvrdení dedičstva.

(2) Neoprávnený dedič má právo, aby mu oprávnený dedič nahradil náklady, ktoré na majetok z dedičstva vynaložil, takisto mu patria úžitky z dedičstva. Ak však vedel, alebo mohol vedieť, že oprávneným dedičom je niekto iný, má právo len na náhradu nevyhnutných nákladov a je povinný oprávnenému dedičovi okrem dedičstva vydať i jeho úžitky.

§ 60

Kto v dobrej viere niečo nadobudol od neoprávneného dediča, je chránený tak, ako keby to bol nadobudol od oprávneného dediča.

§ 61

Ustanovenia § 59 a 60 platia aj vtedy, ak dedičstvo pripadlo štátu ako odúmrť.

Piata časť

Záväzkové právo

Prvá hlava

Všeobecné ustanovenia o záväzkoch

Prvý diel

Základné ustanovenia

Prvý oddiel

Vznik záväzkov

§ 1

Zo záväzkového právneho vzťahu vzniká veriteľovi právo na plnenie od dlžníka (pohľadávka) a dlžníkovi vzniká povinnosť plniť veriteľovi (dlh).

§ 2

Záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, z protiprávnych úkonov, z bezdôvodného obohatenia a z iných skutočností uvedených v právnych predpisoch.

Druhý oddiel

Zmluva

§ 3

(1) Zmluva je uzavretá akonáhle sa strany dohodnú na jej obsahu.

(2) Ak strany považujú zmluvu za uzavretú aj napriek tomu, že si nedohodli náležitosť, ktorú mala zmluva obsahovať, na ich prejav vôle sa hľadí ako na uzavretú zmluvu, ak je možné rozumne predpokladať, najmä vzhľadom na ich následné správanie, že by zmluvu uzavreli aj bez dohody o tejto náležitosti. To neplatí, ak niektorá zo strán už pred jej uzavretím dala nepochybne najavo, že dosiahnutie dohody o určitej náležitosti je

predpokladom uzavretia zmluvy; v takom prípade nie sú zmluvné strany viazané ani ďalšími dohodnutými náležitosťami.

(3) Ustanovenia o zmluvách sa primerane použijú aj na prejav vôle, ktorým sa jedna osoba obracia na iné osoby, ibaže to vylučuje povaha prejavu vôle alebo právny predpis.

§ 4

Ak tretia osoba, ktorá bola so súhlasom zmluvnej strany zúčastnená na uzatváraní zmluvy, alebo ktorá bola zmluvnou stranou poverená plniť, alebo plnila s jej súhlasom:

a) vedela o určitej okolnosti, alebo ju predvídala, alebo o nej mala vedieť alebo ju predvídať, alebo
b) konala úmyselne alebo s hrubou nedbanlivosťou, alebo nekonala v súlade s dobrou vierou a poctivo,

je takáto vedomosť, predvídanie alebo správanie pričítané samotnej zmluvnej strane.

§ 5

Rokovanie o zmluve

(1) Každá strana rokuje slobodne a nezodpovedá za to, že sa dohoda nedosiahne.
(2) Zmluvné strany sú povinné dbať na to, aby sa pri úprave zmluvných vzťahov odstránilo všetko, čo by mohlo viesť ku vzniku rozporov.

§ 6

(1) Ak strana nerokuje v dobrej viere, alebo v rozpore s ňou zruší rokovanie a nedôjde k uzavretiu zmluvy, nahradí škodu spôsobenú druhej strane v rozsahu márne vynaložených nákladov; v rozpore s dobrou vierou je najmä to, keď strana vstúpi do rokovania, alebo v ňom pokračuje, hoci nezamýšľa dospieť k dohode s druhou stranou.
(2) Ak si strany pri rokovaní o uzavretí zmluvy navzájom poskytnú dôverné informácie, nesmie ich strana, ktorej sa tieto informácie poskytli, prezradiť tretej osobe a ani ich použiť v rozpore s ich účelom pre svoje potreby, alebo pre potreby kohokoľvek iného,

a to bez ohľadu na to, či k uzavretiu zmluvy došlo. Ten, kto uvedenú povinnosť poruší, musí nahradiť ujmu spôsobenú druhej strane, ako aj vydať prospech, ktorý tým získal.

§ 7

Ak sú uzavreté viaceré zmluvy pri tom istom rokovaní, alebo ak sú zahrnuté do jednej listiny, posudzuje sa každá z týchto zmlúv samostatne. Ak však z povahy alebo z účelu, ktorý je zmluvným stranám pri ich uzavretí známy, zrejme vyplýva, že sú na sebe vzájomne závislé, vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv. Zánik jednej z týchto zmlúv iným spôsobom než splnením alebo spôsobom nahrádzajúcim splnenie spôsobuje zánik ostatných závislých zmlúv.

§ 8

(1) Proti zmluve, ktorá obsahuje doložku o tom, že jej písomné vyhotovenie obsahuje všetko, na čom sa strany dohodli, nemožno neskôr namietať, alebo ju dopĺňať odkazom na predchádzajúce vyhlásenia alebo dohody. Takéto vyhlásenia alebo dohody však možno použiť pri výklade zmluvy.

(2) Ak sa jedna zo strán dôvodne spolieha na vyhlásenia alebo správanie druhej strany urobené pred uzavretím zmluvy, druhá strana sa na doložku podľa ods. 1 nemôže odvolávať.

§ 9

(1) Na záväzky vznikajúce zo zmlúv, ktoré nie sú upravené v zákone, sa použijú ustanovenia zákona, ktoré sú im najbližšie.

(2) Ak sa uzavrie zmluva, ktorá zahŕňa znaky viacerých zmlúv upravených v zákone, použijú sa na ne ustanovenia zmluvy upravenej zákonom, ktorej podstatné znaky v dohodnutej zmluve prevažujú; ustanovenia zmluvy, ktorej podstatné znaky v dohodnutej zmluve neprevažujú, sa použijú v primeranom rozsahu, ak to nie je v rozpore s úpravou prevažujúcej zmluvy.

Uzavretie zmluvy

§ 10

Zmluvu možno uzavrieť buď prijatím ponuky alebo takým konaním strán, z ktorého možno dostatočne vyvodiť prejav zhody ich vôle.

§ 11

(1) Ponuka na uzavretie zmluvy musí byť dostatočne určitá a musí z nej zrejme vyplývať vôľa navrhovateľa byť touto ponukou viazaný v prípade jej prijatia.
(2) Ponuka pôsobí od času, keď dôjde osobe, ktorej je určená. Ponuku možno vziať späť, ak jej späťvzatie dôjde adresátovi skôr než samotná ponuka alebo najneskôr v tom istom okamihu.
(3) Ponuku možno odvolať, ak odvolanie dôjde jej adresátovi skôr, než adresát odoslal prijatie ponuky.
(4) Ponuku však nemožno odvolať, ak

a) je určená lehota na jej prijatie alebo inak vyjadrená jej neodvolateľnosť, alebo
b) adresát ponuky sa odôvodnene spoliehal na neodvolateľnosť ponuky a s dôverou v jej neodvolateľnosť už začal konať.

(5) Ponuka zaniká jej odmietnutím zo strany adresáta, uplynutím lehoty, ktorá v nej bola určená na prijatie, alebo uplynutím primeranej doby s prihliadnutím na povahu navrhovanej zmluvy a na rýchlosť komunikačných prostriedkov, ktoré navrhovateľ použil pre zaslanie ponuky.

§ 12

(1) Ponuka sa musí prijať v lehote určenej navrhovateľom, ak lehota nie je určená, v primeranej lehote so zreteľom na rýchlosť komunikačných prostriedkov použitých navrhovateľom. Ústna ponuka sa musí prijať ihneď, ak z okolností nevyplýva inak.
(2) Lehota na prijatie ponuky, ktorú navrhovateľ určil v liste, začína plynúť od dátumu uvedeného v liste; ak dátum v liste nie je uvedený, od dátumu uvedeného na obálke odtlačkom poštovej pečiatky. Lehota na prijatie, ktorú navrhovateľ určil prostriedkami umožňujúcimi okamžité spojenie, začína plynúť od okamihu, keď ponuka dôjde jej adresátovi.

§ 13

Prijatie ponuky možno vziať späť, ak späťvzatie dôjde navrhovateľovi skôr, než prijatie ponuky alebo najneskôr v tom istom okamihu.

§ 14

(1) Dohoda o určitej časti zmluvy sa môže nahradiť dohodou strán o spôsobe umožňujúcom dodatočné určenie jej obsahu. V takejto dohode sa musí určiť, dokedy má dôjsť k dodatočnému určeniu obsahu tejto časti zmluvy zmluvnými stranami alebo treťou osobou.

(2) Dohoda pri uzavieraní zmluvy, že určitá časť zmluvy sa medzi stranami dohodne dodatočne po jej uzavretí, sa považuje za podmienku platnosti už dohodnutej časti zmluvy, ibaže sa strany už pri uzavretí zmluvy výslovne dohodli, že nedosiahnutie dodatočnej dohody o doplnení obsahu zmluvy nemá vplyv na platnosť uzavretej zmluvy. Pri pochybnostiach má podmienka odkladacie účinky.

(3) Dohodnutá časť zmluvy nenadobudne účinnosť, dokiaľ nie je dohodnutý alebo určený chýbajúci obsah zmluvy a jej platnosť zaniká zánikom povinnosti dohodnúť chýbajúci obsah zmluvy. To neplatí, ak sa strany dohodli, že dohodnutá časť zmluvy má zostať v platnosti.

§ 15

Ak v priebehu rokovania o zmluve niektorá zo strán trvá na ustanovení s určitým obsahom, alebo na dodržaní osobitnej formy, zmluva nie je uzavretá, pokiaľ nedôjde k dohode o takomto ustanovení alebo k dodržaniu osobitnej formy.

§ 16

(1) Odpoveď na ponuku, ktorá obsahuje dodatky, obmedzenia alebo iné zmeny, sa považuje za novú ponuku.

(2) Odpoveď na ponuku, ktorá sa odchyľuje od pôvodnej ponuky, avšak podstatne nemení jej obsah, sa považuje za prijatie ponuky, ibaže proti nej navrhovateľ vznesie bez zbytočného

odkladu námietky. Ak navrhovateľ nevznesie námietky, zmeny uvedené v odpovedi sa stanú súčasťou zmluvy.

§ 17

(1) Zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie ponuky na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť.

(2) Včasné prijatie ponuky nadobúda účinnosť okamihom, keď vyjadrenie súhlasu s obsahom ponuky dôjde k navrhovateľovi. Prijatie možno odvolať, ak odvolanie dôjde navrhovateľovi najneskôr súčasne s prijatím.

(3) Prijatie je účinné aj v prípade, ak z konania adresáta možno s ohľadom na povahu ponuky a na zaužívané zvyklosti rozumne vyvodiť, že k prijatiu ponuky došlo; v tomto prípade nadobúda prijatie účinnosť konaním adresáta.

(4) Aj oneskorené prijatie ponuky má účinky prijatia, ak o tom navrhovateľ upovedomí adresáta bez zbytočného odkladu.

(5) Ak oneskorené prijatie ponuky svedčí o takých okolnostiach, že ak by prenos prijatia prebiehal obvyklým spôsobom, došlo by navrhovateľovi včas, aj oneskorené prijatie má účinky prijatia, okrem prípadu, ak navrhovateľ bez zbytočného odkladu upovedomí adresáta, že ponuku považuje za zaniknutú.

§ 18

(1) Ak zo zmluvy alebo z právneho predpisu[1] nevyplýva inak, je zmluva účinná súčasne s platnosťou.

(2) Ak zákon ustanovuje, že k zmluve je potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, je zmluva účinná týmto rozhodnutím.

(3) Ak sa do troch rokov od uzavretia zmluvy nepodal návrh na rozhodnutie podľa odseku 2, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo.

§ 19

Potvrdenie uzavretia zmluvy

(1) Uzavretie zmluvy v inej než písomnej forme môže ktorákoľvek zmluvná strana dodatočne písomne potvrdiť.

[1] Napr. tzv. povinné zverejňovanie zmlúv

(2) Ak potvrdenie podľa ods. 1 obsahuje ďalšie alebo odlišné podmienky než tie, ktoré tvorili jej pôvodný obsah, stávajú sa súčasťou zmluvy; to neplatí, ak menia zmluvu podstatným spôsobom, alebo ak druhá strana bez zbytočného odkladu vyhlási, že s nimi nesúhlasí.

§ 20

S prihliadnutím na obsah ponuky na uzavretie zmluvy alebo v dôsledku praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, alebo s prihliadnutím na zvyklosti v obchodnom styku, môže osoba, ktorej je ponuka určená, vyjadriť súhlas s ponukou vykonaním určitého úkonu (napr. odoslaním tovaru alebo zaplatením kúpnej ceny) bez upovedomenia navrhovateľa . V tomto prípade dôjde k prijatiu v okamihu, keď sa tento úkon urobil, ak došlo k nemu pred uplynutím lehoty rozhodujúcej pre prijatie ponuky.

Uzavretie zmluvy na základe verejnej ponuky

§ 21

Prejav vôle navrhovateľa, ktorý je určený viacerým osobám za účelom uzavretia zmluvy, je verejnou ponukou, ak jej obsah zodpovedá podmienkam ustanoveným v § 11, inak sa považuje za výzvu na podávanie ponuky na uzavretie zmluvy.

§ 22

Verejnú ponuku možno pred jej prijatím odvolať rovnakým spôsobom, akým bola ponuka zverejnená.

§ 23

(1) Na základe verejnej ponuky je zmluva uzavretá s osobou, ktorá v súlade s obsahom verejnej ponuky a v lehote v nej určenej, inak v lehote primeranej, navrhovateľovi oznámi, že ponuku prijíma.
(2) Ak však verejnú ponuku príjme súčasne niekoľko osôb, môže si navrhovateľ zvoliť, s ktorou osobou uzavrie zmluvu, ibaže verejná ponuka výslovne určuje, že zmluva sa uzaviera so všetkými osobami, ktoré verejnú ponuku v určenej lehote prijali.

§ 24

(1) Uzavretie zmluvy na základe verejnej ponuky je navrhovateľ povinný potvrdiť bez zbytočného odkladu.
(2) Ak navrhovateľ nepotvrdí uzavretie zmluvy v lehote podľa odseku 1, môža osoba, s ktorou bola zmluva uzavretá, vyhlásiť, že nie je zmluvou viazaná.
(3) Vyhlásenie podľa ods. 2 sa musí urobiť bez zbytočného odkladu po tom, čo došlo k oneskorenému potvrdeniu uzavretia zmluvy.

Verejná súťaž

§ 25

Kto vyhlási neurčitým osobám súťaž (ďalej len "vyhlasovateľ") o najvhodnejšiu ponuku na uzavretie zmluvy (ďalej len „verejná súťaž“), robí tým výzvu na podávanie ponúk na uzavretie zmluvy (ďalej len "ponuka").

§ 26

(1) Na vyhlásenie verejnej súťaže (ďalej len "súťaž") sa vyžaduje, aby sa písomne, všeobecným spôsobom vymedzil predmet požadovaného záväzku a zásady ostatného obsahu zamýšľanej zmluvy, na ktorom navrhovateľ trvá a aby sa určil spôsob podávania ponuky a lehota, do ktorej možno ponuku podávať, ako aj lehota na oznámenie vybranej ponuky (ďalej len "podmienky súťaže").
(2) Obsah podmienok súťaže sa musí vhodným spôsobom uverejniť.

§ 27

Vyhlasovateľ nemôže uverejnené podmienky súťaže meniť alebo súťaž zrušiť, ibaže si toto právo v uverejnených podmienkach súťaže vyhradil a zmenu alebo zrušenie uverejnil spôsobom, ktorým vyhlásil podmienky súťaže.

§ 28

(1) Ponuku možno zahrnúť do súťaže, len keď jej obsah zodpovedá uverejneným podmienkam súťaže. Od podmienok súťaže sa ponuka môže odchýliť len v rozsahu, ktorý podmienky súťaže pripúšťajú.

(2) Do súťaže nemožno zahrnúť ponuku, ktorá sa predložila po lehote určenej v podmienkach súťaže.
(3) Navrhovatelia majú právo na náhradu nákladov spojených s účasťou na súťaži, len keď im toto právo priznávajú podmienky súťaže.

§ 29

(1) Predloženú ponuku nemožno odvolať po uplynutí lehoty určenej v podmienkach súťaže na podávanie návrhov, ibaže podmienky súťaže priznávajú navrhovateľom právo ponuku odvolať aj po uplynutí tejto lehoty. Podmienky súťaže môžu určiť, že ponuku nemožno odvolať už po jej podaní.
(2) Ponuku možno meniť alebo dopĺňať len v čase, keď podľa odseku 1 možno ponuku odvolať, ibaže ide len o opravu chýb, ktoré vznikli pri vyhotovovaní ponuky, a podmienky súťaže túto opravu nevylučujú. Ponuku možno meniť alebo dopĺňať aj v prípadoch určených v podmienkach súťaže.

§ 30

(1) Vyhlasovateľ vyberie najvhodnejšiu z predložených ponúk a oznámi jej prijatie spôsobom a v lehote, ktoré určujú podmienky súťaže.
(2) Ak v podmienkach súťaže nie je určený spôsob výberu najvhodnejšej ponuky, je vyhlasovateľ oprávnený vybrať si ponuku, ktorá mu najlepšie vyhovuje.

§ 31

(1) Vyhlasovateľ je povinný prijať ponuku, ktorá sa vybrala spôsobom uvedeným v § 28. Ak vyhlasovateľ oznámi prijatie ponuky po lehote určenej v podmienkach súťaže, nie je vybraný účastník prijatím ponuky viazaný, ak vyhlasovateľovi oznámi bez zbytočného odkladu po dôjdení oznámenia o prijatí ponuky, že odmieta zmluvu uzavrieť.
(2) Vyhlasovateľ je oprávnený odmietnuť všetky predložené ponuky, ak si toto právo vyhradil v podmienkach súťaže.

§ 32

Vyhlasovateľ je povinný bez zbytočného odkladu po ukončení súťaže upovedomiť účastníkov súťaže, ktorí v súťaži neuspeli, že sa ich ponuka odmietla.

§ 33

Uzavretie zmluvy na dražbe

(1) Pri dražbe je zmluva uzavretá príklepom.

(2) Skoršiu ponuku ruší neskôr urobená vyššia ponuka, alebo skončenie dražby inak než príklepom.

Zmluvy uzatvorené prostriedkami elektronickej komunikácie

§ 34

(1) Zmluvu je možné uzatvoriť aj prostriedkami elektronickej komunikácie, ak tento alebo osobitný právny predpis neustanovuje inak.

(2) Prostriedkami elektronickej komunikácie nemožno uzatvoriť zmluvu:

a) predmetom ktorej je vznik, zmena alebo zánik vecného práva k nehnuteľnosti,

b) ktorou na seba spotrebiteľ preberá ručiteľský záväzok alebo ktorou spotrebiteľ zabezpečuje záväzok prostredníctvom cenných papierov,

c) pri ktorej to vylučuje osobitný právny predpis.

(3) Písomná forma zmluvy uzatvorenej prostriedkami elektronickej komunikácie je zachovaná, ak je zmluva pre strany dostupná aj po jej uzavretí a ak možno spoľahlivo určiť obsah zmluvy, okamih jej uzavretia a totožnosť všetkých zmluvných strán.

§ 35

(1) Podnikateľ, ktorý ponúka možnosť uzatvoriť zmluvu prostriedkami elektronickej komunikácie bez individuálnej komunikácie s druhou stranou, je povinný poskytnúť, okrem všeobecných informácií podľa osobitného predpisu, aj informácie týkajúce sa najmä:

a) úkonov potrebných na uzatvorenie zmluvy,

b) toho, či zmluva bude uložená u podnikateľa a či bude dostupná,

c) technických prostriedkov na zistenie a opravu chýb,

d) jazyka ponúkaného na uzatvorenie zmluvy,

e) zmluvných lehôt a zmluvných podmienok tak, aby si druhá zmluvná strana mohla podstatné náležitosti zmluvy v elektronickej podobe reprodukovať,
f) osobitných poriadkov, ak sú na poskytovanie služby ustanovené.

(2) Informácie uvedené v odseku 1 musia byť poskytnuté jasne a zrozumiteľne, v jazyku a forme predpísanej právnym predpisom alebo dohodnutej stranami.
(3) Ak podnikateľ neposkytne informácie podľa odseku 1 a dôjde k uzavretiu zmluvy, má druhá strana právo od zmluvy odstúpiť.

§ 36

(1) Podnikateľ, ktorý ponúka možnosť uzatvoriť zmluvu prostriedkami elektronickej komunikácie bez individuálnej komunikácie s druhou stranou, je povinný druhej strane vytvoriť také podmienky, ktoré umožnia zistiť a opraviť chyby jej úkonov na prostriedku elektronickej komunikácie ešte pred odoslaním ponuky alebo pred prijatím ponuky.
(2) Ak porušenie povinnosti uvedenej v odseku 1 viedlo k omylu pri uzatvorení zmluvy, podnikateľ zodpovedá za spôsobenú škodu; ďalšie práva tým nie sú dotknuté.

§ 37

(1) Podnikateľ, ktorý ponúka možnosť uzatvoriť zmluvu prostriedkami elektronickej komunikácie bez individuálnej komunikácie s druhou stranou, je povinný potvrdiť objednávku bezodkladne po jej doručení.
(2) Ak druhá strana neobdrží potvrdenie objednávky, má právo zrušiť ponuku alebo odstúpiť od zmluvy.
(3) Podnikateľ zodpovedá za škodu, ktorá druhej strane vznikne porušením povinnosti uvedenej v odseku 1.

§ 38

(1) Ustanovenia § 35 – 37 sa nevzťahujú na zmluvy uzatvorené elektronickou poštou alebo iným obdobným spôsobom.
(2) Ustanovenia § 35 – 37 sa nevzťahujú na zmluvy uzatvárané medzi podnikateľmi, pokiaľ sa strany nedohodli inak.
(3) Povinnosti uvedené v § 35 – 37 vo vzťahoch medzi podnikateľom a spotrebiteľom nie je možné dohodou meniť alebo vylúčiť.

§ 39

V ostatnom sa na uzatváranie zmlúv prostriedkami elektronickej komunikácie použijú ustanovenia tohto zákona o vzniku zmlúv.

Obsah záväzkov

§ 40

Zo záväzku je dlžník povinný niečo dať, konať, niečoho sa zdržať alebo niečo trpieť a veriteľ je oprávnený to od neho požadovať.

§ 41

Platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzkov, pri ktorých to stanovuje osobitný predpis, s výnimkou cenných papierov.

§ 42
Podriadenie pohľadávky

(1) Zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že v prípade úpadku dlžníka alebo jeho zrušenia s likvidáciou sa všetky, alebo určené pohľadávky veriteľa, uspokoja až po uspokojení pohľadávok ostatných veriteľov dlžníka (ďalej len „podriadenie pohľadávky“).
(2) Dohoda o podriadení pohľadávky musí byť písomná.
(3) Podriadiť pohľadávku je možné na určitý čas, najmenej však na tri roky, alebo na neurčitý čas. Pred uplynutím doby podriadenia pohľadávky nie je možné podriadenie pohľadávky zmeniť alebo podriadenie pohľadávky ukončiť.
(4) Podriadené pohľadávky nemožno započítať s dlhmi dlžníka alebo dlhy dlžníka z takejto zmluvy s pohľadávkami veriteľa.
(5) Na zabezpečenie podriadenej pohľadávky, ktorým by veriteľ mohol získať právo oddeleného uspokojenia v konkurze dlžníka sa neprihliada.
(6) K dlhu dlžníka zodpovedajúcemu podriadenej pohľadávke nemožno pristúpiť ani ho prevziať. Záväzok podriadenosti však v celom rozsahu prechádza na postupníka pri prevode alebo prechode podriadenej pohľadávky.
(7) Podriadenie pohľadávky zaniká:

a) uplynutím času, na ktorý bolo dohodnuté; ak je však pred jeho uplynutím na majetok dlžníka vyhlásený konkurz, povolené vyrovnanie alebo ak dlžník vstúpi do likvidácie, podriadenie pohľadávky nezanikne pred zrušením konkurzu, splnením vyrovnania alebo pred skončením likvidácie,
b) uplynutím troch rokov od doručenia výpovede podriadenia pohľadávky, ak bola uzavretá na neurčitý čas; ak je však pred uplynutím lehoty troch rokov na majetok dlžníka vyhlásený konkurz, povolené vyrovnanie, alebo ak dlžník vstúpi do likvidácie, podriadenie pohľadávky nezanikne pred zrušením konkurzu, splnením vyrovnania alebo pred skončením likvidácie,
c) zrušením dlžníka bez likvidácie, ak je ním banka.

Obsah zmluvy

§ 43

(1) Okrem výslovne dojednaných podmienok môže zmluva obsahovať aj priamo nevyjadrené podmienky, ktoré vyplývajú z

a) vôle strán,
b) povahy a účelu zmluvy,
c) zaužívanej praxe a zvyklostí,
d) rozumnosti, dobrej viery a poctivého konania.

(2) Dobrá viera a poctivé konanie v zmluvných vzťahoch vyžaduje najmä povinnosť strán spolupracovať v záujme dosiahnutia plného účinku zmluvy a ich povinnosť brať ohľad na práva a oprávnené záujmy druhej strany.

§ 44

Všeobecné obchodné podmienky

(1) Obsah zmluvy alebo jej časť možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky.

(2) Ak právny predpis neustanovuje inak, všeobecné obchodné podmienky sa stávajú súčasťou zmluvy, ak:

a) zmluva na ich použitie výslovne odkazuje; alebo, ak výslovný odkaz na ne je možný iba s neprimeranými ťažkosťami, bola na mieste, na ktorom dochádza k uzatvoreniu zmluvy, jasne viditeľná informácia o ich použití,

b) druhej zmluvnej strane bolo umožnené oboznámiť sa s ich obsahom primeraným spôsobom, zohľadňujúc zjavné telesné postihnutie zmluvnej strany a

c) strany s ich použitím vyslovili súhlas.

(3) Odchylné dojednania majú prednosť pred znením všeobecných obchodných podmienok.

§ 45

Kolízia všeobecných obchodných podmienok

Ak strany odkážu v ponuke na uzavretie zmluvy a v jej prijatí na všeobecné obchodné podmienky, ktoré si vzájomne odporujú, je zmluva uzatvorená s obsahom určenom dohodnutými podmienkami a tými ustanoveniami všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú v podstate zhodné, aj keby to všeobecné obchodné podmienky vylučovali. Zmluva nie je uzatvorená, ak jedna zo strán bez zbytočného odkladu po výmene prejavov vôle upovedomí druhú stranu, že sa zmluvou necíti byť viazaná.

§ 46

Doložky vo výkladových pravidlách

Ak strany použijú v zmluve niektorú z doložiek upravených v používaných výkladových pravidlách, predpokladá sa, že strany zamýšľali dosiahnuť touto doložkou právne účinky určené výkladovými pravidlami, ktoré sa s prihliadnutím na povahu zmluvy obvykle používajú.

§ 47

Štandardné zmluvné podmienky

(1) Štandardné zmluvné podmienky sú také zmluvné podmienky, ktoré boli vopred pripravené jednou stranou zmluvy na použitie vo viacerých prípadoch a boli použité bez toho, aby o ich obsahu predchádzalo rokovanie s druhou zmluvnou stranou.
(2) V pochybnostiach sa štandardná zmluvná podmienka vykladá v neprospech jej používateľa.
(3) Zmluvné podmienky, ktorých obsah mohla druhá strana reálne ovplyvniť bez toho, aby bola ohrozená možnosť uzatvorenia zmluvy (individuálne dojednania) majú prednosť pred znením štandardných zmluvných podmienok.

§ 48

Prekvapivé ustanovenia

Štandardné zmluvné podmienky, ktoré druhá strana s prihliadnutím na ich umiestnenie v texte, obsah či spôsob vyjadrenia nemohla rozumne očakávať, sa nestávajú súčasťou zmluvy, ibaže boli touto stranou výslovne prijaté.

§ 49

Forma zmluvy

(1) Písomnú formu musia mať zmluvy o prevodoch nehnuteľností, zmluvy o zriadení a zrušení vecných práv k nehnuteľnostiam, ako aj iné zmluvy, pre ktoré to vyžaduje dohoda strán alebo právny predpis.
(2) Na uzavretie zmluvy písomnou formou stačí, ak dôjde k písomnej ponuke a k jej písomnému prijatiu. Ak ide o zmluvu o prevode nehnuteľnosti alebo o zmluvu o zriadení alebo zrušení vecného práva k nehnuteľnosti, musia byť prejavy zmluvných strán na tej istej listine a podpis prevádzajúceho alebo zriaďovateľa vecného práva musí byť úradne osvedčený.
(3) Zmluvu, ktorá obsahuje doložku o tom, že na jej zmenu alebo zrušenie sa vyžaduje osobitná forma, nemožno meniť alebo zrušiť inak; to neplatí, ak sa nedodržanie stanovenej formy nenamietlo bez zbytočného odkladu.

§ 50

Zmluva v prospech tretej osoby

(1) Strany môžu uzavrieť zmluvu aj v prospech tretej osoby.
(2) Ak nie je stranami dohodnuté alebo v právnom predpise ustanovené inak, je tretia osoba oprávnená okamihom, keď so zmluvou prejaví súhlas.
(3) Dokiaľ tretia osoba nedá súhlas, platí zmluva len medzi tými, ktorí ju uzavreli; právo na plnenie má strana, ktorá plnenie v prospech tretej osoby vyhradí, ak nebolo dohodnuté inak. To isté platí, ak tretia osoba súhlas so zmluvou odoprela.
(4) Pre platnosť zmluvy sa nevyžaduje, aby tretia osoba existovala v čase jej uzavretia, musí však byť dostatočne určiteľná.
(5) Dlžník má voči tretej osobe tie isté námietky ako proti tomu, s kým zmluvu uzavrel.
(6) Zmluvné strany môžu zmeniť alebo zrušiť až do okamihu, kedy tretia strana so zmluvou prejavila súhlas alebo konala v súlade so zmluvou.

§ 51

Zmluva o plnení treťou osobou

(1) Ak sa niekto zaviaže, že pre druhú stranu zabezpečí, aby v prospech nej plnil niekto tretí, zaväzuje sa tým, že sa u tretej osoby prihovorí, aby dohodnuté plnenie poskytla.
(2) Ak sa však niekto zaviaže, že tretia osoba splní druhej strane to, čo bolo dohodnuté, nahradí škodu spôsobenú veriteľovi tým, že k splneniu nedošlo.

Zmluva o uzavretí budúcej zmluvy

§ 52

(1) Zmluvou o uzavretí budúcej zmluvy sa jedna alebo obidve strany zaväzujú uzavrieť v dohodnutej dobe budúcu zmluvu s predmetom plnenia, ktorý je určený aspoň všeobecne. Zmluva o uzavretí budúcej zmluvy je platná aj keď sa zmluvná strana zaviaže uzavrieť zmluvu s treťou osobou.
(2) Zmluva o uzavretí budúcej zmluvy sa musí uzavrieť v písomnej forme.

§ 53

(1) Zaviazaná strana je povinná uzavrieť zmluvu bez zbytočného odkladu po tom, čo bola na to vyzvaná oprávnenou osobou v súlade so zmluvou o uzavretí budúcej zmluvy. Ak

takáto osoba nie je v zmluve určená, môže vyzvať na uzavretie zmluvy ktorákoľvek zmluvná strana.

(2) Ak povinná strana nesplní povinnosť uzavrieť zmluvu podľa odseku 1, oprávnená strana môže do jedného roka od uzavretia zmluvy o budúcej zmluve požadovať, aby vôľu zmluvnej strany nahradil súd. Právo na náhradu škody tým nie je dotknuté. Právo na náhradu škody popri určení obsahu zmluvy môže oprávnená strana požadovať len v prípade, ak zaviazaná strana bezdôvodne odmietla rokovať o uzavretí zmluvy.

(3) Zaplatenie náhrady škody nemá za následok zrušenie zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy, ak sa strany nedohodnú inak.

§ 54

(1) Obsah zmluvy sa upraví podľa účelu zrejme sledovaného uzavretím budúcej zmluvy, pričom sa prihliadne na okolnosti, za ktorých bola zmluva o uzavretí budúcej zmluvy dohodnutá, a ak ide o zmluvu uzavretú medzi podnikateľmi, aj na zásady poctivého obchodného styku.

(2) Povinnosť uzavrieť budúcu zmluvu zaniká, ak oprávnená strana nevyzvala zaviazanú stranu na splnenie tohto záväzku v lehote určenej v zmluve o uzavretí budúcej zmluvy. Ak táto lehota nebola určená, zaniká právo na uzavretie zmluvy najneskôr uplynutím ročnej doby počítanej od uzavretia zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy.

(3) Povinnosť uzavrieť budúcu zmluvu zaniká aj tým, že sa okolnosti, z ktorých zmluvné strany pri vzniku povinnosti vychádzali, zmenili tak, že nemožno uzavretie zmluvy spravodlivo požadovať. K zániku zmluvy podľa tohto odseku dochádza len keď zaviazaná strana túto zmenu okolností oznámila bez zbytočného odkladu oprávnenej strane.

§ 55

Ustanovenia § 54 sa použijú primerane aj na zmluvy, ktorými sa zmluvné strany dohodli, že obsah zmluvy bude ešte doplnený, pokiaľ pritom dali nepochybne najavo, že zmluva má platiť, aj keby k dohode o zvyšku obsahu zmluvy nedošlo.

§ 56

Odplata za plnenie

(1) Ak zo zmluvy vyplýva, že je odplatná, avšak výška odplaty nie je určená a nie je dojednaný ani spôsob jej určenia, platí, že odplata bola dohodnutá vo výške obvyklej v čase a mieste uzatvorenia zmluvy.
(2) Ak nie je možné určiť výšku odplaty podľa ods. 1, stanoví ju na návrh súd, s prihliadnutím najmä na obsah zmluvy, povahu plnenia a obchodné zvyklosti.
(3) Ak má odplatu určiť tretia osoba a nemôže to urobiť, alebo to neurobí, súd môže určením odplaty poveriť inú osobu, pokiaľ to nie je v rozpore so zmluvnými podmienkami.
(4) Ak je cena stanovená s odkazom na iné skutočnosti, ktoré neexistujú alebo neskôr prestali existovať, alebo sa stali nedostupnými, odplata sa stanoví podľa skutočností, ktoré najviac zodpovedajú pôvodne predpokladaným skutočnostiam.

§ 57

Úroky

(1) Ak sa plnia úroky a ich výška nie je dohodnutá, dlžník platí úroky vo výške stanovenej právnym predpisom. Ak výška úrokov nie je takto stanovená, dlžník je povinný platiť úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste bydliska alebo sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy.
(2) Výška úrokov sa týka ročného obdobia, ak nebolo dohodnuté inak.
(3) Úroky z úrokov možno požadovať, len pokiaľ tak bolo medzi stranami písomne dohodnuté, alebo ak to výslovne pripúšťa právny predpis.

§ 58

Preddavok

(1) Na to, čo dala pred uzavretím zmluvy niektorá strana, hľadí sa ako na preddavok. Ak nedôjde k uzavretiu zmluvy, je strana, ktorá preddavok prijala, povinná preddavok vrátiť podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení.
(2) Ak zmarí účel zmluvy výlučne strana, ktorá preddavok poskytla, nemá druhá strana povinnosť preddavok vrátiť.

Tretí oddiel

Záväzky zo spotrebiteľských zmlúv

Prvý pododdiel

Spoločné ustanovenia

§ 59

Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

§ 60

Na právne vzťahy vzniknuté zo spotrebiteľskej zmluvy sa vždy prednostne použijú ustanovenia tohto alebo osobitného zákona, určené na ochranu spotrebiteľa. Dojednania, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

§ 61

(1) Ak sú uzavreté viaceré spotrebiteľské zmluvy pri tom istom rokovaní alebo sú zahrnuté do jednej listiny, posudzuje sa každá z týchto zmlúv samostatne.

(2) Ak z povahy zmlúv alebo stranám známeho účelu zmlúv uvedených v odseku 1 pri ich uzavretí zrejme vyplýva, že tieto zmluvy sú od seba vzájomne závislé, vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv. Zánik jednej z týchto zmlúv iným spôsobom než splnením alebo spôsobom nahrádzajúcim splnenie spôsobuje zánik ostatných závislých zmlúv, a to s obdobnými právnymi účinkami.

§ 62

Všetky informácie určené pre spotrebiteľa musia byť jasné a zrozumiteľné a v jazyku, v ktorom sa uzatvára zmluva.

§ 63

Informačné povinnosti

(1) Dodávateľ je povinný pred uzavretím zmluvy alebo ak sa zmluva uzatvára na základe objednávky spotrebiteľa pred tým, ako spotrebiteľ odošle objednávku, ak nie sú tieto informácie zjavné vzhľadom na povahu výrobku alebo služby, spotrebiteľovi oznámiť

a) hlavné vlastnosti výrobku alebo charakter služby v rozsahu primeranom výrobku alebo službe,

b) obchodné meno a sídlo alebo miesto podnikania dodávateľa,
c) telefónne číslo dodávateľa a ďalšie údaje, ktoré sú dôležité pre kontakt spotrebiteľa s dodávateľom, najmä adresu jeho elektronickej pošty a číslo faxu, ak ich má,
d) cenu výrobku alebo služby alebo, ak vzhľadom na povahu výrobku alebo služby nemožno cenu primerane určiť vopred, spôsob, akým sa vypočíta, ako aj náklady na dopravu, dodanie, poštovné a iné náklady a poplatky, alebo ak tieto náklady a poplatky nemožno určiť vopred, skutočnosť, že do celkovej ceny môžu byť zarátané takéto náklady a poplatky,
e) platobné podmienky, dodacie podmienky, lehotu, do ktorej sa dodávateľ zaväzuje dodať výrobok alebo poskytnúť službu, informáciu o postupoch uplatňovania a vybavovania reklamácií, sťažností a podnetov spotrebiteľov,
f) poučenie o zodpovednosti dodávateľa za vady výrobku alebo služby podľa všeobecného predpisu,
g) informáciu o existencii a podrobnostiach záruky poskytovanej výrobcom alebo dodávateľom podľa prísnejších zásad, ako ustanovuje všeobecný predpis, ak ju výrobca alebo dodávateľ poskytuje, ako aj informáciu o existencii a podmienkach pomoci a službách poskytovaných spotrebiteľom po predaji výrobku alebo poskytnutí služby, ak sa takáto pomoc poskytuje,
h) informáciu o dĺžke trvania zmluvy, ak ide o zmluvu uzavretú na dobu určitú; ak ide o zmluvu uzavretú na dobu neurčitú alebo ak ide o zmluvu, pri ktorej sa automaticky predlžuje jej platnosť, aj informáciu o podmienkach vypovedania zmluvy,
i) informáciu o funkčnosti vrátane použiteľných technických ochranných opatrení na zabezpečenie elektronického obsahu, ak je to vhodné,
j) informáciu o kompatibilite elektronického obsahu s hardvérom a softvérom, ktoré sú dodávateľovi známe alebo je rozumné očakávať, že sú mu známe, ak je to vhodné.

(2) Ustanovenia odseku 1 sa nevzťahujú na zmluvu o poskytovaní elektronického obsahu, dodávaného na hmotnom nosiči.
(3) Ustanovenia odseku 1 sa nepoužijú, ak pre dodávateľa vyplýva z osobitného predpisu povinnosť poskytnúť informácie spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy.

(4) Rozsah, spôsob a čas poskytovania ďalších informácii môže stanoviť tento alebo osobitný zákon.

§ 64

V pochybnostiach o výklade spotrebiteľskej zmluvy sa použije výklad pre spotrebiteľa priaznivejší. To neplatí v súdnych konaniach o zdržanie sa používania neprijateľných podmienok začatých na návrh spotrebiteľského združenia.

§ 65

Spotrebiteľ má právo odstúpiť od zmluvy i bez uvedenia dôvodu, ak tak stanovuje tento alebo osobitný zákon. S odstúpením od zmluvy nemožno spojiť nijaký postih.

§ 66

Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov, odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov a sankcia za nesplnenie záväzku nesmú byť vyššie, ako ustanoví vykonávací predpis.

§ 67

Zabezpečenie záväzkov spotrebiteľa

(1) Pohľadávky dodávateľa zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno zabezpečiť

a) dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť,
b) zmenkou alebo šekom, alebo
c) zabezpečovacím prevodom práva.

(2) Ak záložné právo zabezpečuje záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, môže sa záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva uspokojiť len predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona alebo predajom zálohu podľa osobitných zákonov.

§ 68

Neobjednané plnenie

(1) Ak poskytne dodávateľ spotrebiteľovi plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal, spotrebiteľ nie je povinný plnenie vrátiť ani ho uschovať a na spotrebiteľa sa hľadí ako na dobromyseľného držiteľa.

(2) Neobjednaným plnením je aj ďalšie opakujúce sa plnenie poskytnuté spotrebiteľovi na základe zmluvy uzavretej prostriedkami diaľkovej komunikácie, ak spotrebiteľ výslovne o takéto plnenie nepožiadal. Ak dodávateľ nepreukáže opak, považuje sa opakujúce sa plnenie vždy za neobjednané.

Druhý pododdiel

Obsah spotrebiteľských zmlúv

§ 69

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky.

(2) Neprijateľnou podmienkou je každá štandardná zmluvná podmienka, ktorá v rozpore so zásadou poctivosti spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

(3) Za štandardnú zmluvnú podmienku sa pre účely tohto oddielu považuje každá vopred pripravená podmienka, pokiaľ spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. V pochybnostiach platí, že ide o štandardnú zmluvnú podmienku.

(4) Za neprijateľné sa nepovažujú také podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a ceny, ako aj pomeru medzi nimi, pokiaľ boli vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne.

(5) Neprijateľnosť podmienky sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, ktoré tvoria predmet zmluvy, na cenu za predmet plnenia, na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy, ako aj na všetky ostatné podmienky spotrebiteľskej zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

(6) Pri určovaní, či štandardná zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa sa prihliada najmä na to, v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než by bolo jeho právne postavenie bez zmluvnej podmienky. Predpokladá sa, že štandardná zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa v prípade, ak odporuje základnému

zmyslu a účelu ustanovenia, od ktorého sa odchyľuje, alebo ak ohrozuje dosiahnutie účelu zmluvy tým, že obmedzuje podstatné práva a povinnosti vyplývajúce z daného typu zmluvy.

(7) Pri určovaní, či štandardná zmluvná podmienka v rozpore so zásadou poctivosti spôsobuje značnú nerovnováhu sa prihliada najmä na to, či by poctivý podnikateľ mohol rozumne očakávať, že by spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou, ak by o nej rokoval.

§ 70

Neprijateľnou podmienkou je

a) podmienka, ktorá umožňuje zvýšenie ceny tovaru alebo služieb, ktoré majú byť dodané alebo poskytnuté do štyroch mesiacov od uzavretia zmluvy, s výnimkou tovaru alebo služieb, ktoré majú byť dodané alebo poskytnuté na základe zmluvy uzatvorenej na dobu neurčitú;

b) podmienka, ktorá

1. vylučuje alebo obmedzuje právo spotrebiteľa vzniesť námietku nesplnenia alebo námietku predpokladaného nesplnenia zmluvy ako odôvodnenie vlastného neplnenia zmluvy, alebo

2. vylučuje alebo obmedzuje zádržné právo spotrebiteľa, alebo ho podmieňuje najmä uznaním vád spotrebiteľom;

c) podmienka, ktorá obmedzuje právo spotrebiteľa započítať svoju nespornú alebo súdom priznanú pohľadávku;

d) podmienka, ktorá oslobodzuje podnikateľa od zákonnej povinnosti vyzvať druhú stranu na plnenie alebo jej určiť lehotu na plnenie;

e) podmienka, ktorou sa určuje paušálna náhrada škody alebo znehodnotenia, ak

1. prekročí škodu alebo znehodnotenie, ktoré možno očakávať za normálneho behu vecí, alebo

2. neuvádza výslovné právo spotrebiteľa preukázať že škoda alebo znehodnotenie nevznikla vôbec alebo len v podstatne nižšej sume;

f) podmienka, podľa ktorej má podnikateľ právo požadovať zmluvnú pokutu v prípade neprijatia alebo neskoršieho prijatia plnenia, omeškania s platením, alebo v prípade, ak druhá strana odstúpi od zmluvy alebo ju vypovie;

g) podmienka, ktorou sa vylučuje alebo obmedzuje zodpovednosti za škodu:

1. vyplývajúcu z ujmy na živote alebo zdraví spôsobenej z nedbanlivosti alebo úmyselne podnikateľom, jeho zákonným zástupcom alebo jeho pracovníkom;
2. inú ako podľa predchádzajúceho bodu spôsobenú hrubou nedbanlivosťou alebo úmyselne podnikateľom, jeho zákonným zástupcom alebo pracovníkom;

ibaže zákon ustanovuje inak;

h) podmienka, ktorá

1. vylučuje alebo obmedzuje právo spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy alebo ju vypovedať v prípade ak podnikateľ poruší zmluvu inak, ako vadným plnením predmetu kúpy alebo diela
2. podmienka, ktorou sa pri dodaní novej veci alebo diela:

aa) vylučujú alebo obmedzujú nároky z vád voči podnikateľovi alebo sa nároky z vád pripúšťajú iba voči tretím osobám, alebo sa robia závislými od ich predchádzajúceho súdneho uplatnenia voči tretím osobám;

bb) nároky z vád voči podnikateľovi celkom alebo čiastočne obmedzujú na právo na odstránenie vady, ak sa spotrebiteľovi zároveň nepriznáva právo znížiť odmenu v prípade nedostatočného odstránenia vady, alebo, ak nie je predmetom zodpovednosti za vady stavba, má spotrebiteľ právo podľa vlastného uváženia od zmluvy odstúpiť;

cc) vylučuje alebo obmedzuje povinnosť podnikateľa znášať náklady potrebné na odstránenie vady, najmä náklady na dopravu, cestovanie, prácu či materiál;

dd) podmieňuje povinnosť podnikateľa odstrániť vady zaplatením celej odmeny alebo neprimerane vysokej časti odmeny v porovnaní s vadou;

ee) skracuje lehota na oznámenie nie zjavných vád;

ff) skracuje premlčacia alebo prepadná doba na uplatnenie nárokov z vád voči podnikateľovi, alebo vedie k tomu, že skôr uplynie;

i) podmienka v zmluvnom vzťahu, ktorého predmetom je pravidelná dodávka tovaru alebo poskytnutie služieb podnikateľom, ktorá

1. určuje, že trvanie zmluvy presahuje dva roky,

2. určuje, že trvanie zmluvy je v dôsledku nečinnosti spotrebiteľa (mlčky) predĺžené vždy o viac ako jeden rok, alebo

3. určuje v neprospech spotrebiteľa výpovednú lehotu dlhšiu, ako tri mesiace pred uplynutím dojednaného alebo predĺženého trvania zmluvy;

to neplatí v prípade zmluvných vzťahov, ktorých povaha alebo osobitný predpis vyžaduje, aby boli uzatvorené na dlhšiu dobu;

j) podmienka, ktorá umožňuje, aby pri kúpnej zmluve, zmluve o dielo, zmluve o úvere alebo príkaznej zmluve bola alebo mohla byť namiesto podnikateľa zaviazaná alebo oprávnená tretia osoba, ibaže je označená menom, alebo sa spotrebiteľovi priznáva právo odstúpiť od zmluvy;

k) podmienka, ktorou podnikateľ ukladá zástupcovi spotrebiteľa, ktorý za neho uzatvára zmluvu, povinnosti alebo rozširuje jeho zodpovednosť nad rámec ustanovení o prekročení plnomocenstva alebo o konaní bez plnej moci;

l) podmienka, ktorou sa presúva dôkazné bremeno na úkor spotrebiteľa, a to najmä tým, že

1. mu ukladá dôkazné bremeno vo vzťahu k okolnostiam, ktoré sú v sfére vplyvu používateľa, alebo

2. necháva potvrdiť určité skutočnosti, najmä o prijatí plnenia, ibaže také potvrdenie bolo podpísané samostatne alebo bolo potvrdené samostatným overeným elektronickým podpisom;

m) podmienka, ktorá vyžaduje, aby oznámenia alebo právne úkony spotrebiteľa voči podnikateľovi alebo tretej osobe boli urobené v prísnejšej forme, ako je písomná forma, alebo boli podmienené osobitnými požiadavkami na doručovanie;

n) podmienka, s ktorou sa spotrebiteľ nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy

o) podmienka, ktorá ukladá spotrebiteľovi, aby zaplatil neprimerane vysokú sankciu za nesplnenie jeho povinnosti

p) podmienka, ktorá zaväzuje spotrebiteľa vo vlastnom mene alebo v zastúpení treťou osobou uznať svoj dlh pre prípad neplnenia záväzkov vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy.

§ 71

Ak sa nepreukáže opak, považuje sa za neprijateľnú podmienku aj podmienka, ktorá

a) určuje neprimerane dlhý čas alebo nedostatočne určité lehoty podnikateľovi na prijatie alebo odmietnutie návrhu alebo na poskytnutie plnenia vrátane peňažného plnenia;

b) umožňuje podnikateľovi, aby sa bez vecného dôvodu určeného v zmluve oslobodil od povinnosti plniť, ibaže ide o zmluvu na dobu neurčitú a výpovedná doba je primeraná alebo v prípade nedostupnosti plnenia, ak sa podnikateľ zaviaže o nedostupnosti plnenia spotrebiteľa bez zbytočného odkladu informovať a bez zbytočného odkladu vrátiť mu poskytnuté plnenie;

c) umožňuje podnikateľovi zmeniť plnenie na ktoré sa zaviazal alebo sa od neho odchýliť, ibaže je táto dohoda o zmene alebo odchýlení sa rozumná s prihliadnutím na záujmy spotrebiteľa;

d) umožňuje podnikateľovi zmeniť zmluvné podmienky bez vecného dôvodu uvedeného v zmluve; ibaže si:

1. podnikateľ vyhradí právo zmeniť podmienky zmluvy na dobu neurčitú a zaväzuje sa ihneď o tom informovať spotrebiteľa formou oznámenia a spotrebiteľ má právo bezplatne odstúpiť od zmluvy alebo zmluvu vypovedať bez výpovednej doby;

2. dodávateľ finančných služieb vyhradí právo zmeniť úrokovú sadzbu platené spotrebiteľom alebo spotrebiteľovi alebo iné poplatky za finančné služby bez oznámenia, ak na to má vecný dôvod a je povinný informovať spotrebiteľa pri najbližšej príležitosti o tejto zmene ako aj o jeho práve bezplatne odstúpiť od zmluvy alebo zmluvu vypovedať bez výpovednej doby;

e) určuje, že pri určitom konaní alebo nekonaní spotrebiteľa sa považuje určité jeho vyhlásenie za uskutočnené alebo neuskutočnené, ibaže

1. spotrebiteľovi je daná primeraná lehota na umožnenie výslovného vyhlásenia a

2. podnikateľ je povinný na začiatku plynutia lehoty osobitne upozorniť spotrebiteľa na predpokladané následky jeho správania sa;

f) určuje, že osobitne dôležité vyhlásenie podnikateľa sa považuje za doručené spotrebiteľovi;

g) určuje, že podnikateľ má v prípade, že spotrebiteľ odstúpi od zmluvy alebo ju vypovie právo na

1. neprimerane vysokú náhradu za užívanie veci alebo práva alebo za poskytnuté služby alebo

2. neprimerane vysokú náhradu výdavkov;

h) obmedzuje zodpovednosť podnikateľa, ak bola zmluva uzavretá zástupcom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom zástupcu v osobitnej forme,

§ 72

(1) Neprijateľné podmienky sú neplatné.

(2) Ak sa štandardné zmluvné podmienky nestali súčasťou zmluvy alebo sú neplatné, ostáva spotrebiteľská zmluva vo zvyšku v platnosti; namiesto týchto podmienok sa použije

zákonná úprava. Ak by sa v dôsledku toho stalo plnenie zmluvy pre niektorú zo strán neprimerane zaťažujúce, je spotrebiteľská zmluva neplatná.

Druhý diel

Spoločné pohľadávky a dlhy

Prvý oddiel

Solidarita veriteľov

§ 73

(1) Ak je dlžník zaviazaný niekoľkým veriteľom, ktorí sú voči nemu oprávnení spoločne a nerozdielne, môže ktorýkoľvek z veriteľov žiadať celé plnenie a dlžník je povinný splniť v celom rozsahu tomu veriteľovi, ktorý o plnenie požiada ako prvý.

(2) Ak dlžník riadne splnil pohľadávku veriteľovi, ktorý ho požiadal o plnenie, zaniká tým pohľadávka aj ostatným veriteľom.

(3) Ak dlžníka nepožiadal o plnenie žiaden z veriteľov, môže splniť ktorémukoľvek z nich.

(4) Veriteľ, ktorému dlžník splnil celú pohľadávku, vyporiada sa s ostatnými veriteľmi v pomere zodpovedajúcom ich vzájomnému vzťahu.

§ 74

Omeškanie s prijatím plnenia jedného z veriteľov spôsobuje omeškanie aj ostatných veriteľov.

§ 75

Deliteľné pohľadávky

(1) Ak je dlžník zaviazaný na deliteľné plnenie niekoľkým veriteľom, ktorí voči nemu nie sú oprávnení spoločne a nerozdielne, môže každý veriteľ požadovať pre seba iba diel, ktorý pripadá na neho; ak niet inej dohody, predpokladá sa, že diely všetkých veriteľov sú rovnaké.

(2) Ak dlžník splní požadovaný diel veriteľovi, ktorý ho vyzval na plnenie, zanikne pohľadávka len voči nemu.

(3) Ak dlžník splní celý dlh niektorému z veriteľov, zanikne celá pohľadávka len za predpokladu, že veriteľ, ktorému dlžník splnil celú pohľadávku, odovzdá ostatným veriteľom diely, ktoré im prislúchajú podľa odseku 1.

§ 76

Nedeliteľné pohľadávky

(1) Ak je dlžník zaviazaný súčasne viacerým veriteľom na nedeliteľné plnenie, môže plnenie požadovať od dlžníka ktorýkoľvek z veriteľov; dlžník je však povinný plniť len v prípade, ak s tým ostatní veritelia súhlasia, alebo ak mu veriteľ, ktorý ho o plnenie požiadal, poskytne dostatočnú zábezpeku.

(2) Splnením jednému z veriteľov pohľadávka zanikne.

(3) Ak sa plnilo jednému z veriteľov, vyporiadanie medzi veriteľmi závisí od ich vzájomného vzťahu; inak sa má za to, že mu povinnosť vyporiadať sa s ostatnými veriteľmi nevznikne.

Druhý oddiel

Solidarita dlžníkov

§ 77

(1) Ak má viac dlžníkov splniť dlh tomu istému veriteľovi spoločne a nerozdielne, veriteľ je oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich, je však povinný prijať plnenie aj od iného z dlžníkov.
(2) Ak dlh splní jeden z dlžníkov, povinnosť ostatným dlžníkom zanikne.

§ 78

(1) Ak nie je ustanovené inak, podiely na dlhu všetkých dlžníkov sú rovnaké.
(2) Dlžník, proti ktorému bol uplatnený nárok vyšší, než zodpovedá jeho podielu, je povinný bez zbytočného odkladu upovedomiť o tom ostaných dlžníkov a dať im príležitosť, aby

uplatnili svoje námietky proti pohľadávke. Môže od nich požadovať, aby dlh splnili podľa svojich podielov, alebo ho v tomto rozsahu dlhu inak zbavili.

(3) Ak dlžník splnil celý dlh sám, je oprávnený požadovať náhradu od ostatných dlžníkov podľa ich podielov. Ak nemôže niektorý z dlžníkov svoj podiel splniť, rozvrhne sa tento podiel rovnakým dielom na všetkých ostatných.

(4) Osobitné dohody veriteľa a dlžníka nepôsobia voči ostatným dlžníkom.

§ 79

(1) Splnenie alebo započítanie solidárneho dlžníka alebo započítanie veriteľa voči jednému solidárnemu dlžníkovi zbavuje ostatných dlžníkov vo vzťahu k veriteľovi povinnosti plniť v rozsahu splnenia alebo započítania.

(2) Splynutie záväzkov medzi solidárnym dlžníkom a veriteľom zbavuje ostatných dlžníkov povinnosti plniť iba vo výške podielu dotknutého dlžníka.

§ 80

(1) Ak veriteľ odpustí dlh, alebo ak dosiahne urovnanie s jedným solidárnym dlžníkom, ostatní dlžníci sa zbavia zodpovednosti vo výške podielu tohto dlžníka.

(2) Dlžníci sa odpustením dlhu alebo urovnaním zbavia povinnosti plniť v celom rozsahu, ak to z odpustenia alebo urovnania vyplýva.

(3) Vo vzájomnom vzťahu solidárnych dlžníkov sa dlžník, ktorý je oslobodený od plnenia svojho podielu, zbavuje povinnosti plniť iba vo výške podielu v čase tohto oslobodenia a nezbavuje sa žiadneho dodatočného podielu, za ktorý môže zodpovedať neskôr.

§ 81

Omeškanie veriteľa voči jednému z dlžníkov spôsobuje jeho omeškanie aj voči ostatným dlžníkom.

§ 82

Deliteľné dlhy

Ak viacerí dlžníci nie sú zaviazaní tomu istému veriteľovi na rovnaké plnenie spoločne a nerozdielne, je každý z nich zaviazaný iba v rozsahu svojho dielu na dlhu. Pri pochybnostiach sú dlžníci zaviazaní rovnakým dielom.

§ 83

Nedeliteľné dlhy

(1) Ak sa niekoľko dlžníkov zaviaže na plnenie, ktoré si vyžaduje ich vzájomnú súčinnosť, sú dlžníci povinní plniť spoločne.
(2) Jeden z dlžníkov môže splniť nedeliteľný dlh aj za ostatných dlžníkov, ak to povaha dlhu pripúšťa. Vyporiadanie medzi dlžníkmi závisí od ich vzájomného vzťahu; inak sa má za to, že dlžníkovi, ktorý plnil, právo na vyporiadanie nevznikne.

Tretí diel

Zmena záväzkov

Prvý oddiel

Zmena v osobe veriteľa a dlžníka

Postúpenie pohľadávky

§ 84

Veriteľ môže postúpiť svoju pohľadávku alebo jej časť zmluvou inému aj bez súhlasu dlžníka.

§ 85

(1) S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva, ktoré sú s ňou spojené, vrátane jej zabezpečenia.
(2) Postupca je povinný odovzdať postupníkovi všetky doklady a poskytnúť všetky potrebné informácie, ktoré sa týkajú postúpenej pohľadávky.

§ 86

(1) Postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa, alebo obsah ktorej by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, ktorá nemôže byť postihnutá exekúciou.
(2) Nemožno postúpiť pohľadávku, ak by bolo postúpenie v rozpore s dohodou veriteľa a dlžníka alebo s právnym predpisom.

§ 87

(1) Postupca je povinný oznámiť postúpenie pohľadávky dlžníkovi bez zbytočného odkladu.
(2) Dokiaľ postupca neoznámi postúpenie pohľadávky dlžníkovi, alebo dokiaľ mu postupník postúpenie pohľadávky nepreukáže, zbaví sa dlžník dlhu plnením postupcovi.
(3) Ak postupca postúpil tú istú pohľadávku viacerým osobám, je voči dlžníkovi účinné to postúpenie, o ktorom sa dozvedel najskôr.

§ 88

(1) Ak sa dohodlo postúpenie pohľadávky za odplatu, zodpovedá postupca postupníkovi, ak

a) sa postupník nestal namiesto postupcu veriteľom pohľadávky s dohodnutým obsahom,
b) dlžník splnil postupcovi dlh skôr, ako bol povinný ho splniť postupníkovi, alebo ak
c) postúpená pohľadávka alebo jej časť zanikla započítaním pohľadávky, ktorú mal dlžník voči postupcovi.

(2) Za vymožiteľnosť postúpenej pohľadávky zodpovedá postupca až do výšky prijatej odplaty spolu s úrokmi; to neplatí, ak postupník vedel, že pohľadávka je nevymožiteľná, alebo vymožiteľnosť ktorej je neistá.

§ 89

Postúpenie pohľadávky nie je účinné voči osobe, ktorá zabezpečila pohľadávku záložným právom, ručením alebo iným spôsobom, dokiaľ jej postupca postúpenie pohľadávky neoznámi, alebo dokiaľ jej postupník postúpenie pohľadávky nepreukáže.

§ 90

(1) Námietky proti postupovanej pohľadávke, ktoré mohol dlžník uplatniť v čase postúpenia, zostávajú zachované aj po jej postúpení.
(2) Dlžník môže použiť na započítanie voči postupníkovi svoje pohľadávky spôsobilé na započítanie, ktoré mal voči postupcovi v čase, keď mu bolo postúpenie oznámené alebo preukázané, ak to oznámi postupníkovi bez zbytočného odkladu. To platí aj v prípade, ak pohľadávky dlžníka ešte neboli v čase oznámenia alebo preukázania postúpenia splatné.

§ 91

(1) Na žiadosť postupníka môže postupca vymáhať postúpenú pohľadávku sám, vo svojom mene, na účet postupníka. Ak sa postúpenie pohľadávky oznámilo alebo preukázalo dlžníkovi, môže postupca vymáhať pohľadávku iba v prípade, ak postupca preukáže dlžníkovi, že postupník s vymáhaním pohľadávky súhlasil.
(2) Ak vymáha pohľadávku postupca, môže dlžník použiť na započítanie len také svoje pohľadávky spôsobilé na započítanie, ktoré má v čase jej vymáhania voči postupcovi, nie voči postupníkovi.

§ 92

Postúpenie súboru pohľadávok

(1) Postúpiť možno aj súbor pohľadávok, ak je dostatočne určený.
(2) Na postúpenie súboru pohľadávok sa primerane použijú ustanovenia § 84 až 91.

Prevzatie dlhu

§ 93

Kto sa dohodne s dlžníkom, že preberá jeho dlh, nastúpi ako dlžník na jeho miesto, ak na to dá veriteľ súhlas. Súhlas veriteľa musí byť daný buď pôvodnému dlžníkovi alebo tomu, kto dlh mieni prevziať.

§ 94

(1) Obsah záväzku sa prevzatím dlhu nemení; zabezpečenie pohľadávky poskytnuté tretími osobami však trvá len vtedy, ak tieto osoby súhlasia so zmenou v osobe dlžníka.

(2) Námietky, ktoré má voči veriteľovi pôvodný dlžník, môže uplatniť aj nový dlžník.

§ 95

Prevzatie plnenia

Kto sa bez súhlasu veriteľa dohodne s dlžníkom, že splní jeho dlh voči veriteľovi, je voči dlžníkovi zaviazaný na plnenie veriteľovi; veriteľovi však z toho priame právo nevznikne.

Pristúpenie k dlhu

§ 96

(1) Kto sa bez súhlasu dlžníka dohodne s veriteľom, že splní za dlžníka jeho dlh, stáva sa dlžníkom popri pôvodnom dlžníkovi a obaja dlžníci sú zaviazaní spoločne a nerozdielne.

(2) Ak pohľadávku veriteľa voči pôvodnému dlžníkovi zabezpečila tretia osoba a ak nový dlžník neplní, možno voči nej uplatňovať právo zo zabezpečenia pohľadávky len v prípade, ak s pristúpením k dlhu súhlasila.

Postúpenie zmluvy

§ 97

Kto sa dohodne s treťou osobou, že na ňu postúpi svoje práva a povinnosti zo zmluvy, ktorá trvá, nastúpi tretia osoba ako zmluvná strana na jej miesto, ak s tým druhá zmluvná strana súhlasí.

§ 98

Na postúpenie zmluvy sa primerane použijú ustanovenia o postúpení pohľadávky a prevzatí dlhu.

Druhý oddiel

Zmena obsahu záväzkov

Dohoda strán

§ 99

(1) Strany si môžu dohodou zmeniť vzájomné práva a povinnosti.

(2) Ak z dohody o zmene obsahu záväzku nevyplýva, že dohodnutím zmeny záväzku má doterajší záväzok zaniknúť, vzniká nový záväzok popri doterajšom záväzku, ak sú pre jeho vznik splnené zákonom požadované náležitosti.

§ 100

Dohoda o zmene obsahu záväzku nemá vplyv na zabezpečenie pohľadávky, ktorá vznikla z pôvodného záväzku. Ak sa však dohoda o zmene v obsahu záväzku uzavrela bez súhlasu osoby, ktorá zabezpečenie poskytla, je táto osoba zaviazaná len v rozsahu pôvodného záväzku a môže proti veriteľovi namietať všetko, čo by mohla namietať, keby dohoda o zmene obsahu záväzku nebola.

Zmena okolností

§ 101

(1) Strana je povinná plniť svoje povinnosti aj vtedy, ak dôjde k zmene pomerov, či už z dôvodu zvýšenia nákladov plnenia alebo poklesu hodnoty prevzatého plnenia.

(2) Ak sa v dôsledku nepredvídateľnej a stranami nezavinenej zmeny okolností, z ktorých strany pri uzatváraní zmluvy vychádzali, stane plnenie pre niektorú zo strán neprimerane zaťažujúce, alebo by sa v dôsledku plnenia nepoctivo obohatila, každá zo strán môže navrhnúť, aby súd:

a) spravodlivo prispôsobil obsah zmluvy s ohľadom na zmenené pomery,
b) zmluvu zrušil.

(3) Ustanovenia ods. 2 sa nepoužijú, ak strana prevzala riziko zmeny okolností, ako aj v prípade, ak sa súdu nepreukáže, že strana sa nepokúsila o dosiahnutie spravodlivej a primeranej zmeny zmluvných podmienok dohodou.

Štvrtý diel

Zabezpečenie pohľadávok

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia

§ 102

Pohľadávku možno zabezpečiť jedným alebo viacerými zabezpečovacími prostriedkami.

§ 103

Zabezpečiť možno pohľadávku, ktorá v čase jej zabezpečenia trvá, ako aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti, alebo vznik ktorej závisí od splnenia podmienky.

§ 104

(1) Zabezpečovací prostriedok zabezpečuje úroky z peňažného dlhu najviac do výšky zákonnej úrokovej sadzby; to neplatí, ak bol ten, kto zabezpečuje, vopred oboznámený, aké úroky si veriteľ a dlžník dohodli.

(2) Ak sa rovnakou vecou zabezpečujú pohľadávky viacerých veriteľov, prednosť majú veritelia so zabezpečovacím prostriedkom zapísaným vo verejnom zozname podľa poradia zápisu; inak je pre uspokojenie rozhodujúce poradie vzniku zabezpečovacieho prostriedku.

(3) Ak sa zabezpečenie stane neskôr nedostatočným, má veriteľ právo žiadať od dlžníka, aby zabezpečenie bez zbytočného odkladu primerane doplnil; ak to dlžník neurobí, stane sa splatnou tá časť pohľadávky, ktorá nie je zabezpečená.

§ 105

Zabezpečovací prostriedok zaniká najneskôr zánikom zabezpečenej pohľadávky, ak z tohto zákona nevyplýva inak[2].

Zabezpečovací prostriedok nezaniká len z dôvodu, že pre nemožnosť plnenia dlžníka, ak ručiteľ splniť dlh môže, z dôvodu smrti dlžníka alebo zániku dlžníka bez právneho nástupcu, ak bol právnickou osobou

[2] Osobitné pravidlo môže vyplynúť napr. zo zavedenej materiálnej publicity zápisov vecných práv vo verejných zoznamoch (§ 4 tretej časti OZ, vecné práva)

§ 106

(1) Záväzok dať zábezpeku možno splniť najmä zriadením záložného práva alebo spôsobilými ručiteľmi.

(2) Nikto nie je povinný prijať vec alebo právo ako zábezpeku do vyššej sumy, než koľko sú dve tretiny ich obvyklej ceny.

(3) Vklady uložené v bankách a v pobočkách zahraničných bánk sú spôsobilou zábezpekou do výšky, v akej sú chránené podľa osobitného predpisu. Ostatné vklady a cenné papiere zaručujúce bezpečný výnos sú dostatočnou zábezpekou do troch štvrtín ich obvyklej ceny.

Druhý oddiel

Zmluvná sankcia

§ 107

(1) Strana má právo na zaplatenie sumy dohodnutej pre prípad nesplnenia (zmluvná pokuta) alebo na inú zmluvnú sankciu, ktorou sa druhej strane uloží dodatočná alebo prísnejšia povinnosť, alebo sa dotknutej strane zníži rozsah jej povinností alebo prizná dodatočné právo, aj keby ich účinky nezáviseli od ich uplatnenia dotknutou stranou.

(2) Zmluvná sankcia vo vzťahoch medzi podnikateľom a spotrebiteľom, na ktorú je povinný spotrebiteľ, musí byť uzatvorená písomne.

Tretí oddiel

Ručenie

§ 108

(1) Ručenie vzniká písomným vyhlásením, ktorým ručiteľ berie na seba voči veriteľovi povinnosť, že pohľadávku uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník.

(2) Veriteľ musí s osobou ručiteľa súhlasiť; ak ho neodmietne bez zbytočného odkladu, platí, že s ním súhlasí, ak ho však odmietne, ručiteľský záväzok zaniká.

§ 109

Vzniku ručiteľského záväzku nebráni, ak je dlh dlžníka neplatný len pre nedostatok spôsobilosti dlžníka zaväzovať sa na plnenie, ak o tom ručiteľ v čase vyhlásenia o ručení vedel alebo musel vedieť.

§ 110

Veriteľ je povinný kedykoľvek a bez zbytočného odkladu oznámiť ručiteľovi na jeho požiadanie výšku svojej zabezpečenej pohľadávky.

§ 111

Uznanie dlhu dlžníkom je účinné voči ručiteľovi, len keď s tým ručiteľ vyslovil súhlas.

§ 112

(1) Veriteľ je oprávnený domáhať sa splnenia dlhu od ručiteľa len v prípade, ak dlžník nesplnil svoj splatný dlh v primeranej dobe po tom, čo ho na to veriteľ písomne vyzval. Vyzvanie nie je potrebné, ak ho veriteľ nemôže uskutočniť, alebo ak je nepochybné, že dlžník svoj dlh nesplní, najmä pri vyhlásení konkurzu.
(2) Ručiteľ môže plnenie odoprieť, ak dlžník neplnil z dôvodov zavinených veriteľom.
(3) Ručiteľ môže voči veriteľovi uplatniť všetky námietky, na uplatnenie ktorých je oprávnený dlžník, a použiť na započítanie pohľadávky dlžníka voči veriteľovi, ak by bol na započítanie oprávnený dlžník, keby veriteľ vymáhal svoju pohľadávku voči nemu. Ručiteľ môže použiť na započítanie aj svoje pohľadávky voči veriteľovi.
(4) Ak ručiteľ neúspešne uplatní voči veriteľovi námietky, ktoré mu oznámil dlžník, je dlžník povinný nahradiť ručiteľovi náklady, ktoré mu tým vznikli.

§ 113

(1) Ak sa za splnenie dlhu zaručí viac ručiteľov, ručí každý z nich za celý dlh. Ručiteľ má voči ostatným ručiteľom rovnaké práva ako solidárny dlžník.

(2) Ak je ručením zabezpečená iba časť pohľadávky, neznižuje sa rozsah ručenia čiastočným plnením dlhu, ak dlh zostáva nesplnený vo výške, v akej je zabezpečený ručením.

(3) Pri postúpení zabezpečenej pohľadávky prechádzajú práva z ručenia na postupníka v čase, keď postúpenie oznámil ručiteľovi postupca alebo preukázal postupník.

§ 114

Ak ručiteľ uspokojí veriteľa bez vedomia dlžníka, môže dlžník uplatniť voči ručiteľovi všetky námietky, ktoré bol oprávnený uplatniť voči veriteľovi, keby od neho veriteľ žiadal plnenie. Dlžník však nemôže voči ručiteľovi uplatniť námietky, na ktoré dlžník ručiteľa neupozornil bez zbytočného odkladu po doručení správy, že veriteľ uplatnil práva z ručenia.

§ 115

Ručiteľ, ktorý splní dlh, za ktorý ručí, nadobúda voči dlžníkovi práva veriteľa a je oprávnený požadovať všetko, čo má veriteľ a čo je potrebné na uplatnenie práv voči dlžníkovi.

§ 116

Právo veriteľa voči ručiteľovi sa nepremlčí pred premlčaním práva voči dlžníkovi.

§ 117

(1) Ručenie zaniká zánikom pohľadávky, ktorú ručenie zabezpečuje.

(2) Ručenie však nezaniká, ak pohľadávka zanikla pre nemožnosť plnenia dlžníka, ak je splniteľná ručiteľom, alebo pre zánik právnickej osoby, ktorá je dlžníkom.

(3) Ručiteľ je povinný plniť aj v prípade, ak uplynula doba, na ktorú bolo ručenie dohodnuté, avšak veriteľ vyzval ručiteľa v tejto dobe na plnenie.

Štvrtý oddiel

Finančná záruka

§ 118

Finančná záruka vzniká písomným vyhlásením vystaviteľa v záručnej listine, že uspokojí veriteľa do výšky určitej peňažnej sumy podľa obsahu záručnej listiny, ak určitá tretia osoba (dlžník) nesplní určitý dlh alebo sa splnia iné podmienky určené v záručnej listine. Ak je vystaviteľom banka, pobočka zahraničnej banky, ide o bankovú záruku.

§ 119

Ak je finančnou zárukou zabezpečená nepeňažná pohľadávka, platí, že do výšky sumy určenej v záručnej listine je zabezpečený peňažný nárok, ktorý by mal veriteľ voči dlžníkovi, v prípade, že by dlžník porušil povinnosť, ktorej plnenie je zabezpečené finančnou zárukou.

§ 120

(1) Ak finančnú záruku potvrdí iný vystaviteľ, môže veriteľ uplatniť práva z finančnej záruky voči ktorémukoľvek z vystaviteľov.

(2) Vystaviteľ, ktorý potvrdil finančnú záruku a na základe toho plnil, má právo na plnenie voči vystaviteľovi, ktorý ju o potvrdenie finančnej záruky požiada

(3) Ak poskytol vystaviteľ finančnú záruku na žiadosť iného vystaviteľa, má vystaviteľ, ktorý záruku poskytol, voči vystaviteľovi, ktorý ho o vystavenie záruky požiadal, právo na náhradu, ak z poskytnutej záruky plnil a dodržal podmienky, určené v žiadosti.

(4) Ak vystaviteľ oznámi tretej osobe, že iný vystaviteľ poskytol finančnú záruku, nevznikne z toho znamujúcemu vystaviteľovi povinnosť z finančnej záruky; ak však nesprávnym oznámením spôsobí škodu, je povinný ju nahradiť.

§ 121

(1) Vystaviteľ ručí za splnenie zabezpečenej pohľadávky do výšky a za podmienok určených v listine o finančnej záruke. Vystaviteľ môže voči veriteľovi uplatniť iba námietky, ktorých uplatnenie listina o finančnej záruke pripúšťa.
(2) Na finančnú záruku nemá účinok čiastočné plnenie dlhu dlžníkom, ak nesplnený zvyšok dlhu je rovnaký alebo vyšší, než je suma, na ktorú znie listina o finančnej záruke.

§ 122

(1) Ak sú podmienky uvedené v listine o finančnej záruke splnené, vystaviteľ je povinný plniť, keď ho o to veriteľ písomne požiadal. Ak listina o finančnej záruke podmieňuje plnenie vystaviteľa predložením určitého dokumentu, musí byť predložený pri výzve alebo bez zbytočného odkladu po nej, avšak vždy počas trvania finančnej záruky.

(2) Ak z listiny o finančnej záruke nevyplýva niečo iné, nemôže vystaviteľ uplatniť námietky, ktoré by bol oprávnený voči veriteľovi uplatniť dlžník. Predchádzajúca výzva, aby dlžník splnil svoj dlh, sa vyžaduje, len keď to určuje listina o finančnej záruke.

§ 123

(1) Právo na plnenie z finančnej záruky môže veriteľ postúpiť.
(2) Ak to listina o finančnej záruke pripúšťa, môže veriteľ postúpiť aj právo uplatniť finančnú záruku; týmto postúpením sa prevádza aj právo na plnenie z finančnej záruky.

§ 124

Ak je vystaviteľ povinný podľa listiny o finančnej záruke plniť v prospech oprávneného inému vystaviteľovi, je povinný plniť na účet oprávneného u tohto vystaviteľa.

§ 125

(1) Ak je finančná záruka dohodnutá na dobu určitú, finančná záruka zanikne, ak veriteľ neuplatní svoje právo v dobe uvedenej v listine o finančnej záruke.
(2) Dlžník je povinný nahradiť vystaviteľovi to, čo vystaviteľ plnil podľa listiny o finančnej záruke vystavenej v súlade so zmluvou uzavretou s dlžníkom.
(3) Dlžník nemôže voči vystaviteľovi uplatniť námietky, ktoré by mohol uplatniť voči veriteľovi, ak zmluva medzi vystaviteľom a dlžníkom neobsahovala povinnosť vystaviteľa zahrnúť do listiny o finančnej záruke uplatnenie týchto námietok voči veriteľovi.

§ 126

(1) V ostatnom sa na finančnú záruku primerane použijú ustanovenia o ručení.

(2) Vzťah medzi vystaviteľom a dlžníkom sa spravuje podľa ustanovení o príkaznej zmluve.

Piaty oddiel

Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov

§ 127

(1) Pohľadávku možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy.
(2) Na uzavretie dohody podľa odseku 1 je potrebný súhlas zamestnávateľa; to neplatí ak je veriteľom sám zamestnávateľ.

§ 128

(1) Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.
(2) Zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri exekúcii.
(3) Náklady spojené s platením zrážok zo mzdy znáša platiteľ mzdy; pri platení zrážok na základe viacerých dohôd o zrážkach zo mzdy toho istého dlžníka znáša náklady z druhej a ďalších dohôd dlžník.

§ 129

Ustanovenia § 127 a 128 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri exekúcii nakladá ako so mzdou.

Šiesty oddiel

Záložná zmluva

§ 130

Pohľadávku možno zabezpečiť aj záložnou zmluvou. Na vzťahy zo záložnej zmluvy sa použijú ustanovenia o záložnom práve.

Siedmy oddiel

Zabezpečovací prevod práva

§ 131

(1) Pohľadávku možno zabezpečiť dočasným prevodom práva dlžníka alebo tretej osoby v prospech veriteľa (zabezpečovací prevod práva).

(2) Ak sa prevádza právo zapísané do verejného zoznamu, vzniká zabezpečovací prevod práva zápisom do tohto zoznamu. Do verejného zoznamu sa zapíše aj dočasná povaha prevedeného práva.

§ 132

(1) Zmluva o zabezpečovacom prevode práva sa musí uzatvoriť písomne.

(2) Zmluva o zabezpečovacom prevode práva musí obsahovať vymedzenie zabezpečeného záväzku a označenie práva, ktoré sa prevádza v prospech veriteľa, práva a povinnosti zmluvných strán k prevedenému právu počas trvania zabezpečovacieho prevodu práva, jeho ocenenie v peniazoch, spôsob výkonu zabezpečovacieho prevodu práva a najnižšie podanie v prípade dobrovoľnej dražby; ak sa prevádza právo inej osoby ako dlžníka, zmluva o zabezpečovacom prevode práva musí obsahovať aj označenie dlžníka.

§ 133

(1) Až do zániku zabezpečovacieho prevodu práva veriteľ nie je oprávnený prevedené právo previesť na tretiu osobu, alebo k nemu zriadiť právo v prospech tretej osoby.

(2) Ak zabezpečovací prevod práva spočíva v prevode vlastníckeho práva k veci, ktorú má veriteľ u seba, je povinný prevedenú vec chrániť pred poškodením, stratou a zničením; ak má vec u seba dlžník, táto povinnosť platí pre neho obdobne.

§ 134

(1) Ak zabezpečený záväzok nie je riadne a včas splnený, veriteľ je oprávnený začať výkon zabezpečovacieho prevodu práva a prevedené právo speňažiť spôsobom uvedeným v zmluve alebo predajom na dobrovoľnej dražbe, alebo domáhať sa uspokojenia podľa osobitných predpisov.

(2) Dohody, uzavreté pred splatnosťou zabezpečenej pohľadávky, ktorých obsahom alebo účelom je uspokojenie veriteľa tým, že si natrvalo ponechá prevedené právo, sú neplatné.

(3) Začatie výkonu zabezpečovacieho prevodu práva je veriteľ povinný písomne oznámiť osobe, ktorá zabezpečenie poskytla a dlžníkovi aspoň 30 dní vopred.

§ 135

(1) Ak je dohodnutý iný spôsob výkonu zabezpečovacieho prevodu práva ako predajom na dražbe alebo uspokojením podľa osobitných predpisov, je veriteľ pri výkone svojho práva povinný postupovať s náležitou starostlivosťou tak, aby právo previedol za cenu, za akú sa rovnaké alebo porovnateľné právo obvykle prevádza; inak je povinný nahradiť škodu osobe, ktorá zabezpečenie poskytla.

(2) Veriteľ má právo na náhradu nákladov účelne vynaložených v súvislosti s výkonom zabezpečovacieho prevodu práva.

(3) Ak výťažok dosiahnutý vykonaním zabezpečovacieho prevodu práva prevyšuje zabezpečenú pohľadávku a jej príslušenstvo, je veriteľ bez zbytočného odkladu povinný vydať osobe, ktorá zabezpečenie poskytla, tú časť výťažku, ktorá po odpočítaní nákladov účelne vynaložených v súvislosti s výkonom zabezpečovacieho prevodu práva, prevyšuje zabezpečenú pohľadávku a jej príslušenstvo.

§ 136

Splnením dlhu prechádza prevedené právo späť na osobu, ktorá zabezpečenie poskytla. Ak bola vec u veriteľa, je veriteľ povinný vec bez zbytočného odkladu vydať a ak niet odlišnej dohody, spolu s tým, čo k nej pribudlo.

§ 137

Na zabezpečovací prevod práva sa v ostatnom primerane použijú ustanovenia o záložnom práve.

Ôsmy oddiel

Zabezpečenie postúpením pohľadávky

§ 138

Pohľadávku možno zabezpečiť postúpením pohľadávky dlžníka alebo tretej osoby na veriteľa (zabezpečovacie postúpenie), ak to osobitný zákon nevylučuje. Na zabezpečenie postúpením pohľadávky sa primerane použijú ustanovenia o zabezpečovacom prevode práva.

Piaty diel

Splnenie

§ 139

(1) Záväzok zanikne, ak sa veriteľovi plní riadne a včas.
(2) Plnenie je riadne, ak je v súlade so zmluvou, najmä ak má vec (služba) v čase plnenia vlastnosti vymienené alebo obvyklé, ak ju možno použiť podľa povahy a účelu zmluvy alebo podľa toho, čo si zmluvné strany dohodli, a ak vec nemá právne vady.
(3) Splnením nepeňažného dlhu je aj náprava vadného plnenia.

Spôsob plnenia

§ 140

(1) Ak dlh možno splniť niekoľkými spôsobmi, má právo určiť spôsob plnenia dlžník, ak zo zmluvy nevyplýva, že toto právo prislúcha veriteľovi. Ak však veriteľ neurčí spôsob plnenia v čase určenom v zmluve, najneskôr však do doby určenej na plnenie, môže spôsob plnenia určiť dlžník.

(2) Ak na základe svojho práva dlžník alebo veriteľ, ktorý je na to oprávnený, zvolí spôsob plnenia a oznámi ho druhej strane, nemôže bez súhlasu druhej strany tento spôsob zmeniť.

§ 141

Ak sa uskutočnenie jedného z viacerých voliteľných plnení stane nemožným, obmedzuje sa záväzok na zvyšujúce plnenie. Ak je však nemožnosť tohto plnenia spôsobená osobou, ktorá nemá právo voľby, môže druhá strana od zmluvy odstúpiť.

§ 142

Ak je predmetom plnenia vec určená podľa druhu, je dlžník povinný poskytnúť veriteľovi vec, ktorá je vhodná na účely, na ktoré sa vec toho istého druhu spravidla používa.

§ 143

(1) Ak je peňažný dlh, ktorý sa má plniť v tuzemsku, vyjadrený v inej mene ako Euro, môže sa plniť v mene Euro, ibaže bola výslovne dojednaná povinnosť platiť v cudzej mene.
(2) Rozhodný je devízový výmenný kurz platný v mieste a čase plnenia.

§ 144

Veriteľ je povinný prevziať riadne ponúknuté plnenie a poskytnuť súčinnosť potrebnú na to, aby dlžník mohol splniť svoj dlh.

§ 145

Veriteľ je povinný prijať aj čiastočné plnenie, pokiaľ neodporuje povahe záväzku alebo účelu sledovanému veriteľom pri uzavretí zmluvy, ak tento účel je vyjadrený v zmluve, alebo ak je v čase uzavretia zmluvy dlžníkovi známy. Dlžník je povinný nahradiť veriteľovi zvýšené náklady spôsobené čiastočným plnením.

§ 146

Ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo určené v rozhodnutí. Toto právo môže však veriteľ uplatniť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

§ 147

Priradenie plnenia

(1) Ak má strana plniť niekoľko záväzkov rovnakého druhu a ponúknuté plnenie nestačí na splnenie všetkých záväzkov, môže strana, s výhradou uvedenou v odseku 4, v čase svojho plnenia vyhlásiť, na ktorý záväzok sa plnenie priradí.

(2) Ak plniaca strana neurobí takéto vyhlásenie, druhá strana môže v primeranom čase priradiť plnenie na ňou zvolený záväzok. O svojej voľbe upovedomí plniacu stranu. Takéto priradenie na záväzok, ktorý:

a) nie je ešte splatný alebo
b) je protiprávny alebo
c) je sporný,

je však neplatné.

(3) Ak niektorá zo strán neuskutoční priradenie plnenia, plnenie sa priradí, s výhradou podľa odseku 4, na ten záväzok, ktorý v stanovenom poradí spĺňa jedno z týchto

kritérií:

a) záväzok, ktorý je splatný alebo ktorý sa najskôr stane splatným;
b) záväzok, ktorý je pre veriteľa najmenej zabezpečený;
c) záväzok, ktorý dlžníka najviac zaťažuje;
d) záväzok, ktorý vznikol ako prvý.

Ak sa neuplatní žiadne z predchádzajúcich kritérií, plnenie sa priradí pomerne na všetky záväzky.

(4) V prípade peňažného záväzku sa platba dlžníka priradí najprv na náklady, potom na úroky a nakoniec na istinu, pokiaľ veriteľ neurčí inak.

§ 148

Ak dlžník plní svoj dlh pomocou inej osoby, zodpovedá tak, ako keby dlh plnil sám.

§ 149

(1) Ak plnenie dlhu nie je viazané na osobné vlastnosti dlžníka, veriteľ je povinný prijať plnenie jeho dlhu ponúknuté treťou osobou, ak s tým dlžník súhlasí. Súhlas dlžníka nie je potrebný, ak tretia osoba za pohľadávku ručí alebo jej splnenie iným spôsobom zabezpečuje a dlžník svoj dlh nesplnil.
(2) Ak z právneho vzťahu medzi dlžníkom a treťou osobou nevyplýva niečo iné, vstupuje tretia osoba splnením dlžníkovho dlhu do práv veriteľa, ktorý je povinný jej vydať a na ňu previesť všetky svoje dôkazné prostriedky.

§ 150

Akreditív

Otvorenie akreditívu ako aj vystavenie zmenky alebo šeku, prostredníctvom ktorých sa má podľa zmluvy splniť peňažný dlh, nemá vplyv na trvanie tohto záväzku. Veriteľ je však oprávnený požadovať splnenie peňažnej pohľadávky od dlžníka podľa zmluvy, len keď nemôže dosiahnuť jej splnenie z akreditívu, zmenky alebo šeku.

Poukážka

§ 151

Poukážkou sa oprávňuje poukazník vybrať plnenie v peniazoch, cenných papieroch alebo iných zastupiteľných veciach u poukázanca a poukázanec sa splnomocňuje, aby splnil poukazníkovi na účet poukazcu. Priamy nárok nadobudne poukazník proti poukázancovi len vtedy, ak dostane prejav poukázanca, že poukážku prijíma.

§ 152

Poukážku možno vystaviť na rad alebo na doručiteľa.

§ 153

(1) Ak je poukázanec dlžný poukazcovi to, čo má plniť, je povinný poukážke vyhovieť. Ak nie je dohodnuté inak, jeho záväzok zanikne iba tým, že splní podľa poukážky poukazníkovi. Ak sa má poukážkou splniť dlh poukazcu u poukazníka, ktorý s tým súhlasil, je poukazník povinný poukázanca vyzvať, aby plnil.

(2) Ak poukazník nechce použiť poukážku alebo ak poukázanec odopiera poukážku prijať alebo podľa nej plniť, je poukazník povinný oznámiť to bez zbytočného odkladu poukazcovi.

§ 154

Ak príjme poukázanec poukážku voči poukazníkovi, môže uplatniť len také námietky, ktoré sa týkajú platnosti prijatia, alebo ktoré vyplývajú z obsahu poukážky alebo z jeho vzťahov k poukazníkovi.

§ 155

(1) Dokiaľ poukázanec ešte neprijal poukážku voči poukazníkovi, môže ju poukazca odvolať.

(2) Ak neexistuje medzi poukazcom a poukázancom vzťah založený iným právnym dôvodom, použijú sa na ich vzťah ustanovenia o príkaznej zmluve; poukážka však nezanikne smrťou poukazcu alebo poukázanca. Právne následky zrušenia poukážky voči poukazníkovi sa riadia obsahom právneho vzťahu medzi poukazníkom a poukazcom.

§ 156

Ak vo vzťahu medzi poukazcom a poukazníkom začala plynúť premlčacia doba ohľadne dlhu, ktorého plnenie je predmetom poukážky, a to pred dobou, keď poukazníkovi došlo oznámenie poukázanca o prijatí poukážky, plynie od tejto doby premlčacia doba vo vzťahu medzi poukázancom a poukazníkom.

Poukážka na cenné papiere

§ 157

Banka môže vystaviť na tretiu osobu alebo na seba písomnú poukážku znejúcu na plnenie cenných papierov bez toho, že by v nej uviedla dôvod záväzku.

§ 158

(1) Ak taká poukážka znie na rad, môže sa previesť rubopisom.
(2) Rubopisom prechádzajú všetky práva z poukážky na osobu oprávnenú z rubopisu.

§ 159

(1) Kto príjme poukážku vystavenú bankou, je povinný plniť tomu, na koho prospech bola vystavená alebo na koho bola prevedená.
(2) Osoba zaviazaná poukážkou je povinná plniť len ak sa jej vydá kvitovaná poukážka. Proti osobe oprávnenej rubopisom z poukážky môže robiť iba také námietky, ktoré vyplývajú z obsahu poukážky alebo z vlastných vzťahov k oprávnenému.

§ 160

O náležitostiach prijatia rubopisu, ako aj o tom, kto je z rubopisu oprávnený a ako toto oprávnenie preukazuje, platia ustanovenia osobitného zákona. Podľa týchto ustanovení sa takisto posúdi, od koho môže požadovať poukážku ten, kto o ňu prišiel.

§ 161

Kvitancia

(1) Ak plnenie preberá priamo veriteľ, je dlžník oprávnený požadovať od neho potvrdenie o splnení (kvitancia), inak je dlžník oprávnený plnenie odoprieť, dokiaľ sa mu kvitancia

súčasne nevydá. Ak bola kvitancia vydaná na istinu, predpokladá sa, že dlh bol splnený vrátane príslušenstva.

(2) Ak dlžník poskytne plnenie osobe, ktorá predloží veriteľove potvrdenie, že je oprávnená dlh prijať alebo mu odovzdá veriteľom vystavenú kvitanciu, má plnenie účinky, ako keby dlžník plnil veriteľovi.

§ 162

Dlžný úpis

(1) Veriteľ, ktorý ma dlžníkovo vyhlásenie o uznaní dlhu alebo iný dlžný úpis, je povinný vrátiť ho dlžníkovi pri splnení alebo na dlžnom úpise vyznačiť, že bolo plnené čiastočne. Ak to nie je možné, dlžník je oprávnený požadovať, aby mu veriteľ vydal potvrdenie, že na dlžný úpis sa neprihliada v rozsahu, v akom bol dlh splnený.

(2) Ak obdrží dlžník dlžný úpis bez kvitancie, platí, že dlh bol splnený.

§ 163

Náhradné splnenie

(1) Ak dlžník nemôže splniť svoj dlh veriteľovi, pretože je neprítomný, alebo je v omeškaní, alebo ak dlžník má odôvodnené pochybnosti, kto je veriteľom, alebo veriteľa nepozná, nastávajú účinky splnenia dlhu, ak jeho predmet dlžník uloží do súdnej úschovy. Náklady s tým spojené znáša veriteľ.

(3) O zložení predmetu plnenia do súdnej úschovy súd upovedomí toho, pre koho sa zloženie uskutočnilo a podľa potreby zariadi jeho zastúpenie.

Miesto plnenia

§ 164

(1) Na riadne splnenie záväzku sa vyžaduje, aby bol dlh splnený v určenom mieste.

(2) Ak miesto plnenia nie je určené a ak nevyplýva niečo iné z povahy dlhu, je dlžník povinný plniť:

a) peňažný dlh v mieste bydliska alebo podnikania veriteľa,

b) iný dlh v mieste bydliska alebo podnikania dlžníka.

(3) Ak však záväzok vznikol v súvislosti s prevádzkou podniku alebo prevádzkarne dlžníka, je dlžník povinný splniť záväzok v mieste tohto podniku alebo tejto prevádzkarne.

(4) Ak pripadá do úvahy viac miest, plní sa na mieste, ktoré má k záväzku najbližší vzťah. Ak sa miesto bydliska, alebo podnikania strany po uzavretí zmluvy zmenilo, zvýšené náklady plnenia z dôvodu tejto zmeny znáša dlžník.

§ 165

Peňažný dlh plnený prostredníctvom poskytovateľa peňažných služieb je splnený pripísaním peňažnej sumy na účet poskytovateľa peňažných služieb veriteľa alebo vyplatením sumy veriteľovi v hotovosti.

Čas plnenia

§ 166

(1) Dlžník musí uskutočniť plnenie:

a) ak je čas určený v zmluve alebo určiteľný na základe zmluvy, v tomto čase;
b) ak je lehota určená v zmluve alebo určiteľná na základe zmluvy, kedykoľvek počas tejto lehoty, ibaže z okolností vyplýva, že čas plnenia má určiť veriteľ.

(2) Ak čas plnenia nemožno určiť podľa odseku 1, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie v primeranom čase po uzavretí zmluvy a dlžník je povinný plniť bez zbytočného odkladu po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal.

§ 167

Ak si zo zmluvy majú zmluvné strany plniť navzájom, môže sa splnenia dlhu druhou stranou domáhať len tá strana, ktorá svoj dlh už splnila alebo je pripravená a schopná ho splniť súčasne s druhou stranou, ibaže zo zmluvy, zo zákona alebo z povahy plnenia vyplýva niečo iné.

§ 168

Ak je podľa zmluvy dlžník oprávnený určiť čas plnenia, a ak ho neurčí v primeranom čase, určí čas plnenia súd na návrh veriteľa s prihliadnutím na povahu a miesto plnenia, ako aj na dôvod, prečo sa určenie času plnenia prenechalo dlžníkovi.

§ 169

(1) Ak zo zmluvy alebo z ustanovení tohto zákona nevyplýva niečo iné, je rozhodujúci úmysel strán prejavený pri uzavieraní zmluvy alebo povaha plnenia pri určení, či čas plnenia je ustanovený na prospech oboch strán, alebo len na prospech jednej z nich.
(2) Ak je čas plnenia ustanovený na prospech dlžníka, pred týmto časom veriteľ nie je oprávnený požadovať plnenie, avšak dlžník je oprávnený svoj dlh plniť.
(3) Ak je čas plnenia ustanovený na prospech veriteľa, je pred týmto časom veriteľ oprávnený požadovať plnenie, ale dlžník nie je oprávnený plniť svoj dlh.
(4) Ak je čas plnenia ustanovený na prospech oboch strán, nie je pred týmto časom veriteľ oprávnený požadovať plnenie a dlžník plniť svoj dlh.

§ 170

Ak dlžník splní peňažný dlh pred určeným časom plnenia, nie je oprávnený bez súhlasu veriteľa odpočítať od dlžnej sumy úrok zodpovedajúci času, o ktorý plnil skôr.

§ 171

(1) Veriteľ môže odmietnuť predčasné plnenie, ibaže by mu predčasné plnenie nespôsobilo neprimerané ťažkosti.
(2) Prijatie predčasného plnenia veriteľom nemá vplyv na čas určený na plnenie jeho vlastného dlhu.

§ 172

Čas plnenia peňažného dlhu medzi podnikateľmi

(1) Ak nebolo dohodnuté vo vzťahu medzi podnikateľmi inak, lehota na splnenie peňažného dlhu je:
   a) 30 kalendárnych dní po doručení výzvy na úhradu dlžníkovi,

b) 30 kalendárnych dní po prijatí plnenia, ak je dátum doručenia výzvy na úhradu neurčitý, alebo ak je výzva na úhradu dlžníkovi doručená najneskôr v deň prijatia plnenia, alebo
c) 30 kalendárnych dní po uskutočnení overenia zhody plnenia so zmluvou, ak sa má podľa dohody alebo zákona uskutočniť pri prevzatí a ak je výzva na úhradu dlžníkovi doručená najneskôr v deň prijatia plnenia.

(2) Lehotu na splnenie peňažného dlhu presahujúcu 60 kalendárnych dní odo dňa podľa ods. 1 je možné dohodnúť iba výslovne a iba ak to nie je značne nevýhodné pre veriteľa.

(3) Lehotu na overenie zhody plnenia so zmluvou presahujúcu 30 kalendárnych dní odo dňa prijatia plnenia je možné dohodnúť iba výslovne a iba ak to nie je značne nevýhodné pre veriteľa.

(4) Za dohodu o zmene lehoty na splnenie peňažného dlhu sa považuje aj prax, ktorú strany medzi sebou dodržujú.

(5) Pri posudzovaní, či je dohoda značne nevýhodná pre veriteľa sa prihliada na
a) hrubé odchýlenie sa od dobrých obchodných zvyklostí v rozpore s dobrou vierou a poctivým obchodovaním,
b) povahu plnenia a na to,
c) či má dlžník nejaký objektívny dôvod odchýliť sa od zákonom stanovenej lehoty splatnosti.

(6) Združenie zastupujúce alebo ochraňujúce podnikateľov môže podať proti porušiteľovi návrh na zdržanie sa používania dohôd, ktoré sú značne nevýhodné pre veriteľa.

§ 173

Čas plnenia peňažného dlhu vo vzťahu s obstarávateľom

Vo vzťahu medzi podnikateľom a obstarávateľom podľa osobitného predpisu sa uplatnia pravidlá o určení času plnenia peňažného záväzku medzi podnikateľmi s tým, že

a) lehotu na splnenie peňažného dlhu dlhšiu ako je lehota podľa § 172 ods. 1 je možné dohodnúť iba výslovne, a ak to je objektívne odôvodnené vzhľadom na osobitný charakter alebo prvky zmluvy, a aby v žiadnom prípade nepresiahla 60 kalendárnych dní; strany sa nemôžu dohodnúť o dátume doručenia výzvy na úhradu a

b) lehota na overenie zhody plnenia so zmluvou podľa § 172 ods. 1 musí byť súčasťou súťažných podkladov.

Šiesty diel

Nesplnenie a prostriedky nápravy

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia

§ 174

Nesplnenie

Ak niektorá zo strán neplní vôbec, plní vadne alebo je v omeškaní, nesplní (nesplnenie). Za nesplnenie sa považuje aj porušenie povinnosti brať ohľad na práva a oprávnené záujmy druhej strany.

§ 175

Podstatné nesplnenie

Nesplnenie je podstatné, ak:

a) dôsledné dodržanie povinnosti je pre zmluvu rozhodujúce, alebo

b) nesplnenie podstatne zbavuje dotknutú stranu toho, čo bola oprávnená očakávať podľa zmluvy, ibaže druhá strana takýto dôsledok nepredvídala a ani nemohla dôvodne predvídať, alebo

c) nesplnenie je úmyselné a u dotknutej strany vzbudzuje dôvodné obavy, že sa nemôže spoliehať na budúce plnenie druhej strany.

§ 176

Zodpovednosť za nesplnenie

(1) Strana zodpovedá za nesplnenie, ibaže je nesplnenie ospravedlnené. Predpokladá sa, že nesplnenie nie je ospravedlnené.
(2) Nesplnenie strany je ospravedlnené, ak je spôsobené prekážkou, ktorá nastala nezávisle od jej strany a bráni jej v splnení povinnosti, ak nemožno rozumne predpokladať, že by povinná strana túto prekážku alebo jej následky odvrátila alebo prekonala a že by v čase vzniku záväzku túto prekážku predvídala. Na prekážku, ktorá vznikla v čase, keď sa povinná strana dostala do omeškania s plnením svojej povinnosti, alebo vznikla z jej hospodárskych pomerov, sa neprihliada. Nesplnenie je ospravedlnené iba po dobu trvania prekážky.
(3) Zmluva alebo zákon ustanoví, kedy strana zodpovedá aj za ospravedlnené nesplnenie.
(4) Zmluva alebo zákon ustanoví, kedy strana zodpovedá len ak nesplnenie zavinila.

§ 177

Vylúčenie alebo odmedzenie zodpovednosti dlžníka dohodou s veriteľom

(1) Strany sa môžu vopred dohodnúť na vylúčení alebo obmedzení zodpovednosti za nesplnenie.
(2) Ak sa strany dohodnú, že vec sa prenechá ako stojí a leží, nezodpovedá scudziteľ za jej vady, ibaže vec nemá vlastnosť, o ktorej scudziteľ vyhlásil, že ju má, alebo ktorú si nadobúdateľ výslovne vymienil.
(3) Dohody, ktoré vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť v prípadoch úmyselného nesplnenia, alebo ktoré umožňujú plniť dlh spôsobom podstatne odlišným od dôvodného očakávania druhej strany, alebo neodôvodnene vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť za nesplnenie, sú neplatné.

§ 178

Povinnosť notifikácie

Strana je povinná upovedomiť druhú stranu o prekážke, ktorá jej bráni v plnení a o dôsledkoch tejto prekážky akonáhle sa o nej dozvie.

§ 179

Zábezpeka plnenia

Strana, ktorá má dôvodné obavy, že dôjde k podstatnému nesplneniu druhej strany, môže požadovať poskytnutie primeranej zábezpeky nadchádzajúceho plnenia a kým takéto dôvodné presvedčenie pretrváva, môže odoprieť plniť.

§ 180

Prostriedky nápravy pre nesplnenie

(1) Prostriedky nápravy pre nesplnenie sú:

a) právo na splnenie
b) právo odoprieť plnenie
c) právo na zľavu z ceny
d) právo na zmluvnú sankciu
e) právo požadovať úrok z omeškania, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu,
f) právo na paušálnu náhradu nákladov na vymáhanie
g) právo na náhradu škody
h) právo odstúpiť od zmluvy.

(2) Ak strana nesplní svoju povinnosť, druhá strana môže využiť ktorýkoľvek z prostriedkov nápravy jednotlivo alebo súčasne, ibaže by boli nezlučiteľné. Uplatnením práva na akýkoľvek iný prostriedok nápravy strana nestráca právo na náhradu škody.

(3) Strana nesmie využiť žiadny z prostriedkov nápravy v rozsahu, v akom svojím vlastným konaním spôsobila nesplnenie druhej strany.

§ 181

Prostriedky nápravy nezávislé od zodpovednosti strany

Ak strana nesplní, dotknutá strana je oprávnená odoprieť plnenie, odstúpiť od zmluvy, požadovať zľavu z ceny a zaplatenie úrokov z omeškania bez ohľadu na zodpovednosť strany za nesplnenie.

§ 182

Prechod nebezpečenstva škody na veci

Ak strana nesplnila povinnosť odovzdať alebo vrátiť veci druhej strane, alebo ak nakladá s vecou, ktorú má odovzdať alebo vrátiť v rozpore s povinnosťami vyplývajúcimi zo zmluvy, znáša nebezpečenstvo škody na veci. To neplatí, ak škodu na veci spôsobila druhá strana alebo vlastník veci, alebo ak k vzniku škody došlo v čase nesplnenia druhej strany.

§ 183

Dodatočná lehota na splnenie

(1) Dotknutá strana môže oznámením druhej strane poskytnúť dodatočnú lehotu na splnenie.
(2) Počas dodatočnej lehoty môže dotknutá strana odoprieť plnenie svojich vzájomných povinností a požadovať náhradu škody, nemôže však využiť žiadny iný prostriedok nápravy. Ak obdrží oznámenie druhej strany, že táto nebude plniť ani v dodatočnej lehote, alebo ak ani po uplynutí tejto lehoty nebude uskutočnené riadne plnenie, môže dotknutá strana využiť ktorýkoľvek z dostupných prostriedkov nápravy.

Oddiel 2

Náprava vadného plnenia

§ 184

Vytknutie vady

(1) Strana môže uplatniť prostriedky nápravy z dôvodu vadného plnenia, ak vady vytkne v lehote primeranej ich povahe, ibaže o vadách druhá strana vedela alebo mohla vedieť a na vady neupozornila.
(2) Ak ide o zrejmé vady alebo o vady, ktoré možno zistiť z verejného zoznamu, nemožno uplatňovať prostriedky nápravy, ibaže dlžník výslovne ubezpečil, že vec je bez akýchkoľvek vád.
(3) Lehota na vytknutie vád začína plynúť okamihom dodania veci alebo poskytnutia služby, alebo odkedy mohla dotknutá strana vady zistiť. Ak je daná záruka za akosť, vady je nevyhnutné vytknúť najneskôr do uplynutia záručnej doby.

§ 185

Vytknutie právnych vád

Ak chce strana uplatňovať prostriedky nápravy pre nesplnenie, pretože si tretie osoby uplatňujú na vec právo, o ktorom nevedela a ani vedieť nemohla, musí to v primeranej lehote oznámiť druhej strane. Ak tak neurobí, nestratí právo na uplatnenie prostriedkov nápravy, ale druhá strana môže proti nej uplatniť všetky námietky, ktoré neboli uplatnené voči tretej osobe a môže sa svojej povinnosti z uplatnených prostriedkov nápravy zbaviť, ak preukáže, že by sa vzhľadom na tieto námietky tretia osoba nemohla úspešne domôcť svojich práv.

§ 186

Uschovanie vadnej veci

Len čo nadobúdateľ zistí vadu prevzatej veci, je povinný vec uschovať po primeranú dobu, ktorú určí scudziteľ na preskúmanie vady. Ak ide o vadu veci, ktorá podlieha rýchlej skaze, môže ju nadobúdateľ po upozornení scudziteľa bez meškania predať.

§ 187

Náprava vadného plnenia dlžníkom

(1) Ak dlžník poskytne vadné plnenie, môže uskutočniť nové riadne plnenie, ak čas plnenia ešte nenastal.

(2) Ak dlžník nemôže uskutočniť nové riadne plnenie podľa odseku 1, ale bezodkladne po vytknutí vady ponúkne na svoje náklady v primeranej lehote nápravu plnenia, veriteľ nesmie počas poskytnutej primeranej lehoty na nápravu plnenia uplatňovať iné prostriedky nápravy než odopretie svojho plnenia.

(3) Veriteľ nie je povinný poskytnúť dlžníkovi lehotu na nápravu, ak:

a) nesplnenie v čase plnenia predstavuje podstatné nesplnenie, alebo
b) veriteľ má dôvodné obavy, že dlžník vedome plnil vadne a nekonal v dobrej viere a poctivo, alebo
c) veriteľ má dôvodné obavy, že dlžník nebude spôsobilý poskytnúť nápravu v primeranej lehote a bez značného zaťaženia veriteľa alebo jeho oprávnených záujmov, alebo
d) náprava by bola za daných okolností neprimeraná.

(4) Právo na náhradu škody spôsobenej dlžníkovým počiatočným alebo neskorším vadným plnením alebo priebehom poskytovania nápravy zostáva veriteľovi zachované bez ohľadu na poskytnutie nápravy.

§ 188

Vrátenie vadného plnenia

Strana, ktorá dobrovoľne alebo v súlade s povinnosťou vyplývajúcimi z tejto časti zákona poskytla nápravu výmenou vadného plnenia za riadne plnenie, má právo požadovať a povinnosť prevziať naspäť poskytnuté vadné plnenie na svoje náklady.

Oddiel 3

Právo na splnenie

§ 189

Peňažné dlhy

(1) Veriteľ je oprávnený požadovať zaplatenie splatného peňažného dlhu.
(2) Pokiaľ veriteľ ešte nesplnil svoju povinnosť a je zrejmé, že dlžník nebude ochotný prijať plnenie, môže veriteľ napriek tomu uskutočniť plnenie a požadovať zaplatenie peňažného záväzku, ibaže by

a) mohol uskutočniť primeranú náhradnú transakciu bez značného úsilia alebo nákladov; alebo
b) splnenie by bolo neprimerané vzhľadom na okolnosti.

§ 190

Nepeňažné dlhy

(1) Veriteľ je oprávnený trvať na splnení nepeňažného dlhu. Právo na splnenie zahŕňa právo veriteľa požadovať aj opravu, výmenu alebo inú nápravu plnenia, pokiaľ to od dlžníka možno rozumne očakávať.
(2) Splnenie však nemožno požadovať, ak:

a) by spôsobilo dlžníkovi vynaloženie neprimeraného úsilia alebo nákladov v porovnaní s prospechom, ktorý by získal veriteľ; alebo
b) pozostáva z poskytnutia služieb alebo prác osobnej povahy, alebo je závislé od osobného vzťahu.

(3) Právo na splnenie zanikne, ak ho veriteľ neuplatní v primeranej lehote po tom, čo sa o nesplnení dozvedel alebo mal dozvedieť.
(4) Veriteľ nemá právo na náhradu škody v rozsahu, v akom sám prispel k zväčšeniu rozsahu škody neodôvodneným zotrvaním na požiadavke splnenia, pričom za daných okolností mohol uskutočniť primeranú náhradnú transakciu bez vynaloženia značného úsilia alebo nákladov.

§ 191

Skutočnosť, že právo na splnenie je podľa tohto oddielu vylúčené, nevylučuje právo na náhradu škody.

Oddiel 4

Právo odoprieť plnenie

§ 192

(1) Strana, ktorá má plniť vzájomnú povinnosť súčasne s druhou stranou alebo po nej, môže odoprieť plnenie, až kým druhá strana neponúkla plnenie alebo nesplnila.
(2) Strana, ktorá má plniť vzájomnú povinnosť skôr ako druhá strana a ktorá je dôvodne presvedčená, že v čase plnenia druhá strana nesplní, môže odoprieť plnenie po dobu, po ktorú je zrejmé, že druhá strana nesplní. Právo strany odoprieť plnenie zaniká, ak druhá strana poskytne primeranú zábezpeku plnenia.
(3) Podľa okolností možno odoprieť plnenie vcelku alebo sčasti.

Oddiel 5

Právo na zľavu z ceny

§ 193

(1) Strana, ktorej sa plnilo vadne, má právo na zľavu z ceny. Zľava z ceny musí byť úmerná poklesu hodnoty plnenia v čase ponuky v porovnaní s hodnotou, ktorú by v tomto čase malo riadne plnenie.
(2) Strana, ktorá má právo na zľavu z ceny a ktorá už zaplatila sumu prevyšujúcu zníženú cenu, môže požadovať od druhej strany rozdiel.
(3) Strana, ktorá uplatnila právo na zľavu z ceny, nemôže požadovať aj náhradu škody za pokles hodnoty plnenia; právo na náhradu inej škody tým nie je dotknuté.

Oddiel 6

Právo odstúpiť od zmluvy

§ 194

Podstatné nesplnenie

(1) Ak je nesplnenie podstatné, môže dotknutá strana odstúpiť od zmluvy. Dotknutá strana je oprávnená od zmluvy odstúpiť, ak to oznámi neplniacej strane bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o nesplnení dozvedela.
(2) Ak strana oprávnená požadovať splnenie oznámi neplniacej strane, že na splnení trvá, alebo ak nevyužije včas právo odstúpiť od zmluvy podľa odseku 1, je oprávnená odstúpiť od zmluvy len spôsobom ustanoveným pre nepodstatné nesplnenie; ak pre dodatočné plnenie určí lehotu, vzniká jej právo odstúpiť od zmluvy po uplynutí tejto lehoty.

§ 195

Nepodstatné nesplnenie

(1) Ak je nesplnenie nepodstatné, môže dotknutá strana odstúpiť od zmluvy iba v prípade, že strana, ktorá nesplnila, nesplní svoju povinnosť ani v dodatočnej primeranej lehote, ktorá jej na to bola poskytnutá.
(2) Ak však strana, ktorá nesplnila, vyhlási, že nesplní, môže dotknutá strana od zmluvy odstúpiť bez poskytnutia dodatočnej primeranej lehoty na plnenie alebo pred jej uplynutím.

§ 196

Zmluva plnená po častiach

(1) Ak sa nesplnenie týka iba časti splatného dlhu, je dotknutá strana oprávnená odstúpiť od zmluvy len ohľadne plnenia, ktoré sa týka tejto časti.

(2) Pri zmluvách s postupným čiastkovým plnením možno odstúpiť od zmluvy iba ohľadne čiastkového plnenia, k nesplneniu ktorého došlo.

(3) Ohľadne iných častí plnenia, alebo ohľadne čiastkového plnenia, ktoré už bolo prijaté alebo sa má uskutočniť až v budúcnosti, možno odstúpiť od zmluvy, ak táto časť plnenia alebo toto čiastkové plnenie nemá zrejme vzhľadom na svoju povahu pre oprávnenú stranu význam bez zvyšku plnenia, pri ktorom nastalo nesplnenie, alebo neplnenie dlhu ako celku znamená podstatné nesplnenie.

§ 197

Očakávané nesplnenie

(1) Ohľadne povinnosti, ktorá sa má plniť v budúcnosti, možno od zmluvy odstúpiť, keď zo správania povinnej strany alebo z iných okolností nepochybne vyplýva ešte pred časom určeným na plnenie zmluvnej povinnosti, že nesplnenie bude podstatné a povinná strana neposkytne po vyzvaní oprávnenej strany bez zbytočného odkladu dostatočné zábezpeku.

(2) Ohľadne povinnosti, ktorá sa má plniť v budúcnosti, možno odstúpiť od zmluvy aj v prípade, keď povinná strana vyhlási, že svoju povinnosť nesplní.

§ 198

Primeranosť dodatočnej lehoty

(1) Ak je dodatočná lehota poskytnutá na plnenie neprimeraná a oprávnená strana odstúpi od zmluvy po jej uplynutí, alebo oprávnená strana odstúpi od zmluvy bez poskytnutia dodatočnej lehoty pre plnenie, nastávajú účinky odstúpenia až po márnom uplynutí primeranej dodatočnej lehoty, ktorá sa mala poskytnúť na plnenie povinností.

(2) Pri poskytnutí dodatočnej lehoty môže oprávnená strana druhej strane vyhlásiť, že odstupuje od zmluvy, ak druhá strana nesplní svoju povinnosť v tejto lehote. V tomto

prípade nastávajú účinky odstúpenia márnym uplynutím tejto lehoty, ak je primeraná, alebo uplynutím primeranej lehoty, ak určená lehota nebola primeraná.

§ 199

(1) Oprávnená strana nemôže odstúpiť od zmluvy po tom, čo jej bola doručená správa, že už bola splnená povinnosť, ktorej nesplnenie bolo dôvodom na odstúpenie od zmluvy.
(2) Ak z obsahu zmluvy vyplýva, že oprávnená strana nemá záujem na splnení dlhu po čase plnenia, nastanú účinky odstúpenia od zmluvy začiatkom omeškania povinnej strany, ak oprávnená strana neoznámi pred touto dobou, že trvá na splnení dlhu.

Oddiel 7

Právo na zmluvnú sankciu

§ 200

Vo vzťahoch s podnikateľom vzniká právo na zmluvnú sankciu aj vtedy, ak by podnikateľ alebo obstarávateľ podľa osobitných predpisov za nesplnenie nezodpovedal.

§ 201
Moderácia zmluvnej sankcie

Neprimerane prísnu zmluvnú sankciu môže súd primerane znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, okolnosti jej dohodnutia, oprávnené očakávania strán a následky nesplnenia.

§ 202

Na zmluvnú sankciu spočívajúcu v povinnosti strany zaplatiť sumu určenú percentuálnou sadzbou dlžnej sumy za určitú dobu sa použijú aj ustanovenia o úrokoch z omeškania.

Oddiel 8

Úrok z omeškania

§ 203

(1) Ak dlžník nesplnil peňažný dlh, má veriteľ právo na úroky z omeškania z nezaplatenej sumy v dohodnutej sadzbe, inak v sadzbe stanovenej osobitným predpisom.
(2) Sadzba úrokov z omeškania so splnením dlhu spotrebiteľom v spotrebiteľských vzťahoch nesmie byť vyššia ako stanoví osobitný predpis.
(3) Dohoda, ktorou sa strany vo vzťahoch medzi podnikateľmi a vo vzťahoch medzi podnikateľom a obstarávateľom podľa osobitného predpisu odchýlia od odseku 1, nesmie byť značne nevýhodná pre veriteľa. Vylúčenie práva na úroky z omeškania je značne nevýhodné pre veriteľa. Ustanovenia § 172 ods. 4 až 6 sa použijú primerane.

§ 204

Dohoda o tom, že sa splatný dlh bude splácať v splátkach, nezahŕňa dohodu, že sa majú platiť v splátkach aj úroky z omeškania.

§ 205

Na dohodnuté úroky z omeškania sa v ostatnom použijú ustanovenia o zmluvných sankciách.

§ 206

Ustanovenia tohto oddielu sa primerane aplikujú aj v prípade, ak peňažný záväzok vznikol zo zákona alebo z inej právnej skutočnosti.

Oddiel 9

Právo na paušálnu náhradu nákladov na vymáhanie

§ 207

(1) Vo vzťahoch medzi podnikateľmi a vo vzťahoch medzi podnikateľom a obstarávateľom podľa osobitného predpisu, má strana právo na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením peňažnej pohľadávky voči druhej strane, a to bez potreby osobitného upozornenia. Právo na náhradu ďalších primeraných nákladov spojených s vymáhaním tým nie je dotknutý.

(2) Výšku paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky sa ustanoví osobitným predpisom.

(3) Dohoda, ktorou sa strany odchýlia od odseku 1, nesmie byť značne nevýhodná pre veriteľa. Predpokladá sa, že vylúčenie práva na náhradu nákladov je značne nevýhodné pre veriteľa. Ustanovenia § 172 ods. 4 až 6 sa použijú primerane.

Oddiel 10

Právo na náhradu škody

§ 208

(1) Ak strana zodpovedá za nesplnenie, je povinná nahradiť škodu, ktorá nesplnením vznikla.

(2) Účelom náhrady škody pre prípad nesplnenia je poskytnutie peňažnej sumy, ktorou dotknutá strana dosiahne čo možno najbližšie postavenie tomu, v akom by sa nachádzala, ak by zmluva bola splnená. Takáto náhrada škody zahŕňa stratu, ktorá dotknutej strane vznikla a ušlý zisk.

§ 209

(1) Povinná strana, ktorá zverila inej osobe plnenie svojej povinnosti v prospech druhej strane, zodpovedá za škodu spôsobenú pri plnení touto osobou druhej strane akoby plnila sama.

(2) Ak porušenie povinnosti zo záväzkového vzťahu spôsobila tretia osoba, ktorej povinná strana zverila plnenie svojej povinnosti, povinná strana za nesplnenie nezodpovedá len v prípade, keď je povinnosť nahradiť škodu vylúčená u nej a bola by aj u tretej osoby, keby bola oprávnenej strane priamo zaviazaná namiesto povinnej strany.

§ 210

Nenahrádza sa škoda, ktorá prevyšuje škodu, ktorú povinná strana v čase uzavretia zmluvy predvídala, alebo mohla dôvodne predvídať ako pravdepodobný následok nesplnenia, ibaže by nesplnenie bolo úmyselné alebo spôsobené hrubou nedbanlivosťou.

§ 211

Ten, kto nesplní zmluvu zameranú prevažne na uspokojenie nemajetkových záujmov, nahradí aj nemajetkovú ujmu tým spôsobenú, ak sa nesplnením podstatne zasiahlo do týchto záujmov a iné priznané nároky by sa zdali nepostačujúce.

§ 212

Náhradná transakcia

(1) Ak dotknutá strana v dôsledku nesplnenia zrušila zmluvu a v primeranej lehote a primeraným spôsobom uskutočnila náhradnú transakciu, môže požadovať rozdiel medzi zmluvnou cenou a cenou náhradnej transakcie, ako aj náhradu nákladov potrebných na uskutočnenie náhradnej transakcie; právo na náhradu inej škody tým nie je dotknuté.

(2) Ak dotknutá strana zrušila zmluvu a neuskutočnila náhradnú transakciu, môže, pokiaľ pre zmluvne dojednané plnenie existuje obvyklá cena, požadovať rozdiel medzi zmluvnou cenou a obvyklou cenou v čase zrušenia zmluvy, právo na náhradu inej škody tým nie je dotknuté.

§ 213

Veriteľ má právo na náhradu škody spôsobenej omeškaním so splnením peňažného záväzku, len ak táto škoda nie je krytá úrokmi z omeškania alebo paušálnou náhradou nákladov spojených s uplatnením pohľadávky alebo ich súčtom.

§ 214

V ostatnom sa na náhradu škody primerane použijú príslušné ustanovenia 6. časti tohto zákona.

Siedmy diel

Iné spôsoby zániku záväzkov

§ 215

Zánik záväzkov

Okrem splnenia zanikajú záväzky najmä:

(a) dohodou strán,
(b) započítaním,
(c) odpustením dlhu,
(d) výpoveďou,
(e) odstúpením od zmluvy,
(f) dodatočnou nemožnosťou alebo protiprávnosťou plnenia,
(g) splynutím,
(h) smrťou dlžníka, ak bolo plnenie viazané len na osobu dlžníka,
(i) smrťou veriteľa, ak bolo plnenie dlhu obmedzené len na jeho osobu,
(j) iným spôsobom, ktorý si strany dohodli alebo ktorý ustanovuje zákon.

Dohoda

§ 216

(1) Ak sa veriteľ dohodne s dlžníkom, že doterajší záväzok sa nahrádza novým záväzkom, pôvodný záväzok zaniká a dlžník je povinný plniť dlh z nového záväzku.
(2) Doterajší záväzok sa považuje za nahradený iba v rozsahu, ktorý nepochybne vyplýva z dohody o novom záväzku.

§ 217

Strany sa môžu dohodnúť, že doposiaľ nesplnený záväzok, alebo jeho časť, sa zrušuje bez toho, aby vznikol nový záväzok.

§ 218

Urovnanie

(1) Pôvodný záväzok možno nahradiť novým záväzkom tak, že si strany dohodou upravia práva a povinnosti medzi nimi sporné alebo pochybné. Ak sa urovnanie týka vecného práva k veci zapísanej do verejného zoznamu, nastávajú účinky urovnania zápisom do tohto zoznamu.
(2) Omyl v tom, čo je medzi stranami sporné alebo pochybné, nespôsobuje neplatnosť dohody o urovnaní. Ak bol však omyl vyvolaný ľsťou jednej strany, môže sa druhá strana neplatnosti dohody dovolať.

(3) Urovnanie dohodnuté v dobrej viere nestráca platnosť ani vtedy, ak dodatočne vyjde najavo, že niektorá zo strán pohľadávku v čase urovnania nemala.

(4) Aj keď strany vyhlásia, že urovnaním sú medzi nimi upravené všetky vzájomné práva, týkajú sa tieto účinky iba záväzku, v ktorom medzi nimi vznikla spornosť alebo pochybnosť, ibaže z obsahu urovnania nepochybne vyplýva, že sa urovnanie týka aj iných záväzkov

(5) Dohoda, ktorou majú byť medzi stranami upravené všetky práva, sa netýka práv, na ktoré strany zrejme nemohli pomýšľať.

§ 219

Spoločné ustanovenia

(1) Dohoda musí byť uzavretá v písomnej forme, ak sa ruší alebo nahrádza záväzok dohodnutý písomnou formou; to isté platí, ak sa dohoda týka premlčaného práva.

(2) Dohoda o nahradení záväzku nemá vplyv na zabezpečenie pohľadávky, ktorá vznikla z pôvodného záväzku. Ak sa však dohoda o nahradení záväzku uzavrela bez súhlasu osoby, ktorá zabezpečenie poskytla, je táto osoba zaviazaná len v rozsahu pôvodného záväzku a môže proti veriteľovi namietať všetko, čo by mohla namietať, keby dohoda o nahradení záväzku nebola.

Započítanie

§ 220

(1) Ak strany majú vzájomné pohľadávky rovnakého druhu, ktorákoľvek strana môže započítať svoje právo na plnenie (pohľadávku) voči pohľadávke druhej strany v rozsahu, v akom je prvá strana v čase započítania

(a) oprávnená plniť svoj dlh a

(b) pohľadávka druhej strany je splatná.

(2) Právo na započítanie sa vykoná prejavom vôle smerujúcim k započítaniu voči druhej strane .

(3) Započítanie má účinky splnenia záväzkov v rozsahu, v akom sa pohľadávky navzájom kryjú okamihom dôjdenia započítacieho prejavu vôle druhej strane

§ 221

(1) Ak má strana uplatňujúca započítanie voči druhej strane dve alebo viac pohľadávok, započítanie je účinné, iba ak určí pohľadávku, na ktorú sa započítanie vzťahuje.
(2) Ak má strana uplatňujúca započítanie plniť druhej strane dva alebo viac dlhov, použije sa primerane ustanovenie o priradení plnenia (§ 147).

§ 222

(1) Na započítanie sú spôsobilé pohľadávky, ktoré možno uplatniť na súde. Započítanie však nemožno uskutočniť, ak je vylúčené dohodou strán.
(2) Započítanie nie je prípustné voči pohľadávke na náhradu škody spôsobenej na zdraví, ibaže by išlo o vzájomnú pohľadávku na náhradu škody toho istého druhu.
(3) Dlžník nesmie započítať pohľadávku, ktorej existencia a hodnota je neistá, ibaže započítanie neohrozí záujmy druhej strany. Ak pohľadávky oboch strán vyplývajú z rovnakého právneho vzťahu, predpokladá sa, že záujmy druhej strany nebudú ohrozené.
(4) Započítanie proti pohľadávkam na výživné upravuje druhá časť toho zákona.

§ 223

(1) Premlčanú pohľadávku možno započítať, pokiaľ sa dlžník predtým nedovolal premlčania alebo tak neurobí bez zbytočného odkladu od uplatnenia započítania.
(2) Započítať možno aj pohľadávku, ktorá nie je splatná len preto, že veriteľ na žiadosť dlžníka odložil čas splatnosti svojej pohľadávky, bez toho, aby sa zmenil jej obsah.
(3) Započítanie voči nesplatnej pohľadávke je prípustné aj vtedy, ak ide o pohľadávku voči dlžníkovi, ktorý nie je schopný plniť svoje peňažné záväzky.

§ 224

Strana, ktorá vedie pre druhú stranu účet, môže použiť peňažné prostriedky na tomto účte iba na započítanie svojej vzájomnej pohľadávky zo zmluvy o tomto účte.

§ 225

Ak si strany vzájomne dlhujú peniaze v rôznych menách, každá strana môže započítať svoju pohľadávku voči pohľadávke druhej strany, ibaže sa strany dohodli, že strana uplatňujúca započítanie má platiť výlučne v určitej mene.

§ 226

Ak bola pohľadávka viackrát postúpená na niekoľko osôb, môže dlžník použiť na započítanie len pohľadávku, ktorú mal v čase prevodu voči prvému veriteľovi, a pohľadávku, ktorú má voči poslednému veriteľovi.

§ 227

Dohodou strán možno započítať všetky pohľadávky okrem pohľadávky výživného na malololetého.

Odpustenie dlhu

§ 228

(1) Ak veriteľ odpustí dlžníkovi dlh, predpokladá sa, že dlžník s odpustením dlhu súhlasil, ak bez zbytočného odkladu neprejavil nesúhlas výslovne alebo plnením dlhu.
(2) Ak veriteľ, bez toho aby dlžník dlh splnil, vydá dlžníkovi kvitanciu alebo mu vráti dlžný úpis, považuje sa to za odpustenie dlhu.

Záväzky na dobu určitú

§ 229

(1) Záväzky zaniknú uplynutím času, na ktorý boli dohodou strán alebo zákonom obmedzené.
(2) Ak bola zmluva uzavretá na dobu určitú tak, že bez vážneho dôvodu zaväzuje na dobu dlhšiu ako desať rokov, možno sa po uplynutí desiatich rokov od vzniku záväzku domáhať jeho zrušenia. Súd záväzok zruší aj vtedy, ak sa okolnosti, z ktorých strany zrejme vychádzali pri vzniku záväzku, zmenili do tej miery, že nemožno od zaviazanej strany rozumne požadovať, aby bola zmluvou naďalej viazaná.
(3) Ak sa strana vopred vzdá práva domáhať sa zrušenia záväzku podľa predchádzajúceho odseku, neprihliada sa na to.

Výpoveď

§ 230

(1) Zmluvu možno vypovedať, ak to bolo stranami dohodnuté, alebo ak to ustanovuje právny predpis.
(2) Zmluva zaniká uplynutím výpovednej doby.
(3) Zmluvu na dobu neurčitú možno vždy vypovedať v dohodnutej alebo ustanovenej výpovednej dobe, ibaže je obsahom záväzku povinnosť strany zdržať sa určitej činnosti a z jeho povahy vyplýva, že povinnosť je časovo neobmedzená.
(4) Zmluvu na dobu určitú možno vypovedať v dohodnutej alebo ustanovenej výpovednej dobe len ak si to strany dohodli alebo ak to ustanovuje právny predpis.
(5) Ak sa strany nedohodli, alebo ak právny predpis neustanovuje inak, výpovedná doba je tri mesiace a začína plynúť od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom výpoveď dôjde druhej strane.

§ 231

Odstúpenie od zmluvy

(1) Od zmluvy možno odstúpiť, ak si to strany dohodli alebo ak to ustanovuje zákon.
(2) Odstúpením od zmluvy sa zmluva zrušuje okamihom, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy dôjde druhej strane; po tejto dobe nemožno účinky odstúpenia od zmluvy odvolať alebo meniť bez súhlasu druhej strany.
(3) Odstúpením od zmluvy zanikajú všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy.
(4) Odstúpenie od zmluvy sa nedotýka práva na zmluvnú sankciu, úrok z omeškania a náhradu škody ani zmluvných ustanovení týkajúcich sa voľby práva alebo riešenia sporov medzi stranami a iných ustanovení, ktoré podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu majú trvať aj po zrušení zmluvy.
(5) Odstúpením od zmluvy zabezpečenie pohľadávok zo zrušenej zmluvy nezaniká, ale trvá len v rozsahu vyporiadania práv zo zrušenej zmluvy. Osoba poskytujúca zabezpečenie je však viazaná len v rozsahu zrušeného záväzku a môže proti veriteľovi namietať všetko, čo by mohla namietať, keby k odstúpeniu od zmluvy nedošlo.
(6) Strana, ktorej sa pred odstúpením od zmluvy poskytlo plnenie, toto plnenie vráti podľa ustanovení tohto zákona o bezdôvodnom obohatení.

§ 232

Odstupné

Ak sa strany dohodnú, že jedna alebo ktorákoľvek z nich, je oprávnená zmluvu zrušiť odstúpením od zmluvy oproti zaplateniu určitej sumy alebo iného plnenia, platí, že si dohodli odstupné. Účinky odstúpenia od zmluvy nastávajú až po splnení odstupného.

Dodatočná nemožnosť plnenia

§ 233

(1) Ak sa plnenie stane nemožným po vzniku záväzku, povinnosť plniť zanikne. Nemožnosť plnenia preukazuje povinná strana.
(2) Plnenie nie je nemožné, ak ho možno poskytnúť iba pomocou inej osoby, alebo ak ho možno uskutočniť iba za sťažených podmienok, s väčšími nákladmi alebo až po čase plnenia.
(3) Ak sa nemožnosť týka len časti plnenia, povinnosť strany zanikne, len ak ide o túto časť; dotknutá strana má však právo ohľadne zvyšujúceho plnenia od zmluvy odstúpiť. Ak však z povahy zmluvy alebo účelu plnenia, ktorý bol povinnej strane známy v čase uzavretia zmluvy, vyplýva, že plnenie zvyšku záväzku nemá pre dotknutú stranu žiaden význam, zaniká záväzok v celom rozsahu, iba ak dotknutá strana bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o nemožnosti časti plnenia dozvedel, oznámi povinnej strane, že na zvyšku plnenia trvá.

§ 234

(1) Strana je povinná bez zbytočného odkladu po tom, čo sa dozvie o skutočnosti, ktorá robí plnenie nemožným, oznámiť to dotknutej strane, inak zodpovedá za škodu, ktorá tým dotknutej strane vznikne.
(2) Právo na náhradu škody v dôsledku nemožnosti plnenia sa spravuje ustanoveniami o náhrade škody podľa 3. hlavy 5. časti tohto zákona.
(3) Pri zániku záväzku pre nemožnosť plnenia alebo jeho časti nastávajú obdobne účinky odstúpenia od zmluvy.

§ 235

Splynutie

(1) Ak akýmkoľvek spôsobom splynie právo s povinnosťou v jednej osobe, zanikne právo aj povinnosť, ak právny predpis neustanovuje inak[3].

(2) Účinky splynutia nenastanú, ak by to bolo na ujmu právam tretej osoby.

[3] Napr. pri splynutí povinného a oprávného z vecného bremena, ak ide o osobitné prípady vecného bremena, ktoré vznikne zo zákona

Druhá hlava
Záväzky zo zmlúv a iných právnych úkonov

1. diel
Zmluvy o prevode vlastníctva

1. oddiel
Kúpna zmluva

1. pododdiel
Všeobecné ustanovenia

§ 1

1. Kúpnou zmluvou sa predávajúci zaväzuje odovzdať kupujúcemu vec a umožniť mu nadobudnúť k nej vlastnícke právo a kupujúci sa zaväzuje vec prevziať a zaplatiť za ňu kúpnu cenu.
2. Ak zo zmluvy, z právnych predpisov alebo zo zaužívaných zvyklostí nevyplýva niečo iné, sú predávajúci a kupujúci povinní splniť svoje povinnosti z kúpnej zmluvy súčasne.

§ 2

Ustanovenia o kúpnej zmluve sa primerane a podporne použijú aj na zmluvy o odplatnom prevode práv, ak ho ich povaha pripúšťa.

§ 3

1. Zmluva o dodaní veci, ktorá sa má ešte len vyrobiť, sa bude posudzovať ako kúpna zmluva, ibaže sa strana, ktorej sa má vec dodať, zaviazala odovzdať druhej strane podstatnú časť toho, čo je na vyrobenie veci potrebné.
2. Za kúpnu zmluvu sa nepovažuje zmluva, podľa ktorej prevažná časť plnenia strany, ktorá má vec dodať, spočíva vo vykonaní činnosti.
3. Zmluva o dodaní spotrebného tovaru, ktorý je potrebné zostaviť alebo vytvoriť, sa vždy považuje za kúpnu zmluvu.[1]

§ 4

1. Kúpna cena sa považuje za dohodnutú, ak je dohodnutý aspoň spôsob jej určenia, alebo ak

[1] Urobiť odkaz na zákon, ktorý bude definovať spotrebný tovar (napr. na zákon o ochrane spotrebiteľa). Smernica 44-99 ho definuje v článku 1 ods. 2 písm. b).

strany prejavili vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu aj bez určenia kúpnej ceny.

2. Ak strany prejavili vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu aj bez určenia kúpnej ceny a ak sa dodatočne nedohodli inak, má sa za to, že kúpna cena bola dohodnutá vo výške, za akú sa obvykle predáva rovnaká alebo porovnateľná vec v mieste a v čase uzavretia zmluvy a za obdobných zmluvných podmienok.
3. Ak je kúpna cena určená podľa hmotnosti veci, má sa za to, že rozhodujúca je čistá hmotnosť veci.

§ 5

Tomu, kto kúpi budúce úžitky nejakej veci vcelku alebo s nádejou na neisté budúce úžitky, patria všetky skutočne získané úžitky. Znáša však stratu, ak sa jeho očakávania zmarili.

Povinnosti predávajúceho

§ 6

1. Predávajúci je povinný odovzdať kupujúcemu vec spolu s potrebnými dokladmi, ktoré sa na ňu vzťahujú a umožniť kupujúcemu nadobudnúť k veci vlastnícke právo v súlade so zmluvou.
2. Predávajúci splní svoju povinnosť odovzdať vec kupujúcemu, ak mu umožní nakladať s vecou v mieste plnenia alebo na inom vzájomne dohodnutom mieste a ak mu to včas oznámi.
3. Náklady spojené s odovzdaním veci znáša predávajúci; náklady spojené s prevzatím veci znáša kupujúci.

§ 7

1. Predávajúci je povinný odovzdať vec kupujúcemu:
   a) v deň, ktorý je určený v zmluve alebo ktorý vyplynie zo zmluvy,
   b) kedykoľvek počas lehoty, ktorá je určená v zmluve alebo ktorá vyplýva zo zmluvy, okrem prípadu, ak zo zmluvy alebo z účelu zmluvy, ktorý bol predávajúcemu známy, vyplýva, že presný čas plnenia v rámci tejto lehoty určí kupujúci.
2. Ak lehota na odovzdanie veci nie je určená v zmluve a zo zmluvy nevyplýva ani spôsob jej dodatočného určenia, je predávajúci povinný plniť v primeranej lehote, s prihliadnutím na povahu veci a dohodnuté miesto plnenia.
3. Ak predávajúci odovzdáva vec pred uplynutím dohodnutej lehoty, je kupujúci oprávnený odmietnuť prevzatie veci bez zbytočného odkladu, v opačnom prípade je povinný vec prevziať.

§ 8

1. Lehota na odovzdanie veci začína plynúť od uzavretia zmluvy.
2. Ak má kupujúci splniť určitú povinnosť ešte pred odovzdaním veci, ako aj v prípade, ak je plnenie predávajúceho viazané na splnenie podmienky, alebo ak je účinnosť zmluvy viazaná na splnenie podmienky, začína plynúť lehota, v ktorej má predávajúci plniť, odo dňa splnenia tejto povinnosti alebo podmienky.

§ 9

1. Ak má predávajúci vec odoslať, platí, že odovzdanie sa uskutočnilo v čase, keď bola vec odovzdaná na prepravu prvému dopravcovi a keď predávajúci umožnil kupujúcemu uplatniť práva z prepravnej zmluvy voči dopravcovi, ibaže by mal kupujúci tieto práva priamo z prepravnej zmluvy. O odoslaní veci je predávajúci povinný informovať kupujúceho bez zbytočného odkladu.
2. Ak zo zmluvy nevyplýva, že vec má odoslať predávajúci, ale že má byť dodaná z určitých zásob, alebo že sa má vyrobiť a strany v čase uzavretia zmluvy vedeli, kde sa vec nachádza alebo kde sa má vyrobiť, platí, že odovzdanie nastane v čase, keď sa kupujúcemu umožní nakladať s vecou na tomto mieste.
3. V prípadoch, na ktoré sa nevzťahujú ustanovenia odsekov 1 a 2, splní predávajúci svoju povinnosť odovzdať vec tým, že umožní kupujúcemu nakladať s vecou v mieste, kde má predávajúci svoje sídlo alebo miesto podnikania, prípadne bydlisko alebo organizačnú zložku, ak ich kupujúci poznal, alebo ich mohol poznať.

§ 10

Pri odoslaní veci je predávajúci povinný vec zjavne a dostatočne označiť ako zásielku pre kupujúceho. Ak vec nie je takto označená, účinky odovzdania nastanú, ak predávajúci bez zbytočného odkladu oznámi kupujúcemu, že vec odoslal a odoslanú vec v oznámení bližšie určí, v opačnom prípade nastanú účinky odovzdania až prevzatím veci kupujúcim.

§ 11
Množstvo, akosť, vyhotovenie a obal veci

Predávajúci je povinný odovzdať kupujúcemu vec v dohodnutom množstve, akosti, vyhotovení a bez právnych vád.

§ 12

1. Ak je množstvo veci uvedené v zmluve len približne, presné množstvo veci je oprávnený určiť predávajúci; to neplatí, ak sa zmluvné strany dohodli, že presné množstvo veci určí kupujúci. Odchýlka medzi približne určeným množstvom veci a skutočne odovzdaným množstvom nesmie presiahnuť 5%.

2. Kupujúci je povinný zaplatiť len za také množstvo veci, aké mu bolo skutočne dodané.
3. Ak predávajúci dodá väčšie množstvo veci, než bolo dohodnuté v zmluve, môže kupujúci dodané množstvo prijať, alebo môže prijatie prebytočného množstva odmietnuť. Ak kupujúci príjme väčšie množstvo veci, je povinný zaplatiť zvýšenú kúpnu cenu, odvodenú z ceny za dohodnuté množstvo veci.

§ 13

1. Ak nie je akosť a vyhotovenie dohodnuté v zmluve, platí, že predávajúci je povinný odovzdať vec v takej akosti a v takom vyhotovení, aby boli schopné plniť účel uvedený v zmluve; ak taký nie je, na účel, na ktorý sa vec obvykle používa.
2. Ak sa má dodať vec podľa vzorky alebo predlohy, musí svojou akosťou a vyhotovením zodpovedať vzorke alebo predlohe. Ak sa akosť alebo vyhotovenie dohodnuté v zmluve odlišuje od vzorky alebo predlohy, platí akosť a vyhotovenie dohodnuté v zmluve; ak však toto odlíšenie nie je vo vzájomnom rozpore, musí vec zodpovedať podmienkam dohodnutým aj v zmluve ako aj vzorke alebo predlohe.

§ 14

Ak v zmluve nie je dohodnuté, ako sa má vec zabaliť, obal a balenie musia zodpovedať spôsobu, ktorý je pre takúto vec obvyklý; ak taký nie je, musí byť vec zabalená spôsobom potrebným na jej ochranu a uchovanie.

Prechod nebezpečenstva škody na veci
§ 15

1. Nebezpečenstvo škody na veci prechádza na kupujúceho prevzatím veci. To isté platí, ak kupujúci nesplní zmluvu tým, že vec neprevezme, hoci mu predávajúci umožnil s ňou nakladať.
2. Nebezpečenstvo škody na veci určenej podľa druhu, ktorú kupujúci neprevzal, však neprechádza na kupujúceho skôr, ako sa vec dostatočne označí alebo oddelí od iných vecí toho istého druhu.
3. Strany si môžu dohodnúť, že nebezpečenstvo škody na veci prechádza na kupujúceho odlišne od zákona; pri veci určenom podľa druhu však nie skôr, ako sa vec dostatočne označí alebo oddelí od iných vecí toho istého druhu.

§ 16

1. Ak má kupujúci prevziať vec od tretej osoby, prechádza na neho nebezpečenstvo škody v čase určenom na dodanie veci, ak sa v tomto čase umožnilo kupujúcemu s vecou nakladať a ak o tejto možnosti kupujúci vedel.

2. Ak sa kupujúcemu umožní nakladať s vecou neskôr, prechádza nebezpečenstvo škody na kupujúceho až v čase, keď získa túto možnosť, ak sa o nej dozvedel s dostatočným predstihom.

§ 17

1. Ak je predávajúci podľa zmluvy povinný odovzdať vec dopravcovi na prepravu kupujúcemu v určitom mieste, prechádza na kupujúceho nebezpečenstvo škody na veci jej odovzdaním dopravcovi v tomto mieste, ak také miesto nebolo dohodnuté, odovzdaním prvému dopravcovi na prepravu do miesta určenia. Skutočnosť, že predávajúci nakladá s dokladmi vzťahujúcimi sa na prepravovanú vec, nemá vplyv na prechod nebezpečenstva škody na veci.
2. Ak sa vec v čase uzavretia zmluvy už prepravuje, prechádza nebezpečenstvo škody na veci jej odovzdaním prvému dopravcovi. Ak však predávajúci pri uzavretí zmluvy vedel alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti mal vedieť, že už došlo ku škode na veci, znáša túto škodu predávajúci.

§ 18

1. Škoda, ktorá vznikne na veci po prechode nebezpečenstva škody na kupujúceho, nemá za následok zánik povinnosti kupujúceho zaplatiť kúpnu cenu, ibaže by škodu spôsobil predávajúci nesplnením svojej povinnosti.
2. Ustanovenie ods. 1 sa nepoužije, ak kupujúci uplatnil právo na výmenu veci alebo ak od zmluvy odstúpil.

Vady veci
§ 19

1. Ak vec nemá vlastnosti uvedené v § 11 - 12, je vadná.
2. Vec je vadná aj v prípade, ak je zaťažená právom tretej osoby (právna vada), ibaže kupujúci v čase uzavretia zmluvy o práve tretej osoby vedel a prejavil s ním súhlas.
3. Za vadu sa považuje aj plnenie inej veci než určuje zmluva, ako aj nedostatky v dokladoch, ktoré sa na vec vzťahujú a ktoré sú potrebné na užívanie veci a na nakladanie s vecou.

§ 20

1. Ak z dokladu o odovzdaní veci alebo z vyhlásenia predávajúceho vyplýva, že predávajúci odovzdáva veci v menšom množstve alebo len časť veci a kupujúci s tým súhlasí, na chýbajúce veci sa ustanovenia o vadách veci nepoužijú.
2. Ak predávajúci dodá vec predčasne, môže až do uplynutia lehoty na plnenie dodať chýbajúcu časť veci alebo doplniť chýbajúce množstvo alebo dodať náhradnú vec za dodanú

vadnú vec, alebo môže vady dodanej veci opraviť. Obdobne to platí pri vadách dokladov. Výkon tohto práva nesmie spôsobiť kupujúcemu neprimerané ťažkosti alebo neprimerané výdavky.

3. Právo kupujúceho na náhradu škody nie je ustanoveniami ods. 1 a 2 dotknuté.

§ 21

1. Predávajúci plní vadne, ak je vec vadná v čase prechodu nebezpečenstva škody na veci na kupujúceho, aj keď sa vada stane zjavnou až neskôr.
2. Predávajúci plní vadne aj vtedy, ak vada ktorá vznikne po prechode nebezpečenstva škody na veci na kupujúceho, bola spôsobená porušením povinnosti predávajúceho alebo osôb, pomocou ktorých predávajúci plnil svoj záväzok.
3. Povinnosti predávajúceho zo záruky za akosť nie sú ustanoveniami ods. 1 a 2 dotknuté.

§ 22

1. Kupujúci je povinný prezrieť vec podľa možnosti čo najskôr po prechode nebezpečenstva škody na veci a presvedčiť sa najmä o jej vlastnostiach a množstve.
2. Ak zmluva určuje odoslanie veci predávajúcim, môže kupujúci odložiť prezretie veci až do doby doručenia veci na miesto určenia. Ak je však vec počas prepravy presmerovaná do iného miesta určenia, alebo ak ju kupujúci odosiela ďalej bez toho, aby mal možnosť vec si prezrieť a ak predávajúci v čase uzavretia zmluvy vedel alebo musel vedieť o možnosti zmeny miesta určenia alebo o jej ďalšom odosielaní, môže kupujúci odložiť prehliadku až do doby, keď je vec dopravená do nového miesta určenia.
3. Ak kupujúci vec neprezrie, alebo nezariadi, aby sa prezrela v čase prechodu nebezpečenstva škody na veci, môže uplatniť prostriedky nápravy pre nesplnenie ohľadne vád zistiteľných pri tejto prehliadke len keď preukáže, že vec mala tieto vady už v čase prechodu nebezpečenstva škody na veci.

§ 23

Plnenie predávajúceho nie je vadné, ak o vadách kupujúci v čase uzavretia zmluvy vedel alebo s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých sa zmluva uzavrela, musel vedieť; to neplatí, ak ho predávajúci výslovne ubezpečil, že vec nemá vady, alebo ak predávajúci zastrel vadu ľstivo.

§ 24

1. Ak sa pri výrobe veci použili veci, ktoré mal podľa zmluvy dodať kupujúci, predávajúci nezodpovedá za nesplnenie ohľadne vád, ktoré boli spôsobené použitím vecí dodaných kupujúcim, ak predávajúci preukáže, že nevhodnosť vecí nemohol odhaliť ani pri vynaložení odbornej starostlivosti, alebo že na ich nevhodnosť upozornil kupujúceho, no

ten na ich použití trval.

2. Ustanovenie ods. 1 sa použije aj v prípade, ak k vade veci dôjde na základe pokynov kupujúceho alebo na základe podkladov, návrhov alebo vzoriek obstaraných kupujúcim.

§ 25
Náprava vadného plnenia a prostriedky nápravy pre nesplnenie

1. Ak dodanie vadnej veci zakladá zodpovednosť predávajúćeho za nesplnenie, má kupujúci právo:

a) žiadať od predávajúceho výmenu vadnej veci za vec bez vád, dodanie chýbajúcej veci alebo opravu veci, ibaže by bolo takéto plnenie pre predávajúceho nemožné, alebo by bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami,

b) na náklady predávajúceho vykonať opravu sám alebo zabezpečiť vykonanie opravy inou osobou, ak je odstránenie vady vykonaním opravy možné a ak predávajúci nekonal podľa písm. a) v primeranej dobe, alebo ak tak odmietol konať, alebo ak dal na vykonanie opravy kupujúcemu súhlas,

c) na primeranú zľavu z ceny, ak akceptuje vadu, ktorú má poskytnuté plnenie,

d) odstúpiť od zmluvy.

2. Kupujúci oznámi predávajúcemu voľbu práva podľa ods. 1 bez zbytočného odkladu po oznámení vady. Uplatnenú voľbu nemôže kupujúci zmeniť bez súhlasu predávajúceho; to neplatí, ak sa ukáže, že k zmene voľby práva došlo z dôvodov na strane predávajúceho. Náklady súvisiace so zmenou voľby práva znáša kupujúci, okrem prípadu, ak takúto zmenu vyvolali dôvody na strane predávajúceho.

§ 26

1. Pri odstraňovaní vady výmenou vadnej veci za vec bez vád, je kupujúci povinný vrátiť predávajúcemu vec, ktorá mu bola dodaná pôvodne.
2. Ak kupujúci nemôže vrátiť vec podľa ods. 1, stráca právo na výmenu veci ako aj právo od zmluvy odstúpiť; to neplatí, ak:

a) nemožnosť vrátenia veci nespôsobil kupujúci svojím konaním alebo opomenutím,

b) vada vznikla v dôsledku prehliadky vykonanej za účelom zistenia stavu veci,

c) kupujúci predal vec alebo jej časť ešte pred objavením vady, alebo ak vec pred týmto časom spotreboval alebo pozmenil pri obvyklom použití; ak má len časť veci, je povinný vrátiť predávajúcemu túto časť a poskytnúť predávajúcemu náhradu vo výške, v akej mal z veci prospech.

§ 27

Ak kupujúci nezaplatil celú kúpnu cenu, má až do odstránenia vady právo zadržať časť kúpnej ceny, zodpovedajúcu zľave z kúpnej ceny, na ktorú by mu vzniklo právo podľa § 25 ods. 1 písm. c).

§ 28

Kupujúci má právo odstúpiť od zmluvy, ak:

a) nemožno vadu odstrániť spôsobom podľa § 25 ods. 1 písm. a) alebo b) v dohodnutej, inak primeranej dobe, s ohľadom na povahu veci a na povahu vyskytnutej vady; alebo ak predávajúci pred uplynutím doby vyhlási, že vadu neodstráni,
b) ak kupujúci neakceptuje zľavu z ceny podľa § 25 ods. 1 písm. c) pre nepomer poskytnutej zľavy s povahou vady, s ohľadom na objektívne možnosti ďalšieho využitia veci;
c) ak je vadné plnenie podstatným nesplnením zmluvy.

§ 29

1. Kupujúci uplatňuje prostriedky nápravy pre nesplnenieu predávajúceho, u ktorého vec kúpil. Ak je však v v zmluve alebo v inom doklade uvedená odlišná osoba určená na opravu, ktorá je v mieste predávajúceho alebo v mieste pre kupujúceho bližšom, uplatní kupujúci právo na opravu u tejto osoby.
2. Predávajúci je povinný vydať kupujúcemu písomné potvrdenie o tom, kedy kupujúci uplatnil prostriedky nápravy pre nesplnenie ako aj o tom, akým spôsobom a v akej lehote vec vybaví.

§ 30

1. Ak kupujúci nevytkol predávajúcemu vadu bez zbytočného odkladu po tom, keď ju zistil, alebo keď ju mohol zistiť pri včasnej prehliadke vykonanej s náležitou starostlivosťou, súd mu práva z nesplnenia neprizná. To isté platí pri skrytej vade, ak ju kupujúci neoznámil predávajúcemu bez zbytočného odkladu po tom, čo ju mohol zistiť pri náležitej starostlivosti, najneskôr však do dvoch rokoch po odovzdaní veci. Pri vadách, na ktoré sa vzťahuje záruka za akosť, platí záručná doba.
2. Práva kupujúceho z právnych vád veci súd neprizná, ak uplatnenie práva k veci treťou osobou s uvedením jeho povahy neoznámi kupujúci predávajúcemu bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o ňom dozvedel.
3. Účinky podľa ods. 1 a 2 nastanú len ak predávajúci v súdnom konaní namietne, že mu nebola vada oznámená včas. Predávajúci však nemá právo vzniesť námietku podľa predchádzajúcej vety, ak vada vznikla v dôsledku skutočností, o ktorých predávajúci vedel alebo musel vedieť v čase odovzdania veci.

Záruka za akosť
§ 31

1. Zárukou za akosť sa predávajúci zaväzuje, že vec bude po určitú dobu spôsobilá na použitie

na dohodnutý, inak na obvyklý účel, alebo že si zachová dohodnuté, inak obvyklé vlastnosti. Záruku možno poskytnúť aj na časť veci.

2. Poskytnutie záruky môže vyplývať zo zmluvy alebo z vyhlásenia predávajúceho, najčastejšie uvedeného v záručnom liste alebo v reklame. Za poskytnutie záruky sa považuje aj vyznačenie doby trvanlivosti alebo použiteľnosti na obale veci.
3. Ak je dĺžka záručnej doby uvedená v zmluve a vo vyhlásení predávajúceho rozdielna, platí záručná doba, ktorá je dlhšia. Ak je rozdiel medzi dohodnutou zárukou a zárukou uvedenou na obale veci ako doba jej použiteľnosti, má prednosť dohodnutá záruka.

§ 32

1. Záručná doba začína plynúť odo dňa odovzdania veci kupujúcemu; ak sa má vec podľa zmluvy odoslať, začína plynúť od jej dodania na miesto určenia.
2. Ak má vec uviesť do prevádzky iná osoba ako predávajúci, začína záručná doba plynúť od uvedenia veci do prevádzky, ak kupujúci objednal uvedenie veci do prevádzky bez zbytočného odkladu po jej prevzatí a na uvedenie veci do prevádzky poskytol potrebnú súčinnosť.

§ 33

Kupujúci nemá práva zo záruky za akosť, ak vadu spôsobila po prechode nebezpečenstva škody na veci na kupujúceho vonkajšia okolnosť, ibaže ju spôsobil predávajúci alebo osoby, s pomocou ktorých predávajúci plnil svoj záväzok.

§ 34

Na práva zo záruky za akosť, sa primerane použijú ustanovenia § 25 - 30 o právach z vadného plnenia.

Povinnosti kupujúceho

§ 35

1. Kupujúci je povinný zaplatiť kúpnu cenu a vec prevziať. Spolu s vecou prevezme kupujúci všetky potrebné doklady, ktoré sa na vec vzťahujú.
2. Kupujúci nie je povinný zaplatiť kúpnu cenu, dokiaľ nemá možnosť si vec prezrieť, ibaže bol dohodnutý taký spôsob odovzdania veci, ktorý prehliadku veci vylučuje.
3. Kupujúci má právo odmietnuť prevzatie veci v prípadoch, ktoré určuje zmluva alebo právny predpis.

§ 36

Ak bolo dohodnuté zabezpečenie zaplatenia kúpnej ceny, je kupujúci povinný v dojednanej dobe, inak včas pred dobou dohodnutou na odovzdanie veci, odovzdať predávajúcemu doklad o tom, že zaplatenie kúpnej ceny bolo zabezpečené v súlade so zmluvou, v opačnom prípade môže predávajúci odovzdanie veci odoprieť až do doby odovzdania požadovaného dokladu.

Uchovanie veci
§ 37

1. Ak je kupujúci v omeškaní so zaplatením kúpnej ceny alebo s prevzatím veci a predávajúci má vec u seba alebo s ňou môže nakladať, je predávajúci povinný urobiť nevyhnutné opatrenia na uchovanie veci pre kupujúceho. Túto povinnosť si predávajúci splní aj uskladnením veci u tretej osoby, za uskladnenie je kupujúci povinný zaplatiť (skladné).
2. Predávajúci môže zadržať vec podľa ods. 1 až dovtedy, dokiaľ mu kupujúci neuhradí náklady spojené s uchovaním veci.
3. Ustanovenia ods. 1 a 2 sa obdobne použijú aj na prípad, keď kupujúci vec prevzal, no zamýšľa ju vrátiť predávajúcemu.

§ 38

1. Stranu, ktorá je v omeškaní s prevzatím veci, so spätným prevzatím veci, so zaplatením kúpnej ceny, s úhradou nákladov potrebných na uchovanie veci alebo skladného, je potrebné vyzvať na splnenie tejto povinnosti v dodatočnej primeranej dobe.
2. Ak má predávajúci vec u seba, alebo s ňou môže nakladať, po márnom uplynutí dodatočnej primeranej doby podľa ods. 1 je oprávnený vec predať, ak o tomto práve informoval kupujúceho s dostatočným predstihom.
3. Výzva na plnenie v dodatočnej dobe ani oznámenie o práve predávajúceho vec predať podľa ods. 1 a 2 nie sú potrebné pri veciach, ktoré sa rýchlo kazia.
4. Strana, ktorá vec predala, má právo ponechať si z výťažku z predaja sumu, ktorá zodpovedá nákladom vynaloženým v súvislosti s uchovaním veci a s jej predajom. Zvyšok výťažku sa vydá druhej strane bez zbytočného odkladu.

2. pododdiel
Vedľajšie dojednania pri kúpnej zmluve

Výhrada vlastníckeho práva
§ 39

1. Predávajúci a kupujúci sa môžu dohodnúť, že predávajúci bude mať vyhradené vlastnícke právo k predávanej veci až do úplného zaplatenia kúpnej ceny. Nebezpečenstvo škody na veci prechádza na kupujúceho prevzatím veci, ak zmluva neurčuje inak.
2. Dohoda o výhrade vlastníckeho práva musí byť písomná.

§ 40

Ak bolo dohodnuté zaplatenie kúpnej ceny v splátkach a ak sa kupujúci dostane do omeškania s platením, je predávajúci oprávnený odstúpiť od kúpnej zmluvy len v prípade, ak splátka, s ktorou je kupujúci v omeškaní, presahuje 10 % celkovej kúpnej ceny a kupujúci ju nezaplatí ani spolu s ďalšou splátkou do doby jej splatnosti.

§ 41

1. Do nadobudnutia vlastníckeho práva je kupujúci povinný užívať prevzatú vec spôsobom, ktorý vyplýva zo zmluvy; ak taký nie je, spôsobom, ktorý vyplýva z účelu, na ktorý je vec obvykle určená.
2. Kupujúci je povinný udržiavať prevzatú vec na vlastné náklady v stave, v akom ju prevzal.

§ 42

1. Ak v lehote určenej na zaplatenie kúpnej ceny zanikne predávajúcemu vlastnícke právo k veci, ku ktorej sa viaže kúpna zmluva, zaniknú aj práva a povinnosti z výhrady vlastníckeho práva; práva zo zodpovednosti za škodu tým nie sú dotknuté.
2. Pri spracovaní veci bude pre zánik práv a povinností z výhrady vlastníckeho práva rozhodujúce, či spracovaním vznikla nová vec, alebo či sa pôvodná vec len upravila.

§ 43
Kúpa na skúšku

1. Ak kupujúci kúpi vec na skúšku, kupuje ju s podmienkou, že ju v skúšobnej dobe schváli alebo odmietne. Dohoda musí mať písomnú formu.
2. Ak dohoda nestanovuje inak, skúšobná doba je pri hnuteľných veciach 1 mesiac a pri nehnuteľnostiach 1 rok a plynie od uzavretia zmluvy; pri veciach, ktoré sa majú podľa zmluvy prezrieť alebo vyskúšať až po odovzdaní veci, plynie skúšobná doba od odovzdania.

§ 44

1. Ak kupujúci vec neprevzal, má podmienka povahu odkladacej podmienky a považuje sa za zmarenú, ak kupujúci neoznámi predávajúcemu v skúšobnej dobe, že vec schvaľuje.
2. Ak kupujúci vec prevzal, má podmienka povahu rozväzovacej podmienky a platí, že kupujúci vec schválil, ak ju v skúšobnej dobe neodmietol[2].

[2] Keďže sa kúpa na skúšku pripúšťa aj pri nehnuteľných veciach, treba dať túto skutočnosť do súladu s katastrálnym zákonom – „odmietnutie ponuky“ a zápisy práv k nehnuteľnostiam

§ 45

1. Kupujúci nemá právo vec odmietnuť, ak ju nemôže vrátiť v stave, v akom ju prevzal; ak bol kupujúci oprávnený vec užívať, nemá právo vec odmietnuť, ak ju nemôže vrátiť v stave s prihliadnutím na bežné opotrebenie.
2. Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak sa vec zmenila v dôsledku riadne vykonanej prehliadky a preskúšania veci.

§ 46
Výhrada spätnej kúpy

1. Predávajúci a kupujúci sa môžu dohodnúť, že kupujúci bude povinný previesť vlastnícke právo k veci, ktorú kúpil od predávajúceho, späť na predávajúceho, ak ho o to predávajúci požiada do určitej doby po uzavretí kúpnej zmluvy.
2. Na žiadosť predávajúceho podľa ods. 1 je kupujúci povinný vrátiť predávajúcemu vec v nezmenenom stave a predávajúci je povinný vrátiť kupujúcemu kúpnu cenu; ak bol kupujúci oprávnený vec užívať, vráti predávajúcemu vec v stave s prihliadnutím na bežné opotrebenie.

§ 47

Výhrada spätnej kúpy musí byť dojednaná písomne.

§ 48

Ak sa zmluvné strany nedohodli na inej lehote, môže predávajúci požiadať kupujúceho o spätnú kúpu najneskôr do jedného roka od prevodu vlastníctva.

§ 49

1. Ak kupujúci vynaložil na vec náklady, ktoré jej stav zlepšili alebo náklady, ktoré boli nevyhnutné na jej uchovanie, má voči predávajúcemu právo na ich náhradu.
2. Ak sa vlastnosti veci zhoršili z dôvodov, za ktoré zodpovedá kupujúci, je povinný nahradiť predávajúcemu škodu, ktorá na veci vznikla.

§ 50

1. Výhradu spätnej kúpy možno dohodnúť aj ako vecné právo, ktoré vznikne zápisom do verejného zoznamu.
2. Výhrada spätnej kúpy dohodnutá podľa ods. 1 zaväzuje po dobu jej trvania aj právnych nástupcov kupujúceho.

3. Vec, ku ktorej sa viaže výhrada spätnej kúpy podľa ods. 1, možno zaťažiť právom tretej osoby len so súhlasom predávajúceho.

§ 51
Výhrada spätného predaja

Ustanovenia o výhrade spätnej kúpy sa primerane použijú aj na dohodu, podľa ktorej vznikne kupujúcemu právo predať vec späť predávajúcemu.

§ 52
Predkupné právo

1. Kto predá vec s výhradou, že mu ju kupujúci ponúkne na predaj, ak sa rozhodne vec predať, má predkupné právo (oprávnený z predkupného práva). Dohoda o predkupnom práve musí byť písomná.
2. Predkupné právo možno dohodnúť aj na iné prípady scudzenia veci ako predajom. Predkupné právo možno dojednať aj nezávisle od scudzovacej zmluvy.

§ 53

Predkupné právo možno dojednať aj za odplatu, ktorá je odlišná od kúpnej ceny.

§ 54

Predkupné právo neprechádza na dedičov oprávneného z predkupného práva a nemožno ho previesť na inú osobu; to neplatí, ak sa strany dohodli v zmluve inak.

§ 55

1. Predkupné právo zaväzuje iba toho, kto sa v dohode o predkupnom práve zaviazal ponúknuť vec na predaj oprávnenému z vecného práva (povinný z predkupného práva) a neprechádza na jeho právnych nástupcov. To neplatí, ak dohoda zmluvných strán určuje inak.
2. Predkupné právo podľa prvej vety ods. 1 zanikne, ak ho oprávnený z predkupného práva nevyužil v lehote určenej v zmluve alebo v zákone.

§ 56

1. Predkupné právo možno dohodnúť aj ako vecné právo. V takom prípade vzniká zápisom do verejného zoznamu.

2. Predkupné právo podľa ods. 1 zaväzuje aj právnych nástupcov povinného z predkupného práva, voči ktorým ostáva oprávnenému z predkupného práva predkupné právo zachované aj keď ponuku na predkupné právo nevyužije.

§ 57

1. Povinný z predkupného práva splní svoju povinnosť urobiť ponuku na kúpu veci voči oprávnenému z predkupného práva oznámením všetkých podmienok súvisiacich s predajom, ktoré je pripravená splniť tretia osoba, vrátane všetkých výhod, najmä práva zaplatiť kúpnu cenu v splátkach, odloženie splatnosti kúpnej ceny a pod. Ponuka na kúpu nehnuteľnej veci musí byť písomná.
2. Ak oprávnený z predkupného práva oznámi povinnému z predkupného práva, že splní všetky podmienky, ktoré obsahovala ponuka podľa ods. 1, musí povinný z predkupného práva predať vec oprávnenému z predkupného práva za podmienok, ktoré uviedol v ponuke podľa ods. 1.
3. Ak oprávnený z predkupného práva oznámi povinnému z predkupného práva, že zaplatí kúpnu cenu uvedenú v ponuke, avšak ostatné podmienky nie je schopný splniť, môže ich vyrovnať zaplatením ich peňažnej protihodnoty. Ak vyrovnanie podmienok podľa predchádzajúcej vety nie je možné, predkupné právo zanikne, ibaže ide o predkupné právo podľa § 56.
4. Ak má tretia osoba nadobudnúť vec od povinného z predkupného práva bezodplatne, má oprávnený z predkupného práva právo kúpiť vec prednostne, za dohodnutú cenu, ak taká nebola, za obvyklú cenu.

§ 58

1. Ak nebolo dohodnuté inak, je oprávnený z predkupného práva povinný odpovedať povinnému z predkupného práva na jeho ponuku pri hnuteľných veciach do troch dní a pri nehnuteľnostiach do dvoch mesiacov; ak tak neurobí, platí, že ponuku neprijal.
2. Ak ponuka neobsahovala podmienku, dokedy má povinný z predkupného práva povinnosť zaplatiť kúpnu cenu, lehota na zaplatenie kúpnej ceny končí spolu s lehotou podľa ods.1. Nezaplatenie kúpnej ceny v lehote podľa predchádzajúcej vety sa považuje za neprijatie ponuky a to aj napriek tomu, ak pred jej uplynutím oprávnený z predkupného práva povinnému z predkupného práva oznámil, že predkupné právo využije.

§ 59

1. Pri porušení predkupného práva, pri ktorom nadobúdateľ o predkupnom práve vedel, alebo o ňom musel vedieť, platí, že zmluva, na základe ktorej vec nadobudol, bola uzavretá s rozväzovacou podmienkou viazanou na uplatnenie predkupného práva oprávneným z predkupného práva.

2. V ostatných prípadoch porušenia predkupného práva sa môže oprávnený z predkupného práva domáhať voči nadobúdateľovi, aby mu vec predal za rovnakých podmienok, za akých ju nadobudol on sám. Ak tak oprávnený z predkupného práva neurobí a ak bolo predkupné právo dohodnuté podľa § 56, ostáva mu predkupné právo zachované.
3. Právo na náhradu škody nie je ustanoveniami predchádzajúcich odsekov dotknuté.

§ 60
Cenová doložka

1. Ak si strany dohodnú cenovú doložku, kúpna cena sa upraví dodatočne, s prihliadnutím na výrobné náklady, ktoré majú rozhodujúci vplyv na stanovenie výšky kúpnej ceny.
2. Ak zmluvné strany neurčia, ktoré náklady sú rozhodujúce, kúpna cena sa upraví v pomere k cenovým zmenám hlavných surovín, potrebných na zhotovenie veci.

§ 61

Ak zmluvné strany v zmluve neurčia, ktorý čas je rozhodujúci pre posúdenie cenových zmien, prihliada sa na ceny v čase uzavretia zmluvy a na ceny v čase, keď mal predávajúci vec dodať. Ak sa má uskutočniť dodanie veci počas určitej doby, je rozhodujúci čas skutočného včasného plnenia, inak koniec tejto doby.

§ 62

Práva a povinnosti strán z doložky zanikajú, ak si oprávnená strana neuplatní svoje právo na úpravu ceny bez zbytočného odkladu po dodaní veci.

§ 63
Iné vedľajšie dojednania

1. Zmluvné strany si môžu dohodnúť aj iné vedľajšie dojednania, ktoré majú povahu výhrad a podmienok pripúšťajúcich zmenu alebo zánik kúpnej zmluvy.
2. Ak sa nedohodlo inak, výhrady a podmienky zanikajú najneskôr uplynutím jedného roka od uzavretia kúpnej zmluvy, ak ich oprávnená strana neuplatnila.

3. pododdiel
Spotrebiteľská kúpna zmluva

§ 63

Ustanovenia tohto pododdielu sa použijú na kúpnu zmluvu, v ktorej vystupuje predávajúci v právnom postavení dodávateľa a kupujúci v právnom postavení spotrebiteľa a ak sa kúpna

zmluva týka predaja spotrebného tovaru.

§ 64

1. Veci možno predávať aj na objednávku. Predávajúci je povinný obstarať objednaný tovar v dohodnutej lehote, ak taká nie je, v lehote primeranej okolnostiam, inak je objednávateľ oprávnený od zmluvy odstúpiť; právo na náhradu škody tým nie je dotknuté.
2. Predaj podomového tovaru a zásielkový predaj upravuje osobitný predpis.

Odovzdanie veci
§ 65

1. Ak zmluva neurčuje inak, je predávajúci povinný odovzdať vec kupujúcemu v mieste jej uzavretia.
2. Pri zásielkovom predaji určí miesto prevzatia veci kupujúci.
3. Prevzatím veci prechádza na kupujúceho vlastnícke právo ku kúpenej veci. Pri samoobslužnom predaji nadobudne kupujúci vlastnícke právo k veci zaplatením kúpnej ceny, dovtedy môže vec vrátiť. Ak vznikne na veci škoda pred zaplatením kúpnej ceny, použijú sa ustanovenia o zodpovednosti za škodu.

§ 66

1. Ak nebolo dohodnuté inak, je predávajúci povinný odovzdať vec kupujúcemu bezodkladne, najneskôr však do 30 dní po uzavretí zmluvy. Ak predávajúci nesplní svoj záväzok v lehote podľa prvej vety a ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu kupujúcim, má kupujúci právo od zmluvy odstúpiť.
2. Ak je vzhľadom na všetky okolnosti kúpy alebo na výslovnú požiadavku kupujúceho zrejmé, že dodanie tovaru v určenej lehote alebo v určený deň je pre kupujúceho osobitne dôležité, a predávajúci vec v tejto lehote neodovzdal, má kupujúci právo odstúpiť od zmluvy aj bez poskytnutia dodatočnej primeranej lehoty.

§ 67

Kupujúci je povinný riadne odovzdávanú vec prevziať, v opačnom prípade je predávajúci oprávnený požadovať poplatok za uskladnenie v dohodnutej, inak obvyklej výške.

§ 68
Montáž veci

1. Ak má montáž veci alebo jej uvedenie do prevádzky zabezpečiť predávajúci, je povinný splniť si svoju povinnosť pri odovzdaní veci, najneskôr však do 30 dní od odovzdania.

2. Povinnosť podľa ods. 1 môže splniť za predávajúceho aj osoba určená predávajúcim, za splnenie povinnosti zodpovedá predávajúci kupujúcemu rovnako, ako keby splnil povinnosť on sám.
3. Akýkoľvek nesúlad veci so zmluvou (§ 70), ktorý vznikne v dôsledku nesprávnej montáže, sa bude posudzovať podľa ustanovení § 70 - 86, ak bola montáž dohodnutá v rámci zmluvy a uskutočňoval ju predávajúci alebo osoba určená predávajúcim. To isté platí, ak nesprávnu montáž vykonal kupujúci podľa návodu, ktorý mu poskytol predávajúci.

§ 69
Kontrola a predvedenie veci

1. Kupujúci má právo žiadať od predávajúceho, aby sa vec pred ním skontrolovala. Ak to umožňuje povaha veci, je kupujúci oprávnený požadovať od predávajúceho aj to, aby sa mu predviedla jej činnosť. V pochybnostiach sa má za to, že predvedenie činnosti je možné.
2. Ak treba, aby sa pri užívaní veci dodržali osobitné pravidlá, najmä ak sa užívanie veci riadi návodom alebo je upravené technickou normou, je predávajúci povinný oboznámiť s nimi kupujúceho, ibaže ide o pravidlá všeobecne známe.

§ 70
Akosť veci

1. Predávajúci zodpovedá kupujúcemu, že vec ktorú kúpil, je v čase jej prevzatia v súlade so zmluvou.
2. Vec je v súlade so zmluvou, ak:
   a) má dohodnuté vlastnosti, najmä vlastnosti vymienené kupujúcim, ak ich predávajúci poznal; ak také nie sú, vlastnosti, ktoré predávajúci alebo výrobca popísal, alebo ktoré kupujúci očakával vzhľadom na povahu veci a na reklamu vykonanú predávajúcim alebo výrobcom,
   b) je vhodná na účel, ktorý uvádzal predávajúci; ak taký nie je, na aký sa vec tohto druhu obvykle používa,
   c) svojou akosťou alebo zhotovením zodpovedá vzorke alebo predlohe, ktorú poskytol predávajúci spotrebiteľovi,
   d) má zodpovedajúce množstvo, mieru alebo hmotnosť,
   e) vyhovuje požiadavke právnych predpisov.
3. Vec je v súlade so zmluvou aj v prípade, ak si kupujúci v čase uzavretia zmluvy uvedomoval, alebo ak si pri rozumnej úvahe mohol uvedomovať skutočné vlastnosti, povahu alebo stav veci, alebo ak vadu veci spôsobil materiál, ktorý predávajúcemu dodal kupujúci.

§ 71

Predávajúci nie je viazaný vyhláseniami o konkrétnych vlastnostiach veci uvedených v reklame alebo inom verejnom vyhlásení iba vtedy, ak preukáže, že:

a) vzhľadom na objektívne okolnosti a spravodlivé posúdenie veci nemal vedomosť o obsahu reklamy alebo iného verejného vyhásenia,
b) v čase uzavretia zmluvy bola reklama alebo iné verejné vyhlásenie opravené, alebo
c) rozhodnutie kupujúceho kúpiť vec nemohlo byť ovplyvnené reklamou alebo iným verejným vyhlásením.

§ 72

Ak vec nie je v súlade s § 70, je vadná.

§ 73

Potraviny, veci podliehajúce rýchlej skaze a iné spotrebiteľné veci sa musia vyznačiť dátumom minimálnej trvanlivosti, prípadne dobou, počas ktorej je možné vec použiť.

§ 74

1. Použité veci, ktorých vlastnosti nebránia užívaniu na určený účel, sa musia predávať za nižšiu ako obvyklú cenu.
2. Ustanovenie odseku 1 platí aj na predaj veci s vadou, ktorá nebráni tomu, aby sa vec mohla užívať ako bez vady. Predávajúci však musí upozorniť kupujúceho, že vec má vadu a o akú vadu ide, ibaže ide o zjavnú vadu, alebo o vadu, ktorá vyplýva z povahy predaja.

Zodpovednosť za nesplnenie

§ 75

Akékoľvek dohody predávajúceho a kupujúceho, uzatvorené pred tým, ako mohol kupujúci uplatniť svoje práva z nesplnenia predávajúceho y a ktoré by priamo alebo nepriamo obmedzovali, rušili alebo vylučovali jeho práva z nesplnenia predávajúceho sú neplatné.

§ 76

1. Ak sa vada vyskytne do šiestich mesiacov od prevzatia veci, má sa za to, že existovala už v čase jej prevzatia, ibaže by to bolo nezlučiteľné s povahou predanej veci alebo s povahou samotnej vady. Ak kupujúci neoznámi predávajúcemu vadu ani do dvoch mesiacov po tom, keď ju zistil, súd mu právo z nesplnenia predávajúceho neprizná.
2. Kupujúci má právo uplatniť si právo z nesplnenia predávajúceho , ak sa vada prejaví do 24 mesiacov od prevzatia veci. Pri predaji použitej veci si môžu zmluvné strany dohodnúť kratšiu dobu, minimálne však 12 mesiacov.

3. Pri veciach, ktoré sa majú uviesť do prevádzky, začína plynúť doba podľa ods. 1 a 2 od uvedenia veci do prevádzky, ak ho kupujúci objednal v dostatočnom predstihu potrebnom na splnenie povinnosti predávajúceho podľa § 68 ods. 1 a ak na uvedenie veci do prevádzky poskytol potrebnú súčinnosť.

§ 77

Ak je na predávanej veci, na jej obale, v návode pripojenom k veci alebo v reklame, v súlade s inými právnymi predpismi uvedená doba, počas ktorej je možné vec použiť, je uplatnenie práv z nesplnenia predávajúceho viazané na túto dobu.

§ 78

1. Predávajúci môže poskytnúť kupujúcemu záruku za akosť.
2. Vyhlásenie o záruke musí mať písomnú formu a predávajúci v ňom popri záručnej dobe uvedie rozsah záruky a podmienky jej uplatnenia, ďalej svoje meno, sídlo, prípadne ďalšie údaje, potrebné na jeho identifikáciu.
3. Písomnú formu vyhlásenia o záruke môže nahradiť doklad o kúpe veci alebo jeho zachytenie na nosiči, ktorý má k dispozícii kupujúci a ku ktorému má prístup, ak obsahujú údaje podľa ods. 2.
4. Práva z vadného plneniai, pre ktoré platí záručná doba, zaniknú, ak sa neuplatnili v záručnej dobe.

Prostriedky nápravy pre nesplnenie
§ 79

1. Kupujúci má právo požadovať nápravu vadného plnenia a to buď formou bezplatnej opravy alebo výmeny veci, prípadne jej súčasti, ibaže by bola zvolená forma nápravy nemožná alebo neprimeraná.
2. Náprava požadovaná kupujúcim podľa odseku 1 sa považuje za neprimeranú, ak hrozí, že v porovnaní s alternatívnou nápravou uvedenou v odseku 1 vzniknú predávajúcemu neprimerané náklady vzhľadom na:

a) hodnotu tovaru v prípade, ak by nesúlad neexistoval,
b) závažnosť nesúladu a
c) skutočnosť, či sa alternatívna náprava môže uskutočniť bez závažných ťažkostí pre spotrebiteľa.

§ 80

1. Kupujúci má právo od zmluvy odstúpiť alebo požadovať zľavu z ceny, ak
   a) je právo na opravu alebo výmenu podľa § 79 vylúčené,

b) predávajúci neodstránil vadné plnenie opravou alebo jej výmenou riadne alebo včas,
c) oprava alebo výmena veci spôsobujú spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti.

2. Právo odstúpiť od zmluvy je vylúčené, ak ide o nepodstatnú vadu veci, ktorá nebráni jej riadnemu užívaniu.
3. Ak kupujúci odstúpi od zmluvy, náklady súvisiace s dodaním a vrátením veci, ako aj všetky náklady účelne vynaložené so zmluvou znáša predávajúci.

§ 81

1. Ak pre opakovaný výskyt vady po oprave alebo pre väčší počet vád nemôže kupujúci vec riadne užívať, má právo požadovať nápravu výmenou veci a to aj napriek tomu, že by bolo možné vec opraviť. V takom prípade má kupujúci aj právo odstúpiť od zmluvy.
2. Pri vade použitej veci a pri vade veci predanej za nižšiu než obvyklú cenu, má kupujúci právo iba na poskytnutie primeranej zľavy z ceny.

§ 82

1. Predávajúci alebo osoba vykonávajúca opravu musí kupujúcemu písomne potvrdiť prevzatie veci alebo jej súčasti do opravy a uviesť, v akej lehote opravu vykoná.
2. Oprava musí byť vykonaná v lehote dohodnutej pri predaji veci medzi predávajúcim a kupujúcim, inak bez zbytočného odkladu, ak osobitný predpis nestanovuje inak.
3. Po vykonaní opravy je predávajúci, alebo osoba vykonávajúca opravu, povinná vydať kupujúcemu písomné potvrdenie o tom, akým spôsobom a za ako dlho sa vec opravila.
4. Doba od uplatnenia práva na opravu alebo výmenu vadného plnenia do času, keď mal kupujúci po skončení opravy vec prevziať, sa do záručnej doby nezapočítava.

§ 83

Po výmene vadnej veci za vec bez vád začína plynúť nová doba podľa ods. 76 ods. 1 a 2, ako aj nová záručná doba, ak predávajúci poskytol pri predaji vadnej veci záruku za akosť. To isté platí, ak dôjde k výmene súčiastky.

§ 84

1. Predávajúci, ktorý v dôsledku vady predanej veci musel od kupujúceho prevziať vec späť, opraviť ju alebo poskytnúť zľavu z kúpnej ceny, má voči osobe, ktorá mu vec dodala, právo na obdobné plnenie, vrátane náhrady nákladov, ktoré vynaložil v súvislosti s uplatnením práv zo zodpovednosti za vady kupujúcim. To neplatí, ak sa predávajúci tohto práva vzdal.
2. Na práva predávajúceho voči osobe, ktorá mu vec dodala podľa ods. 1 sa primerane použijú ustanovenia § 76 ods. 1, pričom lehota tam určená plynie od doby prevzatia veci kupujúcim.
3. Ustanovenia ods. 1 a 2 sa nepoužijú, ak vady veci mohol predávajúci zistiť pri včasnej

prehliadke vykonanej s odbornou starostlivosťou.

4. pododdiel
Kúpa podniku

§ 85

1. Zmluvou o kúpe podniku kupujúci nadobúda všetko, čo k podniku ako celku patrí (ďalej „podnik“), za čo sa zaväzuje zaplatiť predávajúcemu kúpnu cenu.
2. O kúpu podniku pôjde aj v prípade, ak zmluvné strany vylúčia z kúpy konkrétnu položku, ak tým celok nestratí povahu podniku.
3. Zmluva musí mať písomnú formu a podpisy zmluvných strán musia byť osvedčené.

§ 86

1. K prevodu vecí, práv a iných majetkových hodnôt patriacich k podniku dochádza zápisom zmluvy o kúpe podniku do verejného registra; ak predávajúci nie je zapísaný vo verejnom registri, nastáva prevod účinnosťou zmluvy.
2. Predávajúci oznámi svojim veriteľom a dlžníkom, že uzavrel zmluvu o kúpe podniku a že jeho pohľadávky a dlhy nadobúda kupujúci.
3. Ak je predávajúci zapísaný vo verejnom registri, je povinný podať návrh na zápis predaja podniku do príslušného registra bez zbytočného odkladu.

§ 87

1. Zmluvou o kúpe podniku nadobúda kupujúci aj všetky práva vyplývajúce z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva, ktoré sa viažu k podniku. Ak je pre nadobudnutie alebo zachovanie týchto práv rozhodujúce uskutočňovanie určitej podnikateľskej činnosti, započítava sa do tejto činnosti uskutočňovanej kupujúcim po predaji podniku aj činnosť uskutočnená pri prevádzke podniku pred jeho predajom.
2. K prevodu práv podľa odseku 1 však nedochádza, ak by to odporovalo zmluve, ktorou tieto práva nadobudol predávajúci; na zákaz ich prevodu je predávajúci povinný kupujúceho vopred upozorniť.

§ 88

Kúpa podniku sa považuje za prevod hospodárskej jednotky podľa osobitného predpisu.[3]

[3] § 28 Zákonníka práce

§ 89

1. Ak zo zmluvy nevyplýva niečo iné, nadobúda kupujúci aj právo používať obchodné meno spojené s prevádzaným podnikom, ibaže by to bolo v rozpore so zákonom alebo s právom tretej osoby.
2. Ak sa podnik prevádza medzi fyzickými osobami, môže kupujúci používať obchodné meno predávajúceho iba v prípade, ak to pripúšťa zmluva, avšak len s dodatkom označujúcim nástupníctvo predávajúceho v podnikaní.

§ 90

1. Na kupujúceho sa kúpou podniku prevádzajú všetky pohľadávky a dlhy predávajúceho, ktoré patri k podniku, z dlhov však nadobúda len tie, o ktorých existencii vedel, alebo ktoré mohol pri rozumnej úvahe predpokladať.
2. Na prevod pohľadávok sa primerane použijú ustanovenia o postúpení pohľadávky.
3. Pri prevode dlhov sa nevyžaduje súhlas veriteľa, ak však veriteľ s prevodom dlhu nesúhlasil, ručí predávajúci za splnenie prevedeného dlhu kupujúcim. K zániku ručenia nedochádza ani pri následnom predaji podniku, ak dlh, zabezpečený ručením, ďalej trvá.

§ 91

Ak sa kúpou podniku podstatne zhorší vymáhateľnosť pohľadávky veriteľa, môže sa veriteľ predávajúceho domáhať podaním odporu na súde do dvoch mesiacov odo dňa, keď sa o kúpe podniku dozvedel, najneskôr však do dvoch rokov od nadobudnutia podniku kupujúcim, aby súd rozhodol, že prevod podniku je voči nemu neúčinný. To neplatí, ak veriteľ s prevodom dlhu súhlasil.

§ 92

1. O odovzdaní a prevzatí podniku sa vyhotoví zápisnica, v ktorej sa uvedú najmä veci, ktoré sa ku dňu účinnosti zmluvy o kúpe podniku v podniku nachádzajú ako aj tie, ktoré chýbajú oproti stavu uvedenému v zmluve o kúpe podniku alebo v účtovnej evidencii, z ktorej sa pri uzatváraní zmluvy vychádzalo.
2. V zápisnici podľa ods. 1 sa ďalej uvedú vady a opotrebovanosť vecí, ktoré zistil kupujúci pri prevzatí podniku, ako aj tie, o ktorých predávajúci vie a na ktoré je z tohto dôvodu povinný kupujúceho upozorniť. Obdobne sa do nej zapíšu vady práv a iných majetkových hodnôt, ktoré nadobúda kupujúci spolu s podnikom.
3. Vady zistiteľné až pri prevádzke podniku je kupujúci povinný oznámiť predávajúcemu bez zbytočného odkladu po tom, ako ich zistil alebo pri odbornej starostlivosti mohol zistiť, najneskôr však do šiestich mesiacov od účinnosti zmluvy.

§ 93

1. Kupujúci má právo na primeranú zľavu z kúpnej ceny za chýbajúce alebo vadné veci zistené obhliadkou, ktoré boli uvedené v zápisnici. To neplatí, ak kupujúci netrval na uvedení vád vecí alebo na chýbajúce veci do zápisnice, hoci ho na ne predávajúci upozornil.
2. Kupujúci má právo na zľavu z kúpnej ceny aj ohľadne dlhov, ktoré nadobudol a ktoré neboli uvedené v účtovnej evidencii, ibaže o nich kupujúci v čase uzavretia zmluvy vedel.

§ 94

1. Kupujúci má právo odstúpiť od zmluvy, ak podnik nie je spôsobilý na prevádzku určenú v zmluve, ďalej v prípade, ak vady, ktoré kupujúci oznámil predávajúcemu včas, sú pre prevádzkovanie podniku podstatné a nedajú sa odstrániť, alebo ak odstrániteľnú vadu, ktorá je pre prevádzkovanie podniku podstatná, neodstráni predávajúci v primeranej lehote.
2. Ak niektorá zo zmluvných strán odstúpi od zmluvy o kúpe podniku, nadobúda predávajúci pohľadávky a dlhy, ktoré patria k podniku. Z dlhov však nadobúda len tie, o ktorých existencii vedel, alebo ktoré mohol pri rozumnej úvahe predpokladať.
3. Ak veriteľ s prevodom dlhu nesúhlasil, pri nadobudnutí dlhov, ktoré vznikli po účinnosti zmluvy, predávajúcim z dôvodu odstúpenia od zmluvy podľa ods. 1 a 2, ručí kupujúci za splnenie dlhov veriteľovi. Ustanovenia § 91 platia primerane.
4. Kupujúci oznámi svojim veriteľom a dlžníkom, ktorých práva a povinnosti nadobudol predávajúci, že zmluva o kúpe podniku zanikla odstúpením od zmluvy a že jeho práva a povinnosti nadobúda predávajúci.

§ 95

Právnická osoba predávajúca podnik, môže ukončiť svoju likvidáciu a byť vymazaná z verejného registra až po uplynutí jedného roka po tomto predaji, ak sa v tejto dobe nezačalo súdne konanie o určenie neúčinnosti predaja podniku podľa § 91, inak až po právoplatnom skončení súdneho konania a vyporiadaní nárokov úspešného účastníka v konaní.

§ 96

Ustanovenia o kúpe podniku sa použijú aj na prevody jeho časti.

2. oddiel
Zámenná zmluva

§ 97

Zámennou zmluvou sa každá zo strán zaväzuje previesť na druhú stranu vlastnícke právo k veci

výmenou za záväzok druhej strany previesť na ňu vlastnícke právo k inej veci.

§ 98

Ak sa zmluvné strany nedohodnú inak, platí, že sú povinné splniť si svoj záväzok zo zámennej zmluvy pri uzavretí zmluvy.

§ 99

1. Nebezpečenstvo škody na veci prechádza na druhú stranu odovzdaním veci druhej strane.
2. Ak zmluva určuje, že sa má vec druhej strane odoslať, nebezpečenstvo škody na veci prechádza na druhú stranu prevzatím veci. Ak však spôsob odoslania veci určila alebo schválila druhá strana, nebezpečenstvo škody na veci prechádza na druhú stranu odovzdaním veci na odoslanie určenému dopravcovi.

§ 100

1. Ak sa plnenie jednej strany stane dodatočne nemožným, zaniká povinnosť druhej strany splniť si svoj záväzok zo zámennej zmluvy. Ak druhá strana už plnila, musí strana, ktorá plnenie prijala, prijaté plnenie vrátiť.
2. Ak sa zníži hodnota zamieňanej veci pred jej odovzdaním pod polovicu hodnoty, ktorú mala vec pri uzavretí zmluvy, má druhá strana právo od zmluvy odstúpiť.

§ 101

Plody a úžitky zo zamieňanej veci patria vlastníkovi veci až do doby, kedy má vec odovzdať druhej strane. Od tejto doby patria plody a úžitky druhej strane a to aj v prípade, ak k odovzdaniu veci nedošlo.

§ 102

V ostatnom sa na zámennú zmluvu primerane použijú ustanovenia o kúpnej zmluve, pričom každá zo strán sa považuje ohľadne veci, ktorú dáva za predávajúceho a ohľadne veci, ktorú prijíma za kupujúceho.

3. oddiel
Darovacia zmluva

§ 103
Základné ustanovenie

1. Darovacou zmluvou sa darca, s cieľom obohatiť obdarovaného, zaväzuje bezodplatne odovzdať vec obdarovanému a previesť na neho vlastnícke právo (darovať) a obdarovaný sa zaväzuje tento dar prevziať bez povinnosti poskytnutia akejkoľvek odplaty.
2. Ustanovenia o darovacej zmluve sa primerane použijú aj na zmluvy o bezodplatnom prevode práv ako aj na zmluvy o bezodplatnom vykonaní prác a služieb, ak to ich povaha pripúšťa.

§ 104
Sľub darovania

Ak darovacia zmluva nebola uzavretá, sľubujúci nie je zaviazaný darovať, ale je povinný nahradiť druhej strane náklady odôvodnene vynaložené v očakávaní daru.

§ 105
Omyl

Darca, ktorý uzavrel zmluvu v omyle, ktorý bol s ohľadom na všetky okolnosti podstatný, má právo dovolať sa neplatnosti darovacej zmluvy. Toto právo mu patrí aj vtedy, ak obdarovaný omyl nevyvolal a ani o ňom nevedel; v takom prípade má však obdarovaný právo na primeranú náhradu, ktorá zohľadní jeho rozumne odôvodnené očakávanie daru.

§ 106

1. Darovacia zmluva musí byť uzavretá v písomnej forme, ak sa daruje vec zapísaná do verejného zoznamu, alebo ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatiu daru pri uzavretí zmluvy.
2. Ak na základe zmluvy neplatnej pre nedostatok formy dôjde k odovzdaniu a prijatiu daru, zmluva sa považuje za platnú od začiatku. To neplatí, ak ide o dary, ktorý vyžadujú zápis do verejného zoznamu.

§ 107
Darovanie budúcich vecí

Darovanie veci, ktoré v čase uzavretia zmluvy darcovi nepatria, je platné len ak sa darca v darovacej zmluve zaviaže dar nadobudnúť za účelom jeho následného prevodu na obdarovaného.

§ 108
Neplatnosť darovania

1. Darca, ktorý bol na obdarovanom závislý, alebo bol zraniteľnejšou stranou v dôvernom vzťahu s obdarovaným, sa môže dovolať neplatnosti darovania, ibaže obdarovaný preukáže, že nezneužil postavenie darcu získaním nadmerného úžitku alebo nespravodlivej výhody.
2. Darovacia zmluva, podľa ktorej sa má plniť až po darcovej smrti, je neplatná, ibaže darca poskytne plnenie alebo odvolá podmienku skôr, než zomrie.

3. Ak darca podmieni darovanie podmienkou, že obdarovaný darcu prežije, predpokladá sa, že vôľa darcu smerovala k zriadeniu odkazu v prospech obdarovaného, ak prejav vôle spĺňa náležitosti odkazu.

§ 109
Právo odstúpiť od zmluvy pre zmenu okolností

Darca má právo odstúpiť od darovacej zmluvy, ak dar ešte nebol odovzdaný a

a) obdarovaný sa dopustí takého správania, ktoré by inak zakladalo právo odvolať darovanie pre nevďak,
b) darca sa po uzavretí zmluvy ocitol v stave núdze, v ktorej si zo svojho majetku nie je schopný zabezpečiť nutnú výživu alebo nie je schopný plniť svoje zákonné alebo súdnym rozhodnutím stanovené vyživovacie povinnosti, alebo ak na majetok darcu bol vyhlásený konkurz,
c) obdarovaný zomrel,
d) po uzavretí darovacej zmluvy vznikla darcovi neočakávaná nová vyživovacia povinnosť.

§ 110
Príkaz

1. Darovanie s príkazom je prípustné, ak príkaz nie je v rozpore s bezodplatnosťou darovacej zmluvy.
2. Darca má právo požadovať splnenie príkazu, len ak plnil on sám.
3. Obdarovaný môže odmietnuť splnenie príkazu, ak sa v dôsledku vady daru hodnota daru znížila do tej miery, že nedosahuje ani hodnotu nákladov, ktoré by mal obdarovaný vynaložiť na splnenie príkazu. Ak plnil skôr ako zistil vady daru, má právo na náhradu nákladov vo výške presahujúcej hodnotu daru v čase jeho nadobudnutia.
4. Ak obdarovaný nesplní príkaz v dohodnutej, inak primeranej dobe po odovzdaní daru, má darca právo odstúpiť od zmluvy.
5. Ak je splnenie príkazu vo verejnom záujme a ak darca zomrie, môže splnenie príkazu po darcovej smrti požadovať aj príslušný štátny orgán alebo tretia osoba, v prospech ktorej bol príkaz daný.

§ 111
Účelové darovanie

Ak darovacia zmluva určuje účel darovania, považuje sa použitie daru na stanovený účel za povinnosť obdarovaného a jeho nesplnenie zakladá právo darcu odstúpiť od darovacej zmluvy, ibaže z okolností uzavretia zmluvy bolo zrejmé, že ide skôr o želanie darcu bez právnej záväznosti.

§ 112
Nesplnenie a prostriedky nápravy

1. Darca je povinný upozorniť obdarovaného na vady daru, o ktorých vie najneskôr pri uzavretí zmluvy; inak je povinný nahradiť obdarovanému škodu, ktorá mu nesplnením tejto povinnosti vznikne.
2. Ak má dar právne vady, najmä ak si k daru uplatňujú práva tretie osoby, je obdarovaný povinný upovedomiť o tom darcu bez zbytočného odkladu. Obdarovaný je tiež povinný vytknúť iné vady daru v primeranej lehote po tom, ako mal možnosť si dar prezrieť.
3. Obdarovaný nemá právo požadovať opravu alebo výmenu vadného daru; právo na doplnenie toho, čo chýba, mu patrí len ak je to primerané s ohľadom na okolnosti.
4. Obdarovaný má právo odstúpiť od darovacej zmluvy, ak má dar vady, ktoré nie sú zjavné pri prevzatí daru, alebo ktoré nie sú zistiteľné z verejného zoznamu a darca ho na ne neupozornil.
5. Darca je povinný zaplatiť obdarovanému úrok z omeškania za omeškanie s plnením peňažného daru a nahradiť mu škodu len v prípade, ak konal úmyselne alebo s hrubou nedbanlivosťou.

Odvolanie darovania
§ 113

1. Odvolanie darovania je osobným právo darcu. Toto právo môže darca uplatniť len počas života obdarovaného z dôvodov uvedených v zákone.
2. Nemožno odvolať obvyklé darovanie a darovanie uskutočnené z vďačnosti za poskytnuté dobro (morálny dar).

§ 114
Odvolanie darovania pre nevďak obdarovaného

1. Darca má právo odvolať darovanie, ak sa obdarovaný k nemu alebo jeho manželovi, manželke, druhovi, družke, deťom alebo rodičom správa tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.
2. Ak sú dané okolnosti hodné osobitného zreteľa, má darca právo odvolať darovanie aj vtedy, ak sa obdarovaný dopustí úmyselného hrubého porušenia dobrých mravov voči iným blízkym osobám darcu.
3. Neplnenie zákonnej vyživovacej povinnosti obdarovaného voči darcovi sa považuje za hrubé porušenie dobrých mravov.
4. Ustanovenia ods. 1 – 3 nemôžu strany dohodou vylúčiť, ani zmeniť ich účinky.

§ 115

Ak obdarovaný úmyselne privodil smrť darcu, prechádza právo odvolať darovanie na darcových dedičov.

§ 116

Právo odvolať darovanie zaniká, ak darca prejavil vôľu, že obdarovanému odpúšťa. Rovnako

právo odvolať darovanie zaniká, ak ho darca alebo iná osoba oprávnená odvolať darovanie neuplatní do jedného roka, odkedy sa o konaní obdarovaného zakladajúce právo na odvolanie darovania dozvedela alebo mohla dozvedieť.

§ 117

Ak bolo darovanie odvolané, má darca právo požadovať vydanie daru podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení.

§ 118
Hmotná núdza darcu

1. Ak sa darca po odovzdaní daru ocitne v stave hmotnej núdze bez vlastného pričinenia, má právo požadovať od obdarovaného zaopatrenie vo forme príspevku na výživu. Právo na zaopatrenie predchádza vyživovacie povinnosti podľa tohto zákona a vzniká len v prípade, ak darca a obdarovaný nemajú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Zaopatrenie sa poskytuje po dobu trvania hmotnej núdze darcu a jeho celková výška nesmie presiahnuť hodnotu obohatenia obdarovaného z darovania v čase poskytovania príspevku.
2. Obdarovaný sa môže zbaviť povinnosti prispievať darcovi na výživu, ak mu vráti dar a ak ho nemá, ak mu vyplatí hodnotu obohatenia, ktorú obdarovaný darovaním dosiahol k momentu vrátenia daru.
3. Právo podľa ods. 1 nevznikne, ak je obdarovaný sám v stave hmotnej núdze; právo trvá len po dobu 10 rokov od odovzdania daru.

2. diel
Zmluvy o prenechaní veci na užívanie

1. oddiel
Nájomná zmluva

1. pododdiel
Všeobecné ustanovenia

Základné ustanovenia
§ 1

Nájomnou zmluvou sa prenajímateľ zaväzuje prenechať nájomníkovi vec, aby ju dočasne užíval a nájomník sa zaväzuje platiť za užívanie veci prenajímateľovi nájomné.

§ 2

1. Predmetom nájmu môže byť aj právo, ak to jeho povaha pripúšťa.
2. Prenajať sa môže rovnako aj časť veci, ak je možné túto časť dostatočne vymedziť, ako aj vec, ktorá vznikne až v budúcnosti za predpokladu, že v čase uzavretia zmluvy je možné dostatočne ju popísať.

§ 3

Ak sa prenajatá vec eviduje vo verejnom zozname, nájomné právo sa zapíše do verejného zoznamu na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany. Zápis do verejného zoznamu plní evidenčný účel.

§ 4
Nájomné a jeho splatnosť

1. Nájomník je povinný platiť nájomné podľa zmluvy, inak nájomné obvyklé v čase uzavretia zmluvy s prihliadnutím na hodnotu prenajatej veci a spôsob jej užívania.
2. Ak sa má nájomné plniť inak ako v peniazoch, pre určenie jeho výšky je rozhodujúca hodnota poskytovaného plnenia vyjadrená v peniazoch, ktorú dosahuje poskytované plnenie ku dňu uzavretia zmluvy.
3. Ak dohoda zmluvných strán alebo právny predpis nestanovujú inak, platí sa nájomné mesačne pozadu.
4. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že nájomník začne platiť nájomné až po určitej dobe po prevzatí veci a počas tejto doby bude užívať vec bezplatne. Počas doby, v ktorej bude nájomník užívať vec bezplatne, sa na vzťah medzi zmluvnými stranami použijú ustanovenia o nájomnej zmluve, s výnimkou ustanovení upravujúcich platenie nájomného.

Zábezpečenie záväzkov z nájomnej zmluvy
§ 5
Zábezpeka

1. Ak sa zmluvné strany dohodli, že na zabezpečenie peňažných záväzkov nájomníka voči prenajímateľovi, ktoré vzniknú nájomníkovi z nájomnej zmluvy, nájomník odovzdá

prenajímateľovi zábezpeku, platí že zábezpeka sa poskytuje v peňažnej forme. Pri nájme bytu nesmie výška zábezpeky presiahnuť 6-násobok mesačného nájomného.

2. Dohoda o zábezpeke vyžaduje písomnú formu.
3. Prenajímateľ vráti nájomníkovi zábezpeku bez zbytočného odkladu po zániku nájomnej zmluvy. Pri vrátení zábezpeky je prenajímateľ oprávnený započítať si so zábezpekou a jej príslušenstvom všetky splatné peňažné záväzky, ktoré vznikli nájomníkovi voči prenajímateľovi z nájomnej zmluvy.
4. Ak má nájomník splnené voči prenajímateľovi všetky záväzky z nájomnej zmluvy, môže požiadať prenajímateľa, aby na úhradu nájomného za posledné obdobie nájmu, ktoré sa čo do výšky nájomného kryje so zábezpekou, použil zábezpeku. Prenajímateľ nesmie jeho žiadosť odmietnuť.
5. Ak sa zmluvné strany nedohodli inak, má nájomník právo na úroky zo zábezpeky vo výške priemernej úrokovej sadzby, ktorú počas držania zábezpeky obvykle poskytovali za peňažné vklady peňažné ústavy v Slovenskej republike. Úroky vydá prenajímateľ nájomníkovi najneskôr spolu so zábezpekou. Ak sa zábezpeka použila na zaplatenie nájomného za posledné pomerné obdobie nájmu, vydá prenajímateľ nájomníkovi úroky zo zábezpeky bez zbytočného odkladu po skončení nájomnej zmluvy.

§ 6
Záložné a zádržné právo

1. Na zabezpečenie peňažných pohľadávok prenajímateľa voči nájomníkovi má prenajímateľ zádržné právo k hnuteľným veciam, ktoré sú na prenajatej veci alebo v nej a ktoré patria nájomníkovi alebo osobám, ktoré užívajú predmet nájmu spolu s nájomníkom, s výnimkou vecí vylúčených z výkonu rozhodnutia.
2. Ak sa nájomník sťahuje, alebo ak sa z predmetu nájmu odstraňujú veci uvedené v ods. 1, napriek tomu, že peňažné pohľadávky prenajímateľa voči nájomníkovi nie sú splnené alebo zabezpečené, môže ich prenajímateľ zadržať na vlastné nebezpečenstvo, do ôsmich dní však musí požiadať súd o súpis zadržaných vecí osobou poverenou súdom, alebo musí veci vydať. Osobou poverenou súdom môže byť aj súdny exekútor.
3. Ustanovenia odsekov 2 a 3 sa použijú aj na zabezpečenie pohľadávok z podnájmu, ktoré vzniknú nájomníkovi voči podnájomníkovi.

§ 7
Inflačná doložka

1. Za účelom zachovania hodnoty nájomného pri raste inflácie si môžu zmluvné strany dohodnúť inflačnú doložku.
2. K zvýšeniu nájomného o aktuálny inflačný index dosiahnutý v predchádzajúcom kalendárnom roku dochádza vždy spätne, k prvému dňu príslušného kalendárneho roka.
3. Nájomné zvýšené v dôsledku inflačnej doložky je nájomník povinný platiť od splatnosti prvého nájomného nasledujúceho po doručení oznámenia prenajímateľa o zvýšení nájomného. V oznámení musí prenajímateľ uviesť priemernú mieru inflácie za príslušný kalendárny rok.
4. Nedoplatok nájomného, ktorý vznikne za obdobie od prvého dňa príslušného kalendárneho roka do obdobia, za ktoré sa zaplatilo zvýšené nájomné podľa ods. 3, zaplatí nájomník najneskôr do konca šiesteho mesiaca príslušného kalendárneho roka, ak mu bolo v tejto lehote doručené oznámenie o zvýšení nájomného podľa ods. 3, v opačnom prípade je povinný zaplatiť ho do 3 mesiacov od doručenia oznámenia prenajímateľa o zvýšení nájomného podľa ods. 3.

5. Ak prenajímateľ neoznámi nájomcovi zvýšenie nájomného podľa ods. 3 ani do konca príslušného kalendárneho roka, jeho právo na zvýšené nájomné v príslušnom kalendárnom roku zaniká.

§ 8
Právo nezaplatiť nájomné a právo na zľavu z nájomného

1. Nájomník nie je povinný platiť nájomné dokiaľ pre vady veci, ktoré nespôsobil, nemohol po určitú dobu prenajatú vec užívať dohodnutým spôsobom alebo, ak sa spôsob užívania nedohodol, primerane povahe a určeniu veci.
2. Ak nájomník môže užívať prenajatú vec z dôvodov uvedených v ods. 1 iba obmedzene, má právo na primeranú zľavu z nájomného.
3. Právo nezaplatiť nájomné podľa ods. 1 a právo na zľavu z nájomného podľa ods. 2 musí nájomník uplatniť u prenajímateľa bez zbytočného odkladu po tom, ako mu vznikne; ak sa neuplatní do šiestich mesiacov, zaniká.
4. Ak nájomník nemôže užívať prenajatú vec pre prekážku, ktorá je výlučne na jeho strane, právo nezaplatiť nájomné a právo na zľavu z nájomného podľa odsekov 1 a 2 mu nevznikne. Prenajímateľ je však povinný zohľadniť nájomcovi v najbližšom nájomnom výhodu, ktorú mal z toho, že nájomník užíval vec len obmedzene, alebo ju neužíval vôbec.

§ 9
Doba nájmu

1. Nájomná zmluva môže byť uzatvorená na dobu určitú alebo neurčitú. Ak nie je doba nájmu dohodnutá v zmluve, platí, že nájomná zmluva je uzavretá na dobu neurčitú a začína plynúť odo dňa jej uzavretia.
2. Ak dohodnutá doba nájmu presahuje obvyklú dĺžku ľudského života, má sa za to, že nájom je dojednaný na dobu neurčitú; to platí aj v prípade, ak je subjektom nájomnej zmluvy právnická osoba. Ustanovenie tohto odseku sa nepoužije, ak z okolností, za ktorých došlo k uzavretiu zmluvy vyplýva, že dohoda o dobe nájmu presahujúcej obvyklú dĺžku ľudského života vyjadruje skutočnú vôľu zmluvných strán, bez ktorej by nájomnú zmluvu neuzavreli.
3. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že ak ktorákoľvek zmluvná strana neoznámi druhej zmluvnej strane v dostatočnom predstihu pred uplynutím dohodnutej doby nájmu, že na skončení nájmu trvá, nájomná zmluva sa obnoví na rovnakú dobu a za rovnakých podmienok, ako bola dojednaná pôvodná nájomná zmluva. Ak bola doba nájmu dohodnutá na dobu dlhšiu ako rok, obnovuje sa nájomná zmluva na jeden rok.
4. Zmluvné strany sa môžu v nájomnej zmluve dohodnúť, že ak sa prenajímateľ rozhodne pokračovať v prenajímaní veci po skončení dohodnutej doby nájmu, má nájomník prednostné právo na uzavretie novej nájomnej zmluvy (právo na prednostný nájom). Právo na prednostný nájom nájomník stratí, ak si počas nájmu opakovane neplnil svoje záväzky z nájomnej zmluvy.

§ 10
Odovzdanie prenajatej veci

Prenajímateľ je povinný odovzdať nájomníkovi prenajatú vec najneskôr v deň začiatku nájmu.

§ 11
Stav veci na začiatku nájmu

1. Prenajímateľ je povinný prenechať nájomníkovi vec v stave spôsobilom na dohodnuté užívanie, alebo ak sa spôsob užívania nedohodol, na obvyklé užívanie (ďalej na dohodnuté resp. obvyklé užívanie).
2. Na vadu, ktorú mala vec na začiatku nájmu a ktorá nebráni dohodnutému resp. obvyklému užívaniu prenajatej veci sa neprihliada, ak o nej zmluvné strany vedeli a nájomník napriek tomu na uzavretí nájomnej zmluvy trval.
3. Vec musí byť odovzdaná v dohodnutom množstve, kvalite a druhu a ak je to vhodné alebo potrebné, musí byť zabalená spôsobom určeným na jej uchovanie a ochranu.
4. Vec musí byť dodaná s príslušenstvom, návodmi na inštaláciu alebo inými návodmi, ktorých dodanie možno dôvodne očakávať.
5. Ak je predmetom nájmu vec, ktorú ponúkal prenajímateľ nájomníkovi podľa vzorky alebo predlohy, musí mať kvalitu ako predložená vzorka alebo predloha.

Stav veci počas nájmu
§ 12

1. Prenajímateľ je povinný udržiavať prenajatú vec po celú dobu nájmu v stave spôsobilom na dohodnuté resp. obvyklé užívanie.
2. Na bežné opotrebenie veci sa neprihliada.

§ 13
Oprava a údržba veci

1. Bežné opravy a bežnú údržbu prenajatej veci zabezpečuje nájomník na vlastné náklady; iné ako bežné opravy a bežnú údržbu zabezpečuje na vlastné náklady prenajímateľ.
2. Nájomník je povinný oznámiť prenajímateľovi potrebu opráv, ktoré má prenajímateľ vykonať bez zbytočného odkladu po tom, ako potrebu opráv zistí, alebo ako ju mohol zistiť pri starostlivom užívaní veci. Ak tak neurobí, zodpovedá prenajímateľovi za škodu, ktorú spôsobil a nevzniknú mu práva, ktoré by mu inak prislúchali pre nemožnosť alebo obmedzenú možnosť užívať vec dohodnutým resp. obvyklým spôsobom. Ustanovenie predchádzajúcej vety sa nepoužije, ak potrebu opráv, ktoré má vykonať prenajímateľ, zistil pri kontrole alebo obhliadke predmetu nájmu sám prenajímateľ alebo osoba poverená prenajímateľom.
3. Ak nájomník oznámil prenajímateľovi potrebu opráv podľa predchádzajúceho odseku, avšak prenajímateľ potrebné opravy nevykonal riadne alebo včas, môže ich vykonať alebo zabezpečiť ich vykonanie nájomca, na náklady a zodpovednosť prenajímateľa. V takom prípade má nájomník právo na náhradu účelne vynaložených nákladov a vzniká mu právo na zľavu z nájomného alebo právo nezaplatiť nájomné podľa § 8 za dobu, v ktorej nemohol prenajatú vec užívať vôbec, alebo ju mohol užívať len obmedzene.
4. Nájomník je povinný znášať obmedzenia v užívaní prenajatej veci v rozsahu potrebnom na vykonanie opráv a údržby veci.
5. Prenajímateľ môže nájomníkovi ponúknuť na dobu vykonávania opravy alebo údržby prenajatej veci vhodnú náhradu. Ak ju nájomník príjme, po dobu jej užívania mu právo na zľavu z nájomného alebo právo nezaplatiť nájomné podľa § 8 nevznikne.

§ 14
Ochrana nájomníka pred neoprávnenými zásahmi

1. Ak tretia osoba zasahuje do práv nájomníka z nájomnej zmluvy, môže sa ochrany domáhať sám nájomník alebo môže požiadať o ochranu prenajímateľa.

2. Ak nájomník požiada o ochranu prenajímateľa, je prenajímateľ povinný urobiť potrebné opatrenia bez zbytočného odkladu. Ak tak prenajímateľ neurobí, alebo ak sú jeho opatrenia neúspešné, môže nájomník od zmluvy odstúpiť. Počas doby, v ktorej bol nájomník v dôsledku uplatňovania práv k veci treťou osobou rušený v užívaní veci natoľko, že mohol užívať vec len obmedzene, alebu ju nemohol užívať vôbec, má právo na zľavu z nájomného alebo právo nezaplatiť nájomné podľa § 8.

§ 15
Zmeny na veci

1. Počas doby nájmu nesmie prenajímateľ meniť ani upravovať prenajatú vec nad rámec opatrení potrebných na zachovanie spôsobilosti veci byť použitou na dohodnuté resp. obvyklé užívanie.
2. Nájomník je oprávnený vykonávať zmeny na veci len s predchádzajúcim súhlasom prenajímateľa. Náhradu nákladov s tým spojených môže nájomník požadovať iba v prípade, ak sa na to prenajímateľ zaviazal, inak môže žiadať od prenajímateľa len peňažnú protihodnotu toho, o čo sa zvýšila hodnota prenajatej veci. Ak zmluva neurčuje inak, je nájomník oprávnený požadovať náhradu nákladov a peňažnej protihodnoty toho, o čo sa zvýšila hodnota veci až po skončení nájmu. Pri stanovení peňažnej protihodnoty podľa predchádzajúcej vety sa zohľadní znehodnotenie zmien, ku ktorému došlo v dôsledku užívania veci.
3. Ak nájomník vykoná zmeny na veci bez súhlasu prenajímateľa, je povinný uviesť vec na svoje náklady do pôvodného stavu bezodkladne po tom, ako ho o to prenajímateľ požiada, najneskôr však ku dňu skončenia nájmu. Za škodu spôsobenú vykonaním zmien na veci bez súhlasu prenajímateľa zodpovedá nájomník, tejto zodpovednosti sa nemožno zbaviť. Za prípadné zhodnotenie predmetu nájmu nepatrí nájomníkovi náhrada.
4. Ak v dôsledku zmien vykonávaných nájomníkom hrozí prenajímateľovi škoda, je prenajímateľ oprávnený odstúpiť od zmluvy bez ohľadu na to, či so zmenami prenajatej veci súhlasil.

§ 16
Zmena vlastníka veci

1. Ak dôjde k zmene vlastníka prenajatej veci, práva a povinnosti z nájomnej zmluvy prechádzajú na nového vlastníka a nájomca je povinný splniť si svoje záväzky, ktoré sa viazali na osobu pôvodného vlastníka bezodkladne po tom, ako mu bola zmena vlastníka preukázaná.
2. Ak prenajímateľ previedol vlastnícke právo k prenajatej veci na inú osobu, nový vlastník nebude zaviazaný plniť také povinnosti pôvodného vlastníka, ktoré prekračujú povinnosti prenajímateľa stanovené právnym predpisom, okrem prípadu, ak o nich nový vlastník vedel alebo musel vedieť.
3. Žiadna zo strán nemá právo dať výpoveď z nájmu len pre to, že sa zmenil vlastník veci. Ak si však strany túto možnosť výslovne dohodnú v zmluve a ak si nedojednajú inak, platí, že prenajímateľ tak môže urobiť pri nájme nehnuteľností do 3 mesiacov, od kedy nadobudol vec do vlastníctva a nájomník do 3 mesiacov, od kedy sa o zmene vlastníka prenajatej nehnuteľnej veci dozvedel; pri nájme hnuteľnej veci sa doba podľa predchádzajúcej časti vety skracuje na 1 mesiac.

Ďalšie práva a povinnosti zmluvných strán

§ 17
Prenajímateľ

1. Prenajímateľ je oprávnený požadovať od nájomníka prístup k veci za účelom kontroly stavu prenajatej veci ako aj toho, či nájomník užíva vec riadne.
2. Prenajímateľ je povinný oznámiť nájomníkovi termín vykonania kontroly v dostatočnom predstihu, okrem prípadu, ak je vykonanie kontroly potrebné na zabránenie vzniku škôd alebo na ich obmedzenie. Pri kontrole musí byť prítomný nájomník, ibaže sa jeho prítomnosť nedá zabezpečiť a kontrolou sa sleduje zabránenie vzniku škôd alebo ich obmedzenie.
3. Nájomník nesmie byť kontrolami zbytočne obťažovaný.

§ 18
Nájomník

1. Nájomník je povinný užívať vec na dohodnutý, inak obvyklý účel, so starostlivosťou riadneho hospodára. Vec musí skutočne užívať len v prípade, ak to určuje zmluva, alebo ak by sa vec neužívaním znehodnotila viac než jej užívaním.
2. Nájomník je povinný dať prenajatú vec poistiť len ak to určuje nájomná zmluva.

Skončenie nájmu
§ 19

1. Nájom zaniká uplynutím doby, na ktorú sa dojednal.
2. Nájom zaniká aj v prípade, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú. Dohoda vyžaduje písomnú formu, ak bola nájomná zmluva uzavretá písomne, alebo ak pre ňu ustanovuje písomnú formu právny predpis.
3. Nájom zanikne výpoveďou, ak ju podala ktorákoľvek zmluvná strana v súlade s ustanoveniami zmluvy, ak také nie sú, v súlade s právnym predpisom.
4. Nájom zaniká aj zánikom prenajatej veci; ak zanikne len časť veci, k zániku nájmu dochádza v prípade, ak celkový stav prenajatej veci bráni nájomníkovi užívať vec dohodnutým resp. obvyklým spôsobom.
5. Nájom zaniká odstúpením od zmluvy, ak právo odstúpiť od zmluvy pripúšťa zmluva alebo právny predpis.

§ 20
Výpoveď z nájmu

1. Nájomnú zmluvu možno vypovedať pri nájme nehnuteľnosti v trojmesačnej výpovednej dobe, pri nájme hnuteľných vecí trvá výpovedná doba jeden mesiac. Pri nájme dojednanom na dobu určitú môžu zmluvné strany právo dať výpoveď v nájomnej zmluve vylúčiť.
2. Výpoveď musí byť písomná, ak bola nájomná zmluva vyhotovená v písomnej forme, alebo ak jej písomnú formu ustanovuje právny predpis.

§ 21
Odstúpenie od nájomnej zmluvy

1. Odstúpením od nájomnej zmluvy zmluva zaniká, keď je prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy doručený druhej strane.

2. Odstúpenie od zmluvy musí byť písomné, ak bola nájomná zmluva dohodnutá v písomnej forme, alebo ak pre ňu ustanovuje písomnú formu právny predpis.
3. Prenajímateľ je oprávnený odstúpiť od nájomnej zmluvy, ak:
   a) nájomca napriek písomnému upozorneniu užíva prenajatú vec alebo ak trpí užívanie veci takým spôsobom, že sa vec znehodnocuje nad rámec bežného opotrebenia, alebo hrozí jej zničenie,
   b) z iných dôvodov uvedených v tomto zákone.
4. Nájomník je oprávnený odstúpiť od nájomnej zmluvy:
   a) ak je vec pri odovzdaní do užívania v stave nespôsobilom na dohodnuté alebo obvyklé užívanie, alebo ak sa vec z dôvodov, ktoré nie sú na strane nájomníka, stane nespôsobilou na dohodnuté alebo obvyklé užívanie neskôr,
   b) ak sú miestnosti, ktoré boli prenajaté na bývanie alebo na to, aby sa v nich zdržiavali ľudia, zdraviu závadné, to platí aj pri nájmoch upravených osobitne a aj za predpokladu, že nájomník o tejto skutočnosti pri uzavretí zmluvy vedel; právo odstúpiť od zmluvy z tohto dôvodu nemožno obmedziť alebo vylúčiť ani dohodou zmluvných strán,
   c) z iných dôvodov uvedených v tomto zákone.

§ 22
Prehliadka veci

1. Po podanej výpovedi alebo počas troch mesiacov pred skončením nájmu je nájomník povinný umožniť záujemcovi o nájom veci jej prehliadku za prítomnosti nájomníka a prenajímateľa.
2. Prenajímateľ je povinný oznámiť nájomníkovi termín prehliadky s dostatočným časovým predstihom.
3. Nájomník nesmie byť prehliadkami zbytočne obťažovaný.

§ 23
Obnovenie nájomnej zmluvy

1. Ak nájomník užíva veci aj po skončení nájmu a prenajímateľ ho do jedného mesiaca od skončenia nájmu písomne nevyzve, aby mu vec vydal, obnovuje sa nájomná zmluva za rovnakých podmienok, za akých bola dojednaná pôvodne. Nájom dojednaný na dobu dlhšiu ako rok sa obnovuje vždy na rok, nájom dojednaný na kratšiu dobu sa obnovuje na túto dobu.
2. Ustanovenie ods. 1 sa nepoužije, ak:
   a) nájom zaniká na základe výpovede nájomníka,
   b) nájomník urobil taký prejav vôle, z ktorého možno vyčítať, že o obnovenie nájomnej zmluvy nemá záujem,
   c) ho zmluvné strany v zmluve vylúčili,
   d) právny predpis stanovuje inak.

§ 24
Stav veci pri zániku nájmu

1. Pri skončení nájmu je nájomník povinný vrátiť prenajímateľovi prenajatú vec na mieste, kde ju prevzal a v stave, v akom ju prevzal, s prihliadnutím na bežné opotrebenie.
2. Ak došlo k poškodeniu, zničeniu alebo nadmernému opotrebeniu prenajatej veci, je nájomník povinný nahradiť prenajímateľovi škodu, ktorá na veci vznikla.

3. Za škody spôsobené osobami, ktorým nájomník umožnil užívanie prenajatej veci, alebo ktorým umožnil k prenajatej veci prístup, zodpovedá nájomník.
4. Právo na náhradu škody podľa odsekov 2 a 3, musí prenajímateľ uplatniť u nájomníka bez zbytočného odkladu. Právo zanikne, ak sa u nájomníka neuplatnilo do pätnástich dní, odkedy sa prenajímateľ o škode dozvedel, najneskôr však do 6 mesiacov od skončenia nájmu.

§ 25
Podnájom

1. Nájomník je oprávnený dať prenajatú vec do podnájmu, ak zmluva alebo právny predpis neurčuje inak.
2. Podnájom zaniká najneskôr súčasne so zánikom nájmu.
3. Ak to neodporuje povahe alebo účelu zákona, na zmluvu o podnájme sa primerane použijú ustanovenia o nájomnej zmluve.

Nájom s právom kúpy

§ 26
Základné ustanovenia

1. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že nájomník je oprávnený prenajatú vec kúpiť, a to buď počas platnosti nájomnej zmluvy alebo, ak bol nájom dojednaný na dobu určitú, po uplynutí dohodnutej doby nájmu.
2. Dohoda o práve kúpy prenajatej veci musí byť písomná.
3. V kúpnej zmluve má strana, ktorej vzniklo právo na kúpu prenajatej veci, postavenie kupujúceho a strana, ktorá je povinná prenajatú vec predať, postavenie predávajúceho.
4. Právo na kúpu prenajatej veci možno dohodnúť aj ako vecné právo; v takom prípade vzniká zápisom do verejného zoznamu a použijú sa ňan primerane ustanovenia § 56 ods. 2 o predkupnom práve.

§ 27
Právo kúpy prenajatej nehnuteľnej veci

Na dohodu o práve kúpy prenajatej nehnuteľnej veci sa primerane použijú ustanovenia o budúcej zmluve.

§ 28
Právo kúpy prenajatej hnuteľnej veci

1. Ak nájomníkovi vzniklo právo kúpiť prenajatú hnuteľnú vec počas platnosti nájomnej zmluvy, kúpna zmluva vzniká doručením písomného oznámenia o uplatnení práva na kúpu prenajatej veci prenajímateľovi.
2. Nájomník sa stane vlastníkom prenajatej hnuteľnej veci v okamihu vzniku kúpnej zmluvy podľa ods. 1.

§ 29

1. Ak má nájomník právo kúpiť prenajatú vec po zániku nájomnej zmluvy a ak ho písomne uplatní u prenajímateľa v dostatočnom časovom predstihu, platí, že kúpna zmluva vznikla k momentu zániku nájomnej zmluvy;
2. V ostatných prípadoch je nájomník povinný uplatniť právo na kúpu prenajatej veci bez zbytočného odkladu po zániku nájomnej zmluvy, inak mu zanikne; kúpna zmluva vznikne doručením písomného oznámenia o uplatnení práva na kúpu prenajatej veci prenajímateľovi.
3. Nájomník sa stane vlastníkom prenajatej veci v okamihu vzniku kúpnej zmluvy podľa ods. 1.

§ 30

Vznikom kúpnej zmluvy nájomná zmluva zaniká, nezanikajú však pohľadávky, ktoré vznikli z nájomnej zmluvy.

§ 31
Zaplatenie kúpnej ceny

Ak nebolo dohodnuté inak, je kupujúci povinný zaplatiť kúpnu cenu bez zbytočného odkladu po vzniku kúpnej zmluvy.

§ 32
Zodpovednosť za škodu

Zodpovednosť za škodu na veci prechádza na kupujúceho vznikom kúpnej zmluvy.

§ 33
Zodpovednosť za vady

1. Pri vzniku kúpnej zmluvy má byť vec v rovnakom stave, v akom mala byť na začiatku nájmu, s prihliadnutím na bežné opotrebenie.
2. Predávajúci nezodpovedá za vady veci a za iné ako bežné opotrebenie veci, ktoré vznikli počas trvania nájomnej zmluvy a za ktoré bol zodpovedný nájomník, tieto skutočnosti nemajú vplyv ani na výšku kúpnej ceny.

§ 34
Uplatnenie práva zo zodpovednosti za vady

1. Kupujúci je povinný uplatniť u predávajúceho práva zo zodpovednosti za vady veci bezodkladne po tom, ako ich zistil, alebo ako ich mohol zistiť pri včasnej prehliadke vykonanej s náležitou starostlivosťou, inak mu súd práva zo zodpovednosti za vady neprizná.
2. Práva zo zodpovednosti za vady zanikajú, ak sa neuplatnili do 6 mesiacov od vzniku kúpnej zmluvy; ak je kupujúci spotrebiteľom, trvá táto doba 12 mesiacov.
3. V ostatnom sa na zodpovednosť za vady primerane použijú ustanovenia o zodpovednosti za vady pri kúpnej zmluve.

§ 35
Dohoda o bezodplatnom nadobudnutí prenajatej veci

1. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že nájomník je oprávnený nadobudnúť prenajatú vec do svojho vlastníctva bezodplatne.
2. Na dohodu o bezodplatnom nadobudnutí prenajatej veci sa primerane použijú ustanovenia o nájme s právom kúpy, s výnimkou ustanovení o kúpnej cene. Pri bezodplatnom nadobudnutí prenajatej veci nevznikajú nadobúdateľovi práva zo zodpovednosti za vady, okrem prípadu, ak mu bola poskytnutá záruka.

2. pododdiel:
Nájom budovy alebo jej časti

Všeobecné ustanovenia
§ 36

1. Nájom budovy alebo jej časti vzniká na základe nájomnej zmluvy, ktorá musí mať písomnú formu. Písomnú formu musia mať aj akékoľvek dodatky alebo dohody urobené k nájomnej zmluve, ako aj jednostranné úkony, na základe ktorých nájomná zmluva zanikne.
2. V nájomnej zmluve sa uvedie účel, na ktorý bude nájomník budovu alebo jej časť užívať, inak je zmluva neplatná. Účel užívania musí byť v súlade s účelom, ktorý vyplýva z rozhodnutia vydaného podľa osobitných predpisov, výnimku môže stanoviť tento alebo iný právny predpis.

§ 37
Vymedzenie predmetu nájmu

1. Predmetom nájmu je budova alebo jej časť, za predpokladu, že je spôsobilá byť samostatným predmetom nájmu.
2. Ak je predmetom nájmu časť budovy, nájomca a osoby, ktoré s ním časť budovy užívajú, majú popri práve užívať časť budovy aj právo užívať spoločné priestory a zariadenia budovy, ako aj požívať plnenia, ktorých poskytovanie je s užívaním časti budovy spojené.

§ 38

1. Ak predmet nájmu tvorí budova alebo jej časť spolu so zariadením, vzťah nájomcu k zariadeniu podlieha právnej úprave nájmu budovy alebo jej časti.
2. Ustanovenie odseku 1 platí aj v prípade, ak sa budova alebo jej časť, ktorá tvorí hlavný predmet nájmu, prenajíma spolu s pozemkom, garážou alebo inou hnuteľnou alebo nehnuteľnou vecou prípadne jej časťou, ktoré tvoria vedľajší predmet nájmu a ktoré by sa bez hlavného predmetu nájmu neprenajali.

Stav budovy alebo jej časti na začiatku nájmu
§ 39

1. Prenajímateľ je povinný odovzdať nájomníkovi budovu alebo jej časť v dohodnutom stave. Ak sa stav nedohodol, platí, že prenajímateľ je povinný odovzdať budovu alebo jej časť v stave, aby ju mohol nájomník užívať na dohodnutý účel.
2. Ak sa nedohodlo inak, budova alebo jej časť musí byť pri odovzdaní vypratana a vyčistená, so zabezpečeným poskytovaním plnení a služieb, ktoré sú spojené s jej užívaním.
3. Ak stav budovy alebo jej časti nezodpovedá stavu, ktorý vyplýva z ustanovení predchádzajúcich odsekov, môže nájomník prevzatie budovy alebo jej časti odmietnuť. Ak

nájomník toto právo využije, nie je povinný platiť nájomné a úhrady za plnenia a služby poskytované spolu s nájmom až do doby, dokiaľ prenajímateľ nezabezpečí nápravu.

4. Ak nájomník, napriek tomu, že stav budovy alebo jej časti nezodpovedá ustanoveniam odseku 1 a 2, budovu alebo jej časť od prenajímateľa prevezme, má právo od prenajímateľa žiadať, aby prenajímateľ vytknuté nedostatky bezodkladne odstránil na vlastné náklady. Do odstránenia nedostatkov má nájomník právo na primeranú zľavu z nájomného alebo právo nezaplatiť nájomné podľa § 8.
5. Ak sa stav budovy alebo jej časti neuvedie do súladu s ustanoveniami ods. 1 a 2 ani do 30 dní odo dňa, ktorý bol dohodnutý ako začiatok nájmu, má nájomník právo od zmluvy odstúpiť.
6. Predchádzajúce ustanovenia sa primerane použijú aj na prípad, ak sa predmet nájmu prenajme v rozpore s jeho účelovým určením (§ 36 ods. 2). Lehota na zosúladenie dohodnutého účelu užívania predmetu nájmu s jeho účelovým určením podľa § 36 ods. 2 trvá 6 mesiacov od začiatku nájmu.

§ 40

1. Ak sa zmluvné strany v nájomnej zmluve dohodnú, že prenajímateľ odovzdá nájomníkovi budovu alebo jej časť v stave, ktorý v čase odovzdania nezodpovedá dohodnutému účelu užívania, nájomná zmluva musí zároveň obsahovať ustanovenia:
   a) o lehote uvedenia budovy alebo jej časti do stavu, aby ju mohol nájomník užívať na dohodnutý účel,
   b) o tom, kto zabezpečí uvedenie budovy alebo jej časti so stavu, aby mohol nájomník užívať predmet nájmu na dohodnutý účel a na koho náklady,
   c) o nájomnom a úhradách za plnenia a služby poskytované spolu s nájmom počas doby, v ktorej sa bude predmet nájmu uvádzať do stavu, ktorý bude zodpovedať dohodnutému účelu užívania,
   d) o stave, v akom nájomník vráti prenajímateľovi budovu alebo jej časť pri skončení nájmu a o tom, na náklady ktorej zmluvnej strany sa budova alebo jej časť do tohto stavu uvedie.

2. Ak nájomná zmluva nebude obsahovať ustanovenia podľa ods. 1, má sa za to, že predmet nájmu nebol odovzdaný v súlade s § 39 ods. 1 a 2 a na vzťah sa použijú ustanovenia § 39 ods. 4 - 6.

§ 41
Stav budovy alebo jej časti pri skončení nájmu

1. Nájomník je povinný vrátiť prenajímateľovi budovu alebo jej časť v stave, v akom bola na začiatku nájmu, s prihliadnutím na bežné opotrebenie, okrem prípadu, ak zmluva alebo právny predpis nestanovuje inak.
2. Ak stav budovy alebo jej časti na začiatku nájmu nezodpovedal ustanoveniam § 39 ods. 1 a 2, avšak do tohto stavu sa uviedol dodatočne, nájomník je povinný vrátiť prenajímateľovi budovu alebo jej časť v stave, v akom mala byť na začiatku nájmu, s prihliadnutím na bežné opotrebenie, okrem prípadu, ak sa prenajímateľ a nájomník dohodnú inak.

Nájom a podnájom bytu

Základné ustanovenia
§ 42

1. Nájom bytu vzniká na základe nájomnej zmluvy, ktorou sa prenajímateľ zaväzuje prenechať nájomníkovi, prípadne aj členom jeho domácnosti, na zabezpečenie bytových potrieb byt, za čo sa nájomník zaväzuje platiť nájomné.
2. Ak sa na zabezpečenie bytových potrieb nájomníka prenecháva rodinný dom prípadne iný priestor, ktorý je spôsobilý na trvalé bývanie, ustanovenia tejto časti zákona sa použijú primerane.
3. Ustanovenia tejto časti zákona sa nepoužijú, ak prenajímateľ prenecháva nájomníkovi byt na rekreáciu alebo na iný, zjavne krátkodobý účel.
4. Nájomnú zmluvu o nájme družstevného bytu možno uzavrieť za podmienok upravených v stanovách bytového družstva.
5. Osobitný právny predpis stanoví, čo sa rozumie služobným bytom, bytom osobitného určenia, bytom v domoch osobitného určenia a sociálnym bytom, ďalej za akých podmienok k nim možno uzavrieť nájomnú zmluvu, prípadne kedy takáto nájomná zmluva zanikne.[1]

§ 43

Nájomná zmluva musí okrem všeobecných náležitostí obsahovať označenie bytu, opis bytu a príslušenstva bytu, výšku nájomného a úhrad za plnenia spojené s užívaním bytu alebo spôsob ich výpočtu ako aj ich splatnosť.

§ 44

Ak nájomník dlhodobo užíva byt v dobrej viere, že nájom bytu je dojednaný v súlade s právom, má sa za to, že nájomná zmluva bola uzavretá riadne.

Nájomné a úhrada za plnenia poskytované s užívaním bytu
§ 45

1. Nájomné sa dojednáva pevnou sumou. Ak nebolo dohodnuté inak, má sa za to, že sa dojednalo za jeden mesiac.
2. Ak zmluva neurčuje inak, je nájomník povinný platiť nájomné pravidelne mesačne, najneskôr do pätnásteho dňa mesiaca, za ktoré sa nájomné platí.

§ 46

1. Prenajímateľ je povinný zabezpečovať počas nájmu nevyhnutné plnenia poskytované s užívaním bytu. Pod nevyhnutnými plneniami sa rozumejú dodávky vody, odvoz a odvádzanie odpadových vôd vrátane čistenia nádrží, dodávky tepla, odvoz komunálneho odpadu, osvetlenie spoločných častí domu, zaistenie príjmu rozhlasového a televízneho vysielania, prevádzka a čistenie komínov, prípadne prevádzka výťahu. Rozsah poskytovaných plnení môže rozšíriť dohoda strán alebo osobitný právny predpis.
2. Úhrada za plnenia poskytované s užívaním bytu alebo preddavkov na ne, sa platí spolu s nájomným, ak sa zmluvné strany nedohodli inak.

[1] Pri zosúlaďovaní osobitných predpisov sa musia upraviť normy, ktoré upravujú uvedené kategórie bytov (v súčasnosti zák. č. 189/1992 o úprave niektorých pomerov súvisiacich s nájmom bytov a s bytovými náhradami), ako aj právnu úpravu sociálneho bývania, nateraz obsiahnutú v zák. č. 443/2010 Z. z. (o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní).

§ 47

1. Ak spôsob rozúčtovania cien a úhrad za plnenia spojené s užívaním bytu nie je ustanovený právnym predpisom, dohodnú ho prenajímateľ a nájomník pred poskytovaním plnení, v opačnom prípade sa má za to, že výška cien a úhrad za plnenia spojené s užívaním bytu je obvyklá s ohľadom na charakter bytu, čas poskytovania plnení a na miesto, kde sa byt nachádza.
2. Ak o to nájomník prenajímateľa požiada, je prenajímateľ povinný umožniť nájomníkovi nahliadnuť do vyúčtovania nákladov za poskytnuté plnenia.

§ 48

Ak nájomník nezaplatí nájomné alebo úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu do piatich dní po splatnosti, je povinný zaplatiť prenajímateľovi úrok[2] z omeškania podľa osobitného predpisu.

Zvýšenie nájomného
§ 49

1. Strany si môžu dojednať každoročné zvyšovanie nájomného, a to buď s ohľadom na mieru inflácie alebo na iné ukazovatele. Ak takej dohody niet a ak to nebolo v zmluve vylúčené, môže prenajímateľ navrhnúť nájomníkovi zvýšenie nájomného až do výšky obvyklého nájomného za porovnateľný byt v danom mieste, ak navrhnuté zvýšenie spolu s tým, ku ktorému došlo v posledných troch rokoch, nebude vyššie ako dvadsať percent pôvodnej výšky nájomného.
2. Návrh na zvýšenie nájomného musí byť písomný a prenajímateľ ho môže dať nájomníkovi najskôr po uplynutí dvanástich mesiacov od začiatku nájmu a najneskôr dva mesiace pred koncom príslušného kalendárneho roka. To neplatí, ak má dôjsť k zvýšeniu nájomného na základe dohody o inflačnej doložke podľa § 7.
3. Nájomné sa zvyšuje k prvému dňu nového kalendárneho roka.
4. Ak nájomca do troch mesiacov od obdržania návrhu na zvýšenie nájomného prenajímateľovi neoznámi, že so zvýšením nájomného súhlasí, alebo ak v rovnakej dobe zvýšené nájomné nezaplatí, má prenajímateľ právo požiadať o zvýšenie nájomného súd. Súd posúdi návrh s ohľadom na ustanovenie ods. 1.

§ 50

1. Ak prenajímateľ vykoná stavebné úpravy, ktoré trvale zlepšujú úžitkovú hodnotu prenajatého bytu či celkové podmienky bývania v dome, alebo majú za následok trvalé úspory energie alebo vody, je oprávnený navrhnúť nájomníkovi zvýšenie nájomného, najviac však o desať percent z účelne vynaložených nákladov ročne.
2. Ak s návrhom na zvýšenie nájomného podľa ods. 1 súhlasia nájomníci aspoň dvoch tretín bytov v dome, platí zvýšené nájomné aj pre ostatných nájomníkov.
3. Ak nedôjde k zvýšeniu nájomného podľa odsekov 1 a 2, prenajímateľ má právo na zvýšenie nájomného o tri a pol percenta z úhrnu skutočne vynaložených nákladov ročne.

---

[2] Navrhujeme upraviť osobitný predpis tak, aby bol zjednotený názov tejto sankcie na „úrok z omeškania“, nie úrok z omeškania a poplatok z omeškania, prípadná odlišná sadzba vyplynie z konkretizácie výšky úroku v jednotlivých prípadoch (pri nájme je úrok z omeškania x-%, inak je y%, v obchodný vzťahoch je z% a pod.)

§ 51
Zľava z nájomného

1. Nájomník má právo na primeranú zľavu z nájomného po dobu, dokiaľ prenajímateľ napriek upozorneniu nájomníka neodstráni v byte vadu, ktorá podstatne alebo po dlhší čas zhoršuje jeho užívanie.
2. Nájomník má právo na primeranú zľavu z nájomného aj vtedy, ak sa plnenia spojené s užívaním bytu neposkytovali riadne alebo včas a ak sa v dôsledku toho užívanie bytu zhoršilo. To isté platí, ak sa stavebnými úpravami v dome, v ktorom sa byt nachádza, podstatne alebo po dlhší čas zhoršia podmienky užívania bytu.
3. Ak z dôvodov uvedených v ods. 1 – 2 nemožno byt užívať vôbec, má nájomník právo nezaplatiť nájomné podľa § 8, ustanovenia § 55 a nasl. o stavebných úpravách a iných zmenách bytu tým nie sú dotknuté.

Práva a povinnosti z nájmu bytu
§ 52

1. Prenajímateľ je povinný odovzdať nájomníkovi byt v stave spôsobilom na riadne užívanie a zabezpečiť nájomníkovi plný a nerušený výkon práv spojených s užívaním bytu.
2. Ak nájomná zmluva neurčuje inak, bežné opravy v byte súvisiace s jeho užívaním a náklady spojené s bežnou údržbou hradí nájomník. Pojem bežných opráv a nákladov spojených s bežnou údržbou upravuje osobitný predpis.
3. Nájomník má právo chovať v byte zviera za predpokladu, že chov zvieraťa nespôsobí prenajímateľovi ani ostatným obyvateľom domu ťažkosti, alebo nevyvolá neprimerané pomery v dome. Ak chov zvieraťa vyvolá potrebu zvýšených nákladov na údržbu spoločných častí domu, nahradí nájomník tieto náklady prenajímateľovi nad rámec nájomného a úhrad za plnenia a služby, ktorých poskytovanie je spojené s nájmom.

§ 53

1. Nájomník je povinný užívať byt, spoločné priestory a zariadenia domu riadne, v súlade s nájomnou zmluvou a právnymi predpismi.
2. Ak to nespôsobí zvýšené náklady alebo neprimerané zaťaženie pre prenajímateľa bytu alebo pre vlastníkov alebo užívateľov ostatných bytov v dome a ak to nezakazuje právny predpis, môže nájomník ako aj osoby, ktoré s ním žijú v spoločnej domácnosti, v byte pracovať alebo podnikať.

§ 54

Nájomníci bytov v dome sú povinní pri výkone svojich práv dbať, aby sa v dome vytvorilo prostredie zabezpečujúce ostatným užívateľom domu nerušený výkon ich práv.

Osobitné ustanovenia o stavebných úpravách a iných zmenách bytu

§ 55

1. Prenajímateľ je oprávnený vykonávať stavebné úpravy bytu, prípadne jeho prestavbu alebo iné podstatné zmeny (ďalej len stavebné úpravy bytu), iba so súhlasom nájomníka. Tento súhlas možno odoprieť len z vážnych dôvodov. Ak prenajímateľ vykonáva také úpravy na

príkaz príslušného štátneho orgánu, je nájomník povinný ich vykonanie umožniť, inak zodpovedá za škodu, ktorá nesplnením tejto povinnosti vznikne.

2. Vykonanie stavebných úprav bytu je povinný prenajímateľ oznámiť nájomníkovi najmenej dva mesiace pred ich začatím. Ak je to potrebné, je nájomník povinný počas vykonávania stavebných úprav bytu vypratať byt na náklady prenajímateľa. Ak nájomník do desiatich dní po oznámení urobenom podľa prvej vety neupovedomí prenajímateľa, že byt na požadovanú dobu vyprace, má sa za to, že vypratanie bytu odmietol.
3. Ak bude potrebné, aby bolo nájomníkovi po vypratаní bytu podľa ods. 2, zabezpečené náhradné bývanie a ak budú náklady vynaložené v súvislosti s náhradným bývaním vyššie ako tie, na ktoré bol nájomník povinný podľa nájomnej zmluvy, na úhradu vzniknutého rozdielu je povinný prenajímateľ.
4. Ak vypratanie bytu nemá trvať viac ako desať dní, alebo ak vypratanie bytu nie je potrebné, vykonanie stavebných úprav bytu stačí oznámiť nájomníkovi desať dní pred začatím prác. Lehota daná nájomníkovi na upovedomenie prenajímateľa podľa tretej vety ods. 2 sa skracuje na päť dní.

§ 56

1. Ak nájomník odmietne byt vypratať, môže prenajímateľ podať návrh na súd, aby o vypratаní rozhodol súd.
2. Ak prenajímateľ preukáže účelnosť stavebnej úpravy bytu a s tým súvisiacu nevyhnutnosť vypratania bytu, súd návrhu prenajímateľa vyhovie.

§ 57

Ustanovenia § 55 až § 56 sa primerane použijú aj na prípady, keď sa stavebné úpravy, prestavba alebo iné podstatné zmeny týkajú domu, v ktorom sa prenajatý byt nachádza, ak ich vykonávanie zasahuje do užívania prenajatého bytu.

§ 58

1. Nájomník nesmie vykonávať stavebné úpravy, ani inú podstatnú zmenu v byte bez predchádzajúceho písomného súhlasu prenajímateľa, a to ani na svoje náklady.
2. Zariadenia a predmety upevnené v stenách, podlahe a strope bytu, ktoré nemožno odstrániť bez neprimeraného zníženia hodnoty alebo bez poškodenia bytu, nadobúda do vlastníctva vlastník bytu. Na právo nájomníka na peňažnú protihodnotu toho, o čo sa upevnenými zariadeniami a predmetmi zvýšila hodnota bytu, sa primerane použijú ustanovenia § 15.

Spoločný nájom bytu
§ 58

1. Byt môže byť v spoločnom nájme viacerých osôb.
2. Pri družstevnom byte môže spoločný nájom vzniknúť len medzi manželmi.

§ 59

1. Bežné veci týkajúce sa spoločného nájmu bytu môže vybavovať každý zo spoločných nájomníkov. V ostatných veciach je potrebný súhlas všetkých spoločných nájomníkov, inak je právny úkon neplatný.
2. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločného nájmu bytu sú oprávnení a povinní všetci

spoloční nájomníci spoločne a nerozdielne.

§ 60

1. Ak medzi spoločnými nájomníkmi dôjde k nezhode o právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoločného nájmu bytu, rozhodne na návrh niektorého z nich súd.
2. Súd môže v prípadoch hodných osobitného zreteľa na návrh spoločného nájomníka zrušiť právo spoločného nájmu bytu, ak vznikne ním nezavinený stav, ktorý bráni spoločnému užívaniu bytu spoločnými nájomníkmi. Zároveň určí, ktorý zo spoločných nájomníkov alebo ktorí z nich budú byt ďalej užívať.

§ 61

Ak niektorý zo spoločných nájomníkov stratí právo užívať byt, ostatným nájomníkom ostane nájom bytu zachovaný. Práva a povinnosti z nájomnej zmluvy, ktoré patrili nájomníkovi, ktorému nájomné právo zaniklo, prechádzajú na zostávajúcich nájomníkov.

Spoločný nájom bytu manželov
§ 62

1. Ak sa za trvania manželstva manželia alebo jeden z nich stanú nájomníkmi bytu, vznikne spoločný nájom bytu manželov.
2. Ak za trvania manželstva vznikne právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu len jednému z manželov, vznikne so spoločným nájmom bytu manželov aj spoločné členstvo manželov v družstve.
3. Spoločný nájom bytu manželov nevznikne, ak manželia spolu trvale nežijú ako aj v prípade nájmu bytov trvalo určených ako služobné byty, bytov osobitného určenia, bytov v domoch osobitného určenia a sociálnych bytov podľa osobitného predpisu[3].

§ 63

1. Ak sa niektorý z manželov stal nájomníkom bytu pred uzavretím manželstva, vznikne obom manželom spoločný nájom bytu uzavretím manželstva.
2. Ustanovenie odseku 1 platí aj v prípade, ak niektorému z manželov vzniklo pred uzavretím manželstva právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu.

§ 64

1. Ak sa rozvedení manželia nedohodnú o nájme bytu, súd na návrh jedného z nich rozhodne o zrušení ich spoločného nájmu bytu. Súd súčasne určí, ktorý z manželov bude ďalej užívať byt ako nájomník.
2. Ak nadobudol právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu jeden z rozvedených manželov pred uzavretím manželstva, zanikne právo spoločného nájmu bytu rozvodom; právo užívať byt zostane tomu z manželov, ktorý nadobudol právo na uzavretie zmluvy o nájme bytu pred uzavretím manželstva. V ostatných prípadoch spoločného nájmu družstevného bytu ostane zachované ďalšie užívanie bytu ako aj členstvo v družstve tomu z manželov, na ktorom sa manželia dohodnú, inak rozhodne na návrh ktoréhokoľvek z manželov súd.

[3] zákon č. 443/2010 Z. z. (o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní)

3. Pri rozhodovaní o ďalšom nájme bytu vezme súd na zreteľ najmä záujmy maloletých detí a stanovisko prenajímateľa.

§ 65

1. Ak sa z dôvodu fyzického násilia alebo psychického násilia, alebo hrozby takýmto násilím vo vzťahu k manželovi alebo k rozvedenému manželovi ako spoločnému užívateľovi bytu alebo k blízkej osobe, ktorá s ním býva spoločne v byte, stalo ďalšie spolužitie neznesiteľným, môže súd na návrh jedného z manželov alebo rozvedených manželov obmedziť užívacie právo druhého z nich, alebo ho z jeho užívania úplne vylúčiť.
2. Pri rozhodovaní podľa odseku 1 prihliadne súd najmä na záujmy manžela alebo rozvedeného manžela, voči ktorému fyzické alebo psychické násilie smerovalo a na záujem takto ohrozených maloletých detí, ako aj blízkych osôb, ktoré s nimi v spoločnom byte bývali.

Členovia domácnosti nájomníka
§ 66

1. Nájomník má právo prijímať vo svojej domácnosti kohokoľvek. Ak nájomník prijme nového člena svojej domácnosti, oznámi zvýšenie počtu osôb žijúcich v byte prenajímateľovi bez zbytočného odkladu; ak tak nájomník neurobí ani do dvoch mesiacov od vzniku takejto zmeny, poruší svoju povinnosť obzvlášť závažným spôsobom.
2. Prenajímateľ má právo požadovať, aby v domácnosti nájomníka žil len taký počet osôb, ktorý je primeraný veľkosti bytu a nebráni tomu, aby všetky osoby mohli v byte žiť v obvyklých pohodlných a hygienicky vyhovujúcich podmienkach. Ak nájomník požiadavke prenajímateľa nevyhovie, poruší svoju povinnosť obzvlášť závažým spôsobom.

§ 67

Ak sa zníži počet členov domácnosti nájomníka, je nájomník povinný oznámiť to prenajímateľovi bez zbytočného odkladu.

Prechod nájmu bytu
§ 68

1. Ak nájomník zomrie a ak nejde o byt v spoločnom nájme manželov, stávajú sa nájomníkmi (spoločnými nájomníkmi) jeho deti, vnuci, rodičia, súrodenci, zať a nevesta, ktorí s ním žili v deň jeho smrti v spoločnej domácnosti a nemajú zabezpečené bývanie iným spôsobom.
2. Nájomníkmi (spoločnými nájomníkmi) sa stávajú aj osoby, ktoré sa starali o spoločnú domácnosť zomretého nájomníka alebo ktoré boli na neho odkázaní výživou, ak s ním žili v spoločnej domácnosti aspoň tri roky pred jeho smrťou a nemajú zabezpečené bývanie iným spôsobom.
3. O prechode nájmu je nájomník povinný informovať prenajímateľa bez zbytočného odkladu.
4. Prenajímateľ môže dať súhlas na prechod nájmu aj na iné osoby.

§ 69

Ak zomrie nájomník družstevného bytu a ak nejde o byt v spoločnom nájme manželov, smrťou nájomníka prechádza nájom bytu na toho dediča, ktorému pripadne členský podiel.

§ 70

Ak sa prenajímateľ domnieva, že neboli splnené podmienky na prechod nájmu bytu, môže sa v lehote troch mesiacov odo dňa, keď sa o prechode nájmu dozvedel, najneskôr však v lehote troch rokov od smrti nájomníka, domáhať na súde, aby určil, že k prechodu nájmu bytu nedošlo.

§ 71

1. Ak jeden z manželov, ktorí boli spoločnými nájomníkmi bytu, zomrie, jediným nájomníkom bytu sa stane pozostalý manžel.
2. Ak ide o družstevný byt, smrťou jedného z manželov zanikne spoločný nájom bytu manželmi. Ak sa právo na družstevný byt nadobudlo za trvania manželstva, členom družstva zostáva pozostalý manžel. Ak zomrel manžel, ktorý nadobudol právo na družstevný byt pred uzavretím manželstva, jeho smrťou prechádza nájom družstevného bytu na toho dediča, ktorému pripadne členský podiel.

§ 72

Ustanovenia o prechode nájmu bytu platia aj v prípade, ak nájomník trvale opustí spoločnú domácnosť.

§ 73

Ustanovenia § 68 – 73 neplatia pre byty trvalo určené ako služobné byty, pre byty osobitného určenia, pre byty v domoch osobitného určenia a pre sociálne byty.

Zánik nájmu bytu
§ 74

1. K zániku nájmu bytu môže dôjsť len z dôvodov, ktoré pripúšťa tento zákon[4].
2. Nájom bytu zanikne písomnou dohodou medzi prenajímateľom a nájomníkom alebo výpoveďou. Ak bol nájom bytu dohodnutý na dobu určitú, zanikne tiež uplynutím dohodnutej doby.
3. Nájom bytu zanikne odstúpením od zmluvy, ak právo odstúpiť od zmluvy pripúšťa tento zákon.

Výpoveď z nájmu
§ 75

1. Ak bola daná výpoveď, nájom bytu končí uplynutím výpovednej doby.
2. Ak zákon neustanovuje inak, je výpovedná doba trojmesačná.
3. Ak je nájomníkom osoba zdravotne ťažko postihnutá alebo osoba, ktorá je v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov, trvá výpovedná doba najmenej šesť mesiacov.

§ 76

1. Prenajímateľ môže vypovedať nájom bytu bez ohľadu na to, či ide o nájom dohodnutý na dobu určitú alebo neurčitú, ak:

[4] Zanikne zákon o krátkodobom nájme

a) nájomník hrubo poruší svoju povinnosť vyplývajúcu z nájmu,
b) je nájomník odsúdený pre úmyselný trestný čin spáchaný proti prenajímateľovi alebo členovi jeho domácnosti alebo proti osobe, ktorá býva v dome, v ktorom sa nachádza byt užívaný nájomníkom, alebo ak sa takýto trestný čin týka majetku, ktorý sa v dome nachádza a nepatrí nájomníkovi alebo členom jeho domácnosti,
c) má byť byt vypratanýý, pretože z dôvodu verejného záujmu je potrebné s bytom alebo domom, v ktorom sa byt nachádza naložiť tak, že byt nebude možné vôbec užívať.

2. Prenajímateľ môže vypovedať nájom bytu dohodnutý na dobu neurčitú aj v prípade, ak:
   a) má byt užívať prenajímateľ alebo jeho manžel, ktorý chce opustiť spoločnú domácnosť a bol podaný návrh na rozvod manželstva, alebo ak už bolo manželstvo rozvedené,
   b) prenajímateľ potrebuje byt pre svojho príbuzného alebo pre príbuzného svojho manžela v priamej línii alebo vo vedľajšej línii v druhom stupni,
   c) pre výpoveď existuje iný obdobný závažný dôvod.

§ 77

1. Prenajímateľ je povinný uviesť vo výpovedi výpovedný dôvod a skutkovo ho vymedziť, inak je výpoveď neplatná.
2. Ak dal prenajímateľ nájomníkovi výpoveď z niektorého z dôvodov uvedených v § 76 ods. 2 písm. a) a b), avšak byt do jedného mesiaca od jeho vypratania nájomníkom nevyužil na účel, ktorý uviedol ako výpovedný dôvod, je povinný nájomníkovi byt znovu prenajať alebo mu nahradiť škodu, ktorá nájomníkovi výpoveďou vznikla. Lehota podľa predchádzajúcej vety neplynie po dobu potrebnú na úpravu bytu, ak sa s ňou začalo najneskôr do dvoch týždňov po vypratanní bytu a ak sa v nej riadne pokračovalo.

§ 78

1. Nájomník môže vypovedať nájom dohodnutý na dobu neurčitú aj bez udania dôvodu.
2. Nájom dohodnutý na dobu určitú môže nájomník vypovedať len v prípade, ak tak určuje zmluva alebo ak sa na jeho strane významne zmenia okolnosti, z ktorých nájomník vychádzal pri uzavretí nájomnej zmluvy a z tohto dôvodu nemožno od neho spravodlivo požadovať, aby v nájme bytu pokračoval.

Odstúpenie od zmluvy
§ 79

1. Ak nájomník poruší svoju povinnosť obzvlášť závažným spôsobom, prenajímateľ má právo odstúpiť od zmluvy. Pred tým, ako prenajímateľ odstúpi od zmluvy, musí nájomníkovi písomne vytknúť jeho protiprávne správanie, vyzvať ho, aby vytknuté správanie v primeranej lehote odstránil a upozornil ho na hrozbu odstúpenia od zmluvy.
2. Pri dôvode uvedenom v ods. 3 písm. a) musí byť dĺžka lehoty na odstránenie vytýkaného stavu aspoň 15 dní a ak je nájomníkom osoba ťažko zdravotne postihnutá, alebo osoba v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov aspoň 1 mesiac.
3. Nájomník poruší svoju povinnosť obzvlášť závažným spôsobom, ak:
   a) nezaplatí nájomné alebo úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu za dobu aspoň tri mesiace; ak je nájomníkom osoba ťažko zdravotne postihnutá, alebo osoba v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov, trvá táto doba minimálne šesť mesiacov,
   b) poškodí byt alebo dom závažným alebo nenapraviteľným spôsobom,
   c) spôsobí iné vážne škody alebo ťažkosti prenajímateľovi alebo osobám, ktoré bývajú v dome,

d) užíva byt iným spôsobom alebo na iný účel, než bolo dohodnuté,
e) tak ustanoví tento alebo iný právny predpis[5].

4. Ak je výška dlžného nájomného alebo úhrad za plnenia poskytované s užívaním bytu sporná, nemožno odstúpiť od zmluvy, ak nájomník zloží dlžnú sumu, prípadne jej spornú časť do notárskej úschovy a upovedomí o tom prenajímateľa.

§ 80

Nájomník je oprávnený odstúpiť od zmluvy o nájme bytu z dôvodov podľa § 21 ods. 4.

§ 81

Prenajímateľ a nájomník majú právo podať návrh na súd, aby platnosť výpovede a odstúpenia od zmluvy preskúmal súd. Právo zaniká, ak sa neuplatnilo do dvoch mesiacov od doručenia výpovede alebo prejavu vôle o odstúpení druhej strane.

Odovzdanie bytu pri skončení nájmu
§ 82

1. Nájomník je povinný odovzdať byt prenajímateľovi v deň skončenia nájmu.
2. Byt sa považuje za odovzdaný, ak prenajímateľ dostane kľúče od bytu, od príslušenstva bytu a od domu, v ktorom sa byt nachádza a ak mu nič nebráni v prístupe do bytu a v jeho užívaní.
3. Ak nájomník neodovzdá byt prenajímateľovi v deň skončenia nájmu, prenajímateľ má právo žiadať od nájomníka odplatu za užívanie rovnajúcu sa dvojnásobku pôvodne dohodnutého nájomného, a to až do dňa, keď nájomník prenajímateľovi byt skutočne odovzdá. Ustanovenie tohto odseku sa nepoužije, ak jeho použitie zmluvné strany vopred vylúčia, alebo ak sa dodatočne dohodnú inak.

§ 83

1. Ak sa po odovzdaní bytu nachádza v byte vec, ktorá nepatrí prenajímateľovi, prenajímateľ vyzve nájomníka, aby ju z bytu bez zbytočného odkladu odniesol. Ak tak neurobí, je prenajímateľ oprávnený uložiť vec do úschovy tretej osoby na náklady nájomníka. Ak úschova trvá dlhšie ako tri mesiace, je prenajímateľ oprávnený vec predať. Výťažok z predaja odovzdá prenajímateľ nájomníkovi, odpočíta si však z neho náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s úschovou a predajom veci.
2. Ustanovenie odseku 2 sa nepoužije, ak ide o vec, ktorú nájomník alebo člen jeho domácnosti zjavne opustil.

§ 84
Zánik nájmu služobného bytu

1. Nájom služobného bytu končí posledným dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom nájomník bez toho, aby mal na to vážny dôvod, prestal vykonávať prácu, na ktorú bol nájom služobného bytu viazaný.
2. Ak nájomník prestane vykonávať prácu z dôvodov spočívajúcich v jeho veku alebo v zdravotnom stave, alebo z dôvodov na strane prenajímateľa alebo z iného vážneho dôvodu,

[5] Napr. pri prenechaní bytu do podnájmu, § 84

nájom služobného bytu končí uplynutím dvoch rokov odo dňa, keď nájomník prestal vykonávať prácu, na ktorú bol nájom služobného bytu viazaný.

3. Ak nájomník zomrie, nájom služobného bytu zaniká. Osoba, ktorá v byte bývala spoločne s nájomníkom, má právo bývať v byte najdlhšie po dobu tri mesiace počínajúc dňom, kedy od prenajímateľa obdržala výzvu, aby byt vypratala.

Podnájom bytu
§ 85

Nájomník môže dať byt alebo jeho časť do podnájmu len s predchádzajúcim písomným súhlasom prenajímateľa, inak poruší svoju povinnosť z nájmu obzvlášť závažným spôsobom.

§ 86

Podnájom končí najneskôr súčasne s nájmom. Skončenie nájmu oznámi nájomník podnájomníkovi s uvedením rozhodujúcich skutočností, ktorými sú najmä deň skončenia nájmu, dĺžka výpovednej doby a začiatok jej plynutia.

Nájom priestoru na podnikanie

Úvodné ustanovenia
§ 87

1. Ustanovenia tejto časti zákona sa použijú na nájom budovy alebo jej časti, ak je účelom nájmu výkon podnikateľskej činnosti nájomníka (ďalej „priestory určené na podnikanie“).
2. Ustanovenia tejto časti zákona sa použijú aj na nájom priestorov, ktoré nepatria pod ustanovenia ods. 1 za predpokladu, že priestory slúžia na výkon podnikateľskej činnosti a nájom takýchto priestorov neupravujú iné ustanovenia tohto alebo iného zákona.
3. Ak sa budova alebo jej časť užíva na podnikanie len sčasti, na nájomný vzťah sa použijú ustanovenia tejto časti zákona len v prípade, ak účel podnikania prevažuje nad iným účelom užívania budovy alebo jej časti. Ak je účel podnikania porovnateľný s iným účelom užívania budovy alebo jej časti, na nájomný vzťah sa použije právna úprava, ktorá je pre nájomníka priaznivejšia.

§ 88
Zmluva o nájme priestoru na podnikanie

Zmluva o nájme priestoru na podnikanie musí byť uzavretá písomne a okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať aj popis predmetu nájmu, výšku nájomného alebo spôsob jeho určenia, splatnosť nájomného, rozsah plnení a služieb, ktorých poskytovanie je spojené s nájmom, spôsob ich úhrad a dobu nájmu.

§ 89
Nájomné a úhrada nákladov spojených s užívaním predmetu nájmu

1. Výška nájomného sa určuje dohodou, ak právny predpis neustanovuje inak.
2. Ak sa predmet nájmu poskytuje spolu s ďalšími plneniami a službami, nájomník je povinný uhrádzať popri nájomnom aj náklady za takéto plnenia a služby, ibaže zmluva stnovuje inak.

3. Popri nájomnom a nákladom za plnenia a služby, ktorých poskytovanie je spojené s nájmom, je nájomník povinný uhrádzať náklady na bežné opravy súvisiace s užívaním prenajatého priestoru a náklady spojené s bežnou údržbou vo výške podľa dohody zmluvných strán. Ak takáto dohoda nie je, je nájomník povinný uhrádzať náklady, ktoré možno od neho rozumne očakávať.

§ 90
Podnájom

Nájomník je oprávnený prenechať predmet nájmu alebo jeho časť do podnájmu len po predchádzajúcom písomnom súhlase prenajímateľa.

§ 91
Označenie predmetu nájmu

1. Po dobu trvania nájmu je nájomník oprávnený označiť prenajatú budovu, v ktorej sa predmet nájmu nachádza, ako aj samotný prenajatý priestor svojím podnikateľským symbolom. Jeho veľkosť, tvar a umiestnenie musí vopred odsúhlasiť prenajímateľ.
2. Prenajímateľ môže umiestnenie symbolu odmietnuť, ak sa na budovu alebo jej časť, ktorá má byť umiestnením symbolu dotknutá, vzťahujú ustanovenia osobitných predpisov, pre ktoré nie je možné umiestniť na ne podnikateľský symbol nájomníka vôbec, alebo len s ťažko prekonateľnými prekážkami.[6]
3. Poškodenie budovy alebo jej časti, ktoré je umiestnením symbolu dotknuté a ktoré vznikne pri montáži symbolu, je povinný odstrániť nájomník na vlastné náklady.
4. Po skončení nájmu je nájomník povinný odstrániť symbol na vlastné náklady; miesto, ktoré bolo symbolom dotknuté, je povinný uviesť do pôvodného stavu.

§ 92
Prevod práv a povinností spojených s nájmom

1. Nájomník je oprávnený previesť práva a povinnosti z nájomnej zmluvy na inú osobu len po predchádzajúcom písomnom súhlase prenajímateľa. To neplatí, ak k prevodu nájmu dochádza v rámci árendy podniku.
2. Zmluva o prevode práv a povinností z nájomnej zmluvy musí mať písomnú formu.
3. Za prevod práv a povinností z nájomnej zmluvy môže byť dojednaná odplata.

Skončenie nájmu
§ 93

1. Nájomná zmluva zaniká dohodou zmluvných strán.
2. Nájom dojednaný na určitý čas sa skončí uplynutím času, na ktorý bol dojednaný.
3. K zániku nájmu ďalej dochádza výpoveďou podľa § 94, ako aj:

a) smrťou fyzickej osoby, ktorá je nájomníkom, okrem prípadu, ak osoby, ktoré tvrdia že sú dedičmi nájomníka, do 30 dní od jej smrti oznámia prenajímateľovi, že pokračujú v nájme a v rovnakej lehote písomne vyhlásia, že si budú plniť povinnosti nájomníka v rozsahu a spôsobom podľa nájomnej zmluvy, a to bez ohľadu na skutočnosť, či sa ich dedičské právo potvrdí. Ak sa dedičské právo osôb, ktoré oznámili, že pokračujú v nájme a ktoré urobili vyhlásenie podľa predchádzajúcej vety nepotrdí, alebo ak sa potvrdí v obmedzenom rozsahu, nájomná zmluva zaniká dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia

[6] Viď napr. zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu

o dedičstve, ibaže osoby, ktoré sa stali podľa rozhodnutia o dedičstve oprávnenými nakladať s predmetom nájmu urobia dodatočne písomné vyhlásenie o tom, že povinnosti nájomníka budú plniť v rozsahu a spôsobom určeným v nájomnej zmluve,

b) zánikom právnickej osoby, ktorá je nájomníkom, okrem prípadu, ak má právnická osoba právneho nástupcu.

§ 94

1. Ak v zmluve alebo v právnom predpise nie je ustanovené inak[7], pred uplynutím dohodnutej doby nájmu môže dať prenajímateľ nájomníkovi výpoveď, ak:

a) nájomník užíva predmet nájmu v rozpore s účelom dohodnutým v nájomnej zmluve,

b) nájomník hrubo porušuje ustanovenia nájomnej zmluvy, najmä tým, že nezaplatil nájomné alebo úhradu za služby, ktorých poskytovanie je spojené s nájmom, za obdobie dlhšie ako jeden mesiac,

c) nájomník, ktorý má na základe zmluvy poskytovať prenajímateľovi na úhradu nájomného určité služby, tieto služby neposkytuje riadne a včas, napriek tomu, že ho na to prenajímateľ písomne upozornil, poskytol mu dodatočnú primeranú lehotu na plnenie a svoj záväzok nesplnil ani v dodatočnej primeranej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 7 kalendárnych dní,

d) užíva predmet nájmu spôsobom, ktorý nad mieru primeranú pomerom obťažuje ostatných užívateľov budovy alebo jej častí alebo iné osoby, ktorých sa správanie nájomníka dotýka, prenajímateľ nájomníka na túto skutočnosť písomne upozornil, uviedol ako hrozbu právo dať nájomníkovi výpoveď a nájomník vytknuté nedostatky napriek upozorneniu bezodkladne neodstránil,

e) bolo rozhodnuté o odstránení alebo zmenách budovy, v ktorej sa predmet nájmu nachádza, čo bráni užívať predmet nájmu na dohodnutý účel,

f) nájomník prenechá predmet nájmu alebo jeho časť do podnájmu bez súhlasu prenajímateľa.

2. Ak v zmluve nie je dohodnuté alebo zákonom ustanovené inak[8], nájom dohodnutý na dobu určitú môže nájomník vypovedať, ak:

a) nájomník stratí spôsobilosť prevádzkovať činnosť, na ktorú si predmet nájmu prenajal,

b) predmet nájmu sa stane bez zavinenia nájomníka nespôsobilý na užívanie na dohodnutý účel a prenajímateľ tento stav nenapraví v primeranej lehote,

c) prenajímateľ hrubo porušuje svoje povinnosti vyplývajúce z nájmu.

3. Ak je pri nájme dojednanom na dobu určitú výpoveď viazaná na výpovedný dôvod, dôvod výpovede sa musí vo výpovedi skutkovo vymedziť, inak je neplatná.
4. Ak sa nájom uzavrie na neurčitý čas a zmluva alebo osobitný právny predpis nestanovuje inak, každá zmluvná strana je oprávnená vypovedať nájomnú zmluvu aj bez udania dôvodu.
5. Ak zmluva alebo osobitný predpis nestanovuje inak, je výpovedná doba tri mesiace.

§ 95

1. Ak po skončení nájmu získa prenajímateľ alebo nový nájomník zákaznícku základňu, ktorú vybudoval nájomník, má nájomník voči prenajímateľovi alebo novému nájomníkovi právo na odstupné.
2. Odstupné sa vyplatí jednorazovo a jeho výška sa určí dohodou strán, inak platí cena obvyklá.

---

[7] Napr. v § 45 - najmä ods. 4 ZKonkReštr

[8] Pozri predchádzajúci odkaz

3. Právo na odstupné nevznikne, ak nájom skončil pre hrubé porušenie nájomnej zmluvy nájomníkom.
4. Právo na odstupné zanikne, ak sa neuplatnilo do jedného roka od skončenia nájmu.

3. pododdiel
Podnikateľský nájom hnuteľnej veci

§ 96

Ustanovenia tohto pododielu sa použijú, ak prenajímateľ, ktorý je podnikateľom a jeho podnikanie spočíva v prenájme veci, sa zaviaže prenechať nájomníkovi hnuteľnú vec, aby ju dočasne užíval a nájomník sa zaviaže platiť za užívanie veci prenajímateľovi nájomné.

§ 97

1. Ak to vyžaduje povaha veci, prenajímateľ pri odovzdaní veci oboznámi nájomníka s pravidlami obsluhy a používania veci, prípadne mu vec aj predvedie.
2. Ak sú pri užívaní veci potrebné osobitné doklady, prenajímateľ ich odovzdá nájomníkovi spolu s prenajatou vecou.

§ 98

1. Prenajímateľ je povinný odovzdať nájomníkovi vec v stave spôsobilom na dohodnuté užívanie, alebo ak sa spôsob užívania nedohodol, na obvyklé užívanie.
2. Ak nájomník pri preberaní veci zistí, že vec nie je v súlade s ods. 1, je oprávnený prevzatie veci odmietnuť. Ak nesúlad veci s ods. 1 zistí až po tom, ako ju prevzal, má právo žiadať prenajímateľa, aby bez zbytočného odkladu a na vlastné náklady uviedol vec do súladu s ods. 1 alebo aby mu vymenil prevzatú vec za inú, ktorá bude v súlade s ods. 1; ak to nie je možné, má nájomník právo od zmluvy odstúpiť.
3. Prenajímateľ zodpovedá za škodu spôsobenú nájomníkovi tým, že prenajatá vec nie je v súlade s ods. 1; tejto zodpovednosti sa zbaví, ak preukáže, že nesúlad veci s ods. 1 nemohol zistiť a ani predvídať ani pri zachovaní odbornej starostlivosti.

§ 99

1. Nesúlad prenajatej veci s § 98 ods. 1 je nájomník povinný oznámiť prenajímateľovi bez zbytočného odkladu po tom, ako ho zistí, do tejto doby je povinný platiť nájomné v pôvodnej výške; to neplatí, ak sa o nesúlade dozvedel prenajímateľ inak.
2. Nájomník nie je povinný platiť nájomné za dobu, počas ktorej nemohol prenajatú vec užívať pre jej nesúlad s § 98 ods. 1, počítanú odo dňa oznámenia urobeného podľa ods. 1, ako aj po dobu jej opravy, ibaže tento stav spôsobil nájomník alebo osoby, ktorým nájomník umožnil k veci prístup.
3. Ustanovenie ods. 1 sa použije aj v prípade straty alebo zničenia veci; zodpovednosť za škodu nie je týmito ustanoveniami dotknutá.

§ 100

Ak zmluva neurčuje inak, je nájomník povinný zaplatiť nájomné až po skončení nájmu; pri nájme dlhšom ako tri mesiace je povinný platiť nájomné mesačne, ku koncu kalendárneho mesiaca.

§ 101

1. Nájomník je povinný udržiavať prenajatú vec v stave, v akom ju prevzal, s prihliadnutím na obvyklé opotrebenie. Zároveň je povinný starať sa o to, aby na prenajatej veci nevznikla škoda.
2. Prenajímateľ je povinný nahradiť nájomníkovi účelne vynaložené náklady podľa ods. 1 bezodkladne po tom, ako ho o ich náhradu nájomník požiada. Právo na náhradu nákladov musí nájomník uplatniť u prenajímateľa do troch mesiacov po ich vynaložení, inak mu zanikne.

§ 102

Škodu na prenajatej veci znáša prenajímateľ, ibaže bola spôsobená nájomníkom alebo osobami, ktorým nájomník umožnil k prenajatej veci prístup. Právo prenajímateľa na náhradu škody zanikne, ak ho u nájomníka neuplatní do šiestich mesiacov po zániku zmluvy.

§ 103

Nájomník nesmie prenechať prenajatú vec na užívanie inej osobe bez predchádzajúceho súhlasu prenajímateľa.

§ 104

1. Nájom zaniká uplynutím doby, na ktorú bola nájomná zmluva uzavretá.
2. Ak zmluva nestanovuje inak, pri nájme na dobu neurčitú možno nájomnú zmluvu ukončiť výpoveďou ktorejkoľvek zmluvnej strany s výpovednou dobou 10 dní, ktorá začne plynúť od prvého dňa nasledujúceho po dni, v ktorom bola výpoveď doručená alebo oznámená druhej zmluvnej strane; pri nájme dopravného prostriedku trvá výpovedná doba 30 dní.

§ 105

Po skončení nájmu je nájomník povinný vrátiť prenajímateľovi prenajatú vec v stave, v akom ju prevzal, s prihliadnutím na obvyklé opotrebenie a do miesta, kde ju prevzal, dovtedy je povinný platiť nájomné v pôvodnej výške. Ak je nájomník v omeškaní s vrátením veci, je povinný zaplatiť aj úrok z omeškania dohodnutý v zmluve, inak vo výške podľa osobitného predpisu.

2. oddiel
Zmluva o árende

1. pododdiel
Všeobecné ustanovenia

§ 106

1. Zmluvou o árende sa prenajímateľ zaväzuje prenechať árendátorovi vec, aby ju dočasne užíval a bral z nej aj úžitky, o ktoré sa árendátor pričiní a árendátor sa zaväzuje platiť prenajímateľovi árendovné.
2. Predmetom zmluvy o árende môže byť aj právo, ak to jeho povaha pripúšťa.

3. Ak sa prenajímateľ jednou zmluvou zaviaže prenechať inej osobe viac vecí, z ktorých niektoré slúžia len na užívanie a iné na užívanie i branie úžitkov, zmluva sa riadi právnym režimom hlavnej veci.
4. Ak z ustanovení tohto oddielu nevyplýva inak, na zmluvu o árende sa primerane použijú ustanovenia o nájomnej zmluve.

§ 107

Ak sa predmet árendy eviduje vo verejnom zozname, právo zo zmluvy o árende sa zapíše do verejného zoznamu na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany. Zápis do verejného zoznamu plní evidenčný účel.

§ 108

1. Árendátor je povinný užívať predmet árendy so starostlivosťou riadneho hospodára a uhrádzať pritom bežné náklady, ktoré sú pri takomto užívaní obvyklé.
2. Pri výkone svojich práv je árendátor povinný postupovať tak, aby aj po skončení árendy zostalo zachované čo najúčelnejšie využitie predmetu árendy.
3. Bez súhlasu prenajímateľa nie je árendátor oprávnený meniť hospodárske určenie predmetu árendy, ani spôsob jeho užívania alebo požívania.
4. Ak árendátor svojím užívaním zvýši hodnotu predmetu árendy, po skončení árendy má právo požadovať od prenajímateľa, aby sa mu nahradilo to, o čo sa hodnota predmetu árendy zvýšila.

§ 109

1. Ak sa na predmete árendy vyskytne vada, ktorá bráni riadnemu užívaniu predmetu árendy, je árendátor povinný oznámiť to prenajímateľovi bez zbytočného odkladu, inak árendátor zodpovedá za škodu, ktorá porušením tejto povinnosti vznikne.
2. Prenajímateľ je povinný odstrániť vadu na predmete árendy bez zbytočného odkladu. Ak vadu odstráni árendátor, má právo na náhradu vynaložených nákladov, ibaže ide o bežné náklady, na úhradu ktorých je árendátor povinný. Právo na náhradu nákladov musí árendátor uplatniť u prenajímateľa do 6 mesiacov od ich vynaloženia, inak mu toto právo zanikne.

§ 110

1. Árendátor má právo nezaplatiť árendovné počas doby, v ktorej nemôže predmet árendy pre mimoriadne udalosti, najmä živelné pohromy, vôbec užívať. To platí aj v prípade, ak árendátor pre mimoriadne udalosti z predmetu árendy nič nevyťažil.
2. Ak z dôvodov uvedených v predchádzajúcom odseku môže árendátor užívať predmet árendy len obmedzene, má právo na primeranú zľavu z árendovného.
3. Ustanovenia prechádzajúcich odsekov sa nepoužijú, ak árendátor nemôže predmet árendy užívať pre prekážku na svojej strane.

§ 111

1. Ak prenajímateľ vykonáva na predmete árendy opatrenia, na ktoré je oprávnený alebo povinný, má árendátor právo požadovať od prenajímateľa primeranú náhradu straty na

výnose a náhradu nákladov, ktoré mu v tejto súvislosti vznikli. Ustanovenia o práve na zľavu z árendovného a práve nezaplatiť árendovné tým nie sú dotknuté.
2. Ak sa vykonaním opatrení uvedených v ods. 1 zlepší predmet árendy natoľko, že árendátor dosahuje väčší výnos, prenajímateľ môže od árendátora žiadať primerané zvýšenie árendovného.

§ 112

1. Zmluvu o árende uzatvorenú na dobu neurčitú možno vypovedať v šesťmesačnej výpovednej dobe tak, aby árenda skončila ku koncu árendálneho roka. Ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo zmluvnými stranami dohodnuté inak, árendálny rok je totožný s kalendárnym rokom.
2. Árendu dohodnutú na dobu určitú možno ukončiť výpoveďou len v prípade, ak je to dohodnuté v zmluve. Zmluva musí zároveň určiť dôvody výpovede, dĺžku výpovednej doby a spôsob jej plynutia.
3. Ak bola zmluva o árende vyhotovená v písomnej forme, musí byť výpoveď písomná.

§ 114

Prenajímateľ je oprávnený odstúpiť od zmluvy s účinkami podľa § 21 ods. 1, ak árendátor bez súhlasu prenajímateľa zmení hospodárske určenie predmetu árendy alebo spôsob jeho užívania alebo požívania, ako aj v prípade, ak árendátor mešká s platením árendovného aspoň tri mesiace.

Inventár
§ 115

1. Ak je predmetom árendy vec spolu s inventárom, árendátor je povinný jednotlivé kusy inventára zachovať.
2. Ak sa jednotlivé kusy inventára zničia alebo opotrebia do tej miery, že ich nie je možné užívať, prenajímateľ je povinný inventár doplniť, ibaže za opotrebenie alebo zničenie zodpovedá árendátor.

§ 116

1. Ak árendátor preberie inventár v dojednanej cene a v rovnakej cene sa zaviaže inventár po skončení árendy vrátiť, môže s inventárom voľne nakladať, musí ho však udržiavať a dopĺňať. Riziko náhodnej straty a zhoršenia inventára v uvedenom prípade nesie árendátor. K veciam, o ktoré sa inventár doplní, nadobúda vlastnícke právo prenajímateľ.
2. Ak prenajímateľ považuje veci obstarané árendátorom za nadbytočné alebo obstarané za neprimeranú cenu, je oprávnený ich prevzatie pri skončení árendy odmietnuť. Okamihom odmietnutia sa vlastníkom obstaraných vecí stane árendátor.
3. Ak je medzi cenou prevzatého a cenou vráteného inventáru rozdiel, vyrovná sa v peniazoch.

2. pododdiel
Árenda pozemku

§ 117

1. Ak je predmetom zmluvy o árende poľnohospodársky alebo lesný pozemok, ide o árendu pozemku.
2. Zmluva o árende pozemku musí byť uzatvorená písomne a musí trvť najmenej po dobu jedného roka.
3. Pri árende pozemku trvá árendálny rok od 01.10. do 30.09. nasledujúceho roka.

§ 118

Árendátor je oprávnený využívať pozemok riadnym spôsobom, s ohľadom na druh pozemku; zmenu druhu pozemku alebo inú zmenu môže vykonať len s písomným súhlasom prenajímateľa a v súlade s osobitnými právnymi predpismi.

§ 119

1. Árendátor pozemku má právo na primeranú zľavu z nájomného, ak pod vplyvom mimoriadnej udalosti klesol výnos z pozemku pod polovicu bežného výnosu.
2. Ak nie je dohodnuté inak, árendovné sa platí ročne pozadu a je splatné k 1. októbru príslušného kalendárneho roka.

§ 120

Árendu pozemku dojednanú na dobu neurčitú možno vypovedať v jednoročnej výpovednej dobe tak, aby árenda skončila ku koncu árendálneho roka.

3. pododdiel:
Árenda podniku

§ 121

1. Zmluvou o árende podniku sa prenajímateľ zaväzuje prenechať svoj podnik árendátorovi, aby ho samostatne prevádzkoval a riadil na vlastné náklady a na vlastné nebezpečenstvo a aby z neho bral úžitky, za čo sa mu árendátor zaväzuje zaplatiť odplatu (árendovné).
2. Zmluva o árende podniku musí mať písomnú formu a musí v nej byť dohodnutá výška árendovného alebo spôsob jeho určenia.

§ 122

1. Árendátorom môže byť len podnikateľ, ktorý má najneskôr ku dňu uzavretia zmluvy príslušné podnikateľské oprávnenie, inak je zmluva neplatná.
2. Ak je árendátor zapísaný vo verejnom registri, môže požiadať o zápis zmluvy o árende do verejného registra; uvedené sa použije obdobne aj keď je vo verejnom registri zapísaný prenajímateľ.

§ 123

1. Pohľadávky a dlhy, ktoré patria k prenajatému podniku, nadobúda árendátor účinnosťou zmluvy o árende podniku.
2. Prenajímateľ oznámi svojim veriteľom a dlžníkom, že uzavrel zmluvu o árende podniku a že jeho pohľadávky a dlhy nadobúda árendátor.

3. Na prevod pohľadávok a dlhov podľa ods. 1, ručenie za záväzky prenajímateľa ako aj na práva pri zhoršení vymožiteľnosti pohľadávok veriteľov v dôsledku árendy podniku, sa primerane použijú príslušné ustanovenia zmluvy o kúpe podniku.

§ 124

Árenda podniku sa považuje za prevod hospodárskej jednotky podľa osobitného predpisu.[9]

§ 125

1. Árendátor prevádzkuje prenajatý podnik pod svojím obchodným menom, na vlastné náklady a s odbornou starostlivosťou. Činnosť, na prevádzkovanie ktorej je podnik určený, sa nesmie meniť bez predchádzajúceho písomného súhlasu prenajímateľa.
2. Árendátor nesmie prenechať podnik bez predchádzajúceho písomného súhlasu prenajímateľa do ďalšieho užívania (podnájmu) tretej osobe.

§ 126

1. Počas árendy podniku má árendátor právo užívať označenie, know-how a predmety priemyselného vlastníctva, ktoré patria prenajatému podniku v rozsahu, v akom je to potrebné pre riadne prevádzkovanie podniku. Úhrada za ich užívanie je súčasťou árendovného. Ustanovenia osobitných právnych predpisov o licenčnej zmluve a zápisoch licencie do príslušných verejných zoznamov nie sú ustanovením tohto odseku dotknuté.
2. Účinnosťou zmluvy o árende podniku nadobúda árendátor vlastnícke právo k tovaru na sklade, k materiálu určenému na spracovanie, k náhradným dielom a iným veciam určeným podľa druhu, ktoré sa v rámci prevádzkovania podniku spotrebúvajú alebo spracúvajú, alebo ktoré sú určené na odbyt. Za tieto veci je árendátor povinný prenajímateľovi zaplatiť. Ak sa zmluvné strany nedohodnú inak, je odplata súčasťou árendovného.
3. Ak sa má podľa dohody zmluvných strán vyhotoviť o veciach, ku ktorým sa viaže ustanovenie predchádzajúceho odseku zápisnica, uvedie sa v nej najmä výpočet toho, čo podnik tvorí a čo sa árendátorovi odovzdáva, ako i to, čo chýba, hoci to podľa zmluvy alebo podľa účtovných dokladov k podniku patrí. Rovnako sa v nej uvedú vady podniku, o ktorých prenajímateľ vie a na ktoré je z tohto dôvodu povinný árendátora upozorniť.

§ 127

1. Skončením árendy nadobúda pohľadávky a dlhy, ktoré patria k podniku, prenajímateľ. Za dlhy, ktoré nadobúda prenajímateľ podľa predchádzajúcej vety a ktoré vznikli za trvania zmluvy o árende podniku, ručí árendátor.
2. V ostatnom sa na nadobudnutie pohľadávok a dlhov primerane použijú ustanovenia § 123 ods. 2 a 3.

§ 128

Árendátor je povinný podať návrh na výmaz zmluvy o árende podniku z príslušného verejného registra bez zbytočného odkladu po skončení árendy podniku. Rovnakú povinnosť má aj prenajímateľ.

[9] Odkaz na § 28 Zákonníka práce

§ 129

Ustanovenia o árende podniku sa obdobne použijú aj na árendu jeho časti.

3. oddiel
Zmluva o výpožičke

§ 130

Zmluvou o výpožičke prenecháva požičiavateľ vypožičiavateľovi nespotrebiteľnú vec na bezodplatné dočasné užívanie.

§ 131

Požičiavateľ odovzdá vypožičiavateľovi vec v stave spôsobilom na riadne užívanie. Ak to vyžaduje povaha veci, pri odovzdaní veci požičiavateľ oboznámi vypožičiavateľa s obsluhou a s pravidlami užívania veci.

§ 132

1. Vypožičiavateľ má právo užívať vec dohodnutým spôsobom alebo, ak spôsob užívania nebol dohodnutý, spôsobom primeraným povahe a určeniu veci.
2. Vypožičiavateľ je povinný chrániť vec pred poškodením, stratou alebo zničením. Za bežné opotrebenie veci vypožičiavateľ nezodpovedá.
3. Ak medzi zmluvnými stranami nie je dohodnuté inak, vypožičiavateľ nie je oprávnený prenechať vec na užívanie inej osobe.

§ 133

1. Vypožičiavateľ je povinný vrátiť vec požičiavateľovi v dohodnutom čase.
2. Ak nebol čas užívania dohodnutý, ale bol dohodnutý účel, na ktorý sa má vec užívať, je vypožičiavateľ povinný začať s užívaním veci čo najskôr po prevzatí veci, aby ju mohol vrátiť požičiavateľovi bez zbytočného odkladu po splnení účelu.
3. Ak nebola určená doba užívania a ani účel, na ktorý sa má vec použiť, možno žiadať vrátenie veci alebo vrátiť vec kedykoľvek.

§ 134

1. Vypožičiavateľ má právo vrátiť vec pred uplynutím dohodnutej doby. Ak by však z toho vznikli požičiavateľovi neprimerané náklady, môže tak vypožičiavateľ urobiť len so súhlasom požičiavateľa.
2. Požičiavateľ sa nemôže domáhať predčasného vrátenia veci; to neplatí, ak vypožičiavateľ užíva vec v rozpore so zmluvou alebo s týmto zákonom.
3. Ak požičiavateľ nevyhnutne potrebuje vec skôr, než uplynie dohodnutá doba užívania, môže sa domáhať jej predčasného vrátenia len v prípade, ak to bolo dohodnuté v zmluve.

§ 135

1. Obvyklé náklady spojené s užívaním veci znáša vypožičiavateľ.

2. Pod obvyklými nákladmi sa rozumejú náklady, ktoré sú obvykle spojené s prevádzkou veci, s jej opravou a údržbou, ak pri týchto nákladoch možno rozumne očakávať, že ich vynaloží vypožičiavateľ.
3. Ak vypožičiavateľ vynaloží na vec náklady, na ktoré je povinný požičiavateľ, má právo požadovať od požičiavateľa náhradu týchto nákladov len v prípade, ak náklady na vec vynaložil so súhlasom požičiavateľa, alebo ak požičiavateľ bez zbytočného odkladu tieto náklady nevynaložil, hoci ho vypožičiavateľ o potrebe ich vynaloženia informoval. Inak môže vypožičiavateľ požadovať od požičiavateľa len to, o čo sa zvýšila hodnota veci.

4. oddiel
Zmluva o ubytovaní

§ 136

Zo zmluvy o ubytovaní vznikne objednávateľovi právo na prechodné ubytovanie a na služby s ním spojené, za čo sa objednávateľ zaväzuje zaplatiť.

§ 137

Súčasťou zmluvy sú všeobecné zmluvné podmienky (ubytovací poriadok).

§ 138

Doba ubytovania vyplynie z dohody zmluvných strán alebo z účelu ubytovania.

§ 139

Ak na strane objednávateľa (ubytovaného) vystupuje spotrebiteľ a ak vzťah ubytovaného k prenajatým priestorom spĺňa znaky osobitného právneho vzťahu[10], na vzťah medzi ubytovaným a ubytovateľom sa použijú aj ustanovenia osobitného predpisu.

§ 140

1. Ubytovateľ je povinný odovzdať ubytovanému obytné miestnosti v stave spôsobilom na riadne užívanie a zabezpečiť mu nerušený výkon jeho práv spojených s ubytovaním.
2. Ubytovaný je povinný užívať obytné miestnosti a ostatné časti budovy, v ktorej sa obytné miestnosti nachádzajú, ako aj plnenia spojené s ubytovaním, riadne.
3. Úpravy v obytných miestnostiach je ubytovaný oprávnený vykonávať len po predchádzajúcom súhlase ubytovateľa.

§ 141
Odstúpenie od zmluvy

1. Ubytovaný môže odstúpiť od zmluvy pred uplynutím dohodnutej doby z akéhokoľvek dôvodu.
2. Škodu, ktorú spôsobí ubytovaný ubytovateľovi predčasným zrušením zmluvy podľa ods. 1, je ubytovaný povinný nahradiť ubytovateľovi len v prípade, ak jej vzniku ubytovateľ nemohol zabrániť.

[10] § 4 ods. 1 zákona č. 161/2011 Z. z.

3. Ubytovateľ môže odstúpiť od zmluvy pred uplynutím dohodnutej doby v prípade, ak ubytovaný aj napriek výstrahe hrubo porušuje svoje povinnosti zo zmluvy.

5. oddiel

1. pododdiel
Licenčná zmluva
§ 142

1. Licenčnou zmluvou udeľuje autor nadobúdateľovi súhlas na použitie diela (ďalej len „licencia“).
2. Licenčná zmluva obsahuje najmä spôsob použitia diela, čas, na ktorý autor licenciu udeľuje, alebo spôsob jeho určenia a odmenu alebo spôsob jej určenia, ak sa autor s nadobúdateľom nedohodol na bezodplatnom poskytnutí licencie.
3. Obsah licenčnej zmluvy alebo jej časť je možné určiť aj odkazom na licenčné podmienky, ktoré sú stranám známe alebo sú im dostupné v čase uzavretia licenčnej zmluvy.

§ 143

1. Licenčná zmluva musí mať písomnú formu, ak autor udeľuje výhradnú licenciu.
2. Ak licenčná zmluva nie je uzavretá v písomnej forme, má každá zo zmluvných strán právo písomne požiadať druhú zmluvnú stranu o vydanie písomného potvrdenia o uzavretí licenčnej zmluvy, ktoré musí obsahovať špecifikáciu diela, ktoré je predmetom licencie, a podmienky použitia diela, na ktorých sa zmluvné strany dohodli. Ak sa právo podľa prvej vety neuplatní v lehote 15 dní od uzavretia licenčnej zmluvy, nárok na vydanie tohto potvrdenia zaniká. Ak druhá zmluvná strana potvrdenie podľa prvej vety nevydá do 15 dní od doručenia žiadosti na vydanie potvrdenia, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo.

§ 144
Spôsob použitia diela

1. Použitím diela je najmä:
a) spracovanie diela,
b) spojenie diela s iným dielom,
c) zaradenie diela do databázy podľa osobitného predpisu[11],
d) vyhotovenie rozmnoženiny diela,
e) verejné rozširovanie originálu diela alebo rozmnoženiny diela
    1. prevodom vlastníckeho práva,
    2. vypožičaním,
    3. nájmom.
f) uvedenie diela na verejnosti
    1. verejným vystavením originálu diela alebo rozmnoženiny diela,
    2. verejným vykonaním diela,
    3. verejným prenosom diela.
2. Ak licenčná zmluva neurčuje spôsob použitia diela platí, že licencia je udelená na spôsob použitia diela nevyhnutný na dosiahnutie účelu zmluvy.
3. Autor nemôže udeliť nadobúdateľovi licenciu na spôsob použitia diela, ktorý nie je v čase uzavretia licenčnej zmluvy známy.

[11] Odkaz na AZ, § 131

§ 145
Rozsah licencie

1. Autor sa môže s nadobúdateľom v licenčnej zmluve dohodnúť, že udeľuje licenciu v neobmedzenom rozsahu alebo v územne alebo vecne obmedzenom rozsahu.
2. Ak licenčná zmluva neurčuje rozsah licencie, platí, že licencia je udelená v rozsahu nevyhnutnom na dosiahnutie účelu zmluvy.
3. Ak licenčná zmluva neurčuje rozsah licencie, ani z jej účelu nevyplýva inak, platí, že
   a) územný rozsah licencie je obmedzený na územie Slovenskej republiky,
   b) vecný rozsah licencie je obmedzený tak, ako je to obvyklé pri danom druhu diela a spôsobe použitia diela.

§ 146
Trvanie licencie

1. Ak licenčná zmluva neurčuje čas, na ktorý autor licenciu udeľuje, ani spôsob jeho určenia, platí, že licencia je udelená na čas nevyhnutný na dosiahnutie účelu zmluvy.
2. Ak licenčná zmluva neurčuje čas, na ktorý autor licenciu udeľuje, ani spôsob jeho určenia, a ani z účelu zmluvy nevyplýva inak, platí, že licencia je udelená na čas obvyklý pri danom druhu diela a spôsobe použitia diela, najviac však na jeden rok od udelenia licencie.

§ 147
Odmena

1. Dohodnutá odmena alebo spôsob jej určenia musí zodpovedať jednotlivým spôsobom použitia diela dohodnutým podľa § 144 ods. 1.
2. Ak je odmena dohodnutá v závislosti od príjmov alebo výnosov z využitia licencie, nadobúdateľ je povinný predkladať autorovi najmenej raz ročne informáciu o príjmoch alebo výnosoch z využitia licencie osobitne za každý spôsob použitia diela a zároveň je povinný poskytnúť autorovi aj vyúčtovanie odmeny, ak nie je dohodnuté inak.
3. Ak je odmena dohodnutá v závislosti od príjmov alebo výnosov z využitia licencie, nadobúdateľ je povinný umožniť autorovi kontrolu svojej účtovnej evidencie alebo inej dokumentácie v rozsahu potrebnom na zistenie odmeny. Ak v takomto prípade nadobúdateľ poskytne autorovi informácie označené nadobúdateľom ako dôverné, nesmie autor tieto informácie prezradiť tretej osobe ani ich použiť pre seba v rozpore s účelom, na ktorý sa mu poskytli.
4. Ak odmena nie je dohodnutá v závislosti od príjmov alebo výnosov z využitia licencie, musí zodpovedať rozsahu, účelu a času použitia diela.
5. Ak nie je v licenčnej zmluve dohodnutá odmena ani spôsob jej určenia, a ani nie je v licenčnej zmluve uvedené, že sa licencia udeľuje bezodplatne, a nevyplýva to ani z jej účelu, platí, že autor má právo na odmenu vo výške, ktorá je obvyklá v čase uzavretia licenčnej zmluvy pri obdobných zmluvných podmienkach.
6. Ak nadobúdateľ licenciu nevyužije vôbec alebo licenciu nevyužije sčasti, nemá právo na vrátenie dohodnutej odmeny alebo jej časti, ak nie je dohodnuté inak.

§ 148
Výhradná licencia a nevýhradná licencia

1. Autor môže nadobúdateľovi udeliť výhradnú licenciu alebo nevýhradnú licenciu. Ak nie je v licenčnej zmluve dohodnuté, že autor udelil výhradnú licenciu, platí, že udelil nevýhradnú

licenciu, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. Ak autor udelil výhradnú licenciu, nesmie udeliť tretej osobe licenciu na spôsob použitia diela udelený výhradnou licenciou a je povinný, ak nie je v licenčnej zmluve dohodnuté inak, sám sa zdržať použitia diela spôsobom, na ktorý udelil výhradnú licenciu.
3. Nadobúdateľ je povinný výhradnú licenciu využiť, ak nie je dohodnuté inak.
4. Ak autor udelil nevýhradnú licenciu, nie je dotknuté právo autora použiť dielo spôsobom, na ktorý nevýhradnú licenciu udelil, a takisto nie je dotknuté právo autora udeliť licenciu tretej osobe.
5. Nevýhradná licencia, ktorú nadobúdateľ získal pred udelením výhradnej licencie tretej osobe, zostáva zachovaná, ak sa autor s nadobúdateľom takejto nevýhradnej licencie nedohodol inak.
6. Licenčná zmluva, ktorou autor udelil tretej osobe licenciu na spôsob použitia diela udelený predtým výhradnou licenciou, je neplatná, ak nadobúdateľ výhradnej licencie na uzavretie takejto licenčnej zmluvy neudelil predchádzajúci písomný súhlas.

§ 149
Prechod licencie a zánik licencie

1. Zánikom právnickej osoby, ktorej bola udelená licencia, prechádzajú práva a povinnosti z licenčnej zmluvy na jej právneho nástupcu; licenčná zmluva môže takýto prechod práv a povinností na právneho nástupcu vylúčiť.
2. Smrťou fyzickej osoby, ktorej bola udelená licencia, prechádzajú práva a povinnosti z licenčnej zmluvy na dedičov; licenčná zmluva môže takýto prechod práv a povinností na dedičov vylúčiť.
3. Ak niet právneho nástupcu podľa odseku 1 alebo dedičov podľa odseku 2, licencia zaniká.

§ 150
Nakladanie s licenciou

1. Nadobúdateľ je oprávnený udeliť tretej osobe súhlas na použitie diela v rozsahu udelenej licencie (ďalej len „sublicencia“) len s predchádzajúcim súhlasom autora; ustanovenia § 142 až 148 sa použijú primerane.
2. Nadobúdateľ môže licenciu zmluvou postúpiť len s predchádzajúcim súhlasom autora. O postúpení licencie a o osobe postupníka je nadobúdateľ povinný informovať autora bez zbytočného odkladu. Ak nie je dohodnuté inak, súhlas autora sa nevyžaduje pri predaji podniku alebo časti podniku, ktorého súčasťou je licencia.
3. Ak je licenčná zmluva uzavretá v písomnej forme, udelenie sublicencie aj postúpenie licencie musí mať písomnú formu, ak licenčná zmluva neurčuje inak.

§ 151
Odstúpenie od licenčnej zmluvy z dôvodu nevyužívania výhradnej licencie

1. Ak nadobúdateľ nevyužíva výhradnú licenciu dohodnutým spôsobom alebo v dohodnutom rozsahu, hoci je na to povinný, má autor právo odstúpiť od licenčnej zmluvy v tej časti, ktorej sa porušenie povinnosti využiť výhradnú licenciu týka; právo na odstúpenie autorovi nevznikne, ak je nevyužívanie výhradnej licencie spôsobené okolnosťami na strane autora.
2. Právo na odstúpenie podľa odseku 1 vznikne autorovi najskôr uplynutím jedného roka od udelenia výhradnej licencie. Ak je využitie výhradnej licencie závislé od dodania diela, ktoré bolo nadobúdateľovi dodané až po uzavretí licenčnej zmluvy, nevznikne toto právo skôr ako uplynutím jedného roka od tohto dodania; najneskôr však uplynutím dvoch rokov od tohto

dodania, ak to vyplýva z povahy diela.

3. Právo na odstúpenie podľa odseku 1 môže autor uplatniť až po tom, čo písomne vyzve nadobúdateľa, aby v primeranej lehote od doručenia výzvy výhradnú licenciu využil a nadobúdateľ ju napriek tejto výzve nevyužije.
4. Práva na odstúpenie podľa odseku 1 sa autor nemôže vopred vzdať. Ak sú však dané dôvody odstúpenia podľa odseku 1, zmluvné strany sa môžu dohodnúť na zmene výhradnej licenčnej zmluvy na nevýhradnú licenčnú zmluvu v časti, ktorej sa tieto dôvody týkajú.
5. Odstúpenie podľa odseku 1 musí mať písomnú formu. Nárok na odmenu autora ku dňu odstúpenia podľa odseku 1 ostáva zachovaný v rozsahu, v ktorom je dotknutý týmto odstúpením, autor však nie je oprávnený, pokiaľ nie je dohodnuté inak, požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, ktorej sa odstúpenie podľa odseku 1 týka.

§ 152

Ak majetkové práva autora vykonáva iná osoba, na udelenie licencie sa ustanovenia tejto časti zákona o licenčnej zmluve použijú primerane.

§ 153
Licenčná zmluva na vydanie diela

1. Licenčná zmluva, ktorou autor udeľuje nadobúdateľovi licenciu na vyhotovenie rozmnoženín slovesného diela, divadelného diela, hudobného diela, fotografického diela, iného diela výtvarného umenia, alebo kartografického diela a na verejné rozširovanie týchto rozmnoženín alebo ich sprístupňovanie verejnosti, je licenčnou zmluvou na vydanie diela.
2. Ak licenčná zmluva na vydanie diela neupravuje inak, predpokladá sa, že ide o výhradnú licenciu; to neplatí pri licenčnej zmluve na vydanie diela obsiahnutého v periodickej publikácii.
3. Ak licenčná zmluva na vydanie diela neupravuje inak, autor je oprávnený pred vydaním diela v primeranej lehote poskytnutej nadobúdateľom uskutočniť také zmeny diela, ktoré u nadobúdateľa nevyvolajú potrebu vynaložiť neprimerané náklady a ktorými sa nezmení povaha diela (ďalej len „autorská korektúra“).
4. Autor môže od licenčnej zmluvy na vydanie diela odstúpiť a požiadať o vrátenie originálu diela alebo rozmnoženiny diela alebo o zničenie rozmnoženiny diela, ak mu nadobúdateľ neumožní vykonať autorskú korektúru jeho diela alebo ak nadobúdateľ dielo použil spôsobom znižujúcim jeho hodnotu.
5. Ak je medzi tými istými zmluvnými stranami počas jedného kalendárneho roka uzavretých v inej ako písomnej forme viac licenčných zmlúv na vydanie diela obsiahnutého v periodickej publikácii, má každá zo zmluvných strán právo písomne požiadať druhú zmluvnú stranu o vydanie písomného súhrnného potvrdenia k 31. decembru kalendárneho roka o uzavretí týchto licenčných zmlúv; súhrnné potvrdenie musí obsahovať špecifikáciu diel, ktoré sú predmetom licencií, a podmienky použitia diela podľa § 144 ods. 1, § 145 až 147 a § 150, na ktorých sa zmluvné strany dohodli. Druhá zmluvná strana je povinná takéto súhrnné potvrdenie vydať do 30 dní od doručenia žiadosti na vydanie súhrnného potvrdenia. Ak sa právo na vydanie súhrnného potvrdenia neuplatní do 15. januára nasledujúceho kalendárneho roka, nárok na jeho vydanie zaniká. Ustanovenie § 143 ods. 2 sa v prípade vydania potvrdenia podľa prvej vety neuplatní.
6. Ak je medzi tými istými zmluvnými stranami počas jedného kalendárneho roka uzavretá v inej ako písomnej forme jedna licenčná zmluva na vydanie diela obsiahnutého v periodickej publikácii, použije sa ustanovenie § 143 ods. 2.
7. Nadobúdateľ je povinný autorovi bezodplatne poskytnúť najmenej jednu rozmnoženinu

diela, ak je to možné od nadobúdateľa licencie spravodlivo požadovať; to neplatí pri licenčnej zmluve na vydanie diela obsiahnutého v periodickej publikácii.

§ 154
Verejná licencia

1. Autor môže ponúknuť udelenie licencie aj právnym úkonom smerujúcim voči neurčitým osobám. Konanie, z ktorého možno vyvodiť súhlas s podmienkami licencie, je prijatím takejto ponuky.
2. Autor môže udeliť nadobúdateľovi licenciu podľa odseku 1 výslovne aj na spôsob použitia diela, ktorý nie je v čase uzavretia licenčnej zmluvy podľa odseku 1 známy.
3. Licenciu podľa odseku 1 možno udeliť len ako nevýhradnú a bezodplatnú a nemožno ju vypovedať.
4. Ustanovenia § 142 až 147 sa na licenciu udelenú podľa odseku 1 použijú primerane.

2. pododdiel
Kolektívna licenčná zmluva
§ 155

1. Organizácia kolektívnej správy môže uzavrieť kolektívnu licenčnú zmluvu s právnickou osobou, ktorá združuje osoby podľa osobitného predpisu[12]. Kolektívnou licenčnou zmluvou organizácia kolektívnej správy udeľuje súhlas na použitie diela nositeľa práv, ku ktorému vykonáva správu majetkových práv.
2. Z kolektívnej licenčnej zmluvy vznikajú práva a povinnosti len jednotlivému členovi právnickej osoby podľa odseku 1 od okamihu, keď s ňou písomne prejaví súhlas voči tejto právnickej osobe, ktorá je o tom povinná bezodkladne písomne informovať organizáciu kolektívnej správy.
3. Kolektívna licenčná zmluva musí mať písomnú formu a možno ju uzatvoriť len ako nevýhradnú.
4. Ustanovenia § 142 až 147 sa použijú primerane.

3. pododdiel
Hromadná licenčná zmluva

§ 156
Všeobecné ustanovenia

1. Hromadnou licenčnou zmluvou môže udeliť organizácia kolektívnej správy nadobúdateľovi súhlas na použitie viacerých diel nositeľov práv zastupovaných podľa osobitného predpisu[13], ku ktorým vykonáva správu majetkových práv.
2. Hromadná licenčná zmluva musí byť uzavretá v písomnej forme, prostredníctvom elektronických prostriedkov vrátane webového sídla organizácie kolektívnej správy za predpokladu, že nevzniká pochybnosť o obsahu zmluvy, totožnosti zmluvných strán a o prejave vôle zmluvných strán. Ak je návrh na uzavretie hromadnej licenčnej zmluvy urobený prostredníctvom elektronických prostriedkov vrátane webového sídla organizácie kolektívnej správy, úkon nadobúdateľa, z ktorého možno vyvodiť jeho súhlas s podmienkami tohto návrhu nadobúda účinnosť okamihom, keď vyjadrenie tohto súhlasu dôjde organizácii kolektívnej správy.

[12] Odkaz na AZ, § 165 ods. 1
[13] Odkaz na AZ, § 164 ods. 1

3. Ak bola hromadná licenčná zmluva uzavretá prostredníctvom elektronických prostriedkov vrátane webového sídla organizácie kolektívnej správy, organizácia kolektívnej správy je povinná nadobúdateľovi vydať na jeho písomnú žiadosť písomné potvrdenie o uzavretí hromadnej licenčnej zmluvy obsahujúce špecifikáciu diel, ktoré sú predmetom licencie alebo ich druhové určenie a podmienky podľa § 142 až 147, na ktorých sa zmluvné strany dohodli. Ak sa právo podľa prvej vety neuplatní v lehote 15 dní od uzavretia hromadnej licenčnej zmluvy, nárok na vydanie tohto potvrdenia zaniká.
4. Hromadnú licenčnú zmluvu možno uzatvoriť len ako nevýhradnú. Ustanovenia § 142 až 147 sa na hromadnú licenčnú zmluvu použijú primerane.

Rozšírená hromadná licenčná zmluva
§ 157

1. Organizácia kolektívnej správy, ktorá zastupuje najviac nositeľov práv podľa osobitného predpisu na území Slovenskej republiky a je takto uvedená v evidencii organizácií kolektívnej správy podľa osobitného predpisu[14], môže uzavrieť s nadobúdateľom rozšírenú hromadnú licenčnú zmluvu, ktorou udeľuje súhlas na použitie všetkých diel nositeľov práv
   a) zastupovaných podľa osbitného predpisu[15], ku ktorým vykonáva správu majetkových práv a
   b) ktorí nie sú touto organizáciou kolektívnej správy zastupovaní podľa osobitného predpisu[16] a nevylúčili kolektívnu správu práv k týmto dielam podľa odseku 2.
2. Nositeľ práv podľa odseku 1 písm. b) je oprávnený vylúčiť kolektívnu správu svojich majetkových práv ku všetkým alebo k niektorému zo svojich diel prostredníctvom rozšírenej hromadnej licenčnej zmluvy písomným oznámením organizácii kolektívnej správy podľa odseku 1, ktorá o tom bez zbytočného odkladu informuje nadobúdateľa licencie.
3. Nositeľovi práv podľa odseku 1 písm. b) patria rovnaké práva a povinnosti vyplývajúce z rozšírenej hromadnej licenčnej zmluvy, ako nositeľom práv, ktorí sú organizáciou kolektívnej správy zastupovaní podľa osobitného predpisu[17], vrátane primeraného uplatnenia práv a povinností vo vzťahu k organizácii kolektívnej správy, pokiaľ ide o výber, prerozdelenie a vyplatenie odmien a iných peňažných plnení.
4. Rozšírenú hromadnú licenčnú zmluvu uzatvára organizácia kolektívnej správy s nadobúdateľom najdlhšie na jeden rok. Doba trvania rozšírenej hromadnej licenčnej zmluvy sa predlžuje vždy o ďalší rok, ak
   a) niektorá zo zmluvných strán písomne, najneskôr mesiac pred koncom doby trvania rozšírenej hromadnej licenčnej zmluvy, neprejavila vôľu túto zmluvu ukončiť alebo
   b) organizácia kolektívnej správy neprestala počas doby trvania rozšírenej hromadnej licenčnej zmluvy spĺňať podmienku podľa odseku 1.
5. Informáciu o spôsobilosti organizácie kolektívnej správy uzavrieť rozšírenú hromadnú licenčnú zmluvu podľa odseku 1 uvedie Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v evidencii organizácií kolektívnej správy podľa osobitného predpisu[18].

§ 158

Organizácia kolektívnej správy môže rozšírenou hromadnou licenčnou zmluvou poskytnúť

[14] Odkaz na AZ, § 152 ods. 4
[15] Odkaz na AZ, § 164
[16] Odkaz na AZ, § 164
[17] Odkaz na AZ, § 164
[18] Odkaz na AZ, § 152 ods. 4

nadobúdateľovi súhlas na

a) technické predvedenie diela alebo verejný prenos diela v prevádzkarni alebo v inom priestore prostredníctvom technického zariadenia, to nezahŕňa vysielanie, retransmisiu a sprístupňovanie verejnosti,
b) použitie obchodne nedostupného diela vyhotovením rozmnoženiny, sprístupňovaním verejnosti alebo verejným rozširovaním jeho rozmnoženiny prevodom vlastníckeho práva,
c) živé predvedenie literárnych diel,
d) vysielanie diel vrátane vysielania prostredníctvom satelitu,
e) nájom alebo vypožičanie rozmnoženiny diela,
f) sprístupňovanie rozmnoženiny diela verejnosti,
g) retransmisiu diel okrem káblovej retransmisie.

§ 159

Multiteritoriálna hromadná licenčná zmluva na on-line použitie hudobných diel

1. Multiteritoriálnou licenčnou zmluvou na on-line použitie hudobných diel udeľuje organizácia kolektívnej správy súhlas na použitie viacerých hudobných diel vzťahujúci sa na územie viac než jedného členského štátu alebo zmluvného štátu, a to vyhotovením rozmnoženiny hudobných diel on-line a verejným prenosom hudobných diel on-line.
2. Na základe osobitného splnomocnenia podľa osobitného predpisu[19] môže organizácia kolektívnej správy udeliť súhlas podľa odseku 1 aj na použitie hudobných diel, ku ktorým vykonáva správu majetkových práv iná organizácia kolektívnej správy.
3. Nadobúdateľ licencie na základe zmluvy podľa odseku 1 (ďalej len „poskytovateľ služby na on-line použitie hudobných diel“) je povinný informovať organizáciu kolektívnej správy o skutočnom použití hudobných diel, ktoré sú predmetom zmluvy podľa odseku 1. Organizácia kolektívnej správy umožní poskytovateľovi služby na on-line použitie hudobných diel poskytovať tieto informácie prostredníctvom elektronických prostriedkov.
4. Organizácia kolektívnej správy monitoruje použitie hudobných diel na základe zmluvy podľa odseku 1 a vedie o tomto použití záznamy.
5. Zmluvu podľa odseku 1 nemožno uzatvoriť na použitie hudobných diel šírením v rámci programovej služby prostredníctvom internetu, ktoré je uskutočňované simultánne s vysielaním tejto programovej služby jej vysielateľom alebo sprístupňovaním záznamu vysielania prostredníctvom internetu jeho vysielateľom.

6. oddiel:

Zmluva o pôžičke

§ 160

Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu a dlžník sa zaväzuje vrátiť veriteľovi po určitom čase veci toho istého druhu.

§ 161

1. Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky. To isté platí aj pri pôžičke poskytnutej vo forme cenných papierov.
2. Dohoda o úroku musí byť urobená písomne, inak je neplatná.

[19] Odkaz na AZ, § 184 ods. 5

3. Výška úrokov nesmie podstatne prevyšovať úrokovú mieru obvyklú v čase uzavretia zmluvy, stanovenú najmä s ohľadom na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov. Dojednanie o úroku presahujúcom stanovenú hranicu je v časti, ktorá túto hranicu prevyšuje, neplatné.
4. Dohodnuté úroky sa nestávajú súčasťou istiny, a preto sa neúročia.
5. Ak má dlžník podľa zmluvy použiť poskytnutú peňažnú pôžičku iba na určitý účel a dlžník ju čo i len sčasti použije na iný účel alebo ak ju na dohodnutý účel nemožno použiť, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil peňažnú pôžičku spolu s úrokmi bez zbytočného odkladu.

§ 162

Pri nepeňažnej pôžičke možno dojednať namiesto úrokov plnenie primeraného väčšieho množstva alebo vecí lepšej akosti, toho istého druhu.

§ 163

Na sľub pôžičky sa primerane použijú ustanovenia o budúcej zmluve.

7. oddiel:
Zmluva o úvere

§ 164

Zmluvou o úvere sa zaväzuje osoba oprávnená poskytovať úvery (veriteľ)[20], že pripraví a uchová pre druhú zmluvnú stranu (dlžníka) určité peňažné prostriedky počas dohodnutej doby alebo bez určenia doby a na požiadanie dlžníka umožní dlžníkovi ich čerpanie, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky veriteľovi vrátiť a zaplatiť úroky.

165

Dlžník je povinný vrátiť peňažné prostriedky v mene, v ktorej sa mu poskytli, a v tej istej mene zaplatiť aj úroky, ak sa strany nedohodnú inak.

§ 166

Za záväzok veriteľa pripraviť a uchovať pre dlžníka určité peňažné prostriedky, možno dojednať odplatu len v prípade, ak je poskytovanie úveru predmetom podnikania veriteľa.

[20] Napríklad zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania

§ 167

1. Dlžník je oprávnený čerpať peňažné prostriedky v lehote určenej v zmluve. Ak táto lehota nie je v zmluve určená, môže dlžník čerpať peňažné prostriedky dokiaľ úverová zmluva trvá.
2. Veriteľ poskytne dlžníkovi peňažné prostriedky na základe písomnej žiadosti dlžníka o čerpanie úveru, v lehote určenej v zmluve; ak taká nie je, bez zbytočného odkladu po podaní žiadosti.

§ 168

1. Ak zmluva určuje, že úver možno použiť iba na určitý účel, môže veriteľ obmedziť poskytnutie peňažných prostriedkov na priame plnenie záväzkov dlžníka prevzatých v súvislosti s týmto účelom.

2. Ak má dlžník poskytnuté peňažné prostriedky podľa zmluvy použiť iba na určitý účel a dlžník ich použije čo i len sčasti na iný účel alebo ak ich na dohodnutý účel nemožno použiť, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil bez zbytočného odkladu použité a nevrátené prostriedky spolu s úrokmi.

§ 169

1. Od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dohodnutej výške. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy.
2. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že dojednaná výška úrokov sa týka ročného obdobia.
3. Úroky nie sú súčasťou istiny, ak sa strany nedohodnú inak.

§ 170

1. Záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak je lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov dlhšia ako rok, sú úroky splatné ku koncu každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.
2. Ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

§ 171

1. Dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote. Ak nie je lehota na vrátenie peňažných prostriedkov dohodnutá, do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadal.
2. Dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky aj pred dobou určenou v zmluve, ak sa strany nedohodnú inak. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

8. oddiel
Zmluva o spotrebiteľskom úvere
§ 172

1. Spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej pomoci veriteľom spotrebiteľovi.
2. Práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru, podmienky na udelenie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov, podmienky na výkon činnosti veriteľa ako aj ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa upraví osobitný zákon.

3. diel

Zmluvy o konaní alebo o výsledku konania

1. oddiel

Obstarávateľské zmluvy

1. pododdiel
Príkazná zmluva

§ 1
Úvodné ustanovenie

1. Príkaznou zmluvou sa príkazník zaväzuje, že pre príkazcu vykoná príkaz, ktorý spočíva v uzavretí zmluvy s treťou osobou (cieľová zmluva) alebo v obstaraní inej záležitosti na účet príkazcu.
2. Ak je predmetom obstarania záležitosti správa cudzieho majetku, musí byť zmluva písomná.

Povinnosti príkazcu
§ 2
Povinnosť spolupracovať

1. Príkazca je povinný spolupracovať s príkazníkom pri plnení príkazu, najmä je povinný odovzdať mu včas veci a informácie, ktoré sú na vykonanie príkazu potrebné, pokiaľ z ich povahy nevyplýva, že ich má obstarať príkazník.
2. Ak má podľa príkaznej zmluvy konať príkazník v mene príkazcu, je príkazca povinný udeliť mu včas plnomocenstvo.

§ 3
Povinnosť poskytnúť odplatu

1. Príkazca je povinný poskytnúť príkazníkovi odplatu, ak bola dohodnutá, alebo ak je obvyklá, najmä vtedy, keď príkazník plní svoj záväzok z príkaznej zmluvy v rámci výkonu svojej podnikateľskej činnosti.

2. Odplata je splatná, keď bola príkaz vykonaný a príkazník o tom podal príkazcovi správu. Príkaz je vykonaný, ak príkazník riadne splnil všetky povinnosti z príkaznej zmluvy, aj keď sa výsledok očakávaný príkazcom nedostavil; to neplatí, ak sa strany výslovne dohodli, že príkaz je vykonaný až dosiahnutím výsledku určeného v zmluve.
3. Ak si strany dohodli odplatu za uskutočnené služby a ak príkazný vzťah zanikol bez toho, aby bol príkaz vykonaný, je odplata splatná okamihom, keď príkazník podá správu o splnení svojich povinností z príkaznej zmluvy.
4. Ak príkaz spočíval v uzavretí cieľovej zmluvy a ak cieľovú zmluvu uzavrel priamo príkazca alebo iná osoba určená príkazcom, má príkazník právo na odplatu alebo na jej pomernú časť, ak sa o uzavretie cieľovej zmluvy pričinil úplne alebo čiastočne príkazník vrámci plnenia svojich povinností z príkaznej zmluvy.
5. Ak príkaz spočíva v uzavretí cieľovej zmluvy a cieľová zmluva je uzavretá po zániku príkazného vzťahu, je príkazca povinný poskytnúť príkazníkovi odplatu, ak bolo poskytnutie odplaty viazané výlučne na uzavretie cieľovej zmluvy a
   a) uzavretie cieľovej zmluvy je výsledkom prevažne príkazníkovho úsilia; a
   b) cieľová zmluva bola uzavretá v primeranom čase po zániku príkazného vzťahu.

§ 4

Povinnosť poskytnúť náhradu nákladov

1. Príkazca je povinný nahradiť príkazníkovi náklady, ktoré príkazník nevyhnutne alebo účelne vynaložil pri plnení svojho záväzku z príkaznej zmluvy, ibaže z ich povahy vyplýva, že sú už zahrnuté v odplate. Náhrada nákladov je splatná súčasne s odplatou.
2. Ak je príkazná zmluva bezodplatná, príkazník má vždy právo na náhradu nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov. Náhrada nákladov je splatná, keď príkazník podá príkazcovi o splnení svojich povinností z príkaznej zmluvy správu a predloží mu vyúčtovanie.
3. Ak možno očakávať, že v súvislosti s obstarávaním záležitosti príkazcu vzniknú príkazníkovi značné náklady, môže príkazník požadovať poskytnutie primeraného preddavku.

Povinnosti príkazníka

§ 5

Konanie v súlade s príkazom a záujmami príkazcu

1. Príkazník je povinný konať v súlade s obsahom príkazu a vykonávať ho v súlade so záujmami príkazcu, ktoré pozná alebo ktoré má poznať, ako aj v záujme tretích osôb, ak má príkazník obstarať záležitosť v prospech nich. Ak je tretích osôb viac, musí postupovať voči všetkým nestranne.
2. Príkazník je povinný plniť svoj záväzok z príkaznej zmluvy starostlivo a so schopnosťami, ktoré môže príkazca vzhľadom na okolnosti dôvodne očakávať.
3. Príkazník je povinný zachovávať dôvernosť informácií, ktoré získal pri vykonávaní príkazu, ibaže je z ich povahy alebo z pokynov príkazníka zrejmé, že sa to nevyžaduje. Povinnosť uvedená v tomto odseku zaväzuje príkazníka aj po zániku príkazného vzťahu.
4. Príkazník je povinný požadovať od príkazcu informácie o príkazcových záujmoch, ktoré mu nie sú známe, ak sú tieto informácie potrebné na riadne splnenie príkazu.
5. Ak je predmetom obstarania záležitosti správa cudzieho majetku, je príkazník povinný urobiť všetko, čo je potrebné na jeho zachovanie; so zverenými peňažnými prostriedkami je príkazník povinný nakladať obozretne.

§ 6
Pokyny príkazcu

1. Činnosť, na ktorú sa príkazník zaviazal, je povinný uskutočňovať podľa pokynov príkazcu. Príkazník je povinný oznámiť príkazcovi všetky okolnosti, ktoré zistil pri obstarávaní jeho záležitosti a ktoré môžu mať vplyv na zmenu pokynov príkazcu.
2. Od pokynov príkazcu sa môže príkazník odchýliť len ak je to naliehavo nevyhnutné v záujme príkazcu a ak príkazník nemôže dostať súhlas od príkazníka včas; to neplatí, ak odchýlenie od pokynov príkazcu vylučuje zmluva, alebo ak to zakázal príkazca.
3. Príkazník je povinný upozorniť príkazcu, ak jeho pokyn:
   a) spôsobí, že by sa plnenie povinností z príkaznej zmluvy stalo podstatne nákladnejšie, alebo by vyžadovalo podstatne viac času než bolo dohodnuté; alebo
   b) je nezlučiteľný s účelom príkaznej zmluvy, alebo môže byť na újmu záujmom príkazcu.

§ 7

1. Príkazník môže bez súhlasu príkazcu v celom rozsahu alebo čiastočne zveriť plnenie príkazu náhradníkovi (pomocníkovi), ibaže zmluva vyžaduje osobné plnenie. Akýkoľvek náhradník (pomocník) použitý príkazníkom musí mať na to zodpovedajúce schopnosti.

2. Príkazník je povinný odovzdať príkazcovi bez zbytočného odkladu veci, ktoré za neho prevzal pri obstarávaní záležitosti.
3. Príkazník zodpovedá za škodu na veciach prevzatých pri plnení príkazu od príkazcu ako aj od tretích osôb, ibaže túto škodu nemohol odvrátiť ani pri vynaložení náležitej starostlivosti. Prevzaté veci je príkazník povinný dať včas poistiť len ak to určuje zmluva, alebo ak ho o to požiadal príkazca, a to na účet príkazcu.
4. Príkazník nezodpovedá za porušenie záväzkov osôb, s ktorými pri obstarávaní záležitosti uzavrel zmluvu, ibaže sa v príkaznej zmluve za splnenie záväzkov zaručil.

Stret záujmov

§ 8

1. Príkazník sa nemôže stať protistranou príkazcu v cieľovej zmluve a ani nesmie konať ako príkazník oboch strán cieľovej zmluvy; to neplatí, ak:
   a) sa na tom príkazca s príkazníkom dohodli v príkaznej zmluve, alebo ak sa o tom príkazca dozvedel neskôr, no v primeranej lehote to nenamietol; alebo
   b) obsah cieľovej zmluvy je v príkaznej zmluve vymedzený tak presne, že neexistuje riziko nezohľadnenia záujmov príkazcu.
2. Ak je príkazca spotrebiteľom, výnimky uvedené v ods. 1 písm. a) a b) sa nepoužijú, ibaže by ich použitie nebolo na ťarchu príkazcu.
3. Ak sa stal príkazník protistranou príkazcu v cieľovej zmluve, právo na odplatu z príkaznej zmluvy mu nevznikne.

§ 9

Správa a vyúčtovanie

1. Príkazník je povinný podávať príkazcovi správy o vykonávaní príkazu spôsobom určeným v zmluve, inak na výzvu príkazcu.
2. Príkazník je povinný spravovať majetok príkazcu oddelene od svojho majetku; o spravovanom majetku je povinný viesť spoľahlivé záznamy.
3. Po zániku príkazného vzťahu je príkazník povinný podať príkazcovi správu:
   a) podať príkazcovi správu o spôsobe, akým boli splnené jeho povinnosti z príkaznej zmluvy; a
   b) podať príkazcovi správu o plneniach, ktoré príkazník prijal alebo uskutočnil pri plnení svojich povinností z príkaznej zmluvy,

c) vrátiť príkazcovi všetky veci a dokumenty, ktoré mu príkazca poskytol, alebo ktoré získal v súvislosti s plnením príkazu.

§ 10
Uspokojenie pohľadávok príkazníka

Pohľadávky príkazníka voči príkazcovi, ako aj voči osobám, v prospech ktorých príkazník plnil svoje povinnosti z príkaznej zmluvy, môžu byť uspokojené zo spravovaného majetku.

§ 11
Ukončenie príkazného vzťahu príkazcom

1. Príkazca môže ukončiť príkaznú zmluvu výpoveďou kedykoľvek počas trvania príkazného vzťahu, a to buď čiastočne alebo v celom rozsahu. Ak výpoveď neurčuje neskoršiu účinnosť, stane sa účinnou dňom, keď sa o nej príkazník dozvedel alebo mohol dozvedieť. Odvolanie plnomocenstva príkazcom má rovnaké účinky.
2. Od účinnosti výpovede je príkazník povinný nepokračovať v činnosti, na ktorú sa výpoveď vzťahuje; je však povinný upozorniť príkazcu na opatrenia potrebné na to, aby sa zabránilo vzniku škody bezprostredne hroziacej príkazcovi nedokončením činnosti súvisiacej s vykonávaním príkazu.
3. Príkazník má právo na primeranú časť odplaty za činnosť, ktorú vykonal do účinnosti výpovede a na náhradu vynaložených nákladov.
4. Ak bola príkazná zmluva uzavretá na dobu určitú, alebo ak bola viazaná na stanovenú úlohu a ak príkazca ukončil príkazný vzťah predčasne, je povinný nahradiť príkazníkovi vzniknutú škodu, pokiaľ jej príkazník nemohol zabrániť.

§ 12
Ukončenie príkazného vzťahu príkazníkom

1. Príkazník môže ukončiť príkaznú zmluvu uzavretú na dobu neurčitú výpoveďou s účinnosťou ku koncu kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola výpoveď doručená príkazcovi, ak z výpovede nevyplýva neskoršia účinnosť.
2. Ku dňu účinnosti výpovede zaniká záväzok príkazníka vykonávať príkaz podľa príkaznej zmluvy. Ak by tým vznikla príkazcovi škoda, je príkazník povinný upozorniť príkazcu, aké opatrenia treba urobiť na jej odvrátenie. Ak príkazca tieto opatrenia nemôže urobiť ani

pomocou iných osôb a ak požiada príkazníka, aby ich urobil on sám, je príkazník na to povinný.

5. Za činnosť vykonanú príkazníkom do účinnosti výpovede patrí príkazníkovi primeraná odplata. Rovnako má právo na náhradu vynaložených nákladov.
3. Príkazník môže odstúpiť od príkaznej zmluvy uzavretej na dobu určitú alebo viazanej na stanovenú úlohu, ak sú na to dané mimoriadne a závažné dôvody. V takom prípade má právo na primeranú časť odplaty a na náhradu vynaložených nákladov. Právo príkazcu na náhradu škody nie je ustanovením tohto odseku dotknuté.
4. Záväzok príkazníka zaniká jeho smrťou, ak je fyzickou osobou, alebo jeho zánikom, ak je právnickou osobou.

§ 13

Primerané použitie na iné zmluvy

Ustanovenia o príkaznej zmluve sa primerane a podporne použijú aj v prípadoch, keď určitej osobe vznikne povinnosť zariadiť určenú záležitosť na účet iného podľa odlišných ustanovení tohto zákona.

2. pododdiel

Komisionárska zmluva

§ 14

Úvodné ustanovenie

Komisionárskou zmluvou sa komisionár zaväzuje, že pre komitenta vykoná príkaz vo vlastnom mene na účet komitenta.

§ 15

Prekročenie pokynov

Ak sa komisionár odchýli od pokynov komitenta a ak nie sú splnené predpoklady stanovené v § 6 ods. 2, komitent nemusí uznať konanie komisionára za konanie uskutočnené na svoj účet, ak o tom informuje komisionára bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o obsahu konania dozvedel.

§ 16

Spôsob konania komisionára

1. Ak komisionár nemôže splniť svoj záväzok zo zmluvy sám, je povinný použiť na splnenie záväzku inú osobu; to neplatí, ak zmluva stanovuje inak.
2. Ak komisionár použije na splnenie záväzku inú osobu, zodpovedá akoby záležitosť obstaral on sám.

§ 17

Právne vzťahy komitenta k tretím osobám

Z konania komisionára nevznikajú komitentovi vo vzťahu k tretím osobám ani práva ani povinnosti. Komitent však môže požadovať priamo od tretej osoby vydanie veci alebo splnenie záväzku, ktoré pre neho obstaral komisionár, ak tak nemôže urobiť komisionár pre okolnosti, ktoré sa týkajú jeho osoby.

§ 18

Nadobudnutie vlastníckeho práva

1. K hnuteľným veciam zvereným komisionárovi na predaj, má komitent vlastnícke právo, dokiaľ ho nenadobudne tretia osoba. Vlastnícke právo k hnuteľným veciam získaným pre komitenta nadobúda komitent ich odovzdaním komisionárovi.
2. Za škodu na veciach uvedených v odseku 1 zodpovedá komisionár podľa ustanovení zmluvy o skladovaní.

§ 19

Zákonná cesia pohľadávok

1. Ak komisionárovi hrozí úpadok, alebo ak je v úpadku, môže komitent oznámiť tretej osobe, že preberá pohľadávky komisionára, ktoré vznikli konaním komisionára na účet komitenta. Komitent je zároveň povinný upovedomiť o svojom rozhodnutí komisionára, ktorý mu musí na tento účel bezodkladne poskytnúť meno tretej osoby a ďalšie potrebné informácie.
2. Oznámenie komitenta podľa ods. 1 má účinky postúpenia pohľadávky. V oznámení je komitent povinný preukázať tretím osobám, že konanie komisionára bolo uskutočnené na jeho účet. Tretie osoby majú rovnaké práva, aké by mali v prípade zmluvného postúpenia pohľadávky z komisionára na komitenta.

§ 20
Povinnosť komisionára splniť záväzok tretej osoby

Komitent môže požadovať od komisionára splnenie záväzku tretej osoby bez toho, aby táto splnila svoj záväzok voči komisionárovi len pokiaľ komisionár tento záväzok písomne prevzal, alebo ak porušil príkazy komitenta týkajúce sa osoby, s ktorou sa mala uzavrieť zmluva na účet komitenta. V takom prípade platia primerane ustanovenia o ručení.

§ 21
Osobitné povinnosti komisionára

1. Po zániku zmluvného vzťahu je komisionár povinný podať komitentovi správu podľa § 9. V správe komisionár označí osobu, s ktorou uzavrel zmluvu; ak tak neurobí, je komitent oprávnený domáhať sa plnenia z tejto zmluvy voči komisionárovi.
2. Komisionár je povinný bez zbytočného odkladu previesť na komitenta práva získané pri zariaďovaní záležitosti a vydať mu všetko, čo pritom získal.
3. Ak osoba, s ktorou komisionár uzavrel zmluvu pri zariaďovaní záležitosti, poruší svoje záväzky, je komisionár povinný na účet komitenta splnenie týchto záväzkov vymáhať, alebo ak s tým komitent súhlasí, postúpiť mu pohľadávky zodpovedajúce týmto záväzkom.

3. pododdiel
Sprostredkovateľská zmluva

§ 22
Základné ustanovenie

1. Zmluvou o sprostredkovaní sa sprostredkovateľ zaväzuje, že bude vyvíjať činnosť smerujúcu k tomu, aby záujemca uzavrel určitú zmluvu s treťou osobou.
2. Za činnosť sprostredkovateľa podľa ods. 1 sa záujemca zaväzuje zaplatiť sprostredkovateľovi odplatu (províziu), ibaže sa zmluvné strany dohodli, že zmluva je bezodplatná alebo ak bezodplatnosť vyplynula z okolností jej uzavretia.

§ 23
Informačná povinnosť

Sprostredkovateľ je povinný bez zbytočného odkladu oznamovať záujemcovi okolnosti dôležité pre jeho rozhodovanie o uzavretí sprostredkúvanej zmluvy a záujemca je rovnako povinný oznamovať sprostredkovateľovi skutočnosti, ktoré majú pre neho rozhodný význam pre uzavretie zmluvy.

§ 24

Vznik práva na províziu

1. Sprostredkovateľovi vzniká právo na províziu, ak dôjde k uzavretiu zmluvy, ktorá bola predmetom sprostredkovania.
2. Ak zo zmluvy vyplýva, že sprostredkovateľ je povinný zaobstarať pre záujemcu len príležitosť uzavrieť s treťou osobou zmluvu s určitým obsahom, vzniká sprostredkovateľovi právo na províziu už obstaraním tejto príležitosti.
3. Ak podľa zmluvy vzniká sprostredkovateľovi právo na províziu až splnením záväzku tretej osoby zo sprostredkúvanej zmluvy, vzniká sprostredkovateľovi toto právo aj v prípade, keď záväzok tretej osoby voči záujemcovi zanikol alebo splnenie záväzku tretej osoby sa oddialilo z dôvodov, za ktoré zodpovedá záujemca. Ak je základom pre určenie výšky provízie rozsah plneného záväzku tretej osoby, započítava sa do tohto základu aj plnenie neuskutočnené z dôvodov, za ktoré zodpovedá záujemca.

§ 25

Výška provízie a náhrada nákladov

1. Sprostredkovateľ má právo na dojednanú províziu, inak obvyklú za sprostredkovanie obdobných zmlúv v čase uzavretia zmluvy o sprostredkovaní. Sprostredkovateľovi však nevzniká právo na províziu, ak bola zmluva s treťou osobou uzavretá bez jeho súčinnosti, alebo ak bol v rozpore so zmluvou činný ako sprostredkovateľ aj pre osobu, s ktorou sa uzavrela sprostredkúvaná zmluva.
2. Právo na úhradu nákladov spojených so sprostredkovaním má sprostredkovateľ popri provízii len keď to bolo výslovne dohodnuté a pri pochybnostiach len pri vzniku práva na províziu.
3. Ak je sprostredkovateľská zmluva bezodplatná, má sprostredkovateľ vždy právo na náhradu účelne a preukázateľne vynaložených nákladov; toto právo mu vzniká, ak dôjde k uzavretiu zmluvy, ktorá je predmetom sprostredkovania.

§ 26

Sprostredkovateľ je povinný uschovať pre potreby záujemcu doklady, ktoré nadobudol v súvislosti so sprostredkovateľskou činnosťou, a to po dobu, po ktorú môžu byť tieto doklady významné pre ochranu záujmov záujemcu.

§ 27

Zodpovednosť sprostredkovateľa

1. Sprostredkovateľ nezodpovedá za splnenie záväzku tretích osôb, s ktorými sprostredkoval uzavretie zmluvy; nesmie však navrhovať záujemcovi uzavretie zmluvy s osobou, ohľadne ktorej vie alebo musí vedieť, že je dôvodná pochybnosť, že splní riadne a včas svoje záväzky zo sprostredkovanej zmluvy.
2. Ak o to záujemca požiada, je sprostredkovateľ povinný oznámiť mu údaje potrebné na posúdenie dôveryhodnosti osoby, s ktorou sprostredkovateľ navrhuje uzavrieť zmluvu.

§ 28

Zánik sprostredkovateľského vzťahu

Sprostredkovateľský vzťah zaniká, ak zmluva, ktorá je predmetom sprostredkovania, nie je uzavretá v čase určenom v zmluve o sprostredkovaní. Ak nie je tento čas takto určený, môže ktorákoľvek strana ukončiť zmluvu výpoveďou.

§ 29

Vzniku práva sprostredkovateľa na províziu nebráni skutočnosť, že k uzavretiu zmluvy, ku ktorej smerovala jeho sprostredkovateľská činnosť, prípadne k jej splneniu, dôjde až po zániku zmluvy o sprostredkovaní.

4. pododdiel

Zmluva o obchodnom zastúpení

§ 30

1. Zmluvou o obchodnom zastúpení sa obchodný zástupca, ako podnikateľ, zaväzuje pre zastúpeného vyvíjať činnosť smerujúcu k uzatváraniu určitého druhu zmlúv (ďalej len „obchody“) alebo dojednávať a uzatvárať obchody v mene zastúpeného a na jeho účet a zastúpený sa zaväzuje zaplatiť obchodnému zástupcovi províziu.
2. Zmluva o obchodnom zastúpení musí mať písomnú formu.
3. Ak v tomto pododdiele nie je ustanovené inak, na zmluvu o obchodnom zastúpení sa použijú ustanovenia zmluvy o sprostredkovaní. Ak zmluva určuje, že obchodný zástupca robí právne úkony v mene zastúpeného, spravujú sa práva a povinnosti s tým súvisiace ustanoveniami o príkaznej zmluve.

§ 31

1. Za obchodného zástupcu právnickej osoby sa nepovažuje
   a) osoba, ktorá môže ako orgán právnickej osoby zaväzovať zastúpeného,
   b) spoločník alebo člen družstva zákonom splnomocnený zaväzovať ostatných spoločníkov alebo členov družstva, alebo
   c) likvidátor, správca na výkon nútenej správy, správca konkurznej podstaty, osobitný správca alebo vyrovnávací správca zastúpeného.
2. Ustanovenia o obchodnom zastúpení sa nepoužijú na osoby, ktoré pôsobia na burze cenných papierov alebo na komoditnej burze.

§ 32

Ak nie je v zmluve určené územie, kde má obchodný zástupca vyvíjať svoju činnosť (určené územie), platí, že je to územie Slovenskej republiky. Ak je obchodným zástupcom zahraničná osoba, platí, že určeným územím je štát, kde ma obchodný zástupca v čase uzavretia zmluvy svoje sídlo.

Povinnosti obchodného zástupcu

§ 33

1. Obchodný zástupca je povinný vykonávať činnosť s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere, je povinný dbať na záujmy zastúpeného, konať v súlade s poverením a rozumnými pokynmi zastúpeného a poskytovať zastúpenému potrebné a dostupné informácie.

2. Obchodný zástupca podáva zastúpenému správu o vývoji trhu a o všetkých ďalších okolnostiach dôležitých pre záujmy zastúpeného, najmä pre jeho rozhodovanie súvisiace s uzavieraním obchodov.
3. Ak zmluva zahŕňa aj uzavieranie obchodov obchodným zástupcom v mene zastúpeného, je obchodný zástupca povinný uzavierať tieto obchody len za podmienok určených zastúpeným, ak neprejavil zastúpený súhlas s iným postupom.
4. Ak nemôže zástupca vykonávať svoju činnosť, musí o tom bez zbytočného odkladu podať správu zastúpenému.

§ 34

Obchodný zástupca nesmie oznámiť údaje získané od zastúpeného pri svojej činnosti bez súhlasu zastúpeného iným osobám alebo ich využiť pre seba alebo pre iné osoby, pokiaľ by to bolo v rozpore so záujmami zastúpeného. Táto povinnosť trvá aj po zániku zmluvy o obchodnom zastúpení.

§ 35

Zástupca zodpovedá za splnenie povinností treťou osobou, s ktorou navrhol zastúpenému uzavretie obchodu alebo s ktorou v mene zastúpeného uzavrel obchod, iba keď sa na to písomne zaviazal a ak dostane za prevzatie záruky osobitnú odmenu.

Povinnosti zastúpeného

§ 36

1. Vo vzťahoch s obchodným zástupcom je zastúpený povinný konať s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere. Najmä je povinný
   a) poskytnúť obchodnému zástupcovi nevyhnutné údaje a dokumentáciu, ktorá sa vzťahuje na predmet obchodov, a
   b) obstarať obchodnému zástupcovi informácie nevyhnutné na plnenie záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy, najmä v primeranej lehote oznámiť obchodnému zástupcovi, že predpokladá podstatné zníženie rozsahu činnosti oproti tomu, čo by mohol obchodný zástupca za normálnych podmienok očakávať.

2. Zastúpený je povinný informovať obchodného zástupcu v primeranej lehote o tom, že prijal, odmietol alebo neuskutočnil obchod obstaraný zástupcom.

§ 37

1. Zastúpený je povinný odovzdať obchodnému zástupcovi všetky podklady a pomôcky potrebné na plnenie záväzku obchodného zástupcu.
2. Podklady a pomôcky nevyhnutné podľa odseku 1 zostávajú majetkom zastúpeného a obchodný zástupca je povinný ich vrátiť po zániku zmluvy, pokiaľ ich obchodný zástupca, vzhľadom na ich povahu, nespotreboval pri plnení svojho záväzku.
3. Obchodný zástupca je povinný pre potrebu zastúpeného uschovať doklady, ktoré nadobudol v súvislosti so svojou činnosťou, a to po dobu, po ktorú tieto doklady môžu byť významné pre ochranu záujmov zastúpeného.

Provízia

§ 38

1. Za províziu sa považuje odmena obchodného zástupcu alebo jej časť závislá od počtu alebo hodnoty obchodov. Ak je základom určenia provízie rozsah splneného záväzku treťou osobou, do základu sa započítava aj plnenie neuskutočnené z dôvodu, za ktorý zodpovedá zastúpený.
2. Ak nebola provízia dojednaná, má obchodný zástupca právo na províziu zodpovedajúcu zvyklostiam v odbore činnosti podľa miesta jej výkonu s prihliadnutím na druh obchodu, ktorý je predmetom zmluvy Ak províziu takto nemožno určiť, má nárok na primeranú províziu, zohľadňujúcu všetky aspekty uskutočnenej činnosti.
3. Nárok na úhradu nákladov spojených so svojou činnosťou má obchodný zástupca popri odmene, len keď to bolo dojednané a ak nevyplýva zo zmluvy niečo iné, len keď mu vznikol nárok na odmenu z obchodu, ktorého sa náklady týkajú.
4. Právo na províziu a na úhradu nákladov obchodnému zástupcovi nevznikne, ak bol pri uzavieraní obchodu činný ako obchodný zástupca alebo sprostredkovateľ pre obe zmluvné strany.

§ 39

1. Obchodný zástupca má právo na províziu z obchodov uzatvorených počas trvania zmluvného vzťahu, ak
   a) sa uzatvorili v dôsledku jeho činnosti, alebo
   b) sa uzatvorili s treťou osobou, ktorú ešte pred uzavretím obchodu získal na uskutočňovanie obchodov tohto druhu.
2. Obchodný zástupca nemá nárok na províziu podľa odseku 1, ak má na ňu nárok predchádzajúci obchodný zástupca a vzhľadom na okolnosti nie je spravodlivé rozdeliť províziu medzi oboch obchodných zástupcov.

§ 40

1. Právo na províziu vzniká v okamihu, keď
   a) zastúpený splnil záväzok vyplývajúci z obchodu alebo
   b) zastúpený bol povinný splniť záväzok vyplývajúci z obchodu uzavretého s treťou osobou, alebo
   c) tretia osoba splnila záväzok vyplývajúci z obchodu.
2. Právo na províziu vzniká najneskôr v okamihu, keď tretia osoba splnila svoju časť záväzku alebo bola povinná ju splniť, ak zastúpený splnil svoju časť. Ak však tretia osoba má splniť svoj záväzok až po uplynutí viac ako šiestich mesiacov po uzavretí obchodu, obchodnému zástupcovi vzniká právo na províziu po uzavretí obchodu.
3. Provízia je splatná najneskôr v posledný deň mesiaca, ktorý nasleduje po skončení štvrťroka, v ktorom na ňu vzniklo právo.
4. Zastúpený vydá obchodnému zástupcovi aj bez jeho požiadania najneskôr v posledný deň mesiaca, ktorý nasleduje po skončení štvrťroka, v ktorom sa stala provízia splatnou, písomné potvrdenie s rozpisom hlavných položiek použitých na výpočet provízie. Tým nie je dotknuté právo obchodného zástupcu požadovať všetky informácie dostupné zastúpenému, najmä údaje z účtovných dokumentov potrebné na kontrolu výpočtu výšky provízie.
5. Strany sa nemôžu odchýliť od odsekov 2 a 3 v neprospech zastúpeného.

§ 41

Ak vyplýva zo zmluvy, že obchodný zástupca je povinný iba obstarať pre zastúpeného príležitosť, aby zastúpený mohol s treťou osobou uzavrieť obchod s určitým obsahom, vzniká obchodnému zástupcovi právo na províziu už zaobstaraním tejto príležitosti.

§ 42

1. Právo na províziu zanikne, ak je zrejmé, že sa obchod medzi zastúpeným a treťou osobou neuskutoční a dôvod jeho neuskutočnenia nie je na strane zastúpeného.
2. Ak právo na províziu zaniklo podľa ods. 1, provízia, ktorá už bola uhradená, sa musí vrátiť.
3. Ak je to na prospech obchodného zástupcu, zánik práva na províziu podľa ods. 1 možno dohodnúť aj inak.

§ 43
Nevýhradné obchodné zastúpenie

Ak zo zmluvy nevyplýva niečo iné, môže zastúpený poveriť aj iné osoby rovnakým obchodným zastúpením, aké dojednal s obchodným zástupcom, a obchodný zástupca môže vykonávať činnosť, na ktorú sa zaviazal voči zastúpenému, aj pre iné osoby alebo uzavierať obchody, ktoré sú predmetom obchodného zastúpenia, aj na vlastný účet alebo na účet inej osoby.

§ 44
Výhradné obchodné zastúpenie

Zastúpenému môže byť uložená povinnosť v určenom území alebo pre určený okruh zákazníkov nepoužívať iného obchodného zástupcu pre okruh obchodov vymedzených v zmluve.

§ 45

Zastúpený je oprávnený uzavierať obchody, na ktoré sa vzťahuje výhradné obchodné zastúpenie aj bez súčinnosti obchodného zástupcu, je však povinný, pokiaľ zmluva neurčuje inak, platiť z týchto obchodov obchodnému zástupcovi províziu tak, ako keby sa uzavreli s jeho súčinnosťou.

§ 46

Pri výhradnom obchodnom zastúpení má obchodný zástupca právo na províziu aj z obchodov uzavretých s treťou osobou z územia alebo z okruhu osôb, na ktoré sa výhradné obchodné zastúpenie nevzťahuje.

§ 47

Ak pri výhradnom obchodnom zastúpení jedna zo strán poruší dojednanie o výhradnosti zastúpenia, je druhá strana oprávnená odstúpiť od zmluvy.

§ 48

Trvanie zmluvy

1. Zmluva je dohodnutá na neurčitý čas, ak to určuje zmluva, alebo ak zmluva neobsahuje ustanovenie o čase, na ktorý má byť uzavretá, alebo ak z účelu zmluvy nevyplýva časové obmedzenie.
2. Ak bola zmluva dohodnutá na dobu určitú, avšak ak sa zmluvné strany spravujú zmluvou aj po uplynutí tohto času, má sa za to, že zmluva sa dohodla na dobu neurčitú.

Zánik obchodného zastúpenia

§ 49

Zmluva obchodného zástupcu zaniká uplynutím času, na ktorý bola uzatvorená.

§ 50

1. Zmluvu dohodnutú na neurčitý čas môže ukončiť ktorákoľvek zo strán výpoveďou.
2. Dĺžka výpovednej lehoty pri výpovedi danej v priebehu prvého roka trvania zmluvy je jeden mesiac, pri výpovedi danej v priebehu druhého roka je dva mesiace a v priebehu tretieho roka a neskôr, je výpovedná lehota tri mesiace. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na predĺžení výpovednej lehoty.
3. Ak si zmluvné strany dohodnú dlhšie výpovedné lehoty oproti odseku 3, nesmie byť lehota, ktorou je viazaný zastúpený, kratšia ako lehota, ktorú musí dodržať obchodný zástupca.
4. Ak z obsahu zmluvy nevyplýva niečo iné, výpovedná lehota uplynie ku koncu kalendárneho mesiaca.
5. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú aj na zmluvu, ktorá sa zmenila na zmluvu uzatvorenú na neurčitý čas podľa § 48 ods. 2, s tým, že výpovedná lehota podľa odseku 3 sa bude počítať s prihliadnutím na čas trvania zmluvného vzťahu, predchádzajúceho jeho zmene na neurčitý čas.

§ 51

Napriek zániku obchodného zastúpenia má obchodný zástupca právo na províziu, ak
a) bol obchod uzavretý v primeranej lehote po skončení zmluvy a predovšetkým v dôsledku činnosti obchodného zástupcu, alebo
b) ak v súlade s podmienkami uvedenými v ustanovení § 39 ods. 1 dostal zastúpený alebo obchodný zástupca objednávku tretej osoby na uskutočnenie obchodu pred skončením zmluvy.

Právo na osobitnú odmenu

§ 52

1. Obchodný zástupca má v prípade skončenia zmluvy právo na osobitnú odmenu, ak:
   a) pre zastúpeného získal nových zákazníkov alebo významne rozvinul obchod s doterajšími zákazníkmi a zastúpený má aj v čase skončenia zmluvy podstatné výhody vyplývajúce z obchodov s nimi a
   b) vyplatenie osobitnej odmeny s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä na províziu, ktorú obchodný zástupca stráca a ktorá vyplýva z obchodov uskutočnených s týmito zákazníkmi, je spravodlivé; tieto okolnosti zahŕňajú aj použitie alebo nepoužitie konkurenčnej doložky podľa § 55.
2. Výška osobitnej odmeny nesmie prekročiť priemernú ročnú províziu vypočítanú z priemeru provízií získaných obchodným zástupcom v priebehu posledných piatich rokov; ak zmluva trvala menej ako päť rokov, výška osobitnej odmeny sa vypočíta z priemeru provízií za celé zmluvné obdobie, ak trvalo obchodné zastúpenie kratšie ako jeden rok, nesmie prekročiť úhrn provízií za celú dobu jeho trvania.
3. Právo na osobitnú odmenu vznikne aj v prípade, ak skončenie zmluvy nastane v dôsledku smrti obchodného zástupcu.
4. Priznaním osobitnej odmeny nie je dotknuté právo obchodného zástupcu na náhradu škody.

§ 53

Právo obchodného zástupcu na osobitnú odmenu podľa § 52 zanikne, ak si ho obchodný zástupca neuplatní u zastúpeného do jedného roka od zániku zmluvy.

§ 54

Právo na osobitnú odmenu nevznikne, ak:

a) zastúpený ukončil zmluvu pre porušenie zmluvného záväzku obchodným zástupcom, ktoré zakladá právo na odstúpenie od zmluvy,

b) zmluvu ukončil obchodný zástupca a jeho rozhodnutie nebolo odôvodnené ani okolnosťami na strane zastúpeného, ani vekom, invaliditou, alebo chorobou obchodného zástupcu, pri ktorých by nebolo spravodlivé od neho požadovať pokračovanie v činnosti, alebo

c) podľa dohody so zastúpeným obchodný zástupca prevedie práva a povinnosti zo zmluvy na tretiu osobu.

§ 55

Konkurenčná doložka

1. Strany sa môžu písomne dohodnúť, že obchodný zástupca nesmie najdlhšie dva roky po zániku zmluvy o obchodnom zastúpení na určenom území, alebo voči určenému okruhu zákazníkov vykonávať na vlastný alebo cudzí účet činnosť, ktorá bola predmetom obchodného zastúpenia, alebo inú činnosť, ktorá by mala súťažnú povahu voči podnikaniu zastúpeného.
2. V prípade pochybností môže súd konkurenčnú doložku, ktorá by obmedzovala obchodného zástupcu viac, ako vyžaduje potrebná miera ochrany zastúpeného, obmedziť alebo vyhlásiť za neplatnú.

5. pododdiel

Zmluva o správe domu

§ 56

Zmluvou o správe domu sa správca domu (ďalej „správca“) zaväzuje spoločenstvu vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome (ďalej „spoločenstvo“), že bude pre spoločenstvo obstarávať služby a tovar alebo vykonávať iné dohodnuté činnosti týkajúce sa správy domu, za čo sa mu spoločenstvo zaväzuje zaplatiť odplatu.

§ 57

Zmluva o správe domu musí byť písomná a musí obsahovať najmä:

(a) vzájomné práva a povinnosti správcu a spoločenstva pri zabezpečovaní správy domu,
(b) spôsob a rozsah výkonu správy spoločných častí domu a pozemku,
(c) zásady hospodárenia s prostriedkami spoločenstva vrátane rozsahu oprávnenia správcu disponovať s nimi,
(d) určenie výšky odplaty za správu,
(e) rozsah a obsah správy o činnosti správcu podľa § 4 ods. 2 písm. m).

Správca

§ 58

Správcom môže byť iba osoba zapísaná vo verejnom registri podľa osobitného predpisu (register správcov).

Práva a povinnosti správcu

§ 59

(1) Správca je povinný vykonávať správu domu samostatne v mene spoločenstva a na jeho účet a je oprávnený konať pri správe domu za spoločenstvo pred súdom, ak takéto oprávnenie bolo dohodnuté v zmluve o výkone správy. V takom prípade vystupuje správca pred súdom ako splnomocnený zástupca spoločenstva.
(2) Pri výkone správy domu je správca povinný najmä:
   a) hospodáriť s majetkom spoločenstva s odbornou starostlivosťou v súlade s podmienkami zmluvy o výkone správy,
   b) dbať na ochranu práv spoločenstva a uprednostňovať jeho záujmy pred vlastnými,
   c) zastupovať spoločenstvo pri vymáhaní škody a iných nárokov voči vlastníkom bytov a nebytových priestorov či tretím osobám, ak to bolo dohodnuté podľa ods. 1,
   d) vykonávať práva k majetku spoločenstva v záujme spoločenstva a jeho členov,
   e) sledovať úhrady za plnenia a úhrady príspevkov do fondu prevádzky údržby a opráv od vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a vymáhať vzniknuté nedoplatky,
   f) umožniť spoločenstvu kedykoľvek nahliadnuť do dokladov týkajúcich sa správy domu alebo čerpania fondu prevádzky, údržby a opráv a na požiadanie mu vydať dokumentáciu poskytnutú na účel plnenia zmluvy o výkone správy,
   g) po skončení zmluvy o výkone správy alebo kedykoľvek počas jej trvania na požiadanie,

h) zvolať zhromaždenie spoločenstva podľa potreby, najmenej raz za rok, alebo keď o to spoločenstvo požiada,
i) vypracúvať ročný plán opráv, ktorý zohľadní najmä opotrebenie materiálu a stav spoločných častí domu a navrhnúť spoločenstvu výšku tvorby fondu prevádzky, údržby a opráv domu na ďalší kalendárny rok,
j) podať návrh na vykonanie dobrovoľnej dražby bytu alebo nebytového priestoru v dome na uspokojenie pohľadávok spoločenstva, ak je schválený spoločenstvom,
k) podať návrh na exekučné konanie,
l) priebežne zverejňovať na mieste v dome obvyklom v spoločných častiach domu alebo na webovom sídle správcu, ak ho má zriadené, postup pri obstarávaní tovarov a služieb, v rámci zabezpečovania dohodnutého rozsahu správy domu, vrátane jednotlivých cenových ponúk,
m) najneskôr do 30. apríla nasledujúceho roka predložiť spoločenstvu správu o svojej činnosti za predchádzajúci rok týkajúcej sa správy domu, najmä o finančnom hospodárení domu, o stave spoločných častí domu, ako aj o iných významných skutočnostiach, ktoré súvisia so správou domu, zároveň je povinný vykonať vyúčtovanie použitia fondu prevádzky, údržby a opráv, úhrad za plnenia rozúčtované na jednotlivé byty a nebytové priestory v dome,
n) 30 dní pred skončením svojej činnosti, najneskôr však v tento deň predložiť spoločenstvu správu o svojej činnosti týkajúcej sa tohto domu a odovzdať mu všetky písomné materiály získané počas výkonu správy, ktoré súvisia so správou domu vrátane vyúčtovania použitia fondu prevádzky, údržby a opráv a úhrad za plnenia, zároveň je povinný previesť zostatok peňažných prostriedkov spoločenstva na účtoch v banke na účty spoločenstva, ak došlo k ich prevodu na účet správcu počas výkonu správy,
o) zabezpečovať všetky ďalšie činnosti potrebné na riadny výkon správy domu v súlade so zmluvou o výkone správy a s všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(3) Pri obstarávaní služieb a tovaru pre spoločenstvo je správca v rámci dohodnutom v zmluve o výkone správy povinný dojednať čo najvýhodnejšie podmienky, aké sa dali v prospech spoločenstva dojednať. Pri výbere dodávateľa je správca povinný riadiť sa rozhodnutiami a pokynmi spoločenstva.

§ 60

(1) Správca je povinný viesť samostatné analytické účty osobitne za každý dom, ktorý spravuje. Prostriedky získané od spoločenstva alebo jeho členov pri výkone správy domu (ďalej len „majetok spoločenstva“) musí správca viesť oddelene od svojich vlastných prostriedkov na účtoch v banke, a to osobitne pre každý spravovaný dom.
(2) Majetok spoločenstva nie je súčasťou majetku správcu. Majetok spoločenstva nesmie správca použiť na krytie alebo úhradu záväzkov, ktoré bezprostredne nesúvisia s činnosťou spojenou so správou domu. Správca nesmie využiť majetok spoločenstva vo vlastný prospech alebo v prospech tretích osôb.
(3) Majetok spoločenstva nemôže byť súčasťou konkurznej podstaty správcu ani predmetom výkonu rozhodnutia podľa osobitných predpisov, ktorý smeruje proti majetku správcu.

Zánik zmluvy

§ 61

Zmluvu o výkone správy môže vypovedať kedykoľvek správca i spoločenstvo. Výpovedná doba je dva mesiace, ak sa zmluvné strany nedohodnú inak a začína plynúť od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení výpovede.

§ 62

Na právny vzťah založený zmluvou o výkone správy sa použijú ustanovenia o príkaznej zmluve s výnimkou § 10, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo medzi zmluvnými stranami dohodnuté inak.

2. oddiel

Zmluvy v cestovnom ruchu

1. pododdiel
Zmluva o obstaraní zájazdu

§ 63

1. Zmluvou o obstaraní zájazdu sa obstarávateľ zaväzuje, že pre objednávateľa obstará vopred pripravenú kombináciu služieb cestovného ruchu (zájazd)[1] a objednávateľ sa zaväzuje, že zaplatí dohodnutú cenu.
2. Za obstarávateľa sa považuje osoba, ktorá ponúka zájazd verejnosti alebo skupine osôb podnikateľským spôsobom, a to aj prostredníctvom tretej osoby. Za obstarávateľa sa tiež považuje osoba, ktorá sprostredkuje alebo obstará jednotlivé služby cestovného ruchu, ak u tretích osôb vzbudí dôvodnené presvedčenie, že služby cestovného ruchu poskytuje ako zájazd na vlastnú zodpovednosť.
3. Objednávateľom je:
   a) osoba, ktorá uzatvorí s obstarávateľom zmluvu o zájazde (hlavný objednávateľ),
   b) osoba, v prospech ktorej sa zmluva o zájazde uzatvorila (zákazník),
   c) osoba, na ktorú sa zájazd previedol v súlade s týmto zákonom.
4. Zmluva o obstaraní zájazdu je spotrebiteľská zmluva.

§ 64

Potvrdenie zájazdu

1. Obstarávateľ poskytne objednávateľovi pri uzatvorení zmluvy alebo bezodkladne po jej uzatvorení jedno písomné vyhotovenie zmluvy alebo rovnopis zmluvy na trvalom nosiči prípadne potvrdenie o uzatvorení zmluvy (potvrdenie zájazdu), ktoré musí obsahovať všetky dohodnuté zmluvné podmienky.
2. Ak je nezhoda v obsahu zmluvy a potvrdenia, môže sa objednávateľ dovolávať zmluvných podmienok, ktoré sú pre neho výhodnejšie.
3. Obstarávateľ je povinný odovzdať objednávateľovi spolu s potvrdením zájazdu doklad o poistení zájazdu pre prípad úpadku vystavený poistiteľom.

§ 65

Obsah zmluvy

1. Zmluva musí obsahovať:
   a) označenie obstarávateľa, hlavného objednávateľa a zákazníkov,
   b) charakteristiku zájazdu, najmä termín jeho začatia a skončenia, uvedenie všetkých poskytovaných služieb, ktoré sú zahrnuté do ceny zájazdu, miesto a čas ich trvania;

[1] Vložiť legislatívny odkaz na definíciu zájazdu v zákone o zájazdoch

c) cenu zájazdu vrátane časového rozvrhu a spôsobu platieb, výšky preddavku, ako aj informáciu o poplatkoch, ktoré nie sú súčasťou ceny zájazdu,
d) lehotu a spôsob, akým má objednávateľ uplatniť nároky plynúce z nesplnenia zmluvy obstarávateľom,
e) výšku odstupného, ktoré je povinný zaplatiť objednávateľ obstarávateľovi pri odstúpení od zmluvy v prípadoch určených týmto zákonom,
f) názov, polohu, kategóriu a triedu ubytovania, stupeň jeho vybavenosti a hlavné charakteristické znaky (ak je ubytovanie súčasťou zájazdu),
g) druh a charakteristiku dopravy, kategóriu dopravného prostriedku ako aj údaje o trase cesty (ak je doprava súčasťou zájazdu),
h) spôsob a rozsah stravovania (ak je stravovanie súčasťou zájazdu),
i) ďalšie skutočnosti, najmä výlety alebo osobitné požiadavky objednávateľa, na ktorých sa zmluvné strany dohodnú a tieto služby sú súčasťou ceny zájazdu.

2. Vymedzenie zájazdu možno nahradiť odkazom na číslo zájazdu alebo iné označenie v katalógu iba v tom prípade, ak katalóg obsahuje všetky informácie podľa ods. 1 a ak bol odovzdaný objednávateľovi. Objednávateľ musí byť v zmluve výslovne upozornený na akékoľvek zmeny a odchýlky od skutočností uvádzaných v katalógu, inak sa na ne obstarávateľ nemôže odvolať.

§ 66

Osobitné podmienky zájazdu

1. Ak je uskutočnenie zájazdu podmienené dosiahnutím minimálneho počtu účastníkov zájazdu, musí to byť v zmluve výslovne uvedené vrátane primeranej lehoty, v ktorej najneskôr musí obstarávateľ objednávateľa písomne informovať o zrušení zájazdu z dôvodu nedosiahnutia minimálneho počtu účastníkov.
2. Ak sú dôvody na určenie podmienok, ktoré musí objednávateľ splniť pre účasť na zájazde, musia byť tieto podmienky uvedené v zmluve.

§ 67

Zmena ceny zájazdu

1. V zmluve možno dohodnúť, že obstarávateľ je oprávnený jednostranným úkonom zvýšiť alebo znížiť cenu zájazdu, ak je súčasne presne určený spôsob výpočtu zvýšenia alebo zníženia ceny. Cena zájazdu uvedená v zmluve sa nesmie jednostranne zvýšiť v priebehu

20 dní pred začiatkom zájazdu. Dôvody zmeny ceny nemožno v zmluve vyhradiť len pre prípady jej zvýšenia.

2. Cenu zájazdu podľa odseku 1 možno zmeniť len v prípade, ak dôjde k
   a) zmene dopravných nákladov vrátane cien pohonných látok,
   b) zmene platieb spojených s dopravou, napríklad letiskových a prístavných poplatkov, ktoré sú zahrnuté v cene zájazdu,
   c) zmene kurzu oficiálnej meny Slovenskej republiky použitého na určenie ceny zájazdu v priemere o viac ako 5 %, ak k tejto zmene dôjde do 21. dňa pred začatím zájazdu.
3. Písomné oznámenie o zvýšení ceny musí objednávateľovi dôjsť najneskôr 21 dní pred začatím zájazdu, inak obstarávateľovi právo na zaplatenie rozdielu v cene nevznikne. Zvýšenie ceny zájazdu o viac ako 8 % sa považuje za podstatnú zmenu zmluvných podmienok. Zvýšenie ceny maximálne o 3 percentá ide na ťarchu obstarávateľa.

§ 68

Doplňujúce informácie

1. Obstarávateľ je povinný najneskôr sedem dní pred začatím zájazdu poskytnúť objednávateľovi písomne ďalšie podrobné informácie o všetkých skutočnostiach, ktoré sú pre objednávateľa dôležité a ktoré sú mu známe, ak nie sú obsiahnuté už v zmluve alebo v katalógu, ktorý bol objednávateľovi odovzdaný, a to najmä:

a) spresnenie údajov uvedených v § 65 ods. 1 ods. písm. f) až i),
b) podrobnosti o možnosti kontaktu na neplnoletú osobu alebo zástupcu obstarávateľa v mieste pobytu neplnoletej osoby, ak ide o zájazd, ktorého účastníkom je neplnoletá osoba,
c) meno, miesto pobytu alebo kontaktnú adresu a telefónne číslo zástupcu obstarávateľa, na ktorého sa môže objednávateľ obrátiť v ťažkostiach počas zájazdu so žiadosťou o pomoc a ktorý je oprávnený prijímať a vybavovať reklamácie objednávateľa počas zájazdu,
d) všetky potrebné doklady, ktoré potrebuje objednávateľ na poskytovanie obstaraných služieb (napríklad letenku, poukaz pre hotel na poskytnutie dohodnutého ubytovania a stravovania, doklad pre zástupcu obstarávateľa v mieste pobytu na poskytnutie fakultatívnych výletov).

2. Ak je zmluva uzatvorená v čase kratšom ako sedem dní pred začatím zájazdu, musí obstarávateľ splniť svoju povinnosť podľa odseku 1 pri uzavretí zmluvy.

§ 69

Podstatná zmena zmluvy pred začatím zájazdu

1. Ak je obstarávateľ nútený na základe vonkajších okolností pred začatím zájazdu zmeniť podstatnú podmienku zmluvy, navrhne objednávateľovi zmenu zmluvy; ak vedie navrhovaná zmena zmluvy aj k zmene ceny zájazdu, musí sa nová cena uviesť v návrhu.
2. Ak obstarávateľ navrhne zmenu zmluvy podľa odseku 1, má objednávateľ právo rozhodnúť sa v primeranej lehote určenej obstarávateľom, či so zmenou zmluvy súhlasí, alebo či od zmluvy odstúpi bez zaplatenia odstupného. Ak objednávateľ v určenej lehote neodstúpi, platí, že so zmenou zmluvy súhlasí.

§ 70

Zmena objednávateľa

1. Pred začatím zájazdu môže objednávateľ písomne oznámiť obstarávateľovi, že zájazdu sa namiesto neho zúčastní iná osoba uvedená v oznámení, ktorá spĺňa podmienky zájazdu, ak boli ustanovené. Objednávateľ tak môže urobiť len v primeranej lehote pred začatím zájazdu, pričom, ak nebolo dôvodne dohodnuté inak, toto právo možno uplatniť najneskôr do 7. dňa pred začatím zájazdu.
2. Spolu s oznámením podľa ods. 1 sa musí obstarávateľovi doručiť písomné vyhlásenie nového objednávateľa, že súhlasí s uzatvorenou zmluvou a že spĺňa všetky dohodnuté podmienky účasti na zájazde. Osoba uvedená v oznámení sa stáva objednávateľom dňom doručenia oboch písomností uvedených v ods. 1 a 2.
3. Pôvodný objednávateľ a nový objednávateľ zodpovedajú spoločne a nerozdielne za zaplatenie ceny zájazdu a úhradu nákladov, ktoré obstarávateľovi vzniknú v súvislosti so zmenou objednávateľa.

§ 71

Odstúpenie od zmluvy

1. Do začatia zájazdu môže objednávateľ odstúpiť od zmluvy aj bez uvedenia dôvodu; obstarávateľ má právo odstúpiť od zmluvy len ak objednávateľ podstatne nesplní svoje zmluvné povinnosti. Zrušenie zájazdu sa považuje za odstúpenie od zmluvy zo strany obstarávateľa k momentu, ako je o ňom objednávateľ upovedomený.
2. Po začatí zájazdu má právo odstúpiť od zmluvy iba objednávateľ a to len z dôvodu podstatného nesplnenia povinností obstarávateľa.

§ 72
Nový zájazd

1. Ak objednávateľ odstúpi od zmluvy z dôvodu podstatnej zmeny zmluvných podmienok zo strany objednávateľa, alebo ak odstúpi obstarávateľ od zmluvy z dôvodu zrušenia zájazdu pred jeho začatím, má objednávateľ právo žiadať, aby mu obstarávateľ na základe novej zmluvy poskytol iný zájazd najmenej v kvalite, ktorá zodpovedá službám dohodnutým v pôvodnej zmluve, ak obstarávateľ môže takýto zájazd ponúknuť.
2. Pri uzatvorení novej zmluvy podľa odseku 1 sa platby uskutočnené na základe pôvodnej zmluvy považujú za platby podľa novej zmluvy. Ak je cena nového zájazdu nižšia ako už uskutočnené platby, je obstarávateľ povinný vrátiť rozdiel v cene objednávateľovi bez zbytočného odkladu.

§ 73
Zrušenie zájazdu

1. Ak obstarávateľ zruší zájazd v lehote kratšej ako 20 dní pred jeho začatím, má objednávateľ právo na zadosťučinenie vo výške 10% ceny zájazdu. Právo na náhradu škody tým nie je dotknuté.
2. Obstarávateľ sa zbaví povinnosti poskytnúť zadosťučinenie podľa odseku 1 a nahradiť škodu spôsobenú zrušením zájazdu, ak bolo zrušenie zájazdu spôsobené:
   a) nenaplnením minimálneho počtu účastníkov zájazdu, čo si obstarávateľ v zmluve vyhradil a o zrušení zájazdu z toho dôvodu objednávateľa v určenej lehote písomne upovedomil, alebo
   b) zrušenie bolo spôsobené vyššou mocou.

§ 74
Odstupné

Ak objednávateľ odstúpi od zmluvy z iného dôvodu ako nesplnenie povinností obstarávateľa, je povinný zaplatiť odstupné. Objednávateľ je povinný zaplatiť odstupné aj v prípade, ak dôvodom odstúpenia od zmluvy zo strany obstarávateľa bolo podstatné nesplnenie povinností objednávateľa.

§ 75

Nesplnenie zmluvy

Obstarávateľ zodpovedá objednávateľovi za nesplnenie povinností vyplývajúcich z uzatvorenej zmluvy bez ohľadu na to, či má tieto povinnosti splniť obstarávateľ alebo iní dodávatelia služieb, poskytovaných v rámci zájazdu.

Vady zájazdu

§ 76
Náprava vád

1. Ak nemá zájazd vlastnosti, ktoré sa obstarávateľ zaviazal poskytnúť, alebo ktoré objednávateľ s ohľadom na ponuku a zvyklosti dôvodne očakával, zabezpečí obstarávateľ nápravu, ak si to nevyžiada neprimerané náklady.
2. Ak obstarávateľ neuskutoční nápravu ani v primeranej lehote určenej objednávateľom, môže si objednávateľ nápravu zabezpečiť sám a obstarávateľ mu nahradí účelne vynaložené náklady. Lehota nie je potrebná, ak obstarávateľ oznámi, že nápravu neposkytne, alebo ak je náprava neodkladná vzhľadom na osobitný záujem objednávateľa.

§ 77
Spiatočná doprava

1. Ak je súčasťou zájazdu aj doprava, je obstarávateľ povinný poskytnúť objednávateľovi dopravu späť na miesto odchodu alebo na iné dohodnuté miesto, vrátane nevyhnutného náhradného ubytovania a stravovania.
2. Ak je doprava uskutočnená iným dopravným prostriedkom, než ktorý bol dohodnutý v zmluve, je obstarávateľ povinný:
   a) vrátiť rozdiel v cene, ak je doprava uskutočnená za nižšie náklady,
   b) rozdiel v cene uhradiť z vlastných prostriedkov, ak je doprava uskutočnená za vyššie náklady.

§ 78
Náhradné služby

1. Ak pokračovanie zájazdu nemožno zabezpečiť inak ako prostredníctvom služieb nižšej kvality, než sú uvedené v zmluve, je obstarávateľ povinný vrátiť objednávateľovi rozdiel v cene medzi dohodnutými a poskytnutými službami.
2. Ak obstarávateľ zabezpečí pokračovanie zájazdu so službami vyššej kvality alebo s vyššími cenami, je povinný znášať ich na vlastné náklady.

§ 79

Uplatnenie práv z vád zájazdu

1. Objednávateľ je povinný vytknúť vady zájazdu bezodkladne, a to u dodávateľa služby alebo u povereného zástupcu obstarávateľa. O vytknutí vád je potrebné vyhotoviť písomný záznam v spolupráci so zástupcom obstarávateľa.
2. Ak obstarávateľ nesplní svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy alebo z tohto zákona riadne a včas, musí objednávateľ uplatniť svoje práva z nesplnenia písomne u obstarávateľa a to bezodkladne, najneskôr však do troch mesiacov od skončenia zájazdu, alebo v prípade, že sa zájazd neuskutočnil, odo dňa, keď sa mal zájazd skončiť podľa zmluvy, inak jeho právo zaniká. Na uznanie práv objednávateľa pri vadne poskytnutej službe predloží objednávateľ písomný záznam vyhotovený podľa odseku 1.
3. Ak je uzatvorenie zmluvy sprostredkované iným obstarávateľom alebo cestovnou agentúrou, platia lehoty podľa odseku 2, ak si objednávateľ uplatnil svoje práva u sprostredkujúcej osoby.
4. Po skončení zájazdu má objednávateľ právo požadovať najmä zľavu z ceny zájazdu, ktorá zodpovedá zníženej kvalite plnenia poskytnutých služieb, pričom treba zohľadniť aj to, či objednávateľ vady vytkol, ak mal možnosť tak urobiť.

Náhrada škody

§ 80

1. Obstarávateľ sa môže zbaviť povinnosti nahradiť škodu spôsobenú nesplnením zmluvy len vtedy, ak preukáže, že škodu nezavinil ani on, ani osoby, ktoré mu služby dodávali a ak bola škoda spôsobená:
   a) objednávateľom,
   b) treťou osobou, ktorá nie je spojená s poskytovaním zájazdu, a nebolo to možné ani predvídať ani prekonať,
   c) udalosťou, ktorej nebolo možné zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, alebo

v dôsledku neobvyklých a nepredvídateľných okolností.

2. Odstúpenie od zmluvy zo strany objednávateľa alebo uplatnenie práv z vadného plnenia nie je prekážkou uplatnenia práva na náhradu škody podľa odseku 1. Lehota pre uplatnenie práv z nesplnenia podľa § 79 ods. 2 sa neuplatní, ak ide o náhradu škody, o ktorej objednávateľ v tejto lehote nemohol vedieť z objektívnych dôvodov.

§ 81

Obmedzenie práva na náhradu škody

1. Ak medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, umožňuje obmedzenie práva na náhradu škody, ktorá vznikla porušením povinností pri plnení jednotlivých služieb, ktoré tvoria zájazd, strany si môžu v zmluve dohodnúť, že toto obmedzenie sa uplatní aj pri právach objednávateľa z tejto zmluvy.
2. Ak nejde o ujmu na živote a na zdraví, môžu si strany v zmluve dohodnúť, že náhrada škody spôsobenej nesplnením povinností iných dodávateľov služieb v rámci zájazdu uplatniteľná voči obstarávateľovi, sa obmedzuje minimálne na trojnásobok ceny zájazdu.
3. Obmedzenia sa neuplatnia, ak bola škoda spôsobená úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti obstarávateľa.
4. Rozsah náhrady škody za stratu radosti na dovolenke nesmie presiahnuť cenu zájazdu.

§ 82

Asistenčná povinnosť

Ak sa počas trvania zájazdu ocitne objednávateľ v ťažkostiach, je obstarávateľ povinný uskutočniť všetky opatrenia, aby mu pomohol vzniknutú situáciu prekonať. Ak si ťažkosti spôsobil objednávateľ sám, obstarávateľ by mal poskytnúť objednávateľovi pomoc a podporu v miere, ktorú od neho možno vzhľadom na okolnosti očakávať; náklady poskytnutej pomoci a podpory znáša v tomto prípade objednávateľ.

2. pododdiel

Zmluvy o poskytovaní niektorých služieb cestovného ruchu

§ 83

Zmluvami o poskytovaní niektorých služieb cestovného ruchu sú zmluva o časovo

vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení, zmluva o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb, zmluva o účasti vo výmennom systéme a zmluva o sprostredkovaní ďalšieho predaja.

§ 84

Zmluvou o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení sa predávajúci zaväzuje, že spotrebiteľovi poskytne do užívania jedno alebo viac ubytovacích zariadení s možnosťou nocľahu na čas dlhší ako jedno pobytové obdobie, a spotrebiteľ sa zaväzuje, že zaplatí dohodnutú odplatu. Zmluva o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení sa uzatvára na čas dlhší ako jeden rok.

§ 85

Zmluvou o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb sa predávajúci zaväzuje, že spotrebiteľovi poskytne najmä zľavy alebo iné výhody pri ubytovaní, a to samostatne alebo v spojení s cestovnými službami alebo inými službami, a spotrebiteľ sa zaväzuje, že zaplatí dohodnutú odplatu. Zmluva o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb sa uzatvára na čas dlhší ako jeden rok.

§ 86

Zmluvou o účasti vo výmennom systéme sa predávajúci zaväzuje, že spotrebiteľovi umožní účasť vo výmennom systéme, a spotrebiteľ sa zaväzuje, že zaplatí dohodnutú odplatu.

§ 87

Zmluvou o sprostredkovaní ďalšieho predaja sa predávajúci zaväzuje, že obstará spotrebiteľovi uzavretie zmluvy o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení alebo zmluvy o poskytovaní dlhodobých rekreačných služieb, a spotrebiteľ sa zaväzuje, že zaplatí dohodnutú odplatu vtedy, ak predaj sprostredkoval predávajúci.

§ 88

1. Zmluvy o poskytovaní niektorých služieb cestovného ruchu musia mať písomnú formu.

2. Pri uzavretí zmluvy je predávajúci povinný odovzdať spotrebiteľovi jedno písomné vyhotovenie zmluvy alebo poskytnúť mu zmluvu na inom trvanlivom nosiči, ktorý je spotrebiteľovi ľahko dostupný, v štátnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov členského štátu Európskej únie, v ktorom má spotrebiteľ trvalý pobyt alebo prechodný pobyt, alebo ktorého je občanom, podľa jeho výberu, ak ide o úradný jazyk Európskej únie.

§ 89

V ostatnom sa na zmluvy o poskytovaní niektorých služieb cestovného ruchu použijú ustanovenia osobitného predpisu.

3. oddiel

Zmluvy o preprave

1. pododdiel

Zmluva o preprave osoby

§ 90

Zmluvou o preprave osoby sa dopravca zaväzuje prepraviť cestujúceho riadne a včas do miesta určenia a cestujúci sa zaväzuje zaplatiť určené cestovné.

§ 91

Dopravca je povinný starať sa pri preprave najmä o bezpečnosť a pohodlie cestujúcich.

§ 92

1. Ak má cestujúci batožinu, prepravuje ju dopravca buď spoločne s ním a pod jeho dohľadom, alebo oddelene.
2. Ak sa batožina prepravuje oddelene, je dopravca povinný dbať, aby sa prepravila do miesta určenia najneskôr v rovnaký čas s cestujúcim.

§ 93

1. Pri pravidelnej preprave osôb určujú prepravné poriadky, aké práva má cestujúci voči dopravcovi, ak sa preprava nevykonala včas.
2. Pri nepravidelnej preprave osôb je dopravca povinný nahradiť škodu vzniknutú cestujúcemu tým, že preprava nebola vykonaná včas; podmienky a rozsah náhrady určujú

prepravné poriadky.

3. Práva podľa odsekov 1 a 2 musí cestujúci uplatniť u dopravcu bez zbytočného odkladu; ak sa neuplatnili najneskôr do šiestich mesiacov od uskutočnenia prepravy, zaniknú.

§ 94

1. Ak cestujúcemu vznikne počas prepravy škoda na zdraví alebo škoda na batožine prepravovanej spoločne s ním alebo na veciach, ktoré mal pri sebe, zodpovedá za ňu dopravca podľa ustanovení o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov.
2. Za škodu spôsobenú na batožine prepravovanej oddelene od cestujúceho zodpovedá dopravca podľa ustanovení o zodpovednosti pri preprave veci.

2. pododdiel

Zmluva o preprave veci

§ 95

1. Zmluvou o preprave veci sa dopravca zaväzuje odosielateľovi, že prepraví vec (zásielku) z miesta odoslania do miesta určenia a odosielateľ sa zaväzuje zaplatiť dopravcovi prepravné.
2. Zmluva zaniká, ak odosielateľ nepožiadal dopravcu o prevzatie zásielky v dohodnutom čase, inak do šiestich mesiacov od uzavretia zmluvy.

§ 96

1. Odosielateľ je povinný poskytnúť dopravcovi správne údaje o obsahu zásielky a jej povahe.
2. Ak sú na vykonanie prepravy potrebné osobitné listiny, je odosielateľ povinný odovzdať ich dopravcovi najneskôr pri odovzdaní zásielky na prepravu. Odosielateľ zodpovedá za škodu spôsobenú dopravcovi neodovzdaním týchto listín alebo ich nesprávnosťou.

§ 97

Odosielateľ je povinný písomne potvrdiť dopravcovi objednanie prepravy v prepravnom doklade, ak ho o to dopravca požiada. Dopravca je na žiadosť odosielateľa povinný písomne potvrdiť odosielateľovi prevzatie zásielky.

Náložný list

§ 98

1. Potvrdenie o prevzatí zásielky možno nahradiť náložným listom.
2. Náložný list je cenný papier, s ktorým je spojené právo požadovať od dopravcu vydanie zásielky v súlade s obsahom náložného listu.

§ 99

1. Náložný list môže znieť na doručiteľa, na meno určitej osoby, alebo na jej rad.
2. Práva z náložného listu na doručiteľa sa prevádzajú odovzdaním náložného listu osobe, ktorá má tieto práva nadobudnúť. Práva z náložného listu na meno možno previesť na inú osobu podľa ustanovení o postúpení pohľadávky. Práva z náložného listu vystaveného na rad oprávnenej osoby možno previesť vyplneným alebo nevyplneným rubopisom. Ak nie je v náložnom liste uvedené, na čí rad je vydaný, platí, že je vydaný na rad odosielateľa.

§ 100

1. Dopravca je povinný v náložnom liste uviesť:
   a) názov a sídlo právnickej osoby alebo meno a miesto podnikania, prípadne bydlisko fyzickej osoby dopravcu,
   b) názov a sídlo právnickej osoby alebo meno a miesto podnikania, prípadne bydlisko fyzickej osoby odosielateľa,
   c) označenie prepravovanej veci, jej množstvo, váhu alebo objem,
   d) údaj, či bol náložný list vydaný na doručiteľa alebo na meno príjemcu, prípadne údaj, že bol vydaný na jeho rad,
   e) miesto určenia zásielky,
   f) miesto a deň vydania náložného listu a podpis dopravcu.
2. Ak bol náložný list vydaný vo viacerých rovnopisoch, vyznačí sa ich počet na každom z nich. Po vydaní zásielky oprávnenej osobe na jeden rovnopis strácajú ostatné rovnopisy platnosť.

§ 101

Za zničený alebo stratený náložný list je povinný dopravca vydať odosielateľovi nový náložný list s vyznačením, že ide o náhradný náložný list. V prípade zneužitia pôvodného náložného listu je odosielateľ povinný nahradiť škodu, ktorá tým bola dopravcovi spôsobená.

§ 102

1. Dopravca je povinný vydať zásielku osobe oprávnenej podľa náložného listu, ak mu táto osoba náložný list predloží a potvrdí na ňom prevzatie zásielky. Touto osobou je:

   a) pri náložnom liste na doručiteľa osoba, ktorá náložný list predloží dopravcovi,

   b) pri náložnom liste na meno osoba v ňom určená,

   c) pri náložnom liste na rad osoba, na ktorej rad bol náložný list vystavený, ak nebol prevedený rubopisom; ak bol náložný list prevedený, osoba, ktorá je uvedená ako posledná v neprerušenom rade rubopisov, alebo doručiteľ náložného listu s posledným nevyplneným rubopisom.

2. Ak bol náložný list prevedený rubopisom, zbavuje sa dopravca záväzku, ak dobromyseľne vydá zásielku osobe, ktorá nadobudla náložný list na základe rubopisu bez ohľadu na to, či sa na ňu previedli nároky zo zmluvy. O rubopise platia obdobne ustanovenia o zmenkách.

§ 103

Obsah náložného listu je rozhodujúci pre nároky osoby oprávnenej podľa náložného listu. Dopravca sa môže voči nej odvolávať na ustanovenia zmluvy uzavretej s odosielateľom len pokiaľ sú obsiahnuté v náložnom liste, alebo pokiaľ sa na tieto ustanovenia v náložnom liste výslovne odkazuje. Voči osobe oprávnenej podľa náložného listu môže dopravca uplatniť len námietky, ktoré vyplývajú z obsahu náložného listu alebo zo vzťahu dopravcu k oprávnenej osobe. Ustanovenie § 107 ods. 3 tohto zákona tým nie je dotknuté.

§ 104

Dopravca je povinný vykonať prepravu do miesta určenia s odbornou starostlivosťou v dohodnutej lehote, inak bez zbytočného odkladu. Pri pochybnostiach platí, že lehota začína plynúť dňom nasledujúcim po prevzatí zásielky dopravcom.

§ 105

1. Dokiaľ dopravca nevydal zásielku príjemcovi, je odosielateľ oprávnený požadovať, aby bola preprava prerušená a aby bolo so zásielkou naložené podľa jeho pokynov; v takom prípade je však odosielateľ povinný uhradiť dopravcovi účelne vynaložené náklady s tým spojené.

2. Ak bol vydaný náložný list, právo prerušiť prepravu podľa ods. 1 môže len osoba oprávnená z náložného listu. Ak bolo vydaných viac rovnopisov náložného listu, vyžaduje sa

predloženie všetkých rovnopisov.

Príjemca zásielky

§ 106

1. Ak je dopravcovi príjemca zásielky známy, doručí zásielku priamo príjemcovi. Ak má však podľa zmluvy zásielku vyzdvihnúť príjemca v mieste určenia, je dopravca povinný oznámiť príjemcovi iba ukončenie prepravy a vydať mu zásielku v mieste určenia až na jeho požiadanie.
2. Ak zmluva určuje, že pred vydaním zásielky vyberie dopravca od príjemcu určitú peňažnú sumu alebo uskutoční iný inkasný úkon, použijú sa primerane ustanovenia o bankovom dokumentárnom inkase.

§ 107

1. Ak je v zmluve určený príjemca zásielky, nadobúda práva zo zmluvy v okamihu, keď požiada o vydanie zásielky po jej dôjdení do miesta určenia alebo po uplynutí lehoty, v ktorej tam zásielka mala dôjsť. Týmto okamihom prechádza na príjemcu aj právo na náhradu škody vzniknutej na zásielke.
2. Dopravca zásielku príjemcovi nevydá, ak by to bolo v rozpore s pokynmi odosielateľa podľa § 105. V tomto prípade má naďalej právo nakladať so zásielkou odosielateľ. Ak odosielateľ určí dopravcovi ako príjemcu inú osobu, nadobúda táto osoba práva zo zmluvy spôsobom podľa ods. 1.
3. Prijatím zásielky príjemca ručí dopravcovi za úhradu pohľadávok dopravcu voči odosielateľovi ohľadom prepravy prevzatej zásielky, ak príjemca o týchto pohľadávkach vedel alebo musel vedieť.

Prepravné

§ 108

1. Prepravné je splatné bez zbytočného odkladu po vykonaní prepravy do miesta určenia.
2. Ak výška prepravného nebola dohodnutá, patrí dopravcovi prepravné obvyklé v čase uzavretia zmluvy s prihliadnutím na obsah záväzku dopravcu.
3. Ak dopravca nemôže dokončiť prepravu z dôvodov, za ktoré nezodpovedá, má nárok na pomernú časť prepravného s prihliadnutím na už uskutočnenú prepravu.

§ 109

Dopravca má na zabezpečenie svojich pohľadávok voči odosielateľovi, vyplývajúcich zo zmluvy o preprave, zádržné právo k zásielke, dokiaľ s ňou môže nakladať.

Náhrada škody

§ 110

1. Dopravca zodpovedá za škodu, ktorá vznikla na prepravovanej zásielke v čase od jej prevzatia na prepravu až do jej vydania príjemcovi, ibaže bola škoda spôsobená odosielateľom, príjemcom alebo vlastníkom zásielky, vadou zásielky, jej obalu alebo balenia, osobitnou povahou zásielky alebo okolnosťou, ktorú dopravca nemohol odvrátiť ani pri vynaložení odbornej starostlivosti.
2. Ak bola škoda spôsobená vadným obalom, dopravca sa zbaví zodpovednosti za náhradu škody, ak preukáže, že odosielateľa na vadu obalu pri prevzatí zásielky na prepravu upozornil; ak bol vydaný nákladný alebo náložný list, musí v ňom byť vada obalu uvedená. Ak dopravca odosielateľa na vadu obalu neupozornil, zbaví sa zodpovednosti, ak preukáže, že vadu obalu nemohol poznať ani pri vynaložení odbornej starostlivosti.
3. Pri škode na zásielke podľa ods. 1 je dopravca povinný vynaložiť odbornú starostlivosť, potrebnú na to, aby bola škoda čo najmenšia.
4. Prepravné poriadky môžu určiť, za akých podmienok sa predpokladá, že škoda vznikla niektorou z príčin uvedených v odseku 1.
5. Ustanovenia zmluvy ako aj prepravného poriadku, ktoré by obmedzovali alebo vylučovali zodpovednosť dopravcu za škodu, sú neplatné; ustanovenia § 115 ods. 2 tým nie sú dotknuté.

§ 111

1. Pri strate alebo zničení zásielky je dopravca povinný nahradiť cenu, ktorú mala stratená alebo zničená zásielka v čase jej prevzatia dopravcom. Okrem toho je dopravca povinný znášať účelne vynaložené náklady vzniknuté v súvislosti s prepravou stratenej alebo zničenej zásielky.
2. Pri poškodení, znehodnotení alebo čiastočnej strate zásielky je dopravca povinný nahradiť rozdiel medzi cenou, ktorú mala zásielka v čase jej prevzatia na prepravu a cenou, ktorú by mala v rovnakom čase poškodená, znehodnotená alebo čiastočne stratená zásielka.

§ 112

Ak vznikne na zásielke škoda, je dopravca povinný o tom bez zbytočného odkladu podať správu odosielateľovi. Ak právo na vydanie zásielky nadobudol príjemca, je povinný túto správu podať príjemcovi.

§ 113

Ak na zásielke bezprostredne hrozí podstatná škoda a nie je čas vyžiadať si pokyny odosielateľa, alebo ak odosielateľ s vydaním takýchto pokynov váha, môže dopravca zásielku vhodným spôsobom predať na účet odosielateľa.

§ 114

Právo na náhradu škody musí odosielateľ uplatniť u dopravcu do šiestich mesiacov od vydania zásielky príjemcovi, alebo ak k vydaniu zásielky nedošlo, do šiestich mesiacov odo dňa, keď mala byť doručená; inak zanikne.

3. pododdiel

Spoločné ustanovenia k zmluvám o preprave

§ 115

1. Podrobnejšiu úpravu prepravy osôb a vecí určujú osobitné predpisy, ako aj prepravné poriadky a tarify.
2. Zodpovednosť dopravcu za škodu na zdraví a za škodu na prepravovaných veciach podľa tohto zákona možno obmedziť len výnimočne, v osobitne odôvodnených prípadoch, ak takéto obmedzenie pri vnútroštátnej preprave nevyhnutne vyplýva z pravidiel medzinárodnej prepravy; to neplatí, ak bola škoda spôsobená úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti.

§ 116

1. Dopravca môže splniť svoj záväzok zo zmluvy o preprave aj pomocou ďalšieho dopravcu; zodpovedá pritom, akoby prepravu uskutočňoval on sám.
2. Ak vykonáva prepravu spoločne niekoľko dopravcov podľa prepravného poriadku ako združenú prepravu, určujú prepravné poriadky, ktorý z dopravcov a za akých podmienok za túto prepravu zodpovedá.

§ 117

1. Ak si oprávnená osoba nevyzdvihne batožinu alebo zásielku v lehote šiestich mesiacov odo dňa, keď bola povinná ju vyzdvihnúť, má dopravca právo na účet tejto osoby vec predať. Ak dopravca pozná adresu oprávnenej osoby a ak ide o vec väčšej hodnoty, je dopravca povinný o zamýšľanom predaji oprávnenú osobu vopred upovedomiť a poskytnúť jej primeranú dodatočnú lehotu na vyzdvihnutie veci. Z výťažku predaja veci patrí dopravcovi cena prepravy, poplatok za uskladnenie veci a náhrada nákladov predaja.
2. Prepravné poriadky môžu určiť pre vyzdvihnutie (odobratie) niektorých zásielok, kratšie lehoty oproti ods. 1, najmä pri veciach nebezpečnej povahy alebo pri veciach, ktoré sa rýchlo kazia,.

4. pododdiel

Prevádzka dopravného prostriedku

§ 118

1. Zmluvou o prevádzke dopravného prostriedku sa prevádzkovateľ zaväzuje prepraviť náklad určený objednávateľom a na tento účel s dopravným prostriedkom buď vykonať najmenej jednu vopred určenú cestu alebo v priebehu dohodnutej doby vykonať cesty podľa určenia objednávateľa, a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť odplatu.
2. Zmluva vyžaduje písomnú formu.

§ 119

1. Prevádzkovateľ je povinný zabezpečiť, aby dopravný prostriedok bol spôsobilý na cesty, ktoré sú predmetom zmluvy a použiteľný na prepravu určenú v zmluve.
2. Prevádzkovateľ je povinný vybaviť dopravný prostriedok spôsobilou posádkou a pohonnými látkami a ďalšími vecami potrebnými na dohodnuté cesty.
3. Prevádzkovateľ zodpovedá za škody spôsobené objednávateľovi tým, že dopravný prostriedok nie je spôsobilý podľa odseku 1 a 2. Tejto zodpovednosti sa zbaví, ak preukáže, že nespôsobilosť dopravného prostriedku nemohol zistiť ani predvídať pri zachovaní odbornej starostlivosti.

§ 120

Oprávnenie požadovať dohodnutú prevádzku dopravného prostriedku môže objednávateľ postúpiť inej osobe.

§ 121

Ak prevádzkovateľ preberá náklad na prepravu, pre určenie práv a povinností strán sa primerane použijú ustanovenia upravujúce zmluvu o preprave, pokiaľ to povaha zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku pripúšťa.

5. pododdiel

Zasielateľská zmluva

§ 122

1. Zasielateľskou zmluvou sa zasielateľ zaväzuje príkazcovi, že mu vo vlastnom mene a na jeho účet obstará, alebo vykoná, prepravu zásielky z určitého miesta do iného miesta, prípadne aj obstará alebo vykoná úkony súvisiace s prepravou, za čo sa mu príkazca zaväzuje zaplatiť.
2. Ak zmluva nemá písomnú formu, je zasielateľ oprávnený žiadať, aby mu bol daný príkaz na obstaranie prepravy písomne (zasielateľský príkaz).

§ 123

Ak zmluva určuje, že zasielateľ vyberie od príjemcu zásielky určitú čiastku alebo uskutoční iný inkasný úkon skôr, než príjemcovi vydá zásielku alebo doklad umožňujúci so zásielkou nakladať, použijú sa primerane ustanovenia zmluvy o inkase.

§ 124

Príkazca je povinný poskytnúť zasielateľovi správne údaje o obsahu zásielky a jeho povahe, ako aj o iných skutočnostiach potrebných na uzavretie zmluvy o preprave, inak zodpovedá za škodu, ktorá zasielateľovi porušením tejto povinnosti vznikne.

§ 125

1. Pri plnení záväzku je zasielateľ povinný s vynaložením odbornej starostlivosti dojednať spôsob a podmienky prepravy zodpovedajúce čo najlepšie záujmom príkazcu, ktoré vyplývajú zo zmluvy a jeho príkazov, alebo ktoré sú zasielateľovi známe.

2. Zasielateľ je povinný upozorniť príkazcu na zjavnú nesprávnosť pokynov bez zbytočného odkladu. Ak zasielateľ nedostane od príkazcu potrebné pokyny, je povinný požiadať príkazcu o ich doplnenie; pri nebezpečenstve z omeškania je však povinný postupovať aj bez týchto pokynov tak, aby boli čo najviac chránené záujmy príkazcu, ktoré sú zasielateľovi známe.

§ 126

1. Zasielateľ zodpovedá za škodu na prevzatej zásielke vzniknutú pri obstarávaní prepravy, ibaže ju nemohol odvrátiť ani pri vynaložení odbornej starostlivosti.
2. Zasielateľ je povinný zásielku poistiť, len keď to určuje zmluva.

§ 127

1. Ak to neodporuje zmluve, alebo ak to nezakáže príkazca najneskôr do začiatku uskutočňovania prepravy, môže zasielateľ prepravu, ktorú má obstarať, uskutočniť sám.
2. Ak zasielateľ použije na obstaranie prepravy ďalšieho zasielateľa (medzizasielateľa), zodpovedá pritom, akoby prepravu obstaral sám.

§ 128

1. Zasielateľ je povinný podať príkazcovi správu o škode, ktorá zásielke hrozí, alebo ktorá na nej vznikla, len čo sa o tom dozvie, inak zodpovedá príkazcovi za škodu.
2. Ak hrozí bezprostredne podstatná škoda na zásielke a ak nie je čas vyžiadať si pokyny príkazcu, alebo ak príkazca s takými pokynmi váha, môže zasielateľ zásielku vhodným spôsobom predať na účet príkazcu.

§ 129

1. Zasielateľovi patrí zmluvná odplata, alebo ak nebola dohodnutá, odplata obvyklá v čase dojednania zmluvy pri obstaraní obdobnej prepravy. Okrem toho má zasielateľ právo na úhradu potrebných a užitočných nákladov, ktoré vynaložil pri plnení svojho záväzku.

2. Príkazca je povinný poskytnúť zasielateľovi, na jeho žiadosť, primeraný preddavok na náklady spojené s plnením záväzku zasielateľa, a to skôr, než zasielateľ začne s jeho plnením.

3. Príkazca je povinný zaplatiť zasielateľovi odplatu a vzniknuté náklady bez zbytočného odkladu po tom, čo zasielateľ zabezpečil obstaranie prepravy uzavretím potrebných zmlúv s dopravcami, prípadne medzizasielateľmi a podal o tom príkazcovi správu.

§ 130

Na zabezpečenie svojich pohľadávok vyplývajúcich zo zmluvy má zasielateľ zádržné právo k zásielke príkazcu, dokiaľ je zásielka u zasielateľa, alebo dokiaľ má dokumenty, ktoré ho oprávňujú so zásielkou nakladať. To platí i v prípade, že zásielka, alebo dokumenty sú u osoby, konajúcej v mene zasielateľa.

§ 131

Na zasielateľskú zmluvu sa použijú podporne ustanovenia o komisionárskej zmluve.

4. ddiel
Zmluvy o úschove vecí

1. pododdiel
Zmluva o úschove

§ 132

1. Zmluvou o úschove sa uschovávateľ zaväzuje zložiteľovi, že bude prevzatú vec riadne opatrovať. Zmluvu o úschove možno uzavrieť aj tak, že sa odovzdanie a prevzatie veci zabezpečí mechanickými prostriedkami.
2. V zmluve možno dohodnúť, že uschovávateľ môže odovzdať vec do úschovy ďalšiemu uschovávateľovi.

§ 133

1. Uschovávateľovi patrí odmena za úschovu veci len ak sa na tom so zložiteľom dohodli, ak je úschova veci predmetom činnosti uschovávateľa, alebo ak je to obvyklé.
2. Uschovávateľovi patrí náhrada nevyhnutných nákladov, ktoré vynaložil na úschovu veci. Náhrada iných nákladov mu patrí ako konajúcemu bez príkazu. Predpokladá sa, že náklady podľa tohto odseku sú zahrnuté v odmene.

§ 134

1. Uschovávateľ je povinný opatrovať vec s náležitou starostlivosťou, ktorá zodpovedá povahe veci a možnostiam uschovávateľa, aby na veci nevznikla škoda.
2. Ak opatrovanie veci vyžaduje osobitnú starostlivosť, je uschovávateľ povinný zabezpečiť ju v prípade, ak je to uvedené v zmluve, alebo ak ho o to požiadal zložiteľ pred uzavretím zmluvy.
3. Od dohodnutého spôsobu opatrovania veci sa uschovávateľ môže odchýliť, ak nastanú okolnosti, ktoré uschovávateľ nemohol v čase uzavretia zmluvy predvídať a ktoré pre neho robia plnenie záväzku neprimerane ťažkým. O vzniku týchto okolností je uschovávateľ povinný zložiteľa včas informovať.
4. Uschovateľ je povinný dať vec poistiť len ak to bolo dohodnuté.

§ 135

1. Po uplynutí dohodnutej doby je uschovávateľ povinný vrátiť vec zložiteľovi spolu s jej prírastkami.
2. Ak o to zložiteľ požiada, je uschovávateľ povinný vrátiť vec zložiteľovi aj pred uplynutím dohodnutej doby. Uschovávateľ však nie je oprávnený vrátiť zložiteľovi vec skôr, ibaže by ju nemohol pre nepredvídateľnú okolnosť bezpečne alebo bez hroziacej vlastnej škody ďalej opatrovať.

§ 136

Ak uschovávateľ použije prevzatú vec pre seba, umožní jej použitie inému, alebo ak ju dá bez súhlasu zložiteľa alebo bez nevyhnutnej potreby do úschovy inému, zodpovedá zložiteľovi aj za náhodnú škodu; ibaže by táto škoda postihla uschovanú vec aj inak.

§ 137

Zložiteľ je povinný nahradiť uschovávateľovi škodu spôsobenú mu úschovou, pokiaľ ju nemohol odvrátiť ani pri vynaložení starostlivosti podľa § 134.

§ 138

Vzájomných práv z úschovy sa možno domáhať len do šiestich mesiacov od vrátenia veci, inak zaniknú.

§ 139

Ak osobitný zákon nestanoví inak, ustanovenia zmluvy o úschove sa primerane použijú aj na prípady, kedy má niekto podľa zmluvy alebo podľa iných ustanovení zákona opatrovať vec pre iného.

2. pododdiel
Zmluva o skladovaní

§ 140

Zmluvou o skladovaní sa skladovateľ zaväzuje prevziať vec, aby ju uložil a opatroval a ukladateľ sa zaväzuje zaplatiť mu za to odplatu (skladné).

§ 141

1. Prevzatie veci skladovateľ písomne potvrdí.
2. Potvrdenie podľa ods. 1 môže mať povahu cenného papiera, s ktorým je spojené právo na vydanie skladovanej veci (skladištný list). Skladištný list môže byť vydaný na meno, na rad alebo na doručiteľa.

§ 142

1. Skladištný list obsahuje aspoň:

a) meno skladovateľa, jeho sídlo alebo miesto podnikania,
b) meno ukladateľa, jeho sídlo alebo miesto podnikania,
c) označenie, množstvo, hmotnosť alebo objem uskladnených vecí,
d) formu skladištného listu a ak bol vydaný na meno alebo na rad aj uvedenie osoby, na ktorej meno alebo rad je vystavený,
e) miesto, kde je vec uskladnená,
f) miesto a dátum vydania skladištného listu a podpis skladovateľa.

2. Ak skladištný list neobsahuje meno osoby, na rad ktorej je vydaný, považuje sa za vydaný na rad ukladateľa.

§ 143

1. Osoba oprávnená na vydanie veci na základe skladištného listu je povinná na požiadanie skladovateľa potvrdiť prevzatie skladovanej veci v skladištnom liste.
2. Oprávnená osoba podľa ods. 1 nie je povinná platiť skladné, ak však nie je zaplatené, skladovateľ nie je povinný vec vydať, ak si k skladovanej veci uplatní zádržné právo.

§ 144

Ak zo zmluvy nevyplýva niečo iné, zmluva zaniká, ak ukladateľ neodovzdá skladovateľovi vec na uskladnenie do doby určenej v zmluve, inak do šiestich mesiacov od uzavretia zmluvy.

§ 145

1. Skladovateľ je povinný uložiť vec oddelene od ostatných vecí s označením, že ide o veci ukladateľa. Ukladateľ je oprávnený kontrolovať stav skladovanej veci a brať z nej vzorky.
2. Ukladateľ je povinný upozorniť skladovateľa na osobitné vlastnosti a povahu skladovanej veci, inak zodpovedá za vzniknutú škodu; to neplatí, ak skladovateľ o vlastnostiach a povahe skladovanej veci vedel alebo musel vedieť.
3. Skladovateľ je povinný poistiť skladovanú vec len ak to bolo dohodnuté.

§ 146

1. Ukladateľ je povinný platiť skladné za dobu od prevzatia veci do jej vydania vo výške

a spôsobom dohodnutým v zmluve.

2. Ak nebola výška skladného dohodnutá, je ukladateľ povinný platiť skladné obvyklé v čase uzavretia zmluvy, s prihliadnutím na povahu skladovanej veci, ako aj na miesto, dobu a spôsob skladovania.
3. Ak nebola splatnosť skladného dohodnutá a ak skladovanie trvá dlhšie ako šesť mesiacov, platí sa skladné polročne dozadu. Skladné za neukončené šesťmesačné obdobie a za kratšiu dobu skladovania sa platí pri prevzatí veci skladovateľom.
4. Skladovateľ má právo na skladné aj po skončení zmluvy po dobu, počas ktorej bola skladovaná vec u neho z dôvodu, že ju ukladateľ včas neprevzal.

§ 147

1. Skladné pokrýva všetky náklady spojené so skladovaním, nezahŕňa však náhradu poistného.
2. Skladovateľ má právo na náhradu zaplateného poistného nad rámec skladného, ak bolo poistenie skladovanej veci dohodnuté.

§ 148

1. Ak je skladovanie dohodnuté na dobu určitú, môže ukladateľ požadovať vydanie veci aj pred uplynutím doby skladovania; musí však predtým zaplatiť skladné za celú dohodnutú dobu skladovania. Pred uplynutím dohodnutej doby môže ukladateľ požiadať znovu o prevzatie veci na uskladnenie do konca dohodnutej doby, je však povinný uhradiť skladateľovi náklady s tým spojené.
2. Ak je zmluva uzavretá na dobu neurčitú, môže ukladateľ požadovať vydanie veci kedykoľvek a je povinný zaplatiť skladné za skutočnú dobu skladovania. Skladovateľ je oprávnený vypovedať zmluvu na dobu neurčitú s výpovednou dobou jeden mesiac, ktorá začína plynúť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po doručení výpovede.

§ 149

1. Skladovateľ zodpovedá za škodu na skladovanej veci od jej prevzatia až do jej vydania; zodpovednosti sa zbaví, ak preukáže, že:
   a) vzniknutú škodu nemohol odvrátiť ani pri vynaložení odbornej starostlivosti,
   b) škoda bola spôsobená ukladateľom, vlastníkom veci alebo osobou, ktorá má podľa

skladištného listu právo na vydanie veci, alebo

c) škoda bola spôsobená vadou alebo prirodzenou povahou veci alebo vadným obalom, na ktorý skladovateľ pri prevzatí veci ukladateľa upozornil a toto upozornenie zahrnul do potvrdenia o prevzatí veci; ak skladovateľ na vadnosť obalu neupozornil, nezdpovedá za škodu na veci len vedy, ak vadnosť obalu nemohol poznať ani pri vynaloženi odbornej starostlivosti.

2. Skladovateľ je povinný vynaložiť maximálne úsilie, aby bola škoda, ku ktorej dôjde podľa ods. 1 čo najmenšia.

§ 150

Skladovateľ môže odstúpiť od zmluvy, ak:

a) ukladateľ zatajil nebezpečnú povahu veci a ak z nej hrozí skladovateľovi závažná škoda,
b) ukladateľ nezaplatil skladné za dobu najmenej dvoch mesiacov po jeho splatnosti,
c) hrozí na skladovanej veci závažná škoda, ktorú skladovateľ nemôže odvrátiť,
d) ukladateľ nevyzdvihne skladovanú vec do jedného mesiaca po uplynutí dohodnutej doby skladovania.

§ 151

1. Po zániku zmluvy je skladovateľ oprávnený určiť ukladateľovi primeranú lehotu na prevzatie veci s upozornením, že inak vec predá; po jej márnom uplynutí môže skladovateľ vec predať na účet ukladateľa.
2. Výťažok z predaja, od ktorého si skladovateľ môže odpočítať okrem skladného aj účelne vynaložené náklady spojené s predajom, je skladovateľ povinný vydať ukladateľovi bez zbytočného odkladu.

§ 152

Na zabezpečenie svojich pohľadávok zo zmluvy o skladovaní má skladovateľ ku skladovanej veci zádržné právo, dokiaľ ju má u seba.

5. oddiel

Bankové zmluvy

1. pododdiel
Zmluva o vedení účtu

§ 153
Základné ustanovenia

1. Zmluvou o vedení účtu sa ten, kto vedie účet, zaväzuje zriadiť do určitej doby na určitú menu účet pre jeho majiteľa, umožniť vloženie alebo výber hotovosti z účtu alebo uskutočňovať prevody peňažných príkazov z účtu či na účet.
2. Na uzavretie zmluvy sa vyžaduje písomná forma.

§ 154

1. Ak je zriadený účet pre niekoľko osôb, má každá z nich postavenie majiteľa účtu. Predpokladá sa, že ich podiely na peňažných prostriedkoch na účte sú rovnaké.
2. Zmluvné strany si pri uzatváraní zmluvy dohodnú, ktorej z osôb, pre ktoré je účet zriadený, majú byť oznamované údaje súvisiace so zmluvou o vedení účtu a voči ktorej môže ten, kto vedie účet, robiť právne úkony s účinkom aj pre ostatných majiteľov účtu.

§ 155

Ak je v zmluve určené, že ten, kto vedie účet, umožní výber hotovosti alebo vykoná do určitej sumy príkazy na platby, aj keď nemá na to potrebné peňažné prostriedky na účte, práva a povinnosti strán pri uskutočnení týchto platieb sa spravujú ustanoveniami zmluvy o úvere.

§ 156

1. Ten, kto vedie účet, je povinný pripísať v prospech účtu jeho majiteľa peňažné prostriedky najneskôr deň po dni, kedy získal právo s nimi nakladať. Od dňa pripísania peňažných prostriedkov na účet patria majiteľovi účtu úroky z týchto prostriedkov.

2. Ten, kto vedie účet, odpisuje peňažné prostriedky na ťarchu účtu ku dňu, keď tieto peňažné prostriedky vyplatil alebo platby uskutočnil; za tento deň nepatria majiteľovi účtu úroky z čerpaných peňažných prostriedkov.

§ 157

1. Zo zostatku účtu platí ten, kto vedie účet, úrok.
2. Ak nie je dohodnuté inak, úroky sú splatné ku koncu každého mesiaca a pripisujú sa bez zbytočného odkladu po splatnosti.
3. Ak výška úroku nevyplýva zo zmluvy ani zo zákona, je ten, kto vedie účet, povinný platiť úroky obvyklé pre účty vedené za podobných podmienok.

§ 158

Zmluva môže určiť, že majiteľ účtu nie je oprávnený po určenú dobu nakladať s prostriedkami na účte, alebo že v prípade nakladania s peňažnými prostriedkami na účte pred dobou určenou v zmluve mu právo na úroky zodpovedajúce tejto dobe zanikne prípadne že sa úroky znížia.

§ 159

Majiteľ účtu môže po dohode s tým, kto vedie účet, viazať (vinkulovať) výplatu alebo prevod zostatku prípadne jeho časti na oznámenie hesla alebo na splnenie inej podmienky. Bez oznámenia hesla možno výplatu uskutočniť len ak osoba preukáže, že mu zostatok prípadne jeho časť patrí.

§ 160

1. Ten kto vedie účet, je povinný oznámiť majiteľovi účtu údaje o prijatých a vykonaných platbách, ku ktorý došlo v prechádzajúcom mesiaci ako aj o výške zostatku jeho účtu ku koncu kalendárneho mesiaca bez zbytočného odkladu po skončení kalendárneho mesiaca.
2. Ten, kto vedie účet, oznámi majiteľovi účtu zostatok peňažných prostriedkov ku koncu kalendárneho roka bez zbytočného odkladu po skončení kalendárneho roka.
3. Majiteľ účtu je oprávnený požadovať, aby mu ten, kto vedie účet, preukázal vykonanie platieb.

4. Ten, kto vedie účet, opraví chybné účtovanie bez zbytočného odkladu; právo na náhradu škody tým nie je dotknuté.

§ 161

Ten, kto vedie účet, môže použiť peňažné prostriedky na účte na započítanie svojich splatných peňažných pohľadávok voči majiteľovi účtu.

§ 162

1. Majiteľ účtu môže vypovedať zmluvu kedykoľvek, bez výpovednej doby. Výpoveď je účinná dňom jej doručenia druhej zmluvnej strane.
2. Ten, kto vedie účet, môže zmluvu vypovedať s účinnosťou ku koncu kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola výpoveď doručená majiteľovi účtu. Ak majiteľ účtu poruší svoju povinnosť podstatným spôsobom, môže ten, kto vedie účet, vypovedať zmluvu aj bez výpovednej doby; musí tak však urobiť bez zbytočného odkladu po tom, ako sa o porušení zmluvy dozvie, inak mu právo dať výpoveď podľa tejto vety zanikne.
3. Výpoveď musí mať písomnú formu.
4. Ustanovenia ods. 1 - 3 platia aj v prípade, ak je zmluva uzavretá na dobu určitú. Ustanovenia uvedených odsekov sa nevzťahujú na vypovedanie zmluvy o platobnom účte podľa osobitného zákona o platobných službách.

§ 163

Zostatok účtu sa vyplatí majiteľovi účtu, alebo sa podľa jeho príkazu prevedie na iný účet, alebo po odpočítaní nákladov s tým spojených na účet vedený treťou osobou.

Vklady na vkladných knižkách

§ 164

1. Vkladnou knižkou potvrdí vystaviteľ prijatie vkladu na účet; musí z nej byť zrejmá výška vkladu, jeho zmeny a konečný stav. Vkladná knižka môže byť vystavená len na meno jej majiteľa.

2. Účet, ku ktorému bola vystavená vkladná knižka, neslúži na prevod peňažných prostriedkov.
3. Ak nie je preukázaná iná výška vkladu, je rozhodujúci zápis vo vkladnej knižke.

§ 165

1. S vkladom na vkladnej knižke je oprávnený nakladať jej majiteľ; bez predloženia vkladnej knižky nemožno s vkladom nakladať.
2. S vkladom na vkladnej knižke, ku ktorému bolo zriadené záložné právo, je oprávnený nakladať aj záložný veriteľ po predložení zmluvy o zriadení záložného práva na vklad na vkladnej knižke na meno, z ktorej jeho právo nakladať s vkladom podľa tohto odseku výslovne vyplynie.

§ 166

Pri strate alebo zničení vkladnej knižky vystaví vystaviteľ majiteľovi vkladu novú vkladnú knižku, nahradzujúcu pôvodnú vkladnú knižku, ktorá týmto stráca platnosť.

§ 167

Ak vkladateľ po dvadsať rokov s vkladom nenakladal a ani nepredložil vkladnú knižku na doplnenie záznamov, uplynutím tejto doby sa vkladový vzťah zrušuje; vkladateľ má právo na výplatu zostatku zrušeného vkladu.

§ 168
Jednorazové vklady

Zmluvou o jednorazovom vklade sa vkladateľ zaväzuje poskytnúť príjemcovi jednorazový vklad v určitej výške a príjemca sa zaväzuje vklad prijať a po zániku vzťahu ho vrátiť s dohodnutým úrokom. Ak je nakladanie s vkladom podmienené oznámením hesla, použijú sa ustanovenia § 159.

§ 169
Vkladové listy

Vkladový list je cenným papierom, ktorým príjemca potvrdzuje pevný jednorazový vklad na dobu určitú, vo výške uvedenej na vkladovom liste.

2. pododdiel

Zmluva o otvorení akreditívu

§ 170

Zmluvou o otvorení akreditívu sa vystaviteľ akreditívu zaväzuje príkazcovi, že na základe jeho žiadosti poskytne oprávnenej osobe (oprávnenému) na účet príkazcu určité plnenie, ak oprávnený splní v určenej dobe stanovené podmienky, za čo sa príkazca zaväzuje zaplatiť odplatu.

§ 171

Ak nie je odplata za otvorenie akreditívu dohodnutá, je príkazca povinný zaplatiť vystaviteľovi akreditívu odplatu obvyklú v čase uzavretia zmluvy.

§ 172

1. Vystaviteľ akreditívu v súlade so zmluvou písomne oznámi oprávnenému, že v jeho prospech otvára akreditív, a oznámi mu jeho obsah.
2. V akreditívnej listine musí byť uvedené plnenie, na ktoré sa vystaviteľ akreditívu zaväzuje, najmä zaplatiť určitú sumu, prijať zmenku prípadne iné plnenie, doba platnosti akreditívu a akreditívne podmienky, ktoré má oprávnený v tejto dobe splniť preto, aby sa mohol domáhať plnenia voči vystaviteľovi akreditívu.

§ 173

1. Záväzok vystaviteľa akreditívu voči oprávnenému vzniká vystavením akreditívnej listiny. Tento záväzok je nezávislý od právneho vzťahu medzi príkazcom a oprávneným, ako aj od právneho vzťahu medzi vystaviteľom akreditívu a príkazcom.

2. Záväzok príkazcu voči vystaviteľovi kreditívu vzniká otvorením akreditívu.

§ 174

1. Ak akreditívna listina ustanovuje, že akreditív je odvolateľný, môže ho vystaviteľ akreditívu vo vzťahu k oprávnenému zmeniť alebo zrušiť do doby, než oprávnený splní podmienky určené v akreditívnej listine.
2. Ak akreditívna listina neustanovuje, že akreditív je odvolateľný, môže vystaviteľ akreditívu akreditív zmeniť alebo zrušiť len so súhlasom oprávneného a príkazcu.

Potvrdený akreditív

§ 175

1. Ak je na žiadosť vystaviteľa akreditívu akreditív potvrdený ďalším vystaviteľom (potvrdzujúci vystaviteľ), vzniká oprávnenému právo na plnenie voči potvrdzujúcemu vystaviteľovi od doby, keď oprávnenému potvrdenie akreditívu oznámi. Vystaviteľ akreditívu a potvrdzujúci vystaviteľ sú zaviazaní voči oprávnenému spoločne a nerozdielne.
2. Na zmenu alebo zrušenie potvrdeného akreditívu sa vyžaduje súhlas potvrdzujúceho vystaviteľa.

§176

Ak potvrdzujúci vystaviteľ poskytol plnenie oprávnenému v súlade s obsahom akreditívu, má právo na toto plnenie voči vystaviteľovi akreditívu.

§ 177

Ak v súlade s obsahom akreditívu poskytla oprávnenému plnenie tretia osoba, ktorú tým poveril vystaviteľ akreditívu, má tretia osoba právo na toto plnenie voči vystaviteľovi akreditívu ako aj voči potvrdzujúcemu vystaviteľovi.

§ 178

Osoba, ktorá iba oznamuje oprávnenému, že iný vystaviteľ akreditívu pre neho otvoril

akreditív, zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnosťou oznámenia, nevzniká jej však záväzok z akreditívu.

Dokumentárny akreditív

§ 179

1. Pri dokumentárnom akreditíve je vystaviteľ akreditívu povinný poskytnúť oprávnenému plnenie, ak sú mu riadne a včas predložené dokumenty v súlade s podmienkami určenými v akreditívnej listine.
2. Ak bol dokumentárny akreditív potvrdený iným vystaviteľom, poskytne potvrdzujúci vystaviteľ oprávnenému plnenie za podmienok uvedených v ods. 1.

§ 180

1. Vystaviteľ akreditívu je povinný preskúmať s odbornou starostlivosťou vzájomnú súvislosť predložených dokumentov ako aj to, či ich obsah zjavne zodpovedá podmienkam určeným v akreditívnej listine.
2. Vystaviteľ akreditívu zodpovedá za škodu spôsobenú príkazcovi stratou, zničením alebo poškodením dokumentov prevzatých od oprávneného, ibaže túto škodu nemohol odvrátiť ani pri vynaložení odbornej starostlivosti.

§ 181

Iné akreditívy

Ustanovenia o dokumentárnom akreditíve platia primerane aj na akreditívy, podľa ktorých sa možno domáhať plnenia pri splnení iných podmienok, než je predloženie dokumentov.

3. pododdiel

Zmluva o inkase

§ 182

Zmluvou o inkase sa obstarávateľ inkasa zaväzuje obstarať pre príkazcu prijatie peňažnej čiastky alebo obstarať iný inkasný úkon od tretej osoby a príkazca sa zaväzuje zaplatiť

obstarávateľovi inkasa odplatu.

§ 183

Ak nie je odplata z obstaranie inkasa určená v zmluve, je príkazca povinný zaplatiť odplatu obvyklú v čase uzavretia zmluvy.

§ 184

Pri obstaraní inkasa je obstarávateľ inkasa povinný postupovať s odbornou starostlivosťou podľa pokynov príkazcu, nezodpovedá však za to, že sa inkaso neuskutoční.

§ 185

1. Obstarávateľ inkasa vyzve tretiu osobu na zaplatenie peňažnej sumy alebo na vykonanie inkasného úkonu požadovaného príkazcom. Ak tretia osoba odmietne splniť výzvu, alebo ak tak neurobí bez zbytočného odkladu, podá o tom obstarávateľ inkasa ihneď správu príkazcovi.
2. Obstarávateľ inkasa je povinný bez zbytočného odkladu odovzdať príkazcovi všetko, čo prijal pri obstaraní inkasa.
3. Obstarávateľ inkasa zodpovedá za škodu spôsobenú stratou, zničením alebo poškodením prijatých cenných papierov alebo dokumentov, ako aj dokumentov, ktoré má podľa dohody s príkazcom vydať tretej osobe oproti zaplateniu určitej peňažnej sumy alebo vykonania iného inkasného úkonu (dokumentárne inkaso), ibaže jej nemohol zabrániť ani pri vynaložení odbornej starostlivosti.

§ 186

Ak má obstarávateľ inkasa obstarať inkaso prostredníctvom inej osoby určenej príkazcom, uskutočňuje sa inkaso na účet a nebezpečenstvo príkazcu.

6. oddiel
Zmluva o spoločenstve

Základné ustanovenia

§ 187

Zmluvou o spoločenstve sa niekoľko osôb (členovia) združí, aby sa spoločnou činnosťou alebo prostredníctvom vkladu pričinili o dosiahnutie dojednaného účelu (účel spoločenstva).

§ 188

Zmluvu o spoločenstve je možné meniť iba dohodou všetkých členov.

§ 189

1. Pri úkonoch vykonávaných pre účel spoločenstva pridajú členovia ku svojmu menu označenie spoločenstva dohodnuté v zmluve.
2. Na ochranu označenia spoločenstva sa primerane použijú ustanovenia o ochrane obchodného mena právnickej osoby.

Práva a povinnosti členov

§ 190

1. Každý z členov je povinný osobne sa usilovať o dosiahnutie účelu spoločenstva spôsobom, na ktorý sa zaviazal v zmluve a je povinný zdržať sa akejkoľvek činnosti, ktorá by mohla znemožniť alebo sťažiť dosiahnutie tohto účelu, alebo inak poškodiť spoločenstvo.
2. Ak si členovia dohodli zákaz vykonávať konkurenčnú činnosť a nedohodli si rozsah obmedzenia alebo podmienky výkonu konkurenčnej činnosti, nesmie člen sám, alebo prostredníctvom tretích osôb bez súhlasu ostatných členov vyvíjať rovnakú činnosť ako má vyvíjať pre účel spoločenstva. Člen uskutočňujúci konkurenčnú činnosť je povinný vydať v prospech spoločenstva to, čo konkurenčnou činnosťou získal. Nárok na náhradu škody tým nie je dotknutý.

§ 191

1. Člen je povinný prispieť na dosiahnutie účelu spoločenstva spôsobom dohodnutým v zmluve, a to činnosťou alebo poskytnutím vkladu.

2. Ak členovia poskytujú vklady, musí sa vykonať ich súpis, ktorý musí byť podpísaný členmi spoločenstva. Platí, že na účel spoločenstva sa poskytlo len to, čo je uvedené v súpise.
3. Ak je predmetom vkladu člena vec, použijú sa primerane ustanovenia o kúpnej zmluve, ak je predmetom vkladu pohľadávka, použijú sa primerane ustanovenia o postúpení pohľadávky, ak vkladá člen svoje právo užívať alebo požívať vec, použijú sa primerane ustanovenia o nájme alebo o árende.
4. Ak sa zaviaže člen vykonať pre spoločenstvo určitú činnosť, použijú sa primerane ustanovenia o príkaznej zmluve, ak má člen dosiahnuť činnosťou určitý výsledok, použijú sa primerane ustanovenia zmluvy o diele.

§ 192

1. Člen je povinný poskytnúť svoj vklad v dobe určenej v zmluve, inak bez zbytočného odkladu po uzavretí zmluvy.
2. Pokiaľ nie je správou vkladu poverený niektorý z členov alebo tretia osoba, spravuje ho ten člen, ktorý ho poskytol, je však povinný oddeliť ich od ostatného svojho majetku dohodnutým spôsobom alebo spôsobom, ktorý oznámi ostatným členom zmluvy o spoločenstve.

§ 193

Poskytnuté peniaze, veci určené podľa druhu a iné veci ocenené v súpise peniazmi ako vklad určitej hodnoty sú v spoluvlastníctve všetkých členov v pomere k výške vkladu, a to oznámením o ich oddelení od ostatného majetku člena alebo odovzdaním osobe poverenej správou vkladov. Ostatné veci sú pre účel spoločenstva v bezplatnom užívaní všetkých členov.

§ 194

1. Majetok získaný pri výkone spoločnej činnosti sa stáva spoluvlastníctvom všetkých členov v podieloch dohodnutých v zmluve, inak rovným dielom. Z práv, nadobudnutých pri výkone spoločnej činnosti, sú oprávnení všetci členovia spoločne a nerozdielne.
2. Členovia sa podieľajú na zisku a strate spoločenstva podielom dohodnutým v zmluve, inak rovným dielom. Dohoda, ktorá vylučuje právo člena na podiel na zisku je neplatná.

Správa spoločenstva

§ 195

1. O záležitostiach spoločenstva (správa spoločenstva) rozhodujú členovia väčšinou hlasov. Každý spoločník má jeden hlas. Dohoda alebo rozhodnutie spoločníkov, brániace členovi zúčastniť sa na hlasovaní je neplatná.
2. Správou spoločenstva môžu spoločníci poveriť určitú osobu (správcu), ktorú zvolia spomedzi seba alebo vyberú tretiu osobu; poverenie na správu spoločenstva zahŕňa aj správu získaného majetku. Na vzťah medzi členmi spoločenstva a správcom sa primerane použijú ustanovenia o príkaznej zmluve.
3. Správca vedie dostatočný prehľad o hospodárskych pomeroch spoločenstva, o vkladoch členov, ako aj o majetku získaného pri činnosti a najmenej raz do roka podáva členom správu o stave majetku spoločenstva, jeho príjmoch a výdavkoch, ziskoch a stratách.

§ 196

Každý člen, aj keď nevykonáva správu, má právo presvedčiť sa o hospodárskom stave spoločenstva, najmä má právo nahliadnuť do účtovníctva a byť informovaný o záležitostiach spoločenstva. Dohody alebo rozhodnutia členov, ktoré tomu odporujú, sú neplatné.

Právne vzťahy k tretím osobám

§ 197

Zo záväzkov voči tretím osobám, vzniknutých v súvislosti s účelom spoločenstva, sú členovia zaviazaní spoločne a nerozdielne.

Zánik členstva

§ 198

1. Každý člen môže zo spoločenstva vystúpiť výpoveďou adresovanou správcovi, inak ostatným členom spoločenstva, nie však v nevhodnej dobe a na ujmu ostatných členov, v opačnom prípade je povinný nahradiť škodu.
2. Z vážnych dôvodov, ak nie je spravodlivé žiadať od člena, aby zotrval v spoločenstve, najmä vtedy, ak iný člen úmyselne alebo s hrubou nedbanlivosťou porušil zásadnú

povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy o spoločenstve, môže člen vystúpiť zo spoločenstva kedykoľvek, s okamžitým účinkom a to aj keď bola dohodnutá výpovedná lehota.

3. Dohody alebo rozhodnutia, ktoré obmedzujú právo člena vystúpiť zo spoločenstva podľa ods. 1 a 2, sú neplatné.
4. Z vážnych dôvodov možno člena zo spoločenstva vylúčiť, a to iba jednomyseľným uznesením ostatných členov spoločenstva. Člen môže byť vylúčený najmä ak:
   a) porušil povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o spoločenstve podstatným spôsobom,
   b) jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená v rozsahu odporujúcom účelu spoločenstva,
   c) vyhlásením konkurzu na majetok člena združenia.
5. Členstvo v spoločenstve zaniká aj právoplatným uložením trestu prepadnutia majetku členovi spoločenstva.

§ 199

1. Člen, ktorého členstvo zaniklo, má právo, aby mu bolo vyúčtované a vydané to, čo mu ku dňu zániku členstva patrí.
2. Podiel na spoločnom majetku nadobudnutom počas trvania spoločenstva, vrátane podielu na veciach v podielovom spoluvlastníctve členov podľa stavu ku dňu zániku jeho členstva, sa mu vyplatí v peniazoch.

§ 200

Člen, ktorého členstvo zaniklo, sa nezbavuje zodpovednosti za záväzky z činnosti spoločenstva, ktoré vznikli do dňa zániku jeho členstva. Ak došlo k splneniu záväzku, za ktorý zodpovedal aj člen spoločenstva, ktorého členstvo zaniklo, pri vzájomnom vyporiadaní dlžníkov zaviazaných spoločne a nerozdielne sa prihliadne na podiel na záväzkoch, rozhodujúci pre vyporiadanie ku dňu zániku jeho členstva.

Zánik spoločenstva

§ 201

1. Spoločenstvo zaniká:
   a) dohodou členov,

b) uplynutím stanoveného času,
c) naplnením účelu spoločenstva,
d) momentom, ako sa dosiahnutie účelu spoločenstva stane nemožným,
e) znížením počtu členov na jedného.

2. Ak spoločenstvo zanikne, osoba poverená správou podá členom záverečné vyúčtovanie najneskôr do dvoch mesiacov od zániku spoločenstva.
3. Členom sa vydá to, čo bolo v ich vlastníctve a spoločný majetok sa rozdelí podľa ustanovení o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva.

7. oddiel

Zmluva o diele

1. pododdiel

Všeobecné ustanovenia

§ 202
Základné ustanovenia

1. Zmluvou o diele sa zhotoviteľ zaväzuje vykonať pre objednávateľa na svoje náklady a na vlastné nebezpečenstvo dielo a objednávateľ sa zaväzuje dielo prevziať a zaplatiť zaň cenu.

2. Dielom sa rozumie najmä zhotovenie určitej veci, ktoré nespadá pod kúpnu zmluvu, ďalej montáž určitej veci, údržba, oprava alebo úprava veci, ako aj iná činnosť zhotoviteľa s hmotným alebo nehmotným výsledkom. Dielom sa rozumie vždy zhotovenie, montáž, údržba, oprava alebo úprava stavby alebo jej časti.

Cena za dielo

§ 203

1. Cena za dielo sa považuje za dohodnutú, ak si strany dohodli aspoň spôsob jej určenia, alebo ak ju určili aspoň odhadom.

2. Ak zo zmluvy vyplýva, že zmluvné strany majú vôľu uzavrieť zmluvu aj bez dohody o cene, je objednávateľ povinný zaplatiť za dielo cenu, ktorá je obvyklá za rovnaké alebo porovnateľné dielo v čase uzavretia zmluvy a za obdobných zmluvných podmienok.

§ 204

Ak sa strany po uzavretí zmluvy dohodnú na obmedzení alebo rozšírení rozsahu diela a neupravia dohodnutú cenu, platí, že objednávateľ je povinný zaplatiť cenu primerane zníženú alebo zvýšenú, s prihliadnutím na zmenu rozsahu diela.

§ 205

1. Právo na zaplatenie ceny za dielo vzniká jeho vykonaním.
2. Ak sa strany dohodli na odovzdaní diela po samostatných častiach, vzniká právo na zaplatenie ceny odovzdaním každej samostatnej časti.
3. Pri zmarení vykonania diela z dôvodov, za ktoré zodpovedá objednávateľ, patrí zhotoviteľovi cena za dielo znížená o náklady, ktoré zhotoviteľ nevykonaním diela ušetril.

§ 206
Cena určená odhadom

1. Ak zhotoviteľ zistí potrebu podstatného prekročenia ceny určenej odhadom, oznámi to objednávateľovi bez zbytočného odkladu s predložením odôvodneného určenia novej ceny; ak tak neurobí bez zbytočného odkladu po zistení potreby zvýšenia ceny alebo po tom, čo takúto potrebu zistiť mal alebo mohol, jeho právo na zaplatenie rozdielu v cene zaniká.
2. Po oznámení o potrebe podstatného prekročenia ceny podľa ods. 1 môže objednávateľ od zmluvy odstúpiť; ak si rozpracované plnenie ponechal, je povinný zaplatiť zhotoviteľovi to, o čo sa čiastočným plnením zhotoviteľa obohatil. Ak objednávateľ neodstúpi od zmluvy bezodkladne po doručení oznámenia o zvýšení ceny, platí, že so zvýšením ceny súhlasil.

Cena určená pevnou sumou a podľa rozpočtu
§ 207

1. Ak si strany dohodli cenu za dielo pevnou sumou alebo ju určili podľa rozpočtu, z ktorého vyplývala úplnosť a záväznosť, nemôže ani jedna zo strán požadovať zmenu ceny preto, že si dielo vyžiadalo iné náklady alebo úsilie, než sa pôvodne predpokladalo a to ani v prípade, ak má rozsah alebo nákladnosť prác za následok prekročenie ceny.

2. Celkom výnimočne, ak dôjde k mimoriadnej nepredvídateľnej okolnosti, ktorá dokončenie diela podstatne sťažuje, môže zhotoviteľ požiadať objednávateľa o spravodlivé zvýšenie ceny. Ak s ním objednávateľ nesúhlasí, môže zhotoviteľ podať návrh na súd, aby rozhodol o zvýšení ceny, alebo aby zmluvu o diele zrušil; pri zrušení zmluvy rozhodne súd aj o vzájomnom vyporiadaní zmluvných strán.

3. Ustanovenie odseku 2 sa nepoužije, ak jedna zo zmluvných strán prevzala nebezpečenstvo vzniku mimoriadnej nepredvídateľnej okolnosti, alebo ak jedna zo strán vyhlásila, že takáto okolnosť nenastane.

§ 208

1. Ak bola cena určená podľa rozpočtu urobeného s výhradou, že sa nezaručuje jeho úplnosť alebo záväznosť, môže zhotoviteľ požadovať zvýšenie ceny; pri rozpočte s výhradou neúplnosti o cenu potrebnú na vykonanie činností, ktoré neboli zahrnuté do rozpočtu, ak ich nebolo možné predvídať pri uzavretí zmluvy a pri výhrade nezáväznosti o to, o čo sa nevyhnutne zvýšili účelne vynaložené náklady zahrnuté do rozpočtu. Zhotoviteľ stráca právo na zvýšenie ceny, ak neoznámil potrebu zvýšenia ceny a sumu, o ktorú žiada zvýšiť cenu bez zbytočného odkladu po tom, ako to zistil.

2. V prípade sporu o výšku ceny podľa ods. 1, určí cenu za dielo súd.

3. Objednávateľ môže odstúpiť od zmluvy, ak cena požadovaná zhotoviteľom podľa ods. 1 prekročí cenu stanovenú podľa rozpočtu podstatným spôsobom. Ak objednávateľ odstúpi od zmluvy, je povinný nahradiť zhotoviteľovi časť ceny za dielo, zodpovedajúcu rozsahu čiastočne vykonaného diela.

§ 209

Spôsob vykonania diela

1. Zhotoviteľ je povinný vykonať dielo s náležitou starostlivosťou, na svoje náklady a na svoje nebezpečenstvo, v dohodnutom čase. Ak čas plnenia nie je dohodnutý, vykoná v dielo

v primeranom čase, s prihliadnutím na jeho povahu. Ak zo zmluvy alebo z povahy diela nevyplýva niečo iné, môže zhotoviteľ vykonať dielo aj pred dohodnutým časom.

2. Zhotoviteľ vykonáva dielo osobne; inú osobu môže poveriť vykonaním diela len ak to nevylučuje zmluva. Pri vykonávaní diela inou osobou zodpovedá zhotoviteľ, ako by ho vykonával on sám.

3. Pri vykonávaní diela postupuje zhotoviteľ samostatne a nie je viazaný pokynmi objednávateľa, ibaže sa na to výslovne zaviazal, alebo ak to vyplýva z povahy diela.

§ 210

1. Objednávateľ má právo kontrolovať vykonávanie diela.

2. Ak objednávateľ zistí, že zhotoviteľ porušuje svoje povinnosti, môže požadovať, aby urobil nápravu a vykonával dielo riadne. Ak sa tak nestane ani v primeranej dobe a ak by konanie zhotoviteľa mohlo viesť k podstatnému porušeniu zmluvy, je objednávateľ oprávnený od zmluvy odstúpiť.

§ 211

Veci určené na vykonanie diela a poskytnutie súčinnosti

1. Veci, ktoré sú potrebné na vykonanie diela a na ktorých obstaranie nie je podľa zmluvy zaviazaný objednávateľ, je povinný obstarať zhotoviteľ; ohľadne vecí, ktoré obstará, má postavenie predávajúceho. Ak sa nedohodlo inak, je cena za obstarané veci zahrnutá v cene za dielo.

2. Veci, ktoré má podľa zmluvy obstarať objednávateľ, je povinný odovzdať zhotoviteľovi v dohodnutom čase, inak bez zbytočného odkladu po uzavretí zmluvy. Ak sa nedohodlo inak, platí, že cena diela sa o cenu vecí obstaraných objednávateľom neznižuje.

3. Ak objednávateľ neobstará veci včas, alebo ak objednávateľ neposkytne zhotoviteľovi inú potrebnú súčinnosť, určí mu na to zhotoviteľ dodatočnú primeranú lehotu. Po jej márnom uplynutí má zhotoviteľ právo obstarať si vec alebo iné náhradné plnenie sám, na účet objednávateľa, alebo má právo od zmluvy odstúpiť. Cenu za vec obstaranú zhotoviteľom a náklady súvisiace s jej obstaraním, je objednávateľ povinný nahradiť zhotoviteľovi bezodkladne po tom, ako ho o ich náhradu požiada.

§ 212

1. Zhotoviteľ je povinný upozorniť objednávateľa bez zbytočného odkladu na nevhodnú povahu veci, ktorú mu odovzdal objednávateľ ako aj na nesprávnosť pokynov, ktoré mu dal objednávateľ, ibaže nevhodnosť veci alebo pokynov nemohol zhotoviteľ zistiť ani pri vynaložení náležitej starostlivosti.

2. Ak nevhodná vec alebo nesprávny pokyn prekáža v riadnom vykonaní diela, zhotoviteľ vykonávanie diela v nevyhnutnom rozsahu preruší až do výmeny veci alebo zmeny pokynu; to neplatí, ak objednávateľ na pokračovaní vykonávania diela trval a požiadal o to zhotoviteľa v písomnej forme. Lehota na vykonanie diela sa predlžuje o dobu prerušenia vykonávania diela podľa tohto odseku. Zhotoviteľ má nárok na náhradu nákladov spojených s prerušením diela, ustanovenia o zodpovednosti za škodu tým nie sú dotknuté.

3. Ak objednávateľ napriek upozorneniu trval na vykonaní diela použitím zrejme nevhodnej veci alebo zrejme nesprávneho pokynu, je zhotoviteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť.

§ 213

1. Objednávateľ znáša nebezpečenstvo škody na veciach, ktoré obstaral na vykonanie diela, a zostáva ich vlastníkom až do doby, keď sa spracovaním stanú súčasťou diela.

2. Za vec prevzatú od objednávateľa do opatrovania za účelom jej spracovania pri vykonávaní diela alebo za účelom jej opravy alebo úpravy zodpovedá zhotoviteľ ako skladovateľ.

3. Po dokončení diela alebo po zániku zmluvy o diele je zhotoviteľ povinný bez zbytočného odkladu vrátiť objednávateľovi veci, ktoré od neho prevzal a ktoré sa nestali súčasťou diela.

Vlastnícke právo k zhotovovanej veci

§ 214

1. Ak zhotoviteľ zhotovuje vec u objednávateľa, na jeho pozemku alebo na pozemku, ktorý obstaral objednávateľ, stáva sa jej vlastníkom objednávateľ, zároveň znáša nebezpečenstvo škody na zhotovovanej veci; to neplatí, ak zmluva alebo právny predpis stanovuje inak.

2. V ostatných prípadoch nadobúda vlastnícke právo k zhotovovanej veci zhotoviteľ. Na zhotoviteľa však neprechádza vlastnícke právo k veci ani nebezpečenstvo škody na veci, ak ide o vec, ktorá je predmetom údržby, opravy alebo úpravy.

§ 215

1. Ak má k zhotovenej veci vlastnícke právo zhotoviteľ a záväzok vykonať dielo zanikne z dôvodu, za ktorý zodpovedá zhotoviteľ, je zhotoviteľ povinný vrátiť objednávateľovi veci, ktoré mu objednávateľ poskytol na spracovanie, ak to nie je možné, je povinný nahradiť mu ich cenu alebo vrátiť mu veci rovnakého druhu. Právo objednávateľa na náhradu škody tým nie je dotknuté.

2. Ak má k zhotovenej veci vlastnícke právo zhotoviteľ a záväzok vykonať dielo zanikne z dôvodu, za ktorý zodpovedá objednávateľ, nemá objednávateľ právo na náhradu ceny za veci, ktoré odovzdal zhotoviteľovi na spracovanie. Má však právo žiadať náhradu toho, o čo sa zhotoviteľ obohatil.

§ 216

1. Ak má k zhotovenej veci vlastnícke právo objednávateľ a dôjde k zániku záväzku alebo zmareniu diela z dôvodu, za ktorý zodpovedá zhotoviteľ, môže objednávateľ požadovať od zhotoviteľa vydanie zhotovenej veci. Ak však vec nie je spôsobilá slúžiť svojmu účelu, je oprávnený vec odmietnuť a požadovať náhradu ceny za veci, ktoré poskytol zhotoviteľovi na spracovanie.

2. Pri vydaní zhotovenej veci objednávateľovi podľa ods. 1, patrí zhotoviteľovi náhrada nákladov, ktoré účelne vynaložil pri zhotovovaní veci.

3. Ak má vlastnícke právo k zhotovenej veci objednávateľ a dôjde k zániku záväzku alebo zmareniu diela z dôvodu, za ktorý nezodpovedá zhotoviteľ, má objednávateľ právo na vydanie zhotovenej veci; je však povinný nahradiť zhotoviteľovi cenu za veci, ktoré obstaral a použil zhotoviteľ na spracovanie.

Vykonanie diela

§ 217

1. Dielo je vykonané, ak je dokončené a odovzdané objednávateľovi.

2. Na požiadanie zmluvnej strany, alebo na základe ich dohody sa pri odovzdaní diela spíše zápisnica.

§ 218

1. Dielo je dokončené, ak je spôsobilé slúžiť svojmu účelu.
2. Objednávateľ môže odmietnuť dielo prevziať, ak má vady, ktoré bránia jeho užívaniu.

§ 219

Dielo sa môže odovzdať aj po samostatných častiach, aké sú užívaniaschopné a ak tomu nebráni dohoda zmluvných strán.

§ 220

1. Ak sa má riadne dokončenie diela alebo jeho častí preukázať vykonaním dohodnutých skúšok, dielo sa považuje za dokončené až ich úspešným vykonaním.
2. Termín vykonania skúšok oznámi zhotoviteľ objednávateľovi s dostatočným prestihom. Neúčasť objednávateľa na skúškach nebráni ich vykonaniu, ibaže mal objednávateľ na neúčasť vážne dôvody, ktoré vopred oznámil zhotoviteľovi.
3. Objednávateľ môže požiadať o opakovanie skúšok, ak sa ich napriek riadnemu pozvaniu nemohol z vážnych dôvodov zúčastniť. Pri opakovaní skúšok musí objednávateľ nahradiť zhotoviteľovi náklady na ich opakovanie.
4. Výsledok skúšok sa uvedie v zápisnici. Pri neúčastni objednávateľa potvrdí priebeh a výsledok skúšok odborne spôsobilá nestranná osoba, ktorá sa na skúškach zúčastnila.

§ 221

1. Dielo, ktorého predmetom je vec, sa považuje za vykonané, ak je odovzdané objednávateľovi obdobným spôsobom ako pri kúpnej zmluve.
2. Prevzatím veci nadobúda objednávateľ k veci vlastnícke právo a prechádza na neho nebezpečenstvo škody na veci, ak sa tak nestalo už skôr.

§ 222

1. Ak sa strany dohodli na odovzdaní veci jej odoslaním dopravcom, považuje sa dielo za vykonané jeho odovzdaním dopravcovi na prepravu do miesta určenia.
2. Dielo sa považuje za odovzdané aj v prípade, ak zhotoviteľ umožnil objednávateľovi s dielom disponovať, aj keď mu ho neodovzdal.

Vady diela

§ 223

1. Dielo má vady, ak nezodpovedá celkovému dohodnutému výsledku a ak nemá dohodnuté vlastnosti.
2. Ak celkový výsledok alebo vlastnosti neboli dohodnuté, musí dielo vykazovať znaky, ktoré vykazuje obdobné alebo podobné dielo a musí mať obvyklé vlastnosti.

§ 224

1. Zhotoviteľ plní vadne, ak je dielo vadné v čase jeho odovzdania.
2. Ak nebezpečenstvo škody na veci prechádza na objednávateľa neskôr, vadnosť diela sa posudzuje v čase tohto prechodu.

§ 225

Pri právach vyplývajúcich z vád diela sa obdobne použijú ustanovenia o kúpnej zmluve, objednávateľ však nemôže požadovať vykonanie náhradného diela, ak vzhľadom na povahu diela nie je možné pôvodné dielo vrátiť.

§ 226

Zhotoviteľ nezodpovedá za nesplnenie ohľadne vád diela, ak vady spôsobilo použitie nevhodných vecí, ktoré mu odovzdal na spracovanie objednávateľ, alebo dodržanie nesprávnych pokynov, ktoré mu dal objednávateľ, ak zhotoviteľ nemohol nevhodnosť vecí alebo nesprávnosť pokynov zistiť ani pri vynaložení náležitej starostlivosti a ak zhotoviteľ objednávateľa na nevhodnosť vecí alebo pokynov upozornil, no ten na ich použití trval.

§ 227

Ak objednávateľ neoznámi zhotoviteľovi vady diela bez zbytočného odkladu po tom, čo ich zistil, alebo čo ich mohol zistiť pri vynaložení náležitej starostlivosti, najneskôr však do dvoch rokov od odovzdania diela, súd mu práva z vadného plnenia neprizná, ak zhotoviteľ márne uplynutie lehôt podľa tohto odseku namietne.

§ 228

1. Ak zhotoviteľ poskytol záruku za akosť, primerane sa použijú ustanovenia o záruke za akosť pri kúpnej zmluve.
2. Záruka za akosť sa môže dohodnúť v zmluve, alebo sa poskytne jednostranným vyhlásením zhotoviteľa.
3. Pri záruke za akosť začína plynúť záručná doba od odovzdania diela.

2. pododdiel

Zhotovenie stavby

§ 229

1. Na zmluvu o zhotovení, montáž, opravu alebo úpravu stavby sa použijú ustanovenia prvého oddielu, ak ďalej nie je ustanovené inak.
2. Ustanovenia tohto pododdielu sa primerane použijú aj na úpravu pozemku, ktorý súvisí so zhotovením, montážou, opravou alebo úpravou stavby.

§ 230

Nebezpečenstvo škody

Ak sa zhotovuje stavba na objednávku objednávateľa, znáša zhotoviteľ nebezpečenstvo škody alebo zničenia stavby až do jej odovzdania, ibaže by ku škode došlo aj inak.

§ 231

Kontrola vykonávania diela

1. Ak sa zmluvné strany dohodli, že objednávateľ je oprávnený skontrolovať predmet diela na určitom stupni jeho vykonávania, je zhotoviteľ povinný pozvať objednávateľa na vykonanie kontroly. Ak ho nepozve včas, alebo ak ho pozve v zrejme nevhodnej dobe, umožní zhotoviteľ objednávateľovi dodatočnú kontrolu a znáša náklady s tým spojené.

2. Ak sa objednávateľ nedostaví na vykonanie kontroly, hoci bol na ňu riadne pozvaný, alebo ktorá sa mala uskutočniť podľa dohodnutého časového rozvrhu, môže zhotoviteľ pokračovať vo vykonávaní diela.

3. Objednávateľ má právo na vykonanie dodatočnej kontroly, ak mu zabránila v účasti na kontrole nepredvídateľná okolnosť, ktorú nebolo možné odvrátiť a požiadal o ňu zhotoviteľa bez zbytočného odkladu. Náklady spojené s vykonaním dodatočnej kontroly znáša objednávateľ.

§ 232

Prekážky pri vykonaní diela

1. Ak zhotoviteľ pri vykonávaní diela zistí skryté prekážky týkajúce sa miesta, kde sa má dielo vykonať, ktoré znemožňujú riadne vykonanie diela, je povinný informovať o tom objednávateľa bez zbytočného odkladu a navrhnúť mu zmenu diela. Zhotoviteľ môže prerušiť vykonávanie diela až do dosiahnutia dohody o zmene diela.

2. Ak nedôjde k dohode o zmene diela, môže ktorákoľvek zo strán odstúpiť od zmluvy, zhotoviteľ má však právo na pomernú časť ceny za dielo vykonaného do zistenia prekážky podľa ods. 1.

3. Zhotoviteľ zodpovedá objednávateľovi za škodu, ktorú mu spôsobí tým, že nezistí prekážku podľa ods. 1, ktorú pri vynaložení náležitej starostlivosti zistil mal.

§ 233

Prevzatie stavby

Objednávateľ nemá právo odmietnuť prevzatie diela, ak má len ojedinelé drobné vady alebo nedorobky, ktoré samy osobe ani v spojení s inými neobmedzujú podstatným spôsobom užívanie diela a neznižujú jeho funkčnosť ani vzhľad.

Vady stavby

§ 234

1. Objednávateľ je povinný dielo prezrieť alebo zariadiť jeho prehliadku čo najskôr po odovzdaní.

2. Ak objednávateľ neoznámi zhotoviteľovi skryté vady diela bez zbytočného odkladu po tom, čo ich zistil, alebo čo ich mohol zistiť pri vynaložení náležitej starostlivosti, najneskôr však do piatich rokov od odovzdania stavby, súd mu práva z nesplnenia neprizná, ak zhotoviteľ márne uplynutie lehôt podľa tohto odseku namietne. To isté platí o skrytých vadách stavebno-technickej dokumentácie a iných obdobných plneniach.

3. Vo výnimočných prípadoch môže vykonávací predpis lehotu stanovenú v ods. 2 pre niektoré časti stavby skrátiť, nie však menej ako na dva roky.

4. Pri vadách na ktoré platí záruka, platí namiesto lehoty uvedenej v ods. 2 záručná doba. Ak je zmluva uzavretá so spotrebiteľom, nesmie byť lehota kratšia ako 2 roky.

§ 235

Ak má stavba vady a objednávateľ sa nemôže domôcť uspokojenia svojich práv z nesplnenia najmä preto, lebo na majetok zhotoviteľa bol vyhlásený konkurz, alebo zanikol, môže objednávateľ vo vlastnom mene uplatniť prostriedky nápravy voči poddodávateľovi, ktoré by inak mohol uplatniť zhotoviteľ. Poddodávateľ má voči objednávateľovi všetky námietky, ktoré by mal voči zhotoviteľovi. Tejto zodpovednosti sa poddodávateľ nemôže dohodou so zhotoviteľom zbaviť ani ju obmedziť.

1. pododdiel

Vykonanie inej činnosti

§ 236

1. Ak dielo spočíva v inom výsledku činnosti ako je zhotovenie, montáž určitej veci, údržba oprava alebo úprava veci, je zhotoviteľ povinný postupovať v súlade so zmluvou a s náležitou starostlivosťou tak, aby sa dosiahol výsledok určený v zmluve.

2. Dielo s nehmotným výsledkom sa považuje za odovzdané, ak je dokončené a zhotoviteľ umožní objednávateľovi jeho užívanie.

§ 237

1. Ak je predmetom diela výsledok činnosti, ktorý je chránený právom duševného vlastníctva, má sa za to, že ho zhotoviteľ poskytol objednávateľovi na účel, ktorý vyplýva zo zmluvy.
2. Výsledok činnosti podľa ods. 1 môže zhotoviteľ poskytnúť aj iným osobám ako objednávateľovi, ak to nie je v rozpore s dohodou objednávateľa a zhotoviteľa.
3. Ak zmluva neobsahuje výslovný zákaz ďalšieho poskytovania výsledku činnosti podľa ods. 1, môže ho zhotoviteľ poskytnúť iným osobám ako objednávateľovi len ak to nie je v rozpore so záujmami objednávateľa.

8. pododdiel

Zmluva o výstavbe, vstavbe alebo nadstavbe domu

§ 238

Zmluvou o výstavbe, vstavbe alebo nadstavbe domu (ďalej aj len „zmluva") sa zmluvné strany zaväzujú spoločne sa podieľať na výstavbe, dokončení alebo na zmene domu za účelom vytvorenia alebo zmeny existujúcich bytov a nebytových priestorov v dome. Pre úpravu vzájomných práv a povinností zmluvných strán platia primerane ustanovenia zmluvy o spoločenstve.

§ 239

1. Zmluva musí byť písomná a musí obsahovať aspoň:
   a) údaje ustanovené v tomto zákone ako náležitosti vyhlásenia vlastníka domu o rozdelení práva k domu a pozemku na vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom,
   b) vymedzenie spoluvlastníckeho podielu zmluvných strán na spoločných častiach domu,
   c) identifikáciu pozemku určeného na výstavbu domu,
   d) popis nových bytov a nebytových priestorov ako aj úpravu práv k pozemku, ak dom nie je súčasťou pozemku,

e) spôsob financovania stavebných nákladov, podiely a splatnosť príspevkov, prípadne rozsah ocenenia vlastnej práce zmluvných strán.

2. Ak vstavbou alebo nadstavbou vzniknú v dome nové byty alebo nebytové priestory, musí zmluva okrem náležitostí uvedených v ods. 1 obsahovať presné vymedzenie spoločných častí domu, v ktorých sa bude uskutočňovať vstavba alebo nadstavba, ako aj s tým súvisiacu zmenu veľkosti spoluvlastníckych podielov.
3. Ak sa vstavba alebo nadstavba realizuje v dome, v ktorom ešte neboli vytvorené byty a nebytové priestory spôsobom ustanoveným týmto zákonom, pričom vstavbou alebo nadstavbou vzniknú v dome nové byty alebo nebytové priestory, musí zmluva obsahovať ustanovenia podľa ods. 1 aj vo vzťahu k bytom alebo nebytovým priestorom existujúcim už pred vstavbou alebo nadstavbou. Za týmto účelom je doterajší vlastník domu, alebo iná oprávnená osoba, povinný previesť na osobu, ktorá má záujem o nadobudnutie vlastníctva bytu alebo nebytového priestoru, ktoré vzniknú vstavbou alebo nadstavbou, svoje práva k domu.
4. Ak je zmluva uzavretá v dobe, kedy je dom rozostavaný a byty a nebytové priestory ešte rozostavané nie sú, dohodnú si zmluvné strany aj veľkosť spoluvlastníckych podielov k domu, zodpovedajúcich veľkosti spoluvlastníckych podielov budúcich vlastníkov bytov a nebytových priestorov na spoločných častiach domu.
5. Ak vznikne výstavbou dom, zostanú strany až do vzniku vlastníctva bytov a nebytových priestorov jeho podielovými spoluvlastníkmi.

§ 240

1. Ak zmluva neobsahuje výslovne dojednanie o odchýlkach vo výmere bytov a nebytových priestorov, považuje sa ich zhotovenie za riadne, ak je odchýlka len nepatrná a dotknutý spoluvlastník ju mohol rozumne očakávať.
2. Ak odchýlky presahujú rámec stanovený v ods. 1, vysporiadajú sa zmluvné strany dohodou. Ak sa dohoda nedosiahne, rozhodne o vzájomnom vysporiadaní súd na základe návrhu podaného ktoroukoľvek zmluvnou stranou.

§ 241

1. Zmluva a jej zmeny sa zapisujú do verejného zoznamu podľa osobitného predpisu.

2. K zmluve sa musí predložiť dokumentácia, ktorá sa predkladá pri zápise vyhlásenia vlastníka domu podľa § 87[2].

[2] § 87 vecných práv, t. j. tretej časti OZ

4. diel
Odvážne zmluvy

1. oddiel
Poistná zmluva

P r v ý pododd i e l
Spoločné ustanovenia

Poistná zmluva

§ 1

(1) Poistnou zmluvou sa poisťovateľ zaväzuje voči poistníkovi poskytnúť jemu alebo tretej osobe poistné plnenie v dohodnutom rozsahu ako finančnú službu, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená (poistná udalosť) a poistník sa zaväzuje zaplatiť poisťovateľovi poistné.

(2) Poistná zmluva obsahuje:

a) označenie poisťovateľa, poistníka a poisteného, ak ním nie je poistník,
b) výšku poistnej sumy a v prípade poistenia osôb výšku zaručenej poistnej sumy,
c) označenie poistnej udalosti, prípadne poistného rizika,
d) výšku poistného, jeho splatnosť a či ide o jednorazové poistné alebo bežné poistné,
e) vymedzenie poistnej doby a poistného obdobia,
f) údaj o tom, či je dohodnuté, že v prípade poistenia osôb sa bude oprávnená osoba podieľať na výnosoch poisťovateľa a akým spôsobom,
g) práva a povinnosti poisťovateľa, poistníka a poisteného,
h) výšku odkupnej hodnoty, ktorú poisťovateľ vyplatí v prípade životného poistenia pri predčasnom ukončení poistenia.

(3) Súčasťou poistnej zmluvy sú všeobecné poistné podmienky poistiteľa (poistné podmienky), na ktoré sa poistná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy poistníkovi oznámené; to neplatí, ak sa poistná zmluva uzaviera formou finančnej služby na diaľku.

§ 2
Poistné podmienky

Poistné podmienky obsahujú najmä vymedzenie podmienok vzniku, trvania a zániku poistenia, vymedzenie poistnej udalosti, výluky z poistenia, rozsah a splatnosť poistného plnenia, ustanovenie povinnosti platiť poistné a jeho výšku, ako aj poistné obdobie, čas platnosti poistnej zmluvy a princípy, podľa ktorých sa poistení budú podieľať na výnosoch poisťovateľa a akým spôsobom.

§ 3
Povinné poistenie

(1) Ak osobitný predpis ustanovuje povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu (ďalej len „povinné poistenie“), v poistnej zmluve sa možno od ustanovení tohto zákona a ustanovení osobitného predpisu odchýliť len v prípade, ak to tento zákon alebo osobitný predpis pripúšťa a nedôjde tým k zníženiu rozsahu povinného poistenia ustanoveného osobitným predpisom.

(2) Ak osobitný predpis iného členského štátu Európskych spoločenstiev alebo štátu, ktorý je súčasťou Európskeho hospodárskeho priestoru (ďalej len „členský štát“), ustanoví povinné zmluvné poistenie, táto povinnosť je splnená, ak je poistná zmluva uzavretá v súlade s osobitnými právnymi predpismi členského štátu, ktoré sa týkajú tohto poistenia.

(3) Ak osobitný predpis členského štátu ustanovuje povinné zmluvné poistenie a súčasne právo tohto členského štátu ukladá poisťovateľovi povinnosť oznámiť oprávneným orgánom akýkoľvek zánik poistenia, potom tento zánik môže poisťovateľ uplatniť voči poškodeným tretím osobám len za podmienok ustanovených osobitným predpisom tohto členského štátu.

§ 4
Forma právnych úkonov

(1) Poistná zmluva, jej prípadné zmeny ako aj právne úkony s následkom zrušenia poistnej zmluvy musia mať písomnú formu, s výnimkou prípadov, keď sa poistenie uzaviera na dobu kratšiu ako jeden rok (krátkodobé poistenie) a s výnimkou prípadov uzavretia poistnej zmluvy formou obchodu na diaľku; v tom prípade vydá poisťovateľ poistníkovi písomné potvrdenie o uzavretí poistnej zmluvy. Ostatné právne úkony týkajúce sa poistenia musia mať písomnú formu, ak ďalej nie je ustanovené inak alebo ak v poistnej zmluve nie je dohodnuté inak.

(2) Ak je poistná zmluva vyhotovená písomne, každá zmluvná strana musí dostať aspoň jedno písomné vyhotovenie poistnej zmluvy; to platí i pre zmenu poistnej zmluvy a jej zrušenie dohodou, ak tento zákon neustanovuje inak.

Uzavretie poistnej zmluvy

§ 5

(1) Na uzavretie poistnej zmluvy je potrebné, aby bol návrh prijatý v lehote, ktorý určil navrhovateľ, a ak ju neurčil, do jedného mesiaca odo dňa, keď poisťovateľ návrh dostal; ak je podmienkou uzavretia poistnej zmluvy preskúmanie zdravotného stavu poisteného, je potrebné, aby návrh bol prijatý do dvoch mesiacov odo dňa, keď druhý účastník návrh dostal.

(2) Návrh poisťovateľa možno prijať tiež zaplatením poistného vo výške uvedenej v návrhu, ak sa tak stane v lehote podľa odseku 1; poistná zmluva je v takom prípade uzavretá, len čo bolo poistné zaplatené.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia obdobne i pre návrh na zmenu a zrušenie poistnej zmluvy dohodou.

§ 6

(1) Poistnú zmluvu môže uzavrieť len ten, kto na základe vlastníckeho, osobného alebo iného právneho vzťahu má záujem zabezpečiť seba alebo inú osobu pred vznikom náhodnej udalosti.

(2) Ak poistný záujem nebol daný pri vzniku poistnej zmluvy a táto skutočnosť bola alebo mala byť poisťovateľovi známa už pri uzavieraní poistnej zmluvy, považuje sa poistná zmluva za neplatnú.

(3) Ak sa poisťovateľ za trvania poistenia dozvie, že poistný záujem nebol daný už pri uzavretí poistnej zmluvy alebo ak poistník stratil záujem na poistení počas trvania poistenia, môže od poistnej zmluvy odstúpiť. Odstúpením od zmluvy poistenie zanikne.

§ 7

(1) Poistenie vzniká prvým dňom po uzavretí poistnej zmluvy, ak nebolo dohodnuté inak.

(2) V poistnej zmluve možno dohodnúť, že poistenie vzťahuje i na dobu pred jej uzavretím (predbežné poistenie). Ak tento zákon neustanovuje inak, poisťovateľ nie je v takom prípade povinný poskytnúť poistné plnenie, ak poistník v čase podania návrhu na uzavretie poistnej zmluvy vedel alebo mohol vedieť, že poistná udalosť už nastala a poisťovateľ nemá právo na poistné, ak v čase podania návrhu na uzavretie poistnej zmluvy vedel alebo mohol vedieť, že poistná udalosť nemôže nastať.

§ 8

(1) Poistník je povinný odpovedať pravdivo a úplne všetky písomné otázky poisťovateľa týkajúce sa dojednávaného poistenia. To platí tiež, ak ide o zmenu poistenia alebo ak poistník dáva takúto informáciu poisťovateľovi prostredníctvom sprostredkovateľa.

(2) Povinnosť poistníka sa považuje za riadne splnenú, ak nič podstatné nezatajil a ak skutočnosť, ktorej sa otázky poisťovateľa týkali, sa v podstatnej miere zhodujú s jeho tvrdením.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane i pre poisteného.

§ 9
Poistka

(1) Poisťovateľ je povinný vydať poistníkovi písomné potvrdenie o uzavretí poistnej zmluvy (poistka). Poisťovateľ je povinný vydať poistníkovi poistku, ak nebola poistná zmluva uzavretá v písomnej forme, alebo ak je podľa poistnej zmluvy jej predloženie nevyhnutné na uplatnenie práva na poistné plnenie.

(2) Ak poistná zmluva nebola uzavretá v písomnej forme, poistka musí obsahovať najmä číslo poistnej zmluvy, náležitosti uvedené v § 1 ods. 2 a 3 a prípadné odchýlky od poistných podmienok, ak boli dohodnuté. V ostatných prípadoch musí poistka obsahovať najmä určenie zmluvných strán, poistné riziko, poistnú dobu a poistné obdobie.

§ 10
Poistenie cudzieho poistného rizika

(1) Poistník môže uzavrieť poistnú zmluvu na poistné riziko poisteného, ktorý je osobou odlišnou od poistníka (ďalej len „poistenie cudzieho poistného rizika“).

(2) Poistník je povinný oboznámiť poisteného s obsahom poistnej zmluvy týkajúcej sa poistenia jeho poistného rizika.

(3) Právo na poistné plnenie môže poistník uplatniť len vtedy, ak preukáže splnenie povinností podľa odseku 2 a ak preukáže, že mu zo strany poisteného bol daný súhlas na prijatie poistného plnenia.

(4) Ak poistník zomrie alebo zanikne bez právneho nástupcu, vstupuje poistený do tohto poistenia namiesto poistníka, a to dňom smrti poistníka alebo jeho zániku bez právneho nástupcu, ak nebolo dohodnuté inak.

§ 11
Poistenie v prospech tretej osoby

(1) Poistnú zmluvu možno uzavrieť i v prospech inej osoby.
(2) Na poistné zmluvy uzavreté v prospech inej osoby sa primerane použijú ustanovenia o zmluve v prospech tretej osoby (§ ...) s tým, že súhlas inej osoby môže byť daný aj dodatočne pri uplatnení práv vyplývajúcich z poistnej udalosti.
(3) Ak bolo v prospech tretej osoby uzavreté poistenie cudzieho poistného rizika, použijú sa ustanovenia § 10.

Práva a povinnosti z poistenia

Poistné

§ 12

(1) Právo poisťovateľa na poistné vznikne prvým dňom po uzavretí poistnej zmluvy alebo dňom dohodnutým v poistnej zmluve ako deň začiatku poistenia, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Ak nebolo dohodnuté inak, je bežné poistné splatné prvého dňa poistného obdobia a jednorazové poistné v deň začiatku poistenia.

(3) Ak nie je ustanovené inak, je poistné obdobie jeden rok.

§ 13

(1) Poisťovateľ má právo na poistné za dobu trvania poistenia, ak tento zákon neustanovuje inak, alebo ak v poistnej zmluve nebolo dohodnuté inak.

(2) Ak nastala poistná udalosť, v dôsledku ktorej poistenie zaniklo, patrí poisťovateľovi poistné do konca poistného obdobia, v ktorom poistná udalosť vznikla; jednorazové poistné v takom prípade patrí poisťovateľovi za celú poistnú dobu, ak nie je v tomto zákone alebo v poistných podmienkach ustanovené inak.

(3) Poistné podmienky môžu určiť podmienky, na základe ktorých má poisťovateľ právo v súvislosti so zmenou podmienok rozhodujúcich pre určenie výšky poistného, s výnimkou zmeny veku a zdravotného stavu v poistení osôb, inak upraviť výšku bežného poistného na ďalšie poistné obdobie. Poisťovateľ je povinný novo určenú výšku poistného oznámiť poistníkovi písomne najneskôr dva mesiace pred splatnosťou poistného za poistné obdobie, v ktorom sa má výška poistného zmeniť, ak tento zákon neustanovuje inak.

(4) Ak poistník so zmenou výšky poistného podľa odseku 3 nesúhlasí, musí svoj nesúhlas poisťovateľovi oznámiť písomne do jedného mesiaca odo dňa, kedy sa o navrhovanej zmene výšky poistného dozvedel; dňom doručenia nesúhlasu poisťovateľovi začína plynúť jednomesačná výpovedná lehota, jej uplynutím poistenie zanikne, ak nebolo v poistnej zmluve alebo v poistných podmienkach dohodnuté inak. Poisťovateľ je povinný v oznámení o novej výške poistného na túto skutočnosť poistníka výslovne upozorniť. Ak tak neurobí, poistenie pokračuje podľa pôvodne dohodnutých podmienok.

Ďalšie práva a povinnosti účastníkov poistenia

§ 14

(1) Poistený je povinný plniť povinnosti, ktoré boli dohodnuté alebo ktoré ustanovujú právne predpisy.

(2) Poistník je povinný bez zbytočného odkladu poisťovateľovi písomne oznámiť, že nastala poistná udalosť, podať pravdivé vysvetlenie o jej vzniku a rozsahu jej následkov a predložiť potrebné doklady, ktoré si poisťovateľ vyžiada a postupovať spôsobom dohodnutým v poistných podmienkach. Ak poistník nie je súčasne poisteným, túto povinnosť má poistený; ak je poistnou udalosťou smrť poisteného a v poistnej zmluve bola poistníkom určená osoba oprávnená na poistné plnenie (§ 62 ods. 1), má túto povinnosť táto osoba a ak jej niet, osoba podľa § 62 ods. 2 PZ.

(2) S výnimkou prípadov ustanovených v tomto zákone alebo v osobitnom predpise nemá oprávnená osoba právo na poistné plnenie, ak poistnú udalosť spôsobil úmyselne účastník poistenia, alebo na jeho podnet iná osoba.

§ 15

(1) Poistník nesmie bez súhlasu poisťovateľa vykonať nič, čo zvyšuje poistné riziko a ani to povoliť tretej osobe. Poistník je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť poisťovateľovi zmenu alebo zánik poistného rizika. V prípade poistenia cudzieho poistného rizika má túto povinnosť poistený.

(2) Ak sa počas poistnej doby poistné riziko podstatne zníži, je poistník oprávnený navrhnúť zmenu poistnej zmluvy s účinnosťou odo dňa, kedy poistník takúto zmenu navrhol. Poisťovateľ je povinný sa k tomuto návrhu písomne vyjadriť do jedného mesiaca odo dňa doručenia takého návrhu.

(3) Ak sa počas poistnej doby poistné riziko podstatne zvýši tak, že ak by v tomto rozsahu existovalo už pri uzavretí poistnej zmluvy, poisťovateľ by zmluvu uzavrel, ale za iných podmienok, vzniká poisťovateľovi právo do jedného mesiaca odo dňa, keď sa dozvedel o zvýšení poistného rizika navrhnúť zmenu poistnej zmluvy s účinnosťou odo dňa, kedy sa poistné riziko zvýšilo. Poistník je povinný sa k tomuto vyjadriť do jedného mesiaca odo dňa doručenia návrhu zmeny poistnej zmluvy, ak nebolo dohodnuté inak.

(4) Ak poistník nesúhlasí so zmenou poistnej zmluvy, alebo ak sa k tejto zmene nevyjadrí v lehote podľa odseku 3, má poisťovateľ právo poistnú zmluvu vypovedať, a to v lehote do dvoch mesiacov odo dňa, keď mu bol doručený nesúhlas poistníka so zmenou poistnej zmluvy, alebo odo dňa, keď uplynula lehota na vyjadrenie poistníka podľa odseku 3. Poistenie v takom prípade zanikne uplynutím ôsmich dní odo dňa doručenia výpovede poistníkovi.

(5) Ustanovenia odsekov 2 až 4 sa nepoužijú pri životnom poistení osôb.

§ 16

(1) Plnenie poisťovateľa, ak nastala poistná udalosť, spočíva v náhrade škody spôsobom a v rozsahu podľa poistných podmienok alebo poistnej zmluvy alebo v poskytnutí iného plnenia alebo vo výplate vopred dohodnutej poistnej sumy.

(2) Právo na poistné plnenie má, pokiaľ nie je v tomto zákone alebo v poistných ustanovené inak, poistený.

(3) Právo na poistné plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poisťovateľa plniť (poistná udalosť).

(4) Poisťovateľ je povinný po oznámení poistnej udalosti bez zbytočného odkladu začať vyšetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti plniť.

(5) Poistné plnenie je splatné do 15 dní od skončenia vyšetrovania podľa odseku 4. Vyšetrovanie je ukončené oznámením poisťovateľa o jeho výsledkoch oprávnenej osobe.

(6) Ak tento zákon neustanovuje inak, je poisťovateľ povinný skončiť vyšetrovanie do troch mesiacov odo dňa, keď mu bola udalosť podľa odseku 2 oznámená. Ak v tejto lehote nemôže z objektívnych dôvodov vyšetrovanie skončiť, je povinný písomne oznámiť osobe,

ktorej vzniklo alebo má vzniknúť právo na poistné plnenie, dôvody, pre ktoré nie je možné vyšetrovanie ukončiť a poskytnúť jej na požiadanie primeraný preddavok, ak je súčasne preukázaný právny základ poistného plnenia. Lehotu troch mesiacov je možné dohodou predlžiť. Táto lehota neplynie po dobu, kedy je vyšetrovanie znemožnené alebo sťažené zavinením poistníka, poisteného, alebo oprávnenej osoby.

(7) Ak dôjde k vzniku alebo zvýšeniu nákladov vyšetrovania v dôsledku porušenia povinnosti účastníkov poistenia, poisťovateľ má právo na primeranú náhradu týchto nákladov od toho, kto povinnosť porušil

§ 17
Následky porušenia povinností

(1) Ak pri uzatváraní poistenia alebo pri jeho zmene, poistník alebo poistený porušil povinnosti podľa tohto zákona alebo podľa poistnej zmluvy a v dôsledku toho došlo k určeniu nižšieho poistného, môže poisťovateľ poistné plnenie primerane znížiť, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Ak má porušenie povinností podľa tohto zákona alebo podľa poistnej zmluvy alebo podľa poistných podmienok podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti, jej priebeh alebo na zväčšenie rozsahu jej následkov alebo na zistenie a určenie výšky poistného plnenia, môže poisťovateľ poistné plnenie primerane znížiť, ak tento zákon neustanovuje inak.

(3) Ak nebola splnená povinnosť oznámiť zvýšenie poistného rizika a poisťovateľ vypovedal poistnú zmluvu na základe svojho vlastného zistenia, patrí mu poistné až do konca poistného obdobia, v ktorom došlo k zániku poistenia; jednorazové poistné patrí v tomto prípade poisťovateľovi celé.

§ 18
Prerušenie poistenia

(1) Poistenie môže byť počas poistnej doby prerušené; za dobu prerušenia poistenia poistník nie je povinný platiť poistné a oprávnená osoba nemá právo na poistné plnenie z udalostí, ktoré nastali počas prerušenia, aj keby inak boli poistnými udalosťami. Doba prerušenia poistenia sa započítava do poistnej doby, ak v poistných podmienkach nie je ustanovené inak.

(2) Poistenie sa preruší, ak nebolo zaplatené poistné. Doba prerušenia začne v takom prípade plynúť uplynutím dvoch mesiacov odo dňa splatnosti poistného až do jeho zaplatenia.

(3) V poistných podmienkach možno určiť bližšie podmienky, za ktorých môže byť poistenie prerušené.

(4) Povinné poistenie nie je možné prerušiť, ak existujú zákonom ustanovené podmienky jeho trvania. Životné poistenie možno prerušiť, len ak to bolo dohodnuté.

Zánik poistenia

§ 19
Uplynutie poistnej doby

(1) Poistenie zaniká uplynutím poistnej doby.

(2) V prípade poistenia dohodnutého na dobu určitú, je možné v poistnej zmluve dohodnúť, že uplynutím doby, na ktorú bolo poistenie dohodnuté toto nezaniká, ak poisťovateľ alebo poistník najmenej šesť týždňov pred uplynutím tejto doby neoznámi druhej strane, že na ďalšom trvaní poistenia nemá záujem. Ak poistenie nezanikne, predlžuje sa za rovnakých

podmienok a na rovnakú dobu, na ktorú bolo dohodnuté, ak nie je v poistnej zmluve dohodnuté inak.

§ 20
Nezaplatenie poistného

(1) Ak tento zákon neustanovuje inak, poistenie zaniká márnym uplynutím lehoty určenej poisťovateľom vo výzve na zaplatenie dlžného poistného alebo jeho časti doručenej poistníkovi; táto lehota nesmie byť kratšia ako jeden mesiac. Výzva musí obsahovať upozornenie na zánik poistenia v prípade nezaplatenia dlžného poistného po márnom uplynutí lehoty určenej vo výzve; to platí i v prípade , ak bola zaplatená len časť poistného.

(2) Určenú lehotu je možné pred jej uplynutím dohodou predĺžiť.

§ 21
Dohoda

Poisťovateľ a poistník sa môžu dohodnúť na zániku poistenia. V tejto dohode musí byť presne určený okamih zániku poistenia a spôsob vzájomného vyporiadania záväzkov.

§ 22
Výpoveď

(1) Poistenie, pri ktorom bolo dohodnuté bežné poistné, zanikne výpoveďou poisťovateľa alebo poistníka ku koncu poistného obdobia; výpoveď musí byť doručená aspoň šesť týždňov pred uplynutím poistného obdobia.

(2) Poisťovateľ a poistník sa môžu dohodnúť, že poistenie môže vypovedať každý z nich do dvoch mesiacov po uzavretí poistnej zmluvy. Dňom doručenia výpovede začína plynúť osemdňová výpovedná doba; jej uplynutím poistenie zanikne.

(3) Poisťovateľ alebo poistník môžu poistenie vypovedať do troch mesiacov odo dňa doručenia písomného oznámenia o vzniku poistnej udalosti. Dňom doručenia výpovede začína plynúť jednomesačná výpovedná doba; jej uplynutím poistenie zanikne.

(4) Poistník môže poistenie vypovedať do dvoch mesiacov od doručenia oznámenia o prevode poistného kmeňa alebo jeho časti podľa osobitného predpisu alebo kedy bolo zverejnené oznámenie o odňatí povolenia na výkon poisťovacej činnosti poisťovateľa. Dňom doručenia výpovede začína plynúť osemdňová výpovedná doba; jej uplynutím poistenie zanikne.

(5) Poisťovateľ nemôže podľa odseku 1 a 3 vypovedať životné poistenie.

Odstúpenie od poistnej zmluvy

§ 23

(1) Ak poistník alebo poistený pri uzatváraní poistnej zmluvy vedome nepravdivo alebo neúplne odpovie na písomné otázky poisťovateľa, týkajúce sa poistenia, ktoré má byť uzavreté, má poisťovateľ právo od poistnej zmluvy odstúpiť, ak pri pravdivom a úplnom zodpovedaní otázok by poistnú zmluvu neuzavrel. Toto právo môže poisťovateľ uplatniť do troch mesiacov odo dňa, keď takúto skutočnosť zistil; inak právo zanikne. To platí obdobne v prípade zmeny poistnej zmluvy.

(2) Právo odstúpiť od poistnej zmluvy za rovnakých podmienok ako poisťovateľ má i poistník, ak mu poisťovateľ nepravdivo alebo neúplne odpovedal na písomné otázky týkajúce sa poistenia, ktoré má byť uzavreté.

§ 24

(1) V prípade životného poistenia môže poistník odstúpiť od poistnej zmluvy do tridsať dní odo dňa jej uzavretia.

(2) Prejav vôle poistníka urobený do tridsať dní odo dňa uzavretia poistnej zmluvy a smerujúci k jej zrušeniu sa považuje za odstúpenie od zmluvy podľa odseku 1.

(3) Právo na odstúpenie od zmluvy neplatí pre poistenie dojednané na dobu nepresahujúcu 6 mesiacov.

§ 25

Odstúpením od poistnej zmluvy sa zmluva ruší od začiatku. Poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr v lehote do 30 dní odo dňa doručenia oznámenia o odstúpení od poistnej zmluvy, vrátiť poistníkovi zaplatené poistné, po odpočítaní toho, čo už plnil. V prípade odstúpenia zo strany poisťovateľa, sa od zaplateného poistného odpočítajú i náklady spojené so vznikom a správou poistenia. Poistník, je v rovnakej dobe ako poisťovateľ povinný vrátiť poisťovateľovi sumu vyplateného poistného plnenia, ktorá presahuje výšku zaplateného poistného. Ak poistné plnenie prijal poistený, ktorý nie je súčasne poistníkom, prípadne iná oprávnená osoba, je povinný toto poistné plnenie vrátiť poistníkovi.

§ 26
Odmietnutie poistného plnenia

(1) Ak tento zákon neustanovuje inak, poisťovateľ môže poistné plnenie odmietnuť, ak

a) sa pri vyšetrovaní poistnej udalosti dozvedel skutočnosti, ktoré nemohol zistiť pri uzatváraní poistenia alebo jeho zmene v dôsledku vedome nepravdivých alebo neúplných odpovedí na jeho písomné otázky poistníkom alebo poisteným, a ak by pri vedomosti o týchto skutočnostiach poistnú zmluvu neuzavrel alebo ju uzavrel za iných podmienok, alebo

b) oprávnená osoba uvedie pri uplatňovaní práva na plnenie z poistenia vedome nepravdivé alebo hrubo skreslené údaje, týkajúce sa rozsahu poistnej udalosti a jej následkov alebo podstatné údaje týkajúce sa tejto udalosti zamlčí.

(2) Dňom doručenia oznámenia poisťovateľa oprávnenej osobe o odmietnutí poistného plnenia z dôvodov podľa odseku 1 poistenie zanikne.

(3) Poisťovateľ môže odmietnuť plnenie zo životného poistenia podľa odseku 1 písmena a) len počas piatich rokov trvania poistenia a v prípade úmyselného konania poistníka alebo poisteného, počas desiatich rokov trvania poistenia.

§ 27
Iné dôvody zániku poistenia

Poistenie zaniká dňom, kedy zaniklo poistné riziko alebo poistená vec alebo iná majetková hodnota alebo dňom, kedy došlo k smrti poistenej fyzickej osoby alebo zániku poistenej právnickej osoby bez právneho nástupcu, ak tento zákon alebo poistná zmluva neustanovuje inak.

D r u h ý pododd i e l
Poistenie proti škode

Spoločné ustanovenia

§ 28

Z poistenia proti škode má poistený právo na náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku poistnej udalosti alebo iné plnenie v dohodnutom rozsahu, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 29
Zmena vlastníctva poistenej veci

(1) Ak v poistných podmienkach nie je ustanovené inak, poistenie, ktoré sa vzťahuje na majetok, zaniká dňom, kedy došlo k zmene vlastníctva alebo spoluvlastníctva tohto majetku.

(2) Ak vlastnícke alebo spoluvlastnícke právo k nehnuteľnému majetku vzniká vkladom do katastra nehnuteľností, poistenie zaniká dňom vkladu vlastníckeho práva nového vlastníka alebo nového spoluvlastníka do katastra nehnuteľností, ak nebolo dohodnuté, že poistenie zmenou vlastníka alebo spoluvlastníka nezaniká.

(3) Ak bolo dohodnuté, že poistenie, ktoré sa vzťahuje na majetok, nezaniká zmenou vlastníctva alebo spoluvlastníctva tohto majetku, ku ktorému došlo v dobe trvania poistenia, musí sa zároveň dohodnúť, za akých podmienok toto poistenie trvá ďalej, a upravený spôsob prechodu práv a povinností z tohto poistenia. Ak tieto podmienky neboli dohodnuté, zmenou vlastníctva alebo spoluvlastníctva poisteného majetku poistenie zanikne.

§ 30
Rozsah poistného plnenia

(1) Ak tento zákon neustanovuje inak alebo v poistnej zmluve nie je dohodnuté inak, plnenie poisťovateľa je obmedzené hornou hranicou. Horná hranica plnenia poisťovateľa sa určí poistnou sumou alebo limitom poistného plnenia a vzťahuje sa na jednu poistnú udalosť, ak v poistnej zmluve alebo v poistných podmienkach nie je ustanovené inak.

(2) Ak v čase uzavierania poistnej zmluvy je možné poistnú hodnotu určiť, horná hranica poistného plnenia sa určí poistnou sumou. Poistná suma sa na návrh poistníka určí v poistnej zmluve tak, aby zodpovedala poistnej hodnote poisteného majetku v čase uzavretia poistnej zmluvy. Poisťovateľ je oprávnený pri uzavieraní poistnej zmluvy preskúmať hodnotu poisteného majetku.

(3) Ak v čase uzavierania poistnej zmluvy nie je možné poistnú hodnotu určiť, na návrh poistníka sa určí horná hranica poistného plnenia na základe limitu poistného plnenia. Limit poistného plnenia sa v poistnej zmluve určí aj v prípade, ak sa poistenie vzťahuje iba na časť hodnoty poisteného majetku podľa odseku 2 (podielové poistenie). Hornú hranicu poistného plnenia je možné určiť limitom poistného plnenia i v prípade podľa odseku 2, ak tomu zodpovedá poistný záujem.

(4) V poistnej zmluve možno dohodnúť, že poisťovateľ neposkytne poistné plnenie, ak výška škody nepresiahne hranicu určenú v poistnej zmluve. Možno tiež dohodnúť, že oprávnená osoba sa bude podieľať na úhrade vzniknutej škody spôsobom dohodnutým v poistnej zmluve (spoluúčasť na poistení).

§ 31

Viacnásobné poistenie

(1) Ak je tá istá vec poistená proti tomu istému poistnému riziku na tú istú dobu u niekoľkých poisťovateľov, vzniká viacnásobné poistenie. Viacnásobné poistenie môže vzniknúť ako

a) spolupoistenie, ktoré vzniká uzavretím poistnej zmluvy medzi poistníkom a viacerými poisťovateľmi zastúpenými hlavným poisťovateľom, a to za jediné poistné,

b) súbežné poistenie, ak úhrn poistných súm nepresahuje poistnú hodnotu poisteného majetku alebo súhrn limitu poistného plnenia nepresiahne najvyššiu možnú výšku vzniknutej škody alebo

c) dvojité poistenie, ak úhrn poistných súm presahuje poistnú hodnotu poisteného majetku alebo súhrn limitov poistného plnenia presiahne najvyššiu možnú výšku vzniknutej škody.

(2) V prípade viacnásobného poistenia je poistník povinný každému poisťovateľovi bezodkladne oznámiť ostatné poistenia a ostatných poisťovateľov a uviesť poistné sumy.

§ 32
Spolupoistenie

(1) Poistná zmluva uzavretá medzi poistníkom a viacerými poisťovateľmi ustanovuje výšku podielov jednotlivých poisťovateľov na záväzkoch vyplývajúcich z tejto zmluvy.

(2) V poistnej zmluve o spolupoistení sa musia poisťovatelia dohodnúť, kto je vedúcim poisťovateľom, inak sa za vedúceho poisťovateľa považuje poisťovateľ, ktorého poistnými podmienkami sa poistenie spravuje. Ak sa nedohodlo inak, súčasťou poistnej zmluvy sú poistné podmienky vedúceho poisťovateľa, ktorý ustanoví aj sadzby poistného.

(3) Vedúci poisťovateľ vystupuje vo vzťahu k poistníkovi a poistenému, ako by bol jediným poisťovateľom, s výnimkou plnenia, na ktoré vznikne poistenému právo voči všetkým poisťovateľom podľa dohodnutej výšky ich podielov vyplývajúcich z uzavretej zmluvy. Vedúci poisťovateľ spravuje poistnú zmluvu, inkasuje poistné, preberá od poisteného oznámenie o poistnej udalosti, vykonáva vyšetrenie na zistenie rozsahu plnenia a ak nebolo dohonuté inak, prijíma poistné. V tomto rozsahu vystupuje vedúci poisťovateľ v mene všetkých poisťovateľov. Žiadny z poisťovateľov nezodpovedá za záväzky ostatných poisťovateľov.

(4) Osoba oprávnená na poistné plnenie uplatňuje právo na poistné plnenie voči vedúcemu poisťovateľovi. Poisťovatelia sa medzi sebou vzájomne vyporiadajú podľa svojich podielov na poistení; ak podiely neboli dohodnuté, platí, že sú rovnaké.

(5) Oprávnená osoba má právo na poistné plnenie v celej výške voči hlavnému poisťovateľovi. Poisťovatelia sa medzi sebou vzájomne vyporiadajú v pomere svojich podielov podľa odseku 3, ak nebolo dohodnuté inak.

(6) Od ustanovení tohto zákona o spolupoistení sa nemožno odchýliť, a to ani v prípade, ak sa niektorý poisťovateľ zúčastní spolupoistenia prostredníctvom obchodnej siete založenej v mieste sídla poisťovateľa alebo jeho pobočky, ktorá sa nachádza v inom členskom štáte ako je členský štát sídla hlavného poisťovateľa alebo ak sa poistné riziko nachádza v inom členskom štáte ako v Slovenskej republike. To neplatí v prípade poistenia veľkých rizík podľa osobitného predpisu.

§ 33
Dvojité poistenie

(1) V prípade dvojitého poistenia je poisťovateľ, ktorý dostane oznámenie o vzniku poistnej udalosti ako prvý, povinný poskytnúť poistné plnenie za celú škodu, najviac však do výšky poistnej sumy alebo limitu poistného plnenia dohodnutého poistnou zmluvou, ktorou je viazaný, a informovať o poskytnutí poistného plnenia ostatných poisťovateľov, o ktorých má vedomosť.

(2) Poisťovateľ, ktorý plnenie poskytol, má právo žiadať od ostatných poisťovateľov úhradu v pomere ich účasti na dvojitom poistení, a to voči každému poisťovateľovi v pomere, v akom sú sumy, ktoré sú podľa poistných zmlúv zaviazaní plniť poistenému. Pokiaľ nemožno od niektorého poisťovateľa dostať sumu, ktorá naňho pripadá, ostatní poisťovatelia sú povinní vyporiadať sa so schodkom v rovnakom pomere.

(3) Ak pre niektoré poistenie platí právo iného štátu, môže poisťovateľ, ktorý je týmto právom viazaný, uplatňovať nárok na vyporiadanie podľa odseku 2 len vtedy, ak je sám podľa tohto práva povinný na takého vyporiadanie.

(4) Ak nastala poistná udalosť, nemôže poistník v neprospech ostatných poisťovateľov zmeniť alebo zrušiť žiadne z týchto poistení. Rovnako ani poisťovateľ nesmie v neprospech ostatných poisťovateľov zmeniť alebo zrušiť žiadne poistenie, ktoré dohodol, až kým nedôjde k vyporiadaniu podľa odseku 2 z tejto poistnej udalosti.

Zachraňovacie náklady
§ 34

(1) Poistený je povinný dbať, aby poistná udalosť nenastala; najmä nesmie porušovať povinnosti smerujúce k odvráteniu poistnej udalosti a zmenšeniu jej následkov, ktoré sú mu uložené právnymi predpismi alebo poistnou zmluvou. Poistený je pritom povinný dodržiavať pokyny poisťovateľa a ak to okolnosti umožňujú, je povinný pokyny poisťovateľa si vyžiadať.

(2) Ak poistený vedome alebo následkom požitia alkoholu a návykových látok porušil povinnosti uvedené v odseku 1 a toto porušenie podstatne prispelo k vzniku poistnej udalosti alebo k zväčšeniu jej následkov, je poisťovateľ oprávnený plnenie z poistnej zmluvy primerane znížiť. To isté platí, ak porušil tieto povinnosti vedome alebo následkom požitia alkoholu alebo návykových látok ten, kto s poisteným žije v spoločnej domácnosti.

§ 35

(1) Poistený má právo na náhradu zachraňovacích nákladov účelne vynaložených na odvrátenie poistnej udalosti, ktorá poistenému majetku bezprostredne hrozila. Takisto má právo na náhradu zachraňovacích nákladov, ktoré účelne vynaložil, aby zmiernil následky poistnej udalosti. Poistený má tiež právo na náhradu škody, ktorú utrpel v súvislosti s činnosťou podľa § 34.

(2) Výška náhrady zachraňovacích nákladov môže byť v poistnej zmluve obmedzená s výnimkou nákladov, ktoré boli vynaložené na záchranu života alebo zdravia osôb. Zachraňovacie náklady, ktoré poistník vynaložil na pokyn alebo so súhlasom poisťovateľa a ktoré by inak nebol povinný vykonať, je poisťovateľ povinný nahradiť bez obmedzenia.

(3) Ak zachraňovacie náklady vynaložil poistník alebo iná osoba, nad rámec povinností ustanovených osobitným predpisom má voči poisťovateľovi rovnaké právo na ich náhradu ako poistený.

(4) Poistné plnenie nemožno znížiť o výšku zachraňovacích nákladov ani o výšku náhrady škody.

Prechod práv na poisťovateľa
§ 36

(1) Ak v súvislosti s hroziacou alebo vzniknutou poistnou udalosťou vzniklo oprávnenej osobe, poistenému alebo osobe, ktorá vynaložila zachraňovacie náklady voči inému právo na náhradu škody alebo iné obdobné právo, prechádza vyplatením poistného plnenia alebo náhrady zachraňovacích nákladov toto právo na poisťovateľa, a to až do výšky súm, ktoré poisťovateľ oprávnenej osobe, poistenému alebo osobe, ktorá vynaložila zachraňovacie náklady z poistenia poskytol.

(2) Ak prešlo na poisťovateľa právo podľa odseku 1 voči fyzickej osobe, platí pri jeho uplatňovaní primerane ustanovenie § ...[1].

(3) Na poisťovateľa neprechádzajú nároky uvedené v odseku 1 voči osobám, ktoré s poisteným, oprávnenou osobou alebo osobou, ktorá vynaložila zachraňovacie náklady žijú v spoločnej domácnosti alebo ktoré sú na neho odkázané výživou. To však neplatí, ak tieto osoby spôsobili škodu úmyselne.

(4) Oprávnená osoba, poistený alebo osoba, ktorá vynaložila zachraňovacie náklady, je povinná postupovať tak, aby poisťovateľ mohol voči inému uplatniť právo na náhradu škody alebo iné obdobné právo, ktoré jej vzniklo v súvislosti s poistnou udalosťou.

(5) Ak sa oprávnená osoba, poistený alebo osoba, ktorá vynaložila zachraňovacie náklady vzdala svojho práva na náhradu škody alebo iného obdobného práva alebo toto právo včas neuplatnila alebo inak zmarila prechod svojich nárokov na poisťovateľa, má poisťovateľ právo poistné plnenie znížiť až do výšky súm, ktoré by inak mohol získať, ak tento zákon neustanovuje inak.

(6) Ak sa poisťovateľ dozvie o skutočnostiach uvedených v odseku 5 až po výplate poistného plnenia, má právo na vrátenie poistného plnenia až do výšky súm, ktoré by inak mohol získať.

§ 37

Ak poisťovateľ nahradil poistenému len časť škody, je osoba, proti ktorej má poistený právo na úhradu zvyšujúcej časti škody, povinná prednostne uspokojiť poisteného.

Poistenie majetku

§ 38

(1) Poistiť možno vec, súbor vecí alebo iné majetkové hodnoty vymedzené v poistnej zmluve.

(2) Poistenie veci alebo súboru vecí je možné dohodnúť len ako škodové poistenie. Poistenie iných majetkových hodnôt ako sú veci alebo súbor vecí možno dohodnúť ako škodové poistenie alebo poistenie na poistnú sumu.

(3) Ak v poistnej zmluve nie je dohodnuté inak, predstavuje poistnú hodnotu majetku jeho všeobecná hodnota, ktorú má majetok v čase, keď sa určuje jeho hodnota.

§ 39

(1) Z poistenia majetku má poistený právo, aby mu bolo poskytnuté plnenie vo výške určenej v poistnej zmluve, ak sa poistná udalosť týka veci, na ktorú sa poistenie vzťahuje,

[1] § 82, zníženie náhrady škody, 5. časť, 3. hlava

najviac však v rozsahu majetkovej ujmy spôsobenej poistnou udalosťou. Za prekročenie rozsahu majetkovej ujmy sa nepovažuje plnenie pri poistení dojednanom na novú cenu.

(2) Poistná suma určená v zmluve je najvyššou hranicou plnenia poisťovateľa; jej výška nesmie prekročiť poistnú hodnotu, ibaže sa zmluve dohodlo, že v záujme zachovania účelu poistenia môže jej výška prekročiť poistnú hodnotu.

§ 40

(1) Ak je poistený súbor vecí a ak v poistnej zmluve nie je dohodnuté inak, vzťahuje sa poistenie na všetky veci, ktoré do tohto súboru patria v okamihu vzniku poistnej udalosti. Ustanovenia tohto zákona o poistnej zmluve, hranici poistného plnenia, poistnej hodnote, podpoistení a nadpoistení sa vzťahujú na celý poistený súbor.

(2) Ak sa poistenie vzťahuje na niekoľko poistených súborov vecí, určí sa poistná suma alebo limit poistného plnenia na každý súbor samostatne.

§ 41

(1) Ak poistník, poistený alebo oprávnená osoba zistí po poistnej udalosti alebo po výplate poistného plnenia, že sa našiel stratený alebo odcudzený majetok, ktorého sa poistná udalosť týka, je povinný túto skutočnosť bez zbytočného odkladu oznámiť poisťovateľovi.

(2) V poistnej zmluve možno dohodnúť, že na poisťovateľa prechádza vlastníctvo nájdeného poisteného majetku, ak v dôsledku vzniku poistnej udalosti na tomto majetku poisťovateľ už poskytol poistné plnenie. Ak podľa poistnej zmluvy vlastníctvo k nájdenému poistenému majetku na poisťovateľa neprejde, je poistený alebo iná oprávnená osoba povinná poistné plnenie poisťovateľovi vrátiť po odpočítaní primeraných nákladov, ktoré musela vynaložiť na odstránenie poškodenia alebo zničenie majetku, ktoré vznikli v čase, keď bola zbavená možnosti s týmto majetkom nakladať.

(3) Oprávnená osoba je povinná počkať s opravou majetku poškodeného poistnou udalosťou alebo s odstraňovaním zvyškov majetku takto zničeného na pokyn poisťovateľa, najdlhšie však počas doby určenej v poistných podmienkach, pokiaľ nie je potrebné z bezpečnostných, hygienických, ekologických alebo iných závažných dôvodov s opravou majetku alebo s odstránením jeho zvyškov začať skôr.

§ 42
Nadpoistenie

(1) Ak poistná suma značne prevyšuje poistnú hodnotu rozhodnú pre určenie plnenia alebo výšky poistného (nadpoistenie) a nejde o prekročenie poistnej sumy na zachovanie účelu poistenia podľa § 39 ods. 2, poisťovateľ nie je povinný plniť viac ako do výšky poistnej hodnoty. Poistník i poisťovateľ môžu navrhnúť, aby poistná suma bola znížená pri pomernom znížení poistného pre ďalšie poistné obdobie.

(2) Ak sa poistník s poisťovateľom nedohodnú o zmene poistnej sumy a poistného do jedného mesiaca odo dňa, čo poistník požiadal o zníženie poistného, mže poistník zmluvu vypovedať do jedného mesiaca od uplynutia uvedenej jednomesačnej lehoty, v ktorej malo dôjsť k dohode. Poistenie zanikne uplynutím osemdňovej výpovednej lehoty.

(3) Ak poistník uzavrel poistnú zmluvu s úmyslom získať bezdôvodné obohatenie, je zmluva neplatná. Ak poisťovateľ nevedel o tomto úmysle, patrí mu poistné až do dňa, v ktorom sa o tom dozvedel.

§ 43

Podpoistenie

(1) Ak je poistná suma v čase vzniku poistnej udalosti nižšia ako poistná hodnota poisteného majetku (podpoistenie), zníži poisťovateľ poistné plnenie v pomere, v akom je výška poistnej sumy ku skutočnej výške poistnej hodnoty poisteného majetku, ak nebolo v poistnej zmluve dohodnuté inak.

(2) V poistnej zmluve možno dohodnúť, že plnenie sa poskytne až do výšky limitu poistného plnenia bez toho, aby sa pri jej určení prihliadalo na pomer poistnej sumy k poistnej hodnote (poistenie na prvé riziko); takéto poistenie musí byť v poistnej zmluve výslovne uvedené.

Poistenie právnej ochrany

§ 44

(1) Poistnou zmluvou pri poistení právnej ochrany sa poisťovateľ zaväzuje uhradiť náklady poisteného spojené s uplatnením jeho práva v rozsahu vymedzenom v poistnej zmluve a poskytovať služby priamo spojené s týmto poistením v rozsahu dohodnutom v poistnej zmluve. Poistenie právnej ochrany možno dohodnúť len ako poistenie proti škode.

(2) Poistený má právo zvoliť si právneho zástupcu pri jeho zastupovaní a pri ochrane a obhajobe svojich práv a záujmov. Poistná zmluva nemôže obmedziť poisteného v práve výberu svojho právneho zástupcu pri jeho zastupovaní a pri ochrane a obhajobe jeho práv a záujmov.

(3) Ak poistenie právnej ochrany nie je predmetom samostatnej poistnej zmluvy, musí byť toto poistenie uvedené v samostatnej časti poistnej zmluvy uzatvorenej na viac poistných rizík (združená poistná zmluva), v ktorej sa vymedzí obsah a rozsah poistenia právnej ochrany a uvedie výška poistného za toto poistenie.

(4) Poisťovateľ je povinný uzavrieť s poisteným rozhodcovskú zmluvu podľa osobitného predpisu na riešenie sporov vyplývajúcich z poistenia právnej ochrany, ak o to poistený požiada. V poistnej zmluve musí byť uvedené právo poisteného požiadať o uzavretie rozhodcovskej zmluvy; v prípade uzavretia rozhodcovskej zmluvy sa v poistnej zmluve uvedie udaj o jej uzavretí. Ak pri uplatňovaní práv a povinnosti z poistenia dôjde k stretu záujmov alebo nezhodám, poisťovateľ je povinný informovať poisteného o jeho práve riešiť spor rozhodcovským konaním.

(5) Ustanovenia odsekov 2 až 5 sa nevzťahujú na

a) poistenie právnej ochrany, ktoré sa týka prevádzky námorných plavidiel alebo poistných rizík vznikajúcich v súvislosti s touto prevádzkou,

b) zastupovanie poisteného, ak je takáto činnosť súčasne vykonávaná vo vlastnom záujme poisťovateľa v rámci poistenia zodpovednosti za škodu,

c) poistenie právnej ochrany vykonávané poisťovateľom ako doplnkové poistenie k poisteniu pomoci osobám v núdzi počas cestovania alebo pobytu mimo miesta svojho obvyklého pobytu .

Poistenie zodpovednosti za škodu

§ 45

(1) Poistenie zodpovednosti za škodu možno dohodnúť len ako poistenie proti škode.

(2) Poistenie zodpovednosti za škodu sa uzaviera pre prípad zodpovednosti poisteného za škodu, ktorú spôsobil inému.

(3) Náhradu škody platí poisťovateľ poškodenému; poškodený však právo na poistné plnenie voči poisťovateľovi nemá, ak osobitný predpis, poistná zmluva alebo poistné podmienky neustanovujú inak.

(4) Ak je dohodnuté poistenie zodpovednosti za škodu v súvislosti s vlastníctvom veci, toto poistenie zmenou vlastníka veci zaniká, ak osobitný predpis alebo poistné podmienky neustanovujú inak. Ustanovenie § 30 ods. 2 sa použije primerane.

(5) Poisťovateľ je oprávnený zisťovať v súvislosti s vyšetrovaním škodovej udalosti týkajúcej sa poistenia zodpovednosti za škodu údaje o zdravotnom stave alebo o príčine smrti poškodeného v nevyhnutnom rozsahu. Ak sa nejde o smrť poškodeného, je na zisťovanie zdravotného stavu poškodeného potrebný jeho súhlas. Ustanovenie § 64 o zisťovaní zdravotného stavu alebo príčiny smrti poisťovateľom sa použije primerane.

§ 46

(1) Poistenie zodpovednosti za škodu sa môže vzťahovať aj na zodpovednosť iného než je poistník alebo poistený.

(2) Ak zomrie fyzická osoba alebo zanikne právnická osoba, ktorá dojednala poistenie vzťahujúce sa na zodpovednosť inej osoby, vstupuje táto osoba do poistenia na miesto poistníka, ktorý s poisťovateľom poistnú zmluvu uzavrel.

§ 47

(1) Z poistenia zodpovednosti za škodu má poistený v dohodnutom rozsahu právo, aby za neho poisťovateľ v prípade vzniku poistnej udalosti uhradil podľa poistných podmienok škodu, za ktorú poistený zodpovedá, a to až do výšky limitu poistného plnenia dohodnutého v poistnej zmluve. Ak rozsah a výšku náhrady škody z tohto poistenia ustanovuje osobitný predpis, poisťovateľ uhradí škodu v rozsahu a vo výške podľa osobitného predpisu.

(2) Ak výšku a rozsah náhrady škody z poistenia ustanovuje osobitný predpis, poisťovateľ uhradí škodu v rozsahu a vo výške podľa osobitného predpisu.

(3) Poisťovateľ nemá právo znížiť podľa ustanovenia § 17 ods. 1 a 2 a § 34 ods. 2 náhradu, ktorú za poisteného vyplatila poškodenému; sumu, o ktorú poisťovateľ takto nemohol svoje plnenie znížiť, je povinný mu uhradiť poistený.

(4) Ak poistený uhradil škodu, za ktorú zodpovedá priamo poškodenému, má voči poisťovateľovi právo na náhradu vyplatenej sumy, a to až do výšky, do ktorej by bol inak povinný plniť poškodenému poisťovateľ,

§ 48

(1) Poistený je povinný bez zbytočného odkladu písomne oznámiť poisťovateľovi vznik udalosti, s ktorou sa môže spájať vznik práva poškodeného (škodová udalosť), skutočnosť, že poškodený uplatnil voči nemu právo na náhradu škody, predložiť poisťovateľovi ním požadované doklady, ako aj vyjadriť sa k svojej zodpovednosti za vzniknutú škodu, k požadovanej náhrade škody a jej výške.

(2) Škodovú udalosť je poisťovateľ oprávnený za poisteného prejednávať, len čo mu bola oznámená, ak v poistných podmienkach nie je ustanovené inak.

(3) Poistený je povinný oznámiť poisťovateľovi, že v súvislosti so škodovou udalosťou bolo voči nemu začaté konanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní a informovať ho o priebehu a výsledku tohto konania.

(4) Poistený je povinný v konaní o náhradu škody postupovať v súlade s pokynmi poisťovateľa; náklady tohto konania znáša poisťovateľ.

§ 49

(1) Ak poistený spôsobí škodu svojim konaním pod vplyvom alkoholu alebo návykových látok, poisťovateľ má voči nemu nárok na náhradu toho, čo za neho plnil.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak poistený užil lieky obsahujúce návykové látky, alebo iné prípravky obsahujúce návykové látky, spôsobom, ktorý mu predpísal lekár a nebol lekárom, výdajcom alebo výrobcom upozornený, že počas ich aplikácie nemôže vykonávať činnosť, pri výkone ktorej spôsobil škodu.

§ 50

Ak poisťovateľ nahradil za poisteného škodu, prechádza na neho právo poisteného na náhradu škody alebo iné obdobné právo, ktoré mu v súvislosti s jeho zodpovednosťou za škody vzniklo proti inému. Ak prešlo na poisťovateľa právo na náhradu škody proti fyzickej osobe, platí pri jeho uplatňovaní primerane ustanovenie § ... [2].

Poistenie úveru, kaucie a finančných strát

§ 51
Poistenie úveru a kaucie

(1) Poistenie úveru sa dojednáva za účelom ochrany úverového veriteľa pred finančným stratami v dôsledku nesplácania poskytnutého úveru dlžníkom uvedeným v poistnej zmluve.

(2) Poistenie kaucie sa dojednáva pre prípad plnenia z ručiteľského záväzku poisteného alebo z iného obdobného dôvodu uvedeného v poistnej zmluve.

(3) Poistenie úveru alebo kaucie je možné dohodnúť len ako poistenie proti škode.

(4) Právo na poistné plnenie zanikne, ak poistený alebo iná oprávnená osoba neoznámi poisťovateľovi vznik poistnej udalosti v lehote, určenej v poistnej zmluve. Ustanovenie § 16 ods. 3 sa na poistenie úveru alebo kaucie nepoužije.

§ 52
Poistenie finančných strát

Poistenie finančných strát sa dojednáva ako poistenie proti škode. Predmetom poistenia finančných strát sú náklady, vynaložené v dôsledku poistnej udalosti, ušlý zisk alebo iné finančné straty uvedené v poistnej zmluve a v poistných podmienkach.

§ 53
Poistenie pomoci osobám, ktoré sa dostanú do ťažkostí počas cestovania alebo pri pobyte mimo svojho bydliska

---

[2] § 82, zníženie náhrady škody, 5. časť, 3. hlava

Poistenie pomoci osobám, ktoré sa dostanú do ťažkostí počas cestovania alebo pri pobyte mimo svojho obvyklého pobytu sa dojednáva za účelom ochrany poisteného pred ťažkosťami počas cestovania alebo pri pobyte mimo miesta svojho obvyklého pobytu. Predmetom tohto poistenia je poskytnutie okamžitej dostupnej pomoci poisťovateľa poistenému v prípade, že sa dostane do ťažkostí v dôsledku poistnej udalosti v rozsahu a za podmienok podľa poistnej zmluvy.

T r e t í pododd i e l

Poistenie osôb

Všeobecné ustanovenia

§ 54

V poistení osôb možno poistiť fyzickú osobu pre prípad smrti, dožitia určitého veku alebo dňa určeného v zmluve ako koniec poistenia, pre prípad choroby, úrazu alebo inej skutočnosti súvisiacej so zdravím alebo zmenou jej osobného postavenia.

§ 55

Právom voči poisťovateľovi na poistné plnenie z poistenia osôb nie je dotknuté právo na náhradu škody ani iné právo voči tomu, kto za škodu zodpovedá.

§ 56

Ak zomrie poistník, ktorý uzavrel s poisťovateľom poistnú zmluvu, podľa ktorej je poistený niekto iný, vstupuje do poistenia na jeho miesto poistený. To isté platí, ak zanikne právnická osoba, ktorá poistnú zmluvu s poisťovateľom uzavrela, bez právneho nástupcu.

§ 57

(1) Poistenie osôb môže poistník dojednať v prospech poisteného alebo inej osoby (osoba oprávnená na poistné plnenie).

(2) Ak sa má poistenie osôb vzťahovať na inú osobu ako poistníka, na určenie a zmenu osoby oprávnenej na poistné plnenie sa vyžaduje súhlas poisteného. Osobou oprávnenou na poistené plnenie nemôže byť v takom prípade poistník.

(3) K osoba oprávnená na poistné plnenie nebola určená alebo ak za oprávnenú osobu bol určený poistník, považuje sa za osobu oprávnenú na poistné plnenie poistený, prípadne jeho dedičia.

(4) Osoba oprávnená na poistné plnenie nadobúda právo na poistné plnenie voči poisťovateľovi až keď vznikne poistná udalosť.

§ 58
Úmyselné spôsobenie poistnej udalosti

Poisťovateľ nie je povinný plniť, ak si poistený spôsobil poistnú udalosť úmyselne, alebo ak ju z jeho podnetu spôsobila tretia osoba, okrem ak sa tak stalo pri nutnej obrane, záchrane života alebo vo všeobecnom záujme.

§ 59
Redukcia poistenia, odkupná hodnota alebo obnovenie poistenia

Ak tento zákon neustanovuje inak, môžu poistné podmienky určiť, kedy z poistenia osôb vzniká právo na redukciu poistnej sumy, na redukciu poistnej doby, na odkupnú hodnotu a na obnovenie podmienok poistenia po redukcii poistnej sumy, po znížení dôchodku alebo po redukcii poistnej doby.

Životné poistenie

§ 60

(1) V životnom poistení možno fyzickú osobu poistiť najmä pre prípad smrti, pre prípad dožitia sa určitého veku alebo dňa určeného v poistnej zmluve ako koniec poistenia alebo pre prípad inej náhodnej udalosti, týkajúcej sa zdravia alebo osobného stavu tejto osoby.

(2) Životné poistenie možno dojednať len ako poistenie na vopred určenú poistnú sumu.

(3) Nemožno dojednať životné poistenie pre prípad smrti dieťaťa, ktorá by nastala do dvoch rokov jeho veku alebo pre prípad potratu alebo narodenia mŕtveho dieťaťa.

§ 61

Zo životného poistenia má poistený právo, aby mu bola vyplatená dohodnutá suma alebo aby mu bol platený dohodnutý dôchodok, alebo aby mu bolo poskytnuté plnenie vo výške určenej podľa poistnej zmluvy, ak u neho nastane poistná udalosť podľa poistnej zmluvy.

§ 62
Zisťovanie zdravotného stavu poisteného

(1) V životnom poistení je poisťovateľ oprávnený požadovať údaje o zdravotnom stave alebo príčine smrti poisteného za predpokladu, že má k tomu súhlas poisteného. Zisťovanie zdravotného stavu poisteného alebo príčiny jeho smrti sa vykonáva na základe lekárskych správ a inej zdravotníckej dokumentácie vyžiadaných podľa osobitného predpisu.

(2) Ak bolo dohodnuté, že poistník je zbavený povinnosti platiť poistné, je poisťovateľ oprávnený požadovať údaje o jeho zdravotnom stave a na základe jeho súhlasu preskúmavať jeho zdravotný stav spôsobom a v rozsahu podľa odseku 1.

§ 63
Právo na poistné plnenie v prípade smrti poisteného

(1) Ak je poistnou udalosťou smrť poisteného, môže poistník v poistnej zmluve určiť osobu oprávnenú na poistné plnenie, a to menom, priezviskom, rodným číslom, prípadne dátumom narodenia alebo vzťahom k poistenému, ak ide o fyzickú osobu, alebo názvom a identifikačným číslom, ak ide o právnickú osobu. Až do vzniku poistnej udalosti môže poistník určenie oprávnenej osoby meniť, ak nejde o poistenie dôchodku. Takáto zmena je účinná dňom doručenia písomného oznámenia poisťovateľovi o zmene určenej oprávnenej osoby.

(2) Ak nebola v čase smrti poisteného podľa odseku 1 určená osoba oprávnená na poistné plnenie alebo ak táto osoba nenadobudne právo na poistné plnenie, nadobudne toto právo manžel poisteného, a ak ho niet, deti poisteného.

(3) Ak niet osôb uvedených v odsekoch 1 a 2, nadobúdajú právo na poistné plnenie rodičia poisteného, a ak ich niet, osoby, ktoré žili s poisteným po dobu najmenej jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti alebo boli odkázané výživou na poisteného; ak niet ani týchto osôb, nadobudnú toto právo dedičia poisteného, a to podľa veľkosti svojich dedičských podielov. V prípade, ak sa dodatočne zistí, že dedičom je niekto iný alebo ak je dedičov viac, použijú sa ustanovenia tohto zákona o ochrane oprávneného dediča primerane.

(4) Ak právo na poistné plnenie vznikne niekoľkým osobám a ich podiely nie sú určené, má každá z nich právo na rovnaký podiel. Podiel, ktorý niektorí z oprávnených osôb nenadobudne, prirastá ostatným oprávneným osobám.

(5) Osoba oprávnená na poistné plnenie v prípade smrti poisteného nadobúda právo na poistné plnenie vznikom poistnej udalosti. Dokiaľ toto právo nenadobudne, môže poistník s právom na poistné plnenie nakladať, najmä ho založiť alebo postúpiť.

§ 64
Súhlas poisteného

Ak poistník nie je súčasne poistený môže určiť, alebo zmeniť osobu oprávnenú na poistné plnenie alebo postúpiť alebo založiť pohľadávky z poistenia len so súhlasom poisteného.

§ 65
Uvedenie nesprávneho dátumu narodenia

(1) Ak poistník uviedol nesprávne dátum narodenia poisteného a v dôsledku toho bolo poisťovateľom nesprávne určené poistné, poistná doba, doba platenia poistného alebo poistná suma, je poisťovateľ oprávnený poistné plnenie z tejto zmluvy znížiť v pomere výšky poistného, ktoré bolo platené k výške poistného, ktoré by bolo zaplatené, ak by poistník bol uviedol správne dátum narodenia alebo pohlavia poisteného.

(2) Ak bolo v dôsledku nesprávne uvedených údajov o dátume narodenia poisteného určené vyššie poistné, je poisťovateľ povinný upraviť jeho výšku od začiatku poistného obdobia nasledujúceho po poistnom období, v ktorom sa správne údaje dozvedel. Poistné platené za nasledujúce poistné obdobie sa zníži o preplatok poistného; v prípade jednorazového poistného je poisťovateľ povinný preplatok poistného poistníkovi bez zbytočného odkladu vrátiť.

(3) Ak poisťovateľ počas trvania životného poistenia zistí, že poistník uviedol nesprávny dátum narodenia poisteného, je oprávnený odstúpiť od poistnej zmluvy, ak by s poistníkom v prípade správne uvedeného dátumu narodenia poisteného v čase uzatvorenia poistnej zmluvy za týchto podmienok poistnú zmluvu neuzavrel.

§ 66
Výluka zo životného poistenia

(1) V prípade samovraždy poisteného je poisťovateľ povinný poskytnúť poistné plnenie len vtedy, ak životné poistenie trvalo nepretržite najmenej dva roky bezprostredne predchádzajúce samovražde. To neplatí, ak k smrti poisteného došlo v stave nepríčetnosti alebo duševnej poruchy.

(2) Ak poistnú udalosť spôsobila osoba, v prospech ktorej bolo poistenie dojednané, platí, ako keby vôbec nebola určená a právo na plnenie jej nevznikne.

§ 67
Redukcia poistenia

(1) Ak bolo zaplatené za životné poistenie bežné poistné za poistné obdobie a ak nebolo po uplynutí tohto obdobia zaplatené ďalšie bežné poistné v lehote jeho splatnosti, mení sa toto životné poistenie na poistenie s redukovanou poistnou sumou alebo na poistenie s redukovaným dôchodkom, a to bez povinnosti platiť bežné poistné, ak nebolo dohodnuté inak.

(2) Ak redukovaná poistná suma alebo redukovaný dôchodok sú menšie ako limity dohodnuté v poistnej zmluve, dôjde k redukcii poistnej doby, uplynutím ktorej životné poistenie zaniká, ak nebolo dohodnuté inak.

(3) K redukcii poistnej sumy, zníženiu dôchodku alebo k redukcii poistnej doby dôjde od prvého dňa po uplynutí lehoty podľa § 20; výzva poisťovateľa musí v tomto prípade obsahovať poučenie, že nezaplatením poistného dôjde k redukcii poistnej sumy, zníženiu dôchodku alebo redukcii poistnej doby.

(4) Poistenie pre prípad smrti, ktoré bolo dohodnuté na presne určenú dobu s platením bežného poistného, zaniká z dôvodu neplatenia poistného v lehote podľa § 20 bez nároku na redukciu poistnej sumy, zníženie dôchodku alebo redukciu poistnej doby, ak nebolo dohodnuté inak.

§ 68
Odkupná hodnota

(1) Ak bolo v životnom poistení s bežným poistným zaplatené poistné najmenej za dva roky alebo ak ide o poistenie s jednorazovým poistným alebo poistenie s redukovanou poistnou sumou, má poistník právo, aby mu poisťovateľ vyplatil odkupnú hodnotu.

(2) Ak nebolo dohodnuté inak, právo na odkupnú hodnotu nevzniká u poistenia pre prípad smrti, ktoré bolo dohodnuté na dobu určitú, ani u iného životného poistenia, z ktorého sa vypláca dôchodok, ak už vyplácanie dôchodku začalo.

§ 69
Obnovenie životného poistenia

V poistnej zmluve môže byť dohodnuté, za akých podmienok môže poistník požadovať, aby redukovaná poistná suma alebo redukovaná výška dôchodku bola opäť zvýšená na pôvodnú výšku alebo redukovaná poistná doba predlžená na pôvodnú dĺžku.

Skupinové poistenie

§ 70

(1) Poistná zmluva o skupinovom poistení nemusí obsahovať mená poistených, ak sú v čase uzatvorenia poistnej zmluvy určení iným spôsobom vylučujúcim pochybnosti. Na uzavretie takejto poistnej zmluvy nie je potrebný súhlas poistených.

(2) V prípade skupinového poistenia má právo poistníka podľa § 62 ods. 1 poistený.

(3) V prípade skupinového poistenia, ktorým sa uzatvára poistenie pre prípad smrti poisteného sa nevyžaduje súhlas poisteného podľa § 61 ods.1.

Poistenie úrazu

§ 71

(1) Z poistenia úrazu poskytne poisťovateľ poistenému poistné plnenie vo výške určenej v poistnej zmluve, ak došlo k úrazu poisteného. Poistenie úrazu možno dohodnúť ako poistenie proti škode alebo ako poistenie na vopred dohodnutú poistnú sumu.

(2) Úrazom sa na účely tohto zákona rozumie neočakávané a náhle pôsobenie vonkajších síl alebo vlastnej telesnej sily nezávisle od vôle poisteného, ku ktorému došlo počas trvania doby poistenia a ktorým bolo poistenému spôsobené poškodenie na zdraví alebo smrť.

(3) Poistenie úrazu možno dohodnúť ako pripoistenie k životnému poisteniu.

§ 72
Odmietnutie a zníženie poistného plnenia

(1) Poisťovateľ má právo

a) odmietnuť poistné plnenie, ak k úrazu poisteného došlo v súvislosti s konaním, pre ktoré bol uznaný vinným zo spáchania úmyselného trestného činu alebo ktorým si úmyselne poškodil zdravie,

b) znížiť poistné plnenie primerane, ak k úrazu došlo v dôsledku požitia alkoholu alebo návykových látok poisteným podľa toho, aký vplyv malo toto porušenie na rozsah povinnosti poisťovateľa plniť.

(2) Poisťovateľ nemôže znížiť poistné plnenie podľa odseku 1 písm. b), ak poistený užil návykové látky alebo prípravky obsahujúce návykové látky spôsobom, ktorý mu predpísal lekár a ak nebol lekárom alebo predajcom alebo výrobcom lieku upozornený, že počas aplikácie lieku nemožno vykonávať činnosť, pri ktorej došlo k úrazu.

§ 73
Poistenie choroby

(1) Z poistenia choroby poskytne poisťovateľ poistné plnenie poistenému vo výške a v rozsahu určenom v poistnej zmluve, ak nastane choroba určená v poistnej zmluve alebo v poistných podmienkach. Poistenie choroby možno dohodnúť ako poistenie proti škode alebo ako poistenie na vopred dohodnutú poistnú sumu.

(2) Ak bola dohodnutá čakacia doba, nesmie byť dlhšia ako šesť mesiacov odo dňa začiatku poistenia; v poistení pre prípad ošetrovateľskej starostlivosti nesmie táto čakacia doba presiahnuť tri roky.

(3) Na poistenie choroby sa ustanovenie § 14 ods. 2 až 5 nepoužije.

(4) Poistenie choroby možno dohodnúť ako pripoistenie k životnému poisteniu.

§ 74
Individuálne zdravotné poistenie

(1) V individuálnom zdravotnom poistení poisťovateľ hradí za poisteného v rozsahu dohodnutom v poistnej zmluve náklady na zdravotnú starostlivosť, ktoré vznikli v dôsledku choroby alebo úrazu a na úkony, súvisiace so zdravotným stavom poisteného, najmä s chorobou, úrazom, tehotenstvom a preventívnou alebo dispenzárnou starostlivosťou.

(2) Individuálne zdravotné poistenie možno dohodnúť ako poistenie proti škode.

(3) Ak bola dohodnutá čakacia doba, nesmie byť dlhšia ako tri mesiace odo dňa začiatku poistenia, prípadne rozšírenia rozsahu poistenia o ďalšie riziká; osobitná čakacia doba pre prípad pôrodu, psychoterapie, stomatológie vrátane stomatochirurgie nesmie prevýšiť deväť mesiacov. V poistení pre prípad ošetrovateľskej starostlivosti nesmie táto čakacia doba presiahnuť tri roky odo dňa začiatku poistenia.

(4) Na individuálne zdravotné poistenie sa ustanovenia § 15 ods. 2 až 5 nepoužijú.

2. oddiel
Zaopatrovateľské zmluvy

1. pododdiel
Zmluva o finančnej výpomoci

§ 75

Zmluvou o finančnej výpomoci sa zakladá fyzickej osobe (ďalej oprávnená osoba) právo na vyplácanie pravidelných peňažných dávok (renta) na doživotne alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania.

§ 76

Zmluva o finančnej výpomoci sa musí uzatvoriť písomne.

§ 77

Peňažné dávky sú splatné mesačne vopred, ak sa v zmluve nedohodne inak.

§ 78

1. Právo na vyplácanie peňažných dávok nemožno previesť na iného.
2. Právo na nevyplatené peňažné dávky, ktoré boli splatné za života oprávnenej osoby, možno postúpiť. V prípade smrti oprávnenej osoby prechádza na jej dedičov.

2. oddiel
Zaopatrovacia zmluva
§ 79

1. Zaopatrovacou zmluvou sa povinná osoba zaväzuje poskytovať fyzickej osobe (oprávnená osoba) počas jej života zaopatrenie určitého druhu a v určitom rozsahu, prípadne celkové zaopatrenie za to, že na ňu oprávnená osoba prevedie svoj majetok alebo jeho časť.

2. Pod celkovým zaopatrením sa rozumie najmä poskytnutie výživy, bývania, stravy, ošatenia, starostlivosti a v prípade choroby aj úhrada nákladov spojených s liečením. Do celkového zaopatrenia patria i náklady vynaložené v súvislosti s pohrebom oprávnenej osoby.
3. V zaopatrovacej zmluve sa môže určiť, že na celkové zaopatrenie je povinná prispievať aj oprávnená osoba. Spôsob a rozsah príspevku musí byť určený v zmluve.

§ 80

Zaopatrovacia zmluva sa musí uzavrieť písomne.

§ 81

1. Ak sa na základe zaopatrovacej zmluvy prevádza nehnuteľnosť, v ktorej má oprávnená osoba zabezpečené bývanie, súčasne s prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vznikne na prevádzanej nehnuteľnosti vecné bremeno, zaťažujúce povinnú osobu strpieť právo doživotného bývania oprávnenej osoby v prevádzanej nehnuteľnosti a poskytovať jej zaopatrenie určitého druhu a v určitom rozsahu, prípadne celkové zaopatrenie. Zaopatrovacia zmluva podľa tohto odseku musí mať formu notárskej zápisnice[3].
2. Vecné bremeno môže na návrh podaný povinnou osobou zrušiť súd, ak povinná osoba preukáže, že oprávnenú osobu je vzhľadom na jej zdravotný stav popísaný v lekárskom posudku a pre jej vlastný prospech potrebné natrvalo umiestniť v zdravotníckom alebo opatrovateľskom zariadení a na tento účel zloží peňažnú zábezpeku, ktorá oprávnenej osobe umožní dlhodobé umiestnenie v zdravotníckom alebo opatrovateľskom zariadení.
3. Výšku peňažnej zábezpeky, ako aj čas a spôsob jej zloženia a podmienky nakladania s ňou určí súd. Súd rozhodne o zániku vecného bremena len za predpokladu, že povinný z vecného bremena preukáže, že splnil povinnosti ohľadom zloženia peňažnej zábezpeky určené súdom.
4. Ustanovenia o vecnom bremene podľa ods. 1 až 3 sa nepoužijú, ak zmluvné strany jeho vznik v zaopatrovacej zmluve výslovne vylúčia.

§ 82

Ak dôjde k zničeniu alebo poškodeniu nehnuteľnosti, v ktorej mala oprávnená osoba zabezpečené bývanie, musí povinná osoba zabezpečiť pre oprávnenú osobu na vlastné náklady primerané náhradné bývanie. Primeranosť sa bude posudzovať najmä s ohľadom na kvalitu, výmeru, počet miestností, lokalitu a dostupnosť náhradného bývania vo vzťahu k pôvodnému bývaniu.

§ 83

[3] V notárskom poriadku sa vo väzbe na zaopatrovaciu zmluvu navrhuje zaviesť poučovaciu povinnosť notára, najmä pre prípad, ak strany využijú ustanovenie ods. 4

Práva oprávnenej osoby zo zaopatrovacej zmluvy nie je možné postúpiť a ani neprechádzajú na dedičov, okrem práva na nevyplatené peňažné dávky, ktoré boli splatné za života oprávnenej osoby.

§ 84

1. Ak sú oprávnenými osobami manželia, musí zaopatrovacia zmluva určiť rozsah poskytovaného plnenia pre každého z manželov.
2. Po smrti jedného z manželov ostávajú práva a povinnosti zo zaopatrovacej zmluvy zachované tomu z manželov, ktorý prežil druhého manžela.

§ 85

1. Ak si povinná osoba neplní povinnosti zo zaopatrovacej zmluvy, môže od nej oprávnená osoba žiadať protihodnotu dohodnutého zaopatrenia v peniazoch. Pri opakovanom alebo obzvlášť závažnom porušení zaopatrovacej zmluvy zo strany povinnej osoby, môže oprávnená osoba od zaopatrovacej zmluvy odstúpiť.
2. Odstúpenie od zmluvy podľa ods. 1 je účinné doručením oznámenia o odstúpení povinnej osobe.

3. oddiel
Stávka, hra a žreb

Stávka
§ 86

3. Ak sa aspoň jedna strana zaväzuje poskytnúť výhru tomu, koho tvrdenie o skutočnosti, ktorá je pre strany neznáma, sa dodatočne ukáže ako pravdivé alebo správne, vznikne stávka.
4. Ak má strana, ktorá stávku vyhrala, od počiatku vedomosť o skutočnosti rozhodujúcej pre výsledok stávky a zatají to druhej strane, je stávka neplatná. To neplatí, ak strana, ktorá stávku vyhrala, oznámila druhej strane svoju vedomosť o skutočnosti rozhodujúcej pre výsledok stávky, avšak druhá strana napriek tomu na stávke trvala.

§ 87

1. Výhrou zo stávky môže byť plnenie v peniazoch, poskytnutie inej veci alebo vykonanie činnosti.
2. Výhra, ktorú ponúknu strany zúčastnené na stávke, nemusí mať rovnakú povahu.

§ 88

1. Výhry zo stávok nemožno vymáhať.
2. Vymáhať nemožno ani pohľadávky z pôžičiek vedome poskytnutých do stávky.

§ 89

1. Pohľadávky zo stávok nemožno platne zabezpečiť a nemôžu sa jednostranne započítať s pohľadávkami, ktoré má osoba, ktorá prehrala voči výhercovi stávky.
2. Strana, ktorá stávku prehrala, nemôže svoj dlh platne uznať.

§ 90

Ak došlo k odovzdaniu výhry, nemôže sa ten, kto prehral, domáhať jej vrátenia. To neplatí, ak bola stávka neplatná.

Hra
§ 91

1. Ak sa osoba alebo niekoľko osôb usiluje získať výhru tým, že splní vopred určené podmienky a postupuje podľa stanovených pravidiel, pričom výsledok jej úsilia závisí výlučne alebo prevažne od budúcej neistej okolnosti, ide o hru.
2. Okolnosť alebo udalosť, ktorá určuje výsledok hry, nesmie byť vopred nikomu známa, nesmie byť nikým ovplyvniteľná a nesmie byť v rozpore s pravidlami hry, inak je hra neplatná.
3. Na hru sa primerane použijú ustanovenia o stávke.

Žreb
§ 92

1. Za žreb sa považuje kupón, tiket, lístok, osvedčenie alebo iný dokument, ktorý obsahuje hodnotu alebo údaj, ktorý je podľa vopred určených pravidiel rozhodujúci pre získanie výhry.
2. Hra, v ktorej je výhra spojená so žrebom určitej hodnoty alebo s určitým údajom, sa nazýva lotéria.
3. Výsledok lotérie sa stanoví náhodným určením žrebu, t. j. žrebovaním.
4. Na žreb a lotériu sa primerane použijú ustanovenia o stávke, s výnimkou prípadu, ak sa má žrebom rozhodnúť spor, ak má byť žrebom rozdelená spoločná vec, ak má žreb rozhodnúť pri hlasovaní, alebo ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Spoločné ustanovenia
§ 93

Ustanovenia o stávke, hre a žrebe sa nepoužijú na prípady, ak sú stávky, hry a žreby prevádzkované podľa osobitného predpisu[4] alebo ak tak stanovuje osobitný predpis[5].

[4] Zákon č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
[5] Napr. zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov, § 24 ods. 2: „V sporoch z burzového obchodu je neprípustná námietka, že išlo iba o stávku alebo hru."

5. diel
Záväzky z jednostranných právnych úkonov

1. oddiel
Verejný prísľub

§ 1
Všeobecné ustanovenia

Verejný prísľub zaväzuje toho, kto verejne vyhlási (sľubujúci), že poskytne odmenu alebo cenu jednej prípadne viacerým osobám, ktoré splnia podmienky určené vo verejnom prísľube.

Prísľub odmeny
§ 2

1. Ak je verejný prísľub viazaný na poskytnutie odmeny za podanie konkrétneho výkonu v stanovenom čase alebo bez určenia času, dostane odmenu ten, kto podá výkon ako prvý. Ak podá výkon niekoľko osôb súčasne, rozdelí sa odmena medzi ne rovnakým dielom.

2. Prísľub odmeny je možné odvolať, ibaže sa sľubujúci práva na odvolanie vopred vzdal alebo ak z neho vyplýva, že je po celú dobu alebo počas určenej doby neodvolateľný. Odvolať prísľub odmeny podľa tohto odseku však nie je možné po tom, ako ktorákoľvek osoba, ktorá sa zapojila do plnenia vyhlásených podmienok, podmienky určené v prísľube splnila.

3. Ak niekto splní podmienky prísľubu odmeny až po jeho odvolaní, je voči nemu odvolanie neúčinné, ak preukáže, že v tom čase o odvolaní nevedel a ani nemohol vedieť.

Prísľub ceny
§ 3

Ak sa vo verejnom prísľube sľubuje cena za najlepší podaný výkon, cena sa udelí tej osobe, ktorá sa zapojila do plnenia podmienok verejného prísľubu, podmienky verejného prísľubu splnila a podala výkon, ktorý je pre sľubujúceho najlepší.

§ 4

Vyhlásenie o prísľube ceny musí obsahovať najmä informácie o druhu a charaktere očakávaného výkonu, o spôsobe a podmienkach jeho podania, o dobe, v ktorej sa má plniť, o sľúbenej cene a o kritériách, podľa ktorých sa bude splnenie podmienok posudzovať.

§ 5

1. Výkony, podané na základe vyhláseného prísľubu ceny, posúdi osoba určená v prísľube. Ak taká osoba nie je, splnenie podmienok posúdi sľubujúci.

2. Ak podmienky vyhláseného prísľubu nestanovujú inak, lehota, v ktorej je potrebné posúdiť podané výkony, nesmie byť dlhšia ako 30 dní a začína plynúť od prvého dňa nasledujúceho po skončení lehoty, v ktorej sa mohlo plniť.

§ 6

1. Rozhodnutie o tom, ktorý z podaných výkonov spĺňajúcich podmienky verejného prísľubu je pre sľubujúceho najlepší, je výlučne na vôli sľubujúceho. Ak sľubujúci postupoval pri posudzovaní podaných výkonov v súlade s obsahom vyhlásenia o prísľube odmeny, nemôže zmeniť jeho rozhodnutie ani súd.

2. Sľubujúci nie je povinný poskytnúť cenu, ak žiaden z podaných výkonov nespĺňa stanovené podmienky alebo kritériá.

§ 7

Prísľub ceny je možné odvolať len zo závažných dôvodov. Odvolanie sa musí vykonať rovnakým spôsobom, akým bol urobený samotný prísľub alebo iným rovnako účinným spôsobom. Ak dôjde k odvolaniu prísľubu ceny, majú osoby, ktoré pred odvolaním prísľubu jeho podmienky prevažne alebo sčasti splnili, právo na primerané odškodnenie. Na toto právo musí sľubujúci upozorniť najneskôr pri odvolaní prísľubu.

2. oddiel
Sľub odškodnenia

§ 8

Sľubom odškodnenia sa zaväzuje sľubujúci, že nahradí príjemcovi sľubu škodu, ktorá mu vznikne z určitého jeho konania, o ktoré ho sľubujúci žiada a na ktoré nie je príjemca sľubu povinný.

§ 9

1. Záväzok sľubujúceho vzniká doručením písomného vyhlásenia sľubujúceho jeho príjemcovi.
2. Príjemca sľubu je povinný uskutočniť konanie, o ktoré ho sľubujúci žiada, len keď sa na to zaviazal.

§ 10

Sľubujúci je povinný nahradiť náklady a všetku škodu, ktoré príjemcovi sľubu vzniknú v súvislosti s konaním, o ktoré ho sľubujúci požiadal.

§ 11

Príjemca sľubu je povinný na účet sľubujúceho vykonať včas opatrenia potrebné na odvrátenie škody alebo jej obmedzenie na najnutnejšiu mieru.

Piata časť

Tretia hlava
Záväzky z iných právnych dôvodov

1. pododdiel

§ 1

Každý, komu sa podľa práva pričíta škoda spôsobená inému, je povinný túto škodu nahradiť.

Škoda na chránenom záujme
§ 2

Škoda je majetková alebo nemajetková ujma na právom chránenom záujme.

§ 3

(1) Ochrana záujmu sa riadi najmä jeho významom, hodnotou, zreteľnosťou a rozpoznateľnosťou, ale tiež podľa záujmov iných na slobodnom rozvoji a výkone ich práv v súlade so záujmami celku.
(2) Životu, telesnej a duševnej integrite, ľudskej dôstojnosti a slobode sa poskytuje najvyššia ochrana.

§ 4

Za škodu sa považujú aj výdaje na zabránenie bezprostredne hroziacej škody za predpokladu, že boli vynaložené dôvodne a v primeranom rozsahu.

§ 5

Nenahrádza sa škoda, ktorá má svoj pôvod v protiprávnej činnosti poškodeného.

§ 6

Nenahrádza sa minimálna škoda.

2. poddodiel

Spôsobenie škody (príčinná súvislosť)

§ 7

Conditio sine qua non

Konanie, opomenutie (ďalej „správanie”) alebo iná skutočnosť je príčinou škody, ak by pri neexistencii takejto skutočnosti škoda nevznikla.

§ 8

Súbežné príčiny

V prípade viacerých skutočností, z ktorých by každá sama o sebe spôsobila škodu v ten istý okamih, sa každá z týchto skutočností považuje za príčinu vzniku škody.

§ 9

Alternatívne príčiny

(1) Ak nie je zrejmé, ktoré zo správaní viacerých osôb spôsobilo škodu, príčinou vzniku škody je každé z týchto správaní v rozsahu, v akom by pravdepodobne viedlo k vzniku škody; inak tieto osoby nahrádzajú škodu spoločne.

(2) Ak k vzniku škody došlo správaním a zároveň v dôsledku náhody alebo správaním poškodeného, škoda sa rozdelí podľa miery pravdepodobnosti, akou sa tieto skutočnosti podieľali na vzniku škody.

(3) Ak je viacero poškodených a je neisté, či konkrétna škoda bola spôsobená určitým správaním, pričom je zrejmé, že toto správanie nespôsobilo škodu všetkým poškodeným, považuje sa takéto správanie za príčinu škody spôsobenej všetkým poškodeným v rozsahu pravdepodobnosti, ako mohlo spôsobiť škodu konkrétnemu poškodenému.

§ 10

Potencionálne príčiny

(1) Ak určité správanie viedlo neodvratne k vzniku škody, tak sa na následne správanie, ktoré by spôsobilo tú istú škodu, neprihliada. To neplatí, ak následné správanie viedlo k ďalšej škode alebo ak by spôsobilo škodu vo väčšom rozsahu.
(2) Ak skoršie správanie viedlo k trvajúcej škode a následne správanie by ju tiež spôsobilo, považujú sa od toho času obidve správania za príčinu trvajúcej škody.

§ 11

Neurčité dielčie príčiny

Ak žiadne z viacerých skutočností, ktoré prichádzajú do úvahy ako príčiny, nespôsobilo celú škodu alebo jej určitú časť, avšak každá z nich zjavne prispela k vzniku škody, má sa za to, že tieto skutočnosti spôsobili škodu rovným dielom.

§ 12

Ak je daná príčinná súvislosť podľa ustanovení § 7 až 11 tejto časti zákona, súd môže osobe pričítať škodu alebo jej časť aj s prihliadnutím na ďalšie okolnosti, ako napríklad na:

a) predvídateľnosť škody v okamihu jej vzniku,
b) povahu a hodnotu chráneného záujmu,
c) dôvod vzniku povinnosti nahradiť škodu,
d) rozsah bežného životného rizika a
e) účel normy, ktorá bola porušená.

3. poddodiel
Dôvody povinnosti nahradiť škodu

§ 13
Škoda spôsobená náhodou

Škodu spôsobenú náhodou nahradí ten, kto dá k náhode zo svojej viny podnet, najmä tým, že poruší predpis alebo zariadenie, ktoré majú zabrániť náhodilým škodám.

Škoda spôsobená zavinene

§ 14

Každý je povinný nahradiť škodu na právom chránenom záujme, ktorú spôsobil zavinene.

§ 15

(1) Zavinene koná ten, kto úmyselne alebo z nedbanlivosti poruší požadovanú mieru starostlivosti.

(2) Požadovaná miera starostlivosti sa upraví, ak nie je od osoby, vzhľadom na jej vek, telesný alebo duševný stav alebo osobitné okolnosti, možné očakávať, že vyvinie inak požadovanú starostlivosť.

(3) Pri posudzovaní požadovanej starostlivosti treba zohľadniť pravidlá, ktoré prikazujú alebo zakazujú určité správanie sa.

§ 16

(1) Súd môže vzhľadom k závažnosti nebezpečenstva predstavovaného konaním škodcu uložiť škodcovi, aby preukázal, že škodu nezavinil.

(2) Závažnosť nebezpečenstva je určovaná podľa závažnosti možnej škody v daných prípadoch, ako aj pravdepodobnosti, že taká škoda môže skutočne vzniknúť.

§ 17
Ochrana pred hroziacou škodou

Povinnosť zakročiť na ochranu iného má ten, komu to ukladá zákon, ďalej ten, kto vytvoril nebezpečnú situáciu alebo má nad ňou kontrolu. Rovnaká povinnosť vzniká tam, kde si to vyžaduje povaha vzťahu medzi stranami alebo kde medzi závažnosťou ujmy a ťažkosťami s jej odvrátením existuje zrejmý nepomer.

§ 18
Škoda spôsobená pri prevádzkovaní podniku

(1) Kto pri existujúcej prevádzke podniku sleduje hospodársky alebo profesijný účel a využíva pritom pomocníkov alebo technické zariadenie, nahradí škodu, ktorá má pôvod vo vade prevádzky alebo jej výrobku alebo služby.
(2) Vadou je každá odchýlka od štandardov, ktorý podľa stavu vedy a techniky a zvyklostí pri prevádzke možno rozumne od prevádzky, výrobku alebo služby očakávať.
(3) Prevádzkovateľ nenahrádza škodu, ak preukáže, že dodržal náležitú starostlivosť.

Škoda spôsobená nezavinene a sprísnená povinnosť nahradiť škodu

§ 19
Škoda pri prevádzke zvlášť nebezpečnej

Ten, kto vykonáva mimoriadne nebezpečnú činnosť nahradí škodu spôsobenú zdrojom zvýšeného nebezpečenstva; činnosť je mimoriadne nebezpečná, ak ani pri vynaložení náležitej starostlivosti nie je možné vopred vylúčiť možnosť vzniku závažnej škody. Mimoriadne nebezpečnou nie je činnosť, ak ju možno považovať za obvyklú.

Škoda spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov

§ 20

(1) Kto vykonáva dopravu, nahradí škodu spôsobenú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnakú povinnosť má aj prevádzkovateľ vozidla, plavidla alebo lietadla, ibaže sú poháňané ľudskou silou.
(2) Prevádzkovateľ sa nemôže zbaviť povinnosti nahradiť škodu, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Povinnosti sa inak zbaví, ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

§ 21

Ak je dopravný prostriedok v oprave, za prevádzkovateľa sa považuje osoba, ktorá prevzala dopravný prostriedok na opravu.

§ 22

(1) Namiesto prevádzkovateľa nahradí škodu ten, kto použije dopravný prostriedok bez vedomia alebo proti vôli prevádzkovateľa. Prevádzkovateľ nahradí škodu spoločne s ním, ak takéto použitie dopravného prostriedku svojou nedbalosťou umožnil.
(2) Ak nemožno určiť prevádzkovateľa, platí, že prevádzkovateľom je vlastník dopravného prostriedku.

§ 23

Prevádzkovateľ nahradí škodu spôsobenú na zdraví a veciach, ako aj za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou veci, ak poškodený stratil pri poškodení možnosť vec opatrovať.

§ 24

Ak sa stretnú prevádzky dvoch alebo viacerých prevádzkovateľov a ak ide o vyporiadanie medzi týmito prevádzkovateľmi, zodpovedajú podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody.

§ 25
Škoda spôsobená spoľahnutím sa na elektronický podpis alebo pečať

(1) Používateľ zaručeného elektronického podpisu alebo elektronickej pečiatky (podpisovateľ) nahradí škodu ktorá vznikla tretím osobám tým, že sa spoľahli na platnosť dokumentu podpísaného zaručeným elektronickým podpisom alebo overeného časovou pečiatkou.
(2) Podpisovateľ sa zbaví povinnosti nahradiť škodu ak preukáže, že na ochranu pred zneužitím elektronického podpisu alebo časovej pečiatky prijal také bezpečnostné opatrenia, ktoré bolo možné vzhľadom na okolnosti rozumne očakávať.

§ 26
Škoda spôsobená informáciou alebo radou

(1) Každý, kto je príslušníkom určitého stavu, profesie alebo povolania a tiež každý, kto inak ako odborník vystupuje, nahradí škodu spôsobenú nesprávnou, neúplnou alebo škodlivou informáciou alebo radou, poskytnutou za odmenu v rámci svojich znalostí alebo schopností, ktoré možno od jeho vystupovania ako odborníka očakávať.
(2) Povinnosti nahradiť škodu sa osoba zbaví, ak preukáže, že postupovala s náležitou starostlivosťou.
(3) Iné osoby hradia škodu, ktorú poskytnutím rady alebo informácie spôsobili vedome.

§ 27
Škoda spôsobená zvieraťom

(1) Škodu spôsobenú zvieraťom hradí jeho vlastník, aj keď zviera zveril inej osobe, alebo sa zviera zatúlalo alebo utieklo. Spoločne s vlastníkom nahradí škodu ten, kto v čase spôsobenia

škody zviera chová alebo inak používa (chovateľ) ako aj ten, kto zviera vedome podráždil alebo poštval.
(2) Namiesto vlastníka alebo chovateľa nahradí škodu ten, kto zviera vlastníkovi alebo chovateľovi svojmocne odňal. Povinnosti nahradiť škodu sa nemôže zbaviť.
(3) Vlastník alebo osoba, ktorej vlastník zviera zveril, sa zbaví povinnosti nahradiť škodu, ak preukáže, že by škoda vznikla aj pri vynaložení náležitej starostlivosti.

§ 28

Škoda spôsobená povahou veci

(1) Každý nahradí škodu spôsobenú vadou veci, ktorá sa pri plnení záväzku použila. Platí to aj v prípade, ak použitá vec nemá vadu, avšak má vlastnosti, ktoré podstatne zvyšujú riziko poškodenia.
(2) Ustanovenie odseku 1 sa použije aj na poskytovanie zdravotníckych, sociálnych, veterinárnych a iných biologických služieb.

Škoda spôsobená vecou

§ 29

(1) Škodu spôsobenú vecou nahradí ten, kto mal mať nad vecou dohľad. Ak takúto osobu nemožno inak určiť, platí, že je ňou jej vlastník.
(2) Škodu spôsobenú zrútením, pádom alebo vyhodením veci z miestnosti alebo podobného miesta nahradí spolu s osobou uvedenou v odseku 1 ten, kto takéto miesto užíva. Ak takúto osobu nemožno určiť, platí, že je ňou jej vlastník.
(3) Povinnosti nahradiť škodu sa zbaví ten, kto preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal.

§ 30

(1) Vlastník pozemku nahradí škodu spôsobenú zrútením trvalej stavby alebo iného diela spojeného s pozemkom, ak ku škode došlo v dôsledku ich vady alebo nedostatočnej údržby. To isté platí aj pre škodu spôsobenú oddelením časti stavby alebo iného diela.

(2) Spoločne a nerozdielne s vlastníkom pozemku nahradí škodu jeho predchádzajúci vlastník, ak škoda má príčinu v nedostatku, ktorý vznikol za trvania jeho vlastníckeho práva a ku škode došlo do jedného roka od zániku jeho vlastníckeho práva. Povinnosť nahradiť škodu sa nevzťahuje na nedostatky, na ktoré nástupcu upozornil.
(3) Ak niekto iný vlastní na cudzom pozemku stavbu alebo mu patrí právo stavby nahradí škodu namiesto vlastníka pozemku.
(4) Namiesto vlastníka pozemku či osoby, ktorá má právo k stavbe na cudzom pozemku nahradí škodu ten, kto za odplatu prevzal na seba povinnosť údržby stavby alebo iného diela.
(5) Povinnosti nahradiť škodu sa zbaví ten, kto preukáže, že náležitú starostlivosť nezanedbal.

Škoda spôsobená vadným výrobkom

§ 31

(1) Škodu spôsobenú vadou veci uvedenej na trh ako výrobok za účelom jeho predaja, nájmu alebo iného použitia nahradí ten, kto výrobok alebo jeho súčasť vyrobil, vyťažil, vypestoval alebo inak získal. Spoločne a nerozdielne s ním nahradí škodu aj ten, kto výrobok alebo jeho časť označil svojim menom, ochrannou známkou alebo iným rozlišovacím znakom.
(2) Spoločne a nerozdielne s osobami uvedenými v odseku 1 hradí škodu aj ten, kto výrobok doviezol a uviedol na trh v rámci svojho podnikania.
(3) Ak výrobcu podľa odseku 1 nemožno zistiť, považuje sa za výrobcu každý, kto výrobok dodá a do jedného mesiaca od uplatnenia práva na náhradu škody neoznámi meno výrobcu alebo toho, kto mu výrobok dodal. To platí aj o dovezenom výrobku, ak dovozcu výrobku podľa odseku 2 nemožno zistiť, aj keď výrobca podľa odseku 1 je známy.

§ 32

Škoda na inej veci ako je vadný výrobok sa hradí len vtedy, ak prevyšuje 500 EUR.

§ 33

Výrobkom podľa tohto zákona je každá hnuteľná vec, ktorá bola vyrobená, vyťažená alebo inak získaná, bez ohľadu na stupeň jej spracovania a ktorá je určená na uvedenie do obehu. Výrobkom podľa tohto zákona je aj hnuteľná vec, ktorá je súčasťou alebo príslušenstvom inej hnuteľnej alebo nehnuteľnej veci. Za výrobok sa považuje aj elektrina a plyn, ktoré sú určené na spotrebu.

§ 34
Vadný výrobok

(1) Výrobok je vadný, ak nezaručuje bezpečnosť jeho užitia alebo použitia, ktorú možno od neho odôvodnene očakávať, najmä vzhľadom na

a) prezentáciu výrobku a informácie o výrobku, ktoré výrobca poskytol alebo mal poskytnúť,

b) predpokladaný spôsob jeho užitia alebo použitia a účel, na aký môže výrobok slúžiť,

c) čas, keď bol výrobok uvedený do obehu.

(2) Výrobok nemožno považovať za vadný len z toho dôvodu, že do obehu bol uvedený dokonalejší výrobok.

§ 35
Vylúčenie povinnosti nahradiť škodu

(1) Výrobca sa zbaví povinnosti nahradiť škodu spôsobenú vadným výrobkom, ak preukáže, že

a) výrobok neuviedol do obehu,

b) podľa okolností, ktoré vzniku škody predchádzali, možno vychádzať z toho, že výrobok nebol vadný v čase jeho uvedenia do obehu alebo vada výrobku nastala neskôr,

c) výrobok nevyrobil na predaj alebo na iné užitie alebo použitie na podnikateľské účely, ani ho nedistribuoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti,

d) vada výrobku je dôsledkom splnenia povinnosti vyplývajúcej výrobcovi zo všeobecne záväzného právneho predpisu, alebo

e) stav vedeckých a technických poznatkov v čase uvedenia výrobku do obehu neumožňoval vadu výrobku zistiť.

(2) Výrobca súčasti výrobku sa zbaví povinnosti nahradiť škodu spôsobenú vadným výrobkom, ak preukáže, že vada výrobku bola spôsobená konštrukciou celkového výrobku, alebo ak súčasť

výrobku jej výrobca vyrobil podľa požiadaviek výrobcu celkového výrobku, alebo ak škoda bola spôsobená v dôsledku návodu na používanie celkového výrobku.

§ 36

Ak bola rovnakými vadnými výrobkami s tou istou vadou spôsobená škoda na zdraví alebo na živote viacerým poškodeným, výrobca nahradí škodu v maximálnej výške 85 mil. EUR.

§ 37
Pôsobenie tretích osôb

(1) Ak škoda bola spôsobená vadným výrobkom a súčasne aj konaním alebo opomenutím tretej osoby, výrobca hradí škodu v celom rozsahu.
(2) Ak výrobca nahradil škodu podľa odseku 1, má proti tretej osobe postih.

§ 38
Zákaz vylúčenia alebo obmedzenia povinnosti

Povinnosť výrobcu nahradiť škodu spôsobenú vadným výrobkom nemožno vopred zmluvne vylúčiť ani obmedziť.

§ 39

Ustanovenia o náhrade škody spôsobenej vadným výrobkom sa nepoužijú, ak škoda vznikla na vadnom výrobku alebo na veci určenej a užívanej prevažne na podnikateľský účel.

§ 40

Vylúčenie náhrady škody podľa ustanovení o náhrade škody spôsobenej vadným výrobkom nemá vplyv na náhradu škody podľa iných ustanovení.

§ 41
Škoda na prevzatej veci

Každý, kto od iného prevzal vec, ktorá má byť predmetom jeho záväzku, nahradí jej poškodenie, stratu alebo zničenie, ibaže by ku škode došlo aj inak.

§ 42
Škoda na odloženej veci

(1) Ak je s prevádzkou niektorej činnosti spravidla spojené odkladanie vecí, nahradí prevádzkovateľ škodu spôsobenú na veciach odložených na mieste na to určenom alebo na mieste, kde sa obvykle odkladajú tomu, kto vec odložil, prípadne vlastníkovi veci. Rovnako nahradí škodu prevádzkovateľ strážených garáží a iných prevádzok podobného druhu, pokiaľ ide o dopravné prostriedky v nich umiestnené a ich príslušenstvo.
(2) Právo na náhradu škody zanikne, ak sa neuplatnilo u prevádzkovateľa najneskôr pätnásteho dňa po dni, keď sa poškodený o škode dozvedel.
(3) Škoda spôsobená na veci odloženej v dopravnom prostriedku hromadnej dopravy sa uhrádza podľa ustanovení o náhrade škody spôsobenej prevádzkou dopravných prostriedkov.

§ 43
Škoda na vnesenej veci

(1) Prevádzkovateľ poskytujúci ubytovacie služby nahradí ubytovanému škodu na veciach, ktoré boli vnesené do priestorov vyhradených na ubytovanie alebo na uloženie vecí v súvislosti s ubytovaním. To isté platí, ak za tým účelom boli veci odovzdané prevádzkovateľovi alebo niektorému z pomocníkov prevádzkovateľa.
(2) Prevádzkovateľ sa zbaví povinnosti nahradiť škodu, ak preukáže, že by ku škode došlo aj inak, alebo že škodu spôsobil ten, kto vec vniesol, alebo ten, pre koho bolo vnesené alebo osoba, ktorá ho z jeho vôle sprevádza. Na jednostranné vyhlásenia alebo dohody obmedzujúce alebo vylučujúce povinnosť nahradiť škodu sa neprihliada.

§ 44

(1) Škoda sa hradí do výšky zodpovedajúcej stonásobku ceny ubytovania za jeden deň.
(2) Ak však bola škoda na týchto veciach spôsobená tými, ktorí v prevádzke pracujú, uhrádza sa bez obmedzenia.
(3) Bez obmedzenia sa uhrádza škoda aj vtedy, ak boli veci prevzaté do úschovy a tiež, keď uschovávateľ v rozpore so zákonom odmietol prevziať vec do úschovy.

§ 45

Právo na náhradu škody sa musí uplatniť u ubytovateľa bez zbytočného odkladu. Právo zanikne, ak sa neuplatnilo najneskôr pätnásteho dňa po dni, keď sa poškodený o škode dozvedel.

Škoda spôsobená inými osobami

§ 46

Škoda spôsobená tými, ktorí nemôžu posúdiť následky svojho konania

(1) Škodu spôsobenú maloletým alebo osobou postihnutou duševnou poruchou nahradí ten, kto nad touto osobou zanedbal náležitý dohľad.
(2) Kto je povinný vykonávať dohľad, zbaví sa povinnosti nahradiť škodu, ak preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal.

§ 47

(1) Maloletý alebo ten, kto je postihnutý duševnou poruchou, nahradí škodu ním spôsobenú, ak je schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky.
(2) Škodu nahradí aj vtedy, ak je to spravodlivé so zreteľom na majetkové pomery škodcu a poškodeného.

§ 48

Kto sa uvedie vlastnou vinou do takého stavu, že nie je schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, je povinný nahradiť škodu v tomto stave spôsobenú; spoločne a nerozdielne s ním nahradia škodu tí, ktorí ho do tohto stavu úmyselne priviedli.

§ 49

Škoda spôsobená pomocníkom

(1) Kto pri svojej činnosti použije inú osobu (pomocníka), nahradí škodu, ktorú pomocník spôsobil inému pri plnení svojich úloh porušením náležitej starostlivosti.
(2) Osoba, ktorá sa zaviazala na samostatné vykonanie určitej činnosti sa za pomocníka nepovažuje. Kto zanedbal náležitý výber tejto osoby ručí za splnenie povinnosti nahradiť škodu touto osobou.

§ 50

Škoda spôsobená osobou s nebezpečnými vlastnosťami

Kto vedome prichýli nebezpečnú osobu alebo jej zverí určitú činnosť v domácnosti, prevádzkarni alebo na inom podobnom mieste, nahradí škodu spôsobenú na takom mieste, v súvislosti s pobytom v ňom, alebo pri zverenej činnosti spoločne a nerozdielne s touto osobou.

4. pododdiel

Okolnosti vylučujúce alebo obmedzujúce povinnosť nahradiť škodu

§ 51

Nutná obrana

Kto bráni seba alebo iného proti hroziacemu alebo trvajúcemu útoku, nie je povinný nahradiť útočníkovi spôsobenú škodu, ak obrana bola vzhľadom na povahu a nebezpečenstvo útoku vedená úsilím a prostriedkami, ktoré by sa obrancovi nemohli javiť ako zjavne neprimerané. Ak obranca prekročil medze nutnej obrany, škoda sa primerane rozdelí medzi útočníka a obrancu.

§ 52
Krajná núdza

(1) Kto odvracia od seba alebo od iného priamo hroziace nebezpečenstvo, ktoré sám nevyvolal, nie je povinný nahradiť škodu, ktorá z tohto nebezpečenstva vznikla. To neplatí, ak by podľa rozumného predpokladu bolo možné odvrátiť nebezpečenstvo inak alebo ak spôsobený následok je nepomerne závažnejší ako ten, ktorý hrozil.
(2) Ustanovenie odseku 1 neplatí, ak niekto bol povinný hroziace nebezpečenstvo znášať alebo ak bolo slušné od neho požadovať, aby sa odvracania nebezpečenstva zdržal.

§ 53

Pri posúdení, či niekto konal v nutnej obrane alebo v krajnej núdzi treba prihliadať aj na ospravedlnené vzrušenie mysle toho, kto odvracal útok alebo iné nebezpečenstvo.

§ 54

Kto odvracal hroziacu škodu, má právo na náhradu účelne vynaložených nákladov a na náhradu škody, ktorú pritom utrpel, aj proti tomu, v koho záujme konal, a to najviac v rozsahu zodpovedajúcom škode, ktorá bola odvrátená. Rovnaké právo má ten, koho vec bola pri odvracaní hroziacej škody obetovaná.

§ 55
Svojpomoc

Škodu nenahrádza ten, kto konal svojpomocne podľa ustanovení § 10 prvej časti tohto zákona.

§ 56
Privolenie poškodeného

Škodu nenahrádza ten, kto ju spôsobí s účinným privolením poškodeného alebo ak poškodený prevzal na seba riziko, že bude poškodený.

§ 57

Na privolenie poškodeného, ktorým sa vylučuje alebo obmedzuje povinnosť nahradiť škodu spôsobenú úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti sa neprihliada.

§ 58
Spoločné ustanovenie

(1) Dôvody uvedené v ustanoveniach § 50 až 56 vylučujú povinnosť nahradiť škodu, ak konajúci konal ospravedlniteľne a v rozsahu, v akom tak konal.
(2) Pri posudzovaní, či dôvody uvedené v ustanoveniach § 50 až 56 vedú k vylúčeniu povinnosti nahradiť škodu sa prihliadne najmä na dôvody, ktoré viedli k vzniku tejto povinnosti, ako aj dôvody, ktoré ju vylučujú.
(3) Vo výnimočných prípadoch môže súd rozhodnúť, že dôvody uvedené v ustanoveniach § 50 až 56 vedú len k obmedzeniu povinnosti nahradiť škodu.

§ 59

Súd môže znížiť alebo vylúčiť výšku náhrady škody spôsobenej bez zavinenia škodcu, ak škoda bola spôsobená prírodnou silou (vyššia moc) alebo správaním tretích osôb; ustanovenie § 57 ods. 2 sa pritom použije primerane.

§ 60
Zavinenie poškodeného

Ak sa poškodený podieľal na spôsobení škody alebo ak zanedbal jej zmiernenie, znáša škodu pomerne; ak sa na vzniku škody podieľal výlučne, znáša ju sám. Škoda sa nedelí, ak výrazne prevažujú dôvody spôsobenia škody alebo zväčšenia jej rozsahu u jednej alebo druhej strany.

5. pododdiel
Škoda spôsobená viacerými osobami

§ 61

Ak škodu spôsobí viac škodcov, hradia ju spoločne a nerozdielne. Ak niektorý zo škodcov je povinný hradiť škodu len do určitej výšky, nahradí škodu spoločne a nerozdielne s ostatnými škodcami len v tomto rozsahu.

§ 62

Kto má nahradiť škodu spoločne a nerozdielne s inými, vyporiada sa s nimi podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody.

§ 63

Kto má nahradiť škodu spôsobenú zavinením iného, má proti nemu postih.

6. pododdiel
Spôsob a rozsah náhrady škody

§ 64
Účel náhrady škody

Náhrada škody je peňažná platba, alebo ak tak stanoví zákon aj iné plnenie, ktoré má poškodeného navrátiť do stavu, v akom by sa nachádzal, ak by nedošlo k škodnej udalosti. Náhrada škody plní tiež preventívnu funkciu.

Náhrada majetkovej ujmy

§ 65

Škoda sa uhrádza v peniazoch. Ak o to poškodený požiada a je to možné a zároveň to pre druhú stranu nepredstavuje príliš veľké bremeno, škoda sa uhradí uvedením do predošlého stavu.

§ 66

Uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému preukázateľne ušlo (ušlý zisk).

§ 67

Ak bola škoda spôsobená úmyselným trestným činom, z ktorého mal páchateľ majetkový prospech, môže súd rozhodnúť, že právo na náhradu škody možno uspokojiť z vecí, ktoré z majetkového prospechu nadobudol, a to i vtedy, ak inak nepodliehajú výkonu rozhodnutia. Dokiaľ právo na náhradu škody nie je uspokojené, nesmie dlžník s takýmito v rozhodnutí uvedenými vecami nakladať.

§ 68

Ak výšku náhrady škody pri porušení práva duševného vlastníctva, ktoré môže byť predmetom licenčnej zmluvy alebo prevodu nemožno určiť inak, určí sa vo výške odmeny, ktorá by za získanie takej licencie bola zvyčajná v čase neoprávneného zásahu do tohto práva.

§ 69

Náhrada pri poškodení veci alebo zvieraťa

(1) Pri určení výšky škody na veci sa vychádza z ceny v čase poškodenia. Ak nemožno presne určiť škodu, určí ju podľa okolností jednotlivého prípadu súd, napríklad odkazom na tržnú hodnotu veci.
(2) Ak škodca poškodil vec úmyselne, musí nahradiť aj cenu osobitnej obľuby ako nemajetkovú ujmu.

(3) Pri poranení zvieraťa nechovaného pre obchodné účely alebo investíciu škodca nahradí účelne vynaložené náklady spojené so starostlivosťou o zdravie zvieraťa tomu, kto tieto náklady vynaložil. Náklady nie sú neúčelné aj keď podstatne prevyšujú cenu zvieraťa, pokiaľ by ich vynaložil rozumný chovateľ v postavení poškodeného.

Náhrady pri ublížení na zdraví a pri usmrtení

§ 70

Pri ujme na zdraví sa peňažnou náhradou plne vyvažujú vytrpené bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

§ 71
Náklady liečenia

Pri ujme na zdraví škodca hradí aj účelne vynaložené náklady spojené s liečením tomu, kto ich vynaložil.

§ 72
Náklady pohrebu

Pri usmrtení škodca hradí aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa osobitných predpisov. Náklady sa hradia tomu, kto ich vynaložil.

Peňažné dávky

§ 73

(1) Strata na zárobku, ku ktorej došlo pri ujme na zdraví, sa uhradzuje peňažným dôchodkom.

(2) Náhrada za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného sa určí ako rozdiel medzi priemerným zárobkom poškodeného pred vznikom škody a tým, čo sa poškodenému vyplatilo v dôsledku choroby alebo úrazu podľa osobitného predpisu.
(3) Náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo pri invalidite sa určí ako rozdiel medzi zárobkom poškodeného pred vznikom škody a zárobkom po skončení pracovnej neschopnosti, s pripočítaním prípadného invalidného dôchodku podľa osobitného predpisu.
(4) Peňažným dôchodkom sa odškodní aj zvýšená námaha alebo úsilie, ak k zvýšeniu zárobku poškodeného po skončení pracovnej neschopnosti došlo v dôsledku zvýšenej námahy alebo zvýšeného úsilia pri prekonávaní zdravotných ťažkostí po úraze.
(5) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa môže súd rozhodnúť o povinnosti poskytnúť zábezpeku, ktorou sa zabezpečí pohľadávka poškodeného na peňažný dôchodok.

§ 74

Náhrada za stratu na dôchodku sa určí ako rozdiel medzi výškou dôchodku, na ktorý poškodenému vzniklo právo, a výškou dôchodku, na ktorý by mu vzniklo právo, ak by do priemerného mesačného zárobku, z ktorého bol vymeraný dôchodok, bola zahrnutá náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, ktorú poškodený poberal v období rozhodnom pre vymeranie dôchodku.

§ 75

Peňažným dôchodkom škodca nahradí ujmu, ktorá vznikla tretej osobe, pre ktorú poškodený bezodplatne vykonával práce v jeho domácnosti.

§ 76

(1) Pri usmrtení sa peňažným dôchodkom uhradzujú náklady na výživu pozostalým, ktorým zomretý výživu poskytoval alebo bol povinný poskytovať. Náhrada nákladov na výživu pozostalých sa sa určí ako rozdiel medzi dávkami dôchodkového zabezpečenia poskytovanými z

tohto dôvodu a tým, čo by poškodený pravdepodobne poskytoval pozostalým, ak by nedošlo k usmrteniu.
(2) Príspevok na výživu možno priznať aj inej osobe, pokiaľ jej zomretý takéto plnenie poskytoval, aj keď podľa zákona na to nebol povinný.

§ 77

(1) Pri výpočte náhrady sa vychádza z priemerného zárobku zomretého; náhrada nákladov na výživu pozostalým alebo iným osobám však úhrnom nesmie prekročiť to, čo by zomretému prislúchalo ako náhrada za stratu na zárobku, prípadne dôchodku.
(2) Pri určení výšky náhrady pozostalým sa prihliadne na to, ako dlho by zomretý žil, ak by nedošlo k usmrteniu; pri určení výšky náhrady iným osobám sa prihliadne na to, ako dlho by zomretý plnenie pravdepodobne poskytoval.

§ 78
Odbytné

(1) Práva na peňažné dávky podľa ustanovení § 73 až 77 možno odškodniť jednorazovo, na základe písomnej dohody o ich úplnom a konečnom vyporiadaní medzi oprávneným a povinným.
(2) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prizná poškodenému, ak o to požiada, namiesto peňažného dôchodku odbytné.

§ 79

Poškodenie právom chráneného záujmu môže odôvodňovať priznanie povinnosti nahradiť nemajetkovú ujmu, ak nie je utrpenú ujmu možné odčiniť náhradou majetkovej ujmy.

§ 80

Nahrádza sa najmä nemajetková ujma spôsobená:

a) zásahom do práva na ochranu osobnosti, dôstojnosti, dobrého mena alebo do iných osobnostných práv,

b) nekalosúťažným konaním podľa osobitného zákona,

c) zásahom do záujmu chráneného právom duševného vlastníctva a

d) ak to okolnosti odôvodňujú, aj závažným protiprávnym správaním, najmä hrubo nedbanlivým porušením dôležitej právnej povinnosti, alebo spôsobením škody s úmyslom ničiť, ublížiť alebo z inej zavrhnutia hodnej pohnútky.

§ 81

(1) Nemajetková ujma sa nahrádza poskytnutím primeraného zadosťučinenia, najmä ospravedlnením alebo zverejnením výroku rozsudku súdu na trovy povinnej osoby.

(2) Primerané zadosťučinenie musí byť poskytnuté v peniazoch vždy, ak nemožno zabezpečiť skutočnú a učinnú nápravu ujmy iným spôsobom.

(3) Pri určovaní primeraného zadosťučinenia sa posúdia všetky okolnosti prípadu, vrátane závažnosti, trvania a následkov ujmy. Miera zavinenia škodcu sa zohľadní tam, kde významne prispela k ujme poškodeného.

§ 82

Zníženie náhrady škody

(1) V prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd náhradu škody primerane znížiť; prihliadne pritom najmä na to, ako ku škode došlo, na význam škody a jej náhrady a na osobné a majetkové pomery škodcu a poškodeného. Zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne.

(2) Súd nezníži náhradu škody, ak porušením náležitej starostlivosti škodu spôsobil ten, kto je príslušníkom určitého stavu, profesie alebo povolania alebo ten, kto inak ako odborník vystupuje.

2. diel

Bezdôvodné obohatenie

§ 83

(1) Kto sa v dôsledku plnenia, alebo inak bezdôvodne na úkor iného obohatí, musí mu obohatenie vydať.

(2) Bezdôvodným obohatením je najmä majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol alebo nenastal a protiprávne užitie cudzej hodnoty alebo jej zhodnotenie.

(3) Plnenie na právny dôvod, ktorý nenastal, je bezdôvodným obohatením iba vtedy, ak obohatená osoba vedela alebo vzhľadom na okolnosti mohla vedieť, že bolo plnené za týmto účelom a bolo rozumné predpokladať, že v prípade, že právny dôvod nenastane, sa má plnenie vrátiť.

§ 84

Bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám, ibaže sa plnilo na základe dohody.

§ 85

(1) Povinnosť vrátiť bezdôvodné obohatenie nevzniká:

a) ak bol dlh plnený predčasne alebo nebolo uplatnené právo, hoci uplatnené byť mohlo,

b) ak bol plnený dlh premlčaný, neplatný pre nedostatok formy, alebo dlh ktorý nepožíva právnu ochranu alebo

c) ak osoba vedome obohatila druhú bez toho, aby bola povinná tak urobiť a zákon nestanoví inak, ibaže osoba plnila v dôsledku ľsti, donútenia hrozbou či zneužitím závislosti, alebo ak bola jej spôsobilosť na právne úkony obmedzená.

(2) Povinnosť vrátiť bezdôvodné obohatenie tiež nevzniká, ak predmet obohatenia nie je dobre možné vydať a k obohateniu došlo bez súhlasu alebo proti vôli obohateného alebo ak bol obohatený v dobrej viere, ibaže by to viedlo k stavu odporujúcemu dobrým mravom. Obohatený má však povinnosť vydať ako bezdôvodné obohatenie to, čo obohatením na svojich nákladoch ušetril.

(3) Povinnosť vrátiť bezdôvodné obohatenie nevzniká ani vtedy, ak by priznanie bezdôvodného obohatenia viedlo k stavu zjavne odporujúcemu dobrým mravom.

§ 86

Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

§ 87
Vydanie bezdôvodného obohatenia

(1) Musí sa vydať to, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada vo výške obvyklej ceny. Pri určovaní obvyklej ceny sa vychádza z toho, čo by si účastníci so skutočným úmyslom uzavrieť zmluvu a v súlade s právom dohodli ako cenu za obohatenie.
(2) Ten, kto predmet bezdôvodného obohatenia vydáva, má právo na náhradu potrebných nákladov, ktoré na vec vynaložil.

§ 88
Rozsah povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie

(1) Príjemca v dobrej viere je povinný vydať obohatenie v rozsahu, v akom pri uplatnení práva trvá. Predpokladá sa, že bezdôvodné obohatenie trvá v rozsahu, v akom bolo získané.
(2) Príjemca, ktorý nebol dobromyseľný vydá všetko, o čo sa obohatil v čase získania obohatenia, vrátane úžitkov a nahradí to, čo by osoba, na úkor ktorej sa obohatil, bola získala.

§ 89
Prevod predmetu obohatenia

(1) Ak previedol príjemca v dobrej viere predmet obohatenia za odplatu, môže podľa svojej voľby vydať buď to, čo utŕžil, alebo peňažnú náhradu. Ak bol predmet obohatenia prevedený

bezodplatne, môže ten, na úkor koho došlo k obohateniu, požadovať vydanie bezdôvodného obohatenia od osoby, ktorá ho nadobudla a nebola dobromyseľná.

(2) Ak previedol príjemca, ktorý nebol dobromyseľný predmet obohatenia, môže ten, na úkor koho došlo k obohateniu požadovať to, čo utŕžil, alebo peňažnú náhradu.

§ 90
Vyporiadanie neplatných a zrušených zmlúv

(1) Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každá zo strán povinná vrátiť druhej strane všetko, čo podľa nej dostal. Každá zo strán má právo namietať vzájomné plnenie. Rovnaké platí, ak sa plnilo za účelom právneho dôvodu, ktorý nenastal.

(2) Ak bolo plnené za odplatu, určuje sa peňažná náhrada podľa výšky tejto odplaty, ibaže by výška odplaty bola dôvodom pre neplatnosť alebo zrušenie právneho úkonu, na základe ktorého sa plnilo.

(3) Ak bolo plnené na základe neplatnej zmluvy, nevznikne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu, v akom to odporuje účelu pravidla vylučujúceho platnosť právneho konania.

§ 91

Ak pri porušení práva duševného vlastníctva nemožno určiť bezdôvodné obohatenie inak, na určenie peňažnej náhrady sa použije primerane ustanovenie o náhrade škody v prípade porušenia práva duševného vlastníctva.

§ 92

Ak je predmet bezdôvodného obohatenia povinný vydať ten, kto nebol dobromyseľný, môže súd rozhodnúť, že možno právo uspokojiť aj z vecí, ktoré z bezdôvodného obohatenia nadobudol, a to aj vtedy, ak inak výkonu rozhodnutia nepodliehajú. Dokiaľ nie je právo na vydanie predmetu bezdôvodného obohatenia uspokojené, nesmie dlžník s takými vecami uvedenými v rozhodnutí nakladať.

§ 93

Osobitný predpis ustanoví, kedy sa ustanovenia tohto dielu uplatnia pri obohatení v súvislosti s výkonom verejnej moci.

3. diel
Konanie bez príkazu

§ 94

Kto obstará cudziu záležitosť znáša následky z toho vzniknuté sám.

§ 95

Ak niekto bez toho, aby bol na to oprávnený, obstará cudziu záležitosť, aby odvrátil hroziacu škodu, je ten, ktorého záležitosť bola obstaraná, povinný nahradiť konateľovi bez príkazu účelne vynaložené náklady nepresahujúce hroziacu škodu, aj keď sa výsledok bez zavinenia konajúceho nedostavil. Rovnaké právo má ten, koho vec bola pri odvracaní hroziacej škody obetovaná.

§ 96

Kto zachráni cudziu vec pred inak neodvratnou skazou alebo stratou má právo aj na primeranú odmenu, nie však viac ako je desatina jej hodnoty, ibaže vlastník zachránenú vec nepožaduje.

§ 97

(1) Ak nejde o odvrátenie hroziacej škody, musí ten, kto chce obstarať záležitosť iného, upovedomiť ho o tom a vyčkať na jeho súhlas.

(2) Ak tak neurobí a ak ide o záležitosť v prevažujúci prospech iného, má konateľ bez príkazu právo na náhradu nevyhnutných nákladov, ktorými sa ten, v ktorého záujme konal, v čase uplatnenia práva obohatil.

§ 98

(1) Ak konateľ bez príkazu nemá právo na náhradu nákladov, zodpovedá za vzniknutú škodu; v rámci tejto zodpovednosti zodpovedá aj za náhodu, ibaže by vznikla aj bez jeho zásahu. Je však oprávnený vziať si, pokiaľ je to možné a nezaťažuje toho, koho záležitosť bola obstaraná neprimerane, čo obstaral na svoje náklady.

(2) To isté platí, ak zasiahne niekto do záležitostí iného proti jeho prejavenej vôli.

§ 99

Konateľ bez príkazu je povinný dokončiť konanie, podať o ňom vyúčtovanie a previesť všetko, čo pri tom získal, na toho, koho záležitosť obstaral.